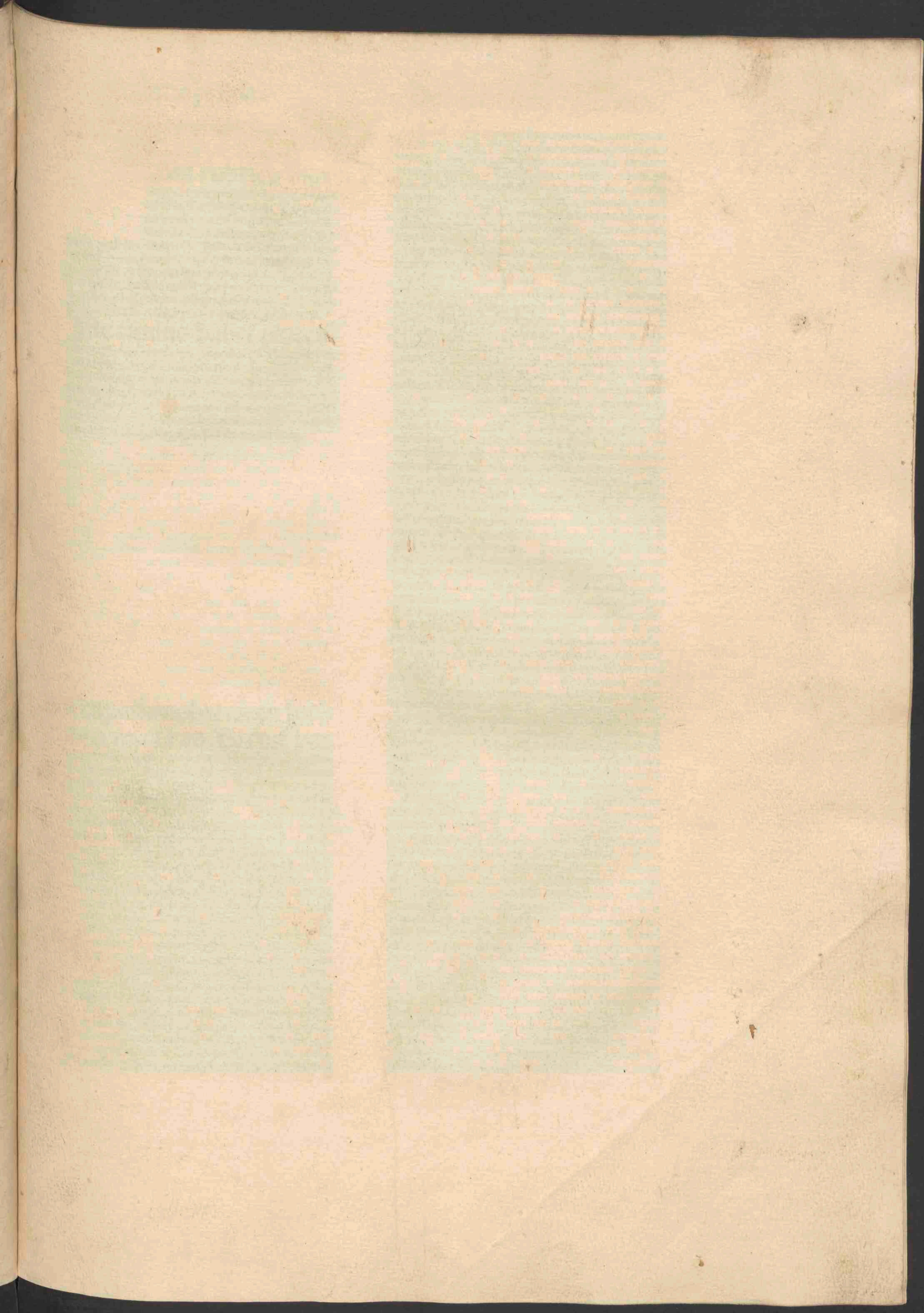

Eximij doctoris d[omi]ni Barto. de saxoferrato sup[er] autenticis

<https://hdl.handle.net/1874/457050>

Collatio prima.

Incipit lectura erimij doctoris dñi Barto. de sarofe-
rato sup autenticis.

Rubrica de heredibus 7 falcidia.

Sta rubrica diu

ditur in tres ptes. Prima est generalis
ad libz. Secunda specialis. Tercia po-
nit nomē eius cui mittit presens opus.

Secunda ibi. Constitutio. tertia ibi. Jo-
banni prefecto. Querit hic Jaco. de bel. quare iste liber
diuidit in tres ptes. dicit ipse q̄ de h̄ nō potest ratio red-
di. sicut nec de alijs que sunt positiua. vt. l. j. §. puericia.
ff. de postul. Secūdo querit quare vocant collationes. di-
cit ipse vocant collat. a colligendo seu cōgregando. quia
quolibz collatio colligit plures ptes seu materias 7c.

Iste titulus habet plures

partes. Primo ponit pena inobedientiu. Secundo pre-
miū obedientiu. Et istud principiu vsqz ad. §. his igit.
habet quatuor ptes. Primo ponit generalis intentio. Se-
cundo ponit specialis. Tercio ponit subiectoz interpel-
latio. Quarto ponit enumeratio psonaz quibz de necessi-
tate legitima portio debet. secūda ibi. in versiculo incur-
runt. tertia ibi. §. semp igit. q̄ta ibi. primū itaqz.

Occupatis nobis circa toti- us reip. curas. Breuif hoc

dicit. Omnis reipub. cura occupat princeps ad cogitan-
dū p̄republica. Ite subiectoz voluntas 7 eoz interpel-
latio legis cōdende actōnez prebēt. Ite liberis 7 parē-
tibus interdū fratribz de necessitate legitima portio de-
betur. alijs dō ex voluntate. hoc dicit. Anteq̄ veniā ad
notabilia. venio ad recitatōez quarūdaꝝ glosaz que ex-
ponit tex. Et p̄mo quero expositōez istoz verbor. paz.
nihil. glo. que est sup istis verbis exponit quinqz modis.
Sed aduerte ad istam glo. quia q̄ta 7 vltima expositio
habet eūdeꝝ sensuz. Secūdo quero de expositōe bo-
rum verbor. sed quatenus 7c. Circa quod dicit. q̄ dicitō
quatenus pōt poni duobz modis. p̄mo vt tenet causaz
preteritā vel p̄ntem. 7 dicitō p se erunt due ptes. verbuz
quiescūt ponit. pprie. 7 dicitō vō tunc ponit inceptiue vel
suppletive vel etiaz aduersatiue hoc modo. Sed eatenus
eligentibz cogitare. quatenus. i. p̄pter quaz cogitationez
p se 7 m̄modo facto. h̄ solis cogitātibz quiescūt gētes.
wandali dō cū mauris obediūt. subaudi. nō p se h̄ nostro
facto. quia eos subiugauim⁹. vt. l. quas gratias aut lau-
des. l. de offi. prefec. preto. affri. Secūdo modo accipit
pprie aduersaliē hec dicitō quatenus. 7 tenet causaz
futurā. 7 tunc dicitō p se erit vna pars. 7 erit nomen gen-
tis de qua fit mentio in. l. in nomine dñi. l. de offi. prefec.
preto. affri. 7 tūc dicitō quiescūt ponit p̄ congescunt. 7

De heredibus 7 falcidia.

obediunt ponit p̄ obediuerūt. 7 dicitō vō sequens ponit
p̄ certe. hoc modo. sed eligentibz eatenus cogitatio qua-
tenus p se quiescūt. i. congescūt. wandali dō p̄ certe cuz
mauris obediūt. Tercio quero de intellectu boꝝ ver-
boꝝ. archedomij autē 7c. Glo. que incipit dic q̄. exponit
duobz modis. 7 fm̄ primaz expositōez habes in ter. quā
nūc primū vel q̄ nisi nūc primuz. 7 tunc expone fm̄ pri-
mam expositōez positam in dicta glo. Quero de intel-
lectu verbi quocūqz dō. hoc legit pluribz modis in glo. q̄
est sup verbo possibilis. subaudi. 7 primis duobz modis
legit̄ directo prout l̄ra iacet. alijs modis legit̄ indirecte.
7 quelibet expositio est bona. His p̄missis ad expositi-
ōnez l̄re. Ex hac. l. nō. q̄ respublica accipit p̄ toto vni-
uersali imperio. Aliqñ accipit respublica p̄ romanorū
seu fisci. Aliqñ accipit respublica p̄ ciuitate romana. 7
sic fiscus 7 respublica nō sunt idez. p̄ hoc videt̄ tex. in. l.
nō intelligit̄. §. si in locis. de iure fisci. 7. l. non est ambi-
guum. ff. de bo. po. 7. l. sciendū in prin. cōiuncto. §. si de
bitozes. 7 ibi plene p̄ glo. In p̄trariū q̄ sint idez in. l. inē
publica. ff. de v̄b. sig. ¶ Notat glo. in dicta. l. nō ambiguū.
7. l. de iure fil. sup rubca li. r. Ad idem. l. in fraudez. §.
neg. ff. de iure fil. 7. l. i. l. p̄radum in prin. 7 ibi nō. l. de
iudic. 7. l. si quis seruū. l. de ser. fugi. de quo p̄ Ly. i. l.
respublica. l. ex quibz cau. ma. 7 p̄ Buill. de cū. l. de
vsuca. l. iij. Secūdo ex hac glo. nō. q̄. l. si. l. de sacrosan.
eccle. nō habet locum in municipio seu castro. quod ap-
paret. quia ista glo. eo casu quo respublica ponit p̄ mu-
nicipio allegat glo. l. sed 7 si. §. penul. ff. de pu. sed qñ po-
nitur p̄ ciuitate allegat glo. l. si. l. de sacrosan. eccle. in-
tellige ergo. l. illam in ciuitate tm̄. 7 illa. l. nō habet locū
in municipio ten. glo. expresse in. l. sed 7 si is. §. penul. h̄
allegat iurta vltimam opi. In contrariū q̄ illa. l. ha-
beat locum posset forte esse verū. cum illud sit beneficiuz
principis. de quo loquit̄ dicta. l. si. 7 p̄ sequens est exte-
ndum. vt. ff. de consli. pri. l. si. Secūdo nota q̄ prin-
ceps p̄mo debet cogitare de vtilitate reipublice q̄ singu-
lorū. 7 sic publica vtilitas preferit̄ priuatis. ad idez. l. si.
l. de primi py. li. r. de quo aliquat̄ in. c. l̄re ex de po-
stu. p̄ glo. 7 latius. vñ. q. j. c. scias. tāgit Ly. l. de cadu.
tol. l. j. in fi. p̄ andre. de baru. in lec. sua i. l. ex oibus. l.
de decu. li. r. Tercio nota. q̄ iura debent adaptari ad
possibilia sy. r. di. c. erit aut̄ lex. Quarto nota. q̄ ois
vltima voluntas censet̄ legitima que legibz nō repuġt.
de quo videbitis in primo. §. Item nota. q̄ legibz ne-
glectis p̄ princeps repatur. ad quod. l. de cadu. tol. per
§. cum igit̄ infra. de man. prin. in prin. Item nota. q̄
liberis 7 parentibz 7 interdū fratribz debetur legitima
portio fm̄ naturaz. Nota. v̄. denictus. §. si quis autez
non plures 7 aut̄ hoc amplius idez finita habet locuz in
hereditate addita p̄ heredes. quod tene menti p̄petuo.

¶ Dico. ad. §. semp igit̄. 7 videt̄ q̄ lex p̄ desuetudinem
tollit nō possit lz sit neglecta. vt. r. di. §. in istis. p̄ cuius
deklaratione dic fm̄ Jaco. de bel. qñqz lex nō est obseruata
nec etiaz contrariū obseruat̄. qñqz non est obseruata sed
semp contra seruat̄. qñqz lex est aliqñ obseruata sed ma-
lus vsus abstulit eam in aliā figurā. qñqz lex est obserua-
ta sed desijt postea frequētari 7 in desuetudine eē. qñqz lex
est aliqñ seruata sed bonus vsus transtulit eaz in aliā fi-
guram. Primo casu nullo tempe tollit lex. vt dicto. c. in
istis. 7. l. leges. de legi. Secūdo casu tollit p̄ desuetudinē.
vt in p̄benio insti. §. in quibz. 7 dicto. c. in istis. Tercio
casu aut̄ ille vsus est simplr̄ malus. 7 tūc p̄ talez vsuz lex
nō tollit. vt hic 7. j. vt nulli iudicium. §. j. aut̄ ille vsus n̄
est malus simplr̄ sed quo ad quid. 7 tunc lex tollit 7 dicit̄
tur tolli p̄ desuetudinez. j. de iudicibz circa prin. col. vj.
¶ Quarto casu lex tollit p̄ desuetudinez. casus est. ff. de in-
terro. ac. l. j. §. interrogatōnes. Quinto casu lex nō tollit
p̄ desuetudinez sed p̄ cōsuetudinez. vt. l. de quibz. ff. de le-
gibus. ¶ Alterius. §. Primū itaqz. ibi fm̄ ipam natu-
ram 7c. Facit optime q̄ p̄ statutum non possit auferri le-
gittima filioꝝ vel parentum. nam cum legitima a patre

iure naturali debeatur. patet q̄ nō potest auferri cū ius naturale sit immutabile. vt in sti. de iure natu. §. penul. 7. l. eos. ff. de capi. di. 202. l. cum ratio. ff. de bonis dā. 7. l. scripto in fi. vnde legi extra de testa. c. raynucius. 7. i. c. raynaldus. cuius p̄trariū determinat By. in. c. indultū de reg. iuz. li. vj. Nō ob. dicit ipse. q̄ aliter in p̄trarium. quia portio bonorum parentum nō debet filio iure naturali. immo iure civili positio. vt. l. lege duodecim tabularū. l. de legi. heredi. 7. de trien. 7. semi. §. j. Nō ob. hic ter. immo facit pro me. nam hic dicit lex imponit necessitatem relinquendi. qm̄ legem constat esse speciem iuris civilis. vt. l. ius civile d̄ iusti. 7. iure. 7. sic p̄ aliud ius civile poterit intelligi quod hic dicit fm̄ naturam. 7. i. c. si pater de testa. li. vj. 7. allegat glo. all. f. expon. i. ex quodam instinctu nature. 7. no. in. §. j. de trien. 7. semi. 7. ex quodam cursu naturali. vt dicit glo. in. l. cum ratio d̄ bonis damnatorū. Sed Jaco. de bel. tenet q̄ non possit in totum auferri. quia ipsa legitima succedit loco educationis 7. alimentorū filij. sed si possit in totum auferri: auferetur educatio. 7. sic contra bonos mores. 7. p̄sequēs nō seruandum. vt in. c. erit. x. di. sed illam opi. tenent doctores 7. in. l. sancimus. l. de nup̄. Alteri⁹ habes. d̄. interdum. q̄ sicut legitima portio excludit filij in querela inofficiosi. ita legitima portio excludit fratres a q̄rela. Nō ob. q̄ in testamento fratris turpis p̄sona fuerit instituta. Sed hic quero. nunquid si fratri sit relictum minus legitima. aget querela inofficiosi vel ad supplementum. casus est q̄ ad supplementum. vt. l. quoniam. l. de inoffi. testamē. 7. ibi no. ibi in verbo subuertendis. Quero an quod hic dicitur de fratre. vt. l. fratres. l. de inoffi. testa. q̄ possit agi querela persona turpi instituta herede a fratre. habeat locum in filio fratris? De iure antiquo non est dubium q̄ non. sed de iure hodierno cum filius fratris exheredetur fratri. glo. in. §. soror. in sti. de inofficioso testamē. satis disputat. non bene se firmat. sed glo. in. l. fratris vel sororis. l. eo. videtur velle q̄ nō. 7. istam opi. videtur tenere Hostiē. in summa de testa. §. qualiter. d̄. si nunquid filij. Sed quero. nunquid qd̄ dicitur de fratre q̄ possit agere querela. habeat locum si sit preteritus siue exheredatus. videtur q̄ sic. si preteritus habeat locum in contratabulas sicut parenti. vt. l. j. in fi. si quis a pa. fu. ma. l. si pater filium de inoffi. testa. In contrarium est veritas. quia fratre preterito nō competit bonorū possessio contra tabulas. casus est in. l. j. §. liberos. ff. si quis a pa. fu. ma. competet ergo querela. q̄ preteritus habetur pro exheredatoe. sicut dicimus in preterito ascendentium per lineam femininā. vt in. §. ma. in sti. de exheredat. libero. cum si. ita tenet Guil. in dicta. l. fratris. l. de inoffi. testa. Quero. quantum poterit frater reuocare per querelam inofficiosi testa. 7. videtur q̄ quartaz tñ. vt in sti. de suis 7. legit. §. sed nostra. In contrarium est veritas. q̄ reuocat in totum. ratio est. quia quando querela competit per odium instituti q̄ est turpis persona. debet in totum reuocari institutio. hic est casus in. l. pantonius. ff. si quis a pa. fu. ma. Alterius glo. nostra inducit ter. in. d̄. semp̄ igitur pro privilegijs. q̄ quis possit petere renouari. Item q̄ quis possit petere instrumentum antiquū 7. iam consumptū renouari. De primo est casus in. c. cum dilectus extra de confir. vtili. 7. ibi per glo. 7. docto. De alijs instrumentis renouandis p̄pter vetustatem vel aliam causā. ter. habet in. c. si. e. de fide instrumē. 7. glo. dicit q̄ instrumenta iam cōsumpta debent renouari. quod intellige. q̄ nō sint adeo cōsumpta q̄ littera nō possit legi. quia tunc si de tenore instrumentorū dubitatur. tunc non fieret renouatio. nisi prius tenor instrumenti per testes probaret. vt est casus in. c. olim e. de priuil. 7. notat in. c. si. Quero vtrū renouatio tribuat ius de nouo. dic q̄ non. sed solum vetus p̄seruatur. vt in. c. ex parte extra d̄ priuil. xij. di. q̄ aptis 7. dicto. §. cum dilecta. Item allegat iste ter. per glo. q̄ si amisi instrumentum debiti nec habeo aliquam proba-

tionem in scriptis. possum petere vt instrumentū iterum reficiatur. ita no. glo. in. l. ij. de discussio. li. x. Item no. ff. de administrat. tuto. l. cyrographis. facit ad predicta quod nota. in. l. ij. post princi. So. ma. l. si pupillus in pn. ff. de dona. l. si finita. §. eleganter. ff. de damno insec. 7. in Specu. de instru. edic. §. postq̄. d̄. sed nunquid. Notat etiam Specu. q̄ si cyrographum amisi possum petere in instrumentum cyrographi mihi renouari. ita tenet ipse in in. ti. de loca. §. nūc aliqua.

Hic igitur Heres 7. quilibz oneratus iussu testatoris adimplere debz. nō cō modo hereditario priuatur. nisi lex representet factū qd̄ ab ipso erit faciendum. hoc dicit. Continuat ad superiora hoc modo. dictum est. §. in. §. semper legibus negle ctis repari. oportz igitur 7c. Nota ex sine cuius §. quia cessat legalis pena cum lex representat factum quod est ab homine faciendum. cessat pena conuentionis. vt. l. si. l. si mancipi. ita sue. aliena. Quero ad intellectū horum verborum. si quod precipue. Rñdeo. quidam habet in lra aut si exponi nō illud aliqua. l. vel non fiat 7c. nec est ibi verbum prohibeat. 7. tunc expone fm̄ primaz expositionem glo. que incipit. quasidicat. Et fm̄ h̄ demon strat in fi. positum refertur ad ambo vltia dicta. d̄. ad. d̄. aut. 7. ad. d̄. vel si non. Alij habent in lra prohibeant. 7. fm̄ hanc lectū. fm̄ glo. comprehendit primum dictū. fm̄ primam expositionē diuiditur vt primum primo 7. secū do redditur. ij. non mutantur. vult dicere. q̄ illa si q̄ p̄cipitur legitimus sit. comprehendit duo dicta. videlicet q̄ iussus testatoris legitimus seruetur. illegitimus d̄ nō seruetur. Ista autē si non illud aliqua. l. prohibet. cōprehendit primum 7. secundū dictum. 7. ista duo dicta que comprehendant primum dictum fm̄ expositionem diuidantur. q̄ primū reddatur primo. videlicet q̄ legitimus functi seruetur. reddat ad vltimū si quid legitimus 7c. 7. secundum dictum videlicet. q̄ vltima voluntas defuncti non seruetur. reddatur ad secundū dictum. videlicet autem si non illud mutetur. Quero. an voluntas defuncti presumatur legitima? Glo. predicta in princi. videtur dicere q̄ sic. facit. §. eo. §. semper igitur. hinc est qd̄ glo. dicit. q̄ testamentum indubio semper presumit solē niter factum. nisi probetur contra. vt notatur in. l. si scriptum. ff. de p̄bationibz. 7. l. post diuisionē de iuz. 7. fac. igno. quod est verum. nisi vicium appareat ex inspectione vt. l. finali. l. de edic. diu. adria. tollen. No. glo. 7. aliter in fi. veritas q̄ legataris non potest detrabere falcidiam iure falcidie. l. lex falcidia. §. nunq̄. ff. ad. l. falcid. l. ij. l. cōmunita de le. nisi in casu videlicet. cuius p̄sumpta voluntate defuncti. vt loquitur. l. paulus. §. si. hic allegata de fideicom. vnius. vtrum possit detrabere falcidiaz. dic quandoq̄ queritur an detrabat de legatis relictis a se. 7. non detrabit. vt. l. facta. §. si cū suspectos. ff. ad trebel. 7. l. lex falcidia. §. nunq̄. ff. eo. quandoq̄ queritur an detrabat de legatis relictis ab herede vt simpliciter. 7. tunc heres non detrabit. quia ex liberalitate facit fideicommissum. 7. tunc detrabit de legatis relictis ab herede vel simpliciter. vt nota. in. l. j. §. inde neracius. Aut non detrabit. quia coactus adiuit. 7. tunc quandoq̄ queritur an ab alijs singularibus detrabat. 7. potest detrabere. vt. l. mat cell. §. q̄ si suspecta. ff. ad trebel. 7. l. facta. §. si suspecta eo. titu. 7. dicta. l. si patroni. §. ij. i. si. quandoq̄ queritur vtrum detrabat. 7. dic vt. l. ex alle in fi. 7. ibi no. ff. ad trebellianum.

Si quis hic. §. habet duas partes vsq̄ ad. §. tio heredis 7. eius pena. 7. quibus acquiri portio q̄ priuatur nō obediendo. Secundo queritur ordo acquisitionis. secūda ibi. in. §. inordinatū. Breuit̄ h̄ dicit. Heres cui de necessitate legitima portio debet. si monit⁹ de sistat. p̄natur oino cōmodo hereditario vltra legitimā portioē. qd̄ p̄modū veit applicadū p̄sois h̄ enūeratis. §. d̄. vsq̄ ad §. hoc quidam. Ibi hereditatis. id est istaz p̄e collatam.

Collatio prima.

Nota ex isto. S. q. iustus 7 admonitio cu3 cursu anni facit quem inobedientem. 7 hoc modo priuat ipso iure. excepto debito iuris nature. Secundo nota in. d. cau. tione. q. capiens comoduz quo inobediens priuat. debet sustinere onus cautionis. simile i. l. pretor. S. fecit. de le. j. de pdi. vide. l. frater a fratre cu3 si. 7 est ar. ille. d. p. 7 tra. cum executor vltimaz voluntatū de distributōne facien. da. de quo solet notari in. l. libertos. S. largius. de annu. lega. 7 ibi no. q. satisfdari nō debet nisi fuerit nō soluēdo viuente testatore 7 ignorante. vel post eius mortem. Sed an debet cauere nuda cautōne. videz mibi q. sit casus in l. firmio. S. j. ff. qn dies le. cc. quem tene mēti. istud h3 lo. cum in nudo ministro. de eo aut qui nō est nudus minist. ster est ter. q. debet satisfacere. in. l. ticio in prin. de cōdi. 7 demon. facti. l. iul. S. si tibi ad exhibendū. Tercio nō ex isto. S. q. lex ex voluntate defuncti pieturaz capit. vt q3 testamento predixerit. 7. l. puilegia vt h. Dppo. extra glo. de. l. eam quaz. l. de fideicō. vbi ex testamēto ex quo nō addit hereditas legatū nō debetur. sed intellige hunc ter. q. heres adiuu 7 ipsius frater est inobediens. h3 lo. cum hic ter. ex testamēto hereditate adita. vt. s. e. S. sem. per igit. Ibi in deuotis 7c. 7 ibi no. hic ab initio repudi. auit hereditatez. Primo semp est hic aliqs heres. qz scri. pto herede excluso. alio heres immediate efficit. vt. s. e. S. in omibz. Secundo opponit vnde videz ob. l. j. 7. iij. 7. l. post legatum in prin. ff. de his qui vt indig. 7. l. heres. de. e. ti. cum si. sed hic defuncti alijs psonis. g. 7c. S3 illd est verum. regula fallit qn causa ppter quam quis priua. tur comodo. respicit comoditatez tercie persone. nam tūc applicatur illi persone cuius comoditatez respicit. vt. l. post legatum. l. de lega. l. penul. l. nescimus 7. l. sequenti. ff. de execu. tu. 7. l. iij. de le. ij. vel applicat alijs psois put. lex disponit. 7 ita loquitur hic. S. Tercio oppo. 7 videz q. filius inobediens priuat debito iure nature. vt. j. eo. ti. S. exheredatos. Solutio. qnqz est inobediēs post mortem eius voluntate nō seruādo. 7 tunc nō priuat debitis iure nature. ratio. qz in primo casu maius delictū comit. tit filius in primo q. in secundo. Quarto oppo. 7 videz q. filius inobediens priuat tercia pte eius in quo est in. obediens. vt. l. si quis in suo. l. de inoffi. testa. h. regula. riter heres inobediēs defuncto priuat oino modo vt h. fallit nisi p. l. repiret alia specialis pena imposita in con. trario. ita soluit doc. in. l. fi. l. de fideicō. Dppo. 7 vi. de. tur q. heres inobediēs debet pdere etiā legitimā pte. nam mitius agit cū hoie q. cum lege. vt. l. cellius. ff. de ar. bitris. h. ego video q. vbi nō obedit legi. priuat debito iu. re in situ. S. si vō nō fecerit. j. eo. 7 hoc. S. si vō nullus. g. vbi defuncto nō obedit. debet priuari debito iure nature sed ibi erat debita priusqz testator moriret. sed debita iu. re iusticie nō. Nota q. legitima debet filio in vita pa. tris. p hoc facit q. filius dicit heres in vita patris. vt. l. si quis legatū in fi. ff. ad. l. fal. In p. trariū videz ter. in si. mili. in. l. j. S. si impuberi. ff. de col. bo. de liberis agno. l. fi. vbi Dy. format hanc. q. 7 allegat illū ter. obmissio. qd dicit Dy. dico viuo patre nulluz ius competit filio. h. dē. debita. qz in eā pte nō pōt filiu defraudare nisi ex cā iusta ingritudinis. 7 ista sunt vba glo. in. c. ray. e3 de testa. p. quo facit aut. si q. mulier. 7 qd ibi nō. l. de sacrosan. ec. 7 quā aut. habem. j. de sanc. epi. S. si q. 7 in aut. vt liceat matri 7 auie. S. qz mī ex sen. coll. vij. qd facit ad idēz si filius pmittat maleficiū aliqd. p. p. eo nō cogit soluere le. gitimā p. p. demna. 7 ita determinat Spe. in ti. de execu. tione. S. seqt. d. qd p filio p. demnato. an mortuo pte fraterz possit imputare in pte illi filij p q. p. soluit. no. Jaco. de are. in. l. stichus h3. ff. d. pecu. le. Querit glo. an filius institut. a pte possit trahē duas qrtas. videlz falcidia 7 debita iure nature. Circa h. ter. 7 glo. videz variare q. nō possit trahē nisi vnā qrtā. fac. h. ter. 7. l. pap. S. si q3 impubes. ff. de inoffi. tes. 7. j. de restit. 7. d. c. q. pa. S. quā ob rez. 7. l. filius. l. fa. her. ad trebel. l. inbemus. 7. no. glo. in. l. in rōne. S. qd vulgo. ad. l. fal. 7. l. j. S. interdū. ff.

De here. 7 falcidia.

ad. l. fal. Glo. vō h. distinguit. aut filius ē institut. pure. aut s. p. d. t. o. e. Prius casu detrahit vnā. Secundo duas. 7 sic ista glo. p. siderat. an ista institutio sit pura vel p. d. i. o. n. a. l. i. s. de restitutōne vō n. curat. an sit pura vel p. d. i. o. n. a. l. i. s. P. dez no. in summa h. ti. azo. cui. videz ista glo. fuisse. 7 ita all. ista glo. Jaco. de bel. 7 mat. qui tenent istam opi. Alibi glo. dicit. aut filius ē institutus 7 rogatus de resti. tuendo pure vel sub p. d. i. o. n. e. Primo casu vna sola qrtā. Secundo casu pnt detrahi due. vna statim. alia adueniē. te p. d. i. o. n. e. 7 ita no. in. d. l. pap. S. eo. aut solo. ff. ad. l. fal. l. q. q. ad. l. fal. Et ista opi. videz iudicio meo vera in ista glo. h. qz. j. glo. vult distinguere. aut filius fuit rogat. ad restitueudū pure. aut sub p. d. i. o. n. e. ad h. me mouet. l. iube. mus. quā glo. allegat. qz nō loquit in institutōne sub con. d. i. o. n. e. 7 sic ista glo. p. cordat cū glo. l. q. q. S. eo. aut solo. 7 debet ista glo. p. n. t. a. r. i. post iustit. 7 sic verba que sequūt in glo. sub p. d. i. o. n. e. vel in diem. referreban. ad verbu3 re. stituenda. 7 hec opi. videz esse cano. vt in. c. raynuci. e3 d. testa. Glo. tū ibi recte intelligēdo videz velle. q. fm cano. nicam equitatē semp possit detrahi vna qrtā. siue ē roga. tus de restituēdo sub p. d. i. o. n. e. siue pure. 7 p. b. a. t. in. l. iube. mus all. s. vbi ter. dicit. q. fili. rogatus de restituēdo sine filijs decedēs retenta quarta. dodrantez debet restituere. No. q. dicit dodrantez. ad idēz. d. l. filiu. 7. l. j. S. interdū si cui plusqz p. l. fal. 7 istam doc. tenet in. d. l. q. q. 7 Ja. de bel. hic. 7. j. de restit. Et ea que pa. S. q. obrez. 7 iō po. sito p. p. stanti q. due pnt detrahi. Quero an quelibet de. trahat de vniuerso. Rūdeo n. h. detrahit debita iure na. ture de vniuerso. 7 postea detrahit quarta d. residuo. ita tenet Dy. in. l. si vō compositaz. ff. de mili. testa. p. ter. il. lius. l. glo. sentit in. d. S. eo aut solo. i. glo. trebel. Ibi vō residuo 7c. Et no. e3 in. d. c. ray. in glo. sup. vō medieta tem. 7 sup. vō nō exp. s. s. it. No. glo. filci. ibi. S. si vō. j. no. j. S. his omnibus. vbi glo. de p. i. u. c. t. i. o. n. e. nō curat. 7 il. lam tenet Ja. de bel. dices. q. p. i. u. c. t. i. o. n. e. post p. t. r. a. d. i. c. t. i. o. n. e. z multū opatur. preferē solum magis dilectus a testatore. h. sola p. i. u. c. t. i. o. n. e. vbi nō est maior honor circa quēcumqz. n. o. n. d. i. t. m. a. i. o. r. e. z. d. i. l. e. c. t. i. o. n. e. z. ergo p. i. u. c. t. i. o. n. e. sola rōne cōiun. ctionis. nō sunt preferēdi disiuictis. In fi. 7c. nō ob. dicit. S. is ita. quia loquit qn ille cuius portio accrescit nō ad. i. u. i. t. secus si tūc iam adiuu. quia tūc nō accrescit inuito. h. de mū. volenti. vt p. b. a. t. in. d. l. si minor.

Inordinatum. Immo q. sic inordinat. cu3 primo de his q. ex te. stamento veniūt debuisset dicere. vt. l. j. i. prin. ff. si ta. te. mi. ex. Sed dic. fm Fran. accur. q. ideo prius p. misit ve. niētes ab intestato. qz de h. pauca volebat dicere. iō pri. de his se exp. d. i. u. i. t. No. ter. ibi qnqz 7c. Et in similitudine q. fideicom. vniuersalis h3 similitudinez cum herede. est etiāz heres in effectū. vt. l. si filius. ff. quod cum eo. 7. l. si vocem. S. si. de bo. liber. Et sic facit ad ti. q. fili. cui relin. quit fideicom. missa vniuersale. non possit dicere testamē. tum nullū. l3 nō fuerit aliter institutus. 7 ita terminauit glo. in. l. scimus. S. sequit. l. de inoffi. testa. h. illa glo. est p. tra. ter. i. l. ita tū. S. q. rogatus. ff. ad trebel. vbi dicit. q. fili. emancipatus cui ē relictu vniuersale fideicō. p. t. agē p. p. tratabulas. que p. tratab. ei nō darent si eēt institutus cū p. tratabulas nō detur filio instituto. vt. l. j. S. j. ff. d. bo. po. p. tratab. p3 q. q. filius exis in potestate cui ē relictu fideicō. vniuersale. pōt dicere testamentū nullū. cū p. illd fideicō. nō iudicat institut. Prima ter. j. vt cū de appel. cogno. S. illud. dicit exp. s. q. nō sufficit q. filius habeat i. legitimā p. fideicō. nō ob. hic ter. 7. s. y. l. e. qz p. cedo q. fidei. com. vniuersali. h3 similitudinez cum herede. 7 est heres ef. sectu. quia sicut heres institutus agit 7 p. uenit vtilit. vt in. sti. de fideicō. heredita. S. restituta. ita fideicom. agit 7 p. uenit vtiliter. vt. d. S. restituta. 7 soluit legata fm disti. ctionez. l. ij. l. ad trebel. 7. l. pe. S. si. ff. e. Item qz non est institutus vel exheredatus dicit p. teritus. l. pe. l. de fideicom. nō glo. ibi qui neg. Ibi vltima. dē velle ista glo. q. vbi libertates in testamēto nō sunt relicte. e3 nei n.

admittuntur. Sed aliter no. 7 melius. j. eo. §. si vō ab
latum in glo. docto. in auten. hoc amplius. L. de fideicō.
ibi no. extraneus. Sed certe veritas est. q. fiscus demuz
volens admittitur. 7 istud probatur in hoc tex. dum di-
cit. post quos fiscus 7c. 7 istud tenet glo. 7 docto. in dicta
auten. hoc amplius. 7 Jaco. de bel. hic no. glo. ibi primo
7c. 7 ibi nec enim. de quo ibi per By. in. l. cum pater. §.
fidei tue. ff. de legat. ij. per Jaco. de bel. in. l. quotus. ff. de
usufruc. per Ly. in. l. proposteri. L. de testamen. 7 ibi vt
s. dictum est 7c. Et ad. l. s. alleg. rñde. quia quādoq. que-
ritur de liberali actione danda pluribus seruis. cuz oēs
ad libertatem puenire non possunt. 7 tunc ne libertas
tota per eum remoueat. sorte dirimitur. vt dicta. l. si
duobus. vel inspiciuntur meza vniscuiusq. vt in dicto
§. quid ergo. Quandoq. tractatur de alio commodō eis
acquirendo. 7 tunc omnes veniunt vt hic. quia nullum
potest timere periculum 7 damnum. Quero que ē ra-
tio q. in seruis inspiciuntur seruis denominatus 7 non in
alijs legatarijs. dicit Jac. de bel. ratio est. quia serui sunt
viles persone. 7 plerunq. indiscrete. 7 ideo. l. de ipsi cō-
fidentiaz sumit. de q. no. per docto. in dicta auten. §. am-
plius. Item quero. dicitur hic q. inter legatarios pre-
fertur habens mains commodum. quare seruis qui est
liberatus non preferitur alijs legatarijs omnibus. cuz li-
bertas sit res inextimabilis. vt. l. libertas. ff. de reg. iur.
Respondet q. serui prius fuerūt viles persone. 7 sine ca-
pite. 7 pro mortuis habentur. vt. l. humilem. L. de ince-
stis nuprijs. 7. l. libertis in fine. cum. l. seq. de capi. dimi.
7. l. seruitutis cum simi. ff. de reg. iur. Preterea presumi-
tur q. testator eos in vita non dilexerit. cum in vita ad li-
bertatem non produxit cum legata plerunq. ppter mu-
nera relinquuntur. vt. l. nec adiecit. ff. p. socio.

Et hoc quidem Heres extraneus quili
ens. cōmodo hereditario priuatur. quod debet applicari
personis hic enumeratis. a quo commodō filij exhereda-
ti penitus excluduntur. 7 ad tale commodū vocati a iu-
re heredes efficiuntur. hoc dicit vsq. ad. §. huic nobis.
Nota ibi. omnibus relictis. q. verbum relinquo trahitur
ad insitu. dic. vt in glo. No. verbum. quod intellige verū
nisi sit alius heres institutus. vt nota. i. l. his verbis. ff.
de heredi. insitu. Item est hoc verum cum hoc verbus re-
linquo est adiectum vniuersitati bonorum. secus si certe
rei vel quantitati. vt. l. cogi. §. 7 generaliter. 7 ibi p. By.
ff. ad trebel. probatur per ter. j. vt cuz de appellatione co-
gno. §. illud coniuncto. v. ceterum. Nota glo. que incipit.
scilz annuz. 7 pro huius glo. declaratione dic. aut loqui-
tur de pena imponēda ex eo q. quis est inobediens de fu-
turo. quandoq. loquitur de pena imponēda ppter aliō
delictum. Primo casu aut loquitur in legato relicto ad
non pias causas. aut ad pias causas. Primo casu loqui-
tur tertus ille 7. s. eo. §. si quis aut non implens. 7 h. nisi
quis velit vti contra heredem alio remedio. puta q. vel
let agere de fructibus 7 usuris. vt. l. de usufruc. l. j. Se-
cundo casu aut quis vult vti ptra heredē ex sola negatiōe
i. q. vsq. ad finiaz pferauerit. 7 tūc punit pena dupli. vt
insti. de act. §. mirra. insti. §. ob. q. ex q. i. §. si. Aut vult
vti p heredē ex sola dilatiōe. 7 tūc aut fuit facta bina mo-
nitio 7 incontinenti heres priuatur cum commodō reli-
cto sibi a testatore. vt. j. §. eccle. ti. al. j. eo. ti. §. sin autē. p
hoc facit aut. patrem. L. de episco. 7 cleri. aut talis heres
non admonitus distulit soluere. 7 si distulit per sex men-
ses tempore insinuationis 7 testamenti computandos.
tunc non priuatur eo quod est sibi relictum. sed tenet ad
fructus 7 usuras a tempore mortis testatoris. vt. j. eo. ti.
tulo. §. sin autē legatum. quicquid glo. hic dicat. Se-
cundo casu principali exigitur bina vel terciā monitiō fm
qualitatem delicti. vt. j. vt liceat matri 7 auie. §. si quis
in sua. de sanc. epif. §. presbiteris 7 dyaconib. no. verbū
ibi. de ista questione est casus extra de testa. c. sed heres.
fm vnam lectu. No. glo. Sed nunquid ibi fm Jo. Idez

nota in dicta. l. post aditam. 7 in aut. hoc amplius. L. s.
fideicom. 7 est ratio. quia ista constitutio habet locū he-
reditate adita. vt. s. eo. §. semp igitur. v. in deuote. oportet
igitur q. ex beneficio huius. l. substitutus admittat.
non ex vi substitutionis. cum substitutio exspirauerit. vt
dicta. l. post aditam. No. glo. nunquid ibi ne quid 7c. q.
lex probat q. sit in pena. ergo 7c. Non obstat q. dicitur.
quod sit in penam 7c. vt in. l. all. per azo. Verum ē prin-
cipaliter 7 immediate propter penam sed quadam medi-
ata ratione. videlz quia est heres. quo casu lex permittit
posse consequi primum propter penam. vt. ff. de erri. als
exercito. l. sed similiter. §. sed si nomia. 7. §. pe. No. By.
in. l. de cetero. ff. de suspe. tuto. 7 latius per eundem in. c.
ob gratiam de reg. iur. li. vi. Et ibi reduc. 7c. Idem no. i.
l. si seruis plurium. §. j. ff. de legat. j. Sed in ppariuz
videtur. q. iste desit esse heres ipso iure propter inobedi-
entiam. vt. j. in. §. in omnibus. j. eo. Sed responde hoc est
verum. si alius habeat hereditatem sicut alibi dicitur. q.
contractus est nullus si hoc alleget aduersarius. vt. l. ele-
ganter in prin. ff. de dolo. Et in testa. quo filius preterit
vt. l. filio. ff. de iniusto rup. te. No. glo. d. nullo. ibi idem
in emancipato. No. q. etiaz hodie est differentia in emā-
cipatū 7 suū preteritos i. mō rumpēdi. naz suus preteritus
agit p pparat. 7 pōt dicē nullū siue cā sit inserta siue no.
Emancipat. vō hodie ita demū dicit testamētū nullū. si
cā nō sit inserta. qd tene menti. 7 ideo tenet azo i. sum. L.
de libe. pte. vel exhere. §. est aut effectus. Et ita dz intelli-
gi qd dz. L. de col. l. si emācipatū. 7 in vltia glo. Secō no
q. aut. ex cā hz locū in filio emācipato preterito. 7 sic iura
antiqua que loquūt de filio emācipato sunt correcta per
aut. ex causa. 7 cū hac glo. pcor. quod no. L. de bo. po. l.
j. 7. l. si genero. ff. de usufruc. insti. de inoff. testa. cū cō-
trariū no. glo. ff. de mino. l. si fili. insti. 7 in. l. gallus. §. i.
omib. ff. de li. 7 po. de quo dicā. j. cū de ap. cog. §. aliud.
Et ibi casus. si qn fili. emācipat. preterit a pze cum cā vel
a mze. cū istis duob. casib. valet testamētū. 7 ibi qze vos
no. circa hāc ptem vide qd no. in aut. p. amplius i. upius
all. Et ibi. §. q. duos Jaco. de bel. reprehendit hāc glo. q.
iste fili. fm h. respiret eē heres 7 exheredat. q. sunt oppo-
sita. nec pnt eē sub eodē subiecto. vt. l. hec vba. ff. de vbo.
fig. 7 sic rōne pparietatis repellit. vt. l. ij. §. si alius. ff.
qn appel. sit cū si. Preterea ista. l. n. excludit exhereda-
tos. rō ex eo q. testator videt eā repulisse. Et iō nō iure
ille exheredat. eē admittēd. cū vna sit legis inrētio. vt dicit
h. tex. 7 hāc opi. doc. tenet in. d. aut. h. ampli. in fi. Ja. de
bel. d. h. ē relinquēdū arbitrio iudicis. q. hz inspicē 7 in-
uestigare mentē testatoris. ar. l. ij. §. p ditiō. ff. de adimē.
lega. 7. l. vitas. L. de fideicō. No. glo. ibi. p hāc pstru-
tionez. No. istam glo. q. est vera hz videat velle glo. s. e.
§. inordinatū. Quero quō poterit veire ad cōneos. di-
cit addo q. dz fieri citatio p pretoze 7c. Gladat corā iudi-
ce ille q. prius venerit pferet alijs. l. placuit in fine. L. de
lon. fin. pa. li. r. Et ibi pcedentes. i. illi q. pcecesserint cō-
neos i. fi. Ista glo. format. q. qn hēditas n. ē adita. q. dicit
q. fiscus istā hēditatē accepit tāq. vacatē. 7 lex dicit q. hēdi-
tas tūc vacās ē qn n. ē adita. vt in. l. j. 7. l. vacantia. L. de
bo. vacā. li. r. q. casu ista pstitutiō n. hz locū i. hēditate ad-
ta. vt. s. e. §. sp. igit. 7 sic ista glo. n. fac. ad ppositū in. q. §.
Preterea si pponēs istā hēditatē aditā ex q. ponam. q. nul-
la fuit relicta i. testa. adhuc ista. q. n. pcedit ad nrm. ppo-
sitū. q. nlla sūt. No. glo. si expisse. ibi h. qd 7c. No. q. p
statui tps ad ondēdū ad petitoz legatoz 7 fideicōmissio-
rū 7 alioz q. admittūt ex aucte h. pstitutiōis. adde ad gl.
l. q. diu. ij. ff. de acq. hē. No. glo. s. ne illū ibi p. torū. 7 istō
exemplū hz locū hēditate n. adita. pbat i. d. l. j. 7 no. L. de
fideicō. aut. h. ampli. 7 iō illd. exemplū n. videt bonū hūic
§. cū n. sit bōa similitudo d. eo q. efficit hēs hēditate p aliū n.
adita. vt i. casu nzo. nā hec pstitutiō hēd. adi. hz locū vt. s.
eo. §. semp igit. Et ibi vocent. Innuat glo. ista q. cognati
7 filij emancipati non succedunt de iure civili ex testamē-
to. idem sentit. ff. de inofficioso testamento. l. postumus.

circa prin. 7. l. cum idem. §. suū heredē. in glo. magna. ff. de acq. heredi. l. illd. §. si. ff. de ptracta. Sed ptractū sentit glo. in. l. si. ff. de interroga. act. 7 illa glo. est vera. 7 p batur p ter. ff. de bo. po. ptra tab. l. si cum duobz in prin. 7 sic ista glo. nō videt bñ loqui. Vel si volum⁹ eam sustinere. dic q ista glo. nō vult h dicere. q cognati 7 emancipati nō succedat ex testamēto de iure civili. h i eo q glo. dicit. neq cū testamēto 7c. intellige scz q n fuerit scriptū in testamēto. 7 sic glo. se refert ad testamētū dictū scz. q videlz scriptus 7c. Quero dicit hic q ille q capit pmo dum quo priuā efficitur heres. quero q successor vl be res dicat ille ex testamento: nō quia nō scriptus ab intestatō quia forte nō p sanguineus. dic vt no. insti. d eo cui lib. cau. bo. §. quid g. vbi dicit. q in casu h. l. ille qui succedit dicit successor anormalus. quam glo. ppetuo te ne menti. Et dicit iste talis admitti vt heres ex aucte b legis. vt no. in. §. si nō ablatam. s. e. que incipit. all. no. glo. s. ponenda tibi. §. eadez. tenet g glo. ista q cōiunctio nihil opatur q magis quis admittit ad pmodū. cum con trariū no. s. e. §. si quis aut nō in plures. sed bec videt vt ibi diri. Ultimo no. ter. ibi. terciū vō in fisco. qz h est casus q fiscus vltimo loco admittit. l. ptractū no. glo. s. eo. §. inordinatū. vbi diri. 7 circa oīa pdicta 7 omēs. §. p cedentes. vide quod habes. rj. q. j. §. si velti. Et extra de voto. c. licet 7c.

Hinc vobis Heres faciens inventariū fm formā a iure traditā nlla vltus malignitate. legis bñficio vti. nisi a testatore fuerit prohibitus falcidiam detrabere. nec vltra vires hereditari as cōueniri pōt. Inventario aut nō facto. nullo h. l. be neficio gaudz. h dicit vsq ad. §. nō aut. No. glo. dicit aut istud non videt verum. nam lex falcidia hz duo capi ta. quoz primū nō refecat legata. vt. l. j. in prin. ff. eo. 7 tamen vocabat falcidia 7 anteq eēt secūduz caput. Sed pūulgabatur primū caput erat in mente legislatoris se cunduz. 7 ista erat opt. q denomiaret a falce. videtur q possit sustineri. nam video q trebellianica pōt dici falcidia. vt. l. p. 7. l. ticia. ff. ad. l. fal. L. ad trebel. l. inbem. 7. l. q. 7. l. si vt all. L. ad. l. fal. Preterea 7 iure na ture debita appellat falcidia. vt. L. d inoffi. testa. l. q nu per. 7 aut. sine petens. eo. ti. 7 sic quelibet lex que refecat potest dici falcidia. vt no. Azo in sum. hui. ti. §. dicitur aut falcidia. Et ibi. §. alie hoc est falluz. nam cū p ius civile. rj. tabu. poterat testator totam substantiaz distri buere. n videt q pretor possit ipso iure refecare quod fa cit lex falci. vt. L. ad. l. fal. l. penul. 7. l. linea. e. ti. nā ius civile nō potest tolli p pretorez ipso iure. vt insti. de bo. po. §. quos aut. ff. de bo. po. l. filium. §. h queadmodū. l. si ex duobz de vul. 7 pupil. cum si. dicit g falcidia nō a p tōre h a cōsule fuisse introducta. 7 ita no. glo. in. l. j. i pn. ff. 7 hanc tenent doc. in rubca. L. eo. Vel dic q falcidia nomiata a tribuno plebis. vt dicit ter. ij. di. c. adam. vix ibi no. 7 adde quod no. glo. insti. ad. l. fal. in prin. Nō glo. cum non sis ibi si nō heres vō ex ista. ij. lec. put i lza nō est. no. q si heres aliquid subtrahit de hereditate pdit in totum falcidiam. In fine tenet g ista glo. q de iure antiquo heres subtrahens aliqd de hereditate. pdit falci diam in totum. vt. l. bñficio hic allegata. Sed hoc est fal sum. immo heres subtrahens aliquid de hereditate. per dit falcidiam rei solum subtrahit. vt. l. rescriptum. ff. de bis qui vt indig. ff. ad. l. fal. paulus. 7. l. hereditatuz. §. si. eo. ti. facit. ff. ad trebel. l. paulus rñdit si cetera. Quaz re dic q est triplex ius. vnū est. ff. qz. fm q heres subtra hens pdit falcidiaz in re subtrahita. vt. s. all. Secun dum est ius codicis. fm q heres subtrahens debebat res tituere duplum. vt. §. illic all. 7 an dictū. §. 7 de iure co dicis heres subtrahens pdebat falcidiaz in re subtrahita. vt. l. nō dubium. L. de legat. fm vnā lec. Terciū ius est autenticoz. quo statuit q heres subtrahens pdit fal cidiam nō solum in re subtrahita: s in totum. vt h ter. fm

secūdam lec. 7 no. glo. expresse. j. eo. §. si vō nō fecerit. in glo. que incipit. hoc facit. sic p hoc videntē corrēcte omēs leges anteriores. 7 hanc opi. tenet By. in. d. l. rescriptū. l. 3. Ly. videt sentire cōtrariū in. d. aut. h cum testator. L. eo. Non ob. l. bñficio hic all. quia rñdz q ibi nō dicit q ille qui imaligne i vna re legata p fideicom. legata seu re licta perdat falcidiaz in totum vel in illa tm. sed h decla ratur p alias leges quas allegauit. Quero dicit h in vltus. vtz testator presumat inuitus. ter. 7 glo. est q sic. in. l. ticia. ff. ad. l. fal. 7 no. in. l. filium quez habentez. L. fami. her. in. ij. glo. Ibi fiat igit. No. ex hoc. §. q ad cō fectionez inuentarij debent citari fideicommissarij 7 lega tarij. h pone q aliqui legatarij sunt citati 7 aliq n. nunqd ille qui est citatus potest allegare inuentariū nō valē. qa legatarij alij nō sunt citati. 7 videt q sic. quasi nō sit fua ra forma dicte. l. vltime. L. de iure deli. 7 in forma h tra dita. p quo. j. eo. v. bis omibus. In ptractū videt q istd inuentariū saltez valeat quo ad cita. sicut dicimus in sen tentia que fertur p tribus nō citatis nō valet. 7 tñ si agat ptra duos 7 vnus citez in p nunciatione 7 alius nō. snia valet quo ad citatum 7 ad alium non. vt est casus in. l. de vnoquoqz. ff. de re in. 7 de iudi. l. nō idcirco. 7 in. c. cū su per extra de sen. 7 re iudi. Quero quis est modus citadi. dic vt in glo. que incipit. i. pcur. ex qua iūcta cū ter. No q inuentariū debet fieri coram iudice cū citatio de q loq tur glo. nō pōt fieri nisi p iudicem. 7 sic ista glo. facit p opi. Adar. de sano. qui hoc tenet. vt recitat Spe. in. ti. de instru. edic. §. si. d. si heres. Sed aduerte ad hanc glo. quia iste videt velle q citetur ipse pcurator. si dñs ha beat legitimā excusationez non veniendi. nō aut fiet ci tatio vt dicit bec glo. Et fm hoc videt hic ter. q vbi prin cipalis habeat legitimaz causaz nō veniendi. potest p curator citari. l. 3. prius nō citez principalis. In aut vbi principalis als nō habeat iustam causam nō cōparendi possit citari principalis. videt ter. q sic. L. vnde vi. l. me minerint. de. l. agno. l. j. §. j. L. de pcurat. cum qui. Sed docto. ibi intelligūt q prius debet citari pcurator. 7 ita glo. dicit extra de dolo. c. causaz. Veritas est. q ad pmut decretum sufficit citatio pcura. ad secūdam citatio dñi. vt. l. hoc amplius. §. si. cum. l. seq. ff. de dam. in fec. Ul timo ex hoc ter. cōiuncto. §. si vō absunt colligit ar. q ci tatio verbalis nō posset fieri extra territorii. ad idez ex de dolo. c. cum olim: 7 quod ibi no. 7 quod no. in. c. ex pre tu. ex de apel. ad idem. j. vt spon. laz. §. sancim. d. si vō. In ptractū videt ter. in. l. omēs. §. si vō apparitor. L. de epi. 7 cle. 7. l. ij. L. de offi. psec. v. de qua. q. dic vt dispu tado tenuit Ly. in. q. que incipit. Rector ciuitatis sena rum. No. ter. ibi. 7 vidisse 7c. q testis debet testificari de visu nō de auditu. qd dic vt in glo. ibi. No. testionuz. Sed veritas est. q testimoniiū de auditu primo admittit vt pbatur in. l. sepe. de offi. presi. de testa. mili. l. diu. ibi audiuisset 7c. 7 insti. de testa. mili. §. si vō. nota. in. l. ij. §. Itz labeo. ff. de aqua plu. ar. facit. c. j. ex de testi. Quid enī si volo pbare testatorē talia vba dixisse vel talia vba in stipulatōe inuenisse. vel aliqd aliud qd auditu pcepit. certe p sensus auditus de his pōt reddi 7 fieri testimonii. p pall. l. ij. Sed nō ob. q dicit h vidisse. nam visus acci pit generalitē p quolibet sensu corporeo. vnde si p sensus visus quod pcepitur testis debz d visu testificari. si p sen sum auditus de auditu. 7 sic de si. 7 ita no. Ja. de are. L. de testi. l. testii. 7 ibi p Ly. 7. ij. q. ij. in. c. cū cām ex de tes ti. p Anno. 7 in Spe. de testi. §. ij. v. iter. nō phibet. 7. §. nunc tractaduz. v. vt autē. h plenius. No. p glo. ij. q. ix. c. testes. 7 de pse. di. r. c. venisti. De auditu aut alieno nō pōt quis testificari. nisi in casu. l. si arbiter. all. in glo. l. ij. §. itez labeo. ff. de aqua plu. ar. 7 plene no. i. d. c. testes 7 isto casu vbi regrit testimoniiū de visu. tūc reus ad testifi candū nō admittit. An aut vbi sufficit testimoniiū de au ditu admittat. Glo. h dicit q sic. quod intellige glo. qñ testis hz notos phētes p vocez. ita tenet doc. in. d. c. testes Secūdo no. ter. cū glo. sup vbo tres. q testes debet ha

bere notos ptrabentes. In ptraziū est ter. j. de testibz. S. 7 licet. Et ideo dic. qñqz testes admittunt ad testificanduz sup actibz psonalibz seu ptractu. 7 tunc debent pgnosce re ptrabentes ad testificandū. Qñqz admittunt sup rea li seu sup aliquo facto vt q ticius possederit. 7 tunc suffi cit q cognoscant eum de cuius facto testificant. vt nota. pla. in. l. iij. i prin. ff. de testi. facit. j. de testi. S. si do igno ti. Qñqz adhibet instrumēto. 7 tūc ad sūam instrumenti 7 vt instrumentū valeat. nō optet q testis cognoscat con trabentes. vt in. d. S. 7 licet. fallit i inuentario. vt h ter. cum sua glo. 7. l. si. S. sinautē dubius. L. de iure deli. Itē fallit in testamento condito in scriptis ab impitis lraz. vt. j. de instru. cautel. 7 si. S. oportet. 7 no. in. d. S. sinautē dubius. Sed aduerte quia si testes nō cognoscūt illuz de cuius facto volunt testimoniu pibere. debet eis exhibere vt ipsum cognoscere possint. vt ex de testi. c. cum causaz. 7 tangit in. l. j. ff. si ex nota. cau. agat. facit. ff. de public. l. si cum exhibuisset. No. q testes debent testificari sic esse vel nō esse. nō autē de credulitate. cuius ptrariū videt i l. j. S. j. ff. de verb. sig. 7 ex de psum. c. lris. Et ideo pro h declaratiōe dic vt p Ly. fm Jac. de are. in. l. testa. L. de testi. in. v. q. 7 Spe. in ti. de testi. S. j. dsi. itez quod dcre nit. facit optime ex de psumpt. c. lris. Ultio no. ter. ibi. in nullo conscios 7c. q negatiua pbat. circa quod do. dicunt. q regularit negatiua nō pbat. vt. L. de pro. ba. l. actor. 7. l. ei. ff. de pba. fallit in h. S. vbi negatiua p batur p sacramentū purgatiōis. vt dicit glo. in dicta. l. actor tñ 7 pbatio dici pōt in. l. si. S. licētia. L. de iure de li. facit ad predicta q negatiua pbat p sacramentū ex d testi. c. pntia. glo. nota. hic videt dicit aliē que incipit te stimoniu q hic talis negatiua hz vim affirmatiue. cū. n. testis dicit se stitisse vsqz ad finez inuentarij. 7 nihil po tuisset fieri qn ipse vidisset. pnde ac si affirmatiua ppone ret. 7 sic no. q negatiua que est cobartata. pōt directe p bari. ad idem quod no. in. l. partenius. S. rei. ff. de acqui. here. 7 i. l. j. S. j. ff. de iti. actuz pna. Licz By. dicat ibi q testis suspitiōe nō caret. tamen ipse ibi tenet. q vbi ne gatiua est cobartata. q pōt cadere in mēte testis. 7 q tūc pōt pbari. vt hac glo. cum si. 7 p hoc facit quod no. i. l. si. L. de rebz cre. facit. l. ij. L. de erro. aduo. sed si negati ua nō esset ita cobartata q nō caderet in mēte testis. tūc nō posset pbari. vt. d. l. actor. p quo vide quod ibi no. do. cto. in. iij. q. No. g glo. in si. no. totā istam glo. 7 vide qd no. glo. L. de fal. l. si quis decurio. 7 p docto. ibi in. v. q. Op. qd no. glo. in. d. l. donatiōibz. No. glo. ibi substan tiam. Ex qua no. duo. Primo q ista glo. videt velle q i uentariū fiat i iudicio. die quo dicit. s. prio. S. Secundo no. q paupatas 7 diuicie pbat p modū iudicis. si. habes glo. in. aut. p. L. vnde vir 7 vxor. de quo p Ja. de are. in. l. paupatis. ff. de excu. tu. vbi videt velle q etiam possit p bari p publicam famam. 7 vide glo. in. l. vbi aduc. L. d iure do. 7. j. d equa. do. S. illud. coll. vij. No. glo. l. illā scripturam in si. q videt vez fm Han. accur. ar. l. cū an tiquitas. nisi impediāt. qz que d nouo emergūt 7c. vt. j. S. sed neg. ff. de inter. act. de etate. S. ex cā. No. glo. i terposita est ibi p singulari. in casu tñ requirūt duo ta bell. vt probat in ter. l. si. S. sinautē dubiū. L. d iure deli. Ultimo circa hūc ter. ibi. 7 in nullo pscios. vide quod no. glo. vij. q. iij. c. cetallus. euz qua glo. pcordat qd no. in. c. bone ex de eccle. in glo. iij. 7 vide qd no. xx. q. y. c. p sens in glo. que incipit. h qualif. No. glo. l. triū i si. l. z ista vltima opi. videat verior. tñ ponit de tribz i aut. h cū testator. cū dicit si quis ex his absint vel interesse volūt. no. glo. j. remoro. 7 ita ponit in ter. in aut. h cū testator que hic sumit.

Si enim No. ex isto. d. q falcidia dicit ē in ducta magis in erroze testatis q cō tra eius voluntatez. vt h. ad idez. j. eo. d. hec auten. Se cūdo no. q testator psumit ignorare vires sui patrimonij pzo cuius declaratiōe dic. qñqz loqmur i actibz moventiū 7 tūc psumit ignorare vires sui patrimonij. vt i. d. hec aut.

insti. q manu. n. pnt. S. in si. aut. ar. L. q te. fa. pos. l. hac pultissima. S. ar cū humana. Qñqz loqmur in actibz vi uentiū. 7 tūc aut quis hz bona ad ipsum de nouo pūcta 7 psumit ignorare vires sui patrimonij. vt. l. q nondū. ff. de here. vendi. aut qz hz bona ab antiq puenta. 7 tunc si sunt immobiliā psumit scire. vt. l. quisqz. L. d resc. vendi. Si dō sunt bona mobiliā. 7 tūc si sunt pntia. pre sumit scire. si sunt absentia psumit ignorare. vt. l. i frau dem qui 7 a qbz. Illud quod dixi q in actibz mozien tium psumit ignorare 7c. est verū. nisi ex qualitate ali quid aliud psumi possit. puta quia testator pbatit de trahi falcidiaz. nec ex hoc videt cessare erroz. 7 psumi tur sciens. ita intellige glo. aut. h cum testator. d. n. igna rus. Quero. quare est dictum q debent citari legata riy. 7 idem dicit glo. in creditoribz. vt. s. in. S. illo. Quero qualif debent citari. Rūdeo debet citari noiatiū si sunt certi. al s sufficit generalitē mittere pclamādo ciuitatem fm Ric. mal. vt. l. si eo tempe. L. de remis. pig. Ultio quero que sit forma inuentarij. Glo. tangit ipsam. s. eo. S. sancimus. d. fiat igit. Et item dicas q forma est ista. q ante omia manu heredis fiat signum crucis. citent le gatarij 7 creditores. q veniant tali die ad talem locū ad videndum inuentarij pfectionez. vt. s. eo. S. illo. 7 ibi no. 7. L. de iure deli. l. si. S. sinautē dubius. L. ad. l. fal. au ter. sed cum testator. Et citatio fiat noiatiū vel genera liter. vt. s. dicit fm Ric. hoc facto debet adhiberi vn no tarius qui inuentariū conficiat. 7 ad confectiōez inue tarij debent adhiberi duo testes. qui heredes cognoscant vt. d. S. sinautē dubius. Item debet adhiberi tres testes eiusdēz ciuitatis locupletes 7 bone opinionis loco lega tariozum 7 creditorum absentium. 7 in eorum presentia debet inuentarium confici. vt. s. eo. ti. S. si dō absint. hoc facto debet heres se subscribere si scribere scit. si dō scri bere nescit vel nō pōt. tunc debet adhiberi vnus alius no tarius ad hoc tñ. l. ad subscribēdū p herede. vt dicto. S. sinautē dubius in si. 7 pōt inuentariuz facere p se vel per pcuratores vt ibi dicit. Et circa predictaz formam vide Spe. in ti. de instru. edi. S. si. d. huius aut. Et debet inci pi istud inuentarium a die adite hereditatis infra. xx. dies. 7 perfici infra alios. lx. dies. vt. l. si. S. sinautē. L. d iure deli. Sed aduerte q l. inuentarium non sit ince ptum 7 pfectum infra alios. lx. dies. nihilominus habet it beneficiuz inuentarij. vt no. do. in. l. si. S. si dō possit. L. de iure deli. 7 vide etiam Ly. in eadez. l. S. sinautē dubi. Item l. illud signum crucis obmittat. non tamen inuen tarium viciat. cum ista sit talis solennitas cuius obmissi one nō viciatur. vt. l. j. in si. ff. de ven. inspi. 7 no. in. d. S. sinautē dubius. p docto. 7 canonistas in. c. raynaldus ex de testa. Quero nūquid inuentarium factum ab here de pfit fideicom. vniuersalit. 7 videt q non. quia h videt fecisse heres ex sua pūsiōe. q nō transit in fideico. p res titut. per. l. si heres. ff. ad tre. nam videt. l. si post consti tutam. ff. de consti. pe. dicit Ja. de bel. fm An. de rampa. q beneficium inuentarij nō transit in fideicom. ipō iure h p cessione. qua facta illud beneficiū proderit fideicom misso. vt. l. si heres pecuniam pall. ar. l. si minoris. ff. de admi. tu. Secūdo quero. pone q heres nō fecit inuen tarium. nunqd fideicomis. ex sua pte poterit face. dicunt prefati docto. q sic. cum vniuersalis fideicomissarius sit heres in effectu. vt. l. si filius. ff. quod cū eo. 7. l. postulat. ff. ad trebel. 7. s. eo. S. inordinatum. vbi dixi. pderit in h. quia interdum fideicomis. detrahit falcidiaz. vt. l. j. S. unde neracius. ff. ad trebel. 7 dixi plene. s. eo. S. bis igit. Item pderit ne teneat creditoribz 7 legatarijs insoli dum. ad que tenet fm distinctionez no. in. l. ij. L. ad tre bel. 7. ff. ad trebel. l. j. S. si. Istas. q. ponit Ray. de furli. i repetitiōe quam facit de. l. in ratione. S. qd vulgo. ff. ad l. fal. sed istas. q. ponit Spe. i ti. de instru. edic. S. si. d. qd si heres de verb. sig. No. glo. ptra legatarios an heres faciens inuentarium. possit vti falcidia aduersus credi tores. dic vt in ea. sed adde quia glo dicit q p. l. sancimus

Collatio prima.

L. de iure deli. faciens inventarium solum habebit s qd teneatur ultra vires hereditarias. dic q non est verum. quia immo etiam per illam. l. poterit vti beneficio falcidie. vt expresse dicit textus in dicta. l. sancimus. S. si prefati. 7 no. e. l. S. penul. in glo. que incipit. etiam aliter. 7 vide quod bene vt dicta glo. no.

Si vō non fecerit. Pro declaratione huius. S. si vō n̄ fecerit nota. q heres non faciens inventarium teneatur creditozibus 7 legatarijs de suo satisfacere. Secundo nota q in. S. hoc autem. q lex falcidia non est proprie inducta contra voluntatem testatoris. sed contra errorem ipsius. ad idem. S. proximo. S. versic. si enim. Quero. nūquid filius non faciens inventarium priuetur debita iure natura? Glo. hec facit q non. idem notatur. L. de fideicō. autem. hoc amplius. L. de iure deli. l. finali. S. q si post. autem. sed cum testator. L. eodēz titu. 7 tacite sentit glo. S. eo. S. si quis autem non in plures in glo. vt ipso iure. Sed contra istam opinionem oppo. nam cum heres non faciens inventarium debeat grauari rebus proprijs vt h dicitur. ergo multo magis detrahere debitam iure natura 7 legata sint diminuta propter detractionez legitime. soluit autem de bonis proprijs que bona propria dicitur tenet hic contrarium dicens. q cum filius non perdat bonorum debitum subsidium. propter non conficere inventarium. vt. S. dictum est: non debet aliter teneri ultra vires hereditarias. ne quod sibi vna via conceditur videlz debitum bonorum subsidium retinere. alia via sibi detrahetur. quod esse non debet. vt. l. si vō. S. primo. ff. de tuto. 7 curato. dan. ab his. 7 nota. expresse per glo. in. l. finali. S. quod si post. L. de iure deliberadi. in glo. in litem in fine. vbi dicit q alijs non preiudicat in debito bonoz subsidio quo ad legata. l3 interim non fiat inventarium. Et sic illa videtur expresse pro opinione Jaco. sed precedens opinio videtur verior. quam etiaz videtur tenere doctores. L. ad. l. falcidiam. in autem. sed cum testator. in. vij. questione. Non obstat ratio Jaco. quia non denegatur vna via que aljs conceditur. quia filius qui detrahit debitum bonorum subsidium. l3 inventarium non conficiat. consequitur ex hoc duplex commodum. vnum est. qz suū patrimonium in tantum auget quanta est legitima quā detrahit. secundum quia legata non soluit integra prout facta sunt. sed soluit ea diminuta per detractionez legitime. l3 si ea sit diminuta debeat soluere etiaz de suo si hereditas non est soluendo. Sed si priuaretur legitima solueret legata integre. prout relicta sunt. 7 suum patrimonium non esset auctum in aliquo. cum nihil detraheret. Non obstat predicta. l. finali. S. si vō postq preall. vbi videtur dicere textus. q filius priuatur debita iure natura. nam ibi loquitur non soluz in extraneo herede. sed in filio dum dicit. adierunt vel se immiscuerunt. 7 sic patet q loquitur etiam in filio immiscente 7 sic suozum. vt in. l. titu. de here. qual. 7 di. in fi. 7 tamen ibi dicitur. q nullius legis beneficio vtuntur. quia respondeo q heres nō faciens inventarium siue sit filius siue non. non vti beneficio illius legis. videlz detracta. debita iure insti. quo beneficio vtiur faciens inventarium. vt dicta. l. finali. S. si prefatum. 7 nota. e. l. S. q si post. sed vtiur detractione legitime portionis. cuz nō sit par ratio inter debitū iure nature 7 debitum iure insti. ar. l. fi. L. de codicillis. 7 no. per glo. S. si quis autē nō plures in glo. ne ipso iure 7 q falcidiam debitam iure insti. perdat. filius non faciens inventarium sicut extraneus. videtur velle glo. in. l. finali. S. cum igitur de iure deli. referēdo glo. que incipit 7 legatarijs in fi. ibi sed hodie 7c. ad tex. qui etiam loquitur in suo vt patet. quia adicit vel se immiscuerit 7c. An autem filius non faciens inventarium teneatur in solidum creditoribus etiam ultra vires hereditarias. est tex. in. l. finali. S. cum igitur. 7. S. si vō postq preall. q te

De here. 7 falcidia

xtus etiam loquitur i filijs 7 alijs suis. Quero an heres non faciens inventarium priuetur trebellianica. Jaco. de bel. disputauit hanc questione bic. 7 tenuit q non per multas rationes. Idem tenuit Hofre. in titu. de se. con. trebel. in. S. sed circa istum. Et istam questionem tangit Jaco. de are. in. l. cum tale. S. j. ff. de codit. 7 demōstrat. vbi illum tertū induxit in cōtrarium. 7 eandēz opinionem tenet Ly. in autem. sed cum testator in. vij. questione quam facit ex dictis Ric. Sed opinione Jaco. de bel. putarem verioze. ratio. quia non est nostrum leges extendere. vt. l. si nō. S. de viro. ff. so. ma. tum. quia. l. correctio non inducitur nisi in casu expresse fm. l. p̄cipimus in fine. L. de appella. eridemi rationis non inducitur. l. correctio. vt in autem. quas actiones. L. de sacrosan. eccle. in glo. 7 no. in. l. tam is. S. primo. Quero quid adit hec constitutio illi. l. scimus. L. de iure deli. dic vt in glo. hoc facit 7 no. eam ibi. quia si heres subtrahit aliqd hodie caret toto. s̄ d iure codicis puniebatur in dupluz. quod dic vt dixi. S. e. S. sancim⁹.

Si vō expressim. Nota circa hūc tex. quia testator potest prohibere detractionez falcidie. Sed quero de quo herede loquitur hic. dic vt in glo. ibi penitus extraneum. Sed aduerte quia ista glo. debet intelligi in portione de necessitate debita iure insti. de qua loquitur tex. hic. idēz est in suo. in si. eadem ratione 7 eodem modo illa priuat filius quo extraneus. arg. l. si. S. si vō postq preall. q potest procedere vbi due quarte possunt detrahi fm q no. i dicto. S. si quis autem. Querit glo. an testator possit prohibere trebellianicam. 7 tenet q sic. 7 idem videt tenere glo. in. l. de fideiul. heredi. S. sed. 7 H3o in summa huius tituli. S. loquimur nunc. Sed contra tenet glo. L. ad. l. falcidiam. l. si vt all. 7 in autem. sed cum testator in glo. Sed no. sic Jaco. de bel. tenuit disputando. q trebellianicam quartam non possit prohibere testator p multas rationes. Sed cōtrarium est fm Oddo. Jaco. de ra. ua. 7 Pe. vt refert Ly. in dicta autem. scz cum testator. 7 ista vltima videtur verior. naz. l. videtur velle q i quibus casibus cesset falcidia in eisdem cesset trebellianica. vt. l. marcellus. S. q autem. ff. ad trebellia. quod intellige verum. quando falcidia cessat ratione ipsius testamenti. vel quia testamētuz priuilegiatur. vel quia facta ē prohibitio a testatore. 7 i questione nostra vt i dicto. S. marcellus ibi i testamēto mili. 7 supersunt alij. sed vbi falcidia cessaret propter delictuz iam commissuz per heredem. nō autē cessante cessaret ratione testamēti: tūc nō habemus regulam dicentem. in quibus casibus cessat falcidia propē delictum heredis: cessat trebellianica. 7 eōuerso. Et ita loquitur qd dixi. S. proximo in questione illa cū heres non faciens inventariuz perdat trebellianicaz. Quero. ego dixi q cōstitutio quedam contra non implentem voluntatem defuncti. oino habeat locum hereditate adita. vt. S. eodēz. S. semper igitur. 7. j. eo. S. necessita. S3 quero qd hic dicitur. q an heres qui nō vult parere testatori iubēti nō detrahi priuatur heredita. habeat etiam locum hereditate nō adita? dicit Jaco. de bel. q sic. ex quo ipse notat hic casum specialem q etiam hereditate non adita. legata. fideicommissum. libertates debentur. 7 hoc deseruit personis enumeratis in. S. si quis autem nō implēs. S. eo dem. 7 eos facit heredes lex hereditate per heredem scriptum non adita. Et est speciale in hoc casu. quādo testator prohibet falcidiaz detrahi. pro hac opinione facit hic textus. dicit enim vel si voluerit. subaudi parere cum qui dicitur intendere ab huiusmodi insti. No. q dicit instituire. non dicit ab hereditate. 7 pro ista opinione videt mibi q sit hodie glo. ordinaria sup vbo substitui. q dicit q substituti 7 coheredes admittunt de iure cōmuni. ergo apparet q hereditate nō adita. vt. l. p̄ aditā cuz si. L. de impu. 7 alijs sub. al's si eēt adita hēditas substituti. 7 cohēdes nō admitterēt de iure cōmuni. s̄ h̄. l. potesta. vt in

§. si do instituto. §. e. et quod no. in. d. l. post additaz. l. de fideius. aut. §. amplius. quod tene bñ menti. Ultio quero. an si heres expresse scit vires patrimonij. et suum distribuit p legata. videat falcidiam. phibere. et videtur q sic. quia lex falcid. est inducta p errorem testatoris. vt. §. e. d. §. aut. b. cam. §. si testator scient b facit. videt cessare falcidiam. cū tunc ptra errorem testatoris puidere nō posset. Preterea cum testator non iussit quartam detrabi. tacite videt eam phibuisse. cum distribuit patrimonij p legata. l. ticia. et ibi no. ff. ad. l. fal. Sed in ptra videtur. nam hic videt ter. significat. dicere. qd expresse testator debeat phibere. dum dicit. si do expresse et. q nō sufficit tacita phibitio. ar. l. expressa de reg. iur. et l. nōnūq d cō di. et de mon. et in hac opi. vident pcordare oēs doc. Ultio vide glo. hodie. nō b intellige in legatis ad pias causas. vt pbat ter. in ea all.

Non autem Heres substantiaz defuncti sub-tiliter agnoscens. vni integralitē psoluens. omibz alijs insolidū solvere compellit penitentia et incōstantia repulsa. nisi quid inopinabile emergat an non. tū instantie cause et solutiōi statuto his obinentibus. et in omni vltima voluntate. et in omnibus personis. exceptis minoribus eta. hoc dicit vsq ad fi. ter. etiā sequētes. Si heredis sequētis testatoris voluntatē. si qbuldā soluat integra legata et ab alijs quibz non soluit velit detrabere falcidiam. Oppo. de. l. nō dubiuz. §. si. cū glo. l. de testa. vbi solvens vnū legatum scienter. quod insolidū solvere non tenebat. in alijs sibi nō puidicat. So. aut loqmur in dispositiōe non solēni et loquit lex contraria. aut in solēni. et isto casu si heres est grauatus et soluit vnū legatum insolidū. cogitur alijs satisfaccere. ita no. in. l. ptra. et in aut. §. euz testa. l. ad. l. fal. et in. l. ij. l. de fideius. Nec ob. l. si. l. ne vroz p ma. quia ibi marit⁹ nō tenebat saltem naturalitē. ita no. in dicta. l. si. vbi tangitur. et in aut. sed cum testator. Secūdo oppo. et videtur q heres solvens vnū legatum nō preiudicat sibi i alijs ar. l. q de bonis. §. nō idcirco. ff. e. So. vt hic et in. l. ptra. et no. Nota glo. immo videt in si. no. in. l. ptra. et i aut. sed cum testator. Sed aduerte i eo q glo. dicit. q ibi erant plures res legate vni. et vna erat soluta. itaqz integraliter legatum nō erat solutū. intellige hoc qn plures res erant legate sub nomie collectiuo. et sic vnū erat legatū. vt. l. si ex toto. §. si. quod ibi no. de. ij. et quod no. in. l. scire debemus. ff. de vbo. ob. secus si simpliciter res eēt legate noiatim relicte. quia tūc tot eēt legata quot res. vt. l. ij. ff. de le. ij. Unde soluendo vnā rem. videt soluisse integrum legatum. et sic sibi puidicasset vt h. et hāc opi. puto probari p ter. et glo. in. l. q de bonis. §. nō idcirco. ff. ad. l. fal. intelligendo illum ter. q omia legata fuerunt facta eidem legatario. et glo. dicit q soluendo scienter preiudicat hodie in ceteris annuis legatis. sic quādo eidem persone sint relicta plura legata. soluendo vnū i solidū preiudicat in alijs. et sine dubio verum est. nam si preiudicat sibi quo ad alios legatarios vt h. multo magis debet preiudicare ceteris legatis quo ad euz cui soluit. No. glo. vel etiā ibi. l. de duobz reis. l. ij. No. glo. hanc in eo q dicit. q oim legatariorz vnū factum esse videtur. et tene eam menti. et ista potest esse vna ratio et alia ratio quia soluendo vnū legatum scienter approbat voluntatē defuncti. vnde nō pōt postea bone volūta. penitē. vt hic et in ter. dicit. No. glo. i. impatorum ibi. vt. l. si. Adedia opi. videtur verior. q istas pstitutiōnes nō habemus. qz p m. l. l. solues legata insolidū vni. nō puidicat in alijs. vt. l. imponēda. l. eo. §. bñ habem⁹ p. l. l. q si qz agnoscat voluntatē defuncti scienter nō pōt postea penitē q ad id quod agnouit. et ita loquit. l. h. all. in pma et secunda expositiōe. No. glo. vltē. l. accepisse se p eo quod est debitu ibi quod cessit et. quod est verū qn legatum est in quantitate vel specie. et pars soluit p diuiso. sed qn soluitur p diuiso. tunc cessat ista ratio psumptiōis sic recepte. quia nō est repire pculam in qua nō habet quilibz

suam portionem. et heres et legatarius. quid § tunc fiet. dic q ter. iste loquit qn legatum est solutum integz. quo casu est psumptio q heres voluerit seruare in omnibus voluntatē et pie agere circa omēs. tunc. n. nō pōt ad priora penitere vt hic. sed vbi nō soluit legatum integz. tūc non est ista psumptio. stabit tunc §. l. si ex pluribus. ij. re. sponso. ff. e. nec potest saltem in reliqua pte indiuisa falcidiam retinere p doli excep. Quero. hic dicit q heres solvens scienter vnū legatum integz preiudicat sibi q ad alios legatarios. sed pone q soluit legatum integz vni dicendo q hoc faciebat gratia ipsius legatarij q erat suus amicus. an tenebitur alijs ad integrū legatum satisfaccere. Ita. de bel. q non. quia hic ter. debet intelligi quādo heres sciens hoc non sufficere. scienter et simplr soluit integrum legatum. secus qn expressit q faciebat gratia legatarij. quia in certis nō certis et. vt. l. ptra. §. cū ita de verbo. ob. et ibi ex cuius et. idem in summa hui⁹ tit. per Azo.

Illud quoqz No. qualiter ex vltima voluntate emergente. si debet trāscere tempus anni qui ann⁹ computat ex die litis pteflate. Secūdo no. q annus qui datur solutiōi relictoz p testatorem. currit post hereditatem aditaz et administratiōem secutam. et sic est hic expressum. q constitutio et q loquitur. §. si quis autē nō in plures. §. e. habet locuz hereditate adita. ad idem. §. e. §. semp igit. et ibi dixi. Ter. cio no. ter. ibi. cadat relictoz. q verbum relinquo trahit ad institutionem. ad idem. §. e. §. ad hoc quidē. et ibi dixi et no. glo. puta ibi annuit. p ista glo. facit q omne temp⁹ e continuū nisi q sit vtile. ita no. ff. de diuer. et temp. pferi. in summa illius tit. p Azo. in sum. l. de an. except. circa medium. p Ly. in. l. cum pponas. l. de edic. act. no. glo. per quam in si. adde quod no. in. §. si quis autē. non im. plens. §. eo. l. de fideius. aut. hoc amplius. ibi per docto. No. glo. i. instantie. ibi contra eum plus. quia euz heres sit priuatus omni cōmodo. ex eo q non obeduit defuncto et alius heres esse incipiat. vt. §. eo. §. in omnibus. amplius legatum solvere nō cogit et.

Dupillus Quero vtz tempus quod datur ad faciendum inuentariū currat mi. nozi. Glo. dicit q sic. sed restituit per hūc. §. ita no. glo. p hunc ter. in. l. auxilium. ff. de mi. i. si. Ita etiā no. doc. in. l. si. §. sin autē dubius. l. de iure deli. in. v. q. sic p m. §. hic. §. loquit generaliter. et comprehendit vtrāqz ptem hō constitutiōis. Sed hic quero. pone q minor succedit heredi qui est maior quia assis heres eritit. an tenet ad penam huius. l. et videtur q sic. quia ex contractu vel q defuncti tenetur. et sic non debet restitui. vt. l. emilius. ff. de mino. et ff. ex quibz cau. in pos. ea. l. a pud mul. §. j. Sed dic q si maior cuius minor est heres fuit admonit⁹. et tūc minor nō restituit. vt in. l. contrarijs nisi in psonā ipsius maioris annus fuit elapsus. vt. l. cum filius. §. in hac. ff. de verbo. ob. Si do ipse minor fuit admonitus. tūc eo casu ad penam tenet sed habet duplex remedium vt h. et qd no. in. d. §. in hac. ad idem. ff. de distrac. pig. l. si cum veditoz. §. illud. et l. de resti. mili. l. si cum militaribus. et quod ibi no. in. ij. glo. quod tene menti. sic etiā dicimus cum al's cōmittitur contra heredes. et querit an coheres possit vti suo privilegio. quia aut stipulatio cōmittit. ppter factum coheredis et heres vtitur suo privilegio. vt i dicto. §. in hac. Aut ppter factum alioz. et tunc si nihil ē gestum cum herede. et tunc nō vtitur heres privilegio. vt l. j. et ij. l. si aduer. ven. pigno. aut est gestum cū herede. puta quia fuit interpellatus. et tunc heres vtitur privilegio suo. quia tunc dicit cōmitti ex facto ipsius heredis. vt no. in dicta. l. si cum militaribus. et facit quod no. in dicto. §. in hac. facit etiā quod no. doc. in aut. quas actiōnes in. v. q. l. de sacrosan. ec. Quero. an sicut in casibus hic positus non currit pscriptio contra minorem. ita currat pscriptio statutaria. de hoc dic vt no. Anno. in. c. constitutus et de in integ. resti. quia hic dicit q minor

incidit in penam legalez lz ei succurratur. p̄ quo facit. l. impatores. ff. de publi. ff. de minoribz. l. si ex causa. §. pe. dic hoc verum vbi minor errat in iure civili 7 ius civile spernit. secus vbi spernit ius naturale. quia tunc maiori xvij. annoz non succurratur. vt. i. vt cuz de appel. cogno. §. si vnum de predictis. Sed contra predicta facit fortit̄ L. de spon. l. si. in princi. vbi minor in pena legali ip̄o iure excusatur. quod est contra glo. sed non firmat. Sz veritas est vt ibi dicūt doctores. q̄ ibi ē speciale. 7 q̄ ibi minor ip̄o iure iuuatur. sicut al̄s minor etas excusat aliqui ip̄o iure a delicto. l. si. L. si aduer. delict.

Non autem No. ex isto. §. intelligēdo ip̄m generaliter 7 restringēdo ipsuz ad vtranzq̄ constitutionez. prout videtur referre p̄dictus §. q̄ patronus non faciens inuentarium non priuatur legitima portione. ergo multominus filius priuatur debita iure nature. vt nota. in. §. si dō non fecerit. s̄. eodez. Secundo nota. q̄ successiones libertozum 7 ingenuozum equiparantur. 7 dic vt nota. in situ. de succel. liber. §. multis 7. §. finali. Sed aduerte ad id qd̄ dicit glo. hic que incipit. 7 equabimus q̄ agnati succedunt vsq̄ ad decimum gradum. sed cognati vsq̄ ad. vj. quia hoc hodie non est verum. quia tam agnati q̄ cognati hodie pariter succedunt vsq̄ ad decimum gradum. vt nota. in situ. de succel. agna. §. finali. 7 autē. in successione. L. de suis 7 legit. 7. i. de heredi. que ab intesta. §. si igitur diffinitur. ff. illud palam in glo. vt miles ibi. l. si. idem ibi nota. quod hic. Et in eadem glo. ibi si fecerit inuentarium no. ex isto. q̄ hodie in testa. militis habet locum lex falcidia. 7 istam opinionem tenent doctores. L. eodez. l. j. test. Et Dy. in. l. j. §. filij. ff. ad trebellianum. vbi ipse hanc glo. approbat. Ultimo nota ibi. siue sacerdotali. hic videt̄ casus q̄ hospitale vel ecclesia subiacent penis hui⁹ cōstitutionis. quod p̄petuo tene menti.

De non eligendo secundo nubentes mulieres. 7 alie natione 7 lucro ante nuptiales donationes. 7 de successio ribus earum filijs suis. Rubrica.

Dictum est. s̄. de heredum obedientia 7 successione q̄ sit inobediens. ideo subsequenti ordine. quia ibi tractatur de successione inobedientium. ideo ponitur hic de successione matris. Et habet hec rubrica tres ptes. Prima loquitur de electione prohibita. Secunda de alienatione ante nuptiales donationes. Tercia de successione matris actiue. Et prima pars expeditur vsq̄ ad. §. h̄ autem. Secunda vsq̄ ad. §. cum igitur. Tercia vsq̄ ad. §. cum dō postea. vsq̄ ad. si. 7 dic vt in glo.

Ante nos legisla

toribus romanis. Istud principiu vsq̄ ad. §. hoc autem. habet plures partes.

Primo ponit̄ principalis intentio Justiniani. 7 quare motus fuit ad hanc cōstitutionem componendam. Secundo ponitur thema 7 questio prima 7 allegatio filie 7 allegatio matris. Tercio ponitur secunda questio resultans ex dicto themate. 7 circa eaz vna allegatio pro matre. alia p̄ filia. 7 postea tres allegationes ponit̄ pro matre contra filiam. Quarto ponitur solutio prime questionis 7 prohibitio alienationis. Secunda ibi. gregoria. Tercia in. §. non solum. Quarta in. §. hoc nos. Et breuiter hoc dicit. Mater non succedit filio in lucro ante nuptiales donationes filio sub p̄fili. 7 libertozum electio in dicto lucro est matri prohibita. hoc dicit. No. in. v. verum mater in ter. ibi s̄ per istam iam rebus zc. pro eo q̄ habes in. l. sed si plures. §. si filio. ff. de vulga. 7 pupil. ad idem. l. si. L. de inofficio

testamen. hec tamen allegatio matris quam hic facit. tollitur per ter. i. eodem. §. an nuptiali. Secundo no. ter. in §. filia dō ibi ipsa esse domina pro eo q̄ dicam. i. eodem. §. cum ergo. Dp̄o. ad si. huius princi. v. si viro zc. hic innuitur q̄ fuerint interposita duo pacta. primum de lucrando totum in causa existentium libertozum. secundum de lucrando partem in casu non existentium libertozum. 7 vtrunq̄ pactum sortiri effectum vt hic dicitur. Sed contra ista fuerunt duo pacta diuersa 7 contraria. ergo vnuz habendo effectum. aliud vigorem habere non potest. naz lex dicit. q̄ si stipulatio concipit̄ sub diuersis duobus cōtrarijs. aditione prima non potest stipulatio alia conditione committi. vt. l. si quis ita stipuletur. de verborum obligat. 7. l. si plures. ff. de condit. insti. 7. l. si ita de ma. te. cum simi. ergo in proposito si pactuz est commissuz ex prima conuentione seu ex primo casu. non potest ex alio committi. Huius contrarij timore dicunt quidam. q̄ hic fuerint duo pacta. quozum vnum fuit in casu existentium filioz. 7 aliud in casu non existentium. Unde vno pacto commissio ex vno casu. adhuc potest committi ex alio referendo nos ad diuersa tempora. Nam primum pactū quod est in casu existentium libertozum. statim solu. ma. committitur existentibus filijs post mortem patris. sed secundo casu quod est in casu non existentium libertozum. committitur postea liberis non existentibus ante mortem matris. 7 sic non est aliqua contrarietas. sed in legibus contrarijs fuit vna stipulatio que habuit in se duas condiciones. que semper si est in vnum casum commissa non potest in alium committi. Ista solutio non videtur vera. quia intelligitur in vtroq̄ pacto. de conditione relata ad temp⁹ matrimonij soluti. 7 posito q̄ sint duo pacta sub duabus conditionibus contrarijs que tamen referuntur ad idem tempus. facta commissione ex vna. impossibile est committi ex alia. quia posito vno de contrarijs remouetur reliquum. ergo zc. Quare alij dicūt. q̄ cōtraria loquūtur in alijs casibus. sed hic est aliud. 7 quare hic aliud sit. sufficit pro ratione voluntas. dicunt enim ista iura esse voluntaria non habentia aliquam rationē. ita no. glo. j. de nuptijs. §. quoniam infirmas in si. glo. 7 ista fuit opinio omnium. 7 tangitur in autē. sed 7 si quis. L. de secundis nuptijs. Alij dicunt q̄ primum pactum committitur ex vi pacti 7 ex vna virtute. sed secundum pactum committitur magis ex vi legis q̄ ex vi pacti. ita notatur in. l. cum querebatur. ff. iudica. sol. 7 tangitur in dicta autē. sed 7 si quis. Ista solutio est multū amica solutioni superiori. 7 quasi vna 7 eadez. Sed aduerte ista solutio innuit q̄ cum ex vi legis secundum pactum committatur. q̄ agitur ad hoc conditione ex hac lege. sed Jac. de are. hanc reprehendit dicens. q̄ agitur ex ipso secundo pacto. 7 tamen ipsum secunduz pactum habet vim ab ipsa lege. que lex habet aliquaz rationez motiuam. confitetur tamen ipse q̄ non est ratio prop̄ quaz sit de necessitate q̄ sic oporteat esse. sed ratio est motiua que mouet imperatorem ad sic faciendum in casu isto. 7 inde non inducit idem lex. inter alios extraneos qui nō essent vir 7 vxor inter se sic paciscentes. 7 ratio ista motiua est talis. Nam imperator primo inducit legez quaz statuit. q̄ mulier mortuis omnibus filijs. possit lucrari ex secundo pacto. vt. i. in. §. hoc autem. sed si mulier lucraretur ex primo totam donationem q̄tum ad proprietatem que sua erat. 7 sic grauauit eam intuitu filioz. quod apparet. q̄ si non essent filij ex primo matrimonio. mulier esset impunita. vt. L. de nuptijs. l. hac edictali. 7 §. si igitur. j. de nuptijs. 7. §. si dō expectet in principio. vnde mortuis liberis cessat ratio legis. scilicet dilectio 7 fauor filioz. 7 est redacta causa ad non causam. Et iō lex que ipsam grauauit 7 exonerat eam. concedendo ei vt liberetur ex secundo pacto. Ista ratio tollitur ex. §. quoniam infirmas. j. de nuptijs. collatione decima. 7 sic Jac. de are. concedit contrariuz inter alias paciscentes. §.

inter virum et uxorem habet locum dispositio huius. §. quoniam infirmas propter rationem quam dixi. ita tangit dominus Iacobus in autem. sed si quis. Oppositio sic innuitur quod mulier secundo nubens non amittat proprietatem sed contra. §. ne virum. quod ex dote. §. i. Glo. soluit in si. sui Sed ista glo. declarando sic distinguit. iij. vel. v. iura. Primum. fuit ius codicis. quo iure per secundas nuptias. proprietatem donationis non perdebatur. sed liberis seruare tenebatur. vt. l. femine in fin. l. de secun. nup. fm vnam opi. ibi no. sed fm aliam ibi non perdebatur et habebat solummodo usufructum. qui opus fuit glo. i. de nup. §. si expectat et ibi dicam. Secundum ius est huius institutionis fm quam per secundas nuptias. proprietatem donationis amittit. et in omnibus filiis pre-mortuis fm pactum non erant filiorum vigorem assumit et non aliter vt hic in. §. prosperimus et. i. eo. §. si autem. Tercium ius est. §. si vero expectat. et. §. se. et. §. quoniam infirmas. et huius tertium ius concordat cum iure istius institutionis per parte. quod hic et ibi per secundas nuptias. proprietatem donationis amittit. sed discordat in parte. quod fm hac constitutionem ad hoc vt fm pactum non erant filiorum vigorem assumat. oportet quod omnes filii pre-mortuis matri. sed fm illam constitutionem sufficit quod vnus sit mortuus. Quarta ius est. §. ne virum. quod ex dote. §. i. et illud corrigi oia iura predicta. quod nubat mulier secundo vel non proprietatem suam filijs. Quintum ius est. §. vt fratrum filij. §. quod vero mlti coll. ix. et illud ius corrigi per parte oia predicta iura. vide licet quod per virili parte admittat matri cum filijs ad proprietatem si ad secundas nuptias. non venerit. et omnia predicta que habent locum in donatione propter nuptias. vt dictum est. habent etiam locum in donatione quam lucrat vir. et sic habet locum etiam in parte et in matre secundo nubente. vt. §. quod vero. §. colligeret. et. §. si vero. §. de donat. §. quoniam infirmas. et ibi no. et. §. ne virum quod ex dote. §. i. coll. vij. Et in dicto. §. quod vero. mlti et. §. vt fra. filij coll. ix. Ultimo. glo. circa huc. §. distinguit multum clare. et circa eam adde quod dixi in precedenti conuentione. et quod no. glo. in autem. §. et si quis. l. de sedis nup. et in. d. §. quoniam infirmas. in glo. iij. et habebis glo. perfectam. Nota glo. que incipit. l. de sedis nup. ibi per hanc. Et lex per traria loquitur. quando proprietatem donationis referat per transitum ad secunda vota. an possit eligere vnum ex filiis et sibi prouidere de dicta donatione et ibi tertio dicit quod sic. nec huius repitur correctum. licet glo. ibi dubitet. huius vero loquitur an mater que facit iniuriam filijs primi matri per transitum ad secunda vota vt hic dicit. possit prouidere vni ex filiis quibus fecit iniurias magis quam prouideat alij. et dicit quod no. et ista vera solutio.

Hoc autem Alienatio facta a matre dicitur lucro dona. ante nuptias. ea secundo nuptia est in suspensio. et ea moriente supstitibus filijs euacuatur in totum. filijs vero ante matrem mortuis exstantibus filijs confirmatur. non in totum. sed ex parte non existentium filiorum. alsi si ipsa mater filijs in totum successerit alienatio in totum confirmatur et huius pariter obrinentibus in patre et in matre. Huius dicit vsque ad. §. cum igitur. Nota. ter. ibi. vel si iure sola etc. naz hic videtur ter. quod mater transiens ad secunda vota. succedit filio in proprietate. si nullus alius filius fratri defuncti superest. hic in. §. cum igitur. d. quod etiam ibi aut succedens. etiam sic videtur velle. l. femine in si. l. d. secun. nup. que dicit. quod mater transiens ad secunda vota. proprietatem bonorum filij non priuatur nullo alio filio superstiti. nec est correctio. l. contra no. et male in autem. ex testa. l. eo. ti. in glo. sup verbo filij. que dicit. quem solum habet. sed ego intelligam hunc ter. et si miles vbi mater succederet filio ex testa. quo casu succedit indistincte in proprietate. §. cum igitur. et in. §. huic nos. §. de nup. coll. x. Sed vtrum quod hic loquitur. etiam habeat locum quando in testa. mater filio succedit et hoc sentit glo. super. §. primo. d. si vero filia. sup verbo. l. et per batur per ter. in. §. pri. cum igitur. d. quod etiam ibi in autem. et succedit cum sua glo. referendo illum ter. ad. quod per positam. fm quam filius ab intestato decedit intestatus vsque ibi. si vero intestata. Primum est quando decedit intestatus vsque ad. §. colligetur. et sic. d. s. alleg. loquitur quando

mater sola succedit ab intestato filio. quia nullus alius filius frater defuncti superest. pro hoc etiam que ponit inter. in. §. optimum. d. aliogn. Nec ob. predictus. §. huic nos. preall. vnde sumitur dicta autem. ex testa. vbi dicit. quod in paternis mater non succedit filio. etiam in usufructu. quod loquitur quando alij filij fratres defuncti superant. Preterea hoc per batur. quia video quod lucrum donanti propter nuptias. mater non perdit quo ad proprietatem. vbi mater non habet filios. §. de nup. §. si igitur. et. §. si vero expectat. ergo quoniam succedit vnico suo filio. non debet priuari proprietate. etiam in paternis. cum non superstit alius filius defuncti fratris. cuius gratia ipsa proprietate priuari debet. Secundo non quod res subiecte restit. a lege. sunt prohibite alienari. sicut ille que sunt subiecte restitutioni ab homine. Tercio nota quod ista alienatio est in suspensio. ad quod facit quod habes in. l. sed et si quis. §. i. ff. de usufructu. Insuper. quibus mo. ius pa. potest. soluit. §. si ab hostibus. Nec ob. quod dicitur. quod nullum ius potest esse in pendentem. vt. ff. si certum. l. cum ad presens. et. l. si quando. Quia verum est quod inspecto statu presenti nil. est in pendentem vt in contrarium. sed inspecto futuro euentu. bene dicitur aliquid quod est presens in pendentem. vt hic cum concordat. s. allegat. ita no. docto. in. l. si. l. de senten. pas. Oppositio. et videtur quod mater mortem filij non debet spectare. cuius contrarium hic. vt. l. cum ita. als incipit. cum tale in prin. ff. de condi. et demonstra. So. mater non expectat nec expectare debet mortem filij. et ibi sed lex sic. vt hic. Secundo oppositio. quod iste casus fortuitus et euentus nullo modo debet expectari. vt. l. iul. ff. qui et a qui. So. d. hoc dicit vt no. By. in. l. in stipulantem. §. sacram. ff. de verbo. obligat. per Ly. l. de le. l. si. §. sin aut sub pditione. tangit glo. in. l. diuorcio ff. de nego. gestis.

Cum igitur Mater filio in omnibus successerit. dicitur excepta ante nuptias. donationibus non obstat quod pluribus rationibus improbat. hoc dicit vsque ad. §. ante nuptias. Nota ter. ibi. metu casus starum nuptiarum etc. vbi non licet legaliter caste viuere etc. Et quibus habes casum expressum fm expositionem glo. in verbo non possunt. quod mulier transiens ad secunda vota dicitur caste viuere. et si testa. reliquit uxori donec honeste vixerit secundo nubendo. debet nihilominus consequi relictum cum nubendo dicitur caste viuere. pro quo ter. optimus. ff. ad trebel. l. mulier. §. cum proponeretur. vbi illum ter. all. ad hoc Oldra. ad idem. rry. di. vicim. rly. di. com munita. facit quod no. in. §. iuris precepta. sup verbo honeste viuere insti. de iusti. et iure. in praxium facit. §. quod op. epus. §. sin aut et aliquis. §. de sanc. epi. §. cleri. Bi cit Oldra. quod in hoc stare comuni vsu loquedi. cum eorum communis vsus loquendi sit et intellexit. quod dicendo quod donec caste vixerit intelligit ibi. i. ad secunda vota non transierit. sed certe si non perbaretur iste communis vsus loquedi ego stare huic ter. et alij si non ob. ter. in contrarium alleg. vt dicam in dicto. §. sin aut et aliquis. Secundo notandum fm istam constitutionem non distinguitur nubet mater secundo vel non. vel nubat ante mortem filij vel post. Item non distinguitur supersint fratres defuncti vel non. vt i dicto d. quod et vsque ad. d. si colligentes. Nota. v. suam enim. quod quod seruat in patre transeunte ad secunda vota et do successione filij. seruat in vtroque quo ad locum totis et do nationis propter nuptias. vt hic conuictio. §. colligentes etc. Secundo no. modum allegandi et non est aliqua lex que huius dicit si. in. l. illa. l. de coll. Oppositio. et dicit hic in. v. si vero intestata. quod si filius succedit fratri superstitibus quod et succedat mater et frater. tra. §. de nup. §. ingratitude. So. vt in glo. appellat. ex qua no. quod ingratitude repellit fratrem a successione ab intestato. vt hac glo. coniuncta cum ter. de quo dicam in dicto. §. ingratitude. Oppositio. dicit hic quod mater transeundo ad secunda vota. succedit filio indistincte. Contra. §. de nup. §. huic nos. et. §. se. Pro hoc materie declaratione debes scire. quod circa hanc reperitur

Collatio prima.

quatuor iura. Primum ius est introductum per. l. femine in fi. l. de secundis nupt. 7. l. mater. l. ad tertul. que di-
distinguit an mater transiit ad secunda vota an morte
filij aut post mortem. Si ante. tunc succedit ab intestato
7 ex testa. sed tenetur filijs reservare. vel fm aliam opi-
nionem. succedit tm in usufruc. sue partis. vt nota. in di-
cta. l. femine in fi. 7 vltra opt. probatur per tertum. s. eo.
circa princi. in. d. si filia ibi ipsa esse domina. Si post. tuc
in bonis paternis succedat mater i usufruc. tamen in a-
lijs do extrinsecis filio quesitis. succedit in proprietate.
vt dicta. l. mater. sic patet q illa iura distinguunt. an ma-
ter nubat secunda ante mortem filij vel post. 7 si postea:
distinguit bona paterna ab alijs. sed non distinguitur.
vt cum filius decedat ab intesta. an ex testa. Secundum
ius est huius constitutionis fm q homo. q siue mater vel
pater transierit ad secunda vota ante mortem filij siue p-
sucedat etiam filio in proprietate 7 ex testa. vel ab inte-
stato. siue cum fratribus siue soli. 7 siue sint bona paterna
siue quecuq; alia extrinsecus filio quesita. 7 per istud
secundum ius corriguntur dicta. l. femine. 7. l. mater. vt
probatur in. d. nequaq;. Tertium ius est introductum p-
s. huic nos. i. de nupt. per quod ius est introductum. q
ex testa. mater filio indistincte succedit. siue paterna bo-
na siue aliunde quesita. 7 siue transeat ad secunda vota
ante mortem filij siue post. ab intestato autem distinguit
bona paterna ab alijs in paternis tm quo ad usufructuz
succedat in alijs etiam in proprietate. 7 sic illud concor-
dat cum iure illius constitutionis in omnibus preter q i
vno. videlz q istud ius non distinguit bona paterna ab
alijs. sed illud sic. quando mater ab intestato filio succe-
dat illud ergo quod dicitur per glo. i. l. mater. l. ad ter-
tullianum. quod hodie redditur ad distinctionem. l. ma-
ter. intelligi ab intestato. non ex testato. 7 intelligi q ab
intestato distinguantur bona paterna ab alijs. non autem
distinguitur an nubat ante mortem filij vel non. quia p-
allegatus. s. huic nos. habet locuz siue mater secundo nu-
bat ante mortem filij siue post. vt ibi dicitur. Est 7 qrtuz
ius introductum per autem. de here. que ab intesta. s. j. 7
i. quod videtur omnia predicta iura corrigere. 7 marie. s.
huic nos. sed non corrigi. quia ibi loquitur in no transe-
unte ad secunda vota. vt nota. in dicto. s. huic nos. 7 i di-
cta. l. mater. Nota glo. in verbo quartam in fi. illud
quod glo. dicit q sumitur in quartam. intelligi. i. q rati-
one quarte non habent. seu hodie non habentis trientis
testamen. rescinditur in totum quo ad institutionem 7c.
firma manent. vt. i. eo. s. 7. d. hoc quidem. l. vt in autem. vt
cum de apel. cogno. posita. l. ad tertul. autem. ab intesta.
non autem intelligis q reuocatio fiat in sola quarta vel
triente. reperio tamen q olim patri preterito dabat con-
trabulas contra testamentu filij. 7 si instituta erat tur-
pis persona pater reuocabat in tot. als vsq; ad quartam
vt. l. patronus. ff. si quis a pa. su. ma. Nota. d. si enim. di-
citur hic q idem ius est in patre 7 matre. qz quilibet suc-
cedit lz transeat ad secunda vota. 7 dixit. s. q h recipit corze-
tionem in casu videlz quando filius moritur intestatus
7 habeat bona paterna. q tunc mater soluz in usufructu
succedit. An ista pena habeat locum in patre vt in bonis
maternis succedat filio ab intestato solum in usufructu.
est glo. in. l. femine in fi. de secundis nupt. que dicit. q il-
la pena que habet locuz in matre transeunte ad secunda
vota circa successionez filioz. habet locum etiam in pa-
tre. alt. j. s. j. ne virum q ex dote. sed certe illa autem. n. ha-
bet locum. nisi in eo quod vir lucratur ex dote. quo casu vir
patitur eandem penam in dote quam mulier in donatione
ppter nuptias. vt ibi pbatur. 7. s. p. l. s. eo. quia vo. 7 in
d. colligentis. cum si. De eo autem quod vir lucratur ex suc-
cessione. ille ter. non dicit. immo iste ter. dicit. q p succe-
dit. nec repitur q p. priuetur. q 7c. 7 sic prefata glo.
no videt loqui. sed dñs Fran. de saxol. qui in dicta. q. co-
suluit. dicebat illam glo. veram. Ad id quod dicit. q no
repitur q pater p. priuetur. ipse rñdet. q rez est

De no eligen. secū. nubē.

fm ista tempora fm que pater no succedebat filio in pro-
prietate. vt. l. fi. s. vult. l. ad tertul. 7 ita loquitur iste ter.
Sed cum hodie succedit pater filio i p. prieta. vna cu fra-
tribus per autem. de heredi. que ab intesta. s. consequens. po-
sita. l. ad tertul. autem. defuncto. dicit ipse q equaliter p-
natur. sicut mater. 7 sic illa glo. dicit veritatem: non fm
iura. l. quia nunq; pater succedat filio cum alijs fratri-
bus in proprietate. sed tm i usufructu. nec patiebatur ali-
quam penam lz ad secunda vota transierit. vt. l. de leg.
heredi. l. emancipatus ibi. siue. p. nemiatur seruatum
7c. nam cum per transitionem ad secunda vota erat q pri-
uaretur proprietate. vt dicta. l. femine in fi. 7. l. mat. ista
pena non poterat cade. e in patre. cum in proprietate n-
succederet. 7 ideo illa. l. vltima in fi. non dicit omnia que
dicta sunt in matre secundo nubente. de patre autem ni-
hil dicit. cuz illa pena in patre cadere non poterat. 7 sic
illa glo. videtur optime dicere. habes ergo ex predictis.
q. s. huic nos. i. de nuptijs. habet locum in patre 7 i ma-
tre. sicut mater que succedit filio ab intestato cum alijs
filijs priuatur proprietate in bonis paternis. ita pater
succedens filio ab intestato cum alijs proprietate priue-
tur in bonis maternis. Ultimo in. s. obtinet. ibi etenim
luxuria 7c. Istum textum inducit Jaco. de bel. in questi-
one. q si mater luxuriose vixit. ad successionem filij non
admittitur. inducit pro hoc in ar. l. bis solis in fi. l. de
reuo. do. facit. ff. de his que vt indig. l. mulierem. 7. l. ta-
bul. in principio. pro hoc inducit. l. sorozes cum sua glo.
l. de his vt indig. 7 quod nota. in. l. fideicommissis. l.
de fideicommissis. sed contra hoc facit in ar. nam cu tra-
ctaretur de successione ab intestato. l. dicit q mater suc-
cedat filio etiam a vulgo quesito. vt in ist. ad tertul. s. fi.
7 sic patet q luxuriose vixit. 7 tm sibi succedit.

Ante nuptiali. Hic reprobatu all. ma-
tris quam fecit supra in principio in versicu. videtur mater. Nota q donatio
ante nuptias lz miscetur hereditati filij. tamen retinet
propriam naturam. sic ad quecuq; transit res priuile-
giata. transit cum suo privilegio. Nec obstat q mutati-
one persone dicitur privilegium mutari. vt. l. finali. l. de
inofficioso testamento in fine. 7. l. paulus. s. j. ff. de acq-
renda hereditate. quia intelligi q bec. l. erat effecta. con-
trarium al. 7 ideo cum contraxit ar. l. via. s. si fundus.
de seruitutibus rusticorum predioz. Vel dic. q aut loqui-
mur in privilegio inherente rei. aut in privilegio inbe-
rente persone. primo casu privilegium cum ipsa persona
transit. secundo casu mutatione persone mutatur priui-
legium. vt in contrario. l. de execu. militis. l. solidorum
libro. r. Et ista faciunt ad questionem. si ecclesia ven-
dit predium parrochiano suo. an parrochianus debeat sol-
uere decimam. 7 videtur q non. quia predium transit cuz
suo privilegio in parrochianum. vt hic. ergo 7c. In con-
trarium est veritas. quia istud privilegium non soluen-
di decimam sit personale. cum quilibet soluere decimam
non sit exemptus. vt in caplo a nobis de decimis. non au-
tem sit privilegium reale. sed personale. 7 ideo mutatio-
ne persone privilegium extinguitur. vt dicta. l. paulus. 7
ibi etiam per Jaco. de are. facit dicta. l. finali. l. de in-
officioso testamen. 7 de imponendo luc. de scrip. l. j. libro
r. De hoc in. l. licitatio. s. mercatores. ff. de publi. Et vl-
terius iste ter. facit q si res ecclesie vel pupilli transit in
aliquem n privilegium. q non perdatu privilegium. sed
in contrarium est veritas vt probatur in. l. paulus. s. j. de
acquiren. heredi. 7 ibi By. format hanc questionem. No
obstat iste textus. quia hic loquitur in privilegio reali.
Item facit iste ter. q si aliquis emit rez a filio. q ille
talibus habeat immunitates quas habet fiscus. videlicz vt
non soluat vectigal. In contrarium est veritas. vt proba-
tur in dicto. s. mercatores. ad hunc ter. responde vt mo-
do dixi. vide etiam circa hunc. s. questione. quaz format
By. in. l. licitatio. s. fiscus. ff. de public.

Aliud vō Mulier secūdo nubens amittit p
prietatez donatōnis ppter nupt. 7
si in immobilibz rebus p̄sistit eas recipit. si vō in mobili
bus cautōnez eriget. nisi vir substantias habeat illis ob
tinentibz 7 in rebz p̄mirtis. s̄ dicit. no. ter. ibi si vō p̄mi
rtis 7c. q̄ idem ius est seruandū in p̄mirtis. quod seruat̄
in sepatis. Nota glo. sine filios ibi. qui succedebant. ista
glo. nō videt̄ vera. quia si nō eēt filij mariti. iste. s̄. 7. l.
hac edictali. s̄. si illud. que determinat in parte p̄ hunc. s̄.
nō haberet locū. cū loquit̄ i filijs primi matrimonij q̄bz
p̄ secūdam m̄rioniū facta est iniuria. 7 ad quos donatio
debet redire. 7 quoz fauore mater caret. p̄p̄riē. vt proxī.
s̄. diri 7. s̄. eo. s̄. p̄sperimus.

Illud quoqz Pactis inter virū 7 vxoz
de lucrando appositis. mu
lier que nihil in dotez dedit. p̄tem lucrabit̄ donatōis. hoc
dicit. Quero de intellectu hoz verborū. quia p̄pter q̄
nisi oīno dat 7c. duplex est lec. p̄rima est q̄ illa que non
dat dotem nihil p̄t̄ p̄cipere ex lucro donatōnis p̄pter nu
ptias. l. 3. pactum interueniat. Alia lectu. est. q̄ nihil p̄t̄
p̄cipere ex lucro donatōnis p̄pter nuptias. nec etiam do
tem quam nō dedit. nec etiā aliquid aliud. Et ad primā
lec. tendit contrariū. s̄. si. j. de acf. ex ca. do. Ad secūdam
lec. quantū dicit de dote. tendit contrariū 7c. l. si. de do.
cā 7 nō nu. 7c. s̄. 7. generalit̄. 7 d̄ tempe nō solu. pe. Et
p̄ solutōne istoz duoz p̄rarioz prox. soluit. By. aliter
q̄ glo. 7 sic q̄nqz dos est solum. p̄missa viro p̄ mulierē vel
alium. vel p̄ patrez eius. nec interuenit cōfessio viri q̄ si
erit confessus se habuisse 7 recepisse. 7 tunc an ista dos n̄
soluta possit repeti solu. matri. 7 cuius sit piculum. Dic
vt in ter. l. si extraneus. ff. de iure do. 7. l. si socer. s̄. luci.
ff. so. matri. etiam fm̄ illā distinctōnez possit intelligi q̄d
hic dicit̄ fm̄ istam lec. q̄nqz vir est cōfessus habuisse 7 rea
cepisse dotem quā tamen nō recepit. 7 tunc si est elapsū
tempus opponendi exceptōnez nō nu. dotis. tunc dos nō
soluta potest repeti. ita loquit̄. l. si. de do. cā non nu. 7 d̄
ctus. s̄. 7. generalit̄. Sed primam lec. puto veriorē. nā
hic. s̄. solum querit. an mulier que nō dat dotez possit lu
crari donat̄. p̄pter nupt. ex pacto interposito de lucrando.
Item ad vtranz lectu. tendit cōmuniter omīa p̄raria.
ista sequentia in glo. iij. In glo. nomine dotis vt fruā
mulier 7c. Nota ex hac glo. q̄ mulier nō possit succede
re in fructibus donatōnis p̄pter nupt. constante matri
monio. idem no. in auten. dos data. l. de donati. auten.
nuptias. 7 insti. de donatōne. s̄. etiaz illud. 7 no. vsqz ad
fi. glo. ibi vendicare positaz. l. ad vel. aut. sine a me. Et
no. glo. vt alere eam. nota ex ista glo. q̄ vir qui tenet p̄
stare vxori alimenta. tenet prestare etiaz ei seruientibus
quod perpetuo tene menti. ga eam potes trahere ad q̄
cunqz qui tenent alij prestare alimēta quacūqz de causa.
quod puto esse intelligendū inspecta qualitate p̄sonarū
quibz alimenta debent̄. 7 inspectis facultatibz. Ultri
mo scias q̄ ex hac constitutōne sumunt̄ plures auten. nā
ex. s̄. p̄sperimus. s̄. eo. iuncto. s̄. vebementer. j. de nupt.
sumit̄ auten. lucrū positū sup. l. femine. l. de secū. nupt.
Secūdo ex. s̄. hoc aut. s̄. eo. s̄. iuncto. s̄. quoniaz inferēs
ibi de nupt. sumit̄ aut. sed 7 si quis posita sup dicta. l. fe
mine. Tercio ex. s̄. cū igit. s̄. iuncto. s̄. huic nos. j. de nu
ptijs. sumit̄ aut. ex testa. posita sup eadē. l. Quarto ex. s̄.
aliud. sumit̄ aut. sed 7 si aux. posita in. l. hac edictali. s̄.
is illud. l. eo. ti. Quinto ex. s̄. illud. sumit̄ aut. sed 7 si.
posita sup. l. ex mat. l. de pac. puen.

Ut determinatus sit numerus clericorū sanctissime ma
ioris ecclesie 7 ceteraz sanctaz ecclesiaz. Rubrica.
Nota glo. rubrice ibi est localis. quia ex eo q̄ est loca
lis. in hoc differt a. s̄. sed neqz effusor. j. quō optet epis.
quia ille est generalis. 7 que sit differētia inf̄ hūc ti. 7. j.
de mēsi. 7c. coll. iij. Dic vt ibi notat̄.

Utrum quidē com

muni 7 generali lege. In ecclesia maio
ri ciuitatis p̄stātinopolitanensis 7 alijs
sibi adiacentibz 7 subiectis. clericorū nu
merus fm̄ facultates debet esse statū.
7 debet obseruari ne ecclesie ad inopiam deducant̄. pena
p̄trafacientibz imminente. s̄ dicit tor. ter. No. ter. ibi.
inuestigant̄. q̄ q̄n eccia edificat̄. debet constitui tāta dos.
q̄ p̄sbiteri. dyaconi 7 subdyaconi. 7 alij in eccia neces
sarij. possint sustentari. 7 lumīaria haberi. vt hic. alia nō
debet quis ad edificandū admitti. nisi prius dotem cōsti
tuit. vt. j. vt nul. fabri. ora. s̄. j. col. v. 7 de p̄sca. d̄. j. c.
nemo. 7 debet in tantā dotez constitui eccia. q̄ possit ho
spitem recipe 7 episcopalia iura p̄soluere. vt de supplē.
neg. prela. c. ij. Sed quero. quid si dos nō fuit constitu
ta in fundamēto. an in cōsecratōne debet constitui p̄ edi
ficantē? Rūdeo sic. nec al̄s ecclesia est cōsecranda. vt
j. q. ij. placuit. 7 in. c. cum sicut. c̄. de p̄sca. eccle. vel alia.
No. ex. v. inuestigat̄ ter. ibi. reddit̄ p̄p̄rios. circa quod
vide q̄ cōtineat̄ appellatōe redditus. dic vt no. glo. insti.
loca. s̄. adeo. l. paulus. s̄. heres. ff. de vsu. 7. l. deducta be
redit a. ff. ad trebel. 7 in. l. frugē. ff. d̄ ob. sig. p̄. Ja. de are.
Tercio nō. v. illud q̄z. q̄ clericus nō debet de vno mo
nasterio ad aliud transire. quod glo. dicit hodie n̄ serua
ri. s̄ hoc dic. vt no. in. l. qui sub p̄tertu. l. de sacrosan
eccle. 7 in. s̄. si quis aut. j. de nupt. 7 c̄. de regula. c. Jobā
nes. 7. c. licet. Quarto nota ibi. ex s̄ quidēz. q̄ licitum
est nō obedire l̄ris imperialibz vel papalibz. quod glo. in
telligit tunc verū. q̄n n̄ cōstant esse impiales vel papales
al̄s sic. s̄ certe ego dico. q̄ si constat esse l̄ras papales vel
impiales. licitū est eis nō obedire. si rōnabilis reddit̄ cā
ter. est in. c. si q̄n. c̄. de rescriptis. 7 de p̄bē. c. q̄ cum te
merarij. Quid aut̄ iuris sit de litteris alterius iudicis i
debitis. dic vt habet̄. j. vt li. ti. ymu. s̄. 7 s̄. in fi. super
verbo resistendi. dic de hoc in. l. p̄hibitū. l. de iure iur
li. r. Quinto nō. s̄. nō eniz illud. q̄ quoties certus nu
merus statutus est ad certū redditū. nō debet quis vltra
numez ordinari. etiaz sine emolumēto. quod induc̄. Ja.
de bel. in doctoribz bononiē. qui faciūt se ordinari 7 po
ni sine salario in collegio docto. salariatoz vltra numez
habentiū. Sed aduerte q̄ si in ecclesia est statutus cert
numerus. an quis possit recipi in canonicū sine p̄bē.
dam. dic vt habet̄ in. c. cum. ad. serariensis. c̄. de cōsti.
7 vide quod ibi notat̄. Serto nō ter. ibi. si abundz sp.
7 vide quod no. By. p̄ hūc ter. in. l. j. sup verbo sp. ff. se.
ma. Septimo no. ter. ibi. 7 p̄ tempe fuerint. no. quia
q̄tidie ponit̄ in testamētis. talez meū executorē ecclesie
talis loci qui p̄ tempe fuerit. ad idem. s̄. e. v. sunt que de
bis. ibi p̄ t̄pus sanctissimū 7c. l. de epi. 7 cle. si q̄ ad te
clinandam. s̄. sinautēz nullus ibi. 7 p̄ t̄pe yconomis.
Octauo no. ibi. qui p̄nūciat egētī 7c. nā iste ter. velle
p̄ ter. in dicta. l. si q̄ ad declinandā. s̄. vbi aut. q̄ autē sit
dicere indigere no. glo. r. q. ij. epus.

Rubrica de fideiussozibz 7 mandatoribz 7
sponsozibus 7 solutōnibz.
Iste titulus hz duas p̄tes. p̄mo ponit de fideiussione.
secūdo ponit de solu. Itēz prima ps hz duas p̄tes. p̄mo
loquit̄ q̄n sit agendū p̄tra fideiussorē. secūdo q̄n contra
py. possit. secūda in. s̄. secūduz. j. eo.

Egem antiquaz po

litam. Illud principū vsqz ad secūdam
s̄. hoc dicit. Reo absente primo fideiuss
sor pueniendus est. dilatio igit̄ statuta
ad representandū. eis aut̄ p̄ntibus primo
reus pueniendus est. 7 puenire debet antiq̄. l. cessante. s̄. di
cit in ter. Ibi si vō temp̄ hoc 7c. signa hunc ter. 7 nō. q̄
fideiussori presenti datur dilatio ad representandū. vt
l. vbi de cri. agi opoz. aut. qua in puincia. 7. l. vbi i rez

actio. l. ij. Secūdo no. q̄ creditor tenet cedere actionem fideiussori cōtra principalē. vt hic. 7. ff. e. l. fideiussoribus. Sed oppo. 7 videt̄ q̄ fideiussori non debeat dari aliq̄ dilatio. Unde videt̄ ob. infra d̄ duobus reis. S. j. coll. vij. ponit̄. L. de duobus reis. aut. hoc ita. So. ibi loquitur i duobus reis quozū q̄libet p̄cipaliter obligat̄. hic v̄o loquitur in reo 7 fideiussore obligato accessorie. rō diuersitas ē. q̄ cū fideiussor obligat̄ p̄ alieno debito. ē dignus venia. 7. l. remedio. Ex quo p̄ alieno debito obligat̄ ē. ar. l. legē. L. de naturali. li. Et cōtra b̄ oppo. duo rei vidēt̄ inuicē fideiubere fm̄ plur. no. in. l. vir vrozī. ff. ad vell. 7. infra de duobus reis i p̄ncipi. ergo vni reo d̄ dari dilatio ad representandū cor̄eū. sicut fideiussori p̄cipaliter. Ad b̄ respōde. vt no. in glo. infra de duobus reis. S. j. sup verbo absente coll. vij. Secūdo oppo. 7 videt̄ q̄ sit licitū creditori cōuenire quē pri⁹ vult. L. e. l. si nō rect. 7. l. iure nostro. 7. l. si alieno cū si. So. p̄ hui⁹ declarati one dic. quādoq̄ p̄cipalis 7 fideiussor sunt p̄sentes. q̄nq̄ sunt absentes. quādoq̄ fideiussor ē absens 7 p̄cipalis p̄sens. p̄rio casu pri⁹ debet cōueniri p̄cipalis p̄ ista fideiussor. vt hic. 7. S. si q̄s igit̄ circa p̄ncipi. 7 i his cōiunge. l. alle. in cōtrariū. 7 omne aliud ius antiquū. Se cūdo casu. quādo ambo sunt absentes aut equali absen tia aut inequali. Primo casu ē idē qd̄ si essent p̄sentes. Secūdo tūc si p̄cipalis ē remotior. est idē qd̄ infra d̄i cam. Tercio casu p̄cipalis. Si v̄o p̄cipalis ē p̄pinq̄ ar. l. si longi⁹. ff. de iudic. p̄ hoc facit̄ tex. q̄ dicit. q̄ vbi creditor sine incōmodo potest cōuenire p̄cipalē. n̄ de bet cōuenire fideiussorē. Tercio casu quādo fideiussor ē p̄sens 7c. 7 tūc pōt cōuenire quē vult. Si tamē eligit fideiussorē. d̄z fideiussori dari dilatio ad representandū reū p̄cipalē fm̄ formā. S. 7 si quidē infra eo. Quarto casu sine dubio d̄z p̄ri⁹ cōueniri p̄cipalis q̄ fideiussor. cū hic tex. dicat. q̄ vbi sunt ambo p̄sentes. d̄z p̄ri⁹ cōue niri p̄cipalis. vt hic dicit̄. No. glo. no. differētiā. insti. e. S. ij. 7. ff. de fideiuf. l. si ita stipulat. S. alteri. licet con tra no. 7 male. ff. de fideiuf. i. i rubrica vbi dicit̄. q̄ fidei ussor sequit̄ semp obligationē. nisi sustinēdo illā glo. di cas fm̄ By. q̄ fideiussor sequit̄ obligationē p̄cipalis. cōtract⁹ autē fideiussoris p̄cedere pōt 7 seq. vt dicto. S. ad idē. 7 in. S. cū q̄s heres. ergo vna ē differētiā iter fidei ussorē 7 mandatōrē. ē 7 alia differētiā. q̄ fideiussor sem per obligat̄ verbis. vt. l. j. S. verbis. ff. de act. 7 oblig. l. blādīt. L. de fideiussoribus. 7. l. j. S. satis accepto. ff. d̄ ver bo. obli. 7 no. in. l. si v̄o nō remunerādi. S. si post creditā 7. l. beredi. S. j. ff. mādātī. Fallit in casu no. in. l. cū osten dim⁹. ff. de fideiuf. Itē possum⁹ dicere q̄ fallit etiā i pa tre qui dicit̄ quasi fideiussor filij in omnibus peculiaribus. vt. l. cū fili⁹. ff. de ver. obli. qd̄ quisq̄ iuris. l. iij. S. si fili⁹ 7 ibi no. Fallit in domio q̄ dicit̄ etiā esse fideiussor serui. vt no. glo. i. l. sed si damnū. S. sed si creditor. ff. de pecu sed mādator de cōsensu obligat̄. vt. l. j. i p̄ncipi. ff. mādātī insti. de obli. ex cōtrac. in p̄ncipi. Ex hoc sequit̄ alia dif ferētiā. q̄ mādator tenet actiōe bonafidei. l. mādātī. sed fideiussor tenet act. ex stipul. que ē stricti iur. vt in. S. act. insti. de ac. 7 ibi p̄ constitutionē. Sed certe p̄stitutor seu cōstituentis est ille q̄ post obligationē interuenit. 7 nudo pacto obligat̄. vt insti. de act. S. de cōstituta. Tbi f̄ uis pariter. 7. l. statū. S. autē. 7 ibi no. ff. de solu. Et i si ne franc. accur. dicit̄ hāc glo. esse verā. quādo vnus p̄ri mo se obligat 7 postea ali⁹ se obligat nō aio nouandi ex interuallo. nā tunc iste seruus habet loco fideiussoris. secus si ambo simul se obligant. quia tunc habent loco duozū reozū. 7 cessat hec constitutio. vt infra de duobus reis. S. seruus. quod plene examinatur. L. de fideiussor. in auten. p̄sente in. v. q. Quero hic dicitur. q̄ prius debet cōueniri p̄cipalis. quid si est notorium p̄ncipi ales nō esse soluēdo. an poterit fideiussor cōueniri nul la facta examinatione p̄cipalis. dic q̄ sic. vt. l. si. S. fi.

7 ibi no. ff. si cer. pe. 7. l. decem. 7 qd̄ ibi no. ff. de ver. ob liga. 7. l. nisi. ff. de pactis. 7 qd̄ ibi no. fm̄ vnā lec. 7. l. j. S. nūc tractemus. v̄. 7 si forte. ff. de tute. 7 ra. distra. fm̄ sedam lec. tangit Ly. in. l. j. 7. ij. q. in fi. in auten. p̄sente. L. de fideiussor. Quero. quid si p̄cipalis est talis per sona que nō est nisi naturaliter obligata. vt pupill. an si naturali obligatiōi potest fideiussor accedere. vt. l. j. ff. e. 7. l. si stipulat⁹. S. adhibere. 7. l. si fideiussor. S. fideiuf for. e. ti. cum si. an tunc poterit fideiussor stati cōueniri. dicit̄ quidā q̄ sic. 7 perinde habet ac si p̄cipalis esset absens vel inops per rationē huius tex. sicut 7 alibi po test impeditus haberi p̄ absente. vt in. e. l. ff. ex qui. cau. maior. 7 Jaco. de bel. hic. 7 in auten. p̄sente in. iij. q. S̄ contra hec opi. confunditur per hunc tex. dicentem ex ecutionem sciendam prius cōtra p̄ncipalem q̄ veniatur contra fideiussorem. sed p̄ncipalis non potest d̄scuti. cum creditori non competat actio contra eum. vt. l. si pupill. S. finali. ff. de nego. gest. Solu. hic tertus habet locum. quādo p̄ncipalis potest cōueniri de iure et de facto. Sed in questione p̄posita iste p̄ncipalis nō potest cōueniri de iure ergo 7c. ista sunt verba By. 7 nota. i. l. marcellus. ff. de fideiussor. Item contra istā distinctionem oppo. q̄ talis fideiussor non potest cōue niri. quia statim cum volam cōuenire fideiussorē. p̄ncipalis reus qui est tm̄ naturaliter obligatus suscipiet iudicium in se. 7 opponet exceptionem de persona sua. et vietur defensionibus proprijs. 7 per hoc creditorem re pellit. casus est nota. ff. manda. l. idemq̄ in glo. 7 na turaliter. Sed illud habet locum cum est habiturus re gressum contra p̄ncipalem. secus quādo non habet regressum. 7 beneficium p̄ueniens ex persona p̄ncipi palis rei. demum fideiussori p̄dest. si p̄ncipalis pec culariter interest. vt. l. si quis reus. ff. de li. le. 7. l. quod dictum. ff. de pact. ad mace. l. si paratus. S. non solum. Sed in questione p̄posita fideiussor non habet regres sum contra p̄ncipalem. vt est textus in. l. marcellus in fi. ff. eodez. no. glo. in lege quid si pignus in fi. By. di cit. q̄ creditum aut pignus potest defacili vendi. tamē fm̄ hodierna iura debet prius pignus vendi q̄ perueni atur ad fideiussorem. 7 hoc casu dicitur. S. esset corre ctus. Pro ista differētiā domini Francisci. hic textus innuit q̄ vbi creditor potest defacili ad sententiam per uenire. nō debet molestare fideiussorem. aut non potest defacili vendi. 7 tūc ante p̄. venditionē. pōt peruenire ad fideiussorē. 7 dicit̄. S. remanet incorrec⁹ cuius dicitur refert Ly. in auten. p̄sente in. vj. q. 7 pro ista opi. fa cit. l. fideiussio monstrat. S. j. ff. e. Sed dominus Jaco. de bel. dicit q̄ hoc non videtur posse procedere. quia cum primo debeat agi personali act. contra debitorē q̄ contra fideiussorē. vt hic fm̄ dictum. S. sed neq̄ p̄ose quēdo illā l̄iam necesse hūit creditor facultā. debiti execu tē. 7 p̄. vt. d. S. s̄ neq̄. dic̄ d̄c̄ ip̄e ip̄e viā excusatio nis oz̄ creditorē pig. executē remedijs fm̄ formā. l. a Diuo pio. S. j. ff. d̄ re. in. cū pign⁹ sit i hōis debitoris. vt. l. pi. L. d̄ pig. act. s̄ p̄ viā veditōis volūtarie forte n̄ cogēt cre ditor redē. 7 h̄ cau. possz p̄cedē gl. 7 dictū By. No. gl. p̄ns ibi i eoz̄ tritorio. Ja. d̄ raua. rep̄hēdit istā gl. dic. n. tritorij posse eē ita magnū. q̄ debitor existēs i tritorio re putaret̄ absēs. iō d̄c̄ ip̄e ego itelligo eē p̄ns. q̄n̄ eēt i ci uitate i suburbijs. No. gl. si arbitrio iudi. istā gl. sim pliciter tenet̄ doc. i autē. p̄nte. i vl. q. p̄ ista op. ē cāus h̄. q̄ ista dilatiō sit arbitraria ibi p̄uēit. nāq̄ tēp⁹ 7c. No. gl. si reū ibi. l. modestin⁹. v̄itas ē q̄ iste. S. loq̄ i duobus. q̄rū vn⁹ ē obligat⁹ p̄ncipalit̄. ali⁹ accessorie. 7 eozū obli gatōes sūt dispares. q̄ casu si fideiussor seu accessorie ob ligat⁹ soluit. i dubio videt̄ solue p̄ sua obligatiōe. vt. l. statim. S. si mandatum. ff. de solu. de in rem verso. l. si fi lius. 7 ideo posset fieri cessio etiam interuallo. 7 nullo pacto interueniente tempore soluti. vt probatur per. d. l. 7. l. papinianus. ff. manda. quicquid ibi dicat glo.

ad quod facit quod no. glo. in. l. si res obligata in fi. i. vltima opone de le. j. No ob. l. modestinus. qz loquitur in pluribus principalibus obligatis ex eodē contractu vel quasi. quozū obligationes sunt pares. quo casu si vn⁹ soluit videtur pro tali obligatione soluere. z ideo cessio debet fieri fm modū hic traditū per glo. in. d. l. modestinus. z ita tenet glo. z ita sentit By. in. d. S. si manda. z circa predicta vide quod notant doctores in. l. cū altera. L. codez titulo Quero que actio cedi debet. dic q psonalis z ypothecaria cōtra principalē z fideiussorē. L. e. l. iij. z. l. cuz altera. ff. de fideiussor. l. de fideiussorib⁹. z. l. cū his. z posset etiam cedi obli. natural. tamen si debitor pro quo fideiussor intercessit obligaretur tm naturaliter. vt si est seruus vel pupillus. illa naturalis tm est cedi pōt. vt. l. si eius in princi. ff. ad trebell. Quero. vtrū fideiussor creditori nō agenti z eo inuito possit petere a creditore q recipiat debitū z actionē cedat cōtra principalē. doct. videntur tenere quod principalis teneatur cedere fideiussori per. l. fideiuss. ff. e. z ita se. doc. in. d. l. fideiuss. z vbertus de bo. z By. z doct. in. l. iij. L. e. z qui po. in pig. ha. l. possessor. Quero an ista exceptio quā oppo. fideiussor. q prius cōueniatur principalis q ipse. sit dilatoria vel peremptoria. z an fideiussor si est cōuentus reo absente z lite cōtestata reus redijt. si fideiussor poterit opponere illā exceptionē. dic vt no. doc. in. l. excep. L. de proba. z. L. de fideiuss. aut presente in. viij. z. ix. q. Jac. de bel. infra prori. S. Ultimo no. ter. ibi principaliter do. zc. ibi numerate alicubi intelligendo fm glo. q ille dicat presens qui ē in territorio. z absens qui ē extra territorij. z no. q iudex potest citare extra territorij suū. pro hoc facit glo. que incipit presens. ibi sexto modo zc. In ea glo. ibi dū facit glo. dicit vt facile possit citare zc. no. q dicit facile de quo dixit in. S. si do absint supra de here. z falci. licet. Jac. de bel. al. leget hunc ter. in contrarium.

Sed neqz Actio ypothecaria contra extraneos py. possessores intentari nō debz. nisi prius reozū z fideiussorū facultatib⁹ excussis. hoc idez obtinet in omnib⁹ creditorib⁹ z successorib⁹. h. d. Et habet tres partes. nā primo imperator prohibet agi ypothecaria contra extraneos py. possess. priusq sit actū psonali actione cōtra reū. z fideiussores. Secundo permittit agi ypothecaria ad res fideiussorū a quocunqz possessas. z ponit precedentij declaratio. Tercio ponitur extensio ad omnes creditores z successores. secunda in. v. sed neqz tercia infra. v. nō solū in glo. que incipit quasi no. glo. ibi hoc corrigi hec so. nō videtur vera. qa. l. correctio ē euitanda. vt. l. precipimus. L. de appel. de testa. l. sancimus. z sic ille. S. intelligit fm istum. z quia debitor possidente sine dubio datur electio creditori agat psonali vel ypothecaria. vt hoc. S. v. cōtra princi. sz ista so. est cōtra ter. S. ad hoc. In ea glo. ibi. alij dicūt istā so. tenet glo. in. l. cōtraria. sed ista so. ē contra ter. l. contrarie. In ea. glo. ibi in fi. istā so. reproba. qz licet in. l. cōtraria fiat mētio de expressa ypothecaria. tamen hic nō dicitur. an sit expressa vel tacita. sed generalit loquitur. z ideo debet generaliter intelligi. vt. l. j. S. z generaliter. ff. de le. prestan. z q ille. S. loquat etia in expressa ypothecaria no. in. d. l. mechis. in prin. vbi dicit. hodie idē est in expressa ypo. quod olim erat in tacita. qre dic q ille. S. loquit generaliter. l. vō cōtraria loquit in casu speciali. vtz ante litē intentatā cōtra debitorē debitor alienat. quo casu licet nō contrahat viciū litigiosū. tamen cōditio ad omnia trahitur quantū ad hoc. vt possessor habens cām a debitorē possit cōueniri. anteqz cōueniatur ipse debitor. z ista est vera so. que ponit in auten. hoc si debitor. L. de pig. in fi. glo. eam tenet azo in summa de pig. z Jac. butri. in dicta auten. z cōmuniter tenet per nostros doc. No. glo. ibi. at ibi ad res. etia esse vident. z p consequens datur electio creditori. vtrū agat psonali cōtra ipsum debitorem. vel ypothecaria

contra depositariū vl commodatariū. vt infra in. v. contra principales. z eā tene bene menti. glo. illud ibi sint in presentia. tu dic claris fm Jac. de bel. q siue sit prescrip. psonalibus actionib⁹ etia competentib⁹ cōtra reū z fideiussorem. puta q simul z eodem tēpore ceperunt competere. siue sit prescrip. psonalib⁹ contra reū tm puta prius incipit cōpetere actio q intercederent fideiussores. semper debet fieri prelatio actionū z non personarum. quia eis agi nō potest. quia ob excep. que ex persona rei ad fideiussorē porrigitur. vt. l. exceptiones. S. rei. ff. de excep. Et nō est imputandū creditori si eo casu per sonali nō agit. quia iudiciū in effectu esset elusorij. qd esse nō debet. vt. l. scriptum. ff. de iudi. de pecu. l. eo. tenet in princi. cum si. Si vō est prescriptum cōtra fideiussores temporalib⁹ actionib⁹ tm. vt prius q reus se obligauit. tunc etia in subsidiū fideiussor conuenitur. z feratur q dicit hic. ita loquitur hec glo. Ita dicit Jac. de bel. ponit ergo Jac. exemplū q sit prescrip. contra fideiussorē psonalib⁹ actionib⁹. puta qz prius se obligauit q reus principalis. pōt etia poni exemplū q fideiussor sit solus obligatus z nō reus. quia prescriptio fuit interrupta cōtra principalē nō cōtra fideiussorē. nam interruptio cōtra principalem facta. nō inducit interruptionē contra fideiussorem fm vnā opi. no. in. l. cum quis. S. si licet aliud no. in. d. S. in glo. si vtilis in fi. sed preceens opi. est verior z menti tenenda. z eaz tenent do. in. l. si. L. de duo. reis. Quero. pone q debitor est absens. nunquid poterit agere contra possessores bonozū. Glo. determinat indistincte q sic. sicut dirimus in fideiussore. ita no. in auten. hoc si debitor. L. de fideiuss. z videntur eam tenere doc. ibi z eā tenet spec. in ti. de. e. S. j. z i hoc ibi no. Jac. de bel. dicit q isto casu est dandus cura bonis debitoris absentis. qui suscipiat actiones. vt. l. ab hostib⁹ in prin. ff. ex qui. cau. ma. l. idē. S. j. ff. d. p. ui. credi. de mu. z hono. l. j. in fi. cū si. z est ratio differentie inter fideiussorē z extraneū possessore. quia fideiussor ex suo facto cōuenitur. z ideo durius astringit supra. c. S. prori. sed extraneus possessore ex contractu. vt. L. de bitoris cōuenitur. z ideo cuz eo mitius agitur. vt. L. de conue. si. debi. l. j. z d. decur. l. j. libro decimo. z ista opi. videtur satis bona Jacob. butri. limitat dictam glo. a bitorem absentem. adeo q contra ipsum sententia diffinitua feratur. quia fieri nō potest lit. nō contestata. vt. l. si. S. illud de tempo. appel. sed bene fertur. contra eū que dam inter locutoria tanqz contra contumacem. z fiet discussio bonozū ipsorū. vt. l. prin. S. j. z. S. sicubi de his q ad eccle. cōfugi. z ista limitatio videt satis iuri cōsona. In ea. glo. ibi no. ita. zc. tenet ista glo. q aliud sit i fideiussore possidente. q in debitorē possidente. z hāc glo. tenet Jac. de bel. p hunc ter. quia cū in debitorē videt ne mittat. vt in. v. cōtra in princi. in fideiussore videt ne gam ar. l. cū pretor. ff. de iudi. z. l. si sine. S. sed pa. ff. de mi. cū si. sz cōtra no. in autē. B si debitor. L. d. pig. q idē sit in fideiussore possidente. quod in reo principali. z illam glo. tenet ibi Jac. bu. z Ly. z illa videt verior. cuz eadē sit rō. Erit q iste ordo. qz pri⁹ ageat cōtra debitorē principalē reali vel psonali. postea ageat cōtra possessore bonozū fideiussoris. z iste ordo colligit ex. j. S. z qd sit at executio colligit fm Jac. de are. ex. l. pnti. S. j. z. S. sicubi palle. Et iter alios modos fm eū ē q fiat discussio z iuestigatō bonozū. p publ. nūciū. cui referēt iudex credit. ar. l. mag. puto. S. ne cām. ff. d. re. corū. z. ar. l. ca. qdē. L. d. acu. meli⁹ i. c. cū parati. c. d. ap. cautela tm est fm eū q mittat duo nūci. qz i ore duoz. zc. vt. j. d. bo. i pnci. ar. p hac op. j. d. feu. cū. S. ex pnciali. z. L. d. bo. vacā. l. fi. li. r. ibi tm ipi⁹ relatiōi zc. Et fac qd no. spec. i ti. d. cita. S. seqt. v. z dicit vbert⁹. z. S. se. z dicit Jacob. de are. esse necesse. q pronuncietur excussionem legitime factam per. l. tutores. ff. de confir. tu. ibi ydoneis

Collatio. i.

pronunciat 7c. 7 p. l. no. S. sanar. ff. de fideiuf. Quo-
ro si fuit actus ypothecaria p̄ extraneos possessores. non
puen to primo principali reo. nec facta excussione. nūq̄
valebit p̄cessus 7 sententia: et videt q̄ nō. qz puerit̄ or-
do. vt. l. platā. L. de sen. In p̄trariū videt. L. de appel.
l. j. 7 istam vltimā p̄tem tenet Jaco. butri. Nō ob. l. pla-
tam. qz habet locū q̄n puerit̄ ordo vni⁹ cause ad seip̄az.
quo casu sententia 7 actus q̄ fit nō valet vt ibi. sed q̄ndo
puerit̄ ordo vnius cause ad aliā. vt est in quēstione p̄po-
sita. tunc talis ordinis p̄uersio nō viciat p̄cessus vel sen-
tentia ip̄o iure. vt dicta. l. de appellatōe. Ita dicit Jaco.
butri. que distinctio est glo. Sed aduerte qz p̄ opi. Jaco.
videt glo. ordi. in fi. in. l. j. S. nunc tractemus. ff. de tu. et
rati. dista. in glo. in ver. qui admistraverat. p̄bat etiaz
p̄radem. qz iura dicūt q̄ ex testa. vnus p̄p̄teratio iur-
dicij ad aliud. si nō opponat. nō reddit iudiciū nullū. vt
no. glo. in. l. ij. L. p̄muni. di. ff. de euict. l. si mancipiū. S.
j. Quero quid si debitor cessit bonis. an nulla facta
discussione poterit agere p̄tra py. posse. Jaco. de are. sup
hoc de facto p̄sultus. respondit q̄ sic. vt no. Ly. in autē.
hoc si debitor. L. de py. in vltima quēstōe. Ultimo cir-
ca istum. S. nota ter. ibi in ver. p̄tra principales. ibi siue
ambobus. qz actio p̄sonalis 7 ypothecaria possint siml
in eodem libello intentari. in querela et petitione here-
ditatis in actōne ad exi. vt no. in. l. qui in offe. ff. de incol-
fi. testa. et in. l. j. ff. ad exi. 7 de inter act. l. j. Sed contra
istud notabile fortiter oppo. qz iura dicūt q̄ q̄n due acti-
ones sic se habent q̄ absolutoria lata in p̄ria pariat ex-
ceptōem rei iudicate. in scda nō admittit̄ cumulatio. vt
ff. de excep. rei iudi. l. si mater. S. in eadem. et. l. cū quis
et de excep. l. fundū. cū si. sed actio p̄sonalis 7 ypotheca-
ria sic se habent. qz absolutoria lata i vna. parit̄ excepti-
onem rei iudicate in alia. vt. l. q̄ si deficiente. ff. qui. mo.
pi. vel ypo. sol. By. format istud p̄trariū in. c. null⁹ plu-
ribus extra. de re. iur. et dicit. q̄ ille. S. loquit̄ de cumu-
latōne que fit ab ip̄o initio. vicz q̄n plures actōes simul
et semel p̄ponunt. sed in cumulatiōne de qua tractat. l.
edita. L. de eden. loquitur. q̄n vna actō p̄ponit post p̄-
mam. Ista so. dy. nō videt̄ vera. qz sicut nō admittit̄ cum-
mulatio ex post facto. sic nec ab initio. vt dicta. l. fundū
et. l. fundū. quare Ly. in dicta. l. edita. dic̄ q̄ h̄ ideo. qz
vna actio est accessoria ad aliam. ideo admittit̄ cumula-
tio. ista so. etiā nō videt̄ vera p̄ dicta. l. fundū. et. l. fundū
vbi actō p̄ re et p̄ fructib⁹ simul p̄poni nō pōt. et si di-
cat̄ actō que competit p̄ fructib⁹. nō est accessoria. Res-
pōde eadem ratōne ypothecaria nō est accessoria ad
principale. qz quelibet est actō p̄ se. qz sicut actō ypothe-
caria nō pōt p̄sistere ab initio sine principali. ita actō ex
fructib⁹ sine principali p̄sistere nō pōt. Quare solue sic.
iura noua aut grauat̄ actorē vt prius debeat excutere p̄n-
cipalē sup̄ p̄sonali actōne q̄ veniat ad fideiussozē. vel ex-
neū possessozē. ideo ne nimis actor differat. voluit h̄ im-
perator exonerare eū in hoc p̄tra regulā cumulatiōnis.
vt dicte due actōnes possint simul intentari. et sic est hic
speciale. Secūdo no. ter. ibi. vel si quos habuit here-
des 7c. qz iste ter. alle. p̄ quosdā ad quēstōem. qz vbi ha-
beo nomē debitoris mei obligatū. qz anteq̄ possim agere
p̄ debitorē debitoris. prius debet fieri excussio p̄tra prin-
cipalem. de quo. j. dicam. Tercō no. ter. ibi. et qz apo-
thecarijs acti. 7c. qz alle. p̄ quosdā ad quēstōem. qz si ha-
beo obligatū nomē debitoris mei. qz ip̄e debitor debito-
ris mei teneat̄ mibi actōe ypothecaria. de qua quēstōne
etiā. j. dicā. Quarto nota. v. p̄tra principale. in co qz da-
tur electio creditori agere principali vel ypothecaria. 7
ip̄e debitor possidet. Alteri⁹ p̄ declaratiōne illius no.
qz colligit̄ ex textu. ibi. si quos habuit heredes. Quero
an sicut p̄tra possessozē rei corporalis nō possum agē ypo-
thecaria anteq̄ fiat excussio p̄tra principale et fideiusso-
res. ita si volo agere p̄tra debitorē debitoris mei. est ne-
cesse qz faciā excussionem p̄tra principalem debitorē. Et
hic ter. allegat̄ p̄ quosdā qz sic. p̄ hoc facit qz ordo ex-

De fideiuf. man. spon.

excussionis est qz veniat ad nomina. vt. l. a diuo pio. S. sic
quoqz. ff. de re iudi. Preterea dicit lex. qz fiscus nō pri⁹
puenit debitorē debitoris sui. nisi debitor suus nō sit sol-
uendo. vt. l. non pri⁹. L. q̄n si. vel priua. 7 sic debitor de-
bitoris videt̄ qz demū in subsidū puemat̄. Prima h̄ vi-
det̄. p̄bari p. l. heredi. L. de here. acti. inducendo. h̄ mō
omnia bona mariti sunt obligata. p̄ dote. vt in. l. j. in p̄n-
ci. ff. de re. vx. ac. ergo in generali obligatiōne veniunt no-
mina. vt. l. nomen. L. que res pig. ob. po. et tamen dicta
l. heredi dicit. qz vror nō potest prius agere p̄tra debi-
torē mariti q̄ agatur p̄tra heredes ip̄ius mariti. In con-
trariū videt̄ p. l. creditores. ff. de pigno. 7 p. l. qui pigno-
ra. ff. de pigno. et istam vltimā p̄tē aliqui tenēt ad. l. non
prius. et ad. l. heredi. Respondet qz ibi loquitur in tacita
ypotheca. quēstio nostra loquit̄ i expressa. S3 huc ter.
respondent. quia de ip̄o glo. faciunt mentōem. Jaco. de
are. tenet primam opi. qz sit necessaria excussio. et dicit
etiā esse tutius. de quo p̄ eum et Ly. in. l. nomen. Alis
dicit de iuris rigore nō esse necessariam excussionē. naz
ista iura noua inducta sunt p̄ hanc p̄stitutōnem. que lo-
quit̄ de vero possessore rei. sed in homine nō cadit vera
possessio. vt. l. seruus. S. icorporalis. ff. de acqui. re. domi-
Nō ob. hic ter. ibi si quos habuerit. quia hic loquit̄ de
illis qui sunt accessorie obligati p̄tra principales debi-
torib⁹. et ita sentit glo. sup̄ ver. heres. nō aut̄ hic loquit̄
quando agitur p̄tra debitorē debitoris. et istam opi. te-
net spe. et ibi ad hanc quēstionem istum ter. alle. in ti. de
pcur. S. sequit̄. v. quid si mibi obligasti. ad quod facit
qz ip̄e nō. in ti. de obligatio. S. j. v. sic. eo. ti. Secundo di-
cit qz iste ter. ibi. sed ypothecarijs act. 7c. facit ad quēsti-
onem qz p̄tra debitorē mei debitoris qui obligauit mi-
hi omnia bona sua possum agere ypothecaria. quam opi-
nionem tenet Guil. in. l. grege. S. si pignori. ff. de pigno.
7. L. que res pig. ob. po. l. nomen. Sed veritas est. qz nō
agit contra debitorē debitoris actōne ypothecaria. h̄ agi-
tur tū vtili actōne p̄sonali. q̄ ip̄i principali debitori cō-
petit directa. et istam opi. tenet Koffre. Jaco. de are. et
Ly. in dicta. l. nomen. Ad hunc ter. respondent qz in eo
qz dicit ypothecarijs actiōnib⁹. debet exponi. i. actōnib⁹
bus vtilibus que possunt ypothecari. sed ista responsio
ad hunc ter. mibi non placet. qz fm̄ istam responsionē
innuit̄ qz iste ter. loquatur quando agitur contra debi-
torē debitoris. sed hoc nō est verum. immo loquit̄ qz
agitur p̄tra illum. qz se obligauit p̄tra principale. qz puenit̄
actōne p̄sonali et ypothecaria. vt dixi. s. in prima q̄sti-
one. et ideo tenēdo opi. p̄dictoz̄ doctor̄. tanq̄ veram ad
hunc ter. responde qz nihil facit ad predictā quēstōnē.
cum hic vt dixi non loquatur qz agitur p̄tra debitorē.
Quero an ista excussio de qua hic loquitur habeat lo-
cum. quando debitor non obligauit mibi bona sua. h̄ ha-
beo ip̄m tū obligatū acti. personali. et postea in fraudez
alienat. an debeo prius facere excussionem p̄tra ip̄m de-
bitorez. anteq̄ agā reuocatoria p̄tra ip̄m. dic̄ qz sic. vt p̄-
bat in ter. et glo. in. l. j. L. de his que in frau. cre. 7 in l. i.
de act. S. item si quis in fraudē. et no. L. de pig. auten. h̄
si debitor. facit. l. ignoti. L. de his que in frau. cre. et. ff.
eo. ti. l. ait pretor. et. S. j.

Quod autem Si creditor a debitorē de-
bitū recipere nō valet. com-
pellit̄ res eius immobiles meliores in solutiōez recipere
subtili eaz extimatiōne facta. et pemptorie. cum p̄dita
cautela quā debitori possibile est prestare si nullus em-
ptor apparuerit argentarioz̄ sponsionib⁹ in suo statu p̄-
tinentib⁹. h. v. vsqz ad finē. Nota ex hoc ter. primo qz
creditor inuitus cogit̄ accipere rem insolui. et sic aliud p̄-
alio 7 inuito solui. Secundo no. qz datur in solu. melior
res qz habeat debitor et cogit̄ rem vendere. Ad p̄mū
notabile oppo. et videt̄ qz aliud pro alio inuito creditore
solui nō potest. vt. l. ij. S. j. si cer. peta. L. de solu. l. eum a
quo. Tu vō q̄tum ad p̄positōem huius. videlicet quan-
do quis debet quantitātē. an possit inuito creditore ali-

nd solvere videlicet speciem. dic. aut debitor potest sol-
uere quantitatem aut no. Primo casu dic. aut tenet ad qn-
tatem simpliciter. aut ratioe speciei. certe si tenetur ad
quantitatem simpliciter. no potest aliud p alio solvere
vt dicta. l. eu a quo. si respectu certe speciei soluendo spe-
ciem liberat. vt. ff. sol. ma. l. si vo. §. si. et de re iudi. et. l.
miles. §. j. ff. ad. l. fal. si fundu p fideico. in prin. ff. de do-
li. excep. l. fideiussoz emptois. hinc est q lex dicit. q ille q
tenet ad quantitatem ratione certe speciei. pempta specie li-
beratur. vt. l. ticia testatores. §. si. de leg. j. l. qui dos. §. si
tibi. eo. ti. ff. de nora. l. electio. §. si is que. et. l. pe. §. ij. et
.l. in naue seufelli. ff. locati. Secundo casu principali. qn
debitor no potest solvere quantitatem tuc cogitur creditor
aliud pro alio recipere. vt hic. et in auten. hoc nisi debi-
tor. l. de solu. que sumpta est ex hoc. §. vt. j. de ali. z em-
phy. §. q aut posita. l. de sacrosanc. eccle. auten. h ius
pozrectu. Nota glo. j. de ali. et emphy. Circa scdm no-
ta. vide p declaratoe huius qd no. glo. in auten. hoc nisi
si debitor. l. de solu. et ibi p docto. et in auten. h ius poz-
rectum. prealle. p glo. et docto. Circa terciu no. p de-
claratoe glo. que incipit. hoc est vendere. an quis cogat
rem suam vendere. vide qd no. l. y. et clarius p doct. l.
de epi. audi. l. j. et vide magna distinctioem. Dy. in. l. j. §.
cura carnis. ff. de offi. prefec. vr bis. Opo. dicit hic q
creditor compellit recipere re in solut. p vera extimatio-
ne. contra. immo debet recipe p quantitate sibi debita. n
p vera extimatoe. vt. l. a diuo pio. §. j. ff. de re iudi. dicit
Jac. de bel. hic debitor pfitet. ibi negat. Itē ibi illud p?
sententiam diffinitiuā hic ante. h certe ad id quod dicit
Jaco. q illud sit post sententiā diffinitiuā. dic q etiā p?
sententiā diffinitiuā iudex potest tarare eandem quanti-
tatem pro qua daret pignus creditori in solut. posset etiaz
creditor vt quilibet ex nouo admitti ad emenduz illa pi-
gnora. vt no. i dicta. l. admo. §. j. p doc. l. de execu. rei
iudi. l. ordo. Querit glo. quare dicit neq vlla mobili
substantia. dic vt in glo. et tene scdm opi. et ad. l. si qd
ar. in prin. Rnde vt ibi no. No. glo. si pignoz. in fi.
et ratio specialitatis in. l. ista est. qz cum creditor inuit?
cogitur accipere in solutoem aliud p alio. releuat i alio
vt det sibi fideiussoz si p debitoze dari potest. ar. l. euz q.
de iureiur. ff. Et aduerte ad id quod glo. s. dicit. videlz
q si debitor no potest prestare fideiussoze. prestabit iura-
toziam cautioem. p qua glo. facit qd no. in. l. cu no faci-
le. ff. si cui plus q. p. l. fal. et. ff. q satisfda. co. l. j. auten. cui
relictis. de indic. vi. Sz certe ista questio videt decidi in
hoc tex. dicit em cu tali cautela cu qua debitor dari possit
sit. nota q dicit posset. prestabit q cautioem. qua sibi pos-
sibile erit prestare. pro h etiā expresse. j. eo. v. itaq. ibi. q?
liter omnino zc. Quero vtru beneficio huius. §. possit
renunciari. dicit Jac. q no. eum illud pactu sit turpe et
contra humanitate z caritate. q debitor sit ei acerbus et
durus. vt in h. §. v. sed hoc quide. et ideo pactu no valet.
vt. l. si vnus. §. pacta que turpe. ff. de pact. et. l. iurigen-
tiu. §. si paciscar. cu si. ff. de pac. Sed aduerte q ista que-
stio incidit in illa questioem an quis possit renunciare be-
neficio cesso. et ideo dic vt no. in dicta auten. h nisi debi-
toz. de qua questioe an qs possit renunciare beneficio ces-
so no. Dy. in. l. alia. §. eleganter. ff. so. ma. p doc. l. qui.
bo. ce. po. l. j. Quero an iste. §. habeat locu cu debitor
negat p demnari. et creditor res eius accepit in solut. an
a debitore debeat creditori dari fideiussoz. dic vt p Jac.
de bel. et dicit q sic. ar. huius ter. Glenio ad. v. argen-
tarioz 7 glo. hic ponit duplicē intellectu et no. illam le-
ctu. tanq no. et ppetue menti tenenda. ex qua habes. q
si campoz fideiussoz pro alio etiā de iure nouo potest pri-
us pueniri q principalis. vt hic no. tex. fm scdm lectu.
qua no. et sic iste. v. non refert se ad precedete. §. vsq ad
. §. j. s. eo. No. glo. illud nec. q dictio nec si habet co-
pula inclusam 7 resoluē in ne. no. idēz no. in. l. et qz. ff.
de iurisd. om. iudi. Secundo no. glo. nec em qz benefi-
cium cessionis no pdest ei qui dolose dissipauit rea. ita

q no possunt habere. naz talis cedens nihilominus po-
terit in carcerem detruē. que lec. tangit in glo. in dicta
.l. si. fm primā lectu. quod tenet Dy. in. §. si quis i frau-
dem. insti. de actio.

De monachis Rubrica.

Continuatio rubrice colligit ex. §. j. eodem. vt collig-
git ex glo. que incipit. quis pstitutus. fm vltimā opi. qz
supra ti. j. est facta mentio de epi. 7 cle. 7 de mona. 7 mo-
nasterio. vt patet in. §. illud quoqz. in ver. inde sumpta
ocasi. seqt videre de monachis et monasteriu auctori-
tate epi edificari debet.

Diuersationis mo-

nachalis. Adnachalis vita purgat mo-
nachum. et monasteriu edificanduz est
cum auctoritate episcopi. cum orationi-
bus et virtute. et monachus post trien-
nium est ordinandus si reperiat esse vite pbabilis. nul-
la ei interim questio mouet. aliter vo no. nisi fuerit ab-
solutus. monacho aut in monasterio delinquēte reddē-
dus est domino cum rebo. et monachi debent simul vege-
re nisi heremite esse velint. h. d. No. qz vita monacha-
lis habet detegere omem macula. Secundo no. qz ille q
vult esse pfectus monachus debet esse eruditus diuinis
eloquijs. Tercio no. solennitate que adhibet in fundam-
mento cuiuslibet ecclesie. sic. j. de eccle. ti. §. si quis autē.
.j. vt nullus fabri. or. do. primo responso. Sed ad pri-
mū no. oppo. qz vita monachalis no aboleat omēz macu-
lam. nam iura dicunt. q quis potest post penitentiaz de-
crimine accusari. vt. xxij. q. ij. c. admouere. et tangit. vj.
.q. j. c. qui crimine. So. qm ad teū tollit omnis macu-
la peccati. vt hic et. j. co. §. si vo intra. in fi. sed qm ad
mundum et vindictam publicam non. vt in contrarijs.
et no. glo. ff. de testi. l. iij. §. l. iulia. l. de nup. §. imperia-
lis. et. §. j. extra de diuor. c. gaudemus. No. glo. pur-
gatus. vide circa istam glo. quod no. in. l. de nobis. §.
hoc etiam. l. de epi. et cle. per glo. ij. et vide qd nota. de
apo. c. ij. Et no. in. e. glo. ibi iuris de hoc. an per ingrel-
sum monasterij seu p penitentiaz tollatur infamia facti
vel iuris. no. glo. extra de testi. c. testimonium. ij. q. iij. c.
huic colligit. et. vj. q. j. omes. et. c. illi qui. et tangit in di-
cto. §. l. iulia. et in dicta. l. imperialis. §. j. Quid autē
iuris sit si aliquis ingreditur monasterium. si ante in-
gressum monasterij peccatum comiserit. an pro illo pec-
cato sit sibi penitentia indulgenda. no. glo. in. c. scriptu-
re. extra de voto. Item si penitentia est imposita ante in-
gressum nunquid post ingressuz teneatur ingrediens pe-
nitentiam impositaz p peccato finire. dic vt in glo. xxij.
ij. q. ij. c. amouere. in glo. ex h loco. et. xvj. q. j. vbi nota.
In glo. parua no. hanc glo. qz vide. et no. xij. q. j. c. no
dicatis. et. xj. q. j. ca. de psona. No. glo. hoc intellige
ibi. inter ista genera. an aut als sit dntia. dic vt nota. i
ca. statuimus. extra de maio. et obe.

Sancimus No. hunc. §. ibi. si qz autem.
et. iij. dist. c. j. et dicitur regula apostolica. et ibi canoni-
co. vt de regu. c. ij. et in libro. vj.

Si vero intra No. ter. ibi proprie. et.
notat Jac. de bel. ad teste dicentem. talis possedit prope
xx. annos vel citra. qz referatur ad modicam quantitate.
facit. ff. de origi. iuris. l. ij. §. j. exactis. ibi. id quod
xx. anos et cetera. ad hoc facit quod no. in fi. ff. ex quibz
cau. ma. l. ab hostibus. §. sed qz simpliciter. et latius in
.l. et si post tres. ff. de iudi. Querit ista glo. et dicit qz
talis testis probat de. xvij. annis cum dimidio. vt sic di-
ctio prope vel circa intelligitur prope. scilicet p ser men-
ses. et inter alia allega. ter. optimum. in. l. no tē. in pn.
. ff. de excu. tuto. et ibi dicitur. qz proximus puberati est
ille qui est in. xvij. anno cum dimidio. 7 sic est ppe per ser

Collatio. 1.

De monachis.

mensis. qui ter. est ptra glo. que dicit. q. primus puber
 tati est ille q. excessit. x. anno. cu dimidio. vt no. inli. de
 inuti. sup. S. pupillus. vide circa pdicta qd no. Jaco. de
 are. L. de inoffi. testa. l. si quis in suo. et de significatone
 huius verbi circa seu citra habetis et de respon. impu.
 c. ptinebat attestatones. et. c. fi. et ibi no. de dictone am
 plius extra de ver. significatone. c. cum inter nos de vl
 tra. c. lre. extra de dila. et si ista verba ponunt in libello
 quid opene. no. in dicto. c. lre. et. c. cu inter nos. et de si.
 dict. vide spe. in ti. de spon. alt. S. post hoc d. item clausu
 la et tene menti. no. glo. no. in fi. pro declaratone huius
 glo. cui incubit onus pbandi. an dno. an seruo. et cora
 quo iudice debeat fieri questio. et quid iuris sit. si prela
 tus petit aliquem in suu clericu vel monachu. vel quando
 quis dicit que suu seruu vel ascriptiuu. die vt plene no.
 in. c. sed als. ij. in prima glo. extra de ser. no ordi. 7 vide
 glo. liij. di. c. frequens. Dpo. et videt q. dno non de t
 trienniu ad repetendu seruu. h. dat annus. ideo videtur
 ob. c. de epi. et cle. auten. si seruus. So. aut loqur i mo
 nacho et dat trienniu vt hic. aut loquit in alio clerico 7
 datur annus vt ibi. et de hac materia plene no. p bern.
 et de seruis no ordi. c. ij. et ibi plenius p inno. Et est ra
 tio diuersitatis inter monachu et alium clericu. sunt em
 monachi in locis secretis. alij clerici sunt in locis publi
 cis. Et ideo dat dno maius tps ad renocandu in primo
 casu q. in secundo. ita dicit glo. pua. liij. di. c. si seruus.
 et p inno. in dicto ti. de seruis non ordi. Quero a q
 tpe incipit currere istud trienniu p quod dñs excludat
 a repetendo. glo. in dicto. c. seruis scienter. xvij. q. ij. Si
 quis morige. no firmat. veritas videt q. istud trienniu
 currit a tpe quo seruis intrat monasteriu. nam. s. i. S.
 fancimus. dicit. q. seruis debet stare triennio. quo non
 potest habitu monachalem. quo elapso statim fit liber.
 et debet petere habitu. et sic a tpe quo incipit stare in p
 batone. videt q. incipiat currere trienniu.

Logitandum

Logitandum. No. ter. ibi apud semet
 ipsos hoc est phibitu sub
 pena excomunicatōis. vt. xvij. q. ij. c. pnciosuz. No.
 ter. ibi ad meliora. videt hic ter. q. melior sit vita here
 mitaz q. monachoz. No. ter. ibi. sed in pmani 7c. q.
 vnus monach⁹ potest esse testis alij monacho. qd dic vt
 in glo. in verbo. et ibi. ff. de testibz. Idē no. j. de testi. S.
 si dō dicat. colla. vij. 7. L. de sti. auten. et si dicat. et. l. i. j.
 Videtis ex hac glo. q. S. vniuersitatis. 7. S. q. maūmit
 tē. inducunt ad illā pte q. nō possint ferre testimoniu. S.
 alibi glo. inducūt illos. S. p. alia pte. vitz q. ad testimo
 niū admittunt. et ita no. in dicto. S. vniuersitatis. et in
 l. ydoneo. ff. de testi. vbi glo. in decisione idem tenet qd
 hic. et eodem mō ibi illos. S. allegat glo. q. sunt in omi
 bus. c. que. j. allegabo. et illa est verior allegatio. Hoc
 premisso p declaratōe huius. q. dic aut loquimur de his
 que fiunt extra col. aut de his que fiūt in collegio. scdo
 casu potest. vt. L. de repu. l. si. et qd habet in. c. iij. de p
 bar. et est expressum et de testi. c. venies. in fi. et vide qd
 ibi no. primo casu aut de tali actu qui affert vtilitatem
 toti collegio in vniuerso nō in pnculari. et tunc potest te
 stificari monachus p monacho. et ptra monachos. et q.
 libet de collegio. p collegio et ptra collegiuz. vt dicto. S.
 vniuersita. et qd ibi no. et dicto. S. q. manumittit. et ita
 intelligūt quod no. hic. et dicam. l. ydoneo. ff. de testi. p
 hoc apparet q. si aliqua vniuersitas vel punitas possi
 det aliquid qd affert tñ vtilitatē etiā in pnculari. puta
 si alique pmitates disputat de pasuis 7 nemozibz i q.
 bus bestie singuloz depascuntur. singuli ligna incidūt.
 certe tūc testes de illa cōmunitate repellunt. vt patet ex
 predictis. circa predicta vide qd no. doc. in. l. pentis. L.
 de testi. p. quāt. et oddo. et Jac. butri. in dicto. S. vniuers
 sitatis. et p glo. inno. in. c. cum nunciis. extra de testi.
 facit ad predicta. c. insup. et. c. tms. eo. ti. et de iureiur.
 c. et si xps. Quero nunqd monachus vel canonic⁹ tes
 tificans contra suam ecclesiā. debeat pdere p hoc bene

ficiam. Veritas est q. non. qz cum cogit testificari ptra
 suam ecclesiam. vt no. in dicto. c. cu nunciis. non debet
 suu beneficiu pdere. ar. l. qui cum maior. S. pe. de bonis
 liber. et de hoc est glo. in. c. veniens. extra de testi. ante
 finē. de illa questōe qñ canonicus in causa sui canoni
 catus possit esse testis. no. glo. q. sic. qz non dicit esse do
 mesticus ipius canonicatus. sed ipius ecclesie. vt. nota.
 xvij. q. ij. c. sup prudentia. Querit iaco. de bel. an cano
 nicus ptra suu canonicatu possit alium canonicum suu
 in testem pducere. et dicit q. sic. qz ille canonicus q. testi
 ficat p illo canonico ptra aliu. nō est magis domestic⁹
 vni q. alij. et par affectus rōnem suspici. remouet. vt. l.
 non solum. S. j. ff. de ritu nup. 7 de h. est glo. in dicto. ca.
 sup prudentia. et xvij. q. ij. c. vide. curia licet tpe nō al
 le. Quero an prelatu possit ee testis p ecclesia sua. dic
 q. sic. alio agente noie ecclesie. vt in. c. insup. extra de te
 sti. de quo vide inno. in. c. ad hoc. als incipit pntem. de
 testi. l. i. vj. No. glo. ibi. et tres heredes. et qd no. spe.
 in ti. de testi. S. j. ver. sed nunqd rector. in fi. No. glo. ibi
 S. pe. idem no. in auten. si dicat. an autē frater minor
 possit esse testis. dic q. sic. vt est casus in. c. nup. extra de
 testi. Quero si vniuersitas nihil habet. an singularis
 psona de vniuersitate admittat in testem. et videt q. sic.
 vt hic cu si. s. alle. sed veritas est q. nō. quia oportebit im
 ponere collectam. vt sic in pmani aliquid habeat vniuer
 sitas. vt ex ea pecunia possit de bitu solui. vt in. l. j. S. qui
 bus. et quod ibi no. ff. qd cuiusqz vni. et sic patrimoniū
 vniuersitatisqz minuet. et pseques in ppria causa quili
 bet testificari videt. vt colligit ex distinctōe supra data
 facit. l. in pcedendo. ff. de aqua plu. arcen. ff. qñ appellā.
 sit. l. j. S. impropria.

Si quis autem

Si quis autem. Dpo. et videt q. res
 debeant restitui exē
 ti de mōsterio. vt. xvij. q. vj. c. delulis. So. no. glo. et doc.
 in. c. q. ad re. extra de cle. p. u. vide no. in. c. ex trāmissa.
 extra de renūc. No. glo. idē in alijs ibi accessoribz iu
 dex ergo distinctōem huius glo. cu qua pcor. L. de sacro
 sanc. eccle. auten. ingressi. et idem no. L. de epi. et cle. l.
 deo nobis. S. huiusmodi aut. Sed aduerte. circa hāc
 questōem multi doc. scribunt 7 multe glose variant. veri
 tas est qd dicit pe. de belui. nam aut ingrediēs monaste
 rium ignorabat ingressum non tenere. aut sciebat non
 tenere. Primo casu reuocant bona. h. probat p. l. si pat.
 et. l. nec apud. L. de here. msi. vbi si aliquis credit ali
 que esse fratrem vel filiu q. nō est. et bona ei relinquerit
 illa bona ei auferunt. sic in pposito ille possit reuoca
 re bona cum credebat ingressum tenere q. nō tenet. Se
 cundo casu aut de dicit bona tacite. qz p solū ingressuz
 et tūc viciato expresso viciat tacitū. vt. l. iij. S. qui habet.
 de serui. rusti. pre. cu si. aut expresse dicendo. dedico me
 et mea. et tūc licet nō teneat ingressus tenet tñ bonozum
 collatō seu dedicatō. vt. L. si pē. ap. mors interue. licz in
 isto casu intelligat Ly. opi. pe. dicētis. q. qñ quis sciens
 ingressum nō tenere ingrediat mona. q. bona non reuo
 cat. quia videt donare. vt. l. j. ff. de condit. inde. et. l. cui⁹
 p errorē. de re. iur. Ita colligit ex dictis pe. in auten.
 ingressi. L. de sacro sanc. eccle. fm hanc dist. videtur de
 bere intelligi qd disputado tenuit Bar. in. xvij. q. sua q.
 incipit. quidam inuita vroz. et vide glo. extra de cleri.
 coniu. c. quid ad te. et. xvij. di. c. pe. et spec. de sta. mo. S. j.
 v. liij. In eadē glo. ibi. Itē nunqd 7c. tenet ergo ista
 glo. q. monasteriu nō tenet tanq. successor. h. tanq. quili
 bet possessor. alibi glo. tenet q. monasteriuz teneat iure
 hereditario. vt heres. et sic tenet psonalibz actionibus
 insolidum vt heres. ita no. L. de sacro sanc. eccle. auten. si
 qua mulier. in glo. ij. in fi. Alibi glo. distinguit an habe
 at monasteriu bona singulariter. aut vniuersaliter. ita
 no. ff. de pecu. le. l. si peculiu. S. sed si dñs. quam distincti
 onem reprehendit By. in. l. si pec. seruo. eo. ti. et tenet q.
 mona. teneatur adinstar pñs tanq. heres et tanq. succes
 sor. et istam opi. videt sentire By. in auten. ingressi. in

pe q. de epi. et cleri. et in auten. causa que fit cum mona-
cho. sed glo. in dicta auten. ingressi. videtur velle q. mo-
na. teneatur ad instar patris. et sic videt pcor. cum glo.
hic posita. licz glo. dicat hic. vel dic vt no. in auten. ingres-
si. quasi alia opi. ponat ibi. q. hic. sed certe p. siderando
no. ponit alia opi. ibi q. hic. q. ibi dicit q. mona. tenetur
p. eo tanq. p. capite diminuto. intelligendo de minima ca-
pi. dimi. vt q. trāsīt in p. tate p. ris arrogatoris. q. casu in
p. rem arrogatorē no. transit actō. vt. l. i. arrogatorē. ff. de
pecu. in sti. de act. §. p. arro. i. fi. 7. opi. h. posita videt tenē
Jaco. de bel. et. p. ista glo. facit quod no. s. eo. §. j. et ista
videt verior opi. q. ecclesia non habeat ista bona vt he-
res. s. habeat iure vniuersalis adquisitōis. sicut dicim⁹
de bonis eius que arrogamus. ex quo sequit q. monaste-
riū no. tenetur nisi inq. tum ad ipm. puenit et no. vltra. vt
dicta. l. arrogatorē. et dicto. §. si. et hanc opi. videt te-
nere Jnno. extra de pba. c. in presentia. hoc sentit Jaco.
de arena. in auten. si qua mulier. in fi. in addit. suis. l.
de sacrosanctis eccle.

Illud quoqz No. glo. sed videt q. sic. in
+ si. quid aut iuris sit si quis
intrat ecclesiam secularē. et ibi dicit se et sua seculum
renunciat. Glo. in auten. ingressi dicit. q. est idem ac si
intrasset monasteriū. sed hoc no. videtur verum. nam cō-
uersus ecclesie secularis. no. efficit religiosus si dicit
se et sua. sed remanet liber homo. nam p. oblatem factā
in manum secularis. quis no. efficit religiosus nec dicit
solenne votū religiosum. vt no. plene p. Jnno. in. c. parē-
tum. extra de reli. s. pbat p. ter. xvij. q. j. c. iij. in. l. conti-
nebit. vbi dicit. q. tales cōuersi no. sunt religiosi. sed pnt
contrahere matrimoniū. et habere p. p. iū. et sic possunt
testari si aliquid apud eos remansit. vel nihil remansit.
q. hereditas dicitur et si nihil sit in bonis. vt. l. heredi.
appel. ff. de verb. sig. et hanc videt tenere pe. in auten. in-
gressi. et no. glo. poterit. Tenet q. ista glo. q. vbi ingredi-
ens monasteriū aliquid sibi reseruat. reseruatō no. te-
net. s. ingressus no. viciatur. et cū hac glo. concor. qd no.
in dicta auten. ingressi. et in. l. si pater. ff. de adop. quod
no. in. xvij. q. ij. c. solet queri. in quadā glo. magna in fi.
et istam opi. tenent multi doc. iuris civilis. sed p. trariūz
tenet glo. q. ingressus viciat. in. c. ij. extra de sta. mona.
de condi. appel. c. si. in glo. magna. in fi. Alibi glo. distin-
guit. aut pactū reseruatōis apponit incōtinenti. et vici-
at ingressus. aut ponit ex intervallo et viciat pactū. ita
no. in. l. si p. seruū. §. j. ff. de vsu. et ibi no. quid dicendū.
Huius dubiū insurgit ex hoc. q. habere p. p. iū est p. tra
substantiā monachatus. nec potest papa in h. dispensa-
re. vt in. c. cū in mona. e. de sta. mo. Hoc premissis in di-
cta questione dic. aut istud pactū apponit p. modum con-
ditionis ad ipm. vt q. dico. dedico me et mea si p. prietas
talīs rei. mibi remaneat. et tunc ista conditio habet vici-
are ingressum. q. facit deficere voluntatem ingrediētis
et ita loquunt glo. in. d. c. ij. extra de sta. mo. et dicti. c. si.
extra de p. di. appo. et ita intelligo qd no. glo. extra q. cle.
vel vone. c. insinuāt. Aut ista reseruatō no. apponit per
modū p. ditionis. s. p. modū cuiusdā modi vel pacti. et vi-
ciat modus vel pactū seu reseruatō. no. aut ingressus.
ita loquitur hic glo. et alie glo. s. alleg. et de hac. q. tangit
spe. in ti. de sta. mon. §. j. v. rix. Et de hac. q. disputauit
Jaco. butri. in. q. que incipit. quidaz sua p. di. et est. v. et de
hoc notant satis late doc. in. c. eos qui. e. de sta. regula.

In ea. glo. ibi. Et q. capite minuit. tenet ista glo. q.
ingrediens capite minuit. Idem no. s. eo. §. 7. in auten.
ingressi. et in auten. si qua mulier. et. rix. q. vlti. si qua
mulier. vbi glo. tenet q. capite minuit et transit in pote-
statem alterius. et sic minuit minima capitis diminu.
alibi videt velle glo. q. minuat maxima capitis dimi. qz
efficit seruus. vt no. in auten. casta. l. de epi. et cle. et. j.
apud quos oppo. mo. causam in prin. p. quibz glo. facit
qd no. in. l. cum heredes. §. si. ff. de acquiren. pos. Sz ve-
ritas est q. minuit maxima capitis dimi. vt pbat. s. e.

§. cogitandū. et ibi etiā pbat q. no. minuat etiā media
capi. dimi. naz retinet etiā ciuita. cuz possit esse testis 7
ibi dicit. et in auten. ibi minuit mīna capi. dimi. vide-
tur q. no. qz retinet familiā cui succedit vt suus. vt. l. deo
nobis. §. j. ff. de epi. et cle. Sed veritas videt q. minuat
mīna capi. dimi. qz mutat familiā. vt no. glo. in. l. si ex
causa. §. nunc videndū. ff. de mi. Nec ob. qd dicit q. suc-
cedit vt su⁹. vt. l. de legu. heredi. l. memim⁹. et tñ minui-
tur minima capi. dimi. vt in sti. de capi. dimi. §. minima
licet p. dictam ratōem. Jaco. butri. videt velle p. trariūz.
in questōne tamen principaliter hic facta p. glo. vide qd
no. in locis supra alle. et quod no. Jo. an. in. c. in presen-
tia. extra de preben. dicā de h. j. de sanc. epi. §. si qua mu-
lier. No. glo. sed an ibi. s. p. tradicas istam opi. tenet
hic Jaco. de bel. et idem videt sentire glo. in auten. nunc
aut. l. de epi. et cle. s. glo. que est. j. de sanc. epi. §. si qua
mulier. et in auten. si qua mulier de sacrosanc. eccle. po-
nit opi. duas et no. firmat. s. veritas videt q. filij no. pos-
sunt istam legitīmā statim petere sed demum post mor-
tem ingressi. vt videt velle ter. in dicta autē. si q. et in di-
cto. §. si qua. p. batur etiā ratōe. nam legitīmā q. debe-
tur filio. no. debet filio nisi post mortē naturalem. vt p.
batur in. l. j. §. si impuberi. ff. de colla. bono. et. §. si q.
aut. impubes. No. ob. qd dicit. q. filij familias fame pe-
riclitarent. qz ecclesia tenebit ad alimenta eis prestāda
p. regulam iuris fm naturam. ff. de reg. iuris. ad h. facit
qd no. glo. in dicto. §. si qua. No. ob. qd dicit. q. ingredi-
ens habet p. mortuo quo ad omnia. qd no. glo. in autē.
idem est. l. de bonisq. libe. et tangit in auten. ingressi.
habetur enim p. mortuo ciuilitet et non naturaliter. et
no. pe. in dicta autē. si qua. et bec videt veritas. p. p. i
ma opi. vt filij possint statim petere. facit ter. optime ex-
tra de regu. iuris. c. cū suus. in fi. Quero. dicitur hic
q. ingrediens monasterium statim desinit esse dominus
rerum suaz et trāsīt dominium in ecclesiam. an trāsēat
possessio ipō iure? et tenet docto. q. sic. per. l. adoptato-
ff. de preca. et per illam. l. idem tenet glo. rix. q. vlti. §. si
qua mulier. Idem tenet Jnno. in. ca. in presentia. extra
de preben. in vlti. glo. et p. hoc apparet q. monasteriū eg-
paratur patri arrogatori. cum in ipsum transeat posses-
sio ipō iure. Secus si equiparetur heredi quia tunc no.
transiret possessio ipō iure. vt. l. cum heredes. ff. de acq-
ren. posses. et sic opi. docto. q. monasterium teneatur vt
beres no. iure natura. no. est vera. quia immo tenetur vt
pater arrogator vt dixi. Querit vtruz filij familias
qui ingreditur monasterium creat patriam potestatem
Glo. in. l. si ex causa. §. propter. ff. de mino. dicit q. sic. 7
istam opi. tenet Jaco. de bel. dicit em monachus transit
in obediētiam 7 potestatem abbatis. vt hic. xvij. q. j.
c. q. rix. q. j. c. no. dicatis. et sic ergo transiens in pote-
statem alicuius. videt liberatus a patria p. tate. vt in sti.
glo. mo. ius pa. po. sol. §. p. hanc opi. tenet quil. de cu.
in. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. et
glo. et Jnno. extra de eta. et quali. c. indecoz. circa qd
vide specu. in ti. de tu. §. sint aut tuto. v. sed querit. 7 de
sta. mo. §. j. v. rix. Contra predicta vnū videt ob. qz mo-
nachus iure suoz et vt suus succedit. vt. dicta. l. deo no
bis. §. j. g. videt q. sit in potestate patris. Sz rīde vt. s.
dixi. quia no. sequitur. successionem enim habet vt suus
vt dicta. l. meminimus. et tamen exiuit de potestate. pro
hoc optime facit. qz video q. p. ingressum monasterij sa-
ctum a seruo. dominus p. dit dominūz quod habet in ser-
uo. et seruus p. sequitur libertatem. vt supra in. §. sanc-
stas. Quero. data est res emphiteotica alicui eo pa-
cto vt eā alienet an ista res transit in monasterium ali-
quo monasterium ingrediente. dic vt per glo. et By. in
l. si ita quis. §. si ea. lege. ff. de ver. obliiga. Quero. po-
ne q. ingrediens monasteriū reseruaui sibi vsufruc. ali-
cuius rei pro se. ita q. duret in vita ingrediētis. Glo. sa-
format istā questōem in auten. ingressi. 7 dicit q. no. pot

Collatio. j.

sed docto. ultra ibi dicunt. q. ius usufruct. remanet pe-
nes ingredientē. sed istud dictum nō videt verū. qz penes
ingredientē nullū ius remanet. vt. c. cū ad monasteriū.
et tra de sta. mo. veritas est q. in mona. transit ipz ius
usufruct. et firmat p mortē naturalē ingredientis mon-
ita tenet glo. in dicto. S. si qua mulier. xix. q. vlti. hoc eti-
am tenet spe. in ti. de sta. mo. v. p. vij. et expresse p Inno-
in dicto. c. in pntia. extra de pbationibz.

Sin autem Nota q. mors civilis et natu-
ralis equipat. de qua p dy. in
l. ex ca. pre. S. insulam. ff. de verbo. obli. et. l. si cum dotē.
in prin. ff. sol. ma. p. doc. in. l. deo nobis. L. de epi. et cle.
in. c. susceptus. et. xvj. q. j. S. placuit. No. glo. p. cetero
ponit in si. vide qd no. in. S. de rabunt. j. de nup. et i. c.
ij. extra de puer. iuga. et in. c. ex parte el. ij. ibi no.

Ordinationem Abbas ordinandus est
et eligendus propter
optima merita et virtutes. nō ex ordine vel tpe. his ge-
neraliter obtinentibz in oibz. b. d. Precedentibz. i. epi.
natura. q. hoies sunt honorandi. fm merita et virtutes.
Et sic est ar. glo. p. nris doc. vt sint honoradi si sint vir-
tuosi. et pferunt antiquioribz magis viciosis. vt glo. hic
et. l. j. L. de aduoca. cui. li. xj. Quero quid si eligatur
bonus in abbate. tñ repit melior eo. an ex hoc viciet ele-
ctio: dic q. non. vt no. glo. viij. q. j. licet ergo.

Rubrica quō oporteat epos et reliquos clericos ad
ordinationem adduci.

Arima quidē i om

nibz hoibz. Admitratōes et interdictō
nes pape et principis sunt distincte. vt
prius ordināda est honesta psona et glo-
ria fruens bona et erudita vbo et ope

et corpis sapientia. nō p pecuniā eligi debet. si nullus sit
pradictor. als. sit etis q merito repellat a pradictōdo pe-
na prafacientibus imminente. b. d. vsqz ad. S. et illad.
Nota q. imperiū et sacerdotiū pcesserūt a deo. et eodē
tpe. et sic dicit glo. q. iste iurisdictiones sunt distincte. nec
papa in tpalibz nec impator in spūalibz debet se intro-
mittere. vt extra de appel. c. si duobz. in vl. glo. Est autē
impator diuinitus psequutus privilegio et ptate. xviij.
di. c. impator. Circa qd vide vt ibi no. Inno. et de so.
compe. c. licet. vbi videt tenere. q. iurisdictione pape et im-
peratoris sunt distincte nisi vacante imperio. quo casu
vnica tñ est in papa. Et videt velle glo. ea. dist. c. qm. et
no. in dicto. c. si duobz. et sic videt q. papa vtrāqz gladij
habeat ptatem. et ab ecclesia imperiū dependeat. vt ha-
bet in extranaganti bonifacij que incipit. vnam sanctā
not. etiā p hosti. in ti. qui filij sunt legit. S. quis et a quo.
No. glo. apparet ibi sed licz. tenet q. glo. ista. q. dona-
tio facta a constantino pape siluestro nō valet. et ita de-
terminat Jaco. bu. in lec. in pbemio. ff. Sed ptrariū vi-
det q. donatio valuerit et tenuerit. et q. p successorē non
possit reuocari. tenet glo. lxxij. di. c. ludouicus. et idē qd
ibi tenet quil. de cu. in pbemio. ff. licet illam nō alleget
glo. sed pbat p multas ratōnes et inter aliā dicit. q. hec
nō fuit pprie donati. sed quedā remu. attēto q. impator
erat leprosus sanatus. ppter papā siluestrū. valeat q. do-
natio tanq. remu. ar. l. si p in filiū. ff. de donati. l. aquit.
lus. eo. ti. priā. Imperiū et sacerdotiū sunt a deo vt h.
ergo impator dans ecclesie nō videt donare. sed dotare.
sed frater tenet dotare sororem. vt. l. cū in plures. S. pe-
natio teneat et nō possit p impatorē reuocari. tenet glo.
ff. de admi. tu. et. L. eo. l. nō oim. q. zc. Istam opi. q. do-
natio teneat et nō possit p impatorē reuocari. tenet glo.
de hac in. c. romana. de iureiur. in clem. in vltima glo. et
istud teneamus fauore ecclesie. S. quero retēta opi.
q. donatio nō valuerit. An ecclesia prescripserit res ab
impatore dona. Jac. de bel. videt h. tenere q. nō. p mltas
rōnes. et idē videt tenere Ly. in. l. pperit. L. de prescrt.

Quō oportet epos et re.

xxx. anno. Sed ptra. tenet. d. pa. n. dicto. c. Romana. et
ibi refert et respondet ad rōnes dñi Ly. et dic vt ibi per
eū. Et quero an impium pcedat ex electōne vel succes-
sione. dic vt no. in ter. et glo. xxij. di. in noie dñi. v. saluo
debito. et. viij. q. j. c. moysis. et vide et de elec. c. venera-
bilem in si. Quero vnde pcesserint donatōnes et re-
gna. dic p Inno. in. c. q. sup. extra de voto. Quis autē
debeat reges coronare. dic vt habes in glo. vij. q. j. c. am-
babus.

igitur ordinandū No. ibi. s. et
am no. ex hoc
S. fm glo. q. renuncians suo iuri. debet illud scire qd p-
dest p mulieribz velleyanus renunciātibz. circa qd vide
glo. in. l. sciendū. ff. de ver. obli. et p hoc doc. in. l. ij. L. de
rescinden. ven. et ad vell. l. si. S. penul.

Et hanc Nota q. illud qd dat p symoniaz de-
bet applicari illi ecclesie cui p hac da-
tionem fit iniuria. vt hic et. j. de sanc. epi. S. si quis autē.
et. S. p oimibz. et. S. sequenti. et et de symo. c. de hoc. et ibi
no. et qd no. et de iurepatro. c. qz clerici. et sic illd qd au-
ferit alicui quia facit iniuriā ecclesie. applicat illi eccle-
cie cui fit iniuria. vt no. in dicto. c. qz clerici. facit. xvij. q. iij.
c. si quis in acrio. et eo. ti. c. si quis deinceps. et extra de
penis. c. in quibusdā. et qd ibi no. xvij. q. j. S. si quis ra-
puerit. Secundo nota q. electio et pfirmatio facta p
pecuniā nō valet. s. ptra h. opp. fm Jaco. de bel. et videt
q. talis electio valeat vt supra. de fun. iij. ecclie. S. sanc-
imus. et. S. ad hoc quidē. so. ibi fuit in materia. hic in ac-
cidenti. Et p huius materie declaratōne. dic fm Jaco.
de bel. aut est peccatū in forma. aut in materia. aut i ac-
cidenti. aut in qualitate aut in numero. Primo casu et
ipō iure electio nō valet. vt. s. eo. S. sed neqz vxori. ff. de
recur. l. habereamus. ratio. qz talis electio fundamētuz
nō habet. L. de mi. et accu. l. actuarios. li. xij. pbat in. l.
si constat. ff. de ap. j. q. j. c. principatus. Ita dicit Jac. de
bel. de hoc. Quando electio sit nulla nō seruata forma
est casus in. c. sup. eo. extra de elec. et. c. dilecti. et. c. oimīa
ppter. et. c. cum post petita. et. c. cum ana. eo. ti. et no. in
c. innotuit. eo. ti. Secundo casu cum est peccatū in ma-
teria. puta qz electoribz ius eligendi nō competit serua-
uerūt tamen formā debitā. dicit Jaco. de bel. q. idem per
eadē iura. et. L. de sacrosanc. ecclie. l. decernimus. l. q. ne
q. ff. de rebz eoz. in prin. alle. dictū Inno. extra de elec.
c. sicut. et. c. nihil. Sed de hoc pūcto qñ facta est electio
a suspēsis. q. electio sit nulla. ē casus in. c. cū inter. in si.
extra de elec. et de pūctu. c. cū dilectus. et ibi no. vel pu-
ta. quia fuit facta electio a minori pte capituli. vt est ca-
sus in. c. auditis. extra de elec. Tercio casu qñ est pecca-
tum in accidenti. puta qz electio est facta p symoniā. tūc
ipō iure nō valet. vt hic. et. l. si qñqz. L. de epi. et cle. et
de symo. p totum. Quarto casu cum est peccatum in qñ-
rate. puta quia in psona electi est viciū. distingue. aut ē
viciū notoriū. et tūc ipō iure nō valet electio. sed valent
gesta p eum. allegat ipē. l. sed si hac lege. S. patronus. ff.
de in ius vocando. et de ercu. tu. l. idem vulpianus. S. j.
L. si seruus aut liber. asp. l. ij. li. x. de hoc quando viciū
est in psona elect. an valeat electio. habetis in. c. cū i cū-
ctis. et in. c. cum interro. et. c. qualiter. et. c. innotuit. et
c. dudum. extra de elec. An autē gesta p eū cuius viciū
est occultū valeat vel nō. recurrendū est ad materiam. l.
barbarius. ff. de off. preto. ad id qd no. Inno. in. c. nihil
extra de elec. Quinto casu qñ electio est facta vltra nu-
merū. dic vt dicto. S. sancimus. et hec quidē electio facta
vltra numerū valet. nisi lex vltra pcedat annullādo vel
pibendo fm Jac. Sed de hoc qñ numerus certus est
statutus. et qñ quis vltra numerum eligat an valeat ele-
ctio: dic vt habes in. c. cum. Ad. ferrariēsis. extra de cō-
sli. Quero nunquid preces inducāt symoniaz. Glo.
in. S. sed neqz. supra eo. videtur velle q. sic. de hoc dic vt
nota. j. q. j. c. ordinatōnes. et. c. nōnulli. et. viij. q. j. moy-
ses. et. q. ij. in sum. tangit glo. in. l. q. q. L. de epi. et cle. de

eta. et qua. c. tuā. No. glo. quia cum eis. in si. sed cer-
te illa decretalis hoc nō dicit. immo idem est de iure ca-
nonico. probatur. j. q. j. c. presentium. extra de sy. c. extic.
cū si. Quero. pone q. me electo ignorāter est facta sy.
nunquid episcopus poterit mecum dispensare? dic vt ex
de elec. c. penul. et. j. q. v. c. presentium. et extra de renun-
cia. c. post translat. et ibi optima glo. no. j. de sanc. epif.
S. pre omnibus. ff. ad. l. iuli. ambi. l. j.

oportet No. ex hoc. S. si quis auez. q. ille q.
bet audiri. et ordinatio aliter facta nō valet. et facit ad
hunc tex. in q̄tum dicit a contradictione. xxij. di. c. illud
Sed p̄tra hoc oppo. q. p̄radictor non debet audiri. vt. l.
pe. S. si. ff. de decur. So. aut p̄radictor apparet in initio
ante cōfirmatōem. et debet audiri vt hic. aut post cōfir-
matōem et nō debet audiri. vt. l. contrariis. facit extra
de elec. c. licet. et quod habet. xij. di. c. si qui sine exami-
natōe. quid aūt iuris si est appellatum. dic p̄ Inno. i. c.
cōstitū. extra de appella. Quero si nullus cōradictor
extitit. quid debet fieri? dic q. ille qui p̄firmat debet de p̄-
dictis inquirere ex officio suo. circa qd vide extra de ele-
cti. c. cum nobis. et quod ibi no. sup. ver. ex testamento.
Quid si obijciatur p̄tra elec. p̄ modum excep. dic quod
hic no. Inno. in. c. super his. extra de accusa. Quero
quid iuris hoc casu. ille qui est illegittime ordinatus p̄
cepit fructus. dic vt p̄ Inno. extra de resti. spo. c. ex lris.
et p̄ eum in. c. nihil. extra de elec. No. glo. sed nonne
ibi fm Jo. 7c. Dic vt p̄ glo. L. de aduo. diuer. iudic. l. j.
et ibi p̄ Ly. in. iij. q. et in. l. si qua p̄ calumniā. L. de epi.
et cle. et in. aūt. nouo iure. L. de pe. iudi. qui. ma. iudi. et
glo. optia i. l. arbitris. S. calūniator. ff. d. his q. not. in fa.

Et illud Episcopus extra ecclesiaz suam plus
anno aut toto anno morari nō debet.
sine principis iussione. nec potest ad principem ad urbē
constantinopolitanā. sine superioris litteris accedere cum
occon. remota pena p̄trafacientibus imminente. hoc di-
cit. vlt. ad. S. hoc de deo. et delinquit tanto tempore stā-
do extra suū episcopatum. als em delinqueret ad impe-
rium si missus. xxij. q. viij. c. si quis epūs. No. ex hoc
S. tex. q. episcopus nō potest abesse ab ecclesia sua sine
principis iussione. nisi p̄ tempus hic insertū. ista mate-
ria huius. S. plenarie examinatur per glo. extra vt lite
nō cōtesta. c. qm. v. si vō alteri. et. vij. q. j. c. principium.

Quero an episcopus stans ultra tempus possit repe-
tere fructus ecclesie qm reuertit. dic vt no. l. di. c. contu-
maces. Secundo no. in v. nō aliter. q. lris publice p̄-
sone adhibetur fides. statur em lris patriarche et lris
archiepiscopi. facit quod no. in. l. si q. p̄ calumniā. L. de
epi. et. cle. vbi statur sigillo episcopi. et ibi glo. alle. istuz
tex. de quo p̄ glo. et plenius p̄ doc. in. c. post cessionez. ex-
tra de pba. et vide. x. q. iij. c. cure. et. xij. q. iij. c. statum
et vide circa predicta quod no. glo. extra de fide instru-
. c. ij. in vlti. glo. et qd etiā ibi no. Inno. in. c. j. e. ti. 7 spe.
in ti. de pba. S. si. v. r. Quero. quid de lris alicuius
privati. an eis credatur? dic. aut querimus de obligati-
one inducenda. aut de p̄batione faciēda. Primo casu
aut loquimur in materia in qua tractat de obligatione
que cōtrahitur verbis aut consensu. Primo casu littere
multū operant. vt. l. j. circa prin. ff. de ver. obliga. Se-
cundo casu valet. vt. l. j. in si. ff. de p̄taben. empt. Si vō
loquimur an inducāt pba. tunc aut continent narratio-
nem eoz que sunt gesta inter ipas ptes. 7 inducūt pba.
vt. l. publiā. in si. ff. de positi. et ibi bona glo. quam no.
in. l. j. L. de confel. in. xij. q. Aut cōtinēt acta inter alias
personas et nō probat. vt. l. epistola. ff. de pac. facit. L. d.
pba. l. nō exemplis. cū si. et hoc si lre priuate sunt appro-
bate. als nil valet. vt. l. pcuratorē. et. l. instrumētuz. L.
de pba. Quero. an coipo q. sunt sigillate littere dicā-
tur approbate. glo. tangit in dicta. l. si pcurator. et non
affirmat. dñs Jaco. butri. dicit. aut lre ille habent si-
gillum publicum. et coipo videntur approbate. ar. l. si q

p̄ calumni. in si. L. de epi. et cle. et est tex. Dixit ipe in. c. ij.
extra de iureiur. vult dicere in. c. ij. extra de fide instru-
aut nō habent sigillum publicū sed priuatum. et tūc aut
habent testimoniū publicū et videntur approbate. vt
. L. de cōmū seruo ma. l. si. S. sin autem. aut nō habet te-
stimoniū publicū. et nō videntur approbate nisi expresse
approbentur. vt dicta. l. si pcurator. et ita dicit ipe debe-
re intelligi glo. ibi positam. Ultimo vide glo. qd no.
7c. quia ponit differentiā inter territorū et districtum.
7 vide extra de rescrip. c. Rodulphus.

Hec de deo Clericus ordinādnus talis de-
bet esse qui sit bone fame 7 bo-
ni testimoniū et concurrentibz etiā quibusdam q̄ in epi-
scopi ordinatōe sunt statuta. h. d. vlt. ad. S. quarta. et
tractat de secunda pte rubricę. Nota ibi. sin aut q. cā
que impedit aliquid inchoari. ex post facto supueniens
et illud destruit. de quo p̄ Dy. in. l. pluribus. S. et si pla-
cet. de verbo. obli. et p̄ eundē in. c. actus legit. de regu-
iur. l. ij. Secundo no. tex. ibi pudet nobis em 7c. nam
hic tex. facit q. transiens ad secunda vota non dicat ca-
ste viuere. ad idem. j. de sanc. epi. S. elec. ibi. sed casta iu-
uentus. aut legitima vxore 7c. Sed cōtrarium est veri-
tas. vt dixi supra de nō elig. secundo nubem. S. cum igi-
in si. No. ob. iste tex. quia ista dicunt ratione clericorū
qui a matrimonijs debent se abstinere. No. glo. si li-
cet qm̄q. in si. dic q. aut loquimur de iure civili aut cano-
nico. Primo casu ille coniugatus potest esse clericus in
minori ordine. siue sit cōiugatus siue recōi. et iterum
cōiūct. quia habuit vnā ea mortua est p̄iūct. alij. et isto
casu nō non oportet q. vxor voueat castitatez. vt. j. eo. v.
quod lecta. et dicto. S. clericos. de iure canonico habens
vxorem nō potest clericari in maiori. vt de tempo. ord.
. c. si. l. ij. fm illa. c. debet intelligi qd no. glo. x. di. dist.
. c. q. q. q. q. tene mēti. p̄ appellādo qm̄ declinamus for-

Quanta igitur Acōmissa ordinari de-
bet etate. l. annoz. 7 n̄
minoris etatis nisi necessitate imminēte. h. dicit. vlt. ad
S. semel aūt. No. tex. ibi. et circa 7c. q. dictio circa de
notat modicuz tps. dicit em̄ circa. l. et alibi dicit tex. mē-
sta. l. annus. vt. l. nulli. L. de epi. et cle. et tñ ibi fit men-
tio de p̄cepto apostoli. de quo etiam hic loquitur. ibi
fm diuinas regulas 7c. circa qd vide guil. de cu. in. l. 7
si post. ff. si quis cautus. et de hac dictōe circa. dixi sup
ti. S. si vō intra. No. glo. ordo erat nec possunt in mul-
sa seruire. vt in. c. j. ex de coli. de. 7 de consen. di. j. c. j. in
si. et in. c. sacratuz. xxij. di.

Semel autem Clericus ordie suscep-
dicit. No. glo. sed nunquid idem. sed dic q. hodie pos-
sunt dimittere. vt. l. dist. c. hic possunt.

Ut nunquid Nota tex. no. glo. hic sume
altare coopire et aliud de tegere. vt hic et. j. q. j. c. non est
putanda. et. xij. q. ij. c. iniustam. facit. l. si. S. exceptio. L.
qui po. in pi. ba. Secundo no. in v. illoz. q. illud quod
ponitur in porta alicuius ecclesie. dicit tūc esse publicū
adeo q. nulli liceat ignorare vt h. p̄ q. inscrip. exēplar. ij.
S. pe. facit. l. si pupill. S. p̄scribē. ff. de insti. qd facit ad
p̄conia q̄ q̄tidie publice fiūt p̄ ciuita. q. nulli liceat igno-
rare facit ex de postul. c. j. 7. xvj. di. c. qz dicitis i p̄riū. fa-
cit. l. si. ff. de decre. ab ordi. faci. et dic vt ibi. vide ex qui
ma. accu. po. c. si. de q. q. p̄ oddo. ff. si quis ius dicen. nō
ob. in si. prime columne.

Rubca de nō alie. aut pmutan. rebz eccle. imobilibz.
Etiam in-
tentōem.

Imperator 7c Istē ti. diuidit in. v. ptes. P̄rio recitat
ius antiquū. Secdo p̄hibet. Tercō p̄mit-
tit. Quarto p̄iit. Quinto p̄cipit. ista p̄si-
tutōz diuulgare 7 p̄ faciētes puniri. sedā ibi i. S. nos igi-
tercia ibi. vt aūt. q̄ta ibi i. S. qz vō leonis. q̄ta ibi i. v. b. b.
nob. Et h̄ dic res mobiles eccie p̄stātinopoli. 7 ecciaruz

mo. pig. v. l. ypo. sol. l. sicut. §. venditi. 7 qd. no. i. l. ij. l. de vluc. pro emptore. facit hic ter. §. glo. in. l. codicillis. §. instituto. d. le. ij. d. quo ibi p. dy. qui illa glo. reprobat dicit. §. de alie. et emphy. §. alienatōes. Alterius facit hic ter. ibi nā tanta documenta 7c. in ar. ad questionem fm ia. de bel. q. si tabellio fuerit longo tpe in quasi possessione tabellionatus. et publicū officium exercuit. 7 mltā instrumenta p̄fecit: q. talia instrumenta ab eo p̄fecta debeat valere. remittit tpe ad id quod no. in. c. j. de fide i. stru. et ad id quod habetur in. l. barbarius. ff. de offi. p̄to. sed tu dic d. hac questione. vt no. specu. d. instru. edi. §. restat. ver. quid si is qui nō est notus ei. vide guil. in dicta. l. barbarius. Quero quid si p̄ducitur instrumentum de longinquo et notarius qui p̄fecit illud instrumentum negatur eē notarius. an sufficiat probari q. ille qui p̄fecit illud instrumentum. fuerit quasi i possessione tabellionatus. vel oportebit pbare p̄ducentem q. fuerit notarius. Inno. format hanc. q. in. c. j. extra de fide instru. in. §. si instrumenta fiant. vbi hanc. q. format a30 i sū. illius tituli. l. nō. glo. hic not. in. §. licentiā. et bec est veritas. nō. isti. loca. §. adeo. l. de sacrosanc. eccle. aut. si quas ruinas. licet glo. nō firmet. r. q. ij. c. propterea. Sed hanc opi. tenet mar. de fan. in tractatu suo de iure emphy. in. vj. q. 7 spec. in ti. loca. §. nūc aliqua. d. vj. Et si dicatur pro hoc minuit res ecclesie. si emphyteotica possideret per. lx. annos. quasi p̄scriberet dominium eccle. vt in autē. quas actōes. l. d. sanc. eccle. Rūde q. emphyteotica nūq. p̄scribit p̄tra eum qui recognoscit dominū directe. vt. l. de p̄scrip. r. r. vel. xl. anno. l. male agit. et. l. cuz notissimi. §. si. e. ti. 7 no. in. l. p̄petit fm vnū intellectum quē p̄t habere glo. ibi posita. Et ibi i ter ciam generatōem no. bec verba appellāt terciā generatōem quā accipit in emphyteosim pro se suis filiis et nepotibus. quod patet ex eo q. all. §. emphyteosim vsq. ad terciā generatōem. quod intelligit vsq. ad nepotes. ita q. nepotes sint terciā generatō et in eozuz personis finitur. et p̄ hac glo. no. in. l. i. loca. §. adeo. circa hoc vt de quod no. spec. in titulo de loca. §. nunc aliqua. ver. l. y.

Ut autem lex Exceptio p̄firmat regulā in nō exceptuatis. hoc dicit. No. summariū cōcor. ff. de fide instru. l. questum §. rūdit. ver. deniq. neratius. et ibi no. quod intellige q. p̄firmat regulam in nō exceptuatis. vt hoc. §. et no. i. dicto ver. deniq. et in. l. j. in fi. ff. de re. iu. et p. dy. i. rubri. j. in fi. de re. iu. l. vj. Quero circa hoc. dicitur h. q. exceptio p̄firmat 7c. an exceptio habeat confirmare et ampliare regulam. vt faciat eē sub regula ea que de sui natura nō p̄prehenduntur. dic q. non. vt ē ter. ff. de vluc. le. l. generali. §. vroz.

Simimus. Principi licet cū ecclesia p̄muta re. p̄ re meliori vel equali. si vtilitas reipublice hoc exposcit. et pragmatica forma p̄cedat omnia alia alienatōe remota vel p̄hibita. h. d. Pragmatica 7c. glo. exponit tu die. i. p̄firmatio siue scriptura facta ab impatore cū cause cognitōne super tali p̄mutatōne. Ita exponit glo. in. c. j. et. de rerū p̄mut. vbi ponitur casus huius. §. vbi absolute. i. generalit. No. glo. nūquid ergo a p̄uato? l. j. rū deo. No. ob. l. illud. §. all. quia imo facit p̄ ista opi. q. nō valeat. dicitur em̄ ibi q. donatio facta ecclesie a p̄uato valet. sine insinuat. vsq. ad. v. solidos. sed si fiat ab impatore valet etiam si sit immensa. idem habes. l. d. do. l. sancimus. d. excepti. et idem quod hic nō. in. d. l. illud. et. d. ver. excepti. 7 in fi. Sed certe hoc est falsuz. quia imo impator donat ecclesie et p̄uato sine insinuat. vt. d. l. illud et dicto. ver. excepti. No. ob. q. ibi dicitur de pragmatica forma. quia h. erigitur p̄pter alienatōem rei ecclesiastice. donat q. p̄nceps ecclesie sine insinuat. p̄uatis aut nō. vt. s. in glo. dicit. Nec ob. bec opi. q. posset dici ex hoc respectu. dicitur em̄ hic q. impium et sacerdotiū equipantur. h. impa

tori potest p̄uatus donare immēse sine insinuat. vt. j. vt nō fiant py. §. pe. ergo poterit sic ecclesie. Sed rū deo q. licet imperiū et sacerdotium nō multum differant. in aliquibus differunt. vt hic in glo. nō. vt p̄ in dicta. l. illud. cōiuncto. §. pe. vt. j. vt nō fiant py. et dco ver. exceptis vbi p̄uatus donat ecclesie vsq. ad. v. solidos sine insinuat. vt. d. §. pen. que. l. cum nō reperiatur expresse correctā. incorrecta remanet. vt. l. precipimus i fi. l. de op. pe. Sed cōtra hanc opi. oppo. q. donatio facta ecclesie a p̄uato sine insinuat. licet sit immensa valeat. vt. l. si q. p̄ redemptōe in prin. l. de donati. huius timore quidā dicunt. q. possit fieri donatio immensa ecclesie sine insinuat. et sic dicta. l. illud est correctā. et istaz opi. videtur tenere spe. in ti. de instru. edi. §. pozro in fi. sed sustinento opi. glo. dic q. l. illud nō corrigi per. l. si q. quia illa. l. ponit casum specialem quādo quis donat p̄ redemptōe captiuorum. ita no. glo. in. §. exceptis. remanet q. illa lex illud incorrecta. quādo donatur ecclesie vel i alios p̄os vsus. p̄ redemptōe captiuoz dicitur esse causa p̄ssima. vt. §. illud. d. vniuersaliter. vt cuz de ap. cogno. Sed hac opi. retenta quero. nunquid hodie p̄uatus eccleie poterit donare vsq. ad. v. solidos sine insinuat. glo. dicit q. sic. in dicta. l. illud. et dicto d. excepti. quaz glo. doc. reprehendunt in dicta. l. illud. Quero hic. p̄mittitur ecclesie p̄mutare cum impatore. an cum p̄uato p̄mittatur permutare. et hic videtur ter. q. nō. istam que stionē format goff. in summa de re. permutat. quod no. quia illud hoc nō bene probat ter. et alij modicuz exp̄munt. videtur tū mibi q. probetur melius. r. j. q. ij. c. cuz excepti. et extra de his que fiunt a pla. c. cum apostolica 7. e. tua nup. facit quod no. a30. j. de ali. et emphy. §. in summa.

Emphyteosim

Res ecclesie et locorum venerabilium dari p̄nt in emphyteosim. in persona accipientis et duozū successozum. videlicet filiozū et nepotum. et viri 7 vrozis. si de eis fuerit specialiter dictum. et nō aliter. h. d. No. q. emphyteosis transit ad feminā. secus in feudo. r. coll. d. bis qui se. da. po. c. hoc aut verendum. 7 de suc. seu. i. c. j. §. si. vbi nō. 7 est rō diuersi. vt ibi no. glo. Secūdo nō. ibi ter. rei. immobilis 7c. naz videtur velle q. emphyteosis p̄ter tū in rebus immobilibus ad idem. 7 d. ali. et emphy. §. licentiā. qd. no. glo. praua. l. d. iure emphy. et ibi iac. d. are. videtur hoc sentire per glo. in. l. loca. §. adeo. quod tenet Buill. l. de bo. mat. l. j. et idem i feudo. vt. r. coll. de feu. cog. §. sciendū als notandū. Et tūmo facit hic fm iac. de bel. q. si p̄cedit emphyteosis filijs q. non transeat ad extraneos. et p̄ hoc. r. coll. de alifruc. c. j. §. et si clientulus. quod no. glo. ff. ad trebel. l. ex facto. §. si. h. p̄trarium determinat dñs iac. q. transeat et ad extraneos. vt. §. adeo in. l. loca. et de verbo sig. l. a. q. stionibus. No. ob. §. sed si clientulus. quia ibi est natura specialem casum in feudo. et p̄cario. quia de sui natura nō transeunt ad heredem extraneum. vt. l. cum p̄cario. §. j. ff. de p̄ca. et ita nō ob. etiaz quod no. in glo. dicit. l. ex facto. §. si. vt ibi nō. dy. et in. d. l. in cōuentu. etiam i l. liberti. liberteq. l. d. opi. liber. per cy. Non ob. h. ter. quia hic est speciale in ecclesia. sed cum hodie ecclesia possit cōcedere in emphyteosim p̄petuam sicut p̄uata. vt no. s. eo. §. alienatōes. idem videtur hodie in ecclesia quod in p̄uato si fiat cōcessio modo p̄dicto. Quero pone q. aliquis accepit i emphyteosim pro se filiis suis et nepotibus. modo sup̄ sunt solum filij naturales. an ad istos transibit emphyteosis. et quid d. adoptiuis. dic vt no. spec. in ti. de loca. §. nunc aliqua. ver. l. xvij. 7. d. l. xvij. et quod no. mar. de fan. in tracta. de iur. emphy. i r. iij. q. et circa id quod hic dicitur de vroz et marito. vide specu. in. d. §. nunc aliqua. in ver. etiaz. Et tūmo circa hunc ter. ibi d. incepti filijs. vide spe. in ti. de resti. §. j. ver. si. fi.

Quia vō iste. s. habet tres ptes. prima logi-
 sionis. et tunc q̄tum fuit ab initio cū ad eccliam puenit
 secundo p̄sio immutata fuit. tercio modo q̄n res ē par-
 ue pensionis vel illius rōe extimatōis rei. secunda ibi si
 vō minus. tercia ibi si vō alicuius. Hoc dicit. res ec-
 clesiastice p̄nt dari in emphyteosim pro eadē pensione q̄
 ab initio statuta fuit. quando ad eccliam puenit dimi-
 nu. ad plus in vi. ptem pensione non diminit. de clade.
 debet dari in emphyteosim pro extante pensione et si res
 sit preciosa parua aut nullam pensionē reddēs re subti-
 liter extimata pensio cōstitui debet. que in. xx. annis fa-
 ciat rei extiat. h. d. No. glo. ibi vt hoc plene. Pro hu-
 ius glo. declaratōe dic. quādoq; dat domos et p̄dicia
 nō ruinosas. Primo casu aut accipiens vult statim solue-
 re pensionem. et tunc sit diminitio in tercia parte ab il-
 la pensione que poterat haberi. re nō existente ruinosas.
 et debet solvere modum pensionis que addicitur illi rei
 propter reedificatōes vt dicte ali. et emphyteosis. s. si vō
 quedam. et. l. de sacrosanc. ecclesi. aut. si quas ruinas.
 et. x. q. ij. s. si quas nō ruinas. et hoc casu videlz i domi-
 bus ruinosis loquitur. r. membrum glo. Sed hic dicit
 q̄ sit diminitio i tercia parte. an remittetur tercia pars
 eius q̄ soluerent emphyteo. vel soluentur ecclesie tm ter-
 cia pars. et due remittentur. glo. in dicto. s. si vō quedā
 ponit opi. Sed veritas est. q̄ tm tercia pars soluitur ec-
 clesie. et due remittuntur emphyteo. vt nō. in aut. si q̄.
 et illam opi. tenent ibi docto. Secundo casu aut ecclia
 dat in emphyteosim propter vrgens debitum et tunc d̄z
 dari pro illa p̄sione que potest haberi seruata solenni-
 tate. aut. hoc ius porrectum. aut propter aliam vilitatē
 illius ecclesie vult dare in emphyteosim. et tūc si res que
 datur in emphyteosim ē tante pensionis quāte q̄n ad ecclie
 siā peruenit. vel paulo maioris vel minoris. et tunc p̄t
 fieri diminitio pensionis sexte ptis vt hic et s. e. s. q̄cū-
 q; et. l. de sacrosanc. ecclesi. aut. p̄terea. quod intellige
 verū. q̄ diminitio sexte ptis possit fieri. si prelatus nō
 reperit accipientem. p̄ maiori precio vt no. x. q. iij. s. al-
 ca. p̄terea in glo. parua super verbo sexta. et tangitur i
 dicta autē. Si quas ruinas. aut res que datur i emphy-
 teosim est maioris redditus q̄ quādo ad eum peruenit
 tūc fieret etiam diminitio sexte ptis. nō habito respectu
 ad tempus p̄ns quo ad eccliam puenit. sed ad temp̄
 p̄ns nec pro fauore ecclesie rē. l. de legi. l. q̄ fauore. ff.
 d̄ legi. l. nulla. Aut est minoris redditus nunc q̄ q̄n ad
 eccliam puenit. puta q̄ ob aliquā cladem diminuta. et
 tunc dic vt hic no. glo. et fm eam debet intelligi. l. d̄
 de sacrosanc. ec. aut. p̄terea. v. aut si ob clades. et quādo
 dicitur ob cladem diminuta ponit glo. quia fundus cas-
 mate p̄t vel domus est exusta. Sed certe si poneremus
 domum exustam. idem etiam q̄ in domo ruinosas. vt no.
 doc. in autē. si quas ruinas in. j. q. et iō dic qd̄ dicit ob
 cladem minui redditus. puta quia nullus vult in ea ha-
 bitare quia dicitur eē domus infortunata fm mar. sy. i
 d. autē. si quas. et autē. p̄terea. Et ista opi. fuit iac. bu.
 vt refert spe. in ti. de loca. s. nunc aliqua. ver. vij. Quāq;
 res que datur in emphyteosim. dat p̄ ea pensione que p̄
 vt. j. de aliena. et emphy. s. j. in fi. Quāq; ecclia habet rē
 preciosam et est tanti redditus mō. quanti q̄n ad ecclie
 tunc puenit. s̄ paruz vel nihil p̄cipit rōne extimatōis.
 tunc habet locum ver. si vō alicuius. et. l. de sacrosanc.
 ec. autē. p̄terea. in fi. circa predicta. vide azo. i summa
 huius ti. et spe. in. d. ver. vij. et doc. in dicta autē. si quas
 ruinas. Quero dicitur hic cum scrupulositate rē. q̄
 ro quid si ista res nō potuit laborari propter guerram.
 vel mortalitatem. an periculum pertineat ad emphyteo-
 tam vel dominū. dic ad dñm. vt no. ia. de are. et cy. l. d̄
 iure emphy. l. j. et. ij. in pe. q.

Scire autem Si emphyteota nō soluit
 canonem p̄ biennū. cadit

a iure suo. et pensionē p̄ tpe p̄terito solvere et rem red-
 dere p̄pellitur. et damnū emendare. nulla p̄ melioratōe
 retentōe cōpetente. hoc dicit. No. ter. ibi et res. hic vi-
 detur tex singularissimus inducere tacitam ypothe. cō-
 tra emphyteotam ecclesie in oibus suis bonis pro his q̄
 debet rōne emphyteosis. facit. j. de alie. et emphy. s. si vō
 quis aut locator. Quero an p̄ter canonem nō solu-
 tam emphyteota cadat ab emphyteosi ip̄o iure vel p̄ sniaz
 et hic ter. dū dicit fiet omnino extranei. videt velle q̄ p̄
 sniam. pro hoc etiā. l. de iure emphy. l. ij. ibi nolenti licē
 rē. et ibi si dominus voluerit rē. l. fi. l. eo. ibi cadit a iu-
 re. quasi dicat. nō ip̄o iure s̄ p̄ sniam requiritur. s̄ volū-
 tas cōcedētis emphyteosim. p̄ hoc videat etiā ter. j. de
 ali. et emphy. s. si vō quas. v. si vō voluerit. et hanc opi.
 tenet spec. i dicto. s. nunc aliqua. v. xvij. et mar. d̄ fan.
 in. xxij. q. et hoc est vtile scire. quia si aliquis tanq̄ em-
 phyteota vendicaret feudum ab aliquo extraneo posses-
 sore. nō posset opponere excep. extraneus possessor cōtra
 emphyteotā de canone nō soluto. et hoc tenet glo. in. l. ij.
 ff. si ager vecti. vel emphy. pe. et idem. ff. de rei. ven. l. sup
 ficiario. Quia hic dicit q̄ n̄ soluto canone p̄ biennū
 cadit a iure suo. Quero an emphyteota possit sibi p̄uide-
 re vt possit solvere pluribus annis futuris inuita ecclie.
 sy. format hanc questionē in. l. statu liberoz. s. si
 eb̄. ff. de sta. li. et. ff. de annuis le. l. em̄. als diabolens.
 Sed p̄trarium ē veritas. vt no. spec. in dicto. s. nūc aliq̄
 ver. xxij. et mar. de fan. in dicto tractatu. in. x. q. et doc.
 in. l. j. in fi. l. de iure emphy. et. l. de pac. l. certis anis.
 Quid autē eōuerfo si emphyteota nō vult solvere p̄-
 sionem vnus anni simul. s̄ p̄ticulariter. an possit pro
 ista questione optime facit ter. i. l. placuit. l. de coll. et.
 l. pater et ibi dicaz. Quero an emphyteota possit mo-
 ram purgare dic vt extra de loca. c. pe. in fi. et c. fi. et ibi
 bona glo. extra. e.

Quo autem Res immobiles ecclesiarum
 alienari p̄hibentur in quacū-
 q; p̄sonam siue sint integre siue ruinosas. nisi in emphy-
 teosim de iure p̄missa. rerū examinatione p̄ archid. subtili-
 ter facta. omni reuolutōe et machina remotis. h. d. vsq;
 ad. s. si q̄s aut. No. v. neq; ibi eccliasitias. q̄ recur-
 redum ē ad p̄tos in arte sua. l. de re mili. l. secti. li. xij.
 et. l. di. c. cōstituentur. Secūdo nō. ter. ibi. aut etiā vno
 q̄ vbi in ciuitate sunt plures requiruntur duo. als si vn̄
 tm̄ reperitur ille sufficit. quod tene mēti. p̄ iudicibus mit-
 tentib; medicū ad videndū vtrum vuln̄ sit mortale vel
 nō. et an sit remāsura cicatrix. stabit̄ eoz relatōi vt hic.
 et in dicta. l. semel. pro quo ter. optimus in. c. significa-
 sti extra de homi. et spe. in ti. de p̄ba. s. fi. ver. hic quoq;
 notandū. et debent inuiti saltem duo si plures reperim-
 tur. als sufficit vnus. vt hic nō. ter. quod tene mēti. et
 debent cū iuramēto deponere isti. vt. l. de fide instru-
 mēto. l. p̄patur. als cōpatōes de secūdis nup. l. hac edi-
 ctali. s. is illud. licet glo. videat velle p̄trariū in. l. j. cir-
 ca p̄in. ff. de ven. inspi. et. l. iureiurādo. l. d̄ testi. h̄ ter.
 dicit emphyteotā scriptum velle videt q̄ cōtractus em-
 phyteosis fiat in scriptis. et hoc videtur sentire ter. i. l.
 j. l. de iure emphy. ibi scriptura stare rē. et hanc opini-
 onem videtur ibi tenere glo. ij. et etiam pe. de bel. Sed
 cōtrariū nō. in dicta. l. j. sup verbo. scriptura. et hoc ser-
 uat cōsuetudo. et approbat spec. i ti. de loca. s. nūc aliq̄.
 v. et mar. de fan. in. x. q. Ultimo non. ter. in ver. neq;
 illud cū glo. cū em̄ ibi. s̄ cū hodie rē. q̄ p̄ hunc ter. cum
 glo. videtur determinari questio vtrū finita emphyteosi
 p̄nt primozes et cōsanguinei illius in cuius p̄sona ē fi-
 nita petere vt eis refirmetur. et sic ecclia teneat. eos p̄-
 ferre alijs volentibus illam emphyteosim. ex hoc habes
 q̄ ecclia nō tenetur eos p̄ferre nisi pactum expressuz in-
 teruenerit. vt hic no. puto tamē q̄ ex quadam vrbanita-
 te ecclia debeat tales cōsanguineos p̄ferre. p̄ hac optie
 glo. et ter. l. j. s. j. ff. de aq̄ q̄ti. et est. et qd̄ nō. et d̄ postu-
 ca. bone. ij. vult glo. et cen. dis. c. fi. in vltima glo.

Si quis autem Res ecclesie p̄ ad vsu-
fructum p̄cedi ad tem-
pus vt ad vitā p̄cipiētis re alia eiusdē redditus in eius
compensatōe ecclesie data. vt tpe finito vtraq; res redeat
ad ecclesiā. h. d. No. casum i quo alienatō rei ecclesia-
stice p̄mittit vt hic. et s. eodē. S. hoc igit. L. d. sacrosan.
eccle. l. iubemus. S. si. Secūdo nō. q; accipiens vsu-
fructū ab ecclesia. debet i compensatōe ab ip̄o initio
dare alia p̄prietatē ei. ter. ē hic dū dicit. alia rē moy 7c.
idē ter. ē. j. de ali. et emphi. S. si dō aliq; licet p̄trariū
vidē velle iac. de bel. vt dixi s. eo. S. hoc igit. Oppō-
tū dī in hoc. d. quātos aut quales q; dat 7c. d. p̄stutēs
seruitutē in re aliqua. nō tenet ad dandū 7 ad faciēduz
vt no. i. l. ij. in prin. ff. de verbo. obli. et idēz sentit glo. de
vsufruc. l. p̄patōe. P̄terea dare ē accipiētis facē. vt in-
sti. de acti. S. sit itaq;. Sed hic nullū transferē dñum q;
7c. Quis timore facta est glo. si ab ecclesia dices q; dū
dare accipit improprie. q; trāsit vsufructus. 7 est posse.
dic vt in glo. Tu dic q; ille qui tenet ad vsufructū te-
net ad dandū. ter. ē in. l. correptū de vsufruc. Et sic tenet
p̄stutē ius in re. et ita loquat ter. dū dicit data. tenetur
etiā ad faciēdu i eo q; tenet pati in futurū vsufructua-
riū vt frui. et idē in fuitutib; vt in palle. glo. de quo p;
glo. m. d. l. correptū. Nō obstat q; verbum dare tenet
domini trāslatōem. q; dico q; dū hic trāsserē dñum. habz
em vsufructuarius dñiuz et possessi. vsufructus. vt p̄ba-
tur i ter. et in glo. i. l. qui vsufructus. ff. qñ vsufruc. pe. et
l. ij. S. j. ff. quemadmodū vsufruc. amit. 7 in. l. i. venditō-
ne in prin. ff. de bo. aut iud. pos. in glo. pe. in glo. q̄tū ad
ius. ad idē q; dō no. ff. de vsufruc. sub rub. idē i alijs in cor-
poralib;. vt no. p; glo. ff. de acquirē. pos. l. naturaliter. S.
nihil cōmune.

Quia vō Economi res ecclesiarū i casibus p;
hibitis alienantes. pene leg. leonis
afficiuntur. 7 emptor p̄ciū amittit 7 rē cū fructib; reddat
Ite donatarius rē cū fructib; reddē p̄pellit. h. d. No.
ter. ibi amatores periculi. Nota ex hoc ter. q; qui delin-
quit amat penam. et sic in delictis est consensus a quo
creatur naturalis obligatio. ad idē. ff. de possu. l. j. S.
bestias. cū sua glo. In glo. deniq; ibi. et no. i. l. seuz.
ff. de his q; no. infami. p; hoc. ff. de acti. 7 obli. l. fuis ex
delictis. licet glo. in. l. in psona. ff. d. re. iur. vt deat velle
q; in dicta. l. serui. q; seruis obliget ex delictis ciuilitē.
q; innuat q; i maleficijs naturalis obligatō nō inest. in-
stitū. de iure naturali gēnū 7 ciuili. S. ius aut gentium.
Secūdo q; i maleficijs inest naturalis obligatō. no. glo. p;
istū ter. 7 istā opi. tenet doc. i dicta. l. ex h iure gentium.
ff. de iusti. et iure. et p; Ly. i p̄petitōe sua circa si. No.
glo. h; qualif in si. S; p̄tra istā glo. oppo. Ille q; contra
l. p̄trabit. p̄sumit eōipo i dolo. vt. L. d. agri. 7 celi. l. quē
admodū. li. xj. 7 i. c. q; cōtra iura. d. re. iuris. li. xj. Si q;
emptor p̄sumit eē in dolo. q; nō ē in bo. fi. So. vt no. glo.
xij. q. ij. c. vlt. vbi glo. idē tenet. et hāc opi. q; emptor de-
mū ita habeat regressum p̄ yconomūz si ē emptor bo. fi.
tenet glo. in. c. ad audientā extra de re. eccle. nō alie. et p;
inno. in. c. quis. eo. ti. d. emptori. in coll. r. Sed p̄trariū
nō. r. q. ij. S. h ius porrectū. d. si dō res. Ite tenet hosti.
in dicto. c. ad audientā. vbi etiā ip̄e tenet q; etiāz male-
fidei emptor habet regressum p̄tra yconomū. hāc opi. te-
net pe. de belape. i autē. qui res. L. d. sacrosan. eccle. 7
p; ista opi. facit ter. huius. S. q; dō leonis. 7 ibi circūuē-
tus facere legib; 7c. 7 sic iste ter. vidē loqui in tpe scie 7
j. in. S. Si quis aut ibi suā sentiat malignitatē. 7 in. S.
Sin aut ibi vtroq; iuste. P̄terea isti ter. loquūtur ge-
neraliter 7c. vt. l. j. S. et generaliter. ff. de le. p̄sta. Restat
q; r̄ndere ad p̄trariū tenēdo hanc opi. h; r̄ndē q; dolo yco-
nomi p̄ponderat dolo emptoris. vt no. glo. i autē. q; res
iā dictas. L. de sacrosan. eccle. Circa p̄dicta quero.
pone q; yconomus nō ē soluendo an poterit emptor ha-
bē regressū p̄ ecclesiā. Glo. in dicta autē. q; res. dic q; sic
quod ita intelligit pe. eē verū. qñ emptor est bone fidei.

als imputet sibi quia sibi cauere nō fecit. ne si aliter di-
ceremus ex suo dolo comodū reportaret de le. j. l. plane.
cum si. et idē canones videntur tenere i dicto. c. ad au-
diētiā extra de re. eccle. non alie. Quero. hic dicit
q; quando prelatus vendit rem ecclesie. ecclesia p̄t ven-
dicare. Item potest agere cōtra alienantem. vt s. eo. S.
pe. et. l. iubemus. S. yconomus. L. de sacrosan. eccle. po-
ne q; ecclesia agit cōtra vnum illoz. an electio sibi p̄ciu
dicer quo ad aliū. vel pone q; exegit vnuz. an poterit cō-
tra alium agere. et si exigit possessōz. an tenetur cedere
actionem cōtra alienantem. dic de istis pro declaratōe
huius. S. vt no. glo. in. c. admonemus. xij. q. ij. et i. c. nul-
li. extra de re. eccle. nō alie. Ultimo nō. q; verbum ve-
dit nō trahitur ad alios cōtractus per quos dominium
transferunt. quod intelligit eē verum hic i dō. quia licet
tractetur de fauore ecclesie in prohibendo venditōem.
tamē tractamus de pena imposita cōtrafacienti. et i dō
stricte accipitur verbum venditio. Et iō imperator. in. l.
leonis loquentis in p̄tractum venditi. extendit ad alios
cōtractus. quia de sui natura verbum venditōe stricte ac-
cipitur. et vt de quod dixi in. S. alienatio s. eo.

Qui autem creditor. Creditor q;
mutuat pecuniam. si pignori acceperit rem immobilem
regulariter a cōtractu cadit. et pecuniam perdit. et con-
tra ecclesiam nullus sibi datur regressus. h; tm p̄tra yco-
nomū vel p̄latum. Fallit si necessitas vel maxima vtili-
tas imminet. quo casu generalis p̄mittitur yporthea
speciali pignore p̄hibito. h. d. No. ex si. huius. S. q; p;
hanc constitutōnez non permittitur speciale pignus et
necessitate imminere. quod. not. p̄ter id quod no. s. eo.
S. nos igitur in si. 7 circa p̄dicta vt de quod no. pe. i au-
ten. hoc ius porrectum in primo contrario. L. de sacro-
san. eccle. Et no. glo. h; quero in si. idē no. in. S. si dō p̄e
ho. j. de alie. et emphi. licet in glo. l. iubemus. S. sane p;
alle. vt deatur velle q; equū sit q; ecclesia reddat pecuni-
am. sed doc. tenet p̄cedentem et istud teneat. S;
no. glo. que incipit q; modo 7 si cōst. 7c. 7. l. generaliter.
L. de sacrosan. eccle. de epi. et cleri. l. si quis p̄biteroū.
et. l. sacrosancta. et ibi posset habere locum. nam mona-
chus non potest habere proprium. vt no. in. c. ad mona-
extra de sta. regu. et. xvij. q. ij. q. ij. L. de monachis.
vbi de hoc.

Si vō Emphiteota accipiens i emphiteosim
perdit. solutus etiam quicquid p; vnoquoq; anno solu-
uere tenebatur. et tabellio qui instrumentum scripsit i
exilium damnatur. et ab exilio non remouetur. et i dō
decretum interponēs dignitate p̄iuatur. et bona publi-
cantur eisdem penis obtinentibus etiam in his qui sup
rebus sacris celebrant contactus. h. d. Ibi p̄pter
alienatōem. i. defacili alienatus. No. hic q; res ec-
clesie dicuntur esse pauperum s. vt veter. sit nu. cle. S. si.
L. de epi. et cle. l. ij. Secūdo nō. ibi quanto circa res
q; tanto grauius ē delictum. quāto in digniores rem cō-
mittitur. vt. l. pedius. ff. d. incen. ru. et na. xix. di. ca. ne-
cesse est. et. j. q. j. c. indices. et. c. si qui epi. i glo. vt glo.
cum appara. No. ex hac glo. q; dictio haur. si cū aspira-
tōe apponitur ponitur pro non. als ponitur alternatiue
idem habes. L. ercu. 7c. l. j. li. r. 7. L. de veteri iur. l. pe.
li. xj.

Quia non Regulariter res immobiles eccle-
cessante p̄uilegio. et omni compulsionē et violentia p;
hibita. Item ecclesiarum et monasteriorum alienatio ē
penitus interdicta. pene cōtrafacientibus imminet. h;
d. vsq; ad. S. sicut autem. No. ter. in ver. appz. em ex q;
nō. q; iura spiritalia facilius tolluntur q; comunia. idē
i. l. cu milit. S. militia. ff. d. te. milit. L. ad velt. l. antiq; et
in. l. assiduis. L. qui po. in pig. ba. nō. glo. sed nonquid.
7 glo. ibi silem p; dy. et glo. in. l. j. S. vñ qñ. ff. de public.

Sicut autem Banosa possessio ecclesie nec dari nec recipi debet pena corrafaciētibz imminente. Item lex est generalis et in omnibus datur licentia denunciandi sine metu calumnie. et ab omnibus debet observari. et l. leonis i oibus confirmatur. preter q̄ in casibus huic. l. cōtrarijs. B dicit vsq̄ ad fi. No. glo. in verbo. quid si nō ad idem. facit extra de eo qui durit in vxorem quā polluit. p. adul. ca. ij. et his que si. a prela. c. iij. sed in contrarium videt̄ veritas. quia fm hoc introduct. i fauore ecclesie. retorqueretur in eius damnu. contra. le. nullam. ff. de le. et. l. quod fauore. L. de le. et istam tenet iac. d. bel. vt ecclesie utilitates cōseruentur. ar. l. cum. §. quid ergo cum si. ff. d. transac. No. glo. hoc nobis. et nō. in. d. licentia tus casum in quo quis potest denunciare et crimen redarguere sine metu calumnie. de quo dic vt plene nō. in. l. iij. §. calumniator. ff. de his qui nō. infamia.

Rubrica. Et iudices sine quoquo suffragio fiant de consilibus.

Mnes eniz nobis

dies et noctes. Institutōes debent gratis conferri nibilo suffragioz nomine dato. als omnia male sequuntur. cuz B ab auaricia pcedat. que omnium malozum est mater. antiquo iure penitus sublato. b. d. v. §. ad. §. illud sollicitudie. Et no. ex si. prin. ibi ex hac iniusticia rē. nota. ex hoc ter. q̄ si princeps vel rex a subditis aliquid extorqueret illicite. dicunt̄ iniusticiam pati. non ob. q̄ superiorum non habent. Secundo nota q̄ dignitates cōferuntur a principe et a prefecto vt hic rē. ad. l. iul. repe. l. si. Nota ter. ibi et imperium et fiscuz rē. pro eo q̄ habuistis no. s. de heredi. et falcis. in prin. Tercio no. ter. q̄ auaricia est omnium malozum mater. ad idem de peni. di. ij. c. quia radix. et hunc ter. exponit vt no. glo. in. c. cōcupiscentiam. in pe. glo. extra de cōf. fi. vbi all. hunc ter. Quarto no. q̄ pro litteris contentibus dignita. potest licite dari pecunia. ad idem in ti. pr. p. totum. et de san. epi. §. pro cōsuetudinibus. qd̄ intellige vt habes in ter. et glo. j. q. ij. c. sic ep̄m. et iaz qd̄ tangit glo. extra de sy. c. cum in ecclesia in glo. videtur q̄ talis. Quero pone q̄ aliquis dat quid p dignitate mea me ignorate. puta pater vel auus. an debeo eam dimittere glo. in. l. si. L. ad. l. iul. rpe. videtur velle q̄ sic. sed ego incido in. l. iul. ambi. sed glo. dicit q̄ nō. in. l. j. §. j. ff. ad. l. iul. de ambi. quod examinatur plene per doc. L. ad. l. iul. de ambi. l. j. Quid si in spiritualibus. tangit glo. j. de sanc. epi. §. pre omnibus. et ibi dicam

Illud tamen Buabus puicis et sb vno comite et vno districtu cōstitutum. idem salariuz debetur pro vna quod olim prestabatur pro vtraq. cum periculo publicarum functionū. vno tamē nomine comitis nūcupando. b. d. vsq̄ ad §. volumus. obmisso. §. nulli quoqz suffragio. r sic patz q̄ de duabus sit vna et vnus est comes. et sub vno nomine. et fm hoc oñditur. q̄ glo. que incipit q̄tum ad nrm. in eo q̄ dicit et vna tñ de duabo rē. nō. pcedit. vt. j. manifeste apparebit ibi. Nominatum. et in sola nominatōne a capa. frigia hoc autem vt dictum est supra. pri. no. i prin. q̄ imperator potest vnice duas prouincias simul et q̄ idem salarium debetur vni p̄sidenti duabus prouincijs existentibus vicinis quod debebatur duobus p̄sidentibus prouincijs existentibus diuersis. ad idem. xvj. q. j. c. r tēporis qualitas. Et sic papa pōt duos ep̄atus vnire. extra de excessi. pla. Et quot modis fiat ista vniō. dic vt plene no. in dicto. c. et temporis q̄litas. et ibi glo. all. hunc ter. et ecōuerso vna puincia pōt diuidi i duas vt. L. de offi. asse. l. sicut. et quod no. glo. L. de metropo. li. l. j. li. rj. vbi all. istum. §. ad hoc. et dic q̄ ecōuerso vn ep̄atus potest diuidi in duos. vt. xvj. q. j. c. quod autem

ca. precipimus. §. sicut duo. Quero si vni officio cui cōsuevit p̄esse vnus. plures eligantur. nunqd̄ illi vten tur illis p̄uilegijs quibus ille solus vtebatur. dic vt in l. ibi. vos. L. de aduo. diuer. iudi.

Nulli quoqz Regulariter nulli licet sua tozes seu loci vicarios mittere pene cōtrafacientibus hic inserta. b. d. no. glo. j. vicarios ibi. §. eos. sed certe ibi non ponitur solutio. Et idō solue vt nō. in. l. p̄traria.

Volumus autem Iudices puincias regētes habēt iurisdictionem in priuatos in pecuniarijs et criminalibus causis et in milites et in fiscalibus causis criminalibus et in offic. et iudices de curia principis criminātes r b̄diti habent potestatem de eis ad principem referenduz b. d. ad. §. si igitur. Opo. et videtur q̄ p̄ses nō habet iurisdictionem in militibus. vt. l. magisterie. L. de iur. oi. iudi. So. vt ibi no. glo. vide q̄ nō. in. §. si dō vbi de mā. prin. Ultimo nō. in prin. huius. §. q̄ milites non dicuntur eē priuate persone vt hic. licet milites non dicantur habere dignitates. vt videbitis nō. L. d. equestri. di. lama. li. rj. et pbatur in. l. si. qui mi. non possunt. co. li. et ibi dicam.

Sugitur Administratores debent prestare iusiurandum fm formam huius l. et maxime iudices et eorum officiales si deliquerit. pena hic inserta punientur. b. d. vsq̄ ad. §. eos autem. In ter. ibi discrete. i. separate. Ibi non emendantes innuit q̄ officiales possint se emendare ad nutum sui superioris. quod si suus superior non procurat punire vt hic et fm hoc habet locum glo. ordi. hic posita que incipit. sed quomodo vel dic non emendant. non puniuntur. q̄ si dicat. si superior non punit officialem qui aliquid extorserit ab electo. cum hoc em̄ superiori fuerit denunciatus cum punitur ob hoc superior. et fm hoc non habet locū d. glo. et fm hoc habes hic ista esse paria ip̄m superiorē accipere ab electo. vel non punire officialem suum cum acceperit si hoc sit ei denunciatum. No. glo. sed quero. j. ter. non videtur hoc probare q̄ officiali delinquenti sit licitum penitere. et idō exponit fm franc. ac. vt s. di. xi. sed fm hoc nō ob. contrarium. sed de hoc no. per glo. et dy. in. l. qui ea mente hic all. et p dy. L. d. epi. et cleri. l. si quis non dicam. et sic fm hunc ter. expositum vt. s. hic casus est q̄ administrator qui nō corrigit officiales punitur. et hoc ideo. quia ex officio corrigit debet. an aut als. si vna persona videns vnum in alium delinquere non prohibeat cum prohibere possit tenetur. vide vt no. i. l. culpa caret. ff. de regu. iuris. et. ij. q. vij. c. eligere. ff. de volo. l. eleganter. §. si quadrupes. et per dy. in. c. n̄ ē sine culpa de re. iur. li. vj. p. cy. i. l. vtrum. ff. de iusti. r iur. et per glo. extra de senten. exco. c. quante presumpt.

Quero de intellectu horum verborum. nō ip̄ius pena fiet. glo. exponit duobus modis. sed fm primā expositōnem nō. q̄ magni et nobiles mitius puniuntur q̄ parui et ignobiles. de quo dic vt tangit cy. in. l. nemo clericus. L. de sum. tri. glo. r. coll. de pace iur. fir. c. j. §. si. super verbo quinquaginta. et extra de iureiurādo. c. cum qui dam. et. r. r. q. j. c. qui contra pacem. et. r. j. di. c. qui n̄ cogantur. Ultimo vide glo. j. prohibuisse ibi et vtrūqz tempus nō. ex hac glo. q̄ verbum infinituz significat tēpus preteritum et futurum vt hic. et alibi no. glo. quod respicit omne tempus. ita no. in. l. stipulationuz alie. §. stipulatio de verbo. obli.

Eos autem Administratores prouinciarum et eorum assessores et qui circa ea sunt debent iusticiam administrare et obseruare i omnibus publicis et priuatis causis. et deuotos patrie bene tractare. et indeuotos punire. b. d. In ter. ibi sumunt. i. sumere debent. nō. ver. ideoqz licebit ibi hoc q̄ dem. quia maius est delinquere in alium q̄ in se. Secūdo nō. i. d. ideoqz hic ar. p. scolari qui est presentatus ab

uno doctore ut bonus psumat. Itē ē ar. p legatis et am
basiatoribus qui mittuntur a bono et iusto domino. q
boni psumant ut hic. 7. ff. de of. psec. pto. l. j. in fi. 7. vj.
q. j. c. omnes qui. xxx. di. c. qui de iuncti. pro hoc. L. de lū.
tri. ep̄la. inter claras. Item ē ar. p ter. et instrumentis
pductis. ex psona fidedig. q. boni psumant. et eoz di
cta et instrumenta vera sint. facit. j. de defen. civi. circa
pinc. cum si.

Siquis autem Administratores civi
tatis i officio vlt occa
sione eius delinquētes et officio durate pena a lege sta
tuta sunt puniēdi. licētia data puincialibz eozuz delict.
ep̄o et archiep̄o denunciandi ut p eos relatōe principi fa
cta i locis vbi deliquerūt puniant. ad hoc vt ipoz pena
sit alijs i exemplū. h. d. vlt. ad. S. necessitate. No. q. ibi
qs est puniēdas vbi deliquit. et hic et. j. vt nulli iudi.
S. si quis do criminis. Secundo noto casus in quibus
maior magistratus dicit in officio delinquere. ita q. dur
rante officio p̄t puniri vt hic. et illd idem habes in aut.
vt disse. iud. S. si tñ p̄tigerit. quos ter. p̄iunge cū. l. iube
mus. L. ad. l. iul. reper.

Necessitate Administratores in officio pu
cie officio finito debet ibi. l. di
ebus morari. omnibus redditurus rōem. et si añ fuger
rit. ab omnibus capi p̄t ep̄us casus ex nō scripto ex amia
tus subdit. relat. necessitate. imminere. h. d. In ter. ibi
velut aliquid et sicut si eēt quoddam mancipium vilissi
mum. no. in. d. p̄nti quod in cā sindicat. summarie p̄cedi
tur sine libello. vt hic ter. cum glo. sine libello. Secū
do notat ex hoc ter. cū glo. sup verbo detinere. q. credito
ri licitū est capere debitorē fugientē. quod tene menti.
quia lex ait. S. si debitorē de solut. dicit q. licitū ē credi
tori auferre creditori fugienti res quas secum portat. et
ita intelligitur glo. in. l. extat. An aut liceat creditori ca
pere debitorē per psonā. ille. S. nō dicit. B. idē q. hic insit.
de acci. i prin. quod intellige q. liceat creditori capere.
nō vt eum detineat. s. vt ad iudicē eum deducat. vt no.
glo. i. r. coll. d. pa. iur. fir. c. j. S. j. facit qd habetur. L. d
decurionibz. l. generali. 7. facit etiā qd no. i. quadaz so. p
glo. i. l. iterdū. S. qui furē. ff. de furtis. Quero circa h
pone q. creditor vadit ad rectorē civitatis et dicit habeo
debitorē meū fugitiuū. dicit mibi familiā. Dy. die in. d.
S. si debitorē. aut creditor iuste timet quia videt indicia.
7. tūc debet sibi dari familiā. s. si nō iuste timet. nō debz
sibi dari familiā. ar. l. hoc aut in princ. ff. si cui plusq. p
l. falci. l. ij. i princ. ff. so. ma. 7. l. si fideiussoz. i. fi. ff. q. sat
cog. qd intellige eē verū. si debitori post debitū p̄tractuz
suspectōis noua cā interuenerit. secus si p̄tracto debito il
la cā nō supuenerit. vt. l. qui bona. S. de illo. d. dā. infec.
7. vt impos. le. l. si is a quo i. fi. d. p̄ui. cre. l. si creditores
7. l. si. ff. de spon. facit optime. l. p. S. si poss. ff. de va. et
exoz. cog. et de ista causa poterit fieri iudicia fides. etiā
pte absente. quia cū capere aliquā psonam sit citatio re
alis. iudex p̄t cognoscere. an aliquis sit citandus. 7. cō
missa citatōe facere pte absente. dic vt. ff. de arbi. l. si in
terpellatus. S. j. 7. l. die p̄ferre i p̄ci. e. ti. Et poterit ta
lis captura fieri nō solum die feriata ob necessitatez ho
minū qua die omnis actus ex sequēte fieri p̄t. et senten
tia executōi mandari. de quo est casus i. ca. significauit
fm doc. s. talis captura hominis fugitiui debitoris poterit
fieri etiā die feriata i honozē dei. nō vt iudex p̄gnoscat d
cā s. vt cogat debitorē ad cauendum de iudicō silli. vt ē
glo. no. i. l. dies festos. L. de ferijs. Ultimo hunc ter.
inducit iac. de bel. q. in cā dilapidatōis plati vel adm
nistratoz nō sit necessaria scriptura. s. de hoc all. glo.
ordi. ij. q. ij. 7. iō. Quero an i cā criminali sit necē fer
re sniam in scriptis. ter. in dicto. c. si quis in hoc genus
dicit q. sic. 7. aliter lata nō valet. 7. facit mentem de. l.
fi. L. de sen. erperi. reci. Glo. ibi dicit q. illa lex loquit
i cā civili. et dicit verū. tñ glo. ibi tenet q. in cā crimina
li sit de necessitate q. ferrat sentētia in scriptis sicut i ci

uili. nisi in causa dilapidatōis. et pro hoc allegat hunc
ter. ita no. ibi i glo. vlt. qd tene mēti. No. gl. in fi. no.
ibi si tibi. est et alius casus extra d. testi. c. albricus 7. ibi
not. circa qd vide gl. d. iureiur. c. si. li. vj. et d. iudicis. c.
.j. 7. de verbo. sig. c. sepe in cle. Ultimo no. gl. vlt. pier
in quātum dic. q. hoc p̄t p̄bari per sacramentum qd te
ne menti.

Illud Subditi iudicibz nullā debēt iniuriā in
ferre sed fauore. nisi in eozū delinqueret
officio pena mortis imminere. et iudicibus omnibz de
bet iusticiam seruare. et superior inferioribus nō debet
iniusticiam inferre. et subditi publica tributa eoz omni
deuotōne et sine omni diminutione letāter inferre. 7. di
gnas laudes dño nro saluatori. d. hac. l. offerre. que eis
dat patrias habitare. cauet et p̄prias facultates firmi
me. h. d. vlt. ad. S. q. aut. No. ter. ibi i. S. oportet. q. q
debet facere quod nō potest evitare. Item no. in. d. cā
put intelligit cāz si. soluendi tributa. q. iudex qui debz
a puincialibus p̄cipis tributa p̄cipere. nō p̄t dilar. cō
cecere nec terminū soluendi. progare. quod facit ad id qd
dicimus. q. pcurator cōstitutus ad solutōem recipiēdā
nō potest terminū progare. vt ē casus notabilis in. l. q
rone. S. calimacus. ff. de verbo. obli. tene ergo mēti istū
ter. q. cautio siue solutio tributorū et collectarū nō reg
rit dilatōem et sic ista cā erit summaria.

Quod autem Iudices omne iurisdicōz
habēt aduersus omnes omi
privilegio cessante pene p̄trafaciēt. imminere. h. d. vlt. q
ad. S. interdiciamus. Dico. dicitur hic q. omne privilegi
um cessat. p̄ in p̄hemio. ff. S. et. l. de epi. et cle. l. omnes
7. l. cū clericus. 7. de iur. om. iud. l. magistratus. Quis
timore gl. po. duas opi. vna est bul. alia azo. vt in gl. et
opi. azo. tener glo. j. vt omnes obe. iudi. p̄m. S. si quis
igit col. vj. et. l. vbi de cri. agi oportet. aut. q. i. p̄m. ff.
de iudi. l. heres absens in prin. 7. l. ij. S. oēs. eo. ti. S. j
istam opi. videt ter. expressus hic. vbi dicit. q. miles pri
uilegio nō vtit et tamē milites habent privilegiū infer
tum i corpe iuris vt dicta. l. magisterie. quare mibi di
bus obmis. vt dicit. q. aut loquitur in crimibz speciali
bus. hic specialiter excepis. et tūc cessat omne privile
giū siue sit in corpe iur. siue n. vt hoc. S. vt patet ibi dūz
dicit. vt nulla sit mili. 7. et ibi nec privilegio vti quoz
7. et ibi quia crimen milit. 7. Quos milites cōstat ha
bere privilegium i corpe iur. insertum. vt sup dicit. et sic
patet q. hic loquitur de privilegio in corpe iur. et alio
7. q. loquatur in casibus hic expressis. probatur hic dūz
dicit. penitus p̄dictis casibz 7. et isto casu loquat opi.
butri. Tūc loquimur in alijs criminibz hic nō excepis
vel in causis pecuniarijs. et tūc habeat locuz opi. azo.
vt cessent privilegia in corpe iur. inserta. sed privilegia
inserta in corpe iur. nō tolluntur. et ita loquitur glo. s.
all. Et istam opi. azo. tene mēti. quia si dicit statū q. q
libet vadat in exercitum vel quid simile faciat. omni pri
uilegio cessante vel nō cessante aliquo privilegio. debet
intelligi de privilegijs in corpe iur. nō insertis. Secus
si quis haberet privilegiū in corpe iur. insertū. 7. inclu
sum. et circa hanc materiam vide no. per docto. in autē.
qua in puincia in. ij. q. Quero dicit q. in crimine hic
excepto cessat omne privilegium in corpe iuris inclusū
nūquid clerici vten tar privilegio hoc quod est inclusū
i corpe iuris. puto sic et. p. quocūqz delicto per cōstitu
tionem federici. x. coll. de sta. d. li. eccle. S. statum. l.
.j. et per autē. statum. L. de epi. et cle. sumpta ex illo
S. et. per. c. significasti. et p. c. si diligenti. extra de fo. cō.
pe. et idem videtur hodie i scolariibus per autē. habita.
L. ne filius pro patre. Et nō. glo. si. nonne. que incipit
accipitur eū stricte. verbz crimen. vt glo. dicit pro ma
ioribus criminibus et ad differentiam seditōis et vici
lentie. qualiter autē accipiatuz crimen no. glo. i. l. j. L.
si aduersus delic. et. xxx. di. capi. unum.

Interdicim? Nemini licet loci fruatores
linare. pena ptra facientibz imminete. 7 iudex insurzan-
du 7 cautodez debet prestare. 7 bec. l. debet publice diuul-
gari. hoc dicit vsqz ad fi. pmittes als primates. Nota
glo. i. b. posito ibi sic aut. q. pene imposita sup telec. per
l. nouaz no extendit ad delictu preteritu prius pmissuz
sed sua lege veniit puniēda. circa quod vide no. p. doc. in
l. leges. l. de legi. 7 no. glo. s. e. ibi s. nūqd.

Quantaz. Quid intendit bec constitutio. di-
citur in prima glo. 7 circa hac co-
stitutoez vide in ter. 7 glo. j. q. ij. c. sicut episcopi. 7 quod
tangit glo. in. c. in eccl. extra de sy. in glo. videt q. talis.

Scriptum. Iudices 7 civitatis defesores p
administracione nil dare debent
nec accipere subditis ex administracone. nisi i defectu sui
salarij iureiurando ab eis prestado. pena ptra facientibz
imminete. hoc dicit vsqz ad fi. Aditoribus. i. cuz istis
aditionibz predictu iusiuranduz cuius forma in ti. prio
7 studiu. s. debet esse. eos. n. volum? puniri exercitu. i. ab
exercitio. Parte. s. pfect. grauissimis. vt. j. i. fi. subiectis
sz. phibem? qntu. subaudi tantu accipiat a subiectis qntu
7c. Et dicitu scrip. subaudi est. nec custodire. s. que dicitu
s. in ti. vt iudi. sine quo. suffra. illis hñficiatibz ab eo. s.
de seruus. vsqz nūc dixit de iudicibz. nunc incipit dicere
de defen. ciuit. maior ciuitas i quibz eliguntur defensores.
no. ter. ibi in. d. quasi ibi 7 quat. eis ad mediocritē 7c. q. i
largitatibz 7 expen. medius est tenendū. quia p mediu
optimū visu est. vt. j. de pñet. s. j. coll. iij. 7 est hic arg.
fm Jaco. de bel. ptra legatos q in hoc immensissime me-
diū no tenēt. Secūdo no. ter. ibi. aut si no est aliud 7c.
q per hac constitutoez sunt correcte. l. plebiscit. ff. de of-
f. pñet. 7. l. solent. s. fi. ff. de offi. procōsul. 7. l. que pmitunt
indistincte accipere esculentū 7 poculentū: quia hoc n̄ est
verum. nisi in defectum sui salarij. 7 tūc 7 mediocriter 7
a sponte dantibz. vt hic dicitu. 7 ita sentit glo. hic in dicta
l. plebi. 7 in ti. j. circa fi. pñci. Circa quod vide qd no. p
docto. in aut. principales. l. de iur. calum. Predicta vi-
dentur intelligi in iudice ordinario. sed iudex de legatus
potest indistincte accipere esculentum 7 poculentū. vt ex-
tra de rescrip. c. statutū. s. insuper. lib. vj. Itēz no. ar.
q si presbiter sit pauper. potest aliquid accipere pro cele-
bratione missę. de qua questioe vide per glo. extra de pre-
ben. c. significatum. 7. r. q. iij. relatu. Ultimo no. ter.
ibi. cũqz ler. 7 ibi. in participibz. q illud quod ponitur i
porta eccle. dicitur esse publi. 7 sic no est licita ignozantia
de eo quod in portis ecclesie ponitur. habuistis aliuz ter.
s. de re. ec. n̄ alie. s. pe. d. illoz aut.

Rubrica. Iusiurandū quod prestatur ab his qui ad-
ministraciones accipiūt.

Pro ego per deum

omipotētez. Hec constitutio substantiaz
sacramēti docet. 7 iusiurandi formaz de-
mōstrat. 7 penaz ostendit. hoc dicit vsqz
ad finem. Quero quid sit iuramētum. 7
que fuerit causa constituti. iuramētū? Dic vt. xij. q. j. c. i. sum-
mū. 7 de pena periurij dic eadez causa 7 questione. c. vlti-
mo. 7 extra. c. cum sacramento. 7. c. diffinitio. 7. xxij. q. v.
c. res debet. 7 quot modis puniuntur periurij. dic vt nota.
xxij. q. ij. in summa. Hoc premisso nota hic primo sub-
stantiaz 7 formā iuramēti. Secūdo nota ter. 7 glo. dū di-
cit 7 comittat. q potestas terraz debet hereticos expellē
de locis in quibz sunt. Tercio nota q appellatioe domini
cōtinet domia. 7 sic masculinū habet cōcipere femininū.
de quo per glo. Dy. 7 Jaco. de are. ff. de verborū sig. l. j.
per Ly. in. l. quicūqz. l. de seruis fugi. 7 tangitur in. l. si
quis in tātaz. l. vnde vi. Specu. in ti. de dispn. 7 all. s.
post hoc. dñc. vel ibi masculinū. 7 per glo. Jo. an. in. c. vt

circa de elec. lib. vj. Quarto nota q iuramēto cōtinetur
possibile vt hic. 7. xxij. q. v. c. de forma sy. extra de iureiu-
rando. c. breui. 7. c. quemadmodum. facit. l. si. ff. qui sac.
cogā. l. de nō nu. pecu. l. si. 7. l. adigere. s. fi. ff. de iurepa-
tro. Ultimo nota q potestates terraz debent malos al-
fessores expellere. Nota glo. j. viri. ibi. c. quacūqz arte
de quo dic vt in. c. veniēs presentiaz nostram extra de iu-
reiuurando. 7 plene nota. de hoc. xxij. q. v. s. querit de eo.
Ibi sine interpretatōne. idez no. ter. r. colla. de pace iura-
mento firma. inter sacramēta. No. glo. no. quod tāgitur
ibi. s. sed nulli. 7. l. de epi. 7 cleri. aut. si iudex. xj. q. ij. c.
nec honore. als incipit. impator. 7 extra de iura. calum.
c. fi. Alius autē testis iurat corporaliter tactis scripturis.

No. in Spec. de test. s. sequit. d. 7 nota. 7. l. de test. l.
iureiuurando. Itēz fallit in. l. de creatōnibz. l. de episco.
audi. No. glo. excep. Circa hac glo. vide quod habes
in ter. 7 glo. extra de cōsti. c. j. Et quod ibi per Innocē. 7
vide. iij. q. vij. iudicet. Ultimo per hūc ter. in pñci. di-
cit glo. q iudeus excludit a potesta. huiusmodi 7 admi-
nistrat. 7 est ter. expñsus in. l. si. l. de iudeis.

Rubrica. Et ecclesia romana gaudeat centum anno-
rum prescriptioe.

De legum originem

anterior roma. Ecclesia romana cuz ec-
clesijs sibi subiectis cētuz annoz gaudet
prescriptōe in cōtractibz. causis. rebus.
7 omibz actis pena. hanc. l. nō seruanti-

bus imminete. hoc dicit vsqz ad finem fm Jaco. de bel.
Nota fm Jaco. q bec constitutio fm quid est spālis. 7
habet locum solūmodo in ecclesia romana 7 ecclesijs ei
subiectis. 7 est generalis fm quid. quia habet locū i omi-
bus ptractibus. rebus. causis. 7 actis. vt in. d. cum eniz.
Sed ecōtra illa constitutio que est. j. bec constitutio inno-
uat colla. viij. fm quid est generalis. quia generaliter pti-
net ad omēs ecclesias. fm quid est spālis. scilz ad cōtra-
ctus. res. causas 7 actus. quia vt. j. dicam. Innotat fm
veritatez in. l. vt inter diuinum. l. de sacrosan. eccl. que
habet locum in casibus specialibz. s. in venditōne. dona-
tione. 7 legato. quod declarabo sup glo. sed hodie. Nota
glo. sed hodie ibi per Azo. Alij dicūt q bec constitutio est
generalis. 7 habet locū in quibuscūqz ecclesijs. 7 prout ē
generalis. ita 7 generaliter in omnibus corrigitur p cōsti-
tutionem. j. bec constitutio est specialis. 7 specialiter fa-
ciat mentionez de hac constitutoe ibi. 7 in rubrica. 7 fm
illos illa aut. posita. l. de sacrosan. eccl. aut. quas act.
in fi. ibi sola romana 7c. est falsa: 7 illa opinio approbat
in dicta aut. quas act. 7 ibi istam opi. tenent doctores.

Ibi contra de iure nostro 7 est alia opi. que sequitur i
glo. quam glo. dicit iure. n. probati per. c. cum nobis. eij
de rescrip. vult dicere per. c. cum nobis extra de rescrip.
Alij dicūt q bec constitutio loquitur tm̄ de ecclesia roma-
na 7 alijs sibi subiectis. 7 ille ti. bec constituti. corrigi tm̄
l. si. l. de sacrosan. eccl. que dicebat in quatuor casibus
tm̄ nō currere contra ecclesiaz romanaz prescrip. nisi cē-
tum annoz. bec autem constitutio nō corrigi per illam.
immo in sua firmitate pmanet. Et bec opi. approbat per
glo. 7 bec constitutio 7c. in prin. 7 hanc opi. probat hic
Jaco. de bel. 7 Azo in summa hui? ti. ponit opi. 7 nō fir-
mat. quia inter glo. 7 modernos docto. sunt opi. Pri-
mo est ius codicis fm qd contra ecclesiaz est introducta
prescriptio centum annoz in quatuor casibz tm̄. vt. l. si.
l. de sacrosan. eccl. Secūdo ius introductum p hanc
constitutionem fm quam prescriptio centū annoz est in-
troducata generaliter contra ecclesiaz romanam 7 quāli-
bet aliam ecclesiaz in omni casu. vt patet hic in prin. ibi
vt ex hoc in totas catholicas ecclesias que vsqz ad octa-
uum 7c. s. in. d. habeat itaqz 7c. Et sic patet q bec cōsti-
tutio est generalis in omni ecclesia. 7 hanc opi. videt te-

nere glo. j. de incest. nup. in glo. hec generaliter. Tercium ius est introductum p illam pstitutionez bec cōstitutio innouat zc. p quam ius p hanc pstitutionez introductum generaliter in omni ecclesia corrigi. z remanet bec pstitutio incozrecta solū in ecclesia romana. In alijs aut ecclesijs bec pstitutio p illaz corrigi. Et sic opi. posita p Bern. in aut. quas act. in fi. est vera nō falsa: lz glo. ibi z doc. teneat p rariū. z h est verum q etiaz de iure remaneat hodie p rariata ecclesia romana in pscriptōez: z solum ipsa romana ecclesia z nō alia ex pscriptōez. dicit ter. iuz. cañ. e. de pscript. c. cū nobis. z. xvj. q. iij. c. nemo. v. expresse dicit ter. q ptra ecclesiā romanā currit pscriptio centū annoz tm. nō soluz p iura cañ. sed z p. l. cini. ad idem e. de fo. compe. c. si diligenti. in fi. z. xvj. q. iij. de pscript. v. quas act. z hanc opi. tenet By. in. c. ij. de re. iuz. li. vj. Et vide p hoc etiā ter. in. c. ij. de pscript. lib. vj. Sz aduerte ad id qd glo. dicit. q p decretal. Inno. ois tollit pscriptio. vt in. c. vigilanti. z. c. qm̄ om̄e. extra de pscript. qz intellige illud eē verū in malefidei possessoribus rem alienaz scientibz z possidentibz. secus i bone fidei. vt in dictis. c. z. c. si diligenti. e. ti. z h fm̄ ius cañ. Sz de iure civili in istis lōgioribz pscript. bona fides vel mala nō curat. vt. l. j. z. l. si quid. z. l. om̄es. z. l. cū notissimū. L. de pscript. xxx. vel. xl. an. z. l. si quis emp. e. ti. An aut ista iura civilia sint hodie cozrecta p ista. c. z an possimus eis vti i foro seculari. dic vt no. glo. i. d. c. qm̄ om̄e z. c. ij. de re. iuz. li. vj. p glo. Jo. an. An aut de iure civili in pscript. rez ecclesiāz lz sint longissimi tps regat bona fides z titulus. vide in. c. pos. de re. iuz. li. vj. z in. c. si diligenti. z. c. si. e. de pscript. No. glo. sic ibi naz zc. tenet ista glo. q de iure. ff. nō requirit pscriptō. xxx. vt. xl. annoz. l. j. ff. qui. ex ca. ma. l. iul. Sed p rariū no. ff. d. mino. l. minor. ff. d. diuer. z temp. pscript. l. in vsucapide. Sed prima verior est. z probatur per ter. insti. de p pef. z temp. act. in prin. Et ibi no. de quo ter. memit glo. i dicta. l. iul. No. glo. si. xl. anni habet in. v. cā. vt. l. si. L. de cens. li. xj. No. glo. roma in fi. Istud intelligit rez qm̄ ad hoc. quia istud p rariū est pcessum rome veteri. vt i prin. dicit. Sed istud p rariū habet roma noua ex quadam consequentia. vt patet in prin. dum dicit. vt ex hoc in totas catholicas zc. z maxime fm̄ opi. quaz. s. tenui in glo. j. auxiliū. quod dic vt habes in ter. z glo. in. l. fi. in fi. L. de edic. diui adria. tol. z. xv. q. c. oportet i vltimo. Ex hoc ter. in prin. ibi. vt ex hoc zc. arguit glo. q si datur p rariū exemptionis alicui ecclesie. intelligit illa ecclesia esse exempta cū omibz suis eccle. ita no. glo. xvj. q. iij. c. felix epus. Item est ar. iste ter. fm̄ Ja. de bel. q abbas in ecclesia quaz patronus sibi contulit. hz idez ius acti ipse fundasset. z quale habebat in ceteris suis ecclesijs. quam. q. glo. format glo. in. l. polla. L. de his q vt indig. z de hoc idez in. c. j. de iurepatro. li. vj. An aut p rariū concessuz alicui abbati vel monasterio trabatur ad ecclesias z possessiones. postea que si. no. extra de p rariū. c. cū capella. z. c. disputauit. z. c. bene. in. q. q inci pit. abbas quidez. z facit ter. e. de cens. c. j. in clem̄. Et ibi fraus esse dignoscit. No. q temp^o centū annoz dicit esse regularit finis vite homis. z sic regularit presumit homo viuere centū annos. de quo no. glo. in. l. ij. S. si dubitē. ff. quemadmodū testa. ape. z glo. tenet p. l. vi. L. de sacrosan. eccle.

Rubrica. De referendarijs pallacij.

De alijs omnibus.

Numerus referendarioz in octonario numero debet terminari his qui vlt hūc numez triplr hūc consti. sunt constituti suo statu pmanenti. pena p rariāz tibus imminēte. b. d. No. ter. ibi. vt qui sunt zc. q impatori nō puenit auferre concess. vt hic. z illesa debent esse p rariāz. z bene p rari. vt. j. consti. que de di. S. illd. Se

cūdo no. ter. ibi. neqz impetrabit petita. ex quo no. q aliud est petere z aliud impetrare. Est. n. impetrare idez q obtinere seu cū effectu habere. vt hic. idem in. l. j. i prin. vt lite pen. Ibi prius q rescript. impetrantis z glo. dicit id est pcedere. ad idez. j. de man. prin. S. si tibi. dū dicit q iustū est non impetrasse. Ultimo no. q ex bono patre bonus presumit filius. Quero quid vult dicere ter. ibi multitudo zc. Glo. dicit. z vide p re. No. glo. secūdam ibi. sunt aut ergo zc. Tu dic fm̄ Ja. de bel. q non erant aduocati simplr. sed erant quidaz cōstituti sub certo numero qui petit criminalit z cum honestate corā pncipe p rariabant. vt patet in. S. primū quidaz. z. S. h aut. Et no. glo. sed in quo. z vide qd no. s. quō optet epos. S. non aliter.

Rubrica. De incestis z nepharijs nuptijs.

De incestis duduz

scrip. ab im. Primo ponit pena contra bentium illicitas nuptias. Secūdo ponitur quo tempe hec. l. locum habeat.

Tercio ponit de legitimatōe liberos. rū. secūda in. S. hoc quidez. tertia ibi in. S. masculi viri z mulieres illicitas nu. cōtrahent. Pena hic statuta sunt puniendi. z eozum substantia libezis si extat. als fisco applicatur. hoc dicit. Nota ex prin. p pena suos auctores debet tenere. ad idem. l. sancimus. L. de penis. Secūdo no. q homo debet facere decentia nature. vel nō reputatur homo sed bestia. ad idez. s. de mona. in prin. xv. q. j. c. si homo. Tercio no. ter. ibi. q magis sunt puniendi ignobiles q nobiles. vt i vers. si quisqz expen. de quo dixi. s. vt iudi. sine quoquo suffrag. S. sic igitur. Sic ex ter. no. ibi z similis zc. q maior est pena fustigatōis. vt hic. z idem habes in. l. finali. ff. de iniurijs. ex quibz ter. arguit. q fustigatio sit de mero imperio. vt notatur per glo. institut. quibus modis ius patrie potestatis soluit. S. relegati. z facit quod notatur in. l. nulli. L. de sentent. per Sui. de cū. in. l. imperium. ff. de iurisdic. omniū iudicum. ad quod facit quod notat Specul. in titulo de iurisdicōne omniū iudicum. S. j. vers. quid de relegatiōe. ergo multo magis erit de mero imperio fustigatio. cum pena fustigationis sit maior q pena relegatiōis. vt. s. est dictum. Et dictam questionem an fustigatio sit de mero imperio. ponit Sui. in dicta. l. imperium. z cā etiam tangit Specula. in dicto vers. quid de relegatiōe. Illud quod dico de fustigatione intelligo de fustigatione magna non de parua. quia est iurisdicōnis. quod patet. quia competit z defensoribus ciuitatis. vt est ter. in S. audient. j. de defenso. ciuitatis. Alterius no. ter. in vers. si vō contigerit ibi paciscent. aut zc. q filius tenetur alere patrem. casus est hic. z. L. de incestis nuptijs. autent. incestas nuptias. facit. l. mut. S. manente. ff. de iure dotium. No. glo. quod magis ibi. l. scripto in fi. sed certe immo expresse erat prohibituz talibus filijs relinqui. vt in dicta. l. si quis incest. tercio responso. Nota glo. hanc generaliter ibi dum dicit plures zc. no. pprie dico quod dixi in dicta constitutione. q ecclesia romana. Et ibi hic talis. Sed Jacobus de bel. tenet opinionē Ly. cui etiam videntur inherere doctores in autent. incestas nuptias. L. eodez. Ibi quidam dicunt. Prima opinio est vera. z eam tenet doctores in autent. incestas. z pro opinione glo. z doctorum est textus expressus. qui dicit sic esse de iure civili. textus est in. c. cum fm̄ leges. de hereticis. libro. vj. No. glo. ex hac. no. q vbi in legis dispositione exprimitur verbum mor. intelligitur q pena ponatur ipso iure. textus est cum glo. j. vt se. fu. S. sancimus. z vers. omnes vt nota. in. l. prima. S. si petitor. ff. de pos. Ex textu isto apparet. q pena que apponitur in. l. si quis maior. L. de tran. imponitur ipso iure. cum ibi sit verbum mor. In vers. itaqz omnia zc. Bynus in. l. impr. ff. de iure fisci. circa hoc dicit sic.

Quis delinquit circa rem contra. l. prohibitorum. 7 tunc ipso iure dominium perditur 7 fisco applicat. vt. l. commissa. ff. de public. 7 dicta. l. impator. 7. l. j. §. an bona. eo. titu. Quis non delinquit circa rem sed extra rez. vt comitendo homicidium vel aliud crimen. 7 tunc dicit ipse qd e necessaria sententia super crimine vt bona publicetur. vt l. post contractus. ff. de dona. l. ex iudicioz. ff. de accusa. ff. de iure fisci. l. auferitur. §. in reatu. Fallit i crimine lese maiestatis 7 heresis. vt. l. pe. in fi. l. ad. l. iul. ma. l. donat. i fi. ff. de donationibz. 7 dicta. l. iudicioz. Sed aduerte. ga illud quod dicit By. qd quando no delinquitur circa rez sed aliter qd est necessaria sententia. est verum in dubio: si in. l. disputatione exprimeretur verbu moy. vel statim. vel simile. intelligitur ipso iure. vt hic no. glo. 7 al. s. all. Item primu 7 secundu dictum By. limita. fm regula traditam per glo. quia aut lex vtitur verbo presentis temporis aut futuri 7c. vt no. in. l. iubemus. l. de sacrosan. eccl. 7. l. de iurisd. om. iudi. l. si. l. ne li. po. l. j. 7 quod no. in. l. ij. §. si actor. l. de iuram. calu. l. vnde vi. l. si quis in tantam. 7. s. de no alie. §. sed neq. Item aduerte qd illud quod dicit By. qd in crimine lese maiestatis 7 heresis publicatur bona ipso iure. no videtur veru. quia no perditur dominium ipso iure. sed ius administrandi. vt probatur in dictis. l. all. per By. in. l. quesitum. qui 7 a quibus. ff. que. l. all. ad hoc per Ja. de are. vt refert Ly. in. l. si. l. ad. l. iul. ma. Sed de iure cano. est expeditu. qd in crimine heresis perditur dominium ipso iure. vt pbatur in dicto. c. cum fm leges. No. glo. sed nunqd in fi. no. glo. quia videtur qd velit dicere qd expectaret sententiam. 7 fructus medij temporis non essent filci. sed ipso iure perditur dominium. quod tene menti propter hoc 7 aliud esse. vt no. doc. in dicta aut. incestas. Sed lz hic perdat dominium 7 in fiscum transferatur: tamen no videt qd transferatur in fiscum possessio ipso iure. quod no. in simili in l. cum duobus. §. idem rudit. ff. p socio. l. de sacrosan. eccl. l. finali. 7 quod no. in. l. sicut. §. si. ff. qd cuiusqz vni. solum. n. reperio qd transferatur possessio ipso iure 7 sine hominis facto. vt no. in. l. raptos. §. sin aut. l. de epi. 7 cleri. nisi hoc fieret iure vniuersalis acquisitiois. vt no. in. l. si adoptaero. ff. de preca. Quero nunqd fisco poterit incontinenti talia bona apprehendere. sed glo. bec du dicit sed ad quid proderit. videtur velle qd de mu lata sententia bona auferant. pro hac glo. videtur ter. i dicto. c. cum fm leges. nisi vbi apparet qd i crimine heresis publicantur bona ipso iure 7 ipso iure perdit dominium. tamen bonoz apprehensio non fit nisi lata sententia super crimine vt ibi dicit ter. No. glo. ex hoc ibi imposit. no. qd pena relegationis non imponit nisi contra eum qui dolo delinquit. 7 sic scitur factum 7 ius. Et ibi quocunqz iure ignorantia no. ex hac glo. differentiaz inter masculum 7 mulier. vide. s. qd mulier excusatur 7c. 7 idem videt sentire glo. in. l. qui contra. l. e. sed strariam no. in. l. si adulectum cum incestu. §. fratres. ff. de adul. 7 ideo. p huius glo. declaratione dic. vt plene no. per docto. in. l. qui contra p all. vbi ipsi hanc glo. 7 aliam examinat. Quero. dicit hic in glo. j. relegatio. loquitur hic de relegatione. §. ptra hanc glo. foriter facit. quia ter. iste dicit. qd filij legitimi efficiuntur sui iuris. vt. j. eo. d. si vo cotingerit. 7. §. siman rez vroz. quod no ptingit p relegationes. sed p deportationez. vt in fi. qui. mo. aus pa. po. sol. §. cu autez. 7. §. relegati. Itz isti perdit bona. vt hic in. v. sic. sit eis pena. qd no ptingit in relegato sed in deportato. vt. l. deportatoz l. de penis. Sed sustinendo glo. possumus dicere qd filij efficiuntur sui iuris. 7 bona confiscant. quia. l. h. d. 7 vt de glo. in aut. incestas. l. eo. Et qd loquat in relegatione videtur sentire glo. j. vt nulli iudi. §. si. in tercia opi. Et eo quod dicit qd hic loquit in eo qui retinet ciuita. 7 idez no. i aut. bona damnatoz. l. de bo. prescrip. vbi docto. pedes no firmat. No. ter. hoc ius. Sed aduerte ad id quod dicit. scilz qd errans in iure excusat a dolo. nec dicit

esse in dolo. cum qua cocoz. quod no. in. l. j. in fi. ff. de am bi. l. ad. l. fauia. de plagi. l. plagij. probat in. l. igit. ff. de libe. cau. No. glo. j. relegatio. ibi. l. r. No. ex hac glo. qd ille qui est in matrimonio dicitur caste viuere. quod facit pro eo quod dixi in. §. cum igit. s. de no eligē. secū. nuben. Quero an filij nati ex istis incestis vel similibus nuptijs sint legitimi. Glo. in dicta. l. qui contra dicit. aut ambo scientes. aut ambo ignorantes. aut vnus sciēs alter ignorans. Primo casu vtriqz parenti sunt legitimi. Secundo casu parenti ignoranti sunt legitimi. parenti vo sciēti sunt illegitimi. Sed ptra istud terciuz membz oppo. de. c. ij. extra qd filij sint legi. dicit docto. in dicta. l. qui ptra. qd dicta glo. est vera de iure civili. sed de iure cano. si alter ptingum est ignorans alter sit sciens. filius est legitimus vtriqz parenti. quod tm seruetur in ordinibz. sed ius civile seruat in successione. ita dicit ibi docto. per dictu. c. ij. sed certe illud. c. hoc n bene probat. quia ille ter. significat qd ambo fuerit ignorantes. 7 ideo all. melius qd de iure canonico quado vnus est sciēs alter ignorans. qd filius vtriqz parenti sit legitimus. vt pbatur in. c. exteriorē ex qd filij sint leg. 7 ibi no. in. c. fi. de clan. despon. sup verbo parentes. Itz aduerte quod dicit docto. qd qdum ad successionez seruetur ius civile. Sed. c. exteriorē dicit expresse qd talis habet vt legitimus quo ad successionez. 7 sic no videt bene dicere. Nota etiaz per glo. rxiij. q. v. c. cu in captiuita. possemus forte dicere. qd qdum ad successionez seruetur ius nostrum in foro seculari in terris subiectis imperio. vt habemus in simili in. c. j. extra de no. op. nu. 7 quod no. in simili in. c. ij. de arbitris. li. vj. 7 in. c. ij. de reg. iuz. eo. li. sed tamen vt probat dictum. c. exteriorē de iure civili. tamen habetur vt legitimus quo ad successionez nem. Ultimo no. glo. que incipit. excepta pena. et qua glo. cum ter. no. qd si dicit statutuz qd masculus tale delictum committens puniatur tali pena. 7 eadez pena puniatur femina. debet intelligi dummodo illa pena mulieri congruat. 7 idez vbiqz diceret 7 talis puniat eadez pena. facit. l. de ser. fugi. l. qcuqz.

Et hoc quidem Pena huius. l. obtinet in nuptijs futuris 7 no in preteritis ante hanc. l. dissolut. nec etiaz postea infra bienniu. sed in nuptijs bienniu durantiu pena locuz habet per omia. aut si nup. illicite post fuerint ptracte. h. d. Sequens ibi. i. futurum hoc est. vt ista lex 7 eius pea habeat locum in casibz futuris filijs. s. incestuosis. Nota in v. sin autez vroz. qd filius tenetur alere patrem exbannitu. cocoz. s. eo. d. si vo ptingerit. Quero de intellectu. d. si vo bec glo. sup. d. ad filios. 7 super. d. cocedimus. poit se eudam lectu. tene primaz que magis applaudit lre. vide licz qd loquat de filijs natis ex incestis nuptijs. 7 prio loquit qd sunt solu incestuosi sine filijs natis ex legitimis nuptijs. Secudo in. d. si vo loquit. qd no sunt incestuosi sed sunt cu filijs natis ex legitimo matrimonio. Secundo quero de intellectu. d. si vo. bec glo. ponit duplices intellectum. 7 vterqz est veritas. Quero. hic dicit qd filij tenentur alere patres exbannitu. an similit teneant alere matrem exbannita. docto. tenet qd sic. quia est eadez ratio. de quo p docto. in dicta aut. vt incestas in. v. q. l. de incest. nup. No. glo. ex quo 7 ibi. §. sin aut. qualiter hoc procedat. dic vt dicā. j. vt facte noue psti. i prin.

Dubitatum Naturales liberi legitimi efficiuntur inter eos patre 7 matre nuptijs 7 nuptialibz documentis interuenientibz. etiam extantibz filijs legitimis ex primo matrimonio. 7 etia liberis post totalia instrumeta natis 7 mortuis. h. d. vsqz ad fi. Nota pmo qd filij naturales pnt legitimiari existente etiaz patris legitima sobole. Secudo no. qd filij legitimitati succedunt alijs filijs legitimis. 7 ecouerso. vt hic. aliter vtriusqz succedunt. posset tamen dici qd hoc referatur ad p rez succedentes talibz filijs legitimatis 7 ecouerso. tm

illud quod dixi est verum. nam legitimati p matrimoniu habent omnes successiones quas habet illi qui ab initio sunt legitimi 7 naturales. vt probat. j. q. mo. natu. effi. sui. §. tribus. v. reliqui. col. vij. Tercio no. ter. ibi natu rales. q. legitimatus p matrimoniu h3 ptra testamentu ome remediū qd dat filio ab initio legitimo 7 naturali vt §. ter. v. quid ei. 7 ad §. alk. huc ter. 7 glo. i. qui. mo. na. effi. legitimi. §. illud. col. vij. Opo. ad primū no. 7 videz q filij naturales nō pnt legitimari supstitibz patri filijs legitimis 7 naturalibz. vt. j. q. mo. na. effi. sui. §. generalit. So. hic loquit in legitimatōne p matrimoniu. ibi p legitimatōez p refeript. princi. quo casu nō pnt legitimari ex nōtibz legitimis filijs. ad quod insti. de nu. ptijs. §. fi. l. de natu. li. l. cōmuniū. §. fi. Ad secunduz no. o. po. 7 videz q filij naturales legitimati nō succedūt fratribz suis. nec alicui agnato nec cognato. §. soli patri vt. j. qui. mo. na. effi. sui. §. filiū. col. vij. 7. l. de natu. li. l. cōmuniū in prin. 7 quod no. glo. in. l. iij. eo. ti. So. ibi loquit de legitimatōne p oblato. curie facta de filio naturali p patrem. hic vō loquit de legitimatōe p matrimonio sequens. quo casu succedit agnatis 7 cognatis p̄is. vt hic. 7. §. dixi. 7 hanc materiaz dicaz plene in dicto. §. tribus.

Rubrica. De lenonibz.

Antiquis legibus

7 dudum. Lenones qui iuenculas decipiūt 7 ad vitam miseraz deducūt. vltimo supplicio sunt puniendi. p̄. x. libra rū auri 7 domus publica. domo domus imminēte nulla. ptra hanc legem vallit. cautōne vel fide iussione. h. d. vsqz ad fi. No. primo. q. magna pietas ē meretrices ad matrimoniu 7 castitatē deducere. Secūdo no. in. §. sancimus. q. sola castitas rep̄tat deo animas. facit. §. cum igit. §. de nō ali. v. optimū. 7. §. quantum. j. q. uo opoz. epi. extra de p̄bat. c. crimen ad fi. xxij. dist. c. h. autes. 7. c. hospitiōz. 7. c. seq. cū si. 7 no. in. c. j. e. de voto q. voti redemp. Tercio no. in. §. preconiam. ibi casti. fu erit 7c. Ex quo habes q. cōmittit furtū 7 latrocinij qui ptra castitatez cōmittit. 7 est etiaz ar. fm. Ja. de bel. q. si potestati est p̄cessuz arbitriū ptra fures 7 latrones inquirendi. q. si virgo fuerit clam vel publice deflorata. q. potestas habebit arbitriū i istis. facit optie. c. innotuit. circa si. prin. e. de elec.

Rubrica. De defensoribus civitatum.

Si velociter reno

cemus curam. Defensores civitatis debent eligi viri honesti 7 fidedigni. 7 civitatis nobiles. 7 p angelū p̄sūto iureiurando ab electozibz antiq̄ solēnitare servata. h. d. vsqz ad. §. iusurandū. No. ex prin. i. v. que vō. q. ex q̄litate 7 fide p̄sone. est adhibēda vel nō adhibenda fides scripture. vt h. 7. l. de p̄bat. l. inbem. ad. l. cor. de sal. l. si. e. de fi. instru. c. cū dilect. ad fi. l. si q. ex ar. gētarijs. §. j. 7 qd ibi no. ff. de edē. §. de nō ali. §. ad §. af. 7 qd ibi no. l. de suscep. 7 ar. l. aliqd. li. r. 7 sic ex p̄sona scribētis habet fides eius scripture vel nō. Itē ar. q. si testes vel inskumēta adinuicē p̄dicūt 7 a diuersis p̄tibz pducūt. est inspiciēdū q. sit dignior. 7 qd digni sit. vt h. 7. l. §. alk. ad idēz vt iudi. sine quo. supra. §. et. v. ideoqz de quo no. glo. ff. de testi. l. ob carmen. §. si testes. l. §. fi. instru. l. scripture. j. de testi. §. si vō. 7 ibi no. Itē in §. v. videz ter. q. iudex ipsemet possit p se acta conficere seu scribere. de quo tangit glo. pua in. l. iubemus. §. bis qz. l. de sa. san. ec. Circa qd Inno. in. c. cum quolibet. e. de testi. 7 Spe. in ti. de instru. edi. §. facit vtilitas satis vtilit. v. j. Tercio no. in. v. nōz igit. quanto q. p̄st me.

hozibz. tanto maior 7 honestior ip̄e reputat. 7 sic est ar. p doc. qui habent bonos 7 honestos scolares. de q. glo. in p̄bemio. ff. §. fi. Quarto no. in. v. iam primo electōez debere fieri p angelū. Itē no. in. §. v. que no. q. heres tabel. instru. redacta i notan. nō possit in publica formā redigere sine auct. sup. de quo dic vt e. de fi. instru. c. pe. vt ibi no. Itē no. in. v. interim 7 psequere vt. §. Itē etiaz no. glo. ex hoc inuito alio sez preside. 7 ibi in ter. preses nō potest eū remouere. vt. §. primo. quod olim poterat. vt. §. §. primo. No. glo. omēs enim. Veritas est q. re iure canonico debent omēs absentes requiri si sunt in eadem puincia. vt e. de elec. cum inter vniuersas. 7. c. seq. vbi per Inno. 7 in. c. q. sicut. e. ti. 7 vide optimā glo. Inno. in. c. cum nobis. v. reuocare. e. ti. 7 quod no. p. glo. in. c. si. extra de maio. 7 obe. 7. ij. q. j. c. factus est. 7 quod no. in. c. cum annus. e. de conslit. 7 in. c. presentiu de te. §. li. vj. Sed de iure civili sufficit eos solennit̄ vocari q. p̄ntes sunt. 7 qui absentes sunt de necessitate vocari non debent. Requirit tñ q. sint p̄ntes due pres. vt §. §. 7. l. de decuri. l. ij. 7. l. nominationū. li. x. quod no. in. l. nulli. 7 l. plane. ff. q. cuiusqz vni. noie.

Iusurandum. Defensor civitatis iusurandum prestare debet solum biennio administratoribz 7 a prefecto confirmandus 7 remouendus voluntariam iurisdictionē exercens meri 7 mixti imperij. preside nō valente eius iurisdictionē impedire. hoc dicit vsqz ad. §. iudices. 7 vicarios 7 clarissimos iudices sez presides homines. i. defensores iudicum. i. presiduz. Contra se gesta. i. ptra voluntatē suā. No. ex isto. §. j. q. illi competit ius remouendi. cui cōpetit ius confirmandi. vt hic. 7 de hoc. An in reuocādo requiratur superioris auctas que debet interuenire p̄firmāto. dic vt no. in. l. omnes populi. ff. de iusti. 7 iure. Secūdo no. in. v. nulla. q. defensoribus civitatis non licet in civitate ponere vicarios. sed per se debent regere civitatē. quod est contra quosdam potestates boni. de quo dic vt i glo. Tercio no. ter. istum. q. preses non potest prohibere defensorem agere quod vult. 7 iurisdictionē defensoris non cessat propter presentiam presidis. Et sic videtur casus. q. propter presentiam maioris iudicis non cessat iurisdictionē minoris iudicis. de quo in ter. 7 glo. l. de do. l. in hac. 7 ibi per doctores. ad idem facit. lxxvij. dist. c. ecce. cuius contrarium nota. extra de offi. dele. c. valeres. de p̄uilegijs. ca. antiqua. §. dominice a quo. l. de pala. fac. la. l. nihil. vbi glo. concordat cum hoc ter. Opo. dicitur hic q. qui confirmat dat. contra. ff. de iurisdictionē omnū iudicum. l. 7 quia glo. dicit q. non sunt per omnia similia dare 7 confirmare. sed dic vt ibi nota. per Jaco. de bel. An autem eoislo q. quis dat videatur confirmare. vide glo. in. c. cum inter canonicos. extra de electione. No. glo. summariam ibi. l. j. 7. ij. Quarto modo accipitur iurisdictionē pro modica coheritione. vt no. in dicta l. imperium. 7 circa precedentem partem glo. vide quod nota. in. l. j. 7 secunda glo. ff. de iurisdictione omnū iudicum. In ea glo. ibi ex consuetudine. No. ergo ex hac glo. q. mero 7 mixto imperio potest per consuetudinem prescribi. idem nota. instru. quibz modis ius patrie potestatis soluitur. §. relegat. facit. l. de diuer. offi. l. viros lib. xij. l. de sun. limi. l. viciosa. 7. l. ij. libro. xj. l. de p̄st. pu. l. j. in fine. codez lib. No. in summa eiusdem tituli dicit. q. except. cert. civita. que habent p̄uilegium habent vsurpationem non consuetudinem. quasi dicat. q. per consuetudinem non potest mero 7 mixto imperio prescribi. de qua questione no. in. l. j. l. de eman. li. dicā in dicta. l. viros. Quero. video q. electio defensoris requirit confirmationem. quero ergo. an semper quando vniuersitas facit electionem 7 dat iurisdictionem: sit necessaria superioris confirmatio. ter. hic in versū. p̄firmāto. vus videtur velle q. sic. ad idēz. j. e. §. 7 si codez 7 ita no. tenet glo. per hos ter. per. l. 7 quia. ff. de iurisdictionē omnū

ind. Quero an vniuersitas que dat iurisdictionē possit ipsa per se iurisdictionē exercere. dicit Inno. q. l3 vniuersitas det iurisdictionē. nō tamen habet iurisdictionē. Idem no. ipse in. c. cū accessissent. extra de consti. in. iij. q. facit quod no. ipe de offi. ordi. c. iij.

Sum de Defensor publica debet exigere tributā. et inordinate agentes et publice remouere tumultū et officialis provincie debet et auxilium impartiri. et ex curia provinciali vni exceptores et duos officiales habere. h. dicit vsq. ad. S. et iudicare. Nota ter. ibi haberi et ipis testimoniū et. nā ex isto ter. ar. Fa. de bel. q. doctor de peritia et honestate discipuloz debeat testimoniū perhibere. vt hic. et. q. j. c. j. et. L. de aduo. diuer. iudi. l. ij. S. noi. et. S. peritos. Itz facit iste ter. q. iudex potest testificare de his que acta sunt coram eo. de quo per glo. L. de arbi. l. ne in arbitris. S. sin aut scri. pura. l. ob carmen. S. j. ff. de testi. et. ff. de probat. l. quotiens. S. si. Alterius ex verbo ex puinciali. hic videt ter. q. iudex delegatus vel arbiter nō possit sibi eligē notarios vel nuncios. sed eos debet de curia supioris accipere. in strarium facit. j. de iudi. S. de vnoquoq. col. vj. L. de spor. l. ij. sed dic q. de curia supioris debet eligere et accipere si ex eadez haberi pnt. ar. huius. S. als possunt sibi eligere. ar. l. ij. ff. de iur. om. iud. L. de iudi. l. quotiens facit quod no. glo. ff. de inter. act. l. j. S. j. in glo. sed qno. Ultimo no. ter. ibi. et. duos officiales. ex quo no. baylos vocari officiales. pro quo est glo. j. de iudi. S. vnoquoq. colla. vj. quod tene menti p statuti dicētibz. q. si officialis potestatis vel capitanei quis facit iniuriam. iniurias puniatur tanta pena q. si fiat iniuria baylo serui. entī in curia potestatis. dicat fieri iniuria officiali potestatis. itez debet eligi bay. vt. j. de iudi. S. nllō. col. vj.

Et iudicare Defensores in causis pecuniarū dicare debent cōuentione in vetito examine. p. b. b. i. a. p. pellatōne ad presidem et in curia circa psonam defensoris ab officialibus vetita et successoribz ele. māda. Item p defensoribus civitatis debet legitimatio hri p actorū custodia et defensores gratis debent administrare nec aliquid accipere nisi salaria publica. h. d. vsq. ad. S. audiet et contentiosa. Nota ex hoc ter. q. quis nō pōt adire presidē provincie p causa que sit in trecentis aureis. h. debet adire defenforem civitatis. et contrafaciens puniē adeo q. etiam si actor succumbat. nō debet victori in expens. codemari. l3 regulariter victus victori debeat dā. nari in expens. vt. l. pperandum. S. sin autem. de iudi. c. j. de iudi. S. oportet. et est speciale hic in odiuz trabentis aduerrariuz in vetito examine. Quero an cause pecuniarie vltra trecentos aureos possint delegari. Glo. sed alium in si. dicit q. nō. nisi in duobus casibus. et idem nota. in. l. imperiū. ff. de iur. om. iud. in glo. penul. et in dicta. l. ij. L. de peda. iudi. sed contrarium nota. in. l. nec quicq. S. vbi decretum. ff. de offi. proconsu. et legati. cui? opi. videt sequi Jaco. butri. ff. de iurisdic. om. iud. iube. re cauere. Sed tu tene opi. glo. precedentiu. quaz tenet Jaco. de are. vt nota. in. l. j. L. de peda. iud. No. glo. hic sepe. adde quod nota. in. S. tripli. inlū. de actio. De no. ad. v. precepta. Ex hoc ter. no. ar. fm Jaco. de bel. p actio. et reformaf. que nō sunt in archiuo publico seu in causa actorum quibus nō est fides adhibenda. Sed si aliqua scriptura assumeretur de archiuo publico. ei debz stari. ter. est cum glo. in auten. ad bec. L. de fide instr. j. de his qui ingre. ad appella. S. sancimus. in glo. super verbo testimonium. Ultimo in versu. quia nota. no. glo. quasi dicat. ex qua habes p dictio etiam habet implicare casum contrarium. nam maior et minor sunt cōtraria. idem nota. in. l. ij. L. si minor se maior dixerit. ff. de here. insti. l. si ius. in glo. super verbo. etiaz. inlū. de iure natu rali gen. et civi. S. plebiscitum. v. plebs. idēz dic de dictōe

s. vt. j. de nō ali. S. ipsos quoq.

Audient Defensores leuia crimina audiant et competenti castigatōe punient pena quinq. libraz auri contrafacientibz hanc. l. ordinata de defensores officio vltra biennium nō durante nisi tota civitas nullo reluctantante eum elegerit. hoc dicit vsq. ad fi. Et impator. s. dicit de voluntaria et cōtentiosa circa causas civiles. nūc dicit circa causas criminales. No. ter. ibi castigatōe ppetente. q. castigatio vel fustigatio videt esse simplicis iurisdictionis. vt dicit in. S. j. s. de inest. nu ptis. Secūdo nota ibi. detrudent in carcerez. nāz hic videtur ter. q. carceratio nō sit de mezo vel mixto impio. nam vides hic q. defensor civitatis nō habet merū et mixtum imperium. vt. s. eo. S. nulla in fine. In contrariuz videtur ter. in. l. ij. S. et ac. ff. de origine iur. ff. d in ius vocan. l. ij. Preterea incarceration est privatio libertatis. vt l. ij. ff. de li. ho. erbi. de condit. et demonstra. l. ticio. h. causa libertatis est de mezo et mixto imperio. vt. L. de peda. iudi. l. placet ergo et. Ross. in titu. que cause de le. po. in libellis suis. S. sunt autē. ita tenet. q. sit meri et mixti. in contrarium all. hunc ter. et nō respōdet. et ideo tu dic de hac questione. vt no. Guil. in. l. imperium. ff. de iurisdic. om. iudi. per cuius dicta apparet solutio huius questio nis. Tercio no. ter. ibi. sub maiori constitutione et. quia est argu. pro docto. antiquis contra novos. et dic vt nota. in glo. in. S. ordinatum. s. de mona. L. de admini. civi. l. j. lib. vj. Item no. in fine. q. dicitur frequenter fieri quod sit bis. sed contrarium habes. vt. l. nam ad ea. cū l. sequenti. ff. de le. et. j. vt immobilia ante nuptias de. ver. alioquin. de qua dictione habes. L. que sit long. consue. l. j. et extra de vita et honesta. clericorū. c. ad monasteria. Quid in dictione sepe quot vicibus verificetur. no. glo. j. de testi. S. quia vō sepe. Nota ter. ibi. reluctantante nllō. quia in honoribus continuandis illud quod facit maior pars. nō videntur omnes fecisse. vt. l. nominatus. L. de decurio. lib. vj. ff. ad municipal. l. q. maior. cum si. et ista videtur vera solutio. q. hic sit speciale in honoribus continuandis. quam tenet Jaco. de bel. l3 aliter videat. No ta per Ly. in. l. ij. L. que sit longa consuetu. in quarta. q. princi. Ultimo no. ter. in si. ibi. et modis omnibus ar. fm Jaco. de bel. pro his que sunt principis. et q. ciues civitatum alij dare nō possunt etiam si omnes consentiāt nullo reluctantante. Ultimo no. glo. idem multomagis. Ex qua nota. q. appellatur popularis qui nō est nobilis. vt hac glo. iuncta cum ter. quod tene menti pro statutis et reformaf. loquentibus de popularibus. et hoc dico quia als pro expressa significatione appellatōe populi seu popularium continentur nobiles. et etiam existentes in dignitate nō ignobiles. vt inlū. de iure natu. S. plebiscitum. dñic. plebs.

Rubrica. De mensura ordinandorum clericorum.

Egez nuper scripsi

mus. Numerus clericorū antiquus debet seruari nullo casu debz augeri. et nullo debet substitui in loco defunctor. do nec pueniatur ad antiquū numerū. illis qui sunt iam ordinati remanētibz in eo ordine in q. sunt. et si in vna ecclesia in qua clericus est diminuta numero clericorū et in alia supabundet. debet eligi clericus de illa ecclesia. et ad illaz transferri. nō autē debet noua creatio clerici fieri. h. d. vsq. ad fi. Ibi donec numerus in re medio. i. donec perueniāt ad antiquū numerū in quo numero possessiones ecclesiastice sufficiēbāt ordinatis stam. modis clericorū antiqs et ab initio ordinatis.

Rubrica de mandatis principum.

¶ libris antiquis

qui iura. Administratores debent habere puras manus. 7 fiscalia tributa vigilanter inspicere. 7 pacez civitati dare 7 seditionem prohibere. s. dicit vsq; ad. s. si tibi.

No. pmo ter. ibi. si qua igit nobis repantibus etc. iste ter. est ar. ad. q. no. p. glo. s. de here. 7 sal. s. semp igitur. que incipit. ar. p. privilegijs. Secundo no. ter. in. v. de bent accipe noie sportulaz. sed ptrariu no. in. s. nec aut. j. de iudi. all. in glo. vbi habet q. ordinarius 7 delegatus sportulas accipiant. 7 facit ter. i. s. si tibi. 7 quod ibi no. glo. qua no habemus alibi. 7 istud videt verum. lz enim ter. i. s. si tibi. 7. j. ut lici. iuret. s. 7 hoc. 7. s. ut iudi. sine quoquo suffra. s. volumus. 7. j. ut di. iudi. s. si. loquatur in hac forma. videlz q. impator iudici ordinario dicit. q. ipsi no pmittat alios iudices p. cepe maiores sportulas q. in. l. sit statutum. de ipsis aut ordinarijs nihil disponit. tn ides videt esse in ordinarijs q. sportulas accipe pnt. lz n. vltra modum statutum. vt no. in. s. ne autez. no ob. iste ter. q. loquit q. iudex de bz abstinere ab alijs lucris no a lucris sportulaz sic. s. vt iudi. sine quoquo suffra. s. cogitatio. 7 iusu. quod psta. s. primu. lz glo. videat hic sentire contrariu. sed q. s. si tibi. j. e. loquatur in ordinario iudice.

No. p. glo. extra de rescript. c. statutum. s. insup. v. pauperes. li. vj. 7 in. c. cum ab omni. ex. de vi. 7 honesta. clez. sup. v. expense. 7 sup. v. salariu. in quibus locis tractatur de ista materia. 7 etiaz quid sit de iure canonico. Tercio no. ter. in. v. de inde fm glo. q. potestates teraz tenentur facere fieri pacem inter subditos 7 p. cordiaz. ita no. i. l. equissimu. ff. de usufru. l. cit. c. primu ex. de treu. 7 pa. i. si. 7 vide quod no. ff. de mi. l. si ex causa. s. no videndum. in glo. magna in prin. 7 in. l. furri. s. qui iusu. ff. de his q. no. infra. Ultimo no. glo. secundam huius prin. ponentis dntiam inter mandatum 7 constitutu. 7 vide Bzo. i. sum. huius ti. fm glo. s. videt q. dicitio alijs no implicat. cum qua cocoz. quod no. in. l. in cause. ij. in prin. ff. de pcura. s. p. rie dicitio alijs lz implicare aliu casum. vt est casus in. l. quidez regularit. ff. de re. du.

¶ Si tibi quoq;

Judices debent audire libere breues lites 7 vilium psonaz ex no scripto agnoscere 7 iudicare. 7 puidere vt subditi occasione iudicij vel aliaruz expensaz no damnificent. vel p ipsoz negligentia ad curiam principis accedat. s. dicit. No. ter. ibi. q. cause breuiores vel vilium psonaz debent cognosci 7 iudicari sine scripto. vnde siue sit brevis siue vilium psonaru. est sine scripto cognoscendum fm nostra opi. lz alij vtrunq; requirant. 7 prima opi. tenet hic Ba. de bel. sed regulariter debet ferri sententia in scriptis. 7 libellus in scriptis offerri. vt. j. de exhi. reis. s. fancimus. 7 de sen. ex peri. reci. l. si. sunt alij casus i quibz debet sententia ferri sine scriptis vt no. s. vt iudi. sine quo. suffra. s. necessitate. Secundo no. q. subditi no pnt princeps adire. nisi qn iudex negligit facere iusticiam. Tercio no. ter. ibi. quod iustu est etc. q. idem est impetrare quod obtinere. vt. s. de refer. v. venire. 7 ibi dixi. Quero. dixi q. reg. sententia debz ferri etc. quid in sententia interlocutoria? Glo. in. l. ij. ff. de appella. dicit q. no est necesse in scriptis ferri. 7 ides tenet glo. in. c. qm ptra falsam. ex. de pba. in glo. lz sit 7 scribere da. 7 vide quod no. p. docto. in. l. si. l. de sen. ex peri. reci.

Et circa hanc. q. an quando sententia debet ferri in scriptis est necesse q. iudex expresse dicat in sententia i his scriptis pnuiciamus. vel sufficit q. solum in scriptis ferat lz illa verba no apponant. Sic vt no. glo. in. c. si. de reg. iu. li. vj. Ibi etiaz no. an sententia debet ferri in scriptis. No. glo. hoc facit ibi no. etc. idem in. l. illicitas. s. veritas. hic all. 7 insit. de act. s. si minus. 7 est bona glo. in. l. j. s. si. ff. de ferijs. extra de offi. 7 po. iud. de. c. pastoralis. s. ga. vo. 7. iij. q. vij. c. iudicet ille. facit quod tetigit gl. s. iusu.

quod presta. etc. s. pe. No. glo. quida ibi vel verius. imo veritas est q. brevis dicitur iudicis arbitrio fm opinionez nota. per glo. l. de senten. ex peri. reci. aut. nisi ibi p. docto. appro. Et vltimo pro intellectu versu. alioquin etc. vide glo. in. c. statutum. extra de rescriptis. s. insuper. v. prouidurus. super verbo pauperes. 7 in. c. cum ab omni. extra de vita 7 bone. clerico. super ver. operas.

¶ Deinde competens

Administratores debent providere vt iudices 7 officiales decuri. principis. subditos vltra modum non erigant nec subiectos ledant. 7 preceptum contra ius 7 vtilitatem publicam non suscipere. nisi secunda emanauit iussio 7 diligentiam omnem adhibere pro vbertate necessariorum 7 operum ciuitatis 7 delinquentem decenti castigatione punire omni privilegio cessante. 7 providere ne officiales ibi subiectos afficiant 7 malos expellere. hoc dicit vsq; ad. s. sed neq;. Et nota q. iudices precepta superiorum que emanant contra ius vel vtilitatem publicam. non debent suscipere vel executioni mandare. nisi secunda emanauerit iussio. vt hic. 7 nota. l. si contra ius vel vtilitatem publicam. l. si. nali. quod inducit glo. contra miseros prelatos. sed te. hoc an licet reclamare litteris pape vel principis. dixi. s. vt determinatus sit numerus. s. hoc quidem. Secundo no. ter. quod si delinquente. nam hic videtur tertus. q. iudex qui cognoscit de crimine potest criminisum codem nare ad restituendum etc. 7 ad damna que als venient in act. ciui. vt hic. 7 in. l. tardum. s. qui furem. ff. de fur. tis. l. iij. s. si dicatur. ff. finium regundoz. ff. de varijs 7 extraordinaria. cognit. l. medicus. ff. de conditione ob tur. pem causam. l. q. euitande. ad idem vt. s. vt iudices sine quoquo suffragio. s. si quis autē preter. 7. s. necessitate. j. vt nulli iudicium. s. super hoc autem. de quo dic vt no. Innocen. in. c. cum oporteat. in glo. antepenultima in fi. extra de accusationibz. 7 in. c. qualiter 7 quando. super versu. adinert. eodem titul. 7 per doctores in. l. si quis a se fundum. l. ad legem iuliam de vi priuata. Facit etiam iste tertus. q. in causis criminalibus victus victori debeat in expensis condemnari. quam questionem disputauit Jacobus butri. 7 tenuit q. expense iudicis officio reficiende non sunt. lz via ordinaria per act. in factum peti possint. inducit pro hoc. l. non ignorat. l. de fructu. 7 liti. expen. 7 glo. in probemio institut. in. v. trahentes. s. communiter tenetur contrarium. 7 pro hoc est casus. l. de fructu. 7 lit. expen. l. finali. fm secundam lecturam. Pro hoc optime. l. si postulauit. s. penultimo. ff. de questio. 7 l. qui crimen. l. qui accusa. non possunt. 7 hoc ibi tenet doctores. 7 hanc opinionem tenent canonice in. c. calumniam. extra de penis. Ultimo nota ter. ibi. illum q. dez expellemus. q. maior assessor debet expelli. vt hic. 7. j. vt iusuran. etc. s. finali. Et vltimo vide glo. 7 sic non vta. tur etc. vide quod nota. in glo. in probemio. ff. in fi. 7 qd. no. doctores in auten. habita. l. ne si. pro pa. 7 qd. glo. ibi tangit.

¶ Sed neq;

Fiducia in causis civilibus danda non est vltra. xxx. inducias iudicij in tributarijs non est danda fiducia. hoc. d. 7 glo. hic ponit glo. 7 est no. s. multum 7 tota die all. s. de principio huius. s. neq; autem. Solum pro huius. s. declaratione 7 glo. magne hic posite. Nunquid fugientibus ad ecclesiam est danda securitas. 7 an ecclesia preslet eis immunitatez. si est infidelis non. nisi redeat ad fidem. vt. l. de his qui ad ecclesiam confugiunt. l. j. Si vero est catholicus. 7 tunc fugiens in ecclesia. aut est seruus. aut est liber. Primo casu aut fugit. p. magna dnt atrocitatez. 7 tunc dnt compellit eum vedere. vt insit. de his q. sunt sui vel alieni iuris. s. si. Aut fugit propter paruum

domini atrocitatem aut nullam. tamen sine delicto commisso p̄ seruū. 7 tunc restituitur domino. prestita seruo securitate. q̄ dominus ipsum nō offendat p̄pter fugā quā fecit. vt. l. si. S. si seruus. l. de his qui ad eccle. cōfugi. Itē si affugit ad ecclesiā p̄pter cōscientiā. puta q̄ monachus fieri vult. dic vt supra de mona. S. si vero infra de san. epi. S. si quis autē. Aut seruus fugit p̄pter delictū cōmissum. 7 tūc aut delinquit in ecclesia aut extra. primo casu nō inuatur per ecclesiā quia frustra 7c. vt. l. auxiliū. ff. de mino. 7. S. quia. vō no. vt li. ma. 7 auie. 7 ē ter. ponēs predictā rationē extra de imu. eccle. ca. si. Si vero delinquit extra aut modicū delinquit in dominū 7 idē vt dicto. S. sane. sed seruus. aut nō modicū delinquit 7 tunc aut timet puniri a domino suo. 7 debet domo restitui nulla a domino data securitate seruo. vt. l. d. his qui ad ecclesiā cōfugi. l. si seruus. Aut timet puniri ab alio per viā. 7 tūc dic fm̄ q̄ in fra dicā in libero homine. quo casu si liber homo aufugit ad ecclesiā. aut p̄pter delictū. aut p̄pter debitū tributorū. aut p̄pter aliud debitū. am p̄pter debitū tributorū. aut p̄pter aliud debitū. primo casu tūc nō extraheret de ecclesia si nō dabit sibi securitas. xxx. dierū vt possit secure stare. xxx. diebus extra ecclesiā. sed citabit in ecclesia 7 se defendet. vt hic in ver. presbiterorū fm̄ p̄. de bel. 7 idem puto intellexisse glo. hic positā. que incipit. si ille ibi autē p̄pter publicas 7c. licet doc. in. l. presenti. l. de his qui ad eccle. cōfugi. dicant. q̄ glo. intelligit hic. q̄ talis fugitiuus p̄pter tributū possit extrahi d̄ ecclesia quā glo. hic nō reperio. Si vō fugit p̄pter aliud debitū. tunc ecclesia dat sibi immunitatē vt non possit extrahi. 7 si securitates petat. iudex debet sibi securitatē dare vt possit tutus stare extra ecclesiā. xxx. diebus infra quos triginta dies vocatus ad iudicium respōdebit. 7 si infra istos triginta dies sententiā ferret. dabit sibi electionē an velit soluē. in dicitur. aut ad ecclesiā redire. 7 hic est verus intellectus ver. si vero etiam. 7 ibi dicit 7c. quo casu si redit ad ecclesiā. iudex procedit ad missionē honorū. vt no. hic i glo. la in ver. temperare. Aut fugit p̄pter delictū. 7 tūc dicunt doc. aut cōmissit atrox delictū aut non atrox. primo casu nulla datur immunitas. imo de ecclesia extrahet. vt in. S. iij. secūdo casu non poterit extrahi de ecclesia. vt l. ij. l. de his qui ad eccle. confu. 7 hoc ibi videtur sentire glo. sed glo. j. non dabit ibi idē dicas dicit ipsa idem in quolibet delicto. q̄ in delictis nominatis in ter. vide licet q̄ nulla sit danda securitas. 7 q̄ de ecclesia extrahi possit. dicit doct. 7 p̄alle. glo. videtur dicere verius. cū hic ter. non tūc videatur dicere de delictis atrocibus. Predicta vā de iure civili. sed de iure canonico distinguuntur. aut fugiens ad ecclesiā delinquit in ecclesia 7 inuatur. vt. c. si. extra de imu. eccle. si extra tunc inuatur siue sit atrox delictū siue nō. vt nō puniatur in persona vel in membris exceptis publicis latronibus 7 nocturnis depopulatoribus. vt extra de immuni. eccle. ca. inter alia. 7 extra de homicidio. c. j. xvij. q. iij. c. sicut autem antiquitus. Quero quis interfecit hominē. 7 fugit ad ecclesiā. 7 datur sibi securitas p̄ iudicē. nō obstantē securitate quā dedit. capit ipsum 7 punit eū capitaliter ad mortē. an bene facit. Glo. dicit q̄ sic. in glo. j. non dabis ibi. 7 si dederis nō seruetur. Idē tenet. hic Jaco. d. bel. qui circa hoc. an fiducia data debeat obseruari. vt hic distinguit. vt habes hic per eū. hāc opi. tenet hic Jaco. de Raue. p̄. d. bel. dicit q̄ iudex male facit. q̄ quā tunc quis sit reprobus 7 p̄uersus. tamē securitas si bi data debet seruari. vt. l. si. ff. de le. Non ob. dicit ipse ille. S. q̄ vult dicere. q̄ iudex cōtra homicidā non debet dare securitatē. xxx. dierū. sed debet homicidā statim de ecclesia extrahi 7 puniri. sed si securitas dat. an sit seruanda vel nō. nō dicit hic. ita pe. loquit. vt refert Ly. i. l. j. presenti. An autē si aliquis ē bannitus de hac ciuitate in persona. si iterū accusat de alio crimine debet at sibi dari licētia veniēdi. vide hic ter. q̄ nō. in contra

rium videt. l. bis qui reus. in vlti. glo. ff. de pu. iudi. ibi sed an sit differētia 7c. Nō ob. hic ter. quia loquit de fiducia que datur vt de delicto cognoscat. hanc questionē disputauit Oldra. dicens q̄ aut ē tale crimen in quo admittitur procura. 7 nō potest dari fiducia. vt. l. papinia nus exuli. ff. de mi. dicit tamen q̄ si fiducia est data p̄ iudicem. debet obseruari. licet dari nō debuit. Quero i casu in quo nō datur immunitas fugienti ad ecclesiā. an ille fugiēs de ecclesia p̄ iudicem secularē possit extrahi. Respondeo aut delinquit in ecclesia 7 ē de iurisdictione ecclesiastica. 7 tunc punit per iudicē ecclesiasticū. vt infra vt licet. ma. 7 au. S. quia nō ita. Quero in casu i quo fugiens ad ecclesiā habeat immunitatē ne extrahatur d̄ ecclesia. qualiter summam ecclesiā. ter. est in. l. presenti. S. ex his ergo locis qui dicit. q̄ nō potest extrahi de ecclesia nec de ei⁹ cōfinibus. dicunt doc. q̄ cōfines erunt tarati per ecclesiā quod nō habemus. alij q̄ erant. xxx. pedes prope muros ecclesie. Alij dicunt quod dicit in q̄dam decreto. q̄ tūc infra muros ecclesie dat immunitas. hec sunt verba doc. Tu dic vt habes casum expressum. xvij. q. iij. c. sicut autē antiquitus. 7. c. diffinit. 7 vide qd no. in. c. si quis contumar. Quero quādo quis habet immunitatē in ecclesia. vt extrahi nō possit. quis interiz prestabit alimēta. ter. in. l. presenti. S. si. dicit q̄ ecclesia. vt ibi dū dicit alatus eps. 7 ita determinat glo. 7 pillū ter. in dicto. c. diffinit. Quero. an fugiens ad domū epi habet eandē immunitatē quaz habet fugiens ad eccle. Glo. ē q̄ sic. in. c. idē cōstituiimus. xvij. q. iij.

Roges autem Tributorū eractor scripturā susceptorū claraz facere debet. 7 tributari⁹ statim ad solutionē cōpelli d̄. 7 res illorū qui cessant soluere detinentē. imo debent d̄cere. ipsi collectores debent soluere tributa. Et no. i v. si vō ar. q̄ ille qui est in posse. alicui⁹ iurisdictionis. i ea seruari debet 7 tributa oīno exigere. 7 q̄ post soluti. examinat defensio rei. 7 id hoc ē p̄pter presumptionē que est p̄ fisco. q̄ omne prediū presumit tributariū in puincia. nisi p̄betur cōtrariū. als qui vtiē alia defensione. nō debet ad solutionē cogi. vt. l. pe. ff. de aq̄ quottidi. 7 est. Est enim presumptio p̄ domino. q̄ quelibet res presumitur libera ar. l. si. ff. de serui. Secūdo no. ter. in. S. n̄ pmitas. q̄ videt velle q̄ p̄ tributis nō solū res s̄ perso na sit obligata. quā questionē format glo. ff. de publi. l. impatoris. 7 videt sententia cōtrariū. Sed aduerte. quia dicit glo. nec minus q̄ magis res debet quā p̄sona. sed 7 als. q̄ sententiā dat p̄dio. quā glo. no. 7 alle. bonaz. l. si milē habes in. l. iij. S. si aliter. ff. si. regū. 7 qd no. in. l. si. ff. de no. oper. nunci. p̄ prin. hui⁹. S. vide glo. l. de discul. l. ij. li. x. Item pro intellectu. S. si vō no. glo. l. de p̄ di. 7 alijs re. mili. l. si. libro decimo.

Illud tamen. Iudices 7 milites siue p̄fici ciscant d̄ vna puincia ad aliā siue ciuit. siue puincie. etiā cū venerūt nō debēt gratis viuere sed de suo salario. nec debēt iudices cuiuscūq̄ sint dignitatis loci seruatozem mittere. hoc dicit vsq̄ ad S. neq̄ occōn. Pro declaratione huius. S. vide quod nota. in. c. statutam. S. insuper ver. moderatis d̄ rescriptis lib. vj. 7. in. c. cum ab omni extra de vita 7 bone. cleri. su per ver. expen.

Neq̄z occōn. Preses puincie non debet commouere. 7 si contra laycos crimen canonicum moueatur. iudex laycus cum iudice ecclesiastico cognoscere debet 7 decidere. h. d. vsq̄ ad. S. oportet.

Opportet autem ^{Wona delinquenti} ^{um publicari non} debent sed generi relinqui. h. d. Nota ter. generi. cum glo. sua. etiam per lineam femineam dicitur esse de genere meo. facit supra de incestis nup. S. sancimus quod facit ad id quod videbitis infra qui. mo. na. effi. sui. S. filium. v. si quis autem.

Patrocinia ^{Ad p̄sidis officiuꝝ spectat. nō} ^{sinere patrocinia iniusta pre} ^{stari z nullus debet suscipere vel occultare alienos agri} ^{colas in ea vel in alia prouincia. z preses prouincie lite} ^{ris publicis destinatis eos ad suam prouinciam reuo} ^{care. pena cōtrafacientibus imminente. hoc dicit vsq; ad} ^{S. titulus. In ter. ibi vitas. i. scribas ex quib; homi} ^{nes viuunt. no. ex hoc ter. q. potestas potest vendicare} ^{suū ciuem vel comitatēsem. de quo in. l. j. S. j. ff. de rei vē} ^{di. Secūdo no. ter. cū glo. j. dominū q. quis dicitur pos} ^{sidere subiectos ratione iurisdictionis quam habet in} ^{eos.}

Titulos autem ^{Nullus predijs alic} ^{titulos imponere de} ^{bet. pena cōtrafacientibus imminente. nec debz quis arma} ^{deferre nisi sit miles. nec populuz in turba sollicitare. h.} ^{.v. No. glo. in scripturas. quot modis ponatur titu} ^{lus. dic vt no. in. l. nō est ambiguū. L. fami. hercif. infra} ^{de ecclesi. ti. circa princi. z no. sequē. glo. hoc nō ab his.} ^{z adde quod no. glo. in. l. pe. ff. ex qui. ca. maior.}

Rubrica de triente z semisse.

Am quidez magne

huic. Liberis a parētibus triēs aut semis fm numerū liberorū quoquo relicto titulo debetur antiqua. l. cessante his obtinētibus in omnibus quib; q̄rta portio per. l. de inoffi. testa. debetur exceptis liberis curialibus quibus nouē vncie debent. Itē liberi a parētibus vsufruc. portiois debite defraudari nō possunt. h. d. vsq; ad. S. excipiant. No. primo ter. qui dicit debite vocant. z glo. exponit si iure cōmuni z imperatorio. Nam hūc ter. inducit dy. ad. q. an legitima. possit auferri per stat. Nā videt q. sic. Nā legitima debet filio iure civili. vt hic. z le. l. de legi. heredi. ergo pōt tolli p. aliud ius civile. s. per statutū. In contrariū facit quia debet iure nature supra de heredi. z falci. S. primū itaq; cū alijs iuribus que ibi all. sed illud quod debet de iure naturali nō potest tolli per statutū cū ius naturale sit i mutabile. vt insti. de iur. natu. gen. z si. S. pe. sed ad oēs illos ter. possel. respōdere. vt cū dicit q. debetur iure nature. exponit ex quodaz instinctu nature vt no. glo. hic super. v. debet. notāter z super. v. quod debetur. z dicit etiam deberi quādā ratione naturali. vt. l. cū ratio. ff. d. bo. dam. de ista questione dic vt diri in. S. primū itaq; preall. Sed aduerte hic ad glo. predictā sup. ver. quod debet ibi nō in pa. qd facit q. filius nullo mō possit cogere patrē vt det sibi legitimā. de qua questioe diri supra de heredi. z falci. S. si quis autē. vbi glo. tāgit. Secūdo no. q. hodie legitima filiorū ē triens vel semis fm nūerū liberorū. fallit i casu istra in. S. excipiant. Tercio nota q. fm h. ius sufficit q. filius habeat legitimā portionē quoquo relicto titulo. s. hodie d. habere iur. insti. vt. j. vt cū de ap. cog. S. aliud. nā fm nostrā op. hic. S. i. h. hodie corrigē. ita tenet glo. i. l. pap. S. si quis mortē. ff. de inoffi. te. z azo in sum. huius ti. z glo. in. c. raynucl. ex tra de testa. licet glo. nō firmet in autē. nouissima. L. de inoffi. testa. Et ē duplex ratio. quia filius d. habere iur. insti. vna ē quia titul. insti. ē honorabilior. hāc ratione z ponit glo. in. l. filiū. S. si legatū. ff. de le. prestan. Secūda ē ppter ius accrescēdi quod habet filius istri. alijs heredibus insti. nō adēntibus. l. si ex fundo. ff. de heredi. istri. quod nō haberet si haberet alio titulo. ita tenet. Pa

co. de are. in dicto. S. si legata. z doc. in dicta autē. nouissima. No. glo. susti. in si. istā glo. intelligit no. glo. in. S. si exheredatos supra de heredi. z falci. in glo. quasi dicat nullo mō. vbi glo. tenet q. inter emancipat. z in potestate constitutū preteritos ē differētia hoc hodie in modo rūpendi. q. sius preterit. potest venire p. cōtrabulā z dicere nullū. siue cā sit inserta siue nō. sed emancipatus dicit nullū. si causa nō ē inserta. als venit p. cōtratabulas. Querit glo. quid si sūt filij vltra. x. z quatuor tm vel pauciores ex his pater exheredauit vel preterit. z intellige iniuste. valet tamē testamentū. nunquid trientem vel semissem eis. s. exheredatis vel preteritis dabit fm partē vel portionē quā habituri essent ab intestato. dicit glo. q. semissem. q. ppter numerū liberorū. s. q. x. sunt. sua legitima portio cuiuslibet de istis decē debita minuta est. q. minor est si. x. sunt in vniuerso q. si essent quattuor z nō plures. pro hoc est ar. in h. S. ita dicit glo. vbi fuerūt z cam no. Quero. an filij instituti liberis i iuste exheredatis vel preteritis faciant partē z isti exheredati vel preteriti habeāt portionē eis contingētē d. semisse. habito respectu ad filios qui sunt decē. facta diuisione de semisse z decē partes. an debent integrū semisse habere. glo. infra videtur velle. q. instituti faciāt eis partē vt sic habeant semissem solū illius ptis. q. als quā filij exheredati vel preteriti erant habituri ab intestato. nō autem integrū semissem illius portionis quāz essent habituri ab intestato. vt hac glo. ibi nūquid trientes vt semissem eis debet suis partis zc. Idem videtur sentire glo. in autē. nouissima preall. in prima z secūda glo. in. S. excipiantur infra. e. v. curialibus. vbi videt velle q. filij preteriti debeant habere trientē vel semissem integū totius hereditatis. nō habito respectu q. alij filij etiam sint instituti. vt patet in dicta glo. ibi cū supradictum sit zc. Sed glo. hic posita z glo. dicte autē. nouissima. videtur veriores. z ipsas tenet Jac. de bel. Patet ergo ex predictis q. si sint. iij. filij z vnus instit. vniuersaliter alijs tribus pater relinquit. c. iure instit. z hereditas valet tria milia. certe isti tres nō habebunt integra mille. sed tm tres partes de mille. facit enim partes istis filijs. ille filius qui est vniuersaliter institutus. z retinebit sibi etiam partē istorum mille. est enim legitima filiorum trientis vel semis eius quod quis habiturus esset ab intestato. vt. l. parentibus. L. de inoffi. testa. z ff. e. ti. l. pap. S. si quis mortem. z hoc. S. z hanc opi. tenet Guil. de cū. in autē. nouissima. z pro hac opi. ē casus. L. quādo z quibus quarta ps debeat. l. si. in punci. li. x. Judicio meo ibi expresse patet q. filio fuit relictu minus q. quarta pars. z tamen dicit ibi q. fuit relictu quod sufficit ad exclusionē a querela. z filie femine faciunt partem filio instituto particulariter in certa quantitate. nisi quia ibi ex beneficio spali illius legis conceditur filio curiali vel nuptiali. curiali q. habeat integram quantitatem totius quantitatis nō diminute ppter sorores institutas. vt ibi dicitur quod tene mēti. Quero. pater habet quattuor filios. vnum exheredat alijs tribus aliquid reliquit iure instit. extraneum vniuersalem heredem instituit. modo illi volunt legitimam. z petunt pro legitima integū trientem. dicit heres scriptus. vos non debetis habere portionem exheredati. sed debet remanere apud me. an bene dicat. Dy. dicit q. non. immo illi tres debent habere integram trientem. all. infra de curiali. i. curia d. pu. S. legitimos. coll. iij. que communiter non habent. ita ponit ipse in. l. plan. S. si duobus de le. j. Idēz Guil. de cū. probat per rationem. quia iuste exheredatus habetur pro mortuo. vt. ff. de coniu. l. j. S. si pater. Sed si filius esset mortuus. isti haberent integram legitimam. ergo z videtur tanq. non sit viuus. vt. l. repudiante in pnci. ff. de inoffi. testa. Idem tenet ipse. si vnus ex filijs esset talis q. non posset succedere. puta de ordine minorum. nā alij filij habebunt legitimam. ac si ille non esset viuus. ar. l. gallus. S. quid si tm. ff. de li. z po. pro hoc etiā ter.

Collatio. iij.

De triente 7 semisse

si puta donatio tunc reuocaretur per ti. de inoffi. dona-
tionibus.

Neqz illo Hic incipit dicere de secunda par-
te rubricae. Tercie partis dimini-
tio que l. antiqua nepotibus 7 pronepotibus aufereba-
tur. hodie correctionem capit ad qualitatem mēsure re-
ducta 7 filij ex nuptiis sine dote nati. 7 etiā per nuptias
legitimati tanq̄ legitimi per omnia succedunt. natu-
rales autem ex legitimo concubinato nati liberis legit-
timis existentibus ex testamento nisi p̄ parte succedūt.
sed liberis vel vxore non existentibus ex testamento suc-
cedere possunt. vsqz ad medium totius substantie. 7 ab
intestato in. ij. vncijs cum iure p̄cipiendis. sed si simul
plures habuit concubinas. 7 ex eis filios. filij ab omni
successiōe penitus excluduntur. vsqz ad. §. illud quoqz.

Consideremus. Nota q̄ erubescimus
cum sine lege loquimur
simile. xvij. vi. c. de ide. v. quero. Quero. vtrū filij na-
turales habeant alimenta. 7 vltra hoc duas vncias. h̄
ter. dum dicit 7 nutrimentuz 7c. videtur velle q̄ sic. qd̄
firmat glo. j. qui. mo. natu. effici. sui. §. si quis autē. vbi
ter. concor. cum isto de qua questione dicam infra.

Illud quoqz Collatio datorum ab inte-
stato 7 ex testato fieri debz
nisi expresse aliud dictum sit omnibus que prius de col-
lationibus dicta sunt confirmatis. hoc dicit. 7 impera-
tor hic tractat de tercia parte rubricae. Quero. d̄ qua
donatione hic loquitur. cum alia donatio sit simplex. a-
lia ob causam. vt dos 7 donatio p̄pter nup. Dicit Jo-
han. q̄ intelligit simpliciter. siue sit simplex siue ob cau-
sam. Bu. lec. 7 Py. dicunt idem quod ipse Jo. in dona-
tione ob causam. sed in simplici dona. dicunt contra. nisi
si in tribus casibus. vt habetur in glo. 7 eandem glo. ha-
bes in auten. ex testamento. l. de colla. que sumitur ex
isto. §. vnum tamen dicunt ibi. Aldarti. 7 alij tenentes
opi. contra Johannez. q̄ quando donatio simplex sit e-
mācipato. nullo modo fiet collatio. quia donatio tenuit
ab initio. vt. l. si pater. l. de inoffi. dona. Sed hic videt-
ur velle esse idem siue fiat suo siue emancipato. vt i tri-
bus casibus fiat coll. vt patet in glo. in. v. 7 hoc in his
siue contra. Sed circa hoc obmissis omnibus opi. veri-
tas est quod dicit By. qui hanc questionem disputauit
7 determinauit. 7 dicit sic. Aut donatio simplex sit filio
emancipato 7 cōferri debet. vt. l. vi. liberis. l. de coll. in
fi. Aut sit filio in potestate. 7 ista regulariter nō conte-
ritur ratio. quia talis donatio facta filio i potestate va-
let in vita patris. sed assumit sibi effectū post mortem. vt
l. donat. l. de donat. inter virū 7 vxorem. 7 l. in dona.
l. ad. l. falci. sed legata 7 fideicommissa nō cōferunt. vt
l. a patre. l. de coll. ergo nec talis donatio conferunt.
fallit in tribus casibus no. in glo. Quero. inter quas
personas 7 de quibus rebus fiat coll. 7 primo quero.
an suus conferat suo. 7 glo. hic 7 in. l. emancipati. l. d̄
colla. dicit q̄ hic probatur per. l. filie. eo. ti. quod intelli-
ge esse verum in profecticia. non autem in aduenticijs. vt.
l. finali. l. de colla. Secundo quero. an suus confe-
rat emancipato. Glo. hic 7 in dicta. l. si emancipati tes-
net q̄ sic. profecticia tm̄ 7 non aduenticia. sed aduerte.
quia filius in potestate potest habere profecticia diuer-
sis modis. potest habere dotem vel donationem pro-
pter nuptias 7 similia. 7 ista debz conferre. vt. l. filie do-
tem. 7 in. l. vt liberis. l. de coll. Item potest habere pe-
culium. 7 istud non conferunt. sed potest diuidi. vt. l. si-
lio licet. l. de coll. potest etiam habere simplicem dona-
tionem. quo casu dicit vt supra dicit. Quero tercio. an
emancipatus conferat suo. Glo. in dicta. l. emancipati
videtur velle q̄ omnia conferat. sed veritas est q̄ con-
fert profecticia tm̄ nō aduenticia. ita tenet glo. h̄ p̄bat

optimus in dicta. l. si. l. quādo 7 qui. quar. pars debe-
t. nullo obstaculo. 7 ibi dicaz. Quero. pone q̄ habeo
quinqz filios. vnum ex istis exheredo iuste. vel vnus in-
trauit ordinem minorū. alijs aliquid iure instit. relinq̄
minus legitima. 7 extraneū instituo. etiā isti habebūt
pro legitima trientem vel semissem. habito respectu q̄
omnes sunt quinqz. dicunt q̄ trientem. quia ille iuste ex-
heredatus vel qui religionē intrauit habetur pro mor-
tuo. 7 ideo si isti filij volunt habere semissem. habito res-
pectu ad coniunctū filium. tanq̄ sibi ipsi contrarij. es-
sent repellendi. ar. l. ticio si nō miserit. ff. de condi. 7 de
mo. l. j. §. sed si aliquid. quādo appellā. sit 7 in hac opi.
inclinat Buil. in dicta auten. nouissima. Et no. glo.
si filius ibi sed cōtra est vtrū. idem no. supra de here-
di. 7 falci. §. primum itaqz. l. de inoffi. te. autē. nouissi-
ma. vbi glo. dicit. idem in collecteralibus. 7 etiam doc.
ibi tenent 7 per azo. in summa in auten. de heredi. 7 fal-
si. in. ij. colū. 7 ibi in ter. Item nota in dicta autē. no-
uissima quā ibi tenet Buil. quia supra dixi q̄ filij debēt
habere legitimam iur. instit. an ascendēt eodem modo
debet habere legitimā. putarem q̄ sic. sicut diximus
in descendētibus probatur infra vt cum de ap. azo. §.
hoc quidem ibi hoc eadem als quidem 7c. 7 in. §. aliud
qui precedit hoc quidem vbi est dictum. q̄ descendētēs
debet habere iure instit. ergo idem in ascendētibus. nō
ob. ter. qui dicit cum aliqua distincti. quia distinctio et
diuersitas est inter causas inter quas filius potest exhe-
redari. 7 causas propter quas potest exheredari. nō au-
tem in hoc quod vnus debeat habere iur. instit. alter nō.
Ultimo Jac. de bel. ponit hic vnam magnā disputa-
tionem qua queritur. an filius in potestate sit heres ipō-
iure. 7 qualiter sit heres. 7 an filius in potestate pater-
nam hereditatem transmittat ad extraneos. quam vide
per te.

Excipiatur Dico. 7 videtur q̄ ille. §. non
filius curialis alter non. vel vbi duo filij sunt curiales.
vel due filie curiales. nā hereditas diuiditur in. xij. vnci-
as. vt instit. de heredi. instit. §. hereditas. sed si vni curia-
li relinquunt nouem vncie. alius curialis vel etiam nō
curialis non potest habere nouem vncias vel tres vnci-
as quas habere debet preteritus vel exheredatus. D̄
missis oibus opi. no. in glo. veritas est q̄ vbi sunt omēs
filij. 7 omnes curiales. vel plures filie curiales nup. gl̄
bet debet habere tres partes eius qd̄ ab intestato esset
habiturus. sed si est aliquis qui nō sit curialis debz ha-
bere trientem vel semissem eius quod esset habiturus ab
intestato. circa qd̄ vide qd̄ no. in dicta autē. nouissima.

Prohibemus No. q̄ filius nō pōt frau-
dari in subsidio. i. legitti-
ma. nec ob. l. vxori. ff. de usufruc. vel quia corrigitur per
hunc. §. 7 ista est veritas quā opi. tenent glo. 7 doc. i. d.
auten. nouissima. 7 pro glo. expref. in. l. omnium. ff. de
usufruc. licet glo. in dicta. l. vxori nō firmet. dicunt enīz
quidam q̄ ibi loquitur quando pater relinquit filio p̄-
prietatem omnīū rerum. sed hoc so. videtur expresse con-
tra hunc tex. licet quedam glo. super. v. nuda. subaudi-
at 7 illam forte non totam. No. glo. hoc est ibi. l. iij.
in fi. tu vō q̄tum ad dictam glo. dicit vt no. 7 meli⁹ in di-
cto. §. quarta. Alibi glo. dicit q̄ pater potest fraudare
legitima projiciendo omnia in mari. vt no. in. l. j. l. de
inoffi. te. in. vj. q. 7 ibi per Ly. in. ij. q. By. vō docet vnū
modum fraudandi filium legitimam. videlicet quis pa-
ter promittat alicui bona sua post mortem suam. nā le-
gitima debetur post es alienum. vt. d. §. quarta. Sz si
aliquis promittit post mortem suam est vt es alienum.
vt. l. hereditarium. ff. d̄ bo. aut. iudi. pos. ergo 7c. quod
dictum dy. posset procedere. vbi promissio fieret ex cau-
sa non lucratiua. sed si fieret ex causa lucratiua promissio

in dicta. l. vltima. l. de coll. Quero quarto nunquid emancipatus emancipato conferat. Glo. hic dicit fm quodam. sed in. l. si emancipati palle. in pria glo. dicit q emancipati conferunt profecticia tm inter se. sed magna glo. ibi in princi. posita notat q etia profecticia no conferuntur inter se. sed veritas est q an. l. vt liberis preall. emancipati inter se nihil coferebant. sed per dicta. l. vt liberis cofezuntur inter se profecticia. sed aduentitia non. vt. l. fi. co. ti. Quinto quero. quid in his qui non sunt sui nec emancipati. an coferant inter se. Glo. hic. 7 in dicta. l. emancipati videtur velle q no. quod veru est ante dictam. l. vt liberis. sed per dicta. l. vt liberis coferunt ea que sunt profecta de bonis eiusdem cui hereditate agitur. in hoc tamen differunt ab emancipatis. quia emancipati coferunt inter se simplicem donatione. sed isti no coferunt. nisi in casu vbi emergeret inequalitas. vt. l. illud. §. fi. l. de coll. Quero sexto. si aliquis de descendibus est admirtus cum extraneis coheredibus. an eis coferunt. Glo. hic dicit q no. 7 bene. 7 idem no. i dicta. l. si emancipati. Sequimo quero quo iure petat ista coll. ter. in. l. pe. ff. de colla. dicit officio iudicis. qd intellige veru quando ille qui petit coferi no possidet. als consultur ei per denegat. actio. de quo dic. vt no. in. l. pretor in princi. ff. de coll. bo. vbi est bona glo. 7 vide quod no. in. l. foror. 7. l. postumo. l. de coll. potest etia agi ad coll. ex stipulatione. de coferendo interposita no solu iudicis officio. vt no. glo. in. l. filius. ff. de coll. dotis. 7 fiat hec coll. altero de tribus modis vel bona cofunicando. vt probat in. l. illam. §. fi. ibi coistis 7c. l. de coll. vel minus accipiendo. vt. l. dotis. e. ti. vt libera do vel cauendo de indemitate heredum. vt. l. j. 7 ibi no. l. de coll.

Et hoc sepe. Hic. §. tractat de quatuor partibus rubrice. Diuisio bonorum a patre inter liberos facta no aliter valz. nisi facta fuerit in testamento. hoc dicit vsq ad. §. studiu. Op. 7 videtur q huius dispositio 7 diuisio facta a patre debeat sine subscriptione valere 7 sine aliqua scriptura. vt. l. quotiens. l. fami. her. 7. l. filij. 7. l. fi. l. de testa. 7. l. hac coful. §. ex imperfecto. So. hic loquitur quando in scriptura vult quis suam scripturam facere declarare. quo casu debet interuenire subscriptio patris vel omnium liberorum. vt hic 7 in auten. si vero. l. fami. herci. que sumitur ex hoc. §. vel si no interuenit subscriptio debet interuenire solenitas que habetur. l. de testa. aut. quod sine. in legi. contrarijs loquitur quando pater vult inter filios diuidere sine scriptura. quo casu sufficit hoc fieri cora duobus testi. vt no. glo. hic 7. l. fi. l. fami. herci. in sti. de testa. §. fi. spec. in ti. de testa. §. restat. ver. q autem. 7 sufficiunt duo testes rogati vel tres fortuitu. vt no. in. l. fi. in fi. l. de codicill. etia si femine adhibeant i testa. vt no. in. §. j. infra de testi. imperfec. 7. l. de testa. aut. q sine. licet als mulier in testem adhiberi non possit. vt. l. qui testa. §. mulier. ff. de testa. propter rationez quam reddidit glo. in sti. de testa. §. testes. potest tamen esse in codicillis. vt no. in dicto. §. mulier. 7 hec est veritas. Quero. vidi q pater no perfecta voluntate potest disponere de qua imperfecta voluntate debet intelligi. Dic q de imperfecta voluntate ratione solenitatis obmisit. secus si ratione imperfecte voluntatis testatoris. qz tunc non valet etiam inter liberos. vt no. in. l. si his q. ff. de testa. in secunda sol. contrarij. §. ex imperfecto. 7 glo. parua hoc idem sentit in. l. fi. l. fami. herci. super ver. cepte. als super verbo complete. Sed pro declaratione huius. §. quero de tercia questione. mulier potest instituire filium vulgo conceptum. nisi sit illustris. vt. l. si qua illustris. l. ad orfi. 7 ei. ab intestato succedit. vt i sti. de susce. cogna. §. vulgo. an poterit instituire talem filium in testamento non solen. Secundo scis q pater potest instituire filium naturalem fm q habuistis i. §. consideremus supra eodem. 7 melius infra qui. mo. na.

tu. effi. sui. §. ne igitur. 7. §. si vero filios. an pater potest talem filium in testamento non solen. instituire. Tercio quero. an filius legitimus 7 naturalis instituens patrem poterit hoc facere in testamento non solen. de quibus tribus questionibus. dic vt notat spec. in ti. de istu men. edi. §. compendiosi. ver. quid si mulier. 7 ver. quid si pater naturalis. 7 ver. quid si filij. Et no. glo. j. ex qua habes significationem huius verbi plurijz vt plurimorum. q significat tres ad minus. facit. l. sed ea que de legi. Secundo no. glo. si presbiteris. q non debet dari ad recipiendum testimonium notarius suspectus partibus. 7 idem dicit in iudice. Tercio no. glo. in tex. liberos ibi. sed quid si. r. 7c. 7 tene menti.

Studium. Dicitur est supra de. j. ij. iij. 7. iij. p. te rubrice. Sequitur videre de quinta scilicet de inficiationibus eius qui scripturam priam vel numerationem in ea contentaz abnegat. siue sit actor siue reus vel procur. vel curat. pena dupli e puniendus nisi aduersarius ab onere proba. sua confessione releuauerit in expensis nihilominus condemnandis. sed si post inficiat. numerat. ad solutionis remediu currerit. soluere nihilominus compellitur. h. d. vsq ad. §. illud quoqz. Et habet duas partes. nam prima loquitur de principali persona. secunda de procur. 7 cur. negate. secunda ibi. si do lex. Item prima habet. iij. partes. q primo loquitur de reo negate scripturam. 7 etia numer. tantu que in prima scriptura continetur. secundo de reo q primo negat postea cofitetur. tertio de eo qui negauit. numerat. postea decurrit ad sol. Quarto de actore q pecunia sibi solutaz petit 7 litteras proprias solut. negata secunda in ver. si enim. tercia in ver. si quis ante. quarta in ver. sin aut. Ex hoc. §. j. no. duo no. l. posita in glo. si actor. Quero de qua scriptura hic loquitur. Respo. deo loquitur de priuata scriptura ex qua quis obligat. ita q ex ipsa scriptura iducatur obligatio. Secus si siue ea quis obligatus sit. ita q ipsa scriptura sit tm ad probationem. vt no. glo. l. de no nu. pe. aut. contra qui propriam. que sumitur ex ipso. §. vbi etia no. per glo. et doc. q si aliquis negat publicum instrumentuz esse publicum no punitur pena huius. l. Venio ad ver. si q autem adimat. 7 hunc tex. inducit dy. ad. q. q quis si possit simpliciter duas contrarias exceptiones proponere. ita no. ipse in. c. nullus pluribus de regu. iur. lib. vj. de qua. q. e. glo. ff. de excep. l. nemo. 7 ibi alle. hunc. §. ad B per doc. in. l. j. l. de fur. facit optime tex. l. cum debitor circa prin. ff. de pbat. Venio ad ver. sin autem no. glo. postq ibi. sed none. 7 glo. sequetes ibi sed qua act. circa qua vide quod no. glo. 7 doc. in dicta autem. cora qui priaz. Venio ad ver. si vero lis. ex quo no. q cotumacia seu delictu administr. cura. vel cura. no nocet domino. simile i. l. meminerint. l. vnde vi de quo no. per glo. 7 Inno. i. c. j. vt lite no conte. per doc. in. l. iudemus nullam. l. de sacrosanc. eccle. p dy. in. l. apud. celluz. §. igitur si cu. ff. de doli excep. 7 vide quod no. in. c. delictu el primo. de re. iur. lib. vj. Ultimo no. glo. si tutor. ibi sed quid si lras.

Illud quoqz. Possessor qui negauit res sue fuerat vel affirmat. 7 post probatione actoris confiteatur 7 ad exceptione decurrit. prius possessione priuatur 7 in actorem transferit. q de iure suo audiat. hoc dicit. Nota q ppter mendaciu quis punit in translatione possess. vt h. 7 in auten. Itē possessor. l. q pot. i. pigno. ha. que sumit ex B. §. 7 simile in. l. fi. ff. de rei ven. Secundo quero de intellectu huius. §. glo. intelligit cu generaliter in couento quacunqz actioe siue rei. vendi. siue actio. ypothecaria. siue act. mista siue agatur actio ne personali ad ipsam possessionem. 7 siue qz agatur nomine proprio. siue nomine alterius. qua opi. tenet h. Jaco. d. bel. 7 doc. in dicta aut. 7c. quod tene menti. Sz aduerte ad princi. glo. sup ver. couen. ibi q debitor fuit

Colla. iiii.

De nuptijs.

domin⁹. Ex quo no. q. agēs ypothecaria dz pbare de bitozē fuisse dominū tēpore obligatiōis. 7 idē no. l. de sal. interdicto. l. lege. insti. de interdictis. S. interdū 7 i situ. de act. S. Itē seruiana. sz alibi tenet gl. q. i ypothecaria sufficit pbare qd debitor possiderit bona fide. 7 cū titulo tēpore obli. vt no. ff. de pi. act. l. rē alienā. alibi gl. tenet q. sufficit q. debitor possiderit bona fide tēpore obli. de q. q. dic p dy. i dicto. S. seruiana. 7 pleni⁹ p Ly. i. d. l. j. l. de salua. interdicto. 7 p spec. i ti. de obli. in. v. sz nunqd dz. 7 ver. qd si pbo. 7 ibi ipse re⁹. Istud declara p dy. i. c. null⁹ pluribz. de re. iu. li. vj. 7 p doc. i. d. au. ten. Itē possessor. No. gl. 7 legalem. ibi i alieno no. ex hac pte glo. q. i diuersis iudicijs seu i diuersis istatijs pmissum ē allegare cōtraria. 7 qd negatū ē i vno iudicio possum i alio cōfiteri. Idē no. i. d. autē. Itē possessor i vl ti. glo. cōtra qd vide p doc. i. l. j. l. de furtis. 7 ibi autē. 7 similit glo. habes in. l. si. ff. de rei ven. Et etiā no. q. talis trāslatio possessiōis pōt etiā peti p cōdi. ex lege. 7 ibi i casu isto 7 i casu huius. Et ibi vt dictū ē. Sed q. debeat fieri cōtestatio repēdit hic Jac. d. bel. dices. q. nō dz iri p tot circūstant. sed stati cognita veritate pcedat ad trāslationē posse. sine lit. conte. Itē no. fm dictū qd sequit i glo. q. eo ipso q. ē facta interrogatio an possideat. videat esse facta lit. cōte. sup iudic. poss. repēdit dicit Jac. de are. qz dicēdo se nō possidere nō ē animus cōte. lit. sed excludēdi iudiciū. quā rationē ponit gl. p. dū dicit de iudicio rei ven. 7 nō iteruenit narzatio 7 rñsio que ad lit. conte. ē necessaria. vt. l. j. l. de lit. con. Itē pbatur sz p possit. 7 responsi. nā ad eas nō fit lit. conte. vt extra de elec. c. dū ecclesia. v. licet. 7 de lit. conte. c. j. 7 ibi. Sed nūquid ista glo. pcedat presupposito q. debeat fieri lit. conte. 7 q. videat facta eo ipso q. ē facta interrogatio an possideat. 7 ibi 7 hic nō fuit penitū. Ex hac sol. de lit. conte. 7 infra de exhibē. reis. S. sancim⁹. Et ibi ppter negocij naturā. Jac. de bel. dicit nō esse necessariuz libellū. sz sufficit simplex facti narzatio. facit. c. sepe extra de ver. sig. in clemē. 7 pbat q. vbiqz nō requiritur libellus est necessaria facti narzatio. Quero dicitur hic 7 rogatur qui act. infert. quid si post negationem rei actor pbat intentionē suam per sacramentum reo presitū. an puniet reus in trāslatione possessiōis. dicit gl. in sy. q. nō. vt no. in. l. si. ff. de rei ven. In autem reus q. p mendaciū negat possit de suo iure docere anteq. possessio trāstret in actorē. dic vt in fra dicā in autē. Item possessor.

Quod autem Liberi ex cōcubina. liberi vel liberta vel ancilla postea manumissa nuptijs 7 nuptialibz documētis postea interueniētibz legitimi efficiunt siue alij nati sunt 7 vident siue nati 7 mortui sunt. siue nulli postea nati fuerint. istum. S. declara in glo. no. q. filij.

Erueit ad nos Dubitationē vanā. Cōstitutio noua ad i terpretationē antiquozū iducta. hz locū i eisdē casibz i qbz. l. interpretatis loc⁹ ē. nō i casibz pēdētibus locū hz sentētia vel trāsfactio nō dif finit. h. d. vsqz ad finē. Iserunt. i. locū habeāt. No. ex hac. l. ter. ibi cū oibz manifestū zc. q. oia que habēt locū i. l. interptata. intelligunt repetita i. l. interpretante. Idez habes i. l. nihil. in hac pte. ff. d. cōiu. cū ema. l. j.

Am quidem sacra mēta secim⁹ legē. Iudices appellatiōnū 7 eozū officiales i cā appellatiōnū i qbz officii ē cōe i iudicio semel examiat. facere debēt. 7 d gestis pncipare. h. d. facit ter. in ver. in

sup. 7. S. in qb⁹. q. i castro vel i ciuitate sunt duo iudices ordinarij. q. debēt simul administrare 7 simul cās audire. ad idē. ff. de reg. iur. l. duo ex tribz. In cōtrariū facit. l. j. ff. de offi. cōsu. de quo. p. Suil. in. l. pri. alleg. S. nu. ff. de re iudi. 7 p Inno. i. c. prudētia. extra de offi. dele.

Rubrica. De armenijs.

Rmeniorū regio nem bene legibz. Mulieres quēadmodū 7 masculi ad successionem venire debent. antiquo iure cessante. hoc dicit.

Rubrica. De nuptijs.

Lurime quidē iam

varieqz. Constitutio ad futura negocia trahit. i pteritis vō. iura vetera seruāt. Itē dispositio vltie voluntatis legibz nō repugnās dz p lege seruari. 7 nuptias sol⁹ effect⁹ facit nō dotalia istumēta. h. d. vsqz ad. S. distrahunt. No. in. d. extimabim⁹ q. sapiētis ē mutare cōsiliū in meli⁹ 7 sunt vba salemonis. dicit gl. bec vba ponit. xij. q. iij. ca. vnusqz. 7. c. ē. 7. xxv. q. iij. c. iudex. extra de accusa. c. qli ter 7 qñ. Secūdo no. i. S. disponit q. volūtas testatoris ē lex. Tercio no. ter. ibi vnusqz cū sua glo. q. generale dictū legis recipit restrictionē de abilita. simile. L. d. sa crosan. ecc. l. j. ff. de mu. 7 ho. l. vt gradatim. S. 7 si lege.

Uenio ad ver. nuptias 7 no. q. sol⁹ cōsensus facit matrimoniu. ad idē. l. de nup. l. neqz siue. ff. de regu. iur. l. nuptias. Ultio nota q. est legatū facit. xij. q. ij. c. j. in ver. cū ergo 7 ver. Itē Jo. de quo dic vt no. supra de incest. nup. S. dubitatum institu. de nup. S. quia vō ita. No. glo. facit. ff. ibi 7 illa interrogetur. item si dicantur alia verba consensus experimentia. vt in. c. pe. extra d. de spo. 7 ibi. l. se. Sed de iure canonico matrimonium perficitur si sequatur carnalis copula. vt in. c. bis qui. 7. c. fi. extra de spon. Item perficitur quandocunqz simul cohabitatur nec distinguitur. vtrum vir vadit ad domū vxoris vel econuerso. vt in. c. ad id de despon. impu. c. j. li. vj. Presumitur etiam perfici matrimonium. si postea inter sponsoz sequatur anuli subarzatio. vt in. c. tue. 7 ibi no. in. ij. glo. extra de despon. sed contra. 7 vide quod nota. i. l. cum inte. l. de dona. ante nup. 7 l. cum fuerit de condi. 7 demon. Quero an donatio ad domuz viri aliquid operetur. dic q. operatur duo. primo vbi est dubium precesserit matrimonium per verba de presenti vel non. facit presumi matrimonium fore contractuz. 7 ita intelligunt. l. mulierem. ff. de ritu nup. 7 hoc expresse tenet glo. in dicta. l. cum fuerit. Secundo. quia facit presumi donationem factam a viro vxori fuisse factam. post matrimonium perfectum. 7 sic non valere. vt. l. pe. S. si. 7 ibi no. ff. de dona. inter vir. 7 vxorem. ad idem dicta. l. cum inte. in si. idem no. in. l. nuptijs. de re. iu. probatur in. l. mulierem. 7. l. deniqz. ff. de ritu. nup. no. xxx. q. v. c. nec illud. 7. xxxij. q. ij. c. honoranter. extra qui cle. vel vonen. e. veniens. 7 expressum ē in. c. fi. de procu. lib. vj. An autem matrimonium requirat diem vel conditionem. glo. in dicta. l. sufficit. videtur velle q. sic. idē tenet in. l. actus. ff. de re. iu. licet nō firmet in. l. nuptias. e. ti. sed q. sponsalia. 7 matrimoniu recipiant diem vel conditionē habes extra de cōdi. appo. c. de illis. 7. c. fin. 7 ibi no. Quero an matrimoniu requirat verba. glo. ista videt velle q. sic. in pnci. cū quo cōcor. quod no. i. l. cū notissimi. l. de prescrip. tri. an. Sz cōtra videt sentire glo. in. d. l. sufficit in vltima glo. p qua glo. facit. l. mutus. ff. de iure dot. 7. c. cū apud extra de spon. vbi mutus contrahit matrimoniu. ergo patet q. verba nō requirantur. 7 ideo dic vt optime distinguit glo. i. c. tue. extra

de spon. 7 vide qd no. in. c. pe. e. ti. 7 de coniu. seruo. ca. fi. Quero dixi qd matrimoniu potest contrahi iter absente. pone qd quis misit nunciu ad quandam muliere. postea mulier consentit. an erit sponsalia dicendo qd volebat ea in sponsam. anteq ipsa consentiat ea penituit post ea consentit. Glo. i. d. l. sufficit videt inclinare qd no sunt sponsalia. ad qd facit qd no. in. c. sup. te. extra de spo. Contra videt no. i simili i. l. j. in fi. de contrab. emp. Veritas est qd sponsalia no tenet. ar. l. si penituit. ff. de diuoz. 7 d manu. vin. l. si pater. Lu eni iste talis iterueniat vt nuncius. stati cu deficit consensus domini. dicit deficere act? qd cu eo gerit. na cu quis contrahit p nunciu. nunciu non dicit contrahere ipse sed dñs. vt. l. licet. ff. de pñi. pe. l. si quis alteri vel sibi. l. multu. 7 ista opi. tenet Ly. i. l. mādatis. l. man. 7 Jac. de bel. in. l. si ego. S. j. ff. q. iussu. 7 per dy. in dicta. l. si pater 7 hoc p glo. xxx. q. v. nec illud. cu oia pdicta cōcludunt i nuncio. Quero qd in pcur. puta nisi pcuratorē ad titia desponsandā 7 reuoco pcur. eo 7 dicta titia ignozate. an si postea titia cōsentiat ē matrimoniū? Inno. tenet qd no. 7 dicit ipse spāle in matrimoniū. ita no. ipse in. c. venies extra de spo. de quo ē casus. in. c. si. in fi. de procura. lib. vj.

Distrabuntur + uenite quadrupliciter distrabuntur. quandoq; p occoñ. iculpabile. altero ipsozū vt vtroq; religionē igrediēte. quandoq; p occoñ. culpabilez religionē erigentē. quandoq; p occoñ. necessariā marito agere nō valēte in trienniu viro que data sunt in triennium minime valere. b. d. Nota primo qd monach⁹ habetur p mortuo q̄tū ad matrimoniu. vt in. d. s. j. occoñ. q̄ ad alia vō non habet p mortuo. 7 p hoc. d. glo. magna. qd monach⁹ pōt esse testis. de quo supra de mo. S. ad cogitandū. ad quod facit de condi. 7 demo. l. iterdidit. 7 qd glo. ista tractat de morte civili vel naturali. Quero an mors civilis naturali equiparet. dic qd nō equiparat nisi i casib⁹ a iure pmissis. ita tenet glo. xvj. q. j. c. placuit. 7 p glo. in. c. susceptuz de rescri. li. vj. No. glo. hic de iure civili. Quid autē de iure canonico. dic vt habes i. c. j. extra de cōuersi. cōiu. c. ij. 7. c. ex pluri. 7 vide qd no. in. c. ex pte eodē titulo. 7 xvj. q. ij. c. de spōsa. Venio ad. S. p occasione. i quo no. qd ppter viri ipotentiam 7c. Sed extra glo. cōtra hoc oppo. quia impedimentū cobitus matrimoniu nō dirimit. vt. xxxij. q. vij. c. hi qui matrimoniu. So. aut loquimur de impedimēto qd erat ante matrimoniu contractū. 7 loquitur hic. S. 7. l. i. causis. l. de repub. cū si. aut de impedimento superueniente post contractū matrimoniu 7 illud nō dirimit matrimoniu iā contractū. vt ibi. 7 no. i. c. laudabile extra de fri. 7 malef. vbi est idē ter. qd hic. Sz circa hoc quero. pone qd ē dubiu an impedimētu subesset ante matrimoniu vel supuenerit post contractū matrimoniu. qd presumem⁹? dic qd psumēduz ē qd supuenerit post matrimoniu contractū. 7 hoc fauore matrimonij. 7 h tenet glo. xxxij. q. j. in fi. sūme. ita tenet Hoff. i sum. extra de fri. 7 male. in fi. ti. Querit glo. qd de impedimēto mulieris. dicit glo. fm qd. qd idē. de quo dic vt i. c. ex litteris. extra de fri. et male. 7 i. c. fraternitatis. l. ij. Itē querit glo. a q̄ tēpore icipit curzere istud trienniu. dicit glo. q̄ icipit ex quo qd icipit curzere eo tēpore quo vir icipit habere vxoz. idē no. xxxij. q. j. in summa 7 in palle. c. laudabile. Itē quero dicit hic etiā si voluerit hoc marit⁹. qd si marit⁹ vult 7 vxoz nō. dic vt no. i dicta. l. i. causis p glo. 7 doc. Ultio no. glo. ex qua habes qd dictio quoq; habet iplicare aliū casum. idē no. supra de nō. al. S. ipsos quoq;.

Sed etiam + uenit ex coniugibus nō dissoluitur. nisi fuerit incertū. an psona q̄ fuerit in captiuitate uiuat. tūc eniz cōiung in ciuitate remanēs potest libere post. v. annos nubere dote 7 donati. ad vnuz quenq; redeunte. b. d. Oppo. dicitur hic 7 innuitur. qd quinz quēnium icipiat curzere a tēpore quo cepit esse incertū

de morte vel de vita existentis in captiuitate. imo videt qd cōputetur a tempore captiuitatis. vt. l. vxozes. ff. de diuoz. Glo. ponit opi. Veritas est. qd illa. l. corrigitur per hunc. S. vt ex tempore captiuitatis computetur. 7 sic tenet primam sol. glo. quam opi. firmat glo. j. S. quod autem a nobis infra. vt li. ma. 7 au. sed hoc est verū d iure civili. sed de iure canonico ille qui est captus ab hostib⁹ debet perpetuo spectari donec est certuz de morte ipsi⁹. vt in. c. in presentia extra de spon. vide quod nota. ibi 7 in. S. quod autē preallegato.

Quod autem + uenit altero ex coniugibus in metallum damnato. quia nemo bene natus ex supplicio fit seruus. b. d. Dicitur hic qd nemo bene natus 7c. Intellige de his qui post condemnationem superuiuunt. 7 ita loquitur hic. Secus in his qui damnatur ad mortem. nam illi fiunt serui ex supplicio. vt. l. qd status. 7. l. qui ultimo. ff. de penis. ita soluit glo. in auten. hodie. l. de dona. inter vir. 7 vxoz. licet contrariuz no. 7 male i. l. eius qui. in fi. ff. de testa. 7 ibi per By. qui illam glo. reprehendit. 7. l. si quis exheredatus. S. irritum de in ius flo. irri. q. 3. te.

Si vero decretum + uenit aliū cuius in seruitute redacto nuptie dissoluntur. Nuptie autem cum seruo domino ignorante contracte nulle sunt ab initio. 7 ideo dissolui non possunt. Nuptie vero cum seruo vel ancilla contracte domino expresse vel tacite consentiente vel cum seruo a domino derelicto eo seruo languente valent. nec dissoluntur. b. d. vsq; ad. S. deportatio. Et no. in prin. huius. S. j. qd decretum appellatur sententia diffinitiuā. ad idē. S. proxi. quod facit ad idē quod no. doct. in. l. cum proponat. l. de bo. auto. iudi. po. Secundo nota ter. qd seruitus equiparatur morti 7 vide glo. Oppo. etiam videtur. qd cum ancilla 7 seruo possint contrahi nuptie etiā domino contradicente. vt in. c. j. extra de coniu. ser. So. quod hic dicitur. hoc hodie ibi corrigitur. quod intellige verum quando matrimoniu contrahitur inter scientes. secus si crederet contrahere cum libera 7 re versa esset serua. xvij. q. ij. in summa. 7 latius eadem causa. 7. q. capitulo si quis ingenuus. Oppo. ad ver. 7 multo potius. 7 videtur qd talis seruus a domino adiectus non accipiat in libertate. immo occupanti conceditur. vt. l. si. ff. de rele. Glo. ponit hic tres opiniones. 7 approbat omnes tres. Tu vero approba primam quam etiam approbat glo. in. l. j. S. sed scimus. l. de lati. li. tol. 7 in dicta. l. si. vide quod habes in capitulo vno extra de infra. 7 lau. 7 quod no. ibi per Inno. 7 per Buil. in summa huius tituli. 7 vide azo. in summa de infan. erpo. 7 quod no. glo. lxxvij. di. capitulo si. Nota ter. ex studio quod tantum est 7c. ut i glo. 7 infra. e. S. si itaq;.

Deportatio + soluit. Itē milite ad militiā accedete ei⁹ vxoz si lras sospitatis ipsi⁹ nō accepit. 7 p. r. an nos expectauit 7 a pzipte grāz ipetrauēt. licite cū alio nuptias p̄bere pōt. b. d. Bñe. S. hodie corrigi p. S. qd at vt li. ma. 7 au. 7 p. c. i p̄sētia extra d spō. vbi dī. qd exspectare donec ē certa de morte viri.

Ditiores + uenit aliū cuius in seruitute redacto nuptie dissoluntur. Itē milite ad militiā accedete ei⁹ vxoz si lras sospitatis ipsi⁹ nō accepit. 7 p. r. an nos expectauit 7 a pzipte grāz ipetrauēt. licite cū alio nuptias p̄bere pōt. b. d. Bñe. S. hodie corrigi p. S. qd at vt li. ma. 7 au. 7 p. c. i p̄sētia extra d spō. vbi dī. qd exspectare donec ē certa de morte viri.

Sivero Si vxor diuortium sui causa fecerit legitimas patitur. et ante quinquennium nuptias contra- bere non poterit propter sobolis promissionem vel pfusionem. viro aut in omni casu quicunq; nuptias contrahere permittit. hoc dicit. No. d. qd non obseruando cessando qd cessat ratio legis qd cessat ipa. l. vt hic. et. l. adigere. S. quis. ff. de iure patro. 7. l. quod dictu. ff. de pac. cu. si. Est em ratio in eis. l. ipa. vt. l. cu. mulier. ff. so. ma. quasi dicat ibi. pra. hanc glo. videf tenere glo. in. l. liberoz. S. i. ff. de bis qui no. infa. hoc etiā tenet doct. in. l. ij. L. de inces. nup. No. ex hac glo. qd qn lex statuit aliquid ex duob; causis finalib; licet cesset vna. tñ remanet. l. dis. positio. idē no. in dicta. l. liberoz. S. j. et in l. i. de nupti. S. affinitatis. ff. de eri. rei. in. l. si quis ad exhibendum.

Nos autem Uiro licitū est in trib; casib; a iustitiano additis diuortiu celebrare. Item ascriptio nuptias pstrahere cu muliere libera dno psonente non permittit. pena pstrafacientibus imminete. b. d. No. glo. sed aliū ibi seruū. in fi. 7c. et. l. iij. ff. de statu ho. L. de agri. et cen. l. ne diuitius.

Sic itaq; Adrimonio sine dote et donati. constituto alterutro ex eis culpa ad diuortiu pmittent. Ille vsq; ad quadricentū auri substantiā habens vel maior. c. libr. auri quantitate sue substantie punitur. et mulieri ad diuortiu culpam prebenti ante quinquenniu nubere non licet. als tñ. j. annuz nup. sunt pibite. ppter seminis pfusionez. hoc dicit. Et no qd vir 7 vxor no debet ad imparia indicari. vt hic 7. l. ff. l. eo. ibi. j. vt sta. filij. S. ff. xxiij. q. j. c. si quis. Secundo no. ter. ibi substantiā illam 7c. in quo habes qd sicut bona intelligunt deducto ere alieno. ita hic in pposito. vt hic et. l. fi. L. eo. Tercō no. ter. in ver. qd similiter 7c. qd si mulier que no est dotata. diuertit sine causa. punit in decima pre substantie sue. et sic hic videtur casus contra. l. mulier bona. ff. de iure dot. que dicit. qd mulier nubens nulla dote data. presumitur bona sua in dote dedisse. hic no. pbat pstrarium. nā video hic qd mulier que dorem no dedit punit in parte substantie sue tanq; illa substantia no presumat esse in dote. facit ad idem. L. de repu. l. finali.

Est quoq; Liberis in potestate pstitutis vel rto suis in suoz parentum lesionem facere non pmittit hoc dicit. No. j. ter. sine etiā cu alijs 7c. in quo habes qd p dote restituenda possunt duo rei pstitui. 7 sic habes te rti p eo qd no. glo. L. ne fideius. do. ten. l. ij. Idem. L. de dote cauta no nu. l. fi. p dote aut danda no est dubiu qd possunt pstitui duo rei. vt. l. pfecticia. S. si patri. et. l. ij. S. si pater. ff. de iure dot. tamen etiā fideiusor p dote danda constitui potest. vt. l. cum dotis. eo. ti. Quero. quid innouat hec cōstitutio de iure veteri. dicit glo. que incipit soluit quidaz qd nihil. sed sicut olim soluebatur matrimoniu p filiū. ita et hodie. licet no in lesionem parentuz. Sed Jac. de bel. dicit qd innouat in hoc qd olim licebat filio celebrare sed no in lesionē parentum. hodie do no licet diuortiu facere et hec videtur veritas. pbat hic. ibi itaq; nec transigit 7c. et ibi no em habet ratōem 7c. Ultimo iste. S. inducit p glo. 7 dy. ad. q. qd si filies factum est diuortiu. puta qd adulteriu; pmittit. qd propter delictum filie no debet patri circa dote pre iudiciū fieri. de quo no. in. l. consensu. L. de repu. in glo. magna in fi. et in. l. si dote. L. de inre dot. dic qd veritas est qd patri viuo delictum filie no preiudicat. sed eo mortuo preiudicat ipi filie. ita tenent docto. in dicta. l. si dorem. et Dy. in dicta. l. ij. S. sed vtrum. ff. sol. ma. vbi hūc ter. ad hanc. q. inducit. Secdo facit hic ter. ad questio nem an si filies factam. remittetur ypot. fm formā. l. iubem? L. ad vel. fiat patri preiudiciū. Dy. in dicto. S. sed vtz. tenet id qd i pcedēt. de quo dic p spe. in ti. de dona. inter vir. et vx. S. j. d. quid si filia. Ultimo no. ter. ibi ex studio

de quo habuistis in. S. si do. et. S. itaq; 7 ibi no. s. eo.

Deinceps Inequalitas in quantitate dotis tur in qualitat. et quantitate pibet in equalib; aut pa ctis qz maius trahit ad min. hoc dicit. No. qd mors omnia soluit. cui pcor. l. si cu annos. S. fi. ff. qui. mo. vsu fruc. amit. et de heredi. et falci. S. j. Secudo no. quod dicitur de qualitat. et quantitat. inequalitate. pmilla circa quantitatē dotiu et donatio. quod hodie corrigiē. ga semp debet esse equalitas in quantitate qd in qualitate. vt. j. de equa. do. S. j. posita. L. de pac. cōuen. auten. equalitas. q. S. corrigit istū. S. 7. l. ex morte. L. de pac. puen.

Soluto Agit si parēs soluto matrimonio ad secundas puenerit nuptias licetiam habet omē lucrū pueniens ex primo matrimonio alienandi. sed si no alienauerit: filijs reseruare presumitur eis institutis solis vel cu extraneis pteritis vel exbere datis iuste quidē penitus exclusis mortuoz portionib; ipozum filijs transmissis. hoc dicit. No. ter. ibi p dora re in priore coniugio et in priorib; sentire nuptijs. Et q no. qd qui remanet in viduitate dicit esse in priore matrimonio. vt hic. et. L. de bo. qz li. et quod no. in. l. j. S. exa. etio. L. de rei vr. act. ad idem. L. de leg. heredi. l. eman. cipatus. Dppo. et videt. qd licet vir 7 vxor ad secunda vota no transeant. nibilo minus dos et donatio ppter nuptias debeat filijs reseruari. nec possit vir vel vxor talia bona alienare. L. de secun. nup. auten. vxorem. super. l. generaliter. S. fi. v. si do. et. l. si quis prioris. S. illud. eo. ti. Dicunt quidā qd hic loquit de alijs lucris a cōiuge pceptis. puta de legat. donat. fideicomis. sed ibi loquitur i lucro vl dona. ppter nup. S. ditas ē. qd h loq; de lucro dot. et donat. ppter nuptias vt hic expresse dr. et in dicta. l. generaliter. S. fi. et ideo dic. qd ille. S. et ista. l. generaliter. et. S. illud. p. alle. p illuz. S. corrigitur. vt licet alter ex cōiugib; qui dorem lucrant vel donat. ppter nuptias ad secunda vota no transeat. nibilominus tenet reseruare filijs eius matrimonij. si em ad secunda vota transiret. no est dubiu qd filijs primi matrimonij reseruare tenetur. vt dicto. S. j. ne vir ex do. et dicta. l. generaliter. S. j. et ita loquit infra eo. S. nec illud inq; tum loquit de dote vel donat. que debent seruari filijs primi matrimonij transeunt ad secunda vota. Sed ob. in quantitate. qd dicit qd dos et donatio debent seruari filijs secūdi matrimonij coniuge no transeunte ad secunda vota. et sic illam iniuriā facit filijs secūdi matrimonij. sed solue qd illud contingit. qd cu ibi supsunt filij secūdi matrimonij et filij primi matrimonij. et dos et donatio ppter tran situm ad secunda vota seruetur. debet etiā seruari lucrū dote et donat. ppter nup. filijs secūdi matrimonij. ppe equalita. seruandam et inuidiam inter fratres euitandam. Sed pra solu. quaz dedi ad. S. j. ne vir ex do. est vera q; tum ad non transeuntē ad secunda vota. in tran seunte aut remaneat ille. S. incorruptis vt totum lucrū dot. et donat. ppter nu. cedat filijs primi mrimonij qd ē erat de iure antiquo. et ideo dicta auten. si tñ legitur p dictam auten. vxorem et circa predicta. Et de non eligēdo secundo nu. S. pperim. vbi diri. et vide qd no. in auten. nūc aut. L. de secun. nup. S. aduerte. qd licz n transeas ad secda vota possit dicta bona vendē vel aliena re. tñ si no alienat. videf filijs reseruare. ita pbat in l. S. ibi placuit 7c. 7 dicta. l. generaliter. S. fi. 7. l. hac editali. S. fi. Nota glo. hoc est verum. et glo. alle. sine nota.

Prime quidē Adrimonio liberis no ex annale tps ad sedas veniēs nup. penas patit legitimas infamie abolitōe de facili obtenta liberis ex nti; p abo litio imperrari iuris solennitate h seruata. b. d. No. in fi. in v. si do oēs. no. hūc ter. p eo qd diri. s. de no eli. ij. nub. S. h aut. vicz qd no obstatē transitu ad secū. vota. mulier succedit in totū qd ad prietatē et vsufructuz. vbi omis filij primi mrimonij decedūt. Dpp. videt qd vxor

in tempus luctus nubē possit. dūmodo part⁹ edat vt. l. liberoz. §. j. ff. de his qui no. infamia. So. ibi loquit^r cū vir nō est lugēdus. vt ibi no. fm Jo. opi. quā tenet doct. in. l. ij. c. de secun. nup. et in. l. j. eo. ti. secus si vir esset lugēdus. ita d³ intelligi. §. si vō altera. l. eo. Quero. nunquid hodie istas penas luctus patiat^r nubēs. j. an. nuz. qz mortuo viro mulier soluta est a lege viri. vt in. c. pe. in. fi. extra de secun. nup. et. ij. q. ij. §. huic obligat. et hāc opi. approbat glo. in. l. j. in. fi. l. de secun. nupt. et. l. liberoz. §. preal. L. uis p^rarium no. in. l. decreto. l. d. bis qui no. infa. et illā opi. tenet oddo. in dicta. l. j. l. de secun. nup. Glo. in. c. fi. et de secun. nup. ponit opi. et nō firmat. §. Inno. ibi dicit sic. Aut loquimur de penis qz patitur mulier ex eo. qz infra tps luctus nubit. et illas hodie nō patit sed sunt correcte p canonē. Aut loquimur de penis quas vxor patit ex eo. qz nupsit liberis ex tanti bezze locū. et est ratio. qz p^rime pene nō sunt mere pene. sed sunt introducte in fauorē filioz. Idem tenet ibi Do. sli. p. plures ratōnes. Ly. in. l. ij. l. de secun. nupt. tenet contrariū et nitit^r respondere rōnibz Hosti. quibz ratōnibz Ly. Jo. an. rōndet in dicto. c. fi. et tenet opi. Hosti. z Inno. et ista videt^r veritas. circa qd vide glo. goffre. i. summa. de secun. nup. et no. glo. tene tñ ibi in. fi. vide vt no. in dicta. l. ij. l. de secun. nupt. et in dicta. l. decreto.

No. glo. que incipit. vt. l. ista benedicit qd addit illi legi p^rime et scde. l. de secun. nup. sed nō adijcit. l. si qua mulier. l. ad tertullii. qz ibi idez d^r qd hic. saluo qz nō dicit. qz filij filioz succedat. sed hic sic. et ideo putare qz tex. velit dicere. qz illi. l. velit adijcere qz iaz contra est statutū p. l. antiquas. et §. p^r qz dicit ex veteribz adici. l.

Si vō sit. Parente ad scdas nup. puolāte. l. i. beris nō exntibz lucta sunt pentibz pleno iure acquisita. liberis aut ex tantibz ipoz est pprietat^r z vsufruc. parentū administratio. et pentibz ppetit circa castigatōez filioz alienā. penitus interdicta. al^s ven dicatio filijs pmittit nulla eis pscriptōe currēte. nisi tringinta annoz eis incipientibz currere cuz fuerint sui iuris z puberes electōe q^rtu ad dicta lucra in liberoz trāsmittēda parē. penit. interdicta. h. d. Exhonorare. id ē extra honozē ponē. Dppo. et videt^r qz pater et m^r p trāsītū ad secunda vota. mor. pprietatē nō amittat cū de ea testari possit. vt. l. femine. §. j. l. de secun. nupt. Huius timore pla. et bu. sunt in diuersis opi. nam dicit pla. qz olim p. l. femine. retinebat pprietatē. §. filijs seruare tenebat. sed p hūc. §. incōtinētū pdit pprietatē. Hu. vō dicit. qz p. l. femine. statim etiā pprietatē amittebat. Sed veritas est. qz hodie et olim pprietatē amittebat. §. olim habebat elec. vt dicta. l. femie. hodie nō. qd dicit de elec. corrigi. vt. j. eo. §. venient. No. glo. l. secundo viro. i. si. veritas est. qz in aduentitijs seu ex cā aduentitia inter patrem et filiū pōt eē cautio. et obligatio. vt no. in autē. vnde si. l. de inoffi. testa. z de pac. do. l. ij. ff. de fideiuss. l. si quis p eo. et de pdi. inde. l. frater a fratre. in p^rima glo. magna videt^r tex. in. l. iubemus. in. §. in supradictis aut. l. ad trebell. licet glo. ibi dicat in duobz casibz etiā am speciale. Clenio ad. §. §. qz sancitū. in quo no. q. l. erubescit zc. qd intellige verū q^rtu ad administratōem patrimonij. vt hic. sed hñ posset filius patrē corrigere. vt. l. ij. §. si quis quasi. ff. de pdi. ob. cām. Glo. allegat h contraria et nō soluit. Illud qd dicit qz filius nō pōt interdicerē administratōem p^ri. intellige esse verū fm istā d^r stinctōem. qz qñ pater dissipat bona in quibz fili⁹ habet pprietatē. tunc debet distingui. Aut filijs debet dari regressus. qz pater bona immobilia vendit. que vsu nō psumunt. tunc filius nō potest reprehendere p^rem circa administratōem. et ita hic. et. l. de bo. que libe. l. si. §. non autem. Si vō pater vendit res mobiles que de facili possunt nō apparere. tūc si pater esset nō soluendo. et eēt homo male vite. potest patri administratio bonoz interdici.

ci. vt. l. fi. l. de sen. pass. facit. l. imp. ff. ad trebel. predicta intellige in patre sane mētis. Si vō pater esset furiosus tūc dic. vt. l. his qui. ff. de tu. et cu. datis ab his. z. l. j. in. fi. ff. de cur. furi. Clenio ad. §. veniet. in quo no. qz p^r vel mater nō hñt ius eligendi vnū ex filijs in lucro alterutro ex cōiuge pueniente. cui pcor. §. p^rper. in. §. de nō eligen. secun. nub. et sic p hūc. §. et illū corrigitur. l. femine. et. l. generaliter. §. diuidendū. l. de secun. nup. p hoc sup dicta. l. femine. est posita autē. lucrū. qz ē sumpta ex isto. §. et dicto. §. p^rperimus. Nec ob. huic dicta. l. in quibz. in. fi. l. de secun. nup. nam ille. §. vt ibi not. habet duas lec. prima est qz parens qui lucrā et illud lucrū pdit p trāsītū ad scda vota. habet ius eligēdi inter filios suos et vnū alteri in tali lucro disponendū et fm hāc lec. ille. §. nō corrigi. immo cū si. huius. §. cōcor. et scdam lec. tenent doct. in dicta. l. in quibz. in. fi. et p istis duabz lec. vide hic no. v. patianē. et glo. sup ver. fm mēsuraz. Ultimo circa hūc. §. no. glo. sup verbo nuptus. et glo. inequalitat. Ex qua glo. habes. qz illud qd dicit. qz filiusfamilias hz heredē. est adinuentū p aut. de heredi. qui ab intestato. §. j. Sed veritas est qz etiā de iure civili. filiusfam. habet heredē. vt. l. qd scitis. l. de bo. que li. et. l. fi. l. cōi. de suc. ad idem. l. fi. §. fi. l. ad tertullianum.

Sine infirma Parēte ad scda vota cōuolāte supstitū liberis vno filioz absqz filijs defuncto. lucrū ad penē redit p certa portōe ex pacto nō exntiuz liberoz. reliquū vō ad filij heredes puenire d³. et p eadem portōe alienatō cōfirmat que aliena. valet in totū si omēs filij parēti pcederint. Item filij talia lucra qz debent ppter trāsītū ad scda vota pceptiunt. dūmodo nō fuerint ingrati. hoc d. vsqz ad. §. optime. et glo. magna ponit casum. Inter. ibi. Et filioz vnus sine filijs. secus si cū filijs. vt. §. e. §. tñ. si pluribz et ibi si vō nō habeat zc. Dppo. hic in nūit qz apposita fuerint duo pacta. vnū de lucrādo totū in casu exntiuz liberoz. secūdo de lucrādo pte in casu nō exntiuz liberoz. et tñ vtrūqz pactū hz effectū. Sz p ista duo pacta sunt p^raria: §. si vnū hz effectū. vires alteri debet cessare. nā videm^r qz si stipulatio sub duobz p^rarijs pdic. pceptit z ex vna pmittat nō p^r ex alia pmitti. vt. l. si ita quis stipulet. ff. de ver. obli. ff. de indi. l. cū p^raribz. ad idem de pdic. in. l. si plures cū simi. sic §. z h erqz pactū est ex vno pmissum nō p^r ex alio pmitti. Sol. glo. hic dicit. qz ista iura magis sunt volūtaria qz ratio nabilia. et ista sunt opi. quā. de qua fit mēto in autē. §. si quis. l. de secun. nup. Circa qd vide qd ibi no. glo. et doc. Sūt et alie opi. qz hic tangunt. et vide qd no. in dicta. l. cū querebat de quo dic vt plene dixi in. §. p^rperimus. §. de nō eli. secū. nub. vbi etiā vide qd iuris si non fuit appositū pactū scdm de lucrando pte in casu nō exntiuz filioz. Quero. quid addit hic. §. ad. §. hoc aut. §. de nō eli. se. nu. Dic qz addit in h. qz p illū. §. nō pfirmat alien. ppter pactū nō exntiuz filioz. nisi qñ omēs filij pmoziebant parenti. Sz p hūc. §. pfirmat alienatō ex pacto. nō exntiuz filioz etiā vno filio sine filijs penti p mortuo. et hūc casuz addit impator ad dictū. §. B autē. vt h in littera d^r. Sed qro in quibz lucris habz locus ille. §. dic qz in lucro dotis et dona. ppter nup. et hoc sentit h Jo. qd ē verū. nā h. §. ad interpretatōez dicti. §. h at. loquit^r tñ in dot. et dona. ergo z iste. §. habebit locū i eis dem casibz. cū i his casibz sit loc⁹ legi interpretanti. qz ē locus. l. interpretata. vt. §. de filijs ante dotalia instrumen ta natis. §. fi. ff. de p^riu. cū eman. libe. l. nihil.

Optime vō Parenti ad scdas nup. puolā plus scdo viro vel vxori. qz vni liberoz pōis m^ri. qz ei i que min⁹ ptulit. et qd plus dederit. poterit p liberos reuocari nisi liberi penitibz fuerint ingti. h. d. Dppo. et videt^r qz vir vel vxor nō teneat filijs primi m^rimonij dotēz vel dona. p^r nu. fuare. lz tñseat ad scda vota. vt. l. si li

beris. l. de donat. ppter nupti. ex quibus possit consulere filijs primi matrimonij. et obtinet qd dicit ibi. s. in. l. cōtraria dicit. aut habet bona extra dote vel donati. ppter nup. ex qbus possit pfulē filijs primi mrimonij. et obtinet qd dicit ibi. als obtinet qd dicit hic. Tu dic aut pater vel mī dat omnia bona sua in dote vel donat. ppter nup. secū de vxori vel scdo viro. simpliciter non apposito pacto de lucrando. et tūc pōt vt ibi. Aut vult dare apposito pacto de lucrādo ab initio vel ex post facto vult relinquere vt largiri. et tūc nō pōt plus lucrari q̄ lucrē filius primi mrimonij cui minus dat. circa qd vide qd no. in. l. hac edictali. s. si dō plus. in glo. sed pone. l. de secun. nupt. et idē in. l. nulla. l. de iure dotiuz. et p hoc apparet. q̄ si mulier dat in dote oia bona secūdo viro. et dedit i mrimonio sine liberis. vir nō pōt lucrari ex forma. l. muniti palis vltra illud qd debet hē vnus ex filijs primi mrimonij. vt p̄z hic et in. l. hac edictali. circa prin. Dp. dicit h q̄ filij primi matrimonij reuocāt plus datū scdo viro vt vxori q̄ dicit. j. l. p̄traria. imo ad reuocandū dnt admittēt etiā filij scdi mrimonij. vna cū filijs primi matrimo. vt. l. de secun. nup. l. qm̄ p̄terit. So. distingue tria iura. primo de iure antiq. id qd plus datū ē pueniebat solū ad filios primi mrimonij. vt. l. hac edictali. pal. p̄p̄. s. scdo iure introductū fuit q̄ debet puenire ad filios primi mrimonij. et sic corrigēt dictaz. l. qm̄ redit ad ius antiquū introductū p dictā. l. hac edictali. et ita loquit̄. s. et no. glo. b. manifeste in fi. s. h. quero. an filij scdi mrimonij debeat hēre dōtū iure nate. Glo. format hāc q. in auten. ad eos. l. de secū. nup. s. nō firmat. Jac. de bel. hic tenet q̄ filij scdi mrimonij dnt hēre legitimaz. sic filij primi mrimonij p. s. illud. j. e. et. s. si. l. de se. nup. cū alijs. et ar. s. de tri. 7 semi. s. j. licet non admittant ad reuocandū. q̄ plus datū est scdo viro vel vxori q̄ habeat vnus ex filijs primi mrimonij qui minus hz. Itē q̄rō pone q̄ mater oia bona dedit in dote scdo viro pacto in terposito de lucrando totū. an filij primi mrimonij totū reuocabūt. vide qd no. in dicta. l. hac edictali. s. si dō. q̄ incipit. sed pone. Ultimo no. tex. ibi nulla machinat̄ rē. ex quo habes q̄ si vir donat vxori. vel econtra excede rei formā hic traditā et huic. l. renunciat. talis renunciatio nō tenet. nō em̄ est introductū in fauorē ipius donatoris sed in fauorē alterius. s. filioz. vt hic dī. Item habes in dicto. s. si dō. ibi cū circūspitōne. rē. et sic renunciatio nō valet. vt in. c. si diligētī. extra de fo. ppe. cū si.

Quia dō In hoc. s. ponit quo tpe inspiciat. an sit plus datū scdo viro vel vxori q̄ filio primi matrimonij cui minus est datū. 7 bre. s. dicit plus tpe mortis parentis inspiciat. b. d. Dp. glo. magna. 7 videt q̄ inspiciat tpus dat. nō tpus mortis. vt. l. si constat. s. si. l. de donat. an nup. j. eo. s. de alimētis. Dicunt quidā q̄ hic. s. corrigit illā. l. s. certe ista. so. nō ē vera cū eodē modo p̄tradicat. s. de alimētis. j. eo. qui ē p̄ hunc. s. Alij dicūt q̄ vtrunq̄ tpus inspiciat. put est vtilius ipis filijs. vt no. in dicta. l. si p̄stat. s. si. Alij dicūt et ponūt aliā solutiōem. qd dicit vt in glo. quā solu. tenet Jac. de bel. et facit p̄ illa solu. j. eo. s. si dō. in prin. et in fi.

Rec illud. Parente ab intestato dcedēte p̄ scdas nup. liberis exntibz de anbabz mrimonijz tercijs nuptijs n̄ p̄tractis. res sue p̄prie 7 lucra legatoz et fideicomissoz ad om̄s filios eq̄līter debēt puenire. lucra dō dot. et donat. ppter nup. ad filios os tñ ex eo mrimonio susceptos a quo dcederūt dicta lucra. debent venire. hoc dicit. Dp. dicit q̄ dos et donat. ppter nup. debent seruari. contra. s. eo. s. Sol. in prin. et in fi. vbi p̄iunt lucra de illo lucro facere potest quicq̄ vult. Dicit quidā q̄ hic transeunt ad scda vota. ibi nō. bec solutiō inq̄tuz respicit filios primi mrimonij nō est vera. cū nō transeūt ad terciū mrimonium. quare azo soluit de quo dicit vt in glo. que opi. reprobat p glo. tanq̄ sit p̄tra mentē dicti. s. soluto. Sed certe ista solutiō. nō est p̄tra mentē. sed est expresse p̄tra tex. illius. s.

quare solue vt in glo. et vt dixi in dicto. s. soluto.

Quia dō Parentes cogunt seruare filijs lucra mrimonio soluto diuortio. quē admodū et si morte. et idem seruādū est in lucris sup. dotatis mri. factis. b. d. No. ibi. si mrimoniū ad primā partē facit. s. e. s. solu. in prin. et qd ibi no. ad scdam p̄tē facit tex. dicti. s. soluto. ver. si dō filioz.

De augmentis. Parentibus ad scdas nuptias puolantibus liberis ex priore mrimonio existentibus. nō licet dote vt dō natōem ppter nuptias dīminuere. ne aliquid aduersus filios prioris mrimonij machinari p̄tingat. b. d. No. ex hoc. s. q̄ licz dīminutō regulariter admittat partibz cōsentientibz. vt hoc. s. in pan. et. l. si p̄stat. l. de dona. ante nup. Fallit in viro 7 vxo. ad scdas nup. cōuolantibus liberis ex priore matrimonio exntibz. vt hic. s. si. ad idē dicta. l. si p̄stant. in fi. palle. No. glo. q̄ nō debz ibi qz de iure est p̄sumptō p̄tra quā nō admittit. p̄batō vt in cōtrariū. vt. l. nō est verisimile. ff. q̄ met. causa. nisi p cōfessionē partū. vt no. j. de equalit. dot. s. sin aut mulier. coll. vij. et no. p doc. in auten. sed iā necē. l. de dona. ante nuptias.

Si vero usufruct. Usfructus viro 7 vxori vel viro relicto p scdas nup. nō amittit nisi aliud dictum sit. s. usufructus vel dō. ppter nup. nō admittit etiā si a morte muliere sit dictū. b. d. Querit glo. quid si donauit usufructū inter viros vir vxori vel econverso. ita q̄ tpe donatoris talis donatio non valeat sed morte p̄firmet. d. glo. idem q̄ in usufructu relicto post mortē. qz talis donatio equipat̄ donatōni valide ab initio. q̄ dicit vt in glo. vltia. sed certe hoc qd dicit glo. q̄ equipatur donatōni valide ab initio intelligūt nisi p donatorē reuocet. qd pōt. vt. l. cum hic status. s. ait om̄ino. et. s. penitētia. ff. de do. in vi. et vxo. possit em̄ ex post facto talis donator interdicerē nō recipiens dō. lucra si trāseat ad scda vota 7 sic p om̄ia est idē et que sit inter piuges q̄ ab initio nō valet. s. morte cōfirmat q̄ est in legat. 7 fideicō. secus in dona. valida ab initio. vt no. in glo. magna in fi. que incipit id est dona. ppter nup. posita in sequenti. d. Si aut in dote ad quē v. venio. et p huius intellectu quero ad litteraz huius. s. Et glo. ponit duplicē lec. et approbat scdam dicens. q̄ est magis cōsona lre q̄ prima. qd dicit vt in glo. s. certe possit dici q̄ prima lectura magis applaudat lre q̄ secūda. qz tex. expresse dicit q̄ usufructus fuit in dote data. nō aut dicit q̄ fuerit in dote p̄prietas. Nec obstat qd dicit glo. q̄ tūc nō ex lege sed ex pacto lucra. qz hoc credo et qd h dicit. ex lege expone. i. ex pacto sicut ponitur alibi. vt. l. hanc legē. et. l. cū in. l. 7. l. in lege fundi. ff. de p̄traben. emp. et. l. in lege. ff. locati. et. l. Si ita quis. s. ea lege. ff. de ver. ob. vtraq̄ tñ est vera in se et bona. s. vnū obstat prime le. qz hic dicit nil penitus. auten. s. locum. l. si seruo nup. mulier. circa quā lec. vide quod ibi notatur p doctores.

Quonia oino Pater usufructum sibi p filijū acquisitū p trāsitū ad scda vota nō amittit in castreli 7 q̄si nihil innouatur hoc dicit.

Mater tamē. Donatio a matre inter filios facta non reuocat p ingtitudinē. nisi ex tribz causis matre ad scdas nuptias cōuolante. b. d. Querit glo. quid in patre scdam vxorem accipiente. dicit vt in glo. quaz no. Et idem no. l. de dona. auten. quod mater. que sumit ex isto. s.

Non tamen. Mulier ad secundas veniens nuptias. prioris viri dignitatē 7 priuilegia amittit. secūdi acquirat et retinet. Itē libera nupta patrono postea mrimonio soluto diuortio ad secunda vota puenire nō potest. hoc dicit. no. No ta q̄ vxor anuttit dignitatem viri si homini inferioris dignitatis postea nubat. vt hic. et. l. semine. ff. de so. l.

de incolis. l. multos: libro. r. et de dignitate. l. multos. li
bro. r. j. nisi mulier transiens ad secunda vota speciali
ter impetraret a principe ut dignita. primi viri retineat
ut. ff. de sena. no. in. s. iocundum. fm glo. q. homo san
ctior no ita bene discernit. r. j. q. j. Socrates.

Quis quoqz Mater omnibus est fide di
gnior ad filiorum educa toz
nisi ad secundas nuptias accesserit. hoc dicit. Glo.
no solum ibi vel a. l. Gides hic q. glo. no firmat an vitri
cus possit esse tutor indistincte. et idē no. in. l. j. l. vbi pu
edu. debet. sed q. indistincte possit esse tutor vitricus. te
net glo. in. l. vltima. l. de contrario iudi. tu. et idē tenet i
l. nonnuqz. ff. de adop. et ibi per Guil. de cum. et de hoc
in spec. de tu. s. nunc dicendum. ver. veritamen. et ad
uerte ad id quod supra dicitur de educat. quia debet in
telligi de educ. fienda de bonis filioz. sed de bonis ma
tris indistincte p. alienari. ut. s. illd. j. vt li. ma. et auie.

Notes Dotes constante matrimonio restitui n
debent. al. donationis instar. obtiner et
maxime si ad scdas peruenerit nuptias. h. d. Dppo.
et videtur q. dos constante matrimonio solui possit. vt. l.
si constant. et. l. si quis. ff. so. ma. l. mutus. s. manete. ff.
de iure do. cum si. So. qd hic dicit est regulariter vt hic
in glo. 7. l. si dos constan. ma. l. j. Dppo. et videtur q.
semp dos constante matrimonio possit solui. licet sit do
natio. quia maritus iure compensatois possit esse secu
rus cu dos ppter penitētia possit reuocari. vt. l. si spūs
s. si. ff. de donat. inter vi. et vro. cum si. Sol. in glo. que
incipit. vt si. pbibite. que tenet. q. mulier no tenet ppen
sare. nisi inq̄tum est facta locupletior. ex eo q. maritus
sibi donauit. vt dicta. l. si sponsus. s. si. l. iij. s. si. l. se. co.
ti. Tenet ergo glo. q. vir soluendo dotem pstante matri
monio sine causa legitima no liberat. nisi inq̄tum e lo
cupletior. et tunc liberat iure cuiusdam compensatois
vt hac glo. qua tene menti. Et q. hac glo. dicat verum.
q. vir no liberat nisi inq̄tum est locupletior. videat pba
ri p. l. sic. p. rata. s. maritus. ff. de relig. et hoc tenet glo.
ff. solu. ma. l. ij. in prin. pbat etia in. l. si cu do. est. s. j.
eo. ti. et no. e. l. s. si mulier. et hanc opini. tenet Ly. l. si
dos constate ma. l. j. et probatur optime in. l. si. ff. de iure
dot. et eo. ti. no. in. l. cu fundo. s. vroz. in si. in glo. et tuc.
sed Jac. de arena tenet contrarium. vt ipe no. in dicta. l.
j. l. si dos pstan. ma. et inter alias ratōnes quas fecit
probat. quia debitor in diem soluendo ante diem libera
tur. vt. l. q. in diem. so. ma. Item probatur p. l. debitor.
et. l. se. ff. de iure do. et per. l. cum in fundo. s. q. si accide
rit. eo. ti. et p. l. vir vxori. s. ij. ff. ad velle. Sed ad. l. q. in
diem respōde. q. illud regulariter fallit fauore dotis ad
l. de bitoz. responde altero de duobus modis. nam dos
soluta marito no potest restitui mulieri constante mri
monio. vt. l. contraria. hanc solutioem probat glo. in. l. si
constante. in glo. pe. l. de donat. ante nup. Vel dic. q. il
la. l. no est ptra ea que dixi. quia no ptingit liberatio ipo
iure sed iure cuiusdam compensatois. et ita in casu no
stro. qz hic est ptra ppena. inquātū mulier est locupleti
or. vt h. no. glo. no ob. l. cum in fundo. s. si accederit.
quia ibi loquitur in restitutione necessaria. hic do in vo
luntate. no obstat. l. vir vxori. quia ibi soluebatut dos
vel solut. matrimonio. vel si intelligis eo const. nte. sol
uebat tamen ex legitima causa. Et no. glo. sed nonne.
in si. Nota ex hac glo. prout intelligitur in re totali no
bili. q. exceptio dolo facis. obstat ei cui restitutum est ex
interuallo posito q. debebat habere interuallum me
dij temporis. nam maritus tenet dotem restituere vxori
hodie post annum. vt in. s. exacto. l. de rei vro. act. 7. tñ
sibi obstat hec exceptio dolo facis. nisi in eo q. debz mari
tus ex pacto lucrari. et idem tenet Guil. in. l. j. l. si dos
constan. matrimonio. licet alij aliter intelligat. vt ibi no
ta. et idem etiam no. ff. de codic. ob causam. l. si donatu
rus. in si. Ad idēz ter. in. l. de posui. s. nuptura. ff. de pa
ctis. ad idem. l. socer. s. lucius. ff. so. ma. et quod habet i
l. si maritus. s. j. fm primam lec. eo. ti. cuius ptrarius

tenet Oldra. in dicto. s. lucius. vbi ipe tenet. q. quando
restitutio debet fieri ex interuallo. no obstat petenti ex
ceptio dolo facis ppter interuallum medij temporis. p
bat ipe per. l. mulier. s. rerum. ff. rerum amotarū. et qd
ibi no. et per. l. si. s. idem quesit. ff. vt. l. no. caue. Sed
tenendo precedentem opinionez responde. Et primo no
obstat dictus. s. rerum. quia ibi. ideo viro agenti. no ob
stat exceptio dolo facis. q. mulier in admonēdo delictuz
commisum. vnde propter suum delictum perdit benefi
cium regule. dolo facis. Sed no obstat dictus. s. idem
quesit. quia quandoqz ille qui ex interuallo debet resti
tuere. habet dilati. a. l. misera. gratia quod est veritas
habet annum ad restituendum bona mobilia. et tuc ob
stat petenti exceptio regule dolo facis. nisi quantum ex
pacto debet lucrari. vt supra dixi. quandoqz qui ex inter
uallo debet restituere habet dilationez que respicit ipaz
obligationem. no autem datur dilatio miserationis gra
tia. et tunc no obstat exceptio regule dolo facis. ita loqui
tur dictus. s. idem quesit. et hec distinctio probatur. ff.
de compen. l. si cum militi. in fine. Illud quod dixi vide
licet in casibus habere locum regulam dolo facis. intel
lige vbi est liquidū petent. debere restituere. al. indistincte
dicta regula no ob. ita no. in. l. dolo. ff. de doli excep.

Si autem tutelam Mater tutelam
legitimorum fili
ozum vel naturalium deserta ptra sacramentum et rari
ones redditas ad secundas transiens nuptias. easdem
patitur penas quas et mulier ante tempus luctus nu
bens. et penarum dissolutio eisdem modis consequitur.
hoc dicit. Quero. hic dicitur inrans cum hodie mu
lier no iurat. an habebunt locum hodie iste pene? dic q.
sic. vt no. in auten. isdem penis. l. de secun. nup. et ibi p
doc. et vide glo. j. vt ma. de. et cre. s. si. Quero. cu ho
die sint sublate pene quas patitur mulier nubens infra
tempus luctus. vt dixi. s. eo. s. si quidem. an hodie istas
penas patit mulier que deserta tutela filiozum secundo
nubit. dic vt p. Inno. in. c. si. extra de secū. nup. vbi glo.
tangit. et idem sentiunt doc. i dicta auten. hisdem penis.
qd colligitur p. no. p. eos in. l. j. l. de secun. nup. et p. Jo
hannē an. in dicto. c. si. Quero. mīr debet petere tuto
re filio anq̄ transeat ad scda vota. pone q. petitus a ma
tre male administrant. an mater in subsidium teneatur
et videat q. sic. vt. l. si. s. psonis. l. de admi. tu. s. p. ruz
determinat. d. lau. de ro. vt refert Ja. de bel. vt no teneat
nisi h. fecerit in fraudem. ar. l. ij. s. non solū. ff. ad ter. 7. vi
de l. y. in dicto. s. psonis. An aut petitus a matre te
beat dari. no. glo. 7. Dy. in. l. si quis sub p. di. ff. de tu. te
sta. et in autē. mater et au. l. qn mulier tu. offi. fun. po.
et ibi p. Ly. in. vj. q. et spe. in. ti. de tu. s. no dicēdū. v. pe
nul. Quero. hic loq̄t de trāsunte ad scda vota. h. si
aliter luxuriata est. an repellat a tutela. Glo. in auten.
sacrm. l. qn mulier 7. h. dicit p. q. optime. l. si. e. ti. vbi
d. q. mulier dz intacta pudicitia seruare. Alteri q.
ro. hic loquit de mīre 7. quid si solā ad spōsalia transit.
an repellat a tutela? spe. ponit q. sic vt ipe no. i. ti. de tu.
s. nunc dicēdū. v. si qd nodū. et p. doc. in. l. no sine. l. d.
bo. q. libe. Quero. quid si mater scdo nubēs ita q. reie
cta est a tutela finito mrimonio. velit tutelā filioz real
sumere. an debeat audiri? Hoc. formāt istā. q. in auten.
mat. in si. q. spec. in dicto. s. nūc dicēdū. v. quid si matē.
Quero. mīr est data tutrix filijs in testamēto. an ppe
trāsitu ad se. vota. patiat penas huius. s. dic vt no. glo.
7. doc. in. l. oīem. l. ad ter. et p. doc. in auten. mater.

Placet quoqz P. filio cautōez p. stare
si dos secū p. trarent nuptias. h. d.

Sed si quis Clerici vltra cantores aut le
ctoribz ei 7 lectoribz pmittit solio. h. si ad scdas puenerit
nu. maioris sacerdotij culmē ascēdē n. pnt. p. tē laic. dimis
sa vxore. in viginitate suscepta et vnica ad sacros ordies
promoueri non debet. hoc dicit.

Que bo Legatum relictum sub condi. nup. p. hibendaruz relic. a viro vel ab vxore vel extraneo valet. et conditio seruari debet. als legatu amittit et solu. repetit. et restitui debet cum fructibz et accession. medij temporis iuratoria vel fideius. cantone prestita fm qualitate rez 7 psonaz. hoc dicit. Nota ter. ibi sinat no valuerit 7c. qz facit ad. q. qz si usufruc. no potest satisfacere debeat usufruc. remanere penes proprietariu. et p. p. r. i. a. r. i. u. s. debet prestare usuram vsqz ad tertiam centesi. de qua. q. quid iuris sit quando usufructuarius no potest satisfacere. dic vt no. doct. et glo. in. l. iij. l. de usufruc. 7 ibi alle. hunc ter. vicz autē. cui relict. l. de indicta vidu. q. sumit ex isto. S. et no. p. glo. in. c. finali ex tra de pigno. Dpo. et videt q conditio phibendaruz nuptiaz no valeat. vt. l. cum ita legatu. 7. l. cum tale. S. si arbitriu. et. S. hoc genus. ff. de pdi. et demon. Glo. no tra circa hac materia ponit quadruplex ius. de quo p doct. in. l. ij. l. de indic. vidu. No. glo. hoc ibi. vel qd verius 7c. No. istam partem glo. et eius rationem. ex qua ratione habes et colligis. cui magis debeat de ferri iur. reo vel actori. sed si in omibz essent pares. tuc est re currendu ad glo. in. l. in bonofidei. l. de iureiur. et ibi p docto. et. l. admonedi. ff. eo. et extra de iureiuran. c. si. No. glo. ne scdas nup. ibi fm Jo. idēz no. in. l. ij. l. de indi. vidu. et ibi tenent doc. opi. Jo. et ea etiaz glo. in l. cum tale. S. meminit. in glo. magna in fi. ff. de condi. et demon. Et vltimo circa hanc glo. vide quandā. q. quam tangit glo. in dicta. l. ij. de indic. vidu. et latius p doctores.

Et quia Si donatio ante nup. in rebz mobilibz constat. mater eam accipe debet 7 vti frui arbitrio boni viri. Si vo consistat in rebz immobili bus. ea filijs dimittere debet et eandem accipe de sol uendis vsuris vsqz ad tertiam centesime. Idem seruandū est in parte quo ad partem. quod in toto quo ad totū. h. dic. No. v. si vo pmixte. ex quo no. q. idem ius serua tur in pmixtis qd in sepatis. Idem habes in. S. aliud. s. de no eligen. secū. nu. Dpo. ad id qd hic dicit. q. si omnes moxiant. tunc em pactū de lucrando in casu non existentiū liberorum locum habet. immo videt q. habet locū vno ex liberis defuncto. vt supra. c. S. qm infirmas. So. hic. S. determinat p dictū. S. qm. nam iste. S. loquit recitando tñ dictum. S. aliud. s. de no eligen. secun. nu. non nouum ius statuendo.

Hinc nos Mater ad secundas nuptias ve niens quicunqz liberis ex testamē to succedit. sicut extraneo quilibet ab intestato aut cū fra tribz defuncti succedit. et in bonis a patre prouenē tibus in usufruc. tñ in alijs vo bonis filio extrinsecis qz sitis succedit in totum except. ante nup. donat. in qua suc cedit in usufructu tñ ingratitudinis ratio seruata. hoc dicit. Pro declaratiōe huius. S. distingue tria iura. Primum ius fuit introductū p. l. femine. S. fi. l. de se. cun. nup. et. l. mater. l. ad tertul. in quibz distinguit. Aut mater transit ad secunda vota ante mortē filij. aut post mortē. 7 fm illa iura distinguebant bona paterna ab alijs qñ ante mortē filij nubebat. sed si post mortem bene distinguebant bona paterna ab alijs sed no distin guebant ex testamēto vel ab intestato. Sedm ius fuit i. roductū p. S. nūc igit. s. de no eligen. scdo nu. p. que. S. corrigunt dict. l. femine. S. fi. et. dicta. l. mater. vt dicto. S. cū igit. v. nequa q. Terciu ius est introductū p hunc. S. in quo habes q. mater transiens ad secūda vota. suc cedit filijs ex testamento indistincte. siue sint bona patet na siue sint aliunde acquisita. et siue nubat ante mortē filij siue post. ab intestato aut distinguit. an sint bona pa terna an alia. qz in paternis in usufructu tñ succedit. in alijs in p. r. i. a. r. i. u. s. nisi sint ante nuptias donata. quod vl timū erat etiā p. r. i. u. s. t. u. d. e. m. supra de no eligen. se. nubē. S. nuptiali. et sic istud ius p. r. o. d. a. t. cū dicto. S. cum igit. tur in bonis. p. r. e. t. e. r. q. in vno. videlicet. qz ille. S. no disti

guit bona paterna ab alijs. iste. S. sic. quando mater suc cedit ab intestato. et sic illud qd dicit glo. in dicta. l. ma. ter. q. hodie reddit ad distinctōem dicte. l. mater. intel lige etiā hic. et etiā hoc quod hodie reddit ad distinctōz dicte. l. mater intellige ab intestato. no ex testamento. et intellige q. ab intestato distinguuntur bona paterna ab alijs. no aut an nubat ante mortem filij vel no. vt distin guit in dicta. l. mater. qz illud corrigi vt hic expresse di cit. Alterius hunc ter. in. v. sic igit 7c. inducit Jaco. de bel. ad. q. Vos videtis q. mater succedit filio ex testa mento sicut quilibet extraneus. dicit ipe hic est ar. q. fili us emancipatus. succedit ex testamēto de iure civili. sic quilibet extraneus. de quo sunt glo. p. r. a. r. i. e. quas alle. supra de here. et falci. in. S. exheredatos. in ver. omnibz. veritas est q. succedit ex testamēto de iure civili. probat p. r. e. l. ex duobz. in fi. ff. de bo. po. p. r. a. t. a.

Ingratitudinem Frater causa ingratitudinis tribz ex causis a fratru successione excludit his obrinētibz in fu turis causis. hoc dicit. No. ter. ibi succedit filij 7c. No. v. positōem huius. S. no habere locum si mater secūdo nubens succedit filio vna cuz alijs fratribz defuncti. Et sic si no supessent filij fratres defuncti. mater secūdo nu bens succederet filio in totū. sicut si non nupsisset. et p. h. glo. in autem. ex testamento. l. de secun. nup. no bene lo quit. qz videt velle q. etiā si mater sola veniat ad successi onē filij. no succedit p. r. i. a. r. i. e. bonoz filio deventoruz a patre p. r. a. n. s. i. t. u. ad secunda vota. de qua. q. dixi. s. de no elige. scdo nub. S. hoc aut. et casus videt hic. Quero. dicit hic frater qui est ingratus fratri. no consequit lu crum a fratre. de quo lucro loq. hic ter. In glo. magna sunt tres opi. vna est q. frater qui est ingratus fratri ex causis hic insertis. no succedit fratri etiaz ab intestato. ex qua no. q. ingratitudo repellit fratrem a successione ab intestato. idem no. in. S. cum igit. s. de no el. secun. nu. in glo. sup. verbo fratrum. et ad h. hunc ter. all. Sed ad uerte qz ista. q. format Sui. de are. in. l. fratres. l. de i. offi. testa. vbi dicit q. ingratitudo repellit fratrem vt non admittat p. r. a. v. l. u. t. a. t. e. sed no q. ab eius successione ab intestato repellat. nam p. h. hoc inducit ipe. l. cognatis. ff. vnde cognat. ad hunc ter. ipe responder. et ipm intelligit fm secundam lecturam hic positam. et erit speciale in h. casu. quam secundā lectu. vide vt in glo.

Et illud Mater filio in lucro aut nuptiali do natione no succedit nisi in usufructu. his obrinētibz in casibus futuris in p. r. e. t. e. r. i. t. i. s. nonduz sententia vel transactione finitis. h. v. in summa.

Et quoniam Mater et cū solis fratribz et cum pmixtis in virilem portionē succedit filio. h. v. Dpo. et videt q. mater filio no succedit. vt supra eo. S. cū igit. tur. So. quod hic dicitur euenit regulariter. ibi vo ca. sualiter. 7 ex isto. S. sumitur autē. et cum solu. posita su per. l. fi. l. ad tertul.

Illud quoqz Parentes ex principis ora tione debet inter filios eq. litatem seruare licet et inequalitatem seruare possint si volunt. dummodo filijs in legitima portione prouide ant. hoc dicit. Nota ex hoc. S. primo ter. ibi. et quod ex lege 7c. q. debita iure nature debent ex. l. et sic ad questi onem facit. an legitima possit per statutum auferri. de qua dixi in. S. primum itaqz. supra de heredi. et falci. et in. S. consideremus. supra de triciente et semis. Secundo nota q. tam filijs primi matrimonij q. secūdi debetur legitima de necessitate. vt hic dixi. de hoc supra eodē. S. optime 7c.

Rubrica. De appel. 7 infra que tpa debeat appellari.
Iste titulus habet tres ptes. Primo ponit tempus
appellatōnis interponende. Secundo de tpe appellatio-
nis exercende. Tercio ad quē iudicem appellet. scda in
S. ad bec. tertia in. S. illud.

Anteriorum legum

acerbitati. Om̄ibz appellare licet infra
decem diez spacium a die recitatōnis
sententiē numerandoz. 7 si lis in consi-
stozio principis speret. moueri. omnia
intacta pmaneat: nec tempus appellatōnis statutū cur-
rit. Et a minoribz iudicibz ad maiores est gradatim ap-
pellandū. et a clarissimis ad spectabiles. et a spectabili-
bus ad illustres. et a delegatis a principe ad antiqs ro-
me iudices. hoc dicit. No. glo. infra decem dies. als
est sup ver. a recitatōe sententiē. ibi. l. ab eo die. et in au-
ten. bodie. L. de appel. in eadem. ibi q̄ hoc tps ad aliqd
zē. vide circa istam partem qd̄ no. ij. q. vij. c. anteriorum
vbi glo. pcor. cum ista. et vide qd̄ no. spe. in ti. de appella.
S. restat. ver. j. et in fi. vide glo. in. l. sup. uacuā. L. de tē-
po. in inte. resti. pe. in dubio aut̄ semp̄ presumit̄ continu-
um. vt no. glo. in rubrica. ff. de diuer. et tempo. prescrip.
et probat̄ in. l. cum heres. S. pe. ff. de sta. lib. circa quod
vide no. p. azo. in summa in ti. de diuer. et tēpo. p̄script.
et in summa. L. de anna. excep. circa medium. et qd̄ no.
Ly. in. l. cū pponas. L. de edic. act. Sed circa bec
quero. an quod hic dicitur de decē diebz. habeat locū in
sententijs diffinitiujs 7 in interlocutorijs. in casibus in
quibz appellari potest ab interlocutoria. vt no. in. l. ante
sententiē. L. quorum appella. nō reci. et in. l. ij. L. de ap-
pel. recipi. 7 videtur q̄ etiā habeat locū in interlocuto-
rijs p̄ hunc ter. qui simpliciter dicit dari decem dies ad
appellandum. vbi olim dabatur biduum vel triduum. sed
olim dabat̄ biduum vel triduum appellanti ab interlo-
cutoria. vt. l. j. S. q̄ in summis. 7 ibi no. ff. q̄n̄ apel. sit. 7
no. in. l. ij. ff. de appel. et. ff. de appel. recip. l. ij. ergo zē. et
banc opt. tenent docto. in auten. bodie veritas est. q̄ ap-
pellanti ab interlocutoria dantur. x. dies sicut appellan-
ti a diffinitiuā. casus est expressus in. c. significauerunt.
extra de testi. et de elec. c. cum dilec. de re iudi. c. cū ad cō-
sulta. no. in. c. cū cessante. extra de appel. circa quod vide
quod no. in. c. concertatōn. de appella. li. vj. Sed q̄ro.
an istud decennū computetur de momento ad momentū
die q̄ sic. et hoc videtur velle glo. in. l. j. S. dies. ff. q̄n̄ ap-
pel. sit. de hoc habes glo. vna. ij. q. vj. c. annoz. alia est
in. c. frequens. de resti. spolia. li. vj. et qd̄ no. in glo. fi. in
dicto. c. concertatōn. et vide qd̄ no. archid. in. c. pia. ver-
si. j. vij. dies. de excep. li. vj. 7 vide qd̄ no. spe. i. ti. de ap-
pel. S. restat. v. b̄ nūqd̄ dies. No. glo. q̄ sup̄ b̄. sine ma-
gni. et adde qd̄ no. L. de appella. l. a p̄consulibus. Sz
quero. nunquid in casibz in quibz p̄ appellari possit ap-
pellari die feriata siue sint ferie solēnes siue rep̄tine. dic-
q̄ sic. l. j. et ibi no. L. de ferijs. et. l. j. S. dies. et. S. j. p̄cal-
le. Sed licet possit tali die appellatio interponi. tamē nō
potest tali tempore exerceri. tamen tempus exercēdi cur-
rit. licet p̄pter ferias repentinas de tur restitutio. vt exē-
de ferijs. c. fi. et quod no. in. l. j. L. de feri. Et q̄ diebz fe-
riatis possit appellatio interponi nō est mirū. qz diebz fe-
riatis etiam in causa p̄ncipali possit libellus offerri
vt. l. miles. S. seraginta. ff. de adul. doc. tenent habere lo-
cū in causa civili. vt no. spe. in. ti. de feri. S. sequitur. v. ij.
7 ver. Item quolibet tpe libellus. et habes glo. ordina-
riam dantem hunc intellectum extra de iudici. c. fi. licet
glo. in dicto. S. seraginta. dicat ibi esse speciale. Ulti-
mo circa hoc p̄ncipiū quero. lata est sententiā interlocu-
toria. si. j. x. dies potest appellari vt dixi. an. j. illos. x. di-
es. Iudex qui ipam tulit poterit ipaz executōni manda-
re. dicit em̄ ps p̄tra quā est lata sententiā se appellaturaz
nō tñ appellat. dic vt no. spec. in. ti. de appellati. S. restat.
ver. fi. et vide quod no. glo. in. c. fi. de appella. li. vj. et eo.

ti. c. nonsolum. de offi. dele. c. querenti. et. xj. q. iij. c. cum
apud. De diffinitiuā aut̄ quid iuris sit. est glo. ord. in
l. j. ff. nil in noua. apel. pen. in glo. ij.

Ad bec sancimus

Quero. an in ca-
su huius. S. appel-
lans sit tutus ip̄o iure. dic q̄ sic. vt hic ibi nō ex hoc lites
periclitari zē. et ibi cā intacta pmaneat. et b̄ sentit glo.
ij. et ita exp̄sse no. L. de tempo. apel. auten. sed lis. q̄ su-
mit̄ ex isto. S. et in auten. item si apel. eo. ti. licet glo. au-
ter sentiat. j. vt spon. largi. S. hoc quoqz. Quero. qd̄
de alio iudice si stat p̄ eū quominus quis causam apel-
lationis prosequi possit. glo. ij. hic videt velle idem q̄ tē-
pus ip̄o iure nō currit. et idem sentit glo. in. l. arbitrio.
ff. de dolo. ex qui. cau. ma. l. sed si p̄ p̄torē. in prin. 7 idē
tenet azo. L. de tempo. appella. S. vbi aut̄. sed p̄trarium
no. in dicta auten. Item si appellatus. et ibi glo. tenet q̄
tempus currit. b̄ dat̄ restitutio. cū qua p̄cor. qd̄ no. in di-
cto. S. hoc qz. Sed veritas est qd̄ hic no. qz illud cū p̄cor
dantijs. S. allega. pbat̄ p̄ ter. in. S. b̄ quoqz. vbi dicit nul-
lum p̄iudiciū generari. sed si esset necessaria restitutio
saltim generaret sibi p̄iudiciū circa sumptus quos ab
aducriario nō recuperaret. qz nec dolo nec facto aduer-
sarij hos sumptus fecit. j. restitutōne petenda. b̄ potius
p̄ iudicē factū foret sibi p̄iudiciū. facit ter. j. S. ij. de his
qui ingre. ad apel. cū sua glo. et ibi p̄ azo. in summa illi-
us ti. circa prin. et glo. in. c. ex ratōne. extra de appella.
Quero. quid de instātia cause p̄ncipalis si stat p̄ iu-
dicē. Glo. hic dicit q̄ tps currit. ita no. glo. hic. nec dicit
dandā restitutōem aduersus cursum tps et q̄ tps cur-
rat. et q̄ restitutō nō dē tenet exp̄sse glo. in dicta autē.
item si appellatus. 7 in dicto. S. hoc quoqz. b̄ p̄tra no. L.
de iudicijs. l. p̄randum. S. sinaut̄ vtriqz. vbi glo. dicit
dari restitutōnem. sed tps currere. sed p̄fate glo. dicunt
verius et est ratio. nā minoribz nō dat̄ restitutio aduer-
sus cursum instantie nisi in subsidii. vt dicta. l. p̄rand-
um. S. si. et est eis speciale. ergo in cōtrariū est ius com-
mune. circa qd̄ vide qd̄ no. doc. in dicto. S. sinaut̄ itaqz. 7
in dicta auten. item si appella. Quid aut̄ iuris sit si stat
p̄ aliū nō p̄ iudicē. glo. ponit in dicta auten. item si apel-
la. et p̄ azo. in summa illius ti. et dicto. c. ex rōne. Et
terius glo. inducit hūc ter. ibi ad p̄uocandū. ad argu. q̄
iudices dnt dare sententiā habito p̄silio sapientū. 7 b̄ in
ip̄is sententijs scribant. circa qd̄ vide qd̄ no. doc. in. l. du-
biū. que est lex. ij. L. de repu. Ultimo circa hunc S.
no. j. glo. que dicit ad b̄. id est iurta hoc. Quero 7 sic
no. q̄ ad. ponit̄ p̄ iurta. et idem in. l. militis. in prin. ff.
de testa. mili. et p̄ Jaco. de arc. in. l. item apud. S. p̄uiciū
ff. de iur. qd̄ tene menti p̄ statuto loq̄nte. de insulto fa-
cto ad domū. vt exponat̄ ad domū. i. iurta domū.

Illud etiam

No. ter. ibi post diffinitiuā
sententiā. et q̄ habes q̄ sen-
tentiā appella. est diffinitiuā. vt b̄. et b̄ videt velle glo. i
l. p̄nti. S. b̄ si b̄ facere. de his q̄ ad eccle. p̄u. L. quō 7 q̄n̄
iudex. l. p̄sentaneū. in glo. j. de diffinitiujs. facit. l. j. S. il-
lud. de tēpo. apel. An sententiā apel. sit diffini. et q̄n̄
interlocutoria. dic p̄ archi. in. c. cupietes. et de elec. 7 p̄
Jo. an. in. c. fi. de appel. in clemen.

Illo videlicet

Ad euidētiā b̄. S. vide
glo. j. q̄ distinguit casus
h̄. S. 7 qd̄ no. i. l. p̄cipim. L. de appel. in fi. Et vltio no.
glo. sup̄ v. tribunal. q̄ ē. S. primo. 7 aduerte. qz loq̄t̄ d̄
iudice ordinario. iudex ex ordinarijs nō d̄ p̄rie habē
tribunal. vt. l. si loc. ff. de iudi. 7. l. cū filijs. i. pn. de le. q.

Rubrica. De consulibz.

Consulatus nomie

7 cā. Consules et eoz vxores 7 m̄res in
vij. ludis 7 p̄cessibz p̄nt spargē argētū
et ex argēto populū muneribz honora-
re. aurum eis spargere non licet. qz soli

Collatio. v.

principi aurum contemnere convenit. pena contrafaci-
entibus imminente. hoc dicit vsq; ad finem.

Rubrica. Ut nullus mutuās agricole. teneat ei⁹ ter-
ram.

Propter auariciāz

creditorū. Provisio inducta p. l. p. agri-
colis p. r. privatos creditores. extendi-
tur etiam ad milites hoc dicit. No.
ter. ibi et ne p. r. u. r. q. milites non di-

cuntur p. r. u. e. p. r. o. n. e. v. t. h. i. c. c. o. i. u. c. t. o. t. e. r. i. b. i. m. i. l. i. t. a. u. t.
t. e. r. e. a. d. i. d. e. m. i. n. f. i. h. u. i. u. s. c. o. n. s. t. i. t. u. t. o. i. s. I. t. e. m. s. u. p. r. a. d. e. b. e. r. e.
r. e. d. i. e. t. f. a. l. c. i. S. q. u. i. a. n. o. d. u. p. l. e. x. i. b. i. s. a. n. e. p. r. i. u. a. t. e. r. e. d. e. q.
d. i. c. a. m. i. n. f. r. a. v. t. o. r. d. i. p. f. e. c. c. i. r. c. a. p. r. i. n.

Rubrica. Nullum credentem agricole tenere illi⁹ ter-
ram. et quantam debeat mensuram dare.

Em duraz atq; in

humanaz. Creditores ab agricolis exi-
gere possunt nomine accessionis. et vsu-
ram quolibet anno. p. quolibet modio

octava ptem modij. et p. solido vna sili-
qua. et nō amplius his obtinentibus in lucro. pena con-
trafacientibus imminere. b. d. No. glo. sup. ver. azidos
ibi. sed nūquid idē nō p. glo. et doc. l. de vsuris. aut. ad
bec. No. glo. sup. ver. siliqua. et vide qd no. glo. in au-
ten. hodie. l. de epi. et cleri. Nota glo. sup. verbo in
omnes extendimus. vide quod no. glo. et doc. in autenti-
ca. ad bec. p. d. i. c. t. a. 7. i. l. j. l. de sum. r. i. et fide catho. No.
glo. super versi. cadant alubi glo. tenet q. cadat p. sentē-
tiam. v. t. n. o. i. n. a. u. t. e. n. a. d. b. e. c. s. e. d. h. a. n. c. t. e. n. e. t. i. a. d. e. b. e. l.

Rubrica de restitutōibus. et ea que parit in. r. j. men-
se post mortem viri.

Ecurio 7 varietas

humane nature. Iste ter. habet duas
ptes primo ponit de prima pte rubricę
scilz de resti. secūdo ponit de secūda pte

rubricę. l. de muliere que pit in. r. j. men-
se. secūda ibi vñ siquidē. vsq; ad dictū. S. vñ. Res re-
stitutōi subiacēt alienari. p. h. i. b. e. t. u. r. n. i. s. i. p. t. e. r. c. a. u. s. a. m.
d. o. t. i. s. v. e. l. d. o. n. a. p. p. t. e. r. n. u. p. p. r. o. p. t. e. r. q. u. a. s. c. a. s. a. l. i. e. n. a. t. o. p.
m. i. t. t. i. t. u. r. a. n. t. i. q. u. o. i. u. r. e. s. u. b. l. a. t. o. e. t. o. m. n. i. c. i. r. c. u. v. e. n. t. o. n. e. r. e.
m. o. t. a. h. o. c. d. i. c. i. t. No. ex hac. l. in versi. q. o. b. r. e. a. n. q. i. s. t. e.
t. e. r. o. p. t. i. m. e. f. a. c. i. t. q. f. i. l. i. u. s. r. o. g. a. t. d. e. r. e. s. t. i. t. u. t. o. e. n. o. p. o. s. s. i. t. h. a.
b. e. r. e. n. i. s. i. v. n. a. q. u. a. r. t. a. Nam hic vides q. filio de restitu-
t. o. g. r. a. u. a. t. o. s. o. l. u. p. s. i. l. i. u. i. i. n. q. u. a. r. t. a. d. e. b. i. t. a. i. u. r. e. n. a. t. u. r. e. e. t. t. o.
t. a. r. e. l. i. q. u. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. v. e. n. i. t. i. n. r. e. s. t. i. t. u. t. o. e. f. i. d. e. i. c. o. m. n. e. c. d. i.
m. i. n. u. i. p. o. t. n. i. s. i. e. r. c. a. d. o. t. i. s. v. e. l. d. o. n. a. t. o. i. s. p. p. t. e. r. n. u. p. s. i. f. i. q. r.
t. a. m. t. r. e. b. e. l. l. d. e. t. r. a. h. e. p. o. s. s. e. t. d. e. b. e. t. e. r. c. a. d. o. t. i. s. v. e. l. d. o. n. a. t. o.
n. i. s. p. p. t. e. r. n. u. p. t. i. a. s. c. o. n. s. t. i. t. u. e. s. i. d. e. b. i. t. a. i. u. r. e. n. a. t. u. r. e. n. o. s. u. f. f. i.
c. e. n. t. n. a. q. h. o. c. d. e. r. e. l. i. q. i. b. a. p. o. s. s. i. t. d. e. t. r. a. h. i. e. p. r. i. v. i. l. e. g. i. u. m. d. o.
t. i. s. e. t. d. o. n. a. p. p. t. e. r. n. u. p. q. i. p. r. a. r. i. u. m. e. i. u. s. c. o. e. q. r. p. p. t. e. r. n. u. l.
l. a. a. l. i. a. c. a. m. r. e. l. i. q. u. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. q. r. e. s. t. a. t. p. o. s. s. i. t. d. e. t. r. a. h. i. v. e. l.
m. i. n. u. i. v. t. l. i. u. s. s. i. n. g. u. l. a. r. e. f. f. d. e. l. e. i. n. f. i. d. e. q. q. d. i. x. i. s. d. e.
h. e. r. e. d. i. e. t. f. a. l. c. i. i. n. S. s. i. q. s. a. u. t. n. o. i. m. p. l. e. s. v. b. i. d. e. h. p. g. l. o.
c. i. r. c. a. p. r. i. n. Q. u. e. r. o. a. n. s. i. r. e. s. q. s. u. b. i. a. c. e. t. r. e. s. t. i. t. u. t. o. i. a. l. i. e.
n. e. t. u. r. t. e. n. e. a. t. a. l. i. e. n. a. t. o. t. e. r. i. n. l. f. i. S. q. r. l. c. o. i. a. d. e. l. e. g. a.
d. i. s. t. i. g. u. t. a. u. t. r. e. s. t. i. t. u. t. o. d. z. f. i. e. r. i. p. u. r. e. v. e. l. i. d. i. e. c. e. r. t. a. 7. d. i. e.
q. i. p. o. i. u. r. e. n. o. n. v. a. l. e. t. a. u. t. d. e. b. e. t. f. i. e. r. i. s. u. b. c. o. n. d. i. t. i. o. n. e. v. e. l.
i. n. d. i. e. m. i. n. c. e. r. t. a. m. e. t. t. u. c. i. n. t. e. r. i. m. v. a. l. e. t. s. a. d. u. e. n. i. e. n. t. e. d. i. e.
v. e. l. p. d. i. t. o. e. p. i. n. d. e. e. a. c. t. i. n. o. e. e. t. f. a. c. t. a. a. l. i. e. n. a. t. o. s. p. a. u. t. r. e. s.
q. e. o. t. i. l. c. o. i. a. d. e. l. e. g. a. q. s. u. m. i. s. e. r. i. s. t. o. p. r. i. i. p. o. i. u. r. e. n. o. n. v. a.
l. e. t. a. l. i. e. n. a. t. o. e. t. i. a. q. n. r. e. s. t. i. t. u. t. o. d. z. f. i. e. r. i. s. u. b. p. d. i. t. o. e. v. e. l. i. d. i.
e. m. i. n. c. e. r. t. a. i. t. a. t. e. n. e. t. g. l. o. i. n. d. i. c. t. a. l. f. i. S. s. i. n. a. u. t. s. u. b. c. o. d. i.
i. g. l. o. i. m. m. o. v. i. d. e. t. e. t. h. e. c. e. v. n. a. o. p. i. 7. v. i. d. e. t. f. u. i. s. s. e. o. p. t. p. r.
n. e. r. i. e. t. i. t. a. v. i. d. e. t. p. o. s. s. u. i. s. s. e. i. d. i. c. t. a. a. u. t. e. r. e. s. q. i. e. o. q. s. i. m. p. l. i.
c. i. t. d. e. r. e. s. q. s. u. b. i. a. c. e. t. r. e. s. t. i. t. u. t. o. i. p. h. i. b. e. r. i. a. l. i. e. n. a. r. i. v. l. o. b. l. i.

Ut null⁹ mutuās agrī.

gari. et idē tenet glo. i. l. marcellus. S. res. ff. ad trebell.
glo. magna hic q. e. sup. verbo alienari circa finē. videtur
velle q. res q. subiacēt restitutōi sub p. d. i. t. o. e. si alienetur
vsq; ad q. r. t. a. z. alienatō teneat irrevocabilit. vt. d. S. res
a quarta aut. s. iterim valet alienatio ipō iure. s. p. d. i. t. o.
ne existerē alienatio infirmat. et ita intelligit hunc ter.

Circa hoc ego dicerē sic. aut res subiacēt restitutōni
pure vel in die certā. et alienatio ipō iure nō valet. vt. d. i.
c. a. l. f. i. S. q. r. n. i. s. i. v. s. q. a. d. q. u. a. r. t. a. a. l. i. e. n. a. t. i. o. v. a. l. e. t. e. t. i. t. a.
n. o. i. n. d. S. s. e. d. q. r. i. g. l. o. q. e. s. u. p. v. e. r. b. o. p. o. s. s. e. t. r. a. s. s. e. r. r. e. a. u. t.
s. u. b. i. a. c. e. t. r. e. s. t. i. t. u. t. o. i. s. u. b. p. d. i. t. o. e. v. e. l. i. d. i. e. i. n. c. e. r. t. a. e. t. t. u. c. a. l. i. e.
n. a. t. o. i. n. t. e. r. i. m. t. e. n. e. t. s. a. d. u. e. n. i. e. n. t. e. p. d. i. t. o. e. v. e. l. d. i. e. r. e. s. a. l. i. e.
n. a. t. a. v. e. n. d. i. c. a. t. v. t. d. i. c. t. o. S. s. i. n. a. u. t. s. u. b. p. d. i. t. o. e. n. i. s. i. v. s. q. a. d.
q. u. a. r. t. a. v. s. q. a. d. q. u. a. i. n. d. i. s. t. i. c. t. e. v. a. l. e. t. i. r. r. e. v. o. c. a. b. i. l. i. t. e. r. v. t.
d. S. r. e. s. e. t. g. l. o. h. i. c. e. t. q. a. l. i. e. n. a. t. i. o. i. n. d. i. s. t. i. c. t. e. e. t. i. r. r. e. v. o. c. a.
b. i. l. i. t. e. r. v. s. q. a. d. q. u. a. r. t. a. v. a. l. e. a. t. t. e. n. e. t. i. a. d. e. a. r. e. i. n. d. i. c. t. o. S.
r. e. s. l. i. c. e. t. i. b. i. g. l. o. i. s. t. a. o. p. i. n. o. a. p. p. r. o. b. e. t. e. u. h. a. c. d. i. s. t. i. n. d. e. b. z.
i. n. t. e. l. l. i. g. i. h. i. c. t. e. r. n. o. n. e. m. i. s. t. e. t. e. r. a. l. i. q. u. i. d. n. o. v. i. i. n. d. u. c. i. t. a. d.
i. l. l. a. l. f. i. l. c. o. i. a. d. e. l. e. g. a. s. e. d. s. o. l. u. d. e. c. i. s. i. o. i. l. l. i. u. s. l. e. g. i. s. h. i. c.
p. o. r. d. i. n. e. r. e. c. i. t. a. t. v. t. p. z. h. i. c. i. n. v. e. r. s. t. i. n. s. o. l. u. e. m. a. b. i. l. l. a. l.
d. u. o. s. c. a. s. u. s. e. x. c. i. p. i. t. h. i. c. e. t. i. t. a. t. e. n. e. t. d. o. c. i. n. d. i. c. t. a. a. u. t. r. e. s.
e. t. p. r. o. b. a. t. u. r. p. d. i. c. t. a. e. x. p. r. e. s. s. e. p. S. q. o. b. r. e. m. i. n. p. r. i. n. i. n. h. o. c.
t. i. e. t. i. s. t. u. d. t. e. n. e. t. i. a. d. b. e. l. h. i. c. l. z. g. l. o. i. n. S. s. i. n. a. u. t. s. u. b. c. o.
d. u. c. t. e. t. i. n. d. i. c. t. o. S. r. e. s. e. t. a. l. i. e. s. a. l. l. t. e. n. e. a. t. q. h. o. d. i. e. p. e. r.
h. i. c. S. i. n. d. u. c. a. t. q. e. t. i. a. s. i. r. e. s. s. u. b. i. a. c. e. t. r. e. s. t. i. t. u. t. o. i. s. u. b. p. d. i. c.
i. p. o. i. u. r. e. n. o. t. e. n. e. t. a. l. i. e. n. a. t. i. o. s. d. i. c. v. t. d. i. r. i. A. n. a. u. t. i. l. l. d. q. d.
a. l. i. e. n. a. t. i. m. p. u. t. e. t. h. e. r. e. d. i. i. n. q. u. a. r. t. a. d. i. c. v. t. p. g. l. o. e. t. m. e. l. i.
p. d. y. i. n. d. i. c. t. o. S. r. e. s. Q. u. e. r. o. a. n. i. n. c. a. s. u. i. q. u. o. r. e. s. a. l. i. e.
n. a. t. a. r. e. v. o. c. a. t. u. r. d. e. b. e. a. t. r. e. v. o. c. a. r. i. c. u. f. r. u. c. t. i. b. o. m. e. d. i. j. t. p. i. s.
g. l. o. d. i. c. t. i. S. s. e. d. q. z. t. e. n. e. t. q. s. i. c. s. c. o. t. r. a. z. i. u. t. e. n. e. t. r. i. c. a. r. d. u. s.
m. a. l. i. b. r. a. p. m. u. l. t. a. s. r. o. e. s. q. s. i. b. i. r. e. f. e. r. t. l. y. d. e. q. u. o. e. g. l. o.
i. l. e. m. p. t. o. z. f. f. d. e. r. e. i. v. e. n. Q. u. e. r. o. s. i. h. e. r. e. s. i. g. n. o. r. a. n. s. s. e.
g. r. a. u. a. t. u. a. l. i. e. n. a. t. a. n. v. a. l. e. a. t. a. l. i. e. n. a. t. o. d. i. c. q. s. i. c. s. d. z. p. c. i. u.
r. e. s. t. i. t. u. e. r. e. v. t. l. f. i. S. f. i. f. f. d. e. l. e. i. j. e. t. n. o. i. n. l. q. u. i. d. i. t. a. S. s. i.
q. u. i. d. s. i. l. i. u. i. f. f. a. d. t. r. e. b. e. l. l. Q. u. e. r. o. p. d. e. c. l. a. r. a. t. o. e. h. u. i. S.
q. o. b. r. e. m. i. q. u. o. c. a. s. u. h. z. l. o. c. u. h. i. c. S. r. i. n. d. e. o. h. z. l. o. c. u. s. i. n. e. l. o.
q. u. a. m. u. r. i. d. o. t. e. s. i. u. e. i. d. o. n. a. p. p. t. n. u. p. a. g. g. r. a. u. a. t. a. p. s. o. n. a.
p. s. t. i. t. u. e. d. a. e. t. p. a. c. t. o. d. e. l. u. c. r. a. d. o. s. u. p. i. p. i. s. i. n. t. e. r. p. o. n. e. d. o. s. i. u. e.
l. o. q. u. a. m. u. r. i. d. o. t. i. s. v. e. l. d. o. n. a. p. p. t. n. u. p. a. g. g. r. a. u. a. t. a. p. s. o. n. a.
e. r. i. g. e. d. a. h. o. c. c. o. l. l. i. g. i. t. e. r. g. l. o. s. n. o. n. e. c. o. i. u. c. t. a. g. l. o. d. i. c. t. e. a. u.
t. e. n. r. e. s. q. z. c. Q. u. e. r. o. a. n. h. i. c. S. h. z. l. o. c. u. p. d. o. t. v. l. d. o. n. a. t. e.
p. p. t. e. r. n. u. p. p. s. t. i. t. u. e. d. a. p. f. i. l. i. a. v. e. l. f. i. l. i. o. h. a. c. q. f. o. r. m. a. t. p. e.
d. e. b. e. l. e. t. i. b. i. r. e. f. e. r. t. l. y. d. e. q. u. a. q. e. g. l. o. i. n. l. e. i. f. i. l. i. a. f. f. a. d.
t. r. e. b. e. l. l. e. t. v. i. d. e. q. d. n. o. j. d. e. r. e. s. t. i. t. u. t. o. e. n. o. b. i. s. i. g. i. t. i. g. l. o. s. i. p. r. o.
f. i. l. i. a. c. o. l. l. v. i. j. v. b. i. g. l. o. e. t. q. u. e. r. i. t. q. u. i. d. i. u. r. i. s. s. i. t. s. i. f. i. l. i. a. a. l. i. e.
n. a. u. i. t. f. i. d. e. i. c. o. m. i. s. p. p. t. e. r. n. u. p. 7. p. o. s. t. e. a. s. o. m. a. d. o. t. e. t. e. c. u. p. a.
n. i. t. a. n. r. e. s. r. e. i. n. c. i. d. a. t. i. n. f. i. d. e. i. c. o. m. i. s. d. e. q. d. i. c. v. t. i. b. i. e. t. t. a. n.
g. i. t. i. n. d. i. c. t. a. a. u. t. r. e. s. Q. u. e. r. i. t. h. i. c. i. a. d. e. b. e. l. a. n. f. r. u. c. t. u. s.
p. c. e. p. t. i. e. r. h. d. e. b. e. a. t. p. p. u. t. a. r. i. i. d. o. t. e. v. l. d. o. p. p. t. e. r. n. u. p. q. d. i. c.
v. t. h. i. c. p. e. u. m. q. q. e. v. t. i. l. i. s. p. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. l. m. u. l. i. e. r. S. c. u. p. p. o.
n. e. r. e. t. u. r. f. f. a. d. t. r. e. b. e. l. l.

Unum siquidem. Mulier an luc⁹
paries cū certus et
indubitatus ē partus ex vizo p. mortuo editū non eē. eas-
dem patit penas quas subijt mulier infra t. p. u. s. luc⁹ nu-
bens. et nedū p. p. r. i. e. t. a. t. e. s. v. s. u. f. r. u. c. t. u. a. n. n. u. p. d. o. n. a. t. p. u. a. f.
hoc dicit. No. ex hoc. S. q. p. s. u. m. p. t. o. d. e. p. r. e. z. i. t. o. s. u. m. i. s.
e. t. i. n. f. u. t. u. r. u. z. v. t. h. i. c. i. n. v. e. r. m. u. l. i. e. r. e. m. s. i. c. l. d. e. a. d. u. l. l. f. i.
q. u. i. s. S. e. c. u. d. o. n. o. t. e. r. i. b. i. q. a. d. l. e. g. i. t. q. l. z. s. i. t. p. h. i. b. i. t. u. m. u.
l. i. e. r. i. t. t. p. u. s. l. u. c. t. u. s. a. d. s. e. c. u. d. a. v. o. t. a. t. r. a. n. s. i. z. e. t. i. n. m. a. t. r. i. m. o. n. i.
u. m. t. e. n. e. t. v. t. h. i. c. e. t. n. o. i. n. S. p. r. i. m. e. s. i. q. u. i. d. e. s. u. p. r. a. d. e. n. u. p.
No. glo. sup. versi. p. f. e. c. t. o. 7. g. l. o. s. a. z. i. n. v. e. r. b. o. l. e. g. i. t. t. i. m. a. s.
S. i. l. u. x. u. r. i. a. t. p. t. p. u. s. l. u. c. t. u. s. p. r. a. c. o. t. r. a. z. i. u. h. u. i. u. s. n. o. i. a. u.
t. e. n. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. c. a. m. u. l. t. u. t. e. l. o. f. f. i. q. u. a. z. o. p. i. t. e. n. e. t. h. i. c. i. a.
d. e. b. e. l. d. i. x. i. s. d. e. n. u. S. s. i. n. a. u. t. e. m.

Rubrica. De tabellionibus.

Hec rubrica habet duas partes. Prima loquitur de
tabellionibus. Secunda de protocollis. De prima parte
tractat vsq; ad. S. illud quoq; et ibi incipit secunda vsq;
ad fi.

Tempauloate au

diuimus. Tabellio a partibus rogatus debet per se audire negotia et ipemet scribere. nec alicui delegare p̄. pena cōtra faciētibz imminēte. i. vrbe in constantinopolitā. duo specialia circa tabellionatus officium exercētur. hoc dicit. Et ad euidētiā premitit qd̄ no. glo. tabellio erat. s. hic minor. commissis. s. magister stat. quidam. s. tabulario carte cōpletio. i. nō sub scribat tabellio nomine suo. vt no. j. d̄ instru. cau. et fi. s. sed si instrumen. coll. vj. et nō ip̄e tabellio. s. fuerit dominus licebit eī eis. i. magistris. No. ter. primo ibi im pone. q. notarius debet eē rogatus de instrumēto quod facit. et no. in. l. p̄biteri. in prin. ff. de eden. Secūdo no. q. tabellio nō pōt delegare instrumēti cōfectōem. vt h̄ idem no. in. l. generali. c. de tabulari li. vj. extra de fide i. strumē. c. pe. Sed quero an sit necesse q. tabellio rogetur ab vtraq. pte. dic vt in glo. no. ad hoc. circa quod vide vt no. in. l. j. p̄all. et quod no. specu. in ti. de instrum. edic. s. postq. versi. sed nūquid est necessarium. et inno. in. c. j. extra d̄ fide instrumen. Secūdo querit glo. pone. q. instrumēto rē. vide eam in fi. Sed p̄trariū tenet inno. in. c. j. p̄all. et spec. in ti. de instru. edic. s. j. ver. et nō. r. p̄ dicto inno. facit. l. de iure deli. l. si. s. finant̄ dubius. vbi dicitur in ter. q. nō debet specialiter se scribere eē adhibitus ad hoc. Sed potes illi ter. r̄nde re. q. ibi nō loquat̄ de notario adhibito ad publicandū instrumētum. sed de notario adhibito ad subscribendū dū se loco heredis. quia videt̄ q. ista glo. sit verior. cum eī notarius nō possit instrumētū publicare nisi sit sibi a partibus mandatū. vt hoc. s. coip̄o q. dicit̄ instrumēto subscripsisse et pub. rē. p̄sumitur rogatus eū ip̄a solē nitas sit intrinseca. vt. l. sciendū. ff. de ver. obli. Que ro. quid de testamento in quo sunt scripti testes nec apparet q. fuerint rogati. an rogati p̄sumuntur. By. in. l. heredis palam. s. in testamētis. ff. de testa. dic q. nō. in cōtrarium ip̄e idem no. in. d. l. sciendū. sed precedens opi. ē verior. cum eos eē rogatos vel nō sit solē nitas intrinseca. que nō p̄sumitur nisi quatenus in instrumēto reperitur i. scriptis. vt. l. j. et ibi no. l. d̄ fide instrumen. r̄ in re asse. fi. l. x. et hanc opi. tenet doc. in. l. hac. q. l. de test. et spec. in ti. de test. s. j. ver. quid in predictis. Quero pone q. in testamento reperitur testis adhibitus. nec dicitur q. sit rogatus. an ē idem dicere qd̄ rogatus. dic q. sic. vt videtur velle ter. in. d. l. heredes. s. in testamētis. et nō. glo. j. l. nullum. ff. d̄ repudijs. et ē ter. cū glo. in. s. vlti. insti. de testamen. Quero. pone q. notarius non scripsit in testamēto vel instrumēto se affuisse. s. soluz dicit subscripsisse et publicasse rē. an p̄sumitur p̄sentia. de hoc vide ter. et glo. in. l. j. l. de p̄trabē. et comit. stip. cui cōcor. l. ticia. s. idem r̄ndit. ff. de ver. ob. Quid autez iuris sit si in instrumēto sentētie repitur dictū lite coraz nobis p̄test. et iuratum fuisse de calūnia rē. an p̄ hec verba p̄sumatur illa acta p̄cessisse. dic vt not. inno. in. c. qm̄ p̄tra salam. extra de p̄ba. r̄ doc. in autē. si q̄ i aliquo. l. de eden. et. l. emācipatus. l. de fide. instru. de qua. q. vi detur dicendū. q. si sn̄a sit lata p̄tribus p̄ntibus. et non cōtradictibz. q. acta p̄ ista verba p̄bentur. als secus ad quod facit optime. l. j. in. fi. l. de rel. r̄ qd̄ nō. ho. et in no. in. c. cum in iure. extra de offi. dele. et p̄ glo. in. c. j. in cle. eē de p̄ba. r̄ qd̄ nō. spe. in tit. de instru. edic. s. restat. ver. in summa. et in ti. de p̄ba. s. fi. ver. s. pone. r̄ d̄ p̄cu. s. j. ver. illud quoq. et no. glo. extra de verbo. sig. c. abbate. super. v. fidei ultra medium glo. et qd̄ no. io. an. r̄ hosti. in dicto. c. quoniam. Quero an heres tabellionis de rogatis. et in breuiaturis ip̄ius possit cōficere instrumētū. et videt̄ q. nō. vt hoc. s. nos autez. et in. s. vt tantis. i. q̄b̄ d̄r. q. notarius qui audiuit p̄tes r̄ fuit rogatus instrumētū cōficere. debet se instrumēto subscribere. vt. j. de instru. cau. et fi. s. sed si instrumēta. r̄ etiaz

vult iste. s. nos aut̄ in eo q. dicit imponatur carte cōpletio. s. de hoc an quis possit cōficere instrumēta notarij de functi et que solē nitas requirat. dic vt habes in. c. p̄ nul. tabellio eē de fide instru. Quero an tabellio possit cogi exhibere p̄hocolum et rōes suas si ab eo petat. r̄ ar. q. sic. j. e. s. illud quoq. ad idem. l. p̄tor. s. j. ff. de eden. et. l. argētarius. s. j. e. ti. quod tenet spec. in ti. de i. stru. edic. s. videndum. ver. et nō q. tabellio. que aut̄ sit rō q. tabellio nō pōt delegare cōfectōem instrumēti dic vt in glo. que incipit. et caue tibi circa medium.

Et tamen Nota ergo in isto. s. q. licet tabellio nō possit aliquem delegare ad componenda instrumēta: tñ si tabellio delegat̄ instrumēta cōficiat. valebūt instrumēta talia. licz tabellio p̄natur. s. hic loquitur in vrbe constantinopolitana. quid aut̄ sit in alijs locis. si quis ex delegatōe instrumētū p̄ficiat an valeant instrumēta. dic vt in glo. hic i. j. opi. quā hic approbat ia. d̄ bel. Secūdo glo. inducit hanc glo. ad ar. q. vbiq. tabellio p̄dit officii suum q. ē per multas causas. nō debent instrumēta sua viciari. circa quod vide spec. in ti. de instru. edic. s. restat. versi. quid si tabellio conficit. et ver. quid si tabellio perdidit. eo. tit. s. instru. ver. item opo.

Illud quoq. Pro huius. s. declaratōe p̄mitte glo. sup verbo. p̄hocolum que dicit p̄hocolum dici a p̄hos rē. hoc p̄missio no. ter. ibi tanq. adulterinam. ex quo no. obmissio solē nitas inducere p̄sumptōem falsitatis. vt hic ad idē. l. de numus. et actu. l. nulli. lib. vij. cōtra quoq. p̄sumptōem nō videt̄ posse admitti. p̄batio in cōtrarium tanq. q. sit p̄sumptio iuris et de iure. vt ē glo. in fi. in. l. inbem. in fi. l. de testa. Sed circa hunc. s. quero. pone q. vnus instrumētum ē scriptuz manu vnus notarij r̄ subscrip̄ti et signatum manu alterius. ter. videt̄ velle q. tale instrumētū debeat haberi suspectum. c. inter dilect. extra de fide instru. circa qd̄ vide ibi no. p̄ hosti. ad idem i. c. cum olim. extra de priuil. p̄ hoc videt̄ tenere glo. ordi. xij. di. ca. in memoria. Quero. pone q. tabellio rogatus scripsit p̄hocolum et nō recitauit corā partibus. an valeat dic vt no. glo. in. l. fi. l. de fideicō. quia hic tractatur de tabellionibus. Quero quis possit tabellionem creare et de eius officio r̄ de ip̄ius instrumētis. dic per inno. in ca. j. et. ij. extra de fide instru. r̄ vide qd̄ ip̄e no. in. c. pe. et fi. et vide spe. post eum d̄ instru. cau. s. restat. ver. s. si q. potest. et an aduocat̄ possit eē tabellio vice. l. de tabularijs. l. generali. li. r.

Rubrica. De ecclesiasticarum rerum immobilium alienatione.

Circa legis studi

um. Ecclesia p̄pter debitum fiscale regulariter rebus mobilibus nō existenti bus. res immobiles alienare potest et insolutum dare. sed pro p̄nato debito solum insolutum dationem facere potest consensu accedente omnium superiorum et omnium ibidē ad seruientium de suscepto adhibita cautōe debita. excepta maiorz ecclesia cū sibi adiacentibz. hoc dicit vsq. ad finem. Nota tria ex hac p̄stitutōe. Primo ibi mobilium nō existentiū substātia rē. Ex hoc habes hic expresse. q. res mobiles ecclesiarū p̄nt sine decreto alienari de quo in. s. nos igitur. s. de nō alie. Secūdo no. ter. in. s. san. etimus ibi sn̄a talia precedere rē. q. ad hoc vt possit fieri alienatio rei ecclesiastice. requiritur q. p̄cedat tractatio inter p̄sonas ecclesiasticas. vt hic. de quo et quot tractatus requiratur. dic vt no. per glo. in. c. j. extra de re. eccle. nō alie. li. vj. r̄ p̄ inno. ibi. r̄. q. ij. c. siue exceptio et extra de his que fi. a prela. c. j. et vide qd̄ habes. r. q. ij. ca. hoc ius. et eadem causa et questione ca. si ycono. mus. Tercio nō. ter. ibi r̄ decreto celebrato. rē. q. in alienatis rei ecclesiastice requir̄ superioris decretū. et idēz

Collatio. iij.

De iureiur. a mor. p̄stito

habes. i. ibi ita em̄ de fa. 7c. 7 in ver. si do priuatus 7c. de qua. q. tangit glo. in. d. c. j. et ibi lati⁹ p̄ inno. vbi glo. inno. notat differētiā inter decretū p̄sensum et aucto^r ritatē. et videt̄ velle q̄ in alienatōe rei ecclesiastice suffi^{ci} ciat solum cōsensu supioris et decretum nō requiritur. et ibi inno. dicit. q̄ licet leges requirāt decretū in alie^r natōe rei minozis. tñ nulla est que dicat q̄ in alienatōe rei ecclesiastice requirāt decretū. s̄ tñ contra inno. vide glo. in. c. cum cōsuetudinis. extra d̄ p̄sue. et extra d̄ trās^{ac} ac. vbi ponit differētiā inter dicta tria. et qd̄ notat ip̄e inno. in. c. statutus est de trāsac. in glo. ij. vbi ip̄e videt̄ tur velle q̄ in alienatōe rei eccle. decretū superioris vel p̄sensu sufficiat. tangit etiā glo. x. q. ij. c. si yconomus s̄. fi. in glo. hodie sufficiat.

Rubrica. De iureiurando a moriēte p̄stito.

Emper hanc vna

habemus intentōem. Insurādū a moriēte p̄stium in quo substātie sue mēsurā facit manifestā inter suos heredes diuidēdo ab herede seruandū ē. pena nō

seruātibz imminēte. creditoribz tñ nullū p̄iudiciū generat. h. d. vsq; ad fi. Nota duo. Primo q̄ p̄sona testatoris et heredis videt̄ vna et eadē. et vide qd̄ no. ex de iure. calūp. c. ij. in glo. fi. li. vj. Secundo no. q̄ heres nō p̄t p̄ pte approbare voluntates defuncti et p̄ pte reprobare. l. quidam elogio. l. de iure deli. cū si. Op̄ ponitur et videt̄ q̄ hec defuncti voluntas cū sit enunciatua non sit seruanda. vt. l. scriptura. l. cōmuni. vtriusq; et. l. ex his verbis. l. de testa. militis cum si. So. q̄q; testator verba enunciatua p̄ferens iurat. et tūc licet eius volūtas sit enunciatua est seruanda. vt hic. q̄q; nō iurat. et tunc secus vt in cōtrarijs. et ita no. i. d. l. scriptura. et hic in prima glo. ma. et. l. arbi. tu. l. j. ff. de le. ij. l. cuz pater. s̄. pater qui filio. et. l. si. s̄. j. e. ti. Oppo. et videt̄ q̄ voluntas defuncti enunciatua debet seruari etiā sine iuramēto. vt. l. j. s̄. vlt. 7. l. ij. ff. ad silleya. So. vt no. glo. in. l. rōes. l. de pbat. Quid aut̄ iuris sit si testator iurauit. s̄ hoc disponendo non enunciatua dicitur. vt no. hic in glo. et quod no. in. l. peto. in prin. de le. ij. et in. d. l. j. ar. tu. cum glo. s̄. all. No. glo. quid in extraneis. idem no. de pba. aut̄ q̄ obtinet que sumit̄ ex hac p̄stutōe. Sed quero hic quid si nō iurauit 7 dicit sibi tñ. x. debere cū. xx. deberēt. an hoc p̄dest debitorū et glo. videtur velle q̄ sic. in eo q̄ dicit inno 7 sine iuramēto. et istud ē p̄pter dictōem taratinā tñ. 7 hec fuit opi. hugo. no. i. l. rōes. l. d̄ pba. licz ibi dicat q̄ hoc nō p̄dest debitoribz etiam si testator apponat dictōem tñ nisi iuret nō debere. xx. s̄ dicat sibi debere tñ. x. Sed p̄cedentem opi. approbat hic ia. de bel. rō ē dicit ip̄e quia vim legari obtinet. facit. l. q̄ mibi de li. le. ff. 7. l. legari cum si. e. ti. et istam opi. puto verā. pbat̄ p̄ ter. i. l. titia. s̄. cū rō. ff. de adi. lega. Habes ex p̄dictis q̄ iuramentū defuncti opatur etiam p̄trariū effectuz. quia opatur repetitōem legatorū ab intestato. vt no. in. l. cū pater. s̄. filijs matres. ff. d̄ le. ij. s̄m aliā lec. Querit hic iac. de bel. an heres nō seruās insurandū defuncti. priuē hereditate ip̄o iure. et videt̄ q̄ sic. vt in. s̄. sitq; pena 7c. j. e. In cōtrarium facit qd̄ no. s̄. de here. 7 falci. s̄. si quis at nō implēs. sed dic̄ s̄m cum. q̄ aut heres ē inobediēs in agendo vel aliqd̄ faciendo cōtra voluntatē defuncti. et tūc priuā ip̄o iure. q̄q; ē inobediēs obmittēdo 7 negligendo voluntatē defuncti implere. et tunc nō priuā ip̄o iure qd̄ ē nō. s̄m enī. Secūdo querit ip̄e. quid si testator p̄sensu se mibi debere. c. postea do moriēs vult venire cōtra illā p̄fessionē. an possit. videtur q̄ sic. quia voluntas testatoris ē ambulatoria. vt. l. ij. s̄. fi. ff. d̄ adi. l. c. cum hic status. s̄. oratio. et. s̄. penitētiā. ff. de dona. inter virū et vrozē. ecōtra videt̄ q̄ nō. quia in testamento p̄trabi p̄t. vt no. in. l. heredes palam. s̄. fi. ff. d̄ testa.

et cōtractus p̄ penitentiā nō p̄t reuocari. qz vim vltimē volūtatis obtinet. vt. l. ij. l. d̄ fal. cā adiec. cū si. postea p̄cludit. q̄ aut talis cōfessio sit absente pte et nō p̄iudicat. vt ex ea possit pbatō p̄tra p̄fessionē induci. vt. l. fi. ff. de inter. act. et. l. certū. s̄. si quis abs. ff. de cōfess. aut sit p̄sente aduersario. et tūc talis p̄fessio obtinet vim cōtractus celebrati inter viuos. vt. d. l. heredes in fi. et hoc casu talis cōfessio nō p̄t reuocari. vt. l. generaliter. l. de nō nu. pe. ff. de positi. l. publica in fi. sed hanc. q. formant doc. in dicta. l. generaliter. et ibi tenet pe. q̄ ex tali p̄fessione inducat̄ pbatō debiti. et sic videt̄ q̄ nullo mō possit reuocari s̄m cum. sed hoc dictū pe. videt̄ falsum naz talis cōfessio facta a testatore nō inducit pbatōem debiti. s̄ soluz p̄ etū. fideicomis. ter. ē i. l. lutiū. s̄. quis. ff. de le. ij. et. l. luti⁹. ff. de le. iij. nisi testator iuraret vt. l. cum quis. s̄. codicill. e. ti. et iō tene opi ia. quā. s̄. dixi que videtur verior. Ultimo no. ter. si qua pena ibi is que relicta sunt 7c. q̄ verbum reliquo trahitur ad heredes institutos. nā hic vides q̄ hic appellatur relictum de q̄ dixi de here. et falci. s̄. hoc quidem. vbi est ter. et glo.

Rubrica. Ut preponatur nomen imperatoris.

Quid omnium esse

honestius. In documētis debet principis nomē et annus in prin. et indicō de signari. item cōsulis nomē et annus cōsulatus. debet etiā dies 7 mēsis celebra

ti p̄tractus apponi. et etiā annus cōdite ciuitatis. si hoc habet p̄suetudo. debet etiā documēta claris notis et literis scribi. hoc dicit vsq; ad finē in ter. ibi eis. s̄. documētis ibi vetustissima. s̄. principia. ibi imperatorū. s̄. sequentiū. et ita decetero scribant. No. que sunt illa que debet in instrumētis apponi. de quo latius nō. in. l. generaliter. l. de tabula. li. x. et extra d̄ fide instrum. c. inter dilectos. sed p̄tra priuilegium. et vide qd̄ no. in. c. quoniam p̄tra falam in glo. antepe. extra de pba. Secūdo no. in hoc principi. a quo habuit originem ciuitas romana. Tercio nō. in ver. vñ sancimus. q̄ notarius qui iudicijs acta cōficiat. debet illas solennitates in libris actorum apponere quas apponit in instrumētis et sic facit q̄ acta requirant testes seu testius subscripti. sicut et alia instrumēta quod habuistis tactuz. s̄. de here. et fal. s̄. si vō absunt. et tangitur in. l. i. dona. l. de dona. d̄ quo dicit in. c. post cessionem. extra de probat. per glo. et inno. Et vide quod no. in glo. in. d. c. qm̄. et per inno. in. c. ad audientiam. extra de prescrip. et de offi. et po. iud. de le. ca. cum in iure. et vide inno. in. ca. fi. extra de fide instrum. No. versu. si qua no. ibi et inchoat. mor auctor. do cū sua glo. super ver. quo dicit primo et prius q̄ alia apponatur. ex quo ter. cum glo. habes. q̄ in quolibet instrumēto debent apponi in prin. ip̄ius instrumenti ista verba in noie domini 7c. et sic videtur. q̄ si hec verba in instrumēto nō apponatur instrumentum nō valet. quasi desit solennitas que in instrumētis requiritur p̄ hūc ter. p̄ hoc etiam facis. q̄ si istud de p̄suetudie cōsuevit i instrumētis apponi si nō apponat̄ instrumētū nō valet. argumentū eius qd̄ no. in hac glo. que incipit puta 7c. et infra dicā. i p̄trariū videt̄ qz ista videt̄ leuis solennitas s̄ eius obmissio nō viciat. l. j. in fi. ff. de ven. inspi. hinc ē q̄ doc. dicit. q̄ licet in inuētario facto p̄ heredē requiratur signū crucis. tamē si tale signū obmittat̄ nō viciat. vt no. doc. in. l. fi. s̄. sin autē dubi⁹ de iure del. 7 notat̄ est de testa. c. Rayna. sic igit̄ debet eē i p̄posito. l. illa verba nō apponant̄. et vltimā ptem putarem veriorē. circa h̄ tñ vide spec. a ti. d̄ instru. edic. s̄. breuif. ver. j. Quarto no. ter. cum glo. q̄ incipit. l. in sententijs. q̄ appellatione actorum sententia non continetur de quo no. l. vt lite penden. l. licet de appel. l. a p̄cōsulibus cū si. Quo ro. dicitur hic de solennitate q̄ debz apponi i publicis do

cumentis. an priuata scriptura hoc requirat. s. die et cō
sulem. z si ter. videt q nō in. l. pe. s. idē quest. ff. d. pig.
quod videt tenere glo. in. l. scripturas. l. qui po. i. pig.
ba. q̄ incipit ita temere. sed illi. l. pe. pōt r̄deri. q̄ ibi lo
quatur i obligat. pignozis quasi sit speciale in pignozis
obligatōe seu obligatis reali. vt no. glo. in. l. ij. s. itē la
beo. ff. d. aqua plu. arcen. z q̄ in priuata scriptura dies
z cōsul requiratur videtur tacite sentire glo. l. de con
traben. et cōmit. stip. l. optimam in glo. fi. cōiuncto prin.
glo. cum si. l. y. distinguit. aut instrumentū sit ad pban
dū. et tunc requirit diem et cōsulem. vt. l. j. s. editōnes.
ff. de eden. z. d. l. optimam z hac cōsti. cū si. aut sit ad cō
trahēdum. et nō requirit diē nec cōsulem. vt. d. s. idem
quest. z sic l. y. intelligit dictū. s. idē quest. vbi instru
mentū sit ad cōtrahēdū. ita nō. ipe in dicta. l. optimaz
et in. l. si qua de diuer. rescriptis. Sed guill. de cu. intel
ligit dictū. s. in priuata scriptura i qua dicit nō requiri
diē. et cōsulem. ita nō. ipe in. d. l. j. s. editōnes. ff. d. eden.
z istā opi. tenet glo. r̄y. q. ij. c. si qua beneficia. Non ob.
dictus. s. editōnes. quia ibi loquit in publicis instrumen
tis. vt ibi no. glo. Nō ob. l. p̄toz. in prin. e. ti. quia ibi nō
dicitur q̄ priuata scriptura diē z cōsulem requirat. s. dicit
q̄ si ē appositus debet edi. et hoc videtur sentire glo. l. si
quis ex argentarijs. s. si in iūtu tabula z. e. ti. et hac opi.
Guy. tenet et hic ia. de bel. Quero. quia hic nō dicit
de loco. an locus debet in instrumentis apponi. Glo. ē q̄
sic in. d. l. optimā. et. l. generali. l. de tabu. li. x. No. ex
de re. iur. c. abbate. in glo. l. donatio. li. vj. et etiam in si.
saper ver. data. Quero. an sufficit dicere actū in tali
ciuitate vel castro. vel an etiam debet poni locus specia
lis. puta actū in tali ciuitate i domo talis. et videt dicē
dum q̄ sufficiat dicere de ciuitate. argu. dicte. l. optimā.
et videtur ter. expresse. r̄y. q. ij. c. cū redēptoz ibi actum i
vrbe romana zc. In cōtrariū q̄ debeat poni locus spe
cialis ē casus expressus i ti. qui. mo. na. effi. legi. s. quā
tū do. coll. vj. et ibi dicā. Quero. an in instrumento de
beat notarius apponere signū suū. dic q̄ sic. pbatur fm
vnā lec. j. de instru. cau. s. oz. ad idē. l. de ass. l. si. ibi q̄
solitum ē zc. facit qd no. in. l. ij. s. q̄ si dubitetur. ff. que
admo. testa. aperi. et tangit glo. in. s. itē lex cornelia de
falsis insti. de publi. iudi. Quero. an instrumentū de
beat scribi in prima vl in terciā psona. R̄ideo nō refert
ter. ē in. c. dudū. extra de cōuersi. coniu. vbi etiam d hoc
per io. an. Quero. an tabellio debeat instrumentū p
verbū p̄ntis vel p̄teriti t̄pis scribere. verbigratia. an de
beat dicere notarius. talis vendit et tradit. vel vendi
dit et tradidit. r̄ideo nō refert vt est ter. in. c. q̄ autē c̄
de iure patro. Nota glo. forte in f. vide. qd nō. extra
de fide instru. c. inter dilec. sup ver. in doc. Nota glo.
puta ibi ius apponendū sit. nō. ex hac glo. q̄ omnia que
sunt cōsuetā poni in instrumentis. debet apponi. et si non
apponatur. instrumentū viciat qd nota p̄petuo. Sz
aduerte ad id quod glo. dicit d̄ annis dominice incarna
tōis. quia qd tales anni apponantur in instrumentis. p̄
bat p ter. r̄y. di. c. in nomine d̄ni. sed quod de cōsuetu
dine apponant est verum i iustia. hic apponuntur anni na
tiritatis domini. et ideo serua quod consuetudo vult vt
hic in glo. Quero. instrumentū ē cōfectū sine die. cō
sule et loco: an notarius poterit talia apponere si recoz
datur. dic vt no. spec. in ti. d̄ instru. edic. s. postremo. v.
s̄ nūquid cōfectus. et no. in. l. si quis decurio. l. de fal
sis. et in. l. impz. ff. de sta. ho. et nisi ista talia apponatur
quid iuris sit. vide spec. in dicto. s. postremo. vers. quid
ergo si dies. et vers. si loc. Quero. hic dicit q̄ debz
apponi dies cōfecti instrumenti. an debeat apponi hora
diei. dic q̄ nō. de quo. per doc. in dicta. l. optimā. in. v. q.
Quero. pone q̄ in p̄thocolo. est apposita dies. postea
notarius fecit instrumentū sine die. an videtur repetita
dies vt sicut est in p̄thocolo repetatur et ponatur i in
strumento iaco. de are. tangit in. l. in causis. l. de accu. z
spec. in. d. s. postremo. ver. quid ergo.

Rubrica Scenicas non solū si fideiussores p̄stet zc.

Quimus p̄idez fa

cientes iuramentū super re illicita ser
uari nō debet. hoc dicit. Opo. et vi
detur q̄ omne seruandū sit iuramentū.
vt in. c. cum p̄tingat. extra de iureiur.
ca. licet de pac. li. vj. Opo. dicitur hic. si qua om̄ino
zc. z sic innuit q̄ p̄ p̄urio imponatur pena. p̄tra de. l. ij.
l. de re. cre. Solu. vbi iuramentū est licitum. ē seruandū:
tū ille qui nō seruat nō punitur nisi quo ad teum
nō quo ad mundū. et q̄ nō punitur quo ad mundū ē ve
rum iure ordinario. s̄ iure extraordinario pōt accusari
de crimine stellationis. vt. l. si. l. de crimi. stel. Quando
q̄ tamē imponit etiam pena quo ad mundū. puta si q̄
venerit cōtra pactū quod iuramento firmauerat. vt. l. si
quis maior. l. de trasactio. secus si soluz cōtra sacramē
tum veniat. vt. l. luci. ff. de his qui notā. infra. et ibi glo.
An per iurus sit infamis. vide. vj. q. ij. c. infames. et.
r̄y. q. v. c. si quis cōiunctus de iureiuran. c. querelam.
z. vj. q. j. c. quicūqz. vbi etiam ponitur que sit pena per
iurij. et extra de iureiur. c. quāto. Querit glo. an per
iurus admittatur ad testimoniū. posito q̄ nō sit infamis
et glo. hic tenet q̄ nō. sup vers. si qua. idēz no. in. d. l. lu
cius. ad idem extra de testi. c. testiū. et. d. c. quisqz. et fa
cit qd no. glo. in. l. imperialis. s. j. l. de nup. et in. l. iij.
s. l. iulia. ff. de testi. Quero. quia ista cōstitutio loqui
tur de illicito seu temerario iuramento. an liceat venire
p̄tra tale iuramentū p̄pria auctoritate. dic q̄ sic. vt no. i
ca. venerabilem extra de elec. et vide qd no. in. c. si. extra
de testi. et. r̄y. q. iij. c. innocens. An autem iuramen
tū temerariū repellat quez ab actibus legitimis. dic vt
lxxxv. di. c. florentinū. et extra de testi. c. intinuit. et qd
tangit in dicto. c. infames. vj. q. j. An at̄ p̄ illicito vel
temerario iuramento imponatur pena. dic vt in. ca. sicut
nostris. et. c. questis. extra de iureiur. et. r̄y. q. iij. c. q̄
sacramento. Ultimo vide glo. super ver. vitā in fi. vl
fm ia. de bel. dic q̄ illa. l. imperialis. s. j. loquitur i mu
liere sponte se prostituentē. hic vō in muliere recepta vt
patet ibi. male inducta zc.

Rubrica vt non fiant pignozationes zc.

Abonestas pigno

ratōes. nulli licitum est fm formam pi
gnozatōnis exigere alium pro alio. pe
na cōtrafaciētibus imminente. Item si
cut donatio facta a principe priuato in
sinuatōe nō eget. ita nec ecōtra. hoc dicit. Quero pro
hui⁹ tituli declaratōe quid vult dicē ter. fm pignozat.
formam. Glo. exponit pactum. i. pactum. et idem dicit
glo. si nō interuenit pactum et multomagis. sed ego pu
to q̄ iste ter. velit dicere fm py. formā. i. fm formam re
presaliarum. naz idem est dicere py. qd represalias. ita
ter. exponit extra de iniurijs et dam. da. c. j. li. vj. vbi de
bac. q. sit mētio. dicit em̄ ter. et sic pignozatōes quas vul
gariis loquela represalias nominat zc. et sic ex hoc ter.
sic posito et declarato nota. q̄ represalie nō possunt con
cedi. idē nō. in. d. c. j. ad idem facit. l. null⁹ ex vicarijs. l.
j. li. r̄y. j. vt nulli iudi. s. quia vō. et de execu. et erac. l.
nullam li. r̄y. et de omni agzo desere. l. hac diffinit. li. r̄y.
facit. l. nullus. l. de iudi. cū si. Sed cōtra hoc oppo. de.
c. dilectis filijs. extra de appel. et de iureiur. c. si qd. r̄y.
q. ij. c. dominus noster. So. q̄nqz ciuitas sub qua est per
sona debitor vel delinques requisita. tenegat facere ius
ficiam. et tunc represalie possunt cōcedi. vt in cōtrarijs
q̄nqz illa ciuitas requisita nō tenegat facere iusticiam.
et tunc represalie nō possunt cōcedi. vt hic cum si. supra
all. ita no. inno. ex d̄ foro p̄pe. c. postulasti. et. l. dilect⁹
ad qd facit qd idem inno. nō. in. c. olim cām ex de resti.

ipo. et vide glo. in dicto. c. dñs nosser. et facit ad p̄dicta
 .i. de questore. S. si dō forsan. i. vt disse. iudi. S. j. et. iij. et
 S. si tamen p̄tigerit. et extra de offi. ordi. c. significavit. 2
 quod tangit glo. in dicta. l. nullus. et q̄d tangunt doc. in
 auten. habita in fi. L. ne filius. p̄ patre. Secundo op
 po. de. l. numer. p̄uis. L. de fab. li. x. So. vt ibi. no. glo.
 De ista materia. an rep̄salie cōcedi possint. ex q̄bus 7
 cōtra quos: et an p̄inata persona cui cōcesserunt rep̄re
 salie. possit p̄pria auctoritate ponere in carceribus per
 sonas ceptas actione rep̄saliarum. dic vt in. q. quam
 disputavit pe. de bel. in ciuitate ista. et ponit in hoc ti.
 et ego feci vnum tractatum. An aut̄ si aliquis est ca
 p̄tus p̄pter rep̄salias p̄cessas. p̄pter delictū alterius et
 soluat. possit ab illo repetere. Ita. d̄ are. ponit in. l. ij. ff.
 de verbo. obli. et tenet q̄ sic. p̄ quo facit rex. cū glo. in. l.
 nam. et si seruus. ff. de neg. ges. et. l. si. S. si. ff. de dolo. l.
 si dō. S. cum aut̄. ff. de his qui deie. vel effu. No. glo.
 sup. ver. formā puta. Idem no. in aut̄. et omnino. L. ne
 vroz. p̄ marito. Quero. hic dicitur et cadere actiones
 an ipo iure: oddo. tenet q̄ sic. p̄ ter. in dicta aut̄. 7 om̄i
 no. Quero. quid vult dicere. ideo egeat gestis mo
 num̄toz. dic vt in glo. super ver. gestis et se. ex q̄bus ha
 bes quid velit dicere in summa de quo tangit in. l. illud
 L. de sacrosan. ec. 7. l. sanctim. L. de dona. et circa hūc
 S. vide quod dixi. s. de non ali. S. sanctimus sup. glo. ibi
 posita.

Rubrica. De exhibendis et introducendis reis.

Lurimi adeuntes

docet. Reus nō ē exhibendus in iudicō
 de vna p̄iuntia ad aliam. nisi p̄ actor
 fideiussoziā p̄stiterit caut. certam quan
 titatem promittēs si litem nō erequaē
 aut erequens nō vincat. et reo cōparēte si actor infra de
 cē dies nō cōparuerit reus absoluendus ē a iudicio eo
 eracto q̄ ab actore p̄missum est. et si quid ampli. re. ex
 pendidisset. hoc dicit. Opo. et videt̄ etiam q̄ sine sa
 tisfactione actoris debeat agi iure iudiciū. vt. l. si quādo
 L. de delat. So. ista. l. corrigit illā. 7 id sup. dicta. l. ē po
 sita. aut̄. q̄ fieri que hinc sumitur. Opo. secundo. et
 videt̄ q̄ licet. j. r. dies actor nō cōpareat. nō ideo tamē
 causa terminetur. quia civilis causa triennio. criminali
 biennio durat. vt. l. p̄perandū. in prin. L. de iudi. l. fi. L.
 vt infra certum t̄pus 7c. dicit glo. ibi loquitur de sentē
 tia interlocutoria diffinitiva. hic dō loquitur de sententia
 interlocutoria et absolutoria ab obseruatione iudi. non
 em̄ hic potest ferri diffinitiva. tum quia lis contestata n̄
 erat. tum quia nō liquidū de cā. nec dicit̄ esse facta litis
 p̄testatio vbi fuit rescriptū petitiū. vt. l. d̄ qua re. ff. d̄ in
 dicitis. licet t̄n aliter seruent. dicit glo. de hoc quid fuēt
 dic vt no. in. c. statu. extra de rescrip. li. vj. nota q̄ ex ista
 glo. q̄ absolutoria lata ab obseruatione iudiciū est inter
 locutoria. ad idem ter. cum glo. in. d. l. p̄perandū. S. et
 si quidem. et. e. l. S. cū aut̄. et hoc expresse tenet glo. e. l. S.
 cū aut̄ in prima glo. eū qua cōcor. quod no. in. l. anzum.
 S. si. ff. si seruitus ven. et quod no. in. l. iij. ff. de accu. et
 inno. in. c. finē litibus extra de do. et cōtu. et spec. in tit.
 de expen. S. si. ver. hec etiam exp̄ressis. Ecōtra videt̄ di
 cendū q̄ sit diffinitiva. nā diffinitiva ē illa que causam
 diffinit. vt. l. dicere. S. j. ff. de arbi. 7 quod no. ij. q. vj. S.
 diffinitiva. sed q̄n quis absoluitur ab obseruatione iudi
 cij cā finitur. vt in st. de p̄petu. et tempo. act. S. si. g. 7c.
 ad quod facit quod no. in prin. magne. glo. in. l. iul. ff. d̄
 p̄di. inde. Quid dicendum hic q̄nq̄ fertur sentētia abso
 lutoria ab obseruatione iudiciū. quia iudici de cā nō liquet
 vel quia libellus fuit male cōceptus. et tunc talis abso
 lutoria ē interlocutoria. et nō diffinitiva. 7 ita loquitur
 glo. in dicta. l. titia. et dictus. S. sed si quidē cuz sua glo.
 et eadē. l. S. siue eadē cū si. s. all. p̄t em̄ iterū agi vt no.
 in dicto. S. sed si quidē. et dicta. l. titia 7 ad idem. l. ij. p̄

S. circūducto. ff. de iudic. 7. l. j. S. j. ff. si messor sal. mo. di
 rit. extra d̄ iudi. c. examinata cū si. Q̄nq̄ fert̄ sententia
 absolutoria ab obseruat. iudiciū. quia reus pendente iu
 dicio soluit. et tūc dico q̄ eo respectu q̄ nō p̄t iterū agi
 tali sentētia p̄t dici diffinitiva vt dicto. S. si. insti. de p̄
 pe. et t̄po. act. 7 isto mō p̄t intelligi vna opt. nō. in di
 cta. l. titia. Sed habito respectu q̄ p̄ solutōem factā p̄
 dēte iudicio principalis est cā sublata vt in st. qui. mo.
 tol. obli. in prin. et sic sn̄a que sequit̄ nō reperitur qd
 tollat. s̄ t̄m instātia iudiciū finit. dico q̄ isto respectu est
 interlocutoria. vt no. in dicta. l. harū. S. si. cōiuncta glo.
 et. d. S. si. insti. de perpe. et tempo. act. Quero quādo
 fertur sententia ab obseruatōe iudiciū. an debeat quis ci
 tari: dic per inno. ex de offi. dele. c. cōsuluit. Opo. 7
 videtur q̄ hec cōstitutio nihil innouet. quia aut vincit
 et nō videtur calūniasse. et p̄ cōsequens ad expensas nō
 tenet. vt. d. l. p̄perandū. S. cū aut̄. So. vt in glo. 7 vult di
 cta glo. q̄ dicta cōstitutio innouet in hoc. q̄ licet als ex
 penie veniāt iudicis officio. hic t̄n actor tenetur ad expē
 sas ex stipulatu. et in hoc ē differētia. vt no. glo. infra de
 iudi. S. oportet. et. l. iij. S. si rem. ff. de le. iij. et. ff. d̄ rei vē.
 l. nō solū in st. p̄ doc. in. l. sanctim. L. d̄ iudi. spec. in ti.
 de expen. S. j. No. glo. valet nō. ex hac glo. q̄ q̄n aliq̄
 solennitas debet adhiberi post actum p̄fectū. licet talis
 solennitas obmittat̄ nō viciat̄ actus p̄fectus ipo iure. s̄
 ob. ex. nō impleti cū qua glo. p̄cor. l. vniuersa de p̄ci. im
 pera. offe. Ultimo no. glo. in prin. huius. q. que incē
 pit deducunt̄ ex qua nō. q̄ ex p̄grinatōe p̄tingit inopia
 quod tene menti. ad idēz dicā infra. vt om̄es obe. iu. p̄
 uin. S. hec considerātes in st. vbi ter. concor. cū isto.

Illud quoq̄ Reo ad iudiciū vocato de
 bet libellus offerri. 7 xx.
 dierū spaciū indulgeri. et ab eo debet fideiussoz vari. et
 sportule solēniter et medio t̄pe poterit iudex recusari v̄l
 ali. associari. nisi ille que petijt ab alio sit recusatus et
 xx. diebus elapsis litis cōtestatio fieri debet. et aliter fa
 cta nō valet. hoc dicit vsq̄ ad. S. si dō etiā. et habz duas
 p̄tes. nā primo recitat̄ antiquū ius. secūdo ius nouū. se
 cūda ibi sanctimus. Subscribere. l. reuz. Ex isto. S.
 sumitur aut̄. offeratur. L. de lit. contesta. No. ter. ibi
 obligetur. et facit p̄ co qd no. glo. q̄ p̄ litis p̄testa. dicit̄
 quis quasi cōtrahere. vt no. in. l. ij. in fi. ff. de p̄to. stip.
 vides hic ter. dicentē q̄ ille qui ē cōstitutus sub lit. con
 test. obligat̄. Secūdo no. ter. in. S. suscepto. ibi subscri
 bere libello 7c. q̄ reus debz libello se subscribere. ad idē
 glo. et ter. in. d. aut̄. offeratur ad idē ter. est i. c. j. extra
 de li. obla. licet glo. hic dicat q̄ hodie hoc nō est de con
 suetudine. No. glo. in verbo libelluz que querit quid
 sit libell. 7c. dic vt hic. 7 in glo. de li. obla. c. j. Secun
 do querit quid dz libellus cōtinere. dic vt in glo. extra d̄
 li. obla. c. j. et. ij. ff. de eden. l. j. in prin. et p̄ L. y. L. d̄ edē.
 l. edita. Et an libellus debeat actōem p̄tinē. glo. tāgit
 hic et in. d. l. j. in prin. et extra de iudi. dilecti. et ca. exa
 minata. et in spe. de act. 7 peti. S. sequitur in prin. de li. cō
 test. S. quid autē libellus. 7 que sit rō q̄ libellus dz va
 ri in scriptis. dic vt in glo. Itē an indifficite sit veruz
 q̄ libell. debeat offerri. glo. ponit hic. et plene p̄ inno. in
 ca. j. extra de li. obla. et in spec. de lit. cōtest. S. nunc dicē
 duz. Quero. dicitur hic q̄ libellus dz offerri. an a iu
 dice an ab actore. dicit glo. sup. versi. offerri. q̄ nō repit̄
 lege diffinitū. an ab actore vel a iudice debeat offerri: s̄
 d̄ cōsuetudine offeratur reo a iudice. istud qd glo. dicit h̄
 eē de p̄suetudine. videtur tenere doc. eē de iure. vt ipi no.
 in. d. c. j. extra de li. obla. et no. p̄ glo. Ber. q. iij. S. libel
 lū. Inno. dō tenet q̄ libellus p̄t offerri a iudice. 7 etiā
 ab actore hoc puto veruz. p̄t etiā libellus tribz modis
 offerri p̄ actore. et ita tenz glo. in dicta aut̄. offerat. L.
 de lit. prest. Et qz hec glo. loq̄t de arbitro. an corā arbi
 tratore debeat offerri libell. spec. tenet q̄ n̄. i. S. restat.
 v̄si. s̄ nūquid. i. ti. de li. obla. Quero sup. versi. libellū
 glo. dic p̄tinē t̄n debet 7c. sed qd si actōe p̄sonali v̄l acē.

nō expressa. an pcedat iudicium: dic q sic. nisi excipiat
ut. l. fi. 7 ibi no. L. de ana. excep. qd no. i. l. j. i glo. mag.
ff. de eden. ff. ad exhibendum. l. i. iudicij. S. quoniam dō. L.
ad exhibendum. l. ij. et qd no. de re iudi. c. abbate sup. v.
obnoxium. li. vj. et per inno. in. c. dilecti. exē de li. obla.
per glo. extra de causa poss. et proprie. c. cum ecclesia su
per ver. iudicium. Quero an libellus sit de substantia
iudicij. ita q obmitti non possit. et glo. ista super ver. li.
bellum ibi. Item fallit. videt velle q possit tacite obmit
ti. s non expresse remitti. ita no. in dicta autē. offeratur
et q tacite possit obmitti facit s. de trien. et semi. S. illd
quoq. Sed cōtrarium no. videlz q nō possit etiam ta
cite obmitti. extra de li. obla. c. j. et de offi. dele. c. de cau
sis. de quo dic vt per glo. io. an. in. c. fi. de re. inf. li. vj. 7
plene per glo. in. c. sepe. de verbo. sig. super ver. consli.
sanccimus in clemen. et quod no. in. c. ij. de confe. li. vj.
et quod no. spec. de li. concep. S. vtrum aut. et i ti. de sen
tētie. plati. S. iuxta. ver. quid si d partium. Quero. h
dicitur q debet dari dilatio. xx. dierum. an iudex possit
istam dilatonem abbreviare. glo. hic super verbo. xx. te
net q sic. cū qua concoz. qd no. in. c. dilec. extra de pecu
ra. vbi glo. nōt. q talis dilato est arbitraria. adde quod
no. in. c. preterea extra de dilat. licet cōtrarium. no. i di
ctu autē. offeratur. L. de lit. contesta. Sed quero an
iudex possit istam dilatonem in totum denegare. dic vt
notat inno. in. c. j. de li. ob. Sed pone q iudex istam
dilatonem nō denegat. sed reus nō petitis inducjs per
uenit ad litez cōtesta. an teneat lit. cōtest. et videtur tex.
expresse. hic in ver. si dō. q nō. cū quo cōcoz. dicte autē
tice offeratur. cōtrarium determinat glo. xvij. q. iij. ca.
vroz felicitis ad hunc tex. et sumi. Rūde vt no. glo. j. q. iij.
S. offeratur. ver. p nihilo. et quod nō. i sy. super ver. dā
nificando super ver. si dō. hoc in glo. q̄tum ad hoc tāgit
inno in dicto. c. j. de li. ob. in principio et circa ista duo
dicta vide tex. et glo. in dicto. ca. preterea extra de dila.

Quero circa predicta. an super excep. dilatonis debz
offerri libellus et lis cōtestari. dic vt no. eē de offi. dele.
ca. prudētiam. S. sexta. circa quaz glo. vide spec. in ti. de
excep. S. viso. ver. sed nunquid et de lib. pceptis. S. pe. v.
j. Quero an pcedat talis libellus peto ecclesiam vel
castrū cum suis ptinetijs. dic q sic. vt pbatur in. c. cum
venerabilis de excep. de resti. spoli. c. cum ad sedem. de p
ba. c. licet ad dictam. d fide instru. c. inter dilectos. Itē
si peterē rē cū suis finibz et pbatur in. c. abbate sane. eē
de re iudi. in princi. Quero. ego peto i libello meo q
quid possidet talis in tali villa vlt castro an pcedat. spe.
tenet q sic. in ti. de act. et peti. S. sequitur. v. quid si pe
to. p quo facit extra de fide instru. c. inter dilectos i pri.
cōtrarium tenent dy. et ia. de are. in. l. de pupill. S. q nū
ciat de ope. no. nūc. circa quod vide spec. de reli. domi. S.
j. Pone. dicitur hic in ver. in me. zc. quod. j. xx. dies da
tos ad deliberandum iudex potest recusari. Quero. cuz
ista excep. recusationis iudicis sit dilatoria. an poterit
opponi vsqz ad litem cōte. videtur q sic. vt in. c. cū inter
mona. extra de re iudi. de hac. q. dic vt nō. p glo. j. q. iij.
S. offeratur. in glo. iudicio sili. et vide quod no. i dicto.
c. cum inter mon. i glo. magna nō. glo. j. caution. ibi sim
pliciter loqui fm primā opi. tenet glo. in dicta. l. sciēdū
in prin. et in. S. sed hodie inter de satisfda. et in auten. of.
feratur. et in. l. nā et posteriores. ff. de le. et consli. Ibi.
S. ad exhibendum. vide vt no. in. l. j. ff. qui satisfda. co. in
l. nemo. ff. de re iudi. ff. de pro. stip. l. pretorie. la. iij. in p
ma glo. sed quod hic dicitur videtur verius p. l. j. S. j. h
all. in glo. et per. l. fi. S. si legatarijs. ff. quozuz lega. que
leges expresse loquuntur in pretorijis sli. et cum ista glo.
cōcoz. quod no. in dicta. l. j. ff. qui satisfda. cog. et in. d. l.
prozie in glo. j. cogetur sumus. et hanc opi. tenet hic dy.
pro quo facit. l. littere. ff. de verbo. sig. et hanc opi. tenet
glo. in. d. S. offerat. iij. q. iij. Querit glo. q̄diu tenet fi
de iussor. qui pmittit aliquem sistere in iudicio. dic vt in
glo. et latius in. S. sed hodie in sli. de satisfda. et in. l. gre

ge. S. post autē. ff. de fideius. et qd no. in. l. fi. in fi. ff. q sa
tisda. co. Quero an teneatur fideiusor certā quānta
tem pmittere glo. in dicta. l. ij. in fi. format hanc questio
nē et nō soluit. sed glo. in dicto. S. sed hodie tenet q non
et idem no. in. l. fi. ff. de preto. stipu. de quo dic vt ibi per
glo. et doc. Quero. dicit hic prebitis spozulis. quibz
aut et a quo prestentur. dic vt in glo. super ver. spozu
las. et adde quod no. i. d. S. offeratur. et quod plene no.
in sli. de act. S. tripli. et quod no. infra de iudi. S. ne autē
et in. c. cum ab omni. extra de vi. et ho. cleri. et in. c. sta
tutum. S. insuper. de rescriptis li. vj. Tercio ad glo.
super ver. cōtesta. et ista glo. querit tria. Primo qualif
fiat cōtestatio et dic vt in prin. glo. 7 ad id quod dicit se
cus zc. facit quod no. extra vt lite nō contest. ca. vno in
glo. et in. l. j. L. de lit. cōtesta. et vide vnu ver. glo. in ca.
solicitudinem. extra de appel. in vlt. glo. Secundo q
rit glo. cum responsio rei possit eē negatiua vel affirma
tiua et etiā dubia. puta p opposit. except. an semp lis cō
testetur. Et primo quero si responsio est affirmatiua. pu
ta q reus cōfiteatur. an fiat litis cōtesta. dic vt in glo.
hic et in. d. l. j. L. de lit. cōtest. et in. c. dudum exē d elec.
ver. licet. et vide vnum ver. glo. extra de excep. cap. cum
venerabilis. super ver. cōfessus. Quero an si reus. p
ponit excep. dicatur lis contestari. glo. hic dicit q sic. p
suam rōnem. et idem no. in. d. l. j. de hoc dic. vt habes i
ter. et glo. extra de lit. cōtest. c. fi. li. vj. Quero. in ver.
si dō hoc nō seruetur. an lite cōtesta. habita pro nihilo.
fuerit nihilominus prescriptio interrupta glo. q̄tuz ad
hoc. hic dicit q sic. ad hoc inducit omnia que no. in glo.
super ver. damnificando que est in precedenti ver. et sic
videtur ista glo. velle. q illa glo. loquatur etiam vbi lit.
cōtestatō nō est legitime facta. apparet hoc etiam ex eo
q glo. hic. p vna pte all. hunc ver. si dō. ibi pro nihilo ei
est zc. sed cōtrarium videtur q nō sit facta interruptio
tenet glo. in autē. offeratur. L. de litis cōtest. p quo opti
me facit. l. si pater. L. ne de sta. defun. vbi glo. cōcoz. sed
hoc quod hic dicitur. videtur verius. p quo facit glo. i
l. sicut. L. de p̄scrip. xxx. an. ver. nec sufficit in p̄. glo.
ad tex. ver. si dō hoc nō seruetur. Responde vt no. glo. ad
super ver. damnificando. et in ver. si dō i glo. quat. ad
hoc. Nō ob. dicta. l. si pater. quia ibi nō inducitur inter
ruptio. quia actum fuit coram non competenti iudice. q
casu lit. cōtesta. nō inducit interruptōem. vt ibi. 7 no. p
glo. in. c. illud extra de p̄scrip. super ver. interrup. et ita
intelligitur dicta. l. si pater cū qua cōcoz. quod no. in. c.
vt debet. extra d appel. Nō. glo. super ver. petitum. in fi.
dic vt no. in dicta. l. obseruandum. et in. c. j. extra d fo.
ppe. et in dicta autē. offeratur zc.

Optimum Primo recitatur ius antiquum
ans pecuniam hoc actu expresse. vt militia ematur. q̄tū
ad militiam eniptam p̄feratur omnibus alijs creditoribz
bus. als si nō expresse dicatur vt militia ematur. vroz et
alijs filij dotis repententis ei p̄feruntur in ypotheca. sal
lit in mutuatē silentiario. h. d. Appellatur ex casu ga
casu prodi. No. tex. ibi cum vtiqz ois. et nullum aliū
questum habet q ex impiali munificentia zc. ad quod.
l. benefi. de le. iij. et sic est ar. fm iac. d bel. q filius comi
tis vel vasalli dicatur habere feudalem comitatū ab im
periali munificentia. nō a patre. vt. r. coll. de feu. cogni.
ca. ij. in. fi. et an agnatus vel filius defuncti. ca. j. fact. l.
diui. fratres de iure patrona. et de interdic. et rele. l. iij. s.
de nu. S. soluto. et. S. si dō vsufructus. et p̄dicta possu
mus inducere ad. q. an filius vasalli p̄t delictū patris
teneatur. de quo per dy. in. c. nō debet aliquis de re. i li.
vj. per cy. in. l. ij. in vlt. q. L. de li. et corum li. ad qd etiaz
fecit tex. optimum. r. coll. si vasall⁹ seu. priue. c. j. Pro
declaratione tertius queritur et dicit. ad hoc vt mutuas
habeat istud priuilegium. oportet q expresse agat q mi
litia ematur. an est necesse q de hoc fiat scriptura. an suf
ficiat dici coram testibz. Dic q requirit scriptura. casus

est. j. de equalit. dot. S. quia do coll. vij. ex quo. S. sumit aut. quo iure in fi. L. qui po. in py. habe. Secundo quero an i casu huius. S. militia est expresse obligata sup generali obligatōe verborū quā facit debitor accipiens pecuniā mutuo hoc acto. vt inde militia ematur vel etiā hoc nō expresse acto vt inde militia emat. pferat i ypotheca militie postea empte omnibz creditoribz prio ribus in tempore. vide azo. i summa huius ti. S. de quā ta. pincto eo qd ipe no. L. qui po. i pigno. ha. S. ite fal lit. z ad primam. q. videlicet an militia sit obligata zc. vide qd no. L. de pigno. l. si. in prima glo. Et i glo. pma si ponere conuicta aut. q. obtinet ibi posita hic sumpta super ver. creditoribz illi psumitur. Nota hanc partem cum qua concor. qd no. i dicta aut. quod obtinet. z per azo. i summa qui po. in pig. ha. in fi. S. Item fallit. z in dicto. S. de quāta. z pro ista glo. videtur casus i dicta. l. si. in primo casu. l. de pi. vbi glo. ibi posita illuz ter. destrueret que videtur velle q. ibi debitor expresse accepit pecuniā mutuo vt inde militia emeretur. Ulti mo tractatum de militia. z de multiplici genere militia rū vide p. S. uil. dictū est in. l. animo. L. de inoffi. testa.

Quonia vero. Adrimonio sine dote z do natione consistente. altero ex coniugibus diuite premoziante. superstin i opi. quar ta substantie morientis debetur. legato in quarta com putado. Item superstin ad res prias datur actio z re tentio. nō obstantibz creditoribz premoziantibus. h. di. cit. in ver. si legatum zc. Nota hunc ter. q. quando quis debet aliquid ex dispositōe legali. si aliquid legat illi cui debet. videtur compensare cū illo debito. z in pri mo debito legatum imputat. casus est hic. z hic videtur casus. q. q. si dicit statutu. q. si vxor decedat sine liberis pre vir lucretur terciam partem dotis. q. si vxor sine filijs pre decedēs relinquat aliquid viro in testamēto. illud lega tum imputatur in eo qd vir lucrari debet ex forma sta tuti. ar. huius ter. ad idē aut. preterea in fi. L. vnde vir z vxor hic sumpta ad idem. l. si cum dote. S. si pat. ff. de bo. li. secus si aliquis deberet ex hominis dispositōe. quia legando tunc suo creditori nō videt compensare. vt in. l. creditorz de le. ij. z in. l. j. S. scdm. L. de rei vro. act. de quo p. Ja. de are. in dicto. S. sciendū. Secundo nota ex isto. S. q. premiū quod datur iungi inopi supsti ti. datur etiam quātūcūq. liberi sup existant ex illo ma trimonio. sed istud hodie recipit correctōez. per. S. quia vero legit. j. vt lice. ma. z auie. dic vt ibi quia aliter di stinguit q. hic. No. glo. sup vbo paup que ponit qd di catur paup. tu quātū ad h. dic vt no. in dicta aut. ptea. Rubrica. Constitutio que ex ascriptio z libera. na tos zc.

Quadā nostrarū

stitutionū partē sequit ventrē. z ecclie adinuicē possunt pmutare. vtriqz ecclie indēnitare fuata iureiurādo. z supio ris decreto inueniēte. excepta maiori ecclia constantinopolitā. hoc dicit. In ter. ibi phibitōe de qua loquit. s. de nō alie. S. vltio. Quero an iste ascri ptio sit liber vel fuus. dic q. est liber sed cuidaz fuit ascriptus. vt nō. in. l. nerati. L. de agri. z cen. li. xj. z in fi. de iur. psonaruz in pn. tangitur modicum in. S. ascriptio. s. de nup.

Quia igitur. Nō ter. sit tū zc. Ex quo has bes. q. in pmutatōe rei ecclie debet interuenire superioris decretū. idem in rubri ca huius ti. debet etiam interuenire vbi conceditur res ecclie in emphy. vt. j. ti. primo. S. si. z in rubrica illius ti. quod nota propter id quod dixi. s. de re. ecclie non alie. S. sancimus. Rubrica. Et de cetero pmutationes ecclesiasticaruz rerum non fortuite fiant zc.

Egem scripsimus.

Ecclia cū pncipe pmutare p. vt res apud pncipē ppetuo pmaneat. ne veni ant ad priuatos his i futuris casibz ob tinētibz. Itē ecclie adinuicē i ppetuam emphyteosim dare possunt. excepta maiore ecclia con stantinopo. hoc dicit. No. ex hac. l. q. quādo sit pmutatō p pncipē. ita fit: vt res pmaneat apud eū. ita q. nō ve niant ad priuatos. Secdo no. q. id qd nō possum pme. nō possum p aliū. de quo p. Dy. z Jo. an. in. c. pōt qd de re. iur. li. vj. z primū nō facit ad. q. fm Ja. de bel. statu tum ē i ciuitate bon. q. magnates nō possint cedē actio nes ptra populares. mō quidā ex magnatibz cessit mu tinēsi qui nō erat de populo bononiēsi. idem mutinēsis cessit cuidā bononiēsi. an psumat fraus? dicit ipe q. iste ter. in pncipio videlicet in ver. quicūq. z. j. in ver. oibz est. arg. q. nō ad idem. j. vt spō. lar. S. pe. in cōtrariū fa cit ter. in ver. de cetero aut. Et mō. s. dictū est. h. dic Ja. de bel. q. si lex pphibet oīno z generalitē z p oēm viā. tunc fraus psumit vt. s. de nō alie. S. neq. illud. L. d natura. li. l. j. s. de nup. S. augmēto. als nō psumit fraus nisi p betur. vt. l. si fuus eius. ff. de acquir. here. z. l. cū aut. S. si. ff. de edili. edic. ff. de his qui. vt indig. l. j. in prin. z de ritu nup. l. pe. cuz si. Quero vbi pmutat res cū pnci pe z pncipē cū puato ptra huius. S. auctoritatē. an ecclia poterit pria auctoritate rem apprehēdere? z glo. ponit duas opi. z tenet pma q. sic. Sed veritas ē in cōtrariū. z ita tenet. Ja. de bel. debet em res i iudicio vēdicari vl alio mō peti. vt pbat ibi in ppetuū vēdicari zc. z habet in. l. iubemus. S. sane. L. de sacrosanc. eccl. z. j. de alie. z emphy. S. qm. Et nō. eē de rez pmut. c. ij. z. ca. si quis. eē de re. ecclie. nō alie. facit qd habuistis i titu. z glo. s. de nō ali. S. vltio. Et ista ē veritas nō obstatē opi. glo. h. ex hac sua opi. glo. arguit p hūc ter. ad. q. si vendo tibi rez pacto ne alienes. possuz eā apprehēdere h. i hoc nō iustio qz nō ē verū. de hoc dic. vt no. i. l. ea lege de pdi. ob cam. z. l. si ita qd. S. si ea. lege. ff. de verbo. obli. z in. l. si. L. de re. ecclie. n. alie. Ultimo circa istā psti. i fi. no. ter. ibi decreto qd p. q. p emphyteosim factā ab ecclia requi tur decretū. idē habes hic z in rubrica. qd no. p id quod dixi. s. de ecclie rebus immobilibus alie. S. sancimus.

Plurimis ambicō

nes. Insinuatiā nō possunt erigi a cleri cis ordiatis. exceptis his q. sūt ordiati i maiori ecclia. a glo fm p. s. uetudine acci pere licz. pena pfaciētibz iminēte. Op po. z videt q. idifficite licitū sit accipe ab ordiatis i qui buscūq. ecclie ijs. vt. j. de san. epif. S. p. p. s. uetudibz. Glo. ponit duas opi. tene sed az. z vide qd no. i. c. ij. z i. c. cū i ecclia. i glo. eē de ver. si. z vide. j. q. ij. c. sicut episcopū. Rubrica. Et clerici qui recedunt alijs pro eis subro gatis prebeant emolumenta.

Luzimisepe clerici

Clerici ptiuā i fidētiā i ppris ecclie ijs facē tenēt nec debēt recedē. als aliū i eo rū locū subrogāt cū eoz emolūntis. z recedētes z postea remeātes suscipiēdi nō sūt. nec eis emolūnta debēt i stitui. Itē patrono cuz suo supiori p. sentare pmittit vt ab eo ordiet. z examiaz d. z p. vt sit ille q. ordiet ydone. z n. alie. h. dic vsq. ad finē h. l. facit eē de appel. c. pueit. z sic vides h. q. q. i bñ ficijs n. residēt. debēt bñ ficijs puari. qd itellige qm sine iusta cā. dic vt habes eē d. cle. nō resi. c. inē q. tuoz. S. si. z plem. i. c. qm. S. si vero. eē vt lite n. p. testa. Itē ē h. arg. cir ca p. i. clericos vagabūdos. vt clericoz p. i. legio n. gau deat. argu. l. q. s. b. p. ter. tu. L. d. sacrosac. eccl. Itē ē ar. im.

mo quasi expressus fm glo. ptra ecclias Italie q̄ semp
habēt pauciores canonicos. 7 alij canonici vsurpant ea
que debēt dare canonicis deficiētibus. 7 facit pzo B extra
de cōsti. c. cū Ad. ferrariensis. Ultimo no. in. S. illud
quoq; q̄ edificas ecclia habet ius patronatus 7 babz
ius presentandi. facit quod habet in. c. nobis extra de iu
re pfo. 7 de offi. lega. c. dilectus. 7 de consecra. di. j. c. si
quis basilica. 7. xi. q. v. c. pimentis. 7 p Inno. extra de p
scrip. c. in lateranēsi 7 de pui. c. cum 7 plantare.

Rubrica. De his q̄ ingrediuntur ad appellanduz 7c.

Dubile 7 humanū

Appellati ad appellandoz exercēdas sta
tuitur ānus 7 ex causa biennium. Item
appellatoze in biēnio causaz delinquēti
conceditur victori cuz vnus mēsis sup

est causaz prosequi. vt sentētia firmetur aut infirmetur
in vtroq; casu appellatoze in expensis condēnando. neu
tro autem prosequēte sentētia remanet firma his obti
nentibus in causis futuris. ac etiā in pendētibz nō
dum finitis. hoc dicit. No. ex ista constitutiōe. q̄ appellā
ti hodie statuntur tm̄ duo fatalia. s. annus 7 ex causa
biennii. Secūdo no. q̄ in causa appellatiōis pcedi
tur etiā altera parte absente 7 lite nō cōtesta. Ter
cio no. in ver. sed plurimi. q̄ inter alia impedimēta hic
enumerata dicit esse iustū impedimētuz inopia. vt pro
hoc datur secūdus ānus 7 hūc ter. all. Inno. in. c. ex ra
tione extra de appel. facit in ar. l. j. S. vlt. ff. de coll. bono
rum. sic forte posset dici q̄ esset iustū impedimētuz litis
nō prosequēde in causa appellatiōis. Item intēperies ac
ris est iusta causa nō morādi i certo loco. vt no. in. c. ad
supplicat. c. d. renū. 7 no. xxij. di. c. p̄munis fili. ad qd̄
facit qd̄ tangit glo. de p̄seca. di. j. c. si quis. q̄ forte p̄ce
deret nisi appellās fuerit i culpa impetrādi iudicē in cau
sa appellat. in loco p̄dicto. ar. l. si is a quo in fi. ff. vt in
post. lega. Posset etiā forte dici tūc iustū impedimen
tum. si ex aliqua causa supueniēte sine delicto appellan
tis. ipe appellās sine dedecore i publico comparere non
posset. argu. in eodem. S. j. 7 qd̄ ibi notatur. Quarto
no. in. d. qz em. q̄ i causa appellat. victor appellatoze ab
sentem potest vltimo mense p̄parere 7 facere causaz ex
aminare. 7 siue vincat siue nō. appellator p̄sumar p̄dem
netur in expensis post ingressuz appel. Quinto no. q̄
elapso biēnio sentētia remanet firma. concor. l. ij. in fi. c.
ti. Serto no. in. S. illud quoq; q̄. l. noua trahit ad di
cta impedimēta p̄ appellandoz. Ultimo no. in fi. dicit. S.
illud. q̄ victor qui p̄bauit i causa p̄cipali debet p̄bare
in causa appell. Dico. ad primū no. 7 videt q̄ appel
lanti statuatur plura fatalia. vt. l. ij. 7. l. fi. in prin. 7. S.
j. l. de temp. appella. So. olim statuēbatur plura tem
pora appellati. quēadmodū statuēbatur ad appella. pro
ducēdas vt patet in. l. in offerēdis 7 in. l. cū anterioribz.
S. in bis. l. de appel. quēadmodū statuēbatur ad initiā
dum p̄cessus sup appe. vt dicta. l. ij. 7. l. fi. in prin. 7. S. j.
l. de tempo. appel. hodie vero statuit ānus. 7 ex causa
biennium ad appell. p̄ducēdas 7 ad initianduz p̄cessus
sup appell. 7 finiēduz vt hac autē. circa qd̄ videt qd̄ no. i
autē. ei qui. in. ij. q. l. eo. ti. d. tem. appel. Secūdo op
po. ad secūduz no. 7 videt q̄ in causa appell. lis debeat
contestari 7 libellus offerri. vt. ij. q. vj. 7 post secūdum 7
ibi no. So. quādoq; vtraz pars est p̄sens. 7 tūc debz
lis contestari 7 libellus offerri. 7 ita loquat. l. cōtraria
7 glo. quādoq; altera pars est absens. 7 tūc potest p̄ce
di lite nō conte. 7 ita loquitur hic. 7. l. fi. S. illud. l. d. tēp.
appell. 7 in. c. per tuas extra de appell. Istam so. 7 istaz
opi. ponit glo. in. c. raynaldus extra de testa. super. ver.
cum glo. se. 7 tangit glo. in. c. interposita extra d. appel.

Uenit ad quartū no. hic dicitur q̄ appellatoze cessan
te. appellatus potest causaz facere examinari. vltimo mē
se biennij. Quero an in vltimo mense biennij possit ap

pellatus petere causam examinari. dic vt no. Inno. in.
c. abbate. super. ver. numerū. extra de appell. 7 in. c. sepe
super. ver. peremptorie. e. ti. Sed fortius quero. an vlti
mo mēse p̄mi anni poterit appellatus comparere 7 pe
tere causaz examinari. 7 videtur hic casus q̄ nō. in. ver.
quia em̄. Inno. in. c. quia ex ratōe. in glo. magna extra
de appella. videtur inclinare q̄ possit. licz ter. hic ver. qz
em̄. videatur p̄tradere. sed rationem hui. S. dicit ipse
se nō videre. imo plus dicit ip̄e. q̄ videtur ex quo appel
lans fecit citari appellatum. etiā si ista citatio emanauit
rit in prin. p̄mi āni. statim appellatus poterit petē
firmationem sue sentētie 7 procedere i causa etiā nō ex
pectato sine p̄mi āni. vt in autē. q̄ semel. l. quō 7 q̄ in
ter. 7 est casus etiā i causa appella. in. l. fi. S. illud. l.
de tem. appel. licet multū faciat in contrariuz hic ter. j.
eo. qui dicit. q̄ si appellās deseruit causam etiā in me
dij certaminibz. tamē expectatur finis biennij videlicet
vnus mēsis ante finem biennij. Ponit etiā Inno. ali
am opi. fm̄ quosdā. 7 ad autē. qui semel. respondet. q̄ lo
quitur in causa p̄cipali. sed hic ter. loquitur in causa
appel. Ad. l. fi. S. illud nō respondet. Ita. de bel. hic dicit
aut appellans est absens in primo anno. 7 tūc statim cū
appellatus facit citari appellatē. poterit appellatiōez
prosequi. vt dicto. S. illud. 7. l. fi. aut est absens in secun
do anno. 7 tunc nō potest appellat. prosequi. nisi circa fi
nem biennij vt hic videlicet vltimo mense biennij. vt hic
ratio differentie dicit ipse est. quia cum appellans se ab
sentat 7 est contumax in primo anno p̄sumitur negli
gens vt hac cōstitutiōe. S. hoc nos. 7. S. se. 7 ideo victo
ri appellato subueniur. vt statim prosequi possit. cū ap
pellans est contumax. sed quando appellās absentat se
in secundo anno et sic fuit diligens in primo anno als
nō habuisset secūduz annū. licet se absentet in secūdo p̄
sumitur adhuc esse diligens cum fuerit diligens in pri
mo. 7 ideo spectatur vsq; ad vltimū mensem biennij. ar.
leum qui. 7. l. qui cōtra. l. de inoffi. testa. 7 ista opi. vi
detur mihi vera. sed quidaz doctor. in autē. ei qui. me au
diente dicebat. Aut appellatus vult venire ad p̄sequen
dum appella. appellatē nō requisito. si fuerit in curia ad
quā appellās est: 7 tūc nō potest venire ad p̄sequēdu
si circa finē. vt hoc ver. qz em̄. 7 in autē. appellatōe. l. de
tempo. appel. hic sumpta. Aut vult venire ad p̄sequen
dū appellato citato p̄sonalit vel ad domū vt veniat ad p̄
sequēdu i causa. 7 tūc pōt appellatus incōtinēti p̄sequi
vt. d. l. fi. S. illud. Sed p̄tra istud dictū videt. q̄ appel
latus nūq̄ pōt p̄cedere in causa appella. appellatoze ab
sente. nisi faciat citari appellatoze vt i. c. p̄ tuas i fi. 7 ibi
p̄ Inno. c. de appel. 7 no. etiā Inno. i. c. sepe. sup. d. per
emptorie. e. ti. 7 vide etiā qd̄ ibi no. glo. B. S. dices tu
intelligā illd̄ dictū Inno. q̄ appellans absens d̄ citari
vbi appellat vult veire ad p̄sequēdu. an sine biennij sicut
s. dicit. B. ad B. rñdeo qz etiā i fi. biennij si appellat vult p̄
sequi d̄ appellatē citare. vt p̄z i ter. d. qz em̄. ibi. 7 q̄re
desertore 7c. d̄ em̄ appellat appellatē p̄quire qd̄ p̄ ingi
tione pōt fieri. S. potes tu dicē poterit p̄quire si erat i
curia i q̄ litigat nō aut faciet eū citari. B. q̄ B. sit ver. i ca
su huius. S. vbi appellatus vult p̄sequi circa finē biennij.
q̄ debeat appellatus facere citari appellatē. tenet glo.
ij. q. vj. c. appellatoze cessante. vnde predicta distinctio nō
videtur mihi vera. quia mihi placet so. d. Ba. Quē
ro. appellās p̄secut⁹ ē cāz 7 ad finē ipaz nō p̄durit. 7 dic
se impeditū tēporis breuitate. nec alit p̄bat. an ei dabit
restitutō. Dicit. d. ia. q̄ nō. qz impedimētū debet eē in
uitabile. 7 inrozabile. vt hac p̄st. S. B. nos. 7. S. si vō p̄
de tm̄. 7. S. qz em̄. 7. l. fi. S. illud. l. de tempo. appel. 7. j.
vt spon. lar. S. bec quoq; B. d̄ hac q̄stioe ē casus exp̄ssus
q̄ istud impedimētū debet p̄bari. in. c. consti. extra d. ap
pel. quod tenet Inno. in. c. cum sit romana. c. e. n. 7 ibi
p̄ glo. Sed quero quis stetit p̄ biennium. q̄ nō fuit causā
p̄sequit⁹. 7 habuit iustū impedimētum. an restituetur

ex clausula generali: dic vt no. i glo. in autē. ei qui. l. d. tempo. appella. s. alia glo. s. quia ei. j. e. que incipit. est ergo voluntatis. dicit q. est tutus ipso iure. s. dic. Aut appellas est impeditus i biennio pponedo impedimentuz ptingēs in sua persona. 7 tūc competit sibi restitutio vt in prima glo. Aut est impeditus per iudicē vel picipalem. 7 tūc est tutus ipso iure. 7 ita loquit alia glo. Aut ē impeditus per aliū. 7 tūc datur actio de dolo. 7 in subsidiū restitutio illo impediēte exiēte soluēdo. vt dicit glo. in. c. ex ratōe extra de appella. 7 ibi per Inno. 7 ad hoc quādo stat per iudicē vel picipalem quid iuris sit facit quod dixi supra de appella. s. j. Quero in casu quo dixi tempus currere s. dari restitutōz. an si fuit impeditus quādocūq. tēpore biennij dabitur ānus integer glo. i autē. inter se appellatus. l. de tēp. appell. inuit q. sic. s. Ja. but. dicit illud esse verū si in totū fuit iuste impeditus. als nō restituitur sibi nisi tantū tempus quārum durauit impedimētuz. argu. l. ab hostibus. s. s. q. simpliciter. ff. qui. ex cau. ma. 7. l. si p. p. reozē. s. quoz. tiens. 7. l. nec nō. s. si quis sepe. eo. ti. istam etiā opi. tenet Jaco. de bel. 7 Inno. in dicto. c. ex ratōe in fi. vbi etiam ipse dicit. quid iuris sit si ipse appellās fuit impeditus pzo āno vno die. tamē inso ipedimēto. s. alijs temporibus fuit diligens. an alijs ānus debet ei dari ipso iure. Dic vt per doc. in. d. autē. ei qui. in. iij. q. 7 hic tangit Ja. de bel. Venio ad quintuz no. 7 oppo. 7 videtur q. l. noua nō trabatur ad facta preterita pendentia per appellat. etiā si hoc expresse dicatur in. l. s. j. j. vt cum de appel. cog. circa prin. so. vt ibi dicā. Venio ad sextuz no. 7 hic videtur casus in. s. illud in fi. q. videret debeat probare i causa appel. nō autem appellans. 7 ad hoc alt. hunc tex. l. de appel. l. hī qui ad ciuilia. In cōtrariū quia. l. dicit q. pzo sententia psumit. vt no. in. l. nō videtur. s. qui iussu. ff. de re. iur. in. l. herēnius. s. gaia. ff. de euc. in. l. iniuria 7. s. j. ff. de iniurijs. probatur etiā in. c. in pntia. ex d. reuui. Circa qd dic. Quis querit an quis debeat pbare appellatōez recte interpositaz esse 7 congruo loco 7 tempore 7 aplos petitos 7 s. i. a probare. 7 tūc appellās debet hoc probare. vt probatur in. l. litigatoribz. l. de appella. 7. l. qm. 7. l. ei. in prin. 7. s. pe. Quis queritur quis debz probare de iusticia cause. 7 tūc si altera pars psequitur appel. altera p te cristente ptumace. 7 tūc incūbit onus pbandi ei qui appellatōez psequitur. Quis vtraq. pars psequitur 7 tūc aut loquimur de pbatōe que sit per modum abnegationis. puta quia dico sententiā latam me nō citato vel nō precedente cause cognitiōe. 7 volo probare p productionem actoruz inter que nō apparet citatio 7 testes ad probandum 7 similia. argu. l. vlt. l. de re. cre. 7 illo respectu ei qui appellat incūbit probatio 7 iudex hz ista acta inspicere. vt. l. ne causas. l. de appel. 7. l. bis apud quem de eden. aut loquimur de probatione que sit directe per testes 7 instrumēta. 7 tūc ille habet probare in causa appell. cui incūbit onus probandi in pma. vt. l. hī qui. 7. l. eos. s. j. de tempo. ap. l. 7 per banc. interposita enim appel. omnia remanent in eo statu i quo erāt ante latam sententiā. vt. l. appella. l. de appell. 7 vide quod no. glo. in dicto. c. in pntia extra de renun. vide etiam circa hoc no. Inno. in. c. cum in iure extra de o. i. de. 7 in. c. cum bon. extra de elec. 7 vide quod no. in. c. qm contra falsam extra de proba. 7 quod no. doc. in. l. ei qui. 7 in. l. per banc. l. de tempo. ap. in. v. q. 7 qd no. spec. in ti. de sententia. s. vt autē. ver. vt autē. Quero an istud tempus anni vel biennij iudex possit artare vt moderare. glo. in autē. offeratur. l. de litis contesta. tenet q. non. 7 doc. in dicta autē. ei qui in fi. de qua. q. dic vt habes in tex. 7 glo. in. c. cum romana extra de appell. Ultimo quia tractatur de expensis que fiunt in causa appel. 7 ideo circa tales expensas vide quod no. In

no. in. c. sepe extra de appel. Quero a quo tempore incipiat currere primus annus ad appel. exercendā. Glo. format istaz. q. in. l. si. s. illud. l. de tempo. appel. 7 doc. in. d. autē. ei qui. in prima. q. de hoc dicam. j. d. iudicij s. audient. ver. appellaciones. vnum tamen casum reperio quo tempus appell. interponende 7 tempus appellacionis exercende. eodem modo currit. notatur in. l. j. l. de temporibus appella. Ultimo circa prin. huius cōstitutio. no. glo. ex parte. ex qua habes q. ex stipulatōe iudicis acquiri parti. idem habes in aut. generaliter. l. de epi. 7 cleri. 7 in autē. matri 7 auie. l. quādo mutate. offi. fun. po. 7 in autē. libellum. l. de li. pte. cū si.

Illud quoq. adicim? Ex docu + mentis publicis solis 7 nō priuatis comparatio fieri debz. Fal lit in documētis priuatis quibus aduersarius pro se vti tur. 7 ex documentis que ex archiuo publico proferuntur 7 publice habent testimonium iureiurādo de calūnia prestito. h. d. Oppo. 7 videtur q. ex priuatis documētis. ante banc. l. potuerit fieri comparatio vt. l. cōparaciones. v. ideoq. l. de fide instru. So. quādoq. q. ritur an possit quis petere fieri comparationem ex priuata scriptura. quam eius aduersarius inducit pro se. 7 dic q. sic. casus est hic. ratio est. quia eius aduersarius qui talem priuatam scripturam approbat. nō potest eaz reprobare ptra se. si ille ptra quem producitur vult ex tali priuata scriptura ad suam fieri cōparationem. vt hoc tex. v. neq. enim. 7 ar. l. si quis testibus. l. de testi. 7. l. pōp. ff. de nego. gest. Quādoq. queritur an quis possit petere fieri comparationem ex priuata scriptura quaz aduersarius nō producit pro se. 7 tunc dic q. nō. nisi habeat trium testium subscriptōez. vt in. l. contraria. 7 sic hec autē. non corrigit. l. comparati. sed in diuersis casibus loquitur. 7 hec est veritas que videtur placere morternis in. l. contraria. 7 hoc videtur sentire glo. super. ver. documētis. licet nō formet contrarium de lege cōparaciones. quicqd no. glo. in autē. ad hec. l. de fide instru. dicens. l. comparatōes corrigi qd est falsum vt dixi nisi velis dicere q. in hoc corrigitur dicta. l. comparationes. quia cum generaliter dicit de priuata scriptura comparationem fieri non posse nisi trium testium habeat si sit priuata scriptura qua meus aduersarius vti contra me. 7 ex illa em possuz petere fieri comparatōez ad illam quam pduco 7 multū dicit tex. ibi egere competē. corep. i. l. Oppo. 7 videt q. ex priuata scriptura possit fieri comparatio. licet non habeat testiū subscript. 7 in alio casu q. in casu hui. l. vt. infra. de instrumen. cau. l. fi. s. j. 7. ij. 7. s. s. si qs. colla. sexta. So. aut queris de priuata scriptura ex qua petis compar. fieri. 7 tunc dic. vt supra dixi. Aut petis de priuata scriptura ad quā petitur fieri comparatio. licz nō habeat testiū subscript. 7 dic vt in iuribz p. rarijs. 7 circa s. vide glo. in. d. l. comparatōnes. Tercio oppo. 7 videt q. hic. s. nil addat ad casuz dicte. l. comparatōes. in eo q. hic dic posse fieri comparationem ex scriptura inducta de archiuo publico. qz h. erat iam introductū p dictā. l. ver. nō aliter. vbi tex. dic ex forensibz instrumētis posse fieri comparatōez. So. ibi logē de forensibz instrumētis. i. de actis corā iudice factis per publicū notariū. s. hic tex. logē de scripturis. pductis d. archiuo publico. nō publicatis nec scriptis p publicaz psonā. s. habuit testē publicū. i. officialē q. p. est archiuo publico. 7 s. voluit sentire glo. sup. ver. mens. 7 sup. ver. testimoniū. ad h. facit qd no. glo. i. dicta aut. ad hec. l. de fide instru. glo. ibi iuncta cū glo. h. posita sup. ver. testi. No. q. septuag. pducte d. pub. archiuo stari d. 7. l. 3. n. h. eat solēnitatē dū tū h. eat testimoniū illi. officialis q. p. est archiuo publico. 7 tene menti. habes q. ex p. dictis ex. v. generibz scripturaz fieri posse ppatōz. vicz ex publicis instrumētis Item ex forensibz. Itē ex priuatis scripturis trium testi.

his usurarijs. vt dicit in illis iuris quibus ecclesiastica se-
cultura interdicit. Querit glo. i. casu huius. l. an fa-
ciens iniuriam perdat act. ipo iure. Glo. super ver. mo-
dis dicit q. sic. exponit em omnibus modis. i. ipo iure ex
quo no. q. licet lex vel statutum in priuatoe alicuius iuris
vtatur verbo qd. habet tractum de futuro: si tamen appo-
natur modis omnibus vt modis omnibus ab actoe cadat
vel priuatoe. intelligit ipo iure no. per sententia vt hic 7 te-
ne menti. Idem vbi apponeret lex verbu mer. 7 no. s. d.
incest. nup. s. j. 7 ibi diri. idem si apponeret verbu oino.
vt no. i. l. j. s. si pecunia. ff. de positi. Ultimo hic ter.
in. s. si vero etiam ibi oppo. em 7c. inducitur per Ja. de
bel. q. iniuria facta meo socio in itinere videatur facta
mibi. 7 q. mihi etiam propulsare liceat. de quo vide in.
l. item apud. s. comite. ff. de iniurijs. Secundo facit
hic ter. q. iniuriam factam primo vel vicino meo mihi
repellere liceat 7 euz defendere. 7 est in ar. ij. q. vij. c. ne-
gligende. de qua. q. habetur p. glo. in. l. culpa caret. ff. de
re. iur. 7 per By. in. c. non est sine culpa. de re. iur. per
glo. in. c. quate presump. e. d. sen. exco. 7 tangitur in. c.
dilecto filio. co. ti. lib. vi. vide glo. r. iij. q. iij. c. non inse-
renda per Gui. de con. in. l. vt vim. ff. de iusti. 7 iure per
Ly. in. l. j. l. vnde vi. Ultimo scias q. ex hac consti.
sumitur aut. item qui domu. l. de sepulcro violato.

Illud etiam recte. Iudex ordinari-
us occupationibus publicis impedit. causam p. siliarijs pot. delegare.
sententia sibi seruata. dummodo ter causaz audiat 7 sen-
tentia proferat 7 appellatoez interposita suscipiat. in-
ter aut appellatus 7 delegatus delegare non potest. pe-
na p. r. facientibus imminete. hoc dicit fm glo. Oppo.
hic dicit q. quando causa delegatur. no. debet ferre senten-
tiam delegatus. sed ille qui delegat. sed p. r. vt. l. placet
l. d. pedaneis iudi. j. de iudicij. s. j. coll. vij. So. ll. co-
trarie loquuntur vbi causa simpliciter delegatur. hic do-
ordinarius delegans qui erat impeditus publicis occu-
pationibus. delegauit causam seu cause cognitoez refer-
uata sibi sententia qd. potest fieri. dum tamen referuetur
sibi forma hic tradita. sup. quo vide glo. super ver. de po-
natur. que videtur velle q. tunc tunc iudex ordinari-
us delegans possit sententia referuare. quando publicis
occupationibus esset impedit. ita q. per se no. possit cau-
sam audire. 7 hoc apparet ex ter. in. ver. 7 quoniam a no-
bis. 7 in. ver. sed hoc quidem. al. s. si no. esset occupatus
vt dixi. no. posset causam delegare etiam quo ad sententia
qd. facere potest vt ibi. l. moze romano. ff. de in. o. iudi.
7. l. j. ij. r. i. ff. de offi. eius cui ma. est iuris. vel debet p.
se cognoscere 7 sententia. circa quod vide glo. 7 in. aut.
ad hec. l. de iudicij. hinc sump. Secundo oppo. 7 vi-
detur q. iudex ordinarius no. debeat ferre sententia. sed
delegatus. Nam vbi ceptum est iudicium 7c. vt. l. vbi
7. l. de qua re. in. prin. ff. de iudi. So. illud est regularit.
hic specialiter. quando iudex delegans sibi sententiaz re-
feruat. Tercio oppo. hic dicitur in. s. illud. q. testes
debent exhiberi ipi iudici ordinario immo testium ex-
aminatio potest alteri p. mitti. nec est necesse testes exhi-
beri coram iudice de causa cognoscente. vt. j. de testi. s.
quoniam. coll. vij. Glo. hic ponit duas solut. quas no.
per id quod dicam in dicto. s. quoniam circa. 7 vide qd.
no. in. aut. apud. l. de fide instru. 7 in. ca. significauit
extra de offi. ordi. 7 in. c. constitutus de fideiuss. p. Inno.
in. c. bertoldus. extra de re iudi. facit quod tangit glo. in
l. scire oportet. s. optet aut. ff. de exco. tu. dicaz in dicto
s. 2 quoniam. 7 aduerte ad istam glosam in eo q. dicit
q. testes debent exhiberi administratori vt possint tor-
queri. de quo dicam. j. de testi. s. si do. ignoti.

Et rursus. Querit de intellectu huius. s. glo.
net glo. in. aut. ad hoc. l. de iudicij.

Alios autem. Hic dicitur q. delegatus a
principe non potest causaz
delegare. Contra de. l. a iudice. l. de iudi. Dicunt qui-
dam hec illam corrigi. certe legum correctio est euitan-
da vt. l. j. l. de inoffi. dotibus. Quare alij dicunt. aut de-
legatus a principe erat prius ordinarius 7 potest dele-
gare vt hic. aut non erat prius ordinarius 7 non potest
Tercio dicunt quidaz aut delegatus a principe vult to-
tam causam delegare nil sibi reservato 7 potest vt in di-
cta aut. aut vult sibi reservare sententia. 7 tunc non po-
test mediam p. mittere. sed debet per se tota causam exa-
minata expedire vt hic. hanc approbat glo. in dicta aut.
ad hec. 7 est prima solutio in glo. ibi posita. P. mittere etia
glo. hic in. si. vna so. qua dicit esse eandem cum sol. prima
posita in prin. glo. Sed aduerte so. si. posita in glo. non
est eadem cum p. sona. immo est expresse ei p. r. a. r. a. quia
fm primam so. delegatus si vult sibi sententia referua-
re. no. potest mediam causam p. mittere. licet secus sit in
ordinario. sed fm vltimam so. glo. permittitur delega-
to delegare media. reservata sibi ad sententia dum
modo ter causam audiat sicut dictum est in ordinario.
tene ergo prima so. glo. reprobata vltima p. hoc puto q.
quoda glo. que est sup. ver. egerit 7 incipit. i. non audie-
runt. vel debet vacare vel non debet esse ibi. 7 sit sensus
quem diri. vt si delegatus audiat ter causam 7 sententia
sibi referuet 7 mediam p. mittere. puniatur ipse 7 eius co-
siliarij. sed forte illa glo. posita fuit ab illo qui tenebat
vt. so. qua. s. recitauit. Item aduerte ad glo. sup. ver.
cum eis. que dicit. l. administratoribus. quia puto q. ve-
lit dicere d. delegatis. quia de p. siliarijs administratoru
diri. s. in. s. 7 rursus ibi siquide 7c. Intelligit ergo hec
p. siliarij fm glo. q. ordinarius possit certa causam p. mit-
tere reservata sibi sententia dummodo ter causam audiat
vt. s. illud. s. eo. delegatus no. no. possit causam p. mitte-
re reservata sibi sententia. vt isto. s. 7 idem in iudice ap-
pell. qd. in delegato. vt in. d. s. 7 rursus. circa qd. 7 quid
iuris sit de iure cano. vide extra de offi. dele. c. sup. que-
stionu. s. veru. sed vltimotanti intelligunt hanc p. sili. vt
no. loquat d. iudice delegato. sed de assessoribus. vt velit di-
cere. q. pot. p. mittere iudex habes suos assessores dummo-
do ipse ter intersit. secus in iudice appella. vel iudice dele-
gato. 7 ita intelligunt doc. in dicta aut. ad hec. de q. per
Ly. ibi. 7 hic e. verior intellectus. 7 q. hic loquat d. assesso-
re. apparet manifeste p. ter. s. eo. in. s. illud q. dic in prin.
p. siliarios iudicij. 7 glo. exponit. i. assessores. Querit
pone q. tici 7 sempromi litigat sil. 7 i hac ca. dat iudex
delegat a papa p. n. ce vel delegato. ille iudex delegat
vult sibi assessore eligere. an ipse h. poterit facere. 7 dic q. eli-
ge d. p. tici p. sensu. 7 si p. tes n. p. cordat d. ipse eligere p. se.
dummodo no. sit p. tibus suspectus. ita no. in. d. c. sup. q. siliariu
s. veru. sup. ver. assessore. in. ter. 7 i glo. 7 e. de rescrip. ca.
statutu. s. assessore. li. vij. Querit iudex delegat a p. n.
cipe vel a papa. vult delegare totam cam qd. pot. vt. l. a
iudice. l. de iudicij. 7. s. diri. an delegato abdicet a se
totam iurisdictionem. ita q. sibi nil remaneat. 7 an possit re-
uocare iudice delegatu. dic vt no. in. d. c. sup. q. siliariu in
glo. magna qd. tene menti. An aut iudex delegat ab
alio q. a p. n. ce qui no. pot. tota cam delegare. vt. d. l. a
iudice. 7. l. fina. i. p. n. ff. de offi. eius cui ma. est iur. pos-
sit delegare vnu articulu cause. vt puta exama. testiu.
doc. tangunt in. d. l. a iudice i. vlt. q. sed dic vt p. Inno. in
ca. cum bertoldus extra de re. in. circa quod vide no.
in. c. vnico de offi. dele. in. clemen. Querit. datus e. iudex
delegatus a principe papa vel legato. an ipse habeat
at iurisdictionem anteq. sibi presentetur littere delegato.
7 an iudex possit partes compellere ad exhibitionem lit-
terarum. dic vt per Inno. in. c. ex conquestione extra de
re. sili. spoli. 7 q. iudex no. habeat iurisdictionem ante pre-
sentationem litteraru videtur ter. in. c. sup. eo e. de ap-
pella. 7 istu ter. no. allegat Inno.

Rubrica. Et mobilia bona ante nuptialis donationes neq; y potestee tentur.

Ausam miserandā

fieri. Res immobiles in dona. ppter nup. pssistentes. maritus alienare nō potest etiā vrozē alienationi pssistente. Sed alienatione habita pro nō facta in rez actio vrozē ppetit. nisi secūdo post biēnium cōsenserit. 7 vir alienās locuplex fuerit alienationis pphibitio. dō te multo magis obtinēre. hoc dicit. In ter. ibi nisi etiā am secūduz 7 c. no. ex hac. consli. q. in alienatione rei. ppter nup. requirit bonus mulieris pssensus. 7 q. sit locuplex. Secūdo no. in ver. multo potius. q. inductū in fauorē donationis. ppter nup. multo magis habet locū in dote. Tercio no. in ver. omnib; pziuelegijs. q. lex introducta ad augmētandū dotis pziuelegijs. nō debet ipā dīminuere. facit. l. cū tale. §. si. de cōditi. 7 demon. Op. po. dicit hic obligat est. ptra. imo videt q. donatio ppter nuptias nō sit obligata mulieri. nam donatio ppter nup. est in dominio mulieris sicut dōs i dominio viri vt. j. de equa. dot. §. illud. 7. §. de iure dot. autē. dona. 7 ibi nō 7 no. §. de non eli. secūdo nub. in. §. si. insti. de donat. §. est 7 aliud 7 patz ibi dum dicit mulieri dari in rem act. 7 sic apparet q. cū sit domina. q. in re pzia non consistat pignus. vt. l. Si rem. ij. ff. de pi. act. Huius timore glo. prima dicit itellige qd hic dicit obligatū. eo q. est facta in dominio mulieris. quasi velit dicere. nō loquitur hic de obligatione pignoris quasi dōs sit obligata mulieri inf. pig. sed ipā est vera domina. idem qd hic no. i aut. siue a me in. ij. glo. §. ad velleya. 7 ibi vide per doc. i. j. 7. ij. q. 7 marime fm pe. Op. po. dicit hic in ver. nō em q. mulieri soluto matrimonio datur actio i rem. contra sicut dōs redit ad vrozem soluto matrimonio. vt. l. in rebus. §. de iure dot. sic donatio ppter nuptias redit ad virum ppter equalitatē seruādaz. vt. j. de equali. do. §. j. et no. in. d. §. est 7 aliud. 7 in autē. dōs data. §. de donat. ante nup. cum ergo redeat ad virū nō debet dari rei vē dicatio mulieri. So. qd hic dicit itellige procedere qz interuenit pacē. inter virum 7 vrozē de lucrādo dorem. vt ptz hic in pncipi. ibi inueniēs forsitan 7 c. cum glo. su per verbo donatio. nam donatio debet ad virum redire so. ma. sicut dōs ad mulierē. nisi pactū de lucrādo interueniat. nisi de cōsuetudine vel statuto obseruet contrarium. extra de donat. inter virū 7 vrozē. c. si. ver. sane. Item in alio casu solu. ma. reperio dari rei vē. mulieri ad res in dona. ppter nup. vt habuistis no. in. §. illud. §. de no. eli. secūdo nub. in glo. mag. in fi. Tercio oppo. 7 videt q. binus pssensus nō magis operet q. vnus. vt. l. qui bis. ff. de vbo. obliga. Glo. soluit. sed tu dic fm Ja. de bel. q. binus pssensus plus prodest ad pfirmatōez cōtractus. vt dicta. l. si mulier. 7. d. l. in ptractib; §. j. alle gat. in glo. sed nō plus prodest quo ad binam solutionē fiendam. vt dicta. l. qui bis. circa qd vide qd no. in. l. si mandato. §. si. ff. man. Quarto oppo. hic dicit q. duplex cōsensus pziudicat mulieri. contra infra. vt nulli iudi. §. 7 illud. Glo. dicit q. illud corrigit istud. tu dic vt ibi. 7 ibi dicam. 7 no. §. ad vell. autē. si qua mulier notat glo. inde sumpta. Quero. in ver. nō em dicitur q. vrozē datur rei vendi. in rebus deduct. in dona. propter nup. an detur rei vendicatio directa vel vtilis? Respon. deo aut mulier fuit inducta in possessionē 7 tūc datur vtilis. ita no. glo. in dicta autē. dōs data. Et q. glo. no. q. rei donate ppter nuptias trāssertur vtilē dominiū sine facto hominis. licet secus sit i re totali. qz ei dominium nō trāssert in vtz ipō iure vt no. in. l. fundū. ff. de fun. do. ff. pro. dot. l. j. ij. rns. 7 per a30. i sūma. §. de rei vro. act. in fi. Quero. an hec cōstitutio habeat locū in dona. propter nup. existente in re immobili. dic vt no. in dicta autē. siue a me in. ij. glo.

Et multo. Quero an hic. v. debet intelligi q. idem sit in dote 7 dona. ppter nuptias in eo quod dictū est de aliena. dot. pphibēda. vel etiā de eo quod dictū est de ali. do. pmittēda. In glo. sunt opi. s. veritas est. q. idēz 7 multo magis sit i dote q. tū ad alie. pphibēdam nō autem ad pmittēdam. 7 intelligit h. fm mar. al. per glo. in dote. §. in extimata q. casu pzie dicit res totalis vt. l. vnica. 7. §. 7 cum lex. §. de rei vro. act. secus si sit extimata. quia tūc alienatio nō pphibet. vt. l. quoties. ff. de iure dot. cū si. 7 hoc apparet ex ter. in d. iā em vbi expresse facit mētionē de dicto. §. 7 cū lex vbi loquitur de re data in dote extimata. licet pla. dixerit pparaturum. apparet ergo ex predictis q. hic. §. loquit de pphibēda alienatōe dot. nō autē de alienat. pmittēda. licet. §. in dona. ppter nup. ex cā pmisserit 7 fm pdictos habz locū in re data in extimata. In dote extimata p alienari. licet pla. dixerit p hūc. §. alienari nō posse. alij vt Ja. 7 antique glo. dicit q. hic. §. potest etiā intelligi in alienat. pmittēda de dote. videlicet quādo datur vires res extimata i dote. quo casu licet alienare possit quo ad pziuatē vt. §. dixi. tamē remanet obligat. mulieri p dote sua quā velit dicere. 7 tūc mulier possit sibi pziudicare in idē hypotheca illarū rez. qm pssent fm formā traditam i do. ppter nu. Alj vt Ja. de are. dicit. q. hic. §. potest loqui etiā in alie. pmittēda. intelligendo q. loquit in re immobili data extimata i dote. extimata dico vera extimata tione. vt mulier pssentiens alienat. vel obligatōi talis rei date in dot. pro extimata. ita sibi pziudicat. si ei vni. cus pssensus interueniat. 7 alie res supsint viro ex quib; mulier i dote potest satisfacere sibi fm formā traditam in alienat. vel dona. data ppter nuptias. 7 ita hūc. §. intellige. als si nō supsint. datur rei vendicatio ad illaz rem. vt. l. in rebo. §. de iure dot. 7 ita no. Ja. de are. in. l. me. via. ff. so. ma. 7 Ly. refert. §. ad vell. autē. siue autē. qd dictū puto verū. licet Ly. ibi dicat q. est quedā diuinitio. Quid de rebo immobili dat. in dote i extimata. nō possint alienari? Glo. i dicto. §. 7 cū lex. ponit opi. 7 nō firmat. s. q. non possint alienari tenet glo. nō i. l. j. ff. so. ma. sup verbo semp. vbi glo. dicit indistincte re totalem alienari nō posse. nec distinguit sit mobilis vt nō. idē no. in. l. libertas. ff. de re. iur. a30 videt velle q. res mobiles possint alienari si vir sit soluēdo. ita no. ipse i sūma. §. de fun. do. i. §. 7 h. tenet glo. in l. q. ali. licz i pn. 7 q. possint alienari tenet Ja. bu. §. 3 glo. sup vbo valebūt vide tur distiguit 7 clari. i dicta autē. siue autē. i glo. ma. i. §. qz aut loqmur i rebo mobilib; q. suādo suari nō possunt 7 tūc alienatō possit fieri a viro. ita possit loq. opi. q. est q. res mobil' totalis i extimata possit alienari. aut loqui mur in rebus mobilibus que seruando seruari possunt. 7 tunc possit alienari si interuenit binus consensus mulieris. 7 supsint viro alie res ex quibus mulieri satis fieri in dote possit fm formā traditam in donat. ppter nup. 7 ita possit loqui hic. §. vt sic loquatur in alienatōe ne permittenda. 7 fm hoc omnes dicentes rem mobilē datam in dorem alienari posse. intellige interuenientibus que hac constitutione dicuntur. 7 si illa res seruandō seruari non possit vt dixi. Ex predictis omnibus videtur posse distigui cum queritur. an res totalis possit alienari. dic aut loqmur i rebo immobilib; aut mobilibus. primo casu aut sūt date in extimate aut extimate. si in extimate nullo modo valeat alienatio etiā si mulier nubēs pssentiat. d. §. 7 cū lex. 7 in l. q. ali. li. in prin. ff. de fun. do. l. ij. 7. iij. cū si. Si vō sūt date extimate tūc glo. distinguit. Aut sunt date extimate vera extimate vel nō. vt no. i. d. §. 7 cū lex i pri. ff. solu. ma. l. extimatis. circa qd dic. vt no. i. l. si. i. prin. ff. de pac. dota. Ja. de are. di. cit q. vbi res est vera extimate nō indistincte valeat alienatō. s. ad h. vt valeat optet q. pcurrat hodie hec duo hic posita. 7 ita possit loqui hic. §. Si vō loqui mur in rebo mobilib; tūc distiguit. vt. §. dixi. quod sen

tit glo. hic 7 in dicta auē. siue auie. circa primū vicz cu3
loquimur in rebz mobi. da. in do. extimatis. 7 vide. d. l.
fi. 7 qd ibi no. glo. 7 insti. qui. ali. li. i. pri. i. glo. nisi. puo
cetuz. Quero. vir alienat res dotales vl' datas i dona.
ppter nup. an ipemet poterit vendicare si nō sit seruata
forma hic tradita. Puto q sic. sicut dirimus qñ vēdicat
res dotales vēditas. vt nota. in. l. cum vir. ff. de vsuca. et
in. d. s. 7 cum lex. 7 per azo. in summa illius ti. s. vbi cū
q. 7 insti. qui. ali. li. in prin. Facit qd no. i. l. si predictuz
7. de iure do. hic aut uidet casus. in ver. sed neq. q si
vir rem vendit dotalez prohibita3 alienazi. teneatur de
euet. nam vides hic q si vir vedit res donat. ppter nup.
forma hic tradita nō satisfada. veditio habet pro nō fa
cta vt. s. circa prin. hui' cōstitū. ver. qua propter. 7 tunc
ipe maritus vendēs tene3 de euic. vt hic dicit. sic ergo i
dote erit. Pterea iste ver. sed neq. est positus post. s. j
7 multopotius. 7 sic videt innuere idem esse in alie. rei
totalis q vir vendēs de euic. teneat. ad quod facit glo.
in. l. 7 cum lex. ff. de fideius. que dicit rei totalis fore cō
mertū sicut rei minoris quaz quis vendēdo obligat vt
l. 7 si bis. 7 ibi no. l. de predijs mino. facit glo. in. l. do
talē. ff. de testa. mili. dices rei totalis nō esse cōmertium
ad qd accedat qd no. l. de iure dot. in. l. si predium vbi
glo. videt velle q rei donat. nō sit cōmertū nisi sicut rei
minoris quā quis vendēdo obligat. vt. l. 7 si bis 7 ibi
nota. l. d. predijs mino. facit glo. in. l. dotale. ff. d. testa.
mili. dices rei totalis nō esse cōmertū. ad qd accedat
qd nota. l. de iure dot. in. l. si prediu3. vbi glo. videt vel
le q rei totalis nō sit cōmertū nisi sicut rei sacre. Ele
ritas videt q rei totalis veditio sit. phibita fauore muli
eris. vt. d. s. 7 cū lex. 7 insti. q. ali. li. i. pri. vnde si mulier
vedit ptract' n̄ valet. nec ipa obligatio. ppter nature fra
gilitatē. 7 quo ad ipm nō dī esse cōmertū nisi sicut rei
sacre. 7 liberi hominis 7 ita loq3 glo. dicte. l. si pātiū. 7 i
l. dotale. circa quā. l. vide By. 7 Jac. de are. ibi. Sed si
vedit vir vel extrane' tūc talis rei dicit esse cōmertū sic
rei minoris 7 ita dicit glo. dicte. l. cū lex. Et dico sic quis
vendēdo rē minoris obligat. vt dicta. l. si bis 7 ibi nota
ita vendēdo rē dotalez videt q vir vel extrane' vendens
teneat de euic. 7 istā opi. tener By. in. l. cū vir. ff. de vsu
ca. 7 vide p doc. i dicto. s. 7 cū lex. p quo optie facit tex.
in isto. s. vbi videt quasi casus. 7 p doct. qd tangit i. d. l.
si pātiū. sed licz teneat de euic. potest tñ venire ptra factū
suū. qz n̄ suo noie sed vxoris venit 7c. sicut dirim' i yco
nomo. vt i. c. si quis p̄biteri. e3 de re. eccle. nō alie. 7 qd
ibi no. 7 l. i. inbemus. s. sane. l. de sa. sac. eccle. 7. s. de n̄
alie. s. vtra em 7 ibi dixi. Quid aut iuris sit ecōuer
so an mulier possit vēdere marito p̄tēte. no. p Jac. de
are. 7 Ly. i. d. l. pātiū i dicta. q. Querit Ja. de bel. po
ne q mulier renūciat iuri hypo. in rebz quas vir alie
nat. 7 apud viz nō erant alie res ex quibz possit mulie
ri satisfieri i dote vel dona. an nup. an talis renūciatō va
leat. 7 videt q sic. vt i. l. etiā. 7 l. i. inbem' ad vell. i p̄razi
um de terminat ipe p suas rōnes. 7 Ja. de are. i. l. meua.
s. si. ff. sol. matri. dixi. s. q rei total' vl' p̄sistētis i dona.
ppter nup. alienatio vel obligatio nō tener. qd est vez d
iure nō. etiā si mulier iurat nō venire ptra. vt no. i. d.
s. 7 cū lex. 7 in. l. si pātiū. l. de iure do. q glo. sūt vere de
iure canonico. secus. vt e3 de iureiur. c. cū cōtingat. 7 p
doc. i dicta autē. siue auie. 7 dicta. l. si pātiū. 7 p By. i. c.
nō est obligatorū de re. iur. li. vj. Circa hoc quero.
pone q mulier iurat nō alienare dot. nec donat. ppter nup.
nec alienatōi p̄sentire sine iusta cā. postea iusta cā nō in
tercedēte alieat vl' alienatōi cōsentit 7 iurat nō venire
ptra. an fucē p̄mū vl' secūdū iuramētū? Bic q seruabiē
p̄mū vt pbat in. c. inter dilectos. e3 de iureiur. vbi de s
p Hosti. 7 nota glo. de iureiur. c. ij. li. vj. qd tene menti.
Eltio vide glo. si viri ibi nūc p̄mo 7c. 7 dic sc3 facta re
uocatōe p mulierē p rei ven. so. ma. vt i ver. nō em. s. c.
Nam regulariter mulier nō possit reuocare p̄sistē m̄ri.

sicut nota. in si. i dicto. s. 7 cum lex. 7 insti. qui. ali. li. in
princi. 7. l. de iure dot. l. si p̄dium. nisi in casu si verge
ret ad inopiā vir. quia tunc etiā p̄stante matri. vendica
ret. vt in auē. dona. eo. ti. 7 d equa. do. s. illud q coll. vij
Sed si vir vellet p̄stante matri. vēdicare qd videt posse.
az. pall. glo. tunc statim facta reuocatione ipse vir pos
set conueniri.

De operis noui nunciacione. Rubrica.

Ausam que dolose

fit. Nulli licz edificare in hac regia ci
uitate vltra terminos a iure p̄missos.
si principaliter noceat. pena p̄trafaciē
tū imminente. hoc dicit. Nota ex
hoc tex. fm Ja. d. bel. q p̄missa a iure nō liceat. si princi
paliter fiat i alterius iniuriā. 7 vt alijs noceat. ff. d. dā.
ifec. l. pcul'. de aq plu. arc. l. j. s. idē at. 7. s. idē q. xij.
q. ij. c. primū est. sed circa hoc q̄tum ad propositū d' edifi
ficante. vide. l. p prouincias. 7 qd ibi nota. l. de edifi.
pri. ff. de operi. pu. l. qui opus. 7 qd no. Inno. in c. pisa
nis extra de re. spo. 7 sic az. est fm eū. q nō liceat mona
steriū vel ecclesiā edificare. etiā. j. terminū a papa sta
tutū. si principalr edificet. vt alie ecclesie vel monasterio
noceat. ita dicit ipe. sed d' hoc q nulli liceat edificare no
uam ecclesiā in p̄iudiciū antiquioris ecclesie. est
tex. i. c. j. ex de no. oper. num. xvij. q. ij. c. ecclesia. 7. c. q
cunq3. Quero. qz hic dicit. q in cōstantinopolitana ci
uitate dī distare vna domus ab alia spacio centū peduz
7 habetis in si. l. meuiana. l. de edi. p̄uua. 7 in. l. si. ff. si
niū regun. quāte longitudis dicat esse pes. 7 quāte lon
gitudis dicat esse passus. dic vt in glo. xvij. q. iij. c. sicut
aut antiquitas 7 de passu. no. glo. in. l. i itinere. ff. d. ver.
sig. qd no. ppter statutū dices. Si q3 fugauerit aliquoz
p tot pedes vel passus puniat tanta pena.

Rubrica. Ut facte noue p̄stitutiones 7c.

Emper constitutio

nes noue in vrbe cōstantinopolitana cō
dite post duos mēses ex quo ibi insinu
ate sūt dnt seruari. i. puincijs aut post
duos mēses ex quo directe sūt 7 palam
facte in vna quaz' cūitate. ita q null' possit decetero al
sumere occasione alicui' ignorantie. testamētū dō p̄ditū
ante cōsti. factas vel p̄uiz q̄ innotescerēt obseruandum
est 7 valet. licet superuivēte testatore non fuerit postea
mutatuz 7 filij legitimas portiones suscipiēt fm. ll. an
tiquas. hoc dicit of q3 ad finem i textu. ibi dati ei tempo
ris id est insinuationis facte. Nota ex ista cōsti. q. l.
noua ligat post duos mēses a tempore insinuatōis. seu
publicatōis. q insinuatio seu publicatio debet fieri fm
formam hic datam. Secūdo nota q testamentum cōdi
tū fm leges antiquas et añ. l. nouam vel etiam post. l.
nouā. añ tamē q. l. publicata vl' insinuata sit valet. 7 est
obseruandum. licet testator post. l. nouam superuixerit
7 potuerit testamentum mutare. vt hic in ver. nec. vel si
p̄ximē. 7 in ver. collectiue. Glo. tertia nota. q filij
sic cōditō testamēto a patre. si nō habēt legitimam inte
graz in dicto testamento. agent ad supplementum fm. l.
nouam. vel fm. l. veterem. videlicet ad quartam. nō au
tem possunt agere ad supplementum fm. l. nouam vl' ad
trientem vel semissem fm numerum filiorum. vt in ver.
si dō adiect. sit. Ad primum nota oppo. 7 videtur q
lex liget post tres mēses a tempore insinuationis. vt
supra vt in p̄uua. domi. s. super autē. 7 ibi glo dicit hic
7 ibi speciale bodie potest esse eodem modo dicit specia
le infra neq3 mili. neq3 se. s. si igitur. coll. viij. vbi dicit
q ligat post. xxx. dies numerandos ab insinuatione ibi
7 rō sp̄alitatis ibi ē. dic Ja. d. bel. vicz fauor reipu. 7 qz
militia 7 exercit' celeritatē desiderāt. vt. l. milites. l. loc.

Tu do dic q' ibi in .l. est certū. 7 determinatū temp' q' p'stitutio liget. 7 id illud est seruādū. 7 ita loquū' oia iura dicētia p'stit. nouā ligare. Si vō illud temp' post q' p'stitutio liget nō sit i. l. determinatū. tūc ligat infra tres mēses a tpe ipius insinuat. vt hic 7 istaz insinuat. tenet glo. i. si. sup. ver. data. que optima est. de hac materia tā git glo. e' in p'hemio decre. 7 in. c. ij. e' de p'stit. 7 de hac materia vide vnā distinctōz pulcherzīmā. 7 in p'hemio cle. p' paulū de liza. Quero an post illud tps istoz duoz mēsiuz a tpe publica. licitū erit alicui ignorātiā allegare tex. hic in ver. tpe neq' videt velle q' nō. nec est necesse q' auribz oim iculcet. vt. xvj. di. q' dicitis. d' po stu. pla. c. j. 7 q' nō. i. dicto p'beio decre. i. tertia glo. cir ca q' vide q' nō. i. c. ij. e' de p'sti. i. si. vj. libri sup. d. dat'.

Quero. video q' p'stitutio ligat post duos mēses a tē pore publicat. vt hic dicit. pone q' ad noticiā alicui' cō stitutio puenit. i. duoz mēsiū t'p' an ille talis scōtinē ti liget ad. l. v' p'stitutōz obseruādaz. videt q' nō. vt hac p'stit. in p'razium facit. d. vt si v' p'ri. vbi nōdum nō cō tingerat 7 p' hac pte videt mihi casus e' de p'cel. p'ben. c. j. d. nec oblatre li. vj. 7 paul' de liza. in dicto p'hemio cle. tenet istā opi. sed nil allt. Quot aut' dierū d'z eē mēsis. l. j. l. habeam' p' 7 p'ra. dic vt no. i. c. q' sit d' elec. lib. vj. 7 tangit p' glo. in. c. cū singla de p'be. eo. li. 7 p' ho sti. 7 Jo. an. in. c. licz. e' d' sup'le. ne. pla. Quero. hic d'z de legibz. qd de statuto a quo tpe liget. dic aut loqui mur de sciēte statutu 7 incōtinēti ligat sciēte. vt. l. si. ff. de decre. ab ordina. faci. ad idē dictuz. c. j. ver. nec ob staret. de p'cess. p'be. li. vj. Aut loquimur de ignorāte. 7 tūc aut loqmur in statutis offerētibz tū in questionem 7 tūc licet. l. cōmūis nō liget nisi post duos mēses a die publicati: tū statutu ligat post t'pus arbitrio iudicis rē linquēdū. ita q' quis nō possit dici esse in supina igno rantia. vt e' de consli. c. vt aiaz li. vj. ad q' facit quod no. i. dicta. l. si. de decre. ab ordi. faci. Aut loqmur in sta tutis nō tū offerētibz questione. 7 tūc statutu statim li gat. ex quo est insinuatū. 7 suū opat' effectū. licz q's sta tutū ignorat. az. l. pe. i. si. l. de decur. li. r. Quero. qd de iudice mādāte. an liget ignorāte: istaz. q. ponit Ros fre. in ti. si q's ius dicēti nō ob tempe. S. itē illud querit. 7 tenet si aliquis erat extra ciuitatē. ita qd iudicis mā datū nō potuit audire. excusat' a p'ea. 7 sic d' itelligi. l. si. ff. d' decre. ab ordi. faci. 7 ad hāc. q. facit. xx. q. ij. S. item oppo. d. p'bat. 7 q' ibi no. 7 q' babes. lxxij. di. c. p'po sultis. An at' forēs liget bāno v' statuto v' p'uetu die loci p' que ēnseūt. vide Ly. i. l. j. l. d' sūma. tri. i. spec. de p'sti. S. j. ver. 7 no. vsq' ad finez. facit ad hoc quedam glo. pua. que est. ff. ad. l. aquil. in. l. iter i. si. prin.

Rubrica. Et nullus fabricet oratorij domum preter voluntatem episcopi.

A que de sanctissi

mis eccl'is. Nulli licitū ē eccl'iaz v' mo nasteriū l' oratorij edificat' s' ep'i volū tate. Ep'o edificij ichoate q' statuit cle ricioz mēsurā 7 expēsis necessarijs 7 op portunis. sed si edificare volēs nō est ad b' sufficiens. ep'i p'sens vnā eccl'iaz vetustate corruptā v' neglectā edifica re poterit. Itē ep'i in suis eccl'is residētiā facere debent nec possūt extrauagari vltra t'p' a iure statutu. Itē res eccl'iaz cū supioris decreto dūt alienari. b' d'c' vsq' ad fi.

Et h' tres ptes. P'ria ponit de edificat. mōst. Secū da de ep'i residētia. Tercia d'c' d' alicatōe rez immobilū eccl'iaz. secūda ibi i. S. illd. tertia ibi. S. qm. No. p'mo quāta solēnitaz regrat' in edificatōe eccl'ie vt hic. 7. s. de mōa. S. ij. 7. j. de eccl'ia. ti. S. si quis aut. Secūdo no. q' an ep' eccl'ia edificet d' p'us volēs eccl'iaz edificare diffi nire quātū est necessariū p' luminarijs. 7 p' bis q' debēt eccl'ie deservire 7 alijs necessarijs ad sacz misterij eccl'ie 7 p' oibz istis dūt doct. seu dona. p'stituere. vt h. 7. s. vt de

ter. sit nu. cle. S. j. 7 dicto. c. nemo de p'scra. di. j. b' si tā tā dote nō p' cōstituere q' sufficiat p' bis q' dicta sūt. tūc cū auctoritate ep'i poterit vnā d' eccl'is iā dotatis 7 que ruinā patit' reedificare. nec erit necessaria dotis p'stitu tio cū iā sūt statuta ea q' sūt necessaria eccl'is. 7 ille dicit eccl'ie fabricator. vt hic i. ver. si aut. Quero. an eccl'iaz edificas in dote p'stitueda possit aliquā p'ditōez appone puta vt nō p'tineat ad ordiatōez ep'i. dic p' glo. r. q. j. c. si quid qdā. 7 de p'se. di. j. si q's basilicā. Quero. in ver. sin aut. an i casu hui'. S. vbi q's eccl'iam de structā p'seū ep'i reedificat. talis edificator p'sequat' inf' patronat' 7 videt q' sic. quia appellat' domus sacre edificat' ius patro cator vt hic dicit. sed edificas eccl'iaz p'sequit' ius patro. vt. c. p'terea. 7. c. nobis. extra de iurepatro. 7. s. vt de. q. re. S. si. ergo 7ē. dic de hoc p' glo. i. c. etiā e' de iure pa tro. vbi etiā no. an prior patron' d' sinat esse patron' 7 q' iure p'sequat' patronatū p'pter edificatōez 7 sūdamētum eccl'ie. dic vt no. i. dicto. c. nobis. 7. xvj. q. vij. quicūq' et plene i. c. eccl'ias eadē cā 7. q. Quero. vbi eccl'ia eget aliqua repatōe. dic vt habes tex. cuz glo. extra d' eccl'is edi. c. j. 7. c. de his. 7. r. q. iij. c. vno. 7. c. decernimus. An aut' hoc casu qn eccl'ia eget repatōe sit necessaria aucto ritas ep'i. dic vt per goff. i. summa. extra de eccl'is edi. S. hodie in fine.

Illud quoq' facim'? Nō q' ep'us nō d' p' mul tū t'p'us abesse ab episcopatū. de quo. vij. q. j. in p'ria. et .l. di. p'umaces extra de cle. nō resi. c. ex tue. facit. s. vt cle. qui recte. in prin. 7 quod ibi dicit.

Quonia vō p'tigit? Nō q' in aliena tōe rei eccl'astice immobili decretū supioris regrit'. de quo dicit. s. d' eccl. res rum immobilium alienatione.

Rubrica. Et ab illustribz 7 sup'illustribz 7ē.

De cūq' procedūt.

Illustres 7 sup'illustres i causis pecūia rijs 7 i crimie iniuriarū nō p' se. sed p' p'curatorē litigare dūt. ceteris vō digni tatis inferioribz licite p'cedit vt p' se vel p'curatorē litē exerceat. hoc dicit. 7 que sit rō hui' p'sti. colligit. j. eo. ti. ver. ne cogat'. No. in. S. facim'. q' di ctio vsq' includit terminū tm cui adiungit' idē in aut. q' vis. l. d' p'cura. hinc sūpta 7. s. de appella. S. illud. colt. iij. ff. de le. ij. l. qdā. l. si. ff. de sena. l. de nup. l. a caliga to cū si. Scōtra ponit exclusiue in. l. filius famit'. d' le. j. d' quo an ponat' exclusiue v' inclusiue. p'mo tāgit glo. i. l. j. S. vsq'. ff. de dolo. p' guil. de cū. in. l. memisse. ff. de offi. p'consul. 7. l. p' Ly. i. dicta. l. a caligato: 7 vide Dy. i. l. patron'. S. semproio d' le. iij. Quero. quot sūt genera magistratū. dic vt i glo. hic no. sed circa glo. quero q's vocat' superillustres dic vt no. in. l. quot. l. vbi senato. vel clari.

Rubrica. Et ordinazie prefecture.

Lurima horuz que

olim sacita sunt. Sola collatōe dignita tis 7 administratiōis etiam an' a administra tiōe susceptā. curiales liberant' a curi ali forziā: b' sola collatiōe honoris seu dignitatis absq' administratiōe nō liberat'. sed remanet cu riales solum honore ex tali collatōe p'sequēti. No. ibi solā p'ben. q' magist' milit'. dicitur habere dignitatem. siue habeat administratiōez siue nō. vt hic. 7 dicit' esse illu stris. vt. l. comu. rei mili. l. ij. 7. l. vt digni. oz. ser. l. ij. li. rj. 7 no. in. l. j. de equestri. di. eo. l. vbi dicam. Secūdo no. duo notabilia quoz vnū colligit' ex tex. aliud colligit' ex glo. no. 7 istud secūduz ē. q' capellani dūt pa pe dicit' pars domini pape. Sed quero. hic dicit' q' di gnitas que cōfertur cum administratiōe liberat' curiale

a curiali fortuna. quor sunt dignitates que liberant ali
quez a curiali fortuna. Bic q̄ duodecim. vt. l. finali. L.
de decuri. lib. 20. r. ij.

Rubrica. Ut omnes obediant iudicib. puinciarum.

Am quidem eē om

nium. In prouincia in qua quis foruz
foruzur. illic est cōueniēdus vtraq̄ par
te p̄ite vel altera tñ. 7 vbiq̄ iusticia
seruata snia cōdemnatoria vel absolu

toria fera ē omī privilegio cessante. nisi pragmatica for
ma aliud statuāt vel aliud propter appellationez accide
rit. his obtinentibus in omī loco 7 tempe pena cōtrafa
cientib. imminēti hoc dicit. Nota hoc prin. q̄ iusticia
est omnium virtutum perfectissima vbi enī iusticia
obseruatur. ibi misericordia adhibetur. vt in. c. sedes. 7
ibi nota de rescriptis. xvj. di. c. disciplina. Secundo
nota. q̄ fortitudo sine iusticia non est commendanda.

Tercio nota. q̄ propter delictum patris filius tenet

Quarto nota. i. ver. bec cōsiderātes q̄ ille. S. habz lo

cum in delictis 7 in contractibus. Itē siue delictuz sit

magnū siue parū. 7 siue agatur criminaliter siue ci

uilitatē. 7 sic habes ex isto. S. q̄ delictuz 7 tractus equi

parantur. ad idem. ff. de custo. reo. l. ij. in fine. 7 sic facit

ad questionez. q̄ si assilū delinquit in ciuitate perusū

an. d. beat puniri fm ius cōmune. nec fm statutū ciuita

tis assilij. sed fm statutū ciuitatis perusij. sic enim quādo

quis conuenitur ex contractu q̄tuz ad litem decidendā

inspicit cōsuetudo etiā statutū loci cōtractus. vt. l. si sū

dis. ff. de iur. 7. l. semper in stip. ff. de regu. iuris. sic ex

go vbi tractatur de delictis puniendis debet inspicit cō

suetudo vel statutū loci delicti. az. huius. S. cum cōcor.

supra allegatis de qua questione dic per Dy. in. l. si cui

S. idēz imperator. ff. de accu. 7 p. Ly. in sua disputatōe

que incipit rector ciuitatis senarum. Quinto nota ex

dicto. S. cōsiderantes in si. q̄ ex peregrinatione quis ef

ficitur medicus 7 pauper. vt hic 7 supra. de exbiben. re

is in prin. 7 ibi nota. quod no. Oponitur 7 videtur

q̄ filius pro delicto patris nō teneatur. nam lex dicit q̄

vnus pro delicto alterius puniri nō debet. L. de penis

l. sanctimus. ff. eodez. l. si pena. 7. l. crimen cum si. Glo.

hic dicit. q̄ hic loquitur de pena diuina. quasi dicat. in

cōtra ius loquitur de pena humana ad quod facit de cō

se. di. j. c. iustam. Sed cantra hoc oppo. 7 videtur q̄ i

pena humana vnus pro alio teneatur. L. ad. l. iull. ma

iel. l. quisquis. 7 q̄ in pena diuina vnus pro alio nō pu

niatur. vt in. j. q. iij. S. j. So. d. ista ma. dic vt plene no.

glo. r. r. ij. q. in summa. 7 vide quod no. in. c. ij. extra de

ma. Nota ibi siue d. terra zc. 7 sic videtur: q̄ imperator

idē bis repetat in eo q̄ dicit. aut in qua peccandū zc. et

subicitur pecunia zc. quod est verbus generale. vt. l. pe

cunie. ff. de ver. sig. 7. l. ij. in fi. L. de p̄sti. pec. Glo. h

que incipit post stip. hui. timore. dicit accipias verbus

pecunie stricte. vt nō cōprehēdat ea que insequunt 7 fm

bac so. habes q̄ dictio siue. hic ponit mere alternative

7 quo ad sensū 7 q̄ ad verba. idē. L. de sac. san. eccle. l. ge

neral. i. p̄ri. l. j. S. blar. ff. ad tre. l. cū qdā circa mediū.

d. d. sig. l. si ita stip. ff. de. v. ob. Et sic dicit glo. q̄ vbi

pecunie sumit large 7 illud qd sequit siue de terra zc. po

nat q̄ expositiue. 7 sic habes ex hac pte glo. q̄ qñ p̄ce

dit genus 7 sequunt species que possūt sub genere com

p̄bedi. dictio adiecta speciebus ponit expositiue. alibi di

cit q̄ seu 7 siue. licz vba distīgāt. sensū tñ p̄iungūt. 7 ita

no. in ter. 7 glo. i. l. ad. p̄tegēdaz. L. de i. lit. dan. ru. Ly.

in dicta. l. cū quidā. Tercio oppo. ad. S. si igit. d. hic

q̄ reus nō potest vti aliquo privilegio p̄ qd possit actorē

ad alium iudicem trahere. cōtra. ff. de iudi. l. ij. S. omēs

aut. ff. d. arbi. l. nō distinguemus. S. si quis rome. Glo.

relecta prima so. dicit. q̄ hic loquitur de privilegio in
corpore iuris nō inserto. vt colligit supra. eo. S. plurimo
rum. leges cōtrarie loquunt i privilegijs i corpore iuris
insertis vel clausis. que p̄ hūc. S. n̄ tollunt. et illa verba
que dicunt omni privilegio cessate. debēt intelligi de pri
uilegio i corpore iuris nō inserto. vt collr. e. S. ita nota glo.
hic sup verbo privilegio. 7 adde alias glo. quas allega
ui in. S. q̄ aut primitus supra. vt iudi. sine quoquo sus
fra. 7 ibi bec so. ponit 7 fuit azo. Contra istaz oppo.
de dicto. S. q̄ at primitus. vbi vidēt tolli privilegia i cor
pore iuris clausa huius timore dicit bul. q̄ tollūt om
nia privilegia tam inserta i corpore iuris q̄ nō. sed huc
opi. respondit glo. prima dicens. q̄ privilegia in corpo
re iuris inserta nō tolluntur. quod patet in sequenti. S.
qui incipit interdicens qui sequitur post illum. S. q̄
antez primitus quibusdam seruare privilegia. ita dicit
glosa bec. sed ratio quam glo. facit contra opi. bul. vide
tur facere pro opi. ipsius bul. nam si quibusdaz seruant
privilegia. ergo p̄z q̄ alijs tollant 7 de negent. az. l. cūz
pretor. ff. de iudi. l. maritus. L. de procura. cūz si. de di
cta materia latius dixi i dicto. S. qd aut.

Sivo alter Tercio hic corrigi putat
+ fideiussoze dato de iudi. so. vt
l. iam tñ. S. vnus. 7. l. fideius. ff. iudi. sol. Nota i ver.
siquidez q̄ si de rebo presentis satisfieri nō potest: debet
fieri in rebus absentis executio. Quero de intellectu
hui. S. Glo. ponit hic quatuor lec. primaz reprobat et
bene vt habes i ea 7 i autentica. qua i prouincia. L. vbi
de crimine agi oportet q̄ hinc sumit. Secūda lec. est i fi
deiussoze de iudicio sili. qui offert se defēioni alicuius
qui puenit actione psonali vel reali cui dat dilatio ad
denūciandū dño eo q̄ dñs facta sibi tali denūciatōe ip
sum relucet. ista lec. facit talez defēsozem verū. p̄cura.
quod p̄petuo tene mēti. Tercia lec. est q̄ loquat de q̄
libet defēsoze qui promittit de iudicato soluēdo. nā isti
tali dat dilatio ad denūciandū dño. 7 sic ex istis duabo
lec. nōt. q̄ illi qui aliquē absentē defēdere vult p̄mittēdo
de iudicio sili vel iudicato soluēdo. dat dilatio ad denū
ciandū dño vt hic notat. Quarta lec. ē vt loquat de p̄
cura. q̄ dñi mādato deliquit vel deliquit dño habēte ra
tum. naz si pueniat p̄ tali delicto habebit dilationez ad
denūciandū dño. Illā lec. reprobāt doc. in dicta autē. q̄
in prouincia. dicētes q̄ cum mandatuz delictum nō ex
culat ergo si procurator domini mandato me deieisset
de possessione. ipse cōueniretur de suo facto de quo debz
esse certus. vt. l. si quis missus. S. j. ff. de dam. infec. S.
huius rationi videtur hic glo. tacite respondere. qz hic lz
mandatarius suo nomine cōueniretur 7 possit esse cert
de facto suo. tamen nō est mirum si ei datur dilatio ad
denūciandū domino. quia hoc videmus esse in fideius
soze qui ex sua obligatione 7 proprio nomine cōuenitur
7 tamen datur sibi dilatio ad denūciandū principa
li vt. d. de fideius. S. j. 7. ij. L. de fideius. autē. l. presente
7 hoc videtur procedere i tali delicto i quo si solutio est
facta ab vno. alij n̄ liberantur. als si criminaliter cōue
niretur mādataris vel cūliler. ita q̄ solutio sua libe
raret dñm. nō videtur q̄ debeat fieri executio in bonis
dñi. cūz quilibet ex suo delicto 7 p̄pria significatiōe te
neatur. az. l. si quis id quod. S. fi. cum. l. sequenti. ff. de
iur. o. iu. L. de poi. fur. l. j. Et sustinēdo hanc lec. azo.
possumus respondere q̄ delinquētī mandato alicuius
debet dari dilatio ad denūciandū. vt instruat de
fensionibus suis. nam quandoqz ille qui mandat est ta
lis persona. q̄ eius mandatum excusat mandatarium
fm nōta i. l. liber homo. ff. ad. l. aquil. 7 i. l. graccus. ff.
ad. l. iull. de adul. 7 in. l. j. L. vnde vi. Ponit glo. ali
as lec. quas habes in dicta autentica. qua in prouincia
dic vt ibi. Sed doctores nostri ponunt alias lec. que
multum applaudet littere. que talis est. Pone. qui
dam nobilis habens factozes seu cassaldos. volens

abesse dicit eis. sciatis q̄ in tali vinaria seu piscaria seu
 in tali nemore ē mibi ius piscandi. z ligna incidēdi. c. ve-
 ritas erat p̄traziū. post cui⁹ dñi absentia. factor v̄l castal-
 dūa piscat⁹ est in illa piscaria v̄l in illo nemore ligna in-
 cidit. Certe si ille cui⁹ est piscaria vel nem⁹ accusavit ca-
 staldū vel factorē p̄dictum. tenet. licz non deliquerit ex
 ai no. vt. l. lege aquil. ff. ad. l. aquil. Clez qz fecit bona
 fide z iussu dñi. dat ei dilatio ad denunciādū dño vt p̄
 cedat fm formā hic traditā. ita tenet doc. vt Ly. refert i
 dicta aut. qua in puincia. **Oppo.** inuit⁹ hic q̄ est p̄-
 sens nō possit inuitū defendere. p̄tra. ff. de sol. l. soluti-
 onē. l. slichū. S. fi. ff. de noua. Solue vt in glo. l. 3. aliō no.
 z male in. l. iul. ff. q. satisfda. cog. An aut possit i se iudi-
 ciū suscipere inuictō actore aio nouandi. Glo. videt velle
 q̄ sic. i. l. liberto. S. fi. ff. d. nego. gel. cui⁹ p̄traziū nō. in. l.
 j. l. vbi in rem act. de quo dicit ibi p̄ doc. facit qd no. in
 l. nō solū in prin. ma. glo. ff. de p̄cur. **Oppo.** dicit hic
 q̄ si dñs absēs p̄demnat⁹ etiā lit. nō p̄test. nō potest ferri
 snia. vt. l. fi. S. illud. ff. d. tempo. app. Licz glosa hic que
 poit casū. ponat p̄les solutōes. dic ē hic q̄si lit. p̄tes. ita
 dicit hic ista glo. z glo. sup verbo n̄ valētis. Tū aut in-
 surgat ista quasi p̄testatio. dic etiā vt in glo. **Quero.**
 dñ q̄ fiat executio in boīs absentis. an ḡ snia lata p̄tra
 p̄ntez mādabit⁹ executiōi p̄tra absentem. dic glo. q̄ nō.
 sed p̄tra absentē fiet executio ex snia lata p̄tra ipm absē-
 tem. ita no. glo. in. d. aut. qua in puincia. ita videt vel-
 le hic glo. sup verbo absentes. quam opt. vident tenere
 doc. in. d. aut. qua i puincia. z de hac. q. videt casus in
 aut. sicut ille. vbi. ter. dicit. q̄ debet p̄demnari tā p̄ns
 q̄ dñs. z si p̄sens est solūdo ip̄e debet erigi. si nō est sol-
 uēdo exigit dñs. s. ex snia lata cōtra ip̄z dñm. al̄s si pos-
 set mandari executiōi sentētia lata p̄tra p̄sentem p̄tra ab-
 sentem. ad quid diceret ille. S. vtrūqz damnari. Nō ob.
 p̄dictis qd no. io. l. venditor. ff. de iudi. que dicit. q̄ ex se-
 tentia lata p̄tra emptorē. satisfit de bonis v̄ditoris. sic
 in fideiussore qui potest soluere de bonis principalis. vt
 no. i. l. si p̄curator. S. si ignorāter. ff. man. Nō aut puto
 q̄ snia lata p̄tra emptorē vel fideiussorem possit executi
 onē mandari p̄tra venditorē vel principalē. Quidē em q̄
 snia lata p̄tra principalē. nō potest executiōi mandari p̄
 fideiussorē sine nouo p̄cessu. vt. l. fi. in fi. ff. de v̄suris rei
 iudi. z ibi p̄ doc. p̄bat in. l. grege. S. si cū defensore. ff. de
 pig. spec. de snie execut. S. sequit. ver. sed nūquid. p̄ doc.
 in. l. j. ff. iudi. sol. **Quero.** in ver. si dō ille. q̄n absens
 comper qualiter absoluet⁹. dic vt in glo. sup ver. absolue
 re ex qua no. q̄ snia absolutoria ab obseruatōe v̄l instā-
 tia iudicij est interlocutoria nō diffinitiva eādē glo. hab-
 bes in dicta aut. qua in puincia d̄ q̄ questioe d̄ri supra
 de exhibē. reis. S. j. **Ultimo** circa illū. v. si dō ille. nō
 ter. ibi aut miserit quēpiā accusator aut desijt. absolue-
 re eū zc. videt hic iste ter. q̄ licz snia p̄demnatoria debe-
 at ferri in p̄sonā p̄cur. vt. l. d̄ sentētis. l. j. tñ snia abso-
 lutoria debet ferri in p̄sonā dñi licz p̄curatorē ad causā
 miserit. Idem ter. videt in. d. aut. qua in puincia. i ver.
 que desijt auctor. z ff. de pu. iudi. l. pe. S. ad crimē. i glo.
 cur. z p̄ illis glo. est casus in. c. inter dilectos i fi. extra
 de fide instru. vbi d̄. q̄ p̄cu. absoluit p̄curatorio noie z
 dic. q̄ sicut in snia p̄demnatoria dicim⁹ vtrūqz p̄demna-
 ri. vt dicta. l. j. l. de sentētis. sic in snia absolutoria dice-
 mus vtrūqz. scz dñm z p̄cu. absolui debere z no. p̄ glo. i
 c. querelā extra d̄ electiōe in glo. de concipiēdo in fine
 quod tene menti.

Arripiat Nota q̄ nō licz alicui arripe deli-
 talis q̄ arripit delinquentē. vel facit qd delinques ad in-
 dicitū nō vadat. ita q̄ iudex nō potuit delictū p̄gnoscerē
 vel punire incidit in. l. iul. de vi. p̄ria. vt. ff. ad. l. iul. d̄
 bi. p̄ria. l. lege iul. in casu tñ speciali aliter punitur vt
 habetis in. l. fi. l. de malef. z mathe. Sed quero. po-
 ne q̄ quis arripuit delinquentē qui est damnat⁹ ad moz-

tē vel dānand⁹. p̄ta qz p̄fessus est crimē certe iste puni-
 t⁹. l. iulia. maiesta. vt. l. iij. ff. ad. l. iul. maiesta. fac. l. ad-
 ctos. l. de episcopa. audientia. z de appella. l. adictos.
Quero. dicit statutū q̄ bannit⁹ possit impune occidi
 vel occidi. nō quidā occidit bannitum captum a familia
 v̄l in manū familie existentē. **By.** format istā questionē
 in. l. in laquen. ff. de acquir. re. do. z videt dicere. q̄ meli-
 us est q̄ puniat ex co. quia arripuit eū de manib⁹ fami-
 lie p̄ hūc. S. z p̄ dictaz. l. lege. iul. q̄ puni⁹ de occiso. licz
 ex forma statuti bannitus possit impune occidi. **Fac.** de
 are. disputauit hāc. q. z tenuit hāc cōclusionē. q̄ nō licz
 occidere bannitos ductos a familia. **Na** dicit ip̄e licit⁹
 est occidere trāsfragas z hostes. vt. l. eiusdē. S. fi. ff. ad. l.
 cor. de sicca. sed postq̄ sūt capti dñt seruari z custodiri.
 vt. ff. de sta. ho. l. seruo. p̄z ergo q̄ n̄ licet occidere eos
 p̄terea lex dicit carceratos occidi nō debere. vt. ff. d̄ cu-
 slo. re. l. fi. sed ille qui ē captus a familia d̄ ē carcerat⁹
 vt. l. q. neg. sequant. S. solut. ff. de verbo. sig.

Nisi forte Ille. S. nō p̄tinuat cū p̄ri. p̄cedēti
 actorē nō debere trahi ad aliā puincia. nō hic excipit
 zc. **Oppo.** z videt q̄ hec exceptio que fit hic. corrigat
 p̄. S. hāc dicētes. j. prime. Quidā hoc p̄cedūt. vt no. in
 dicto. S. hāc dicētes. sed dic vt no. hic in glo. sup ver. p̄-
 cipiat z habuistis plen⁹ no. supra. e. S. si igit. Nō ob. S.
 hanc dicētes. quia ibi nō loquit⁹ de hūte pragmaticā for-
 mā. aut hūte aliquod p̄uilegiū insertū in corpe iuris
 vt hic. sed de his qui habēt p̄uilegia in corpe iuris nō
 inserta. z fit ibi mētio cōmoditatis certaz p̄sonaz. ibi
 ideo fit q̄ solet plus tineri zc. z tangit in. d. S. hanc di-
 cētes. z in dicta aut. qua in puincia. **Ultimo** i. S. isto
 no. glo. z p̄mo primā glo. hui⁹. S. ibi z si alia causa zc.
 Ex qua glosa habes. q̄ si aliquis est accusat⁹ de aliquo
 crimine z mittat reipu. causa. iste dicit habere dilatoz
 donec est causa reipu. occupat⁹. qd tene menti. **Idē** no.
 z clarius in dicta aut. qua in puincia in glo. **Secū-**
 no. glo. que d̄. q̄ si princeps p̄cedet p̄uilegiū. d̄cedo
 n̄ obstat hac p̄stit. vt omēs obe. zc. q̄ tale p̄uilegiū va-
 let. q̄ dic. vt no. in glo. sup ver. p̄firmet in ver. si dō qnqz
 ad id qd no. in. l. fi. l. si p̄tra ius vel vti. pu. z in. l. fi.
 l. de incestis nup. z aut. ex p̄p̄teru ibi posita. z infra. q.
 mo. na. effi. sui. S. vl. coll. vij. extra de offi. tele. c. ex p̄te
 de consi. c. j. li. vj. cum si.

Quib⁹ mōis naturales efficiūt legitimū. Rubrica.

Ecte dictū est a pre

decessorib⁹. Ista p̄stitutio habet sex par-
 tes. **Primo** ponit de legitimatōe filio-
 rū p̄ matrimoniū. **Secūdo** d̄ legitimā-
 tōe filioz naturalū p̄ rescriptū p̄nci-
 pis. **Tercio** de nup. p̄sumptiuis. **Quarto** de nup. vere
 p̄tractis a sup̄illustrib⁹ vel illustrib⁹ vel in ecclesia a mi-
 litib⁹ honestis vel negociantib⁹ vel p̄fessorib⁹. **Quinto**
 de nup. edilib⁹. **Secūda** ibi in. S. aliud quondā. **tercia** ibi
 in. S. illud q̄. **quarta** ibi in. S. teniqz in tñ. **quinta** i. S.
 quisqz aut. **sera** in. S. si quid aut. vsqz ad. S. illud quoqz
 hoc dicit liberi naturales per nup. legitimantur. **Itēz**
 per rescriptum principis in casibus quatuor hic enume-
 ratis. hoc dicit vsqz ad. S. illud quoqz. **Nota** primo
 ex prin. consi. q̄ leges z sena. consul. nō potuerunt ita
 facere. q̄ ad omnia sufficerent. ad idēz supra. vt de fun-
 seu fu. in prin. quod no. propter statuta que quotidie
 fiunt in ciuitate ista. **Secundo** nota. q̄ legitimari p̄
 subsequens matrimonium efficiuntur in patriis pote-
 state vt hic z supra de incestis nup. S. dubitatio. z. l. cū
 quis. z. l. nuper. l. de naturali. li. z insti. de nup. in fi.
 nec curatur vtrū pater qui legitimat habeat legitimi-
 mam sobolem vel nō. vt. j. eodem. S. si dō solummodo
 in fi. z. d. S. dubitatio. vt supra de tri. z semi. S. pe. **Idē**

de legitimatis p oblat. curie. nam illi efficiunt i patris potestate. vt in l. de nup. §. si. 7 in l. de his q ab itesta to referunt. §. ij. Nec etiaz curat vtz pater qui offert curie habeat sobolez legitimam vel no: vt. j. qui. mo. na. effi. sui. §. si quis igit ex qualibet. 7. l. de natu. li. l. cōmunium i fi. 7 circa hoc vide qd no. i. §. si quis vō si ha bens. 7. §. si quis vō solūmodo. j. c. ti. Tercio nota. q legitimam p rescriptuz principis redigunt in patris potestate. sed talis legitimatio. ita demuz valet 7 effe ctum habet. si pater non habeat sobolem legitimam. vt in. §. si quis vō. 7 in. §. liceat igitur. ver. vno 7c. j. eodē.

Quarto nota. q talis legitimatio p rescriptum. ita demū locum habet si filij p matrimonij legitimari nō possunt. vt i. §. sic igitur licituz. ver. aliter est. 7 istud q pater per rescriptum ita demū legitimat filios natura les si nō supsit soboles legitima habet locū. etiaz si pa ter vult legitimare p testamentum. dicēdo in suo testa mēto q filios suos naturales vult esse suos legitimatos successores. quo casu oportet filios testamentū principi ostendere. j. c. §. si nō solūmodo. 7 isti omnes legitimati sunt legitimati successores patris. vt in preall. iur. 7 con cor. cum hac cōsti. quomo. na. efficiuntur sui. §. ibi tribo vsq. §. discretuz. An aut 7 qualiter legitimati succe dunt agnatis 7 cognatis patris. Dicam in dicto. §. di scretum ver. si igitur licitis. Nota tex. cuz glo. super ver. eozuz. q cōcubinatus dicit hic thozum siue matri monium.

Sexto nota. ibi q offerenti in patrem pre cem 7c. formā supplicatiōis fiende a patre quādo vult legitimare filium p rescriptū principis. Dppo. ad. v. liceat igitur in fi. dicit q similis morbus similes exigit medicinā. ptra. ff. de penis. l. quedā. 7 ibi p eodem deli cto magis punit nobilis q ignobilis. dic vt. nō. glo. r. coll. de pace iur. fir. c. fi. i. fi. de iure iur. c. cuz quidam p doct. in. l. pedius. ff. de incē. rui. nau. habuistis tactū. s. vt iudi. sine quoquo supra. §. sic hi. Quero an legit imatus habeatur vt legitimus quo ad omnia 7 quo ad successōz 7 quo ad ecclesiā. 7 honores 7 similia. dic q si est legitimatus p subsequēs matrimoniū. tūc habet vt legitimus quo ad omnia. vt no. i. c. tāta. extra qui fi. sint legit. 7. c. innotuit et de electōe. Quid aut iur. si sit le gitimatus p principē. vide vt no. lxx. di. c. j. Quero an dicat legitimatus quo ad actus seculares. 7 quo ad suc cessōes i terris in quibz ecclesia nō hē tpales iurisdicciō nez. dic. vt nō. in glo. in. c. p venerabile extra qui fi. sint le. 7 ibi nō. p Inno. 7 vide qd. nō. goff. in sūma. i. ti. q. fi. sint le. §. sed cū p supiores. Ultimo circa psti. no. tria Primo i ver. si vō igit litem. ibi restituere 7 atique ge mitatis 7c. Er q habes q legitimatio nil aliud est q restitutio natalibz. ad idē i. §. sic igit litis restituere na ture 7c. 7. j. q. mo. na. effi. sui. §. illud tñ. 7. §. se. Er quo pcludit. q legitimatio ad tps natiuitatis trahit. vt. l. j. circa fi. §. j. ff. de nata. resti. 7. l. impial. circa fi. prin. l. de nup. Preterea no. q legitimatio trahit retro ad tps natiuitatis seu pceptionis vt est casus no. i. l. q i prouincia. i. fi. l. ff. de ritu nup. qd no. p id qd dicam fm glo. super ver. corrigimus que exponit. c. adijcimus vt interpretamur. ex qua glo. no. q illi cui dat potestas corrigēdi. dat potestas adijcēdi vel interpretandi ecō tra. ita habes ver. interpretatur poni pro corrigere vt no. ff. de reg. iur. l. fraudis interpretatio. Tercio nota glo. super ver. conscribi. que dicit. q filij legitimati ha bent querelam cōtra testamentum paternum 7 omne au rilium quod competeret filijs ab initio legitimatis. ha buistis tex. s. de incest. nup. §. dubitat in fine.

Illud quoqz Nuptie inter liberas per sumuntur super illustres absqz totalibus documentis nuptias cōtrahere non possunt. milites honestiores. et

negociatores. 7 qui sunt in professione digniori: nupti as sine documentis totalibus cōtrahere possunt. dum modo in ecclesia matrimonium profiteantur per scri pturā eoz cōtrahentiū 7 triū testiū inē quos defēsores habentur ecclesiarum militibus nō calligat. Itēz agri colis 7 vilibus persoīs matrimonium cōtrahere licitū est 7 filij nati ex odilibus nup. nō sunt filij nominādi. B dicit vsqz ad fi. Nota primo ex hoc tex. q vir vocabit dominam 7c. q ex ista tali nominatiōe matrimonium p sumitur. de quo quid operetur talis nominatio quaz fa cit vir de vroz 7 vroz de viro. dic vt no. i. ter. 7 glo. i. c. illud exē. de presump. Secūdo nota i. §. quātū vō so lenitates que requirantur in instrumētis de quibus vi distis supra. vt prepona. nomē impera. 7c. i. pñ. et nota i. l. generali. l. de tabul. lib. r. Tercio nota. ter. ibi i illam oratiōis domum 7c. per quez ter. tenet Ia. de are. q nō sufficit in instrumētis apponere locum generalem vt sufficiat notario dicere actum boñ. vel perusij. sed ap poni debz locus specialis ciuitatis. 7 ita no. ipe vt Ly. refert i. l. optimam. l. de cōtrahē. 7 commit. slip. i. r. q. facit. l. libellozum. ff. de accu. Circa quod vide spec. i. ti. de instru. edi. §. breuiter ver. 7 post nomē. tetigi supra. vt ppo. nomē impera. circa pñ. Quero an debet apponi i instrumēto hora dici. 7 videtur q sic. vt. l. aut qui alie. §. j. q. vt aut clam. In cōtrazium videtur veritas de q dic per doct. i. d. l. optima i. v. q. ad dictum. §. j. respōde vt ibi no. per glo. Dppo. ad. §. quātum vō. 7 videtur q iste persone de quibus hic dicitur possint matrimoni um cōtrahere etiam nulla scriptura interueniēte. vt in fra. vt li. ma. 7 au. §. quia vō legem iūcto. §. illo ver. re liqui glo. i. ver. illustres i fi. dicit q forte hodie iste. §. nō seruatur. Tu die q immo sine forte. quia casus est in. l. contraria. quod etiam sentit glo. super ver. dispositis.

Dppo. nōne regulariter ex sola cohabitatio. 7 cōsuetu dine ac liberam mulierem matrimonium presumitur. vt. l. in libere. ff. de ritu nup. Respōde sic de iure civili casus est ibi. sed secus de iure canonico. nam nō presu mitur matrimoniū nisi probetur. vt hoc nō. i. l. in con cubinatu. ff. de cōcubinis. 7 l. doct. in cōcubinam. ff. d do na. probatur. xxx. q. v. c. j. 7 nota glo. in. c. illud super ver. tenuerit extra de presumptionibus. Quero cir ca prin. huius. 7. §. quantum vō. an testes coram quibz fit matrimoniū vel qui adhibentur in instrumēto do tali. debent esse rogati. et videtur q sic. sicut dicimus. q debent esse rogati quando fit repudium. vt. l. nulluz. ff. de repu. 7 istam opini. tenet glo. infra titu. ij. §. de his. quam opi. glo. reprobat. xxx. q. v. c. nostratus. dicaz in fra d incest. nup. Quero. dicitur falsitatis contract? an sit differentia inter falsuz 7 falsatum. vide tex. extra de fide instru. c. inter dilectos circa prin. terciē colum. ibi falsa reperta sunt vel falsata. 7c.

Quoniam autem Primo pro decla ratione huius. §. vide glo. xxx. q. iij. c. j. Secundo nota tex. ibi aut extra fidem 7c. Er quo nota q dictio extra excludit. idem in ver. ibi. licet extra totē 7c. aliquando ponitur inclu siue vt patet in. l. scire oportet de execu. tuto. 7. §. se. et ideo circa hanc dictionem extra. videtur debere distin gui sicut in dictione preter. de quo per Dy. in. l. scio. §. vroz de adimen. le. quia hic in textu dicitur. q iurauit habiturum mulierem pro legitima vroz de illa forma iuris vide. glo. xxx. q. v. §. si quis dominus. 7 per goff. in summa de clandest. respon. 7 ibi per Innocentiuz.

vt no. glo. in. l. de creationibus. l. de epis. audi. et in. l. cui eorum. ff. de postula. et in. l. de curat. s. furiosus. et l. si. s. preterea. ff. de noua. hic do videt ter. expressus qz furiosus. pdigus. demens et omnes eis similes de quibus loquit. l. j. in. fi. et. l. se. de priuile. credi. habent cur. legitimu. Ultimo vide glo. sup verbo familia. ibi vt dicit canon. et adde. xxiii. q. iiii. c. est iniusta. 7 extra de vita et bone. cleri. c. vt clericoz. b. ne do facilitas.

Quoniam autem Tutor 7 curator sub fenore mutare no cogunt. et si mutuat ad ipos mutantes spectat periculum. nisi sit modica substantia minor. tunc em fenori dare debent tanta pecuniam qz eius redditus sufficiat. p eis que sunt minori et eius familie necessaria. reliqua do pecunia est indepositu collocanda in emptioe predioz et annuo fructuum perceptioe. Item tutor et curator cum iudicis decreto tutela vel curam suscipere debent. hoc dicit. Oppo. et videt qz tutor et curator cogant pecunia minoz fenerari. vt. l. ofensus. ff. de admi. tuto. et. l. tutor qui rectorum. s. vsu re. co. ti. et. l. si. tutor constitutus eo. ti. l. de admi. tut. et in rubrica. Sol. illa iura loquunt de iure antiquo. hodie do no cogunt fenerari. vt hic dicit. de quo no. p glo. in dicta. l. ofensus. et in. l. cum plures. ff. de admi. tuto. et ideo ex isto. s. sumpta est aut. nouissime posita rubrica. l. de admi. tuto. Secundo oppo. ad ver. et em volumus. et videt qz n debeat iurare nisi cur. furiosi. vt l. si. s. 7 si quide. l. de cura. furiosi. 7 in. l. de creatioibz. l. de epis. audi. So. illud quod est ibi introductum in cur. furiosi. est hodie generale in omni tuto. 7 curatore. Et ideo ex isto ver. est sumpta aut. qd nuc generaliter. quam quidem libri habent sup dicta. l. si. s. et si quidem circa qd vide glo. in. l. tutor qui rectorum. b. si quis igit. palle. et. l. legitimus. circa prin. ff. de legi. tu. in. l. de satisfat. tuto. s. j. Quero. dicitur hic qz tutor no habet necesse pecuniam pupilli fenerari. quid si fenerauit. an lucrum erit suoz. Blo. hic sup verbo necessitate. arguit p 7 ptra. et idem no. in dicta autem. nouissime. d. Jaco. de bel. dicit qz de iure civili lucrum no erit suu. ar. l. idem. q. s. si procura. ff. man. ff. de nego. gest. l. qui. s. sed isti. v. nam isti. Sed hodie de iure canonico dicit ipe. credere contrarium. ratio. administrator vsuras recipiens tenet ad restitutionem vsurarum. vt. xlvj. di. c. si. dicit tam qz credit ipm teneri minori ad interesse. si eius interest. ar. l. socium qui in co. in prin. ff. p socio. et. l. si vnus. s. si vnus eo. ti. et idem ipe crederet in fratre qui mutua nit pecuniam comunem ad vsuras. Ita dicit ipe. p isto suo dicto. qz tutor teneat ad restitutionem vsurarum ipi minoz. facit fortius iste tex. in ver. si do. vbi dicitur. qz si tutor vel curator pecuniam minozis feneretur. licet no cogatur habet inducias duoz mensium ad collocandas pecunias mutuo. et de illis duobz mensibus non tenet reddere rationem. vt glo. dicit. patet ergo qz de alijs mensibus mutuas pecunias ad vsuras tenet reddere rationem. et sic tenet ad restitutionem vsurarum. licet periculum pecunie spectet ad ipm tutorem vel cura. mutuante. vt hic dicitur in v. si do. in. fi. quicquid no. doc. in dicta autem. nouissime. et hoc est plus hodie qz olim. qz olim non tenebatur tu. vel cura. vsuras perceptas restituere minoz. nisi tutor in se receperit periculum. vt. dicta. l. tutor. et. l. cum queritur. eo. ti. hodie do restituet. licet ad ipm tutorem vel curatore nominum periculum no pertineat. Vidimus qd iuris sit de iure civili. de iure aut canonico dicit Jaco. de bel. no tenetur pupillo ad restitutionem vsurarum. cu eas teneatur restituere eis a quibus percept. alle. glo. dicti. c. si. xlvj. dist. Videamus primo an tutor vel curator qui alieno nomine vsuras percept teneatur ad restitutionem vsurarum illis a quibus percept. an ille cuius nomine percept. et preal. glo. xlvj. dist. c. si. dicit qz tenetur tutor vel cura. no ille cuius nomine percepta est. sed alibi glo. tenet qz ad restitutionem

tenetur ille cuius nomine sunt percepte. et in eius vilitatem conuerse. no ille qui eius nomine percept. ita no. in. c. michael. extra de vsuris. goff. dicit qz ille cuius nomine vsure picipunt tenetur ad vsurarum restitutionem. et in subsidium illo no existeret soluendo tenetur qui eius nomine percept. ita no. ipe in summa de vsu. s. item quidem si per tutorem. et hoc tenet Hostien. in dicto. c. michael. archi. in dicto. c. si. xlvj. di. Secundo videamus quid iuris sit in. j. q. cuius erit lucrum vsurarium. puta rem esse illius minozis cuius nomine fenerauit. et sibi imputent tuto. et cura. qui alieno nomine fenerantur. non enim debuit alieno nomine peccatum committere. vt dicto. c. si. Circa istam questioem vide glo. et docto. in dicta autem. nouissime. in questioe qua querunt. videlicet. cui sit periculum mutui. si tutor vel curator mutuat vel feneratur et no videtur bene loqui. nam hic est tex. ptra eos in ver. si do ipe. in quo dicit. qz periculum omnino pertinet ad tu. vel curato. et sic ad eos pertinet periculum casus fortuiti. vt dicit glo. sup ver. periculum. Quid autem iuris sit si tutor vel curator. negociat cum pecunia minozis. dic vt in glo. super ver. mutuauerit. quam tene menti. Quero. an hodie in aliquo casu tutor vel curator cogatur fenerari. cum hodie vsure sint prohibite de iure civili. dic qz no. et hoc etiam tenet Jaco. de bel. probat in dicto. c. si. xlvj. dist. et tangunt docto. in dicta autem. nouissime. Ultimo no. glo. sup ver. agit. que notabilis est. vos habetis hic in ver. si do solummodo. qz curator debet iurare et etiam satisfacere. et ille. s. habet etiam locum in tutore. vt no. hic sup verbo curatores. Quero ergo an tutor vel curator debeat satisfacere rem pupil. saluam fore. et communiter glo. dicunt qz debet satisfacere. nisi sit testamentarius vel datiuus datus per inquisitionem. Ita no. in. l. tutor qui rectorum. circa si. pncipi. ff. de admi. tuto. et in. l. legitimatos. s. an ergo. de legi. tuto. in. l. de satisfat. tu. s. j. l. in qui. cau. in inte. resti. no est necesse. l. si tutor. Alibi glo. dicit qz etiam hodie datus per inquisitionem debet satisfacere. ita no. p glo. l. de tuto. 7 cura. qui satisf. no dederunt. l. j. hic do glo. sup dicto verbo. agit. notabilis est 7 menti tenenda dices qz testamentarius no satisfat. in dato p inquisitionem distinguit. aut est datus per inquisitionem a pretoze vel a p fide. et no debet satisfacere. et ita intelligitur in situ. de satisfatone tuto. in prin. s. j. et de acti. tu. s. nos aut. qua glo. perpetuo tene menti ad no. in. l. j. ff. de preto. ihpu.

De instrumentozu cautela et fide rē. Rubrica.

Quero. Dicitur hic de instru. cautela rē. qualiter accipiatur instrumentum. dicit glo. qz verbum instrumentum ponitur tripliciter. sed hic ponitur stricte pro ipsa carta in qua instrumentum scribitur. idem no. in. l. j. ff. eo. Quero. pone qz est data dilatio per iudicem ad producenda instrumenta. an poterit testes producere. dic vt no. spe. in. ti. de dilat. s. si. versu. Item no. vbi tenet qz no. Secundo quero. dicitur hic de instru. cau. 7 fi. qualiter hic assumatur fides. dic qz dupliciter dicitur de fide. primo quibus instrumentis adhibeatur. et hoc tractat vsqz ad. s. si do moriuntur. Secundo dicit de fide et qz ter fiat vt instrumentis adhibeatur fides quando renouatur indubium. quia fit vt habeatur fides per comparationem. et hoc tractatur in. s. si do. et hoc dicitur placere glo. hic. sed certe vsqz ad. s. si do. tractatur etiam qualiter fit vt instrumentis habeatur fides per comparationem fiendaz ex alijs instrumentis. et primo dicit de instrumentis priuatis ad que fit comparatio vsqz ad. s. sed si instrumenta. secundo dicit de publicis ad que fit comparatio. vt in. s. oportet autem. et vide qd nota. in ca. j. et. ij. extra de fide instru.

Quimus nostras

leges. Ne ti. habet nouē partes. Pri-
mo ponit de cautela et fide instrumēto-
rum in genere. Secūdo in specie de pri-
uatis instrumentis que fiunt. et de con-

tractu depositi. mutui. et alijs. et de colla. ad ea fienda.
Tercio loquit de instrumētoꝝ publicoꝝ p̄fectione et de
eoz solennitatibꝫ. Quarto de ipoz cōpatione. Quinto
de instrumētis factis ab illstratis vel paucas litteras sci-
entibꝫ. Sexto de contractu ex nō scriptis celebrato. Sep-
timo de p̄tractibꝫ factis in vnam libraz auri. Octauo
de cōtractibꝫ factis in villa. Nonno ponit ad que tpa bec
cōstitutio porrigat. scda in. §. si quis igit. tertia in. §. si
si instrumenta. quarta in. §. oportet aut. quinta in. §. o-
portet do. sexta in. §. hoc dicimus. septima in. §. vt autē
nona in. §. valet itaqꝫ. vsqꝫ ad. §. si instrumenta. b. di.
Instrumentoz falsitatibꝫ que plerūqꝫ p̄patoe procedūt
obuiandum est. et priuatū instrumentū depositi mutui
vel alterius p̄tractus testiuꝫ subscriptoz vel nō subscri-
ptoz cautelam habens. si in dubium reuocat. ex alteri-
us instrumenti cōpatoe cū dictozum testiuꝫ depositi
one fidem percipit. et nō aliter. Item instrumēto cum te-
stis depositōne. magis est adhibenda fides q̄ scripture
dissimili. ex qua ad illud instrumentū cōpatoe est affir-
mata. Instrumentū dō priuatū absqꝫ trium testiuꝫ so-
lennitate celebratum. si in dubium reuocat p̄fectionem si-
dem recipe nō potest. sed ad iniurandū reuenitur. hoc
dicit. Ibi documento scz primo. Ibi subdentes. i. qui
suscipiant se in illo instrumēto primo. Ibi scripturam
ad quam probandā fit cōpatoe. Ibi testiuꝫ scz scriptu-
re ad quā probandā vel improbandā fit cōpatoe
p̄ notariū qm̄ depositarius scripsit. Ibi q̄ scribat. scz q̄
fiat cōpatoe ad talem scripturam p̄bandā vel impro-
bandā. licet glo. dicat exeat et male. vt infra dicaz. Ibi
alij scz quādo nō scripserunt. Ibi instrumētum et q̄ ipm̄
scribentes nouere. vt. §. primo. §. Ibi examinātoe cōm-
patoe. sed ad istam scripturam p̄bandā vel improban-
dam faciendā est. et fiet bec cōpatoe ad hanc scripturā
q̄ alia scriptura habet subscriptionem duoz testiuꝫ. vt. l.
cōpatoes. l. de fide instr. Ibi aut si adiciat. No-
ta primo q̄ ex ista conceptione p̄paratōis litteraz olim
plena fides adhibebatur instrumēto negato. ad idem
l. eo. l. comparatōes. Secūdo no. q̄ falsitas nihil ē ali-
ud q̄ immutatio veritatis. circa quod vide qd̄ no. in. l.
quid sit falsum. ff. ad. l. corne. de fal. Tercio no. in. verfi.
videmus. q̄ ex varietate tpris etatis et calami ⁊ atramē-
ti eiusdem scriptura variatur. ad idem. l. si nō sortē. §. li-
bertus. ff. de condi. inde. No. in. §. si quis. et in. §. sed
si quis. q̄ ad hoc vt possit fieri cōpatoe litteraz ad ali-
quā scripturā priuatā p̄bandā vel improbandā. requiri-
tur q̄ scriptura ad quā fit cōpatoe habeat tres testes
subscriptos vel nō subscriptos. qui fuerūt presentes qm̄
illa scriptura fuit facta. et dicant se cognoscere illū qui
illam scripturam scripsit. et ex taliū testiuꝫ testificatōe
et cōpatoe alterius scripture fit plena p̄batio contra
scribentem. sed sola testificatio vel cōparatō p̄ se ad ple-
nam fidem nō sufficit sed ad semiplenā tñ vt ibi p̄bat.

No. in. ver. si dō aliquid. q̄ vbi ex vna pte est instru-
mentū ad quod petiū fieri cōpatoe. et testes qui dicunt
pro instrumēto. ex alia pte est sola cōpatoe litterarū
alterius instrumēti eiusdem hominis cuius dicit esse in-
strumētū ad quod petiū fieri cōpatoe. et est absimilis
forme cui fides potius adhibeat et quanta. iudicis re-
linquit arbitrio. Sexto in. §. si tamē quis no. q̄ illd̄
quod dicit q̄ deponens vel mutuans debet seruare hāc
solennitatē. nō imponit ex necessitate. ita q̄ nō possit ali-
ter disponere vel mutare nec possit sufficere sola scriptu-
ra eius cuz quo contrahit. sed ideo hoc dicitū est. quia si
aduersari⁹ negaret ad ipam scripturam negans nō pos-
set facere p̄patoe nisi haberet predictā solennitatē. Ad

primū no. op. dicitur q̄ sola cōpatoe litteraz inducūt
plena fides. p̄tra. j. e. §. si quis igit. ⁊. §. sed si quis. ⁊. §.
si dō nullius. So. aut loquimur de iure antiquo. et tunc
et sola cōpatoe inducebat plena fides. vt hic in prin.
et dicitur in dicta. l. cōpatoes. aut de iure nouo. et tunc
aut loquimur de instrumētis priuatis ad que petiū fieri
cōpatoe. aut de publicis. si de priuatis: tunc ad hoc vt
eis instrumētis negatis detur fides plena. oportet q̄ ta-
lia instrumenta ad que fit cōpatoe. habeant triū testi-
um subscriptionem vel tres testes sine subscriptione. qui te-
stes deponant sup̄ ipa scriptura qualiter fuit facta eis p̄-
sentibꝫ et cognouerunt scribentē. et ultra h̄ fiat cōm-
patoe de alio instrumēto priuato illius p̄tra quem indu-
citur instrumētū ad quod fit cōpatoe. et sic est q̄ sola
testiuꝫ subscriptione alterius instrumenti nō inducitur
plena p̄batio sed semiplena. sed ambo ista simul iuncta
faciunt plenā p̄batiōem. vt in. §. si quis igit. et in. §. sed
si quis ibi. fidei cum ⁊. et ita loquitur autem. ad bec. l.
de fide instrumēt. et est ratio quā ponit glo. in. §. si quis
igit. in. vlti. glo. quā no. licet aliud videat sentire Jaco.
de are. vt no. By. in dicta. l. cōpatoes. in fi. vbi videtur
velle. q̄ si testes testificant sup̄ scriptura. tunc cōpatoe
nō sit necessaria. sed fiat ad solaciū ⁊ sup̄abundantē cau-
telam. si dō loquimur de publicis instrumētis tunc dic-
vt dicā. j. in. §. si dō moriantur. et. §. si dō nullus. j. eo. ⁊
fm̄ predicta et fm̄ ea que dicam in dictis. §. de ber. intel-
ligi quod no. glo. in. l. in bonafidei. l. de re. cre. ff. de iur.
reuran. l. admonēdi. et vide glo. in dicta autem. ad bec.
et melius in. l. si. l. si cer. petatur. et autem. sed nouo iur.
re. ibi possit. et quod notat a30 in summa illius ti. §. itē
mutuum dantes.

Si quis igitur + p̄batiōem priuatae scriptu-
re sufficiant duo testes si actio p̄sonalis intentat. si dō
realis requirunt tres. vt. l. scripturas. l. qui po. in pig-
habe. dicit quidā vt in glo. q̄ illa lex corrigi p̄ illā. hāc
opi. reprobat glo. et dicit q̄ hic loquitur quando omnibus
alijs de scientibꝫ recurrit ad cōpatoem siendam ad pri-
uatam scripturā. ad quā scriptura priuatā compara-
tio fieri nō potest: nisi tres testes in ea subscripserint vel
presentes fuerint vt hic dicitur. quasi dicat q̄ in. l. con-
traria constabat scripturam factaz manu debitoris. pu-
ta per confessionem. Sed si hoc est. quare requirunt
tres testes si debitor scripturam confitetur. vt. l. cum de
indebito. ff. de proba. et. l. generali. l. de non numerata
pecu. l. publicā. in. fi. ff. de posi. cum si. Dicunt doct. in di-
cta. l. scripturas. quia adhuc potest esse contentio inter
contrahentes. licet debitor confiteatur scripturā negat
tamen se debere. et ad hoc sunt opiniones Jaco. de bel-
bic. et francif. accur. dicunt q̄ ibi loquitur in priuata scri-
ptura ab vtraqꝫ parte contrahentiū vel ab vno scripta
vel a tercio scripta. et ab vtroqꝫ subscripta hic dō fuit ab
vno tñ subscripta. Et ex hac solutiōne habes. q̄ quā-
do scriptura priuata ad quā fit comparatio est scripta
ab ambobus p̄trahentibꝫ. vel ab ambobus subscripta.
vel ab vno contrahentiū scripta. et ab alio subscripta
tunc duo testes scripti in priuata scriptura sine aliqua
comparatiōe sufficiunt ad illam scripturam probandā
Sed si negatur et agatur hypothecaria contra terciū
tunc requirunt tres qui sint subscripti in dicta scriptu-
ra ad quam probandā inducuntur. que solutiō est no.
et menti tenenda. et hoc etiam expresse tenet Jaco. j. e.
§. oportet do. in scda questiōe. Sz mibi videt q̄ illa lex
scripturas non habeat hūc intellectum q̄ intelligat de
comparatiōe sienda vel nō sienda ad priuatam scriptu-
ram. Et an soli testes sine comparatiōe sufficiant ad p̄-
bandam scripturā in qua scripti sunt. sed velit dicere q̄
talis scriptura priuata ab vtraqꝫ pte vel subscripta. vel
ab vno p̄bentiū scripta ⁊ ab alio subscripta. ita q̄ debitor
eā p̄stet. habeat robur et vires p̄tra ipm̄ debitorē. nec
curo si sint appositi testes vt n. vt p3 ibi i ter. dū dicit. testi-

bus adhibitis vel non. licet glo. ibi exponat. i. negatur. quasi dicat q. tex. velit dicere. q. nō curat si sint testes ro- gari vel nō. sed tamen est necesse q. sint appositi. que glo. nō est vera. si talis scriptura. pducit ptra terciū. puta quia agit hypothecaria. est necesse ad hoc vt ista priua- ta scriptura pfecta habeat robur contra terciū sicut publicū instrumentū. q. sit subscripta a tribus testib. et h. videt verior intellect. illi. l. Et fm hūc intellectū illa lex nullo modo ob. huic. S. cum ibi nō loquat de compa- ratione fienda ad priuatam scripturaz. sed si nō esset cō- fessata per debitorē sed negata: tunc habet locū hic. S. Nec puto veram glo. dicte. l. scriptura que dicit. q. illa priuata scriptura fuit probata p pfectionē debitoris vel p probatōnem testium. vt ibi no. quia dico solos testes nō sufficere ad comparatōem vt hic dicit. nisi dicas. p. ut supra dixi fm Jac. de bel. qui intellectus nō videtur al. l. congruere. Et circa intellectum dicte. l. scripturas vide glo. in. c. j. sup. ver. aut. extra de fide instr. Ter- cio oppo. et videtur q. duo testes debeāt sufficere sine cō- paratōne. vt. l. vbi numerus. ff. de testi. et. l. e. l. iureu. Solu. aut testes sunt adhibiti ad probandum ptractū et tunc duo testes sufficiunt sine comparatōne vt in con- trariis. et sufficiunt duo: nisi cōtractus excedat summā centum aureorum. vt. l. si cer. petat. l. si. Quandoq. te- nes nō testificant super ptractū s. sup. scriptura priuata quā debitor negat se scripsisse. et tunc solis testib. testifi- cantibus sup. ista scriptura nō creditur. nec soli compara- tioni sine testib. q. tum ad plenam pbatōnem. sed q. tum ad semiplenam. sic ex vtroq. autē. scz ex dictis testium subscriptorum in instrumento priuato ad quod fit com- paratio. vel nō subscriptorum in instrumento priuato. ad quod fit comparatio. et ex comparatōe inducitur plena p- batio. vt hoc. S. que comparatō fiet ex alia priuata scriptu- ra trium testium subscriptōem habente. vt dicta. l. com- paratōnes. l. de fi. instr. Sed si reus nō negat scriptu- ram quam debitor pducit contra ipsum. sed confitetur se scripsisse: tunc statim tenet. et scripture credit sine ali- qua comparatōne et sine testibus. vt. l. generaliter. l. d. nō nu. pecu. et. l. cum de indebito. ff. de pbatō. et. l. pu- blica. in fi. ff. de positi. cum si. Et istud sentit quedaz glo. que incipit si ego. Et sic vides quando quis vult appro- bare scripturam priuatam quam aduersarius negat. re- quiritur comparatio ex alia scriptura. et requirit q. scri- ptura ad quam fit comparatio habeat tres testes scri- ptos vel qui sup. scriptura testificentur. vt. s. dixi. Et cū illa glo. concor. glo. sup. ver. non minus. hic posita. que dicit. q. ad probandum depositum sine ipm contractum sufficiunt duo testes. put. habes in glo. duo tm soli pro- bant depositum factum. Item sentit glo. S. sed et si quis que incipit. causam vocant. in fi. q. duo testes sufficiunt ad probandū plene contractum. no. p. glo. in auten. Si quis vult caut. deponere. l. qui po. in pig. ba. circa qd. vltimum an sufficiant duo testes ad probandū ipm cō- tractum. et excedat quinquaginta aureos. vide qd. no. doc. in. l. si. l. si cer. petat. Circa id quod dixi q. scriptu- ra priuata etiam sine testibus confessata per partem p- iudicet. cōcor. j. e. S. si tamen quisq. in glo. Item op- ponitur hic dicit q. sufficit q. scriptura habeat tres tes- tes subscriptos vel nō. contra. in imo videt q. de necessi- tate requiratur q. isti tres testes subscripti sint. vt. l. de fide instr. l. comparatōnes. Solu. quidam intelligunt q. iste. S. loquatur in priuata scriptura ex qua fit compa- ratio. vt in. S. sed et si quis. no. in glo. super verbo. cre- dibile. et in glo. cam vocat ibi ex vero zc. Et ideo dicit isti per hūc. S. corrigi dictam. l. comparatōes. istoz opi. recitatur in glo. sup. verbo testificetur. Et hanc opini. q. iste. S. loquatur in priuata scriptura ex qua fit compa- ratio videtur sentire glo. l. de fide instr. l. contractus ibi. dum dicit ex predictis aut instrumentis fit compa- ratio zc. Idem videtur sentire azo in summa huius ti. S. pe. Alij intelligūt q. iste. S. loquatur quando impo-

batur priuata scriptura. istam solu. dicunt quidaz doct. in dicta. l. comparatōnes. vtz q. iste. S. loquitur quādo fit comparatio ad adiuuandā priuatam scripturam q. ne- gatur. sed. l. comparatōnes loquitur quando fit compa- ratio ad improbandā priuatā scripturaz que negatur. vn- de minor solennitas exigitur ibi q. hic. videlicet. quia re- quiritur q. ibi sit testium subscriptio. hic vō nō. et istam opi. quam declarant docto. tenet glo. ex p. sse in dicta au- ten. si quis vult caut. sed certe iste intellectus huic lect. nō applaudet. quare dicit q. lex comparatōnes loquit de priuata scriptura ex qua fit comparatio. et ideo exigit oī- no trium testium subscriptōem. vt ibi. nisi sit talis scriptu- ra priuata qua aduersarius vtitur contra me. vt habui- stis de his qui ingre. ad appel. S. illud. a quo sumpta est auten. ad hec. l. de fide instr. sed hic loquitur de priua- ta scriptura ad quam fit comparatio que nō exigit de ne- cessitate trium testium subscriptōem. sed sufficit q. habe- at tres testes etiam nō subscriptos vt hic. et tunc requi- ritur q. scriptura ex qua fit comparatio sit magis solēnis. si vult vincere vel iuuare aliam scripturam. Istam ratō- nem tenet glo. in dicta. l. comparatōnes. et ibi tenent doc. q. ibi loquit de priuata scriptura ad quam fit compara- tio. l. 2o. glo. sup. ver. nō minus. et sup. ver. neq. zc. Sup- verbo faciamus. que incipit si ago. et istam vltimā opi. tenet azo. l. de fide instr. in summa. S. idem comparatō. et sic habes intellectum huius. S. Item oppositum di- citur depositum dat. zc. hic videtur oppositū in obiecto. sicut est in. l. seruo manumisso. ff. de condi. indebi. nā da- re est accipientis facere. vt instr. de actō. S. sic itaq. et. l. vbi autem. in fi. ff. de ver. obli. sed rei deposite nō transit dominium in depositarium. vt. l. licet. S. rei. ff. de positi. ergo zc. huius timore est facta glo. sup. verbo de positi- datū. cum qua glo. concor. qd. habet in tex. et glo. in. l. j. circa prin. ff. de positi. Oppo. et videtur q. ad probandā scripturam ad quam fit comparatio sufficiat duo te- stes. vt. j. eo. S. et hoc dicimus. Dicit glo. intellige q. h. fuit factus ptract. in scriptis subaudi ab impito in scri- ptis vel sine scriptis. et excedit vnā libram auri. als suf- ficiunt duo testes vt in. S. alle. pro contrario. et breuē hic. S. si quis igit. et. S. sed si quis. debent intelligi q. reg- rantur tres testes in instrumēto priuato ad quod fit cō- paratio vel pautiores vel plures fm distinctōz. S. opoz- tet vō. j. eo. vsq. ad. S. valeat itaq. qd. sentit glo. sup. ver. nō minus. et in auten. si quis vult. palle. in prima glo. et ita tenet glo. in. l. contractus. l. de fide instr. quam di- stinctōem glo. recitat. j. eo. S. hec aut omnia. et plene no. l. si cer. petat. auten. sed nouo iure. Azo in summa hu- ius ti. S. item mutui datum. et vide in summa de fideiuf. S. effectus aut comparationis. q. q. tum ad comparatōez fiendam. iste. S. et sequens debeant intelligi fm predictā distinctōem que ponit in dicto. S. si vō. cum sinu. appa- ret ex tex. dicte. l. ptractus. et hoc videt mibi verum qe- quid dicat Ja. de bel. Quero. dicitur hic quando po- stea inuenti zc. quero. qd. si fuerunt inuenti ante q. facta fuisset cōparatio. Dic aut loquimur de publicis instru- mentis ad que petit fieri cōparatio: et tunc videntur testi- bus ad cōparatōnem nō fuisse deuentum. vt. j. eo. S. si vō moriantur. aut loquimur de priuatis instrumētis. et tūc nō aliter fit comparatō nisi testes viuunt et testificent. vt. j. e. S. si quis igit. et. S. sed et si qs. Sz quero. an isti testes de q. hic loquit. erigant ad substantiam ptract. dic vt in glo. sup. ver. non minus inuenti. in glo. in dicta auten. si quis vult.

Si vō opponitur Hic innuit q. po- tius stet viue voci testium q. scripture mortue. Contra. l. de fide instr. l. in exercendis. Glo. soluit et bene. idem tenet in. l. cō- traria. et ibi p. docto. Sed circa hoc querit glo. Quot testes reprobant instrumentū? Sic vt in glo. sed de hac. q. q. testes reprobāt publicū instrumētū. et q. testes re- probāt priuatū instrumētū. directe vel indirecte. Itē quot te-

stes scripti vel nō scripti in instrumento debilitāt vel faci-
ant vacillare fidem instrumenti. dic vt no. per docto.
in .l. in exercendis predicta. et adde quod ipimet no. in
.l. cum precibus. l. de proba. et plenissime per Inno. in
.c. cum Jo. extra de fide instru. vbi glo. et in .c. in presen-
tia extra de probatio. et quod no. in .c. tercio loco. extra
de probati. et vide spe. in ti. de instru. edi. §. sed restat. v.
sed quomodo. et ver. sed pone. et versi. quid si dictum.
et versi. quid sumus: et in ti. de testib. §. j. ver. sed pone
Ecce 7 vide vnum verbum. glo. in .l. j. in fine. ff. quemad-
modum testa. aperiuntur. et vide l. y. in .l. si quis decu-
rio. l. de fal. in vltima questione. vide etiam vnum ver-
bum glo. in .l. si. l. de fideicommiss.

Sitamen Quero. de quo iureiurando lo-
tur hic. In glo. sup verbo inter-
uenerit. sunt due opiniones. prima lec. nil habet utilita-
tis. secunda lectura est q̄ loquit̄ de iuramento quod de-
fer̄ a iudice. Nā hec scriptura priuata aduersarij. pro-
ducta cōtra ipm̄ aduersarium. et per ipm̄ negata: facit
aliquam coniecturam contra ipm̄ aduersarium que est
semiplena probatio. et sic debet deueniri ad iuramentū
fm̄ formam. l. in bonafidei. l. de rebz credi. et .l. admo-
nendi. ff. de iureiuran. Nec obstat dicta glo. q̄ videatur
durum q̄ scriptura priuata producta contra aliquem. si
ille contra quem producit̄ negat se scripsisse: facit se-
miplenam probatōem. cum quilibet possit vnā scriptu-
ram pro se producere et parare sibi semiplenam proba-
tionem. et dicere q̄ est mandato illius contra quem pro-
ducit ipam. quod nō est de facili permittendum q̄ tales
scripturas scriberet propter timorē falsitatis. quia pos-
sent reperiri multe littere aduersarij. vt. l. de non nume-
rata pecu. l. generaliter. et quelibet possit comparari. vt
.l. publicā. in fi. ff. de positi. dic vt nota. in glo. sup ver. nō
sufficiens. et super ver. negantes. que volunt q̄ predicta
locum habeant quando aduersarius contra quem talis
scriptura producit̄. negat se tālem scripturaz scripsis-
se. als̄ si eam confiteatur: tunc facit plenam probatōem
vt in contrarijs. et sic ista glo. concordat. cum eo qd̄ no.
supra eo. §. si quis igitur. super ver. faciamus. Nota
ergo ex istis duabus glo. q̄ illud quod dicitur per glo.
in .l. bonafidei. l. de re. cre. et iureiuran. et in dicta. l. ad-
monendi. et in .l. ij. ff. de fide instru. cum similibz. q̄ pri-
uata scriptura facit semiplenam probationem: debet in-
telligi de priuata scriptura aduersarij contra quem pro-
ducitur: quam ipse tamen aduersarius negat. nō autem
intelligitur de priuata scriptura illius qui eam produ-
cit et aduersarius negat se scripsisse. vt habes in his du-
abus glo. quas tenemus. Circa predicta an priuata
scriptura faciat aliquam fidem pro scribente. vide spec.
in ti. de instru. edi. §. nunc dicendum. ver. et licet. qd̄ tan-
gunt doctores in .l. instrumenta. l. de probati. Jaco. dō
de bel. dicit. q̄ hoc quod dicit glo. nullo modo potest p-
cedere. videlicet q̄ sola priuata scriptura que dicitur eē
illius contra quem producit̄. quam tamen ipse negat:
contra ipm̄ inducatur semiplenam probatōem. nam pri-
uata scriptura aduersarij per ipm̄ tamen negata que ha-
bet pro se simul de positionem testiū et comparatōem lit-
terarum. facit plenam pbationem. sed si habet solum
testiū de positionem vel comparatōem nō facit proba-
tionem plenam. sed semiplenam. vt supra in .§. si quis igi-
tur. versi. sed et is. et ibi no. in glo. vt in sola zc. et. j. §. B
et si quis. ibi. fidem em̄ ex utroqz percipiat zc. et sic pa-
tet q̄ testiū de positio et comparatio simul iuncta cū scri-
ptura. facit plenam probationem. et ppatio tm̄ vna cuz
scriptura nō facit plenam fidem sed semiplenam. vt in .§.
predicto. 7. ver. ergo solum scriptura priuata sine testiū
de positioe et sine comparatōe nō facit semiplenam. pro-
bat. Hunc ergo. §. dicit ipse intellige. qm̄ scriptura priua-
ta aduersarij p ipm̄ tm̄ negata. habet comparationez p
se. licet nō habeat p se testes. et hoc casu hunc. §. intelli-

ge et inducunt semiplenam probationem. puto tamē di-
cit ipse. q̄ talis scriptura priuata sine testiū de positioe
et sine comparatōe licet nō faciat semiplenam probati-
onem facit tamen aliqualem coniecturam contra aduer-
sariū. non tamen tantam q̄ per ipsam pueniatur ad iu-
ramentum fm̄ formam dicte. l. in bonafidei. et .l. admo-
nendi. et hoc mihi satis placet. et q̄ hec talis scriptura
sine testiū de positione et comparatōe faciat aliquam
coniecturam contra aduersarium contra quem produci-
tur. faciunt omnes rationes glo. posite hic sup ver. in-
teruenerit: excepta vltima ratōe glo. que dicit de latuz
iuramentū. quia ad hoc de iure nō deuenitur. vt. §. dixi.
et q̄ ista opi. sit vera. q̄ talis scriptura soluz inducit ali-
qualem coniecturam. videtur velle innuere glo. in dicta
.l. in bone fidei. et in dicta. l. admonendi. in glo. magna
in prin. et hostien. in summa de iureiurando. §. quando
deferendum sit. circa prin. §. et azo in summa de re. cre.
§. aliud iurandū. in quibus locis dicit. q̄ actore nul-
lo modo probante reus absoluitur. licet nō iuret. vt. l. g
accusare. l. de edendo. fallit in rationibus in quibz lex
deferat iuramentum reo ad sui purgationem. et inter ali-
os casus alle. illū. §. si tamē quicqz. et innuit glo. in casu
huius. §. licet actor nullo modo probet scz plene vel se-
miplene. tamen quia scriptura priuata que inducit con-
tra aduersariū. aliqualem contra ipm̄ coniecturam fa-
cit. lex vult q̄ reus purget se ab illa suspitione per iura-
mentum. Et sic ex illis glo. posses intelligere hūc. §. qm̄
sola scriptura sine testiū pductōe 7 comparatōe lit-
terarum producit̄ contra aduersarium. et ipse negat. li-
cet actor nullo modo probat. tamen ipse deferat iuramē-
tum ad sui purgatōem. vbi dō ista priuata scriptura ha-
beret pro se comparatōem vel testiū de positionem induce-
ret semiplenam pbationem fm̄ Jaco. de bel. qui ita in-
telligit hunc. §. et isto casu qm̄ inducitur semiplena pro-
batio deuenitur ad de lationem iuramenti. quo casu cui
deferatur notatur per azo. in dicto. §. aliud iurandū
et per glo. in dicta. l. admonendi. et ex de iureiura. c. fi.
Bedeth. Dictum est hucusqz de priuatis in-
strumentis: nūc incipit dicere de pu-
blicis. et habet septem ptes. Primo loquit̄ de solennita-
te instrumentoz. Secundo de solennitate comparationis.
Tercio de veritate instrumentoz inuestiganda sine cō-
paratione. Quarto de effectu cōparationis. Quinto de iu-
re iuran. tempore comparatōis prestando. Sexto adhibi-
betur consilium p quod potest falsitatis obuiari. Se-
ptimo ponitur antiquoz pfirmatō. secūda in .§. oportz
aut zc. tercia in .§. in his. quarta in .§. si dō nullus. quin-
ta in .§. si dō nihil. sexta in .§. de quibus. Septima in .§.
his que dudum. Instrumenta publica egent testiū
presentia. 7 comparatōes fieri debent tabellionibus 7 i-
stis nō apparentibz. v3 tm̄ inde fieri cū oi subtilitate 7 i-
strumētōz veritate p tabellionē 7 ei discipulū 7 nūme-
ratōem declarat et eis nō exstibz ad ppatōem deuenit.
ex qua vna qdaz colligit fides iuramento ab utraqz pre-
tpe ppatōis prestato. Itē instrumentoz insinuatōe 7
ptiū confessione falsitas et veritas detegitur. h. di. v. qz
ad. §. oportet. No. ibi ex voce. scz notarij. Ibi iuret solē-
nit. vt. §. e. §. si dō moriāt. No. pmo ex isto. §. q̄ testis
v3 se i instrumēto sbscribē. 7 nomē i sbscriptōe apponē. 7 sp
v3 eadē formā fuare i qlibz instrumēto. vt qm̄ necē pos-
sit i sbscriptōe fieri ppatō. vt. j. e. §. si dō nullus. Que-
ro. qm̄ testes requir̄. 7 videt q̄ tres. dic em̄ sic dictū est de
tribz zc. 7 istā opi. videt sentire glo. i aut. §. nouo iur. l.
si cer. pe. 7 azo i sum. illi. ti. §. itē. 7 i mutui datōe. Itē v3
sentire glo. i. l. p̄ct. l. §. si. in stru. Glo. h. tener p̄nū. v3
q̄ sufficiāt duo 7 tabellio videt i numero testiū. vt. ff. de
testa. l. domici. h. qd̄ dic Jaco. q̄ tabellio sit h casu i nūme-
ro testiū. dic p̄ hūc tex. q̄ dic. q̄ lz instrumētū beat solēni-
tatē tabellionis. tm̄ debet adijci testiū p̄ntia. et sic ex p̄se
vult h tex. q̄ in numero testiū nō p̄numereet tabellio. dic

Collatio. vi.

vt no. glo. in auten. hac consultissima. L. qui testa. face. pos. 7 ibi per doc. Puto tamen qd hic sufficiet duo testes cum tabellione. vt glo. dicit. et idem no. glo. extra de instru. c. j. et ibi p Inno. Nec ob. hic ter. qui innuit qd h requiruntur tres testes in eo qd dicit. sicut dicitur est 7c. sed supra in precedenti est dicitur de tribus. ergo 7c. qz ego respondeo. qd hic illa dictio sicut no facit omnimoda similitudinem. sed vult dicere qd sicut in precedentibus est dicitur de presentia testiu in priuatis instrumentis. ita hic debet addici testiu presentia in publicis instrumentis. no tamen requirit qd testiu presentia sit sicut in priuatis. no em si ne causa ter. iste no repetit de numero testiu. intelligam ergo de duobus. l. vbi numerus. ff. de testi. maxime cum facultas pbandi no sit augenda. vt. s. e. S. si quis igit. in fi. et. l. de heret. l. qm. in fi. tum etiaz ppter tabellionis auctoritatem sicut et als no tenotat omnimodam similitudinem. vt. l. contra numeru. S. item heres. ff. re. amo. facit etiaz qd no. in simili. ff. de peri. et como. rei ven. l. custodia. facit ad hanc expositionem id quod no. glo. ff. de noui ope. nun. sup rubrica sicut dicit qd sufficiunt duo testes cu tabellione. intellige vt glo. in. S. hoc autem. j. eo. que concor. cum ista. An aut ista testes erigant ad substantiam de necessitate. dic qd sic. p hunc. S. et ita intelligit ipm glo. s. eo. S. si quis igitur. sup verbo no minus. ad idem. j. eo. S. si vo rem. sup verbo momentu. facit qd no. doc. in dicta. l. comparationes. in. iij. q. in fi. Glenio ad. S. oportet autem. vbi incipit dicere de solennit. Et q no. q iudex no debet esse pronus ad ppatem fienda per rationem positam supra. eo. S. j. ibi. no etas 7c. Sz ex isto. S. no. q notariue debet in instrumento signu suum apponere. idem. in. l. si. l. de asser. tol. ibi signuqz e solit. 7c. dicit de hoc supra vt prepo. nomē impera. circa prin. circa quod vide specu. in ti. de instru. cau. S. breuiter. ver. si autem post omnia. Quero. quid vult ter. dicere ibi. si quidem publicu 7c. dicunt quidam qd vult dicere qd instrumentum si est publice confectum. qd ei statur in dubio et probat p se etiam sine testibus interuenientibus. quasi inuauat a contrario sensu. qd si instrumentum est priuatum no statur. vt. l. de proba. l. cum precibus. et hoc ibi licz apparet no viciatum no cācellatum in sui figura. Et sic ista verba qm p se 7c. referuntur ad instrumentum. vt instrumentum publicum phibeat testimoniu p se 7 sine testibus viuentibus. et tamē vbi in dubiu reuocat et notarius no viuut ad comparationes recurritur. vt in ter. Alij dicunt qd instrumento priuato statur vt instrumento publico. si habet trium testium subscriptionem. et ista verba aliter exponunt. vt in glo. et pro istis facit. l. q po. in pig. ba. l. scripturas. Sz certe ibi loquitur vbi priuata scriptura est cōfessata. vt dicit in. S. si quis igitur. als si no est confessata. tunc priuata scriptura no facit fides nisi quantu testes deponunt. et comparatio etiaz vna cu testibus cōualidat. vt supra eo. S. si quis igitur. et. S. se. facit tamen aliquā coniecturam cōtra eum contra que producit. vt supra dicit in. S. si tamen quisq. sed si est publicum instrumentu. tunc si habet debitam formaz ei statur. vt hic. et dicta. l. cum precibus. nec est necesse qd testes deponant. tamen si in dubiu reuocatur recurrit ad comparationem. vt hic dicitur. et no. p doc. in. l. instrumenta. l. de pro. et ad hoc alle. hunc. S. et p Inno. in. c. ij. extra de co. in glo. sed nonne. Dico. dicitur hic qd iudex debet deserre iuramentum producenti instrumentu ad quod fit comparatio. contra. illud iuramentu no debet prestari cum semel in iudicio fuit iuratum. vt supra de his qui ingre. ad appell. S. si. Glo. ibi et glo. hic soluit. si veritas est qd hic est speciale. vt no. doc. in dicta. l. comparationes. Secundo oppo. ad. S. his vo. et videtur qd notarius no possit scribere instrumentu per aliu. vt supra. de tabu. S. nos autem. So. intellige hic qd vterqz fuerit rogatus de instrumento. Quero. qualiter imponatur fides publicis instrumentis quando in dubiu reuo-

De instru. cautela et fi.

cantur. respondeo aut sup est tabellio et eius discipulus et administrator. tunc isti tres sine aliqua comparatione plenam fides imponunt instrumentum. et etia solus tabellio si solus totum conscripsit instrumentum. vel si no solus scripsit. tamen alij. si discipulus et administrator no possunt haberi. vt hic in hoc. S. bis. et. S. se. aut no sup est tabellio. sed discipulus et administrator. tunc ex dicto instrumento. scz discipuli 7 administratoris et ex comparatione aliorum instrumentorum notarij mortui. imponitur fides instrumento. vt in. S. qd si tabellio. Sed qz quanta fides hoc casu inducitur. respondeo plena. vt dicit. S. ibi. et tunc ex collatione ad implementu et ex testibus eam fidem et sic plenam. et ita intelligit hunc tertiu glo. in dicta auten. sed nouo iure. L. si certu peta. et azo in dicto. S. ita mutui. et p eundem. L. de fide instrum. in summa. S. et quia comparatio. Aut no sup est tabellio nec discipulus aut adiutor. et tunc fiat comparatio ex alijs instrumentis tabellionis et alijs litteris quibus idem testes vel idem contrabentes subscripserunt. vt in. S. si vo nullus. Sed quero. quanta fides imponit ex tali comparatione. ter. dicit qd vna quedam sumitur fides 7 glo. exponit vna id est qualis qualis. quia pro veritate habetur licet ei stetur. quasi innuat glo. per istam comparationem fiat semiplena probatio. et ita etiaz dicit glo. expresse. s. eo. in prin. super verbo prohibere. et qd p ista comparationem qualis qualis probatio inducatur. nota. p glo. in dicta auten. sed nouo iure. et in dicta. l. contra etis. in glo. magna in prin. et ita dicit doc. in dicta. l. comparationes. in fi. Azo in summa de fide instrum. in. S. Et quia fit comparatio simpliciter. recitat ter. hic posituz dicens. qd vna quedam collr et efficitur fides. quid dicem? dicit Jaco. de bel. videtur hic qd de tali comparatione inducatur plena fides et plena probatio. et hoc ipe probat p hunc ter. inducendo ipm vt habetur hic p eum. sed mihi videtur qd ista opi. qd ex tali comparatione fiat plena probatio probetur hic p hunc ter. aliter qd ipe probat. nam hic dicitur qd sola comparatio litterarum tabellionis no sufficit. sed ex alia comparatione litterarum et comparatione litterarum testium subscribentium 7 contrabentium. vna quedam vndiqz collr et efficitur fides. quasi dicat. licet sola comparatio tabellionis litterarum no sufficiat ad plenam probationem. tamen iuncta cum alia. scz comparatione litterarum testium subscribentium et contrabentium. omnia ista simul faciunt vnam fidem 7 vnam probationem. scilicet plenam. vel possumus dicere. quanta fides imponatur ex tali comparatione. iudicis relinquatur arbitrio. vt no. glo. in dicta. l. comparationes. sup verbo litterarum. et pro hac opi. facit ter. in. S. si vo moriantur. ibi. et omnia si putauerit 7c. j. eo. et sic videtur ponere in arbitrio iudicantis. quanta fides imponatur per comparationem. de qua hic loquitur. nam ille. S. si vo moriantur. loquitur proprie. S. si vo aliquid. parum facit. dicit tamen Jaco. de bel. qd relinquatur iudicis arbitrio. iudex debet esse arbiter adhibendo plenam fidem. sed precedens opi. qd indicatur plena fides videtur optime pbari in. S. si vo nullus. Ad ter. S. si vo moriatur. ibi. et omnino si putauerit 7c. respondere potes exponendo litteram prout exponit Jaco. de bel. Quero. pone qd alius quis de longinquis partibus inducit instrumentum in publicam formam. et vbi producit instrumentum negatur illud instrumentum. ita qd est opus recurri ad comparationem cum sit de longinquis partibus. queritur quid iuris sit. et quomodo consulatur producenti instrumentum. et videtur qd sit recurrendum ad comparationem. als instrumento no credatur. vt. s. eo. S. si vo moriantur. et. S. si vo nullus. Istam questionem format doct. in. l. comparationes. L. de fide instrum. in. vj. questione. et dicunt qd glo. in dicto. S. si vo moriantur. tenet. qd isto casu stetur instrumento. 7 hoc dicit glo. hic tenere. p. l. ij. L. queadmo. re. ape. qd h no repit. na h no e alia glo. nisi glo. sup v. p se. qd dicit in dubio stari publico instrumentum.

ro. quod est verū quando nō reuocat in dubium .qz tūc
 recurritur ad comparationem. vt habes in tex. vt. s. diri
 sed illud qd dicunt doc. reperio tenere a30. in sum. hui?
 ti. s. sed quid si prefertur. et dicit hoc expeditū p dictaz
 .l. ij. qn testa. ape. de qua. q. vide spec. in ti. de instru.
 edi. s. restat. b. sed quid si pducitur. vbi spec. alle. dictū
 a30. Ja. de bel. format etiam hic istā. q. et post multa te
 net. qz si p tale instrumentū modicū ius auferat. tunc ei
 nō stat nisi fieret comparatio vt in. s. si vō moriant. et in
 .s. si vō nullus. inducit p hoc qd tangit in. c. j. extra de
 cleri. peregr. Quero. pone qz ille nō negat instrumē
 tum. sed dicit illū qui instrumentū scripsit nō esse vel fuis
 se notariū vel tabellionem. quid habet pbare pducens
 instrumentū. dic vt no. p Inno. in. ca. j. extra de fide in
 stru. et p spec. in ti. de instru. edi. s. restat. b. quid si pro
 ducit. et ver. scias. et ver illud aut. et ver. se. Quero.
 p quem fiet ista comparatio. dicūt quidā qz iudex pmitteret
 inspectori perito. et eius stabit relationi. vel dicit glo.
 qz ipse iudex debet hoc inspicere. vt. s. eo. s. oportet. tamē
 debet secū habere scriptorē peritū. et sic patet ex hac glo
 sa. qz comparatio litteraz debet fieri corā iudice. et hoc di
 cūt doc. esse tutius ipi. no. in dicta. l. comparatōes. s. vos
 aut. Ultimo in. s. qz si tabellio no. glo. sup ver. de fū
 ctos. ex qua no. qz si tabellio est effectus infamis et in
 strumētū etiā factū p ipm negatur manu sua scriptuz. qz
 ipse nō poterit testificari. ita dicit hec glo. in fi. facit ad
 id quod habet in simili p glo. et docto. in. l. j. de testa.
 et quod no. a30 in sum. de testi. or. circa fi. Glenio ad
 ver. de quibz. et quero de intellectu huius ver. dic vt in
 glo. que dicit. qz in tali insinuat. vel publicat. nō ē opus
 testibz. per. l. donationibz. l. de donat. et vide quod ibi
 nō. glo. et doc. et de ista publica vide Inno. in. c. fi. ex de
 fide instru. et spec. de instru. edic. s. ostenso. ver. et quos
 niam. et no. toram istā glo. que querit. an talis insinua
 tio fieri poterit post lit. ptestat. 7 quid opetur.

Oportet Contractus celebratus in scriptis
 ab impito litteraz i ciuitate 7 ultra
 libram auri. quinqz testū 7 tabellionis solēnitate indi
 get. contractus vō sine scriptis vel libram auri nō exce
 dens. vel in villa factus. minoz indiget solēnitate his
 obtinentibz in futuris casibus non preteritis hoc dicit.
 No. ex hoc. s. cū sua glo. sup verbo inter quos. in fi.
 qz par est conditio quo ad numerū testū instrumentū ad
 hibendū multū sciēter vel parū sciēter. Secūdo no.
 casum in quo requirūt qz testes noscant ptraheutes de q
 habuillis in. s. si vō absunt. et ibi diri. s. de here. 7 falcid.
 Oponit dicit hic oportet vō 7c. et sic innuit qz quis
 de necessitate cogat tantā aponere solēnitate in instru
 mentis. nam verbum oportet inducit necessitate. vt. l. j.
 de legi. sed hoc videf falsuz vt. s. eo. s. si tamē quisqz.
 huius timore facta est glo. sup ver. oportet. et sic vides p
 istum tex. cū glo. qz verbum oportet de sui natura necessita
 tem importat. sed ratōe subiecte materie necessitate nō
 inducit. et sic ecōtra scz qz aliqñ aliquid est qd de sui na
 tura nō importat necessitatem. aliqñ necessitate inducit
 vt supra eo. s. si immobilis. sup ver. lit. Querit glo. qz
 est ratio. quare plures testes requirunt cū ptrahit im
 peritus litteraz. qz qñ ptrahit peritus litteraz. et dicit
 qz hoc inducit in fauorē imperiti ne decipiat. et istā opi
 firmat glo. in autē. sed nouo iure. hinc sumpta. l. si cer.
 peta. sed l. y. ibi dicit qz vera ratō est. qz imperiti littera
 rum defacili denegant qz in instrumentis ptingent et eēt
 quasi incōuincibiles. nisi tanta solēnitas seruaet. vt. s.
 de tabu. s. j. in fi. dic hanc veram esse ratōnem. et ratōez
 glo. orō. hic sup ver. v. testibus. quam tene bene menti.
 Quero. an in numero quinqz testū pnumeref tabel
 lionis. respondeo hoc casu in numero testū nō computat. 7
 hoc expresse videf velle tex. hic in prin. dū dicit. et testū.
 idco et tabelliones adhiberi. et sic copulatiue d. c. de vtro
 q3. Numerus aut testū declarat vt sequit. et hanc opi.

tenet hic Jaco. de bel. et glo. in dicta auren. sed nouo iu
 re. et a30 in summa si cer. peta. s. item. et in mutui dati
 one. Sed precedens opi. videf mibi verior p hūc tex. vt
 supra diri. facit ad predicta quod diri supra eo. s. sed si
 instrumenta.

De autem In hoc. s. est vna glo. sup ver. s. a
 omnes casus huius tit. vsqz ad fi. et clarius qz ponit
 Lum hac glo. pcor. quod no. glo. in dicta autē. sed nouo
 iure. et a30 in dicto. s. item in mutui datōne. et qd no.
 glo. in dicta. l. ptractus. l. de fide instru. Sed circa
 hanc glo. aduerte ad duo. primo qz glo. in certa pte vi
 detur mibi corrupta. et p errore scripta. vitz in. v. sinau
 tem ponas. Ibi sine in ciuitate vel nō ultra vnā librā
 auri. Nam illa verba iudicio meo debent vacare tanqz
 errore scripta. Nam si nō est in ciuitate ptractū. et tunc
 vetera iura seruant. vt hic in. s. hoc autē. que vetera iu
 ra sunt. vt duo testes sufficiant nisi ptractus sit supra li
 bram auri. vt. l. fi. l. si cer. peta. et no. supra pri. in glo.
 Itē qz dicit glo. vel nō ultra vnā li. auri. adhuc male dicit
 qz qñ ptrahit in libra auri. tūc indistincte duo testes suf
 ficiunt. 7 patet in primo mēbro distinctōnis huius glo.
 vt pbat in. s. vel aut. s. eo. et sic ista verba debent vaca
 re. et ad illa verba glo. que dicūt. si aut ponas qz vnū bo
 ruz defuerit. vt quia a perito ptrahit subaudias in scri
 ptis vel sine scriptis. et qz dicit vt ptrahat subaudi sine
 scriptis. fuit tñ cōtractus factus in ciuitate et ultra vnā
 librā auri. et hoc modo ista glo. pcedit et pcor. cu3 alijs
 glo. s. alle. als esset falsa. vt diri. Secundo ad hanc
 glo. aduerte qz vbi contractus esset factus ultra li. auri.
 et in ciuitate. subaudi a perito in scriptis vel sine scri
 ptis. vel ab impito sine scriptis. tūc est distinguēdū. aut
 sit priuata scriptura. et tunc dicit glo. qz forte sufficiant
 duo testes cū tabellione. quā glo. bene no. qz alie glo. q
 tractant istam materiaz dicit indistincte. qz in predicto
 casu tres testes requirunt. idem no. s. e. s. sed si instrumē
 ta. qd ē no. ad illā glo. 7 alias qz ibi allegauit in casu p
 dicto. de quo dic vt ibi. hoc em nō pcederet vbi ptrahe
 ret imperitus litteraz et in scriptis et in ciuitate et vl
 tra libram auri. qz tūc debent adhiberi qnqz testes. et vl
 tra qnqz tabellio. vt. s. eo. s. oportet no. et ibi diri 7 glo.
 tāgit hic. Sed p oia predicta videf. qz indistincte qn
 q3 testes regant sine sit peritus siue imperitus. si ptra
 ctus fiat in scriptis. vt. l. de testi. l. testū. dic vt ibi no.
 vel solue vt hic no. Ja. Dic vt no. hostien. in sum. de fide
 instru. s. qd sit effectus. Ultimo querit qñ dicat fieri
 ptractus in scriptis. dic vt p glo. hic. 7 a30 in dicto
 s. itē mutui datōez. et in sum. de fi. instru. s. nūc de his
 et glo. in. l. testū. l. de testi. et in dicta auren. sed nouo
 iure. de quo p glo. et doc. in. l. ptractus. l. de fi. instru.

Hec constitutio interpretatur priorem pstitutionem
 de his qui ingrediuntur monasteriū 7 de substāijs corz.

Ausa talis ad nos

puenit. Dicitur est supra in ti. de mona
 chis. s. illud. qz ingrediens monasteriū
 se et sua de dicat deo ipso ingressu. Clerū
 qz reuocabat in dubiū. an dicta pstitū
 tio haberet locū in illis qui ante. l. illaz fuerunt ingressi
 monasteriū. ideo p illa dubitatōe ponit hūc titulum.

Et nō luxurient ptra naturam. Rubrica.

In ambus hoibus

qz recte sapiūt. Peccata p naturā. 7 blas
 phemie p deū. et iuramēta p mēbra dei
 p hac. l. phibenē. ptrafaciētes vltimis
 supplicijs puniant. h. d. No. ex hac
 pstit. s. hec oia. primo qz nō est licitū iurare p mēbra dei
 Secundo no. qz talis iurās dicit deū blasphemare. vt p
 bat ibi ab hmoi 7 ab alijs blasphemijs 7c. 7 sic si ex forz

ma statuti imponit certa pena blasphemati deus. iuras
p mebra dei. tanq̄ deum blasphemias debet puniri pena
statuti. ad idē facit. xxiij. q. j. ca. si quis p capillum. dicit
ter. ibi. si quis p capillū dei vel caput iurauerit. vel alio
modo blasphemia cōtra deū vsus fuerit rē. sic iuras p
mebra dei dicitur blasphemare. Opo. hic dicit q̄ p
peccato cōtra naturam magna pena imponitur. contra
immo videt q̄ alia pena imponat n̄ vltimi supplicij. vt
extra de vita et ho. cle. c. vt clericor̄ de excessi. prela. ca.
clerici. So. vt no. in. d. c. xxxij. q. vij. c. flagitia. Opo.
nē ad secundū dicit et videt q̄ blasphemias deū vel ali
quē sanctoꝝ alia pena puniatur. vt dicto. c. si quis per
capillum. Solue vt no. glo. ex de maleficijs. c. statum?
sup verbo blasphemiam in fi. glo. vbi ille ter. cōtradicit
huic. vide qd̄ no. in. d. ca. si quis p capillum. Secūdo
hic quero p qd̄ licet homini iurare. Rn̄. p ecclesiam et p
deū vt. s. iusiuran. qd̄ pstatut ab his in prin. l. d̄ epif.
et cle. auten. s. iudex. xxiij. q. j. c. cōsidera. 7. c. si aliqua. 7
lxij. di. c. domino. et p crucē et alia que habes extra de
iureiuran. c. et si xpc. s. l3 in glo. sup verbo creatura. et
super verbo testis. Sed aduerte qz l3 quis nō iuret p
illum modū p que d3. tñ ex illo iuramento obligat. vt p
bat in ter. dicti. c. et si xpc. s. licet. versi. q̄uis. et. xxiij. q.
j. mouet te. et in eis nō. q̄ tene mēti ppter. l. nō erit. s. di
uus fm vnā lec. s. l3 et si qz de iureiuran. ff. Querit
ia de bel. an cōmittens crimen cōtra naturā possit testa
ri. et dicit q̄ nō. de quo dic vt hic p eū. debet em̄ intelli
gi qn̄ nō fuit de crimine damnat. als si eēt dānatus cō
demnate ad mortē. vt. l. eius q̄ vsqz ad fi. ff. de testa. 7 q̄
dānatus p tali crimine nō possit testari. no. spec. de in
stru. edic. s. cōpendiose. v. xij. Quero que sunt ciuita
tes que perierūt. dic vt habes de excel. prela. c. clerici. et
de peni. di. j. c. sed p̄tinuo. Ultimo signa glo. et iurta
no. de verbo iusta. et habuisti. s. de app. 7. j. q̄ tpa ap
pel. debeat coll. iij. et ibi diri.

Et liberti decetero auro nō egeant. Rubrica.

Effectis bōis om̄

nib. Si dñs seruum qñqz manumittit
ciuē romanū denunciat. 7 quis ius anu
lorum. auroꝝ et regeneratōnis ex ipa
manumissione manumissus cōsequitur
patrono iure manumissionis p omnia s̄seruato nisi ab
eo fuerit remissum. tūc em̄ ius patronatus in hoc sibi re
seruatur. vt ei reuerētia habeatur. et ex certis ingratitudi
nis causis licet in s̄uitutē reuocare. Itē liberti 7 liber
te pro ingenuis quo ad nuptias reputatur. et si dñs cuz
ipia serua matrimonium. interuentibus inutilibz in
strumentis cōtrahit ipa et ex ipa nati liberti efficiuntur
hoc dicit. Nō. primo. q̄ omne datū optimū 7 omē do
nū pfectū desursum ē. et a deo rē. et ē ter. j. q. j. c. quā p
nō. et p glo. in. s. nā et demones. Secūdo nō. ex. s. q̄
uā. q̄ ille q̄ manumittit efficit ingenu. adeo q̄ ius anu
lorū auroꝝ et regeneratōis p̄sequitur ex ipa libertatis da
tōe. Et q̄ ter. cū glo. no. q̄ cū aliquid p̄cedit et ea p̄cessa
vident que illud ad plenū faciūt. et all. glo. bonas leges
marie. l. si qn̄. l. de bonis vaca. li. r. 7 qd̄ ibi no. Tercō
no. q̄ p hāc datōem libertatis ius patronatus nō p̄dit
nisi ex p̄te p̄mittat. tūc em̄ solū reuerētia et ius reuocā
di in s̄uitutē certis ex causis patrono reseruat. Quar
to no. ter. ibi et hoc q̄ vocat rē. Et q̄ habes q̄ dicantur
ope obsequiales. qd̄ facit p matrimonio. l. si nō sortē. s.
libertus. ff. de cōdi. inde. Quinto no. ter. ibi q̄ equalis.
q̄ patronus d̄ equalis patri. Quero. dicit hic i p̄.
no. loci nō etati. qd̄ vult b̄ dicit. die vt in glo. sup verbo
eratis. insti. de liber. s. libertinoꝝ. s. qd̄ dicit glo. q̄ req̄
rit q̄ manumissor sit maior. xvij. annis. intellige vt no.
glo. in. s. b̄ cū ter. insti. ex qui. cau. ma. l3 vide. j. vt sp̄.
lar. s. j. Quero. vides hic certis causis fieri posse re
uocādem i s̄uitutē licet sit remissum ius patronatus

q̄ sunt he cause. dic vt in glo. sup verbo resti. quaz no. et
tene mēti. Et vide qd̄ no. in. l. ij. l. d̄ libe. et eoz libertis.
et vide ibi ex qui. cau. donatio reuocat. q̄ cause ponunt.
l. de reuo. do. l. si. 7 extra de dona. c. fin. 7 ibi bona glo.

Quero. hic d̄ q̄ filij patroni habēt ius reuocandi in
seruitutez. de q̄b filijs loquat̄ hic r̄ndeo de filijs p̄imi
gradus. vt. l. sciēdū. s. idē. ff. de verbo. signi. et ibi no. et
no. in. l. pe. ff. de libertis 7 eoz libertis. Quero. qd̄ eō
uerso. an patronus possit reuocare i s̄uitutē filios li
berti. ppter ingratitudinē cōmissam p p̄rem. dic vt no.
glo. l. si. l. de liber. 7 eoz libertis. 7 i. c. ij. ex de rebo ec
cle. nō alie. Quero. quid de libertis ecclesie cōmittēt
bus ingratitudinē. dic. vt habes. xij. q. c. optima discus
sio. et d̄ dona. c. si. Quero. an eo ip̄o q̄ p̄bata cā in
gratitudinis. isti manumissi sint reuocati i s̄uitutē ip̄o
iure p. l. absqz iudicis sentētia. Ja. de bel. hic vidē velle
q̄ sic. et isti sunt dānati ip̄o iure p. l. eo ip̄o. q̄ corā iudi
ce ē. p̄bata cā ingratitudinis. 7 anq̄ iudex sniam serat.
7 p hac opi. facit ter. dices in ip̄m primo restitum? ha
bitū. 7 q̄ nō sequit̄ tāq̄ in deuoti que amitti que dānari
rē. Alij dicūt q̄ reuocant in seruitutē p iudicis officijz
7 p eius sniaz cā approbata ingratitudinis. vt. l. j. 7 pe.
l. de li. et eoz li. vt sic bec. l. intelligat fm illas. Nā per
posteriores leges determinat̄ aliqñ p̄iores. l. nā et po
steriores. ff. de legi. l. sciēdū q̄ satisda. cog. cōiuncta aut.
offerat. et q̄ in eis noto. l. de lit. pte. et sic velit ille ter.
dicē. q̄ facta p̄batōe ingratitudinis reuocatur 7 restitu
ant ad primū statū s̄uitutis p iudicis sniam 7 ei? officij
tāq̄ dānati. 7 ista opi. mihi plus placet q̄ p̄cedēs. et ex
hoc. s. sumitur aut. s. hodie. l. de iureiuran.

Si quis Ex isto. s. sumit̄ aut. s. nouo iure. po
sita sub. l. vrozē. l. de nup. 7 corrigi
tur illa lex 7 si. dices positum in dignitate nō posse li
bertam in vrozem accipere.

Apud q̄s oportet monachos cās dicere. Rubrica.

Em cognoscentes

rectā fieri. Adonachi 7 moiales p cau
lis eoz corā ep̄o debēt p̄uiri q̄ dispōnē
debet an p se vl p alios debēt r̄ndere. 7
fm legē 7 sacras reglas d3 cognoscere
et iudicare. ciuiles aut̄ iudices talū causarū cognitōez
non habent. pena cōtrafacientibus imminente. hoc dic.
Nota primo ex ista constitutione. q̄ iudices ciuiles
nō possunt eē iudices in causis monachozum et mona
chum sed episcopi. Secundo no. q̄ causa fit cum mona
cho et libellus de eo. Tercio no. q̄ episcopi tenentur sci
re. l. ciuiles. cum fm. l. ciuiles debent iudicare vt hic. de
quo no. per glo. l. de epif. et cle. l. repetita. qd̄ qualiter
sit intelligendum q̄ episcopi debeant scire. l. tangit Ja.
de bel. hic. et doct. in autē. causa que fit cum monacho.
l. de epif. et cleri. hinc sumpta. dicam in. s. si dō crimē.
j. de sanc. epif. vbi glo. tangit. Quarto no. q̄. l. ciuiles
debent seruari in foro ecclesiastico de quo dic vt in. c. j.
extra de operis no. nunci. et ibi per doc. 7 vt no. glo. ex
tra de reg. iur. c. ij. li. vj. et vide quod tangitur extra de
arbi. c. ij. Quinto no. in versi. seruus. q̄ cause monacho
rum debent accelerari et honeste et sacerdotaliter expe
diri. Sexto no. in ver. executores. q̄ rōne delicti cōmissi
si in personam ecclesiasticam. quis efficitur de foro eccle
siastico. vt hic de quo per glo. in aut. item nulla commu
nitas. l. de episco. et cle. 7 ibi per doc. et in dicta auten.
causa que fit cum monacho. dicam. j. de san. epif. s. om
nibus. aut. episcopis. Quero an hec constitutio ha
beat locum in causis ciuilibus et criminalibz. dicit fac.
de bel. q̄ sic. dicit eniz rubrica causas agere. et in nigro
in pluribus locis idem dicitur. Item in prin. dicit sig.
dein rē. et sic sequitur tam in criminali q̄ in ciuili. ar
gu. eius quod no. in. l. causas. l. de transac. et in. l. j. s.
j. ff. de testi. fac. extra de ver. sig. c. ex pte. Quero qz

citabitur et in cuius persona concipitur libellus. dic vt in glo. hic super ver. interpellat. 7 in dicta autē. causa. 7. j. de san. epi. §. si quis contra aliquem. Quero de quibus conuenitur hic monachus glo. j. in dicta autē. causa tangit et ibi latius per doc. no. j. de san. epi. §. puidere An autē monachus agere possit glo. super dicto verbo interpellat. ponit hic et in dicta autē. causa. Quid autē iuris sit de iure canonico. an monachus agere possit 7 conueniri et an rōne delicti possit accusari dic vt. xij. q. j. c. expedit. Item quādo delinquit vel etiam contrahit. an conueniatur ipse vel ecclesia. vide qd no. xj. q. j. c. de persona. et d' hoc an monachus p delicto ab eo comisso ante ingressum sine post ingressum conueniatur. no. spec. i. ti. de reo. §. j. ver. sed an monachus. et ver. sed nūquid 7 circa omnia predicta vide spec. in ti. de sta. mo. in pzi. et quod no. inno. in. c. j. extra de re iudi. et spec. in ti. de actore. §. j. ver. si. item excipitur. Quero. posito q libellus possit fieri cōtra monachum. quis rñdebit p eo. Glo. hic super dicto verbo interpellat. et in dicta autē. causa. dicit q abbas syndicus vel yconomus. dic vt in glo. sed iac. de bel. dicit et bene iudicio meo. q episcopus debet disponere qualiter debet rñderi. an per se vel per alios. vt patet in. §. j. ibi illo nō mittat 7c. 7 patet hic i rubrica huius ti. et. j. de san. epi. §. monachis in princ. Quero an cōtra collegium possit libellus picipi noie monachi. Dicta glo. hic. et in dicta autē. causa. dicit q sic fac. dicit q ille. §. contra offendit de hoc. an ille. §. probet dicam ibi. An autē monachus possit iurare de veritate dicenda. Dicta glo. hic. et in dicta autē. causa. dicit q sic. de quo per glo. in. l. ij. §. q obseruari. l. de iur. calum. An autē sua responsio debeat nocere ecclesie vel abbati. dic vt no. glo. in. c. dudū extra de elec. Quero an iurabit de calumniis monachus. Dicta glo. hic dicit q nō. sed iac. dicit q si monachus est i iudicio per se et suo noie causam agit. ipse de calumia iurabit. cum tunc sit tanq principalis persona in iudicio. vt. §. monachus. j. de san. epi. Nec ob. quia monachus nihil habet. quia paupertas nō excludit iudiciū. licz qm ad executōem sentētie iudicium debilitetur. hinc ē q in ops cōdemnatus in carcerē tētrudū. vt. l. j. l. qui bo. cedere pos. Quero. nūquid monachus pōt conueniri. 7 pone q sentētia lata est in quibus rebus fiet executio. hāc quēstionē format glo. in. §. si quis cōtra aliquē. j. de san. epi. Quero. quid de monachis exemptis sū quo conueniatur. dicitur in glo. super dicto verbo interpellat. in fi. et in dicta autē. causa. q sub papa. de quo dic vt glo. vj. q. ij. c. placuit et de puzil. ele. c. tuarū. 7 p inno. c. ti. c. recipimus. et. c. et hōre. et vide qd habes hodie in. c. j. de puzil. li. vj. Quero in. §. pe. dicitur hic d cautela iudiciorū 7c. qd vult hoc dicere. Dic vt i glo. super ver. cautela. 7 nō. si. glo. vbi dicitur. q quidaz dicunt q hoc casu debet recipi pignus. Quero. an iudex per se in. x. libr. auri et officiales in alijs. x. condemnabuntur. glo. tangit in dicta autē. causa. dic vt ibi per doctores.

De questore.

Empez cum dei au

rilio omne facimus prudentiam. Officiū questoris in inquirendis personis in vrbe constantinopolitana manentibus consistit. et inquirere que sint et vnde venerint. et qua occasione et cuius sunt vite. 7 si constantinopolinensis ciuitatis sint ciues. eorum casus 7 negocia celeriter expedire. extraneos ad suas puincias cum suis bonis remittere. et alios expellere. et validos 7 potētes operari facere. exceptis infirmis corporis q dimitti debeant. pene ptrafaciētibz imminēte. No. ver. si vō forsan fm iac. de bel. q dñi agriculaz sunt pstituti iudices a lege inter suos agricolas vt patz in dicto ver. et sic est ar. fm cum q dñs inter suos vasallos sit iudex. d quo i. x.

coll. de phi. feu. alie. p federicum. c. vno. §. pe. Sed certe iste tex. nō videtur hoc pbare. Naz illa verba qui a nobis statuti sunt iudices 7c. vidēt debere referri ad verba auditores litis que pcedunt. vel ad verba que ibi sequuntē ipi ad hoc differant 7c. cum em in ver. si vō forsan ad resultatōem. dicat de agricolis qui cū dñis contendūt. nō debet eē dominus iudex i causa pzia. vt. l. j. l. ne quis in sua causa. nā si dñs cōtendit cum feudatarijs suis. nō cognoscit de illa cā. sed ps curie. vt dicto. §. pe. et quod plene no. glo. extra de iudi. c. ceteruz. Item est ar. in dicto ver. si vō forsan. q si iudex inferior iusticiam negligit vel denegat facere suis subditis q iurisdicōtio deuoluetur ad supiozem. facit ad hoc si. de inuesti. inter dominū 7 vasallum lis oritur. c. j. Circa quod vide etiam quod no. in. d. §. pe. et in dicto. c. ceteruz. No. in ver. si vō aliqui. aut in hac 7c. ibi sine iudiciali pcepto. q baylus nō pōt citare aliquē ad iudicium sine iudicis pcepto. vt huius ad idem. l. exhiben. re. l. fi. 7 ibi per doc. et qualiter puniatur facies falsam ambasiatam dic vt no. spec. in ti. de execu. §. j. ver. sed queritur qualiter. Opo. ad ver. si vō huius terre 7c. 7 vide q validi et potētes nō debēt pelli ad exercendum artē. vt. l. de mendi. vali. l. j. li. xj. Glo. soluit ibi. vt dic q hic loquitur in ciuibz. ibi in extraneis vt hic distinguit. Ultimo no. glo. huius colli. q est super verbo reparare et q incipit ar. 7c. et dic vt in ea. 7 dixi in. §. semper allegato in glo.

Constitutio que de dignitatibus 7c.

Quicquid ad vtili

tatem. Dignitas cōsulatus. et patriatatus. a patria potestate liberat sola dignitatis collatōe. et generalit' ois alia dignitas q a curiali fortuna liberat 7 a pzia liberat pstate. h die. No. q ex sola collat. dignitatis patriatatus et cōsulatus quis efficitur sui iuris. vt hic in prin. in alijs vō dignitatibus tenui administrat. accedē. vt hic in. §. nūc aut. ver. dicimus aut in ipis sedibz 7c. 7 no. gl. in vers. nā si sanctiūm? sup ver. codicill. Secūdo no. in. §. generaliter. q omnis dignitas que liberat a curiali fortuna. liberat a patria potestate. q autē sunt dignitates que liberat a curiali fortuna. habes in tex. l. fi. l. de decur. li. x. Tercio no. in. §. illud. q li cet qñ filius exiuit de patria potestate p emancipatōem filius eius q remansit in aui potestate. nō redeat i potestate filij emancipati. si au? morit. vt isti. q. mo. iuspa. po. sol. §. j. tñ secus est qñ filius exiuit de patria pstate p dignitatem quaz adipiscitur. vt hic. et no. in dicto. §. i. in sti. qui. mo. iuspa. po. sol. et in. l. si p filij. ff. de adop. cit extra de puzil. c. si. et ibi no. 7. xv. q. j. c. j. 7. ij. et. s. vt liberti decetero in pzi. Et no. quia. s. dixi. q ex sola collat. dignitatis ius tribuitur. an hoc sit verum? et l. fi. l. de decur. li. x. 7 in sti. qui. mo. iuspa. po. sol. §. filij. l. iuspa. Sed q sola electio nō tribuat ius electo. no. in. l. ex causa. ff. de testa. mi. Alubi no. glo. q ex sola electōe tribuat iurisdicō. sed nō effectus iurisdicōis. ita no. i. l. puzil. 7. l. de iurisd. om. iudi. 7 de cōdi. 7 de. l. puzillus. 7. l. de cōsuli. l. fi. li. x. 7 alibi videēt tex. q ex electōne acceptata ius nō tribuit nisi ceperit administrare. vt videbitis. j. de administra. §. illud. coll. vj. quid dicendum? putare? sic dicēda aut loquimur i marimis dignitatibus vt patriatatus et cōsulatus et episcopatus. et tunc ex sola electōne plēnū ius tribuitur. vt hic in. §. j. 7 §. naz si scim? 7 ibi no. glo. sup vbo codicill. 7 dicto §. filij. 7. l. de epi. et cleri. aut. s. epol dignitas. 7 ibi no. glo. sup ver. honoratis. 7. l. fi. in pzi. l. de decur. li. x. 7 ibi no. et qd no. in dicto. §. filij. qd intellige cū acceptatōne. vt no. in. l. fi. l. de cōsuli. li. xj. et ita intellige

glo. l. pupillus. ff. de cōdi. 7 demō. i. prin. ad hoc facit eſſe de elec. c. cū inter i. ſi. Aut loquimur i alijs dignitatibz minoribz. et tūc aut iſte dignitates non habent adminiſtrationem annexam. 7 tūc quid cōſequat electus ex electōe et acceptatōe habuiſtis. ſ. vt or. p̄fec. circa prin. et in ſi. et habes in dicto ver. nam ſi ſanctiuimus inq̄tum dicit de illo qui eſt effectus cōſularis q̄ habet ſpem ad miniſtrandi. vt notaſ in glo. ſuper verbo cōſulares. aut habet adminiſtrationem annexam. 7 tūc electo ex electōe et acceptatōe. puto q̄ tribuat ius ipſius dignitatis et ius adminiſtrandi. ſ. tale ius nō tribuit effectū niſi cum cōpetit exercitiū ipſius adminiſtrationis. quod intellige cum adminiſtrare poſſe ceperit. et ita intellige dictū. ſ. nūc autem ibi et inſuper cingulis 7c. 7 ſequit poſtea. et operibz agnitiſ. et ita loq̄tur etiam. ſ. vt or. p̄feſ. ſ. j. 7 ita intellige de adminiſtra. ſ. illud. et quod no. glo. ſup verbo codicill. et q̄d no. in dicto. ſ. ſiluiſſa. in glo. q̄ incipit hoc eſt ſpecialē. et. j. e. ver. nam ſi ſanctiuimus ſup ver. codicill. et q̄d no. in dicta aut. ſed epiſcopaliſ i glo. que eſt ſuper dicto verbo honozatiſ. P̄dicta locū habent in elect. que nō requirūt confirmatōez ſuperioris et ita intellige quod dixi de epiſcopo. vt patet in. ſ. palā. j. e. dicit em ipa ordinatōe. Si em loquimur in electōnibz que requirūt ſuperioris cōfirmatōem. tūc quid iuris ſit. glo. dicit. l. priuatorū. l. de iuridi. o. in. dicit. q̄ ex electōe. ſubandi et acceptatōe. vbi inuictus nō cōgeretur ſuſcipere. querit ius ſi nō exercitiū iuridictōis. Itē dicit glo. q̄ ex electōe querit ius prelature et adminiſtrandi. ſi nō exercitiū prelature et adminiſtrationis. ita nō. l. iij. di. c. quāto. et vide glo. j. d. colla. ſ. prohibemus all. hic. et ibi dicam. Nec ob. p̄dictis inq̄tū dixi. q̄ nō competit exercitiū iuridictōis et adminiſtrationis ante cōfirmatōem. quod habuiſtis. ſ. de defen. ciui. ſ. et ſi cadere. Ibi 7 ſuſpicere 7c. q̄ intellige vt dixi ibi.

Illud. Oponit et videtur q̄ in reſcriptis beneſiciū debeat interpretari ſtrictē. vt extra de reſcriptis. c. ſignificatē. 7. c. nōnulli. ſ. j. 7. c. ſignificatē. ſo. aut loquimur in beneficijs. et iſta ſunt largiſſime interpretanda vt hic. aut in reſcriptis 7 ſunt ſtrictē interpretanda vbi ſunt reſcripta ſtricti iuris qui emanant ſuper delictis. que ſunt potius reſtrigēda q̄ laſſanda. vt in dicto. c. ſignificatē. Sed cōtra hanc ſo. opponit et videt q̄ beneficiū nō ſit plene nec large interpretandū. vt extra de reſcrip. c. ſi gratioſe li. vj. ſo. ibi loquit in beneficiō ambitioſo hic vō nō.

Palam. Oponit de. l. ſacroſan. l. de epi. 7 clerici. ſo. illa corrigi p̄ iſtū. ſ. et iō ſup illa poſita eſt autem. ſed epiſcopaliſ dignitas hinc ſumpta. Quero. an aliud ſacerdotiū liberet que a patria poteſtate. Doc. in. d. aut. ſed epiſcopaliſ tenet q̄ nō. cuius contrarium determinat glo. extra de eta. 7 qualitat. indecorum.

De iudicibus. Rubrica.
zenone ſcripta eſt
lex. Iudices delegati a principe in ciuitate romana debet eſſe periti et in negotijs experti. vt cauſas p̄ ſe iudicet et cognoſcant. Iudices quoq̄ ordinarij p̄ ſuos aſſeſſores negotia ſm legē explicat et determinat. 7 eoz occupatōem p̄ p̄ntiam ſuoz aſſeſſoz ſuplent. Itē p̄dicti iudices debet ſedere mane. meridie et veſpere. 7 ap

pellatōes ab eoz ſentētijs interpoſitas ſuſcipere cognoſcendas per eos quibz n̄re. l. cauſarū. cognitōem cōmittunt. hoc dicit. Ex principio huius p̄ſi. no. duo. Primo q̄ illitterat⁹ et imperitus cārum nō pōt eſſe iudex delegatus. Secūdo no. q̄ iudices delegati nō debent habere aſſeſſores. ſ. ordinarij ſic. q̄d qualiter ſit intelligendū. j. declarabo. Tercio no. ibi ſi ſinere eos querere 7c. az gu. cōtra iudices qui quālibet queſtionem cōmittūt cōſilio ſapiētis. de q̄. q. dic vt no. ia. de are. i. l. alle. aut ille. ſ. cū in verbis. ff. de lega. iij. 7 anteq̄ veniam⁹ ad alia p̄mo duo. no. p̄ modū. q. et primo. Quero an imperiti litterarij poſſint eſſe iudices. Glo. hic ſup verbo habet dicit q̄ illitterati poſſint eſſe ordinarij iudices. rō quia habent aſſeſſores vt patet in ver. et n̄ ſis adminiſtratoribz ſi vō loq̄mur in delegatis. tūc aut illitterat⁹ delegatus a principe ſciēter. et pōt eſſe iudex. q̄ videt cū eo diſpēſare. vt. l. quidā cōſulebant in ſi. ff. de re iudica. aut e delegatus a principe ignorat⁹ vel etiā ab alio. tūc nō tenet delegatō. vt hic. in ver. nos igit. Nō ob. l. certi iuris. l. de iudi. q̄ licet ibi loquat⁹ de milite. nō tñ e illitteratus vel e ibi ſpecialē inter milites. vt illitteratus et imperitus miles inter eos poſſit iudicare. ſ. inter alios ſecus vt hic. Ultimo dic glo. ſup dicto verbo habere. q̄ ibi licet ſit illitteratus. tñ habet experimētū cārum 7 naturalē diſcretōem. et hanc opi. tenet ſpec. in titu. de iudic. delegatis. ſ. excipi pōt. ver. itē q̄ e illitterat⁹. P̄ſa enim opi. tenet glo. in. c. ſciſcitat⁹ extra d̄ reſcriptis. Circa q̄d vide glo. i dicta. l. certi iuris. et. l. ſi. l. d̄ ſenten. ex peri. reci. 7 tangit p̄ glo. in. c. ſi. d̄ re. iur. li. vj. Et doc. i. l. certi iuris p̄dicta. et i. d. l. ſi. tenet. q̄ illitterat⁹ pōt eſſe iudex ſiue ſit exptus cārum ſiue nō et ſiue ſit ordinarius ſiue delegat⁹. et hoc puto verū. cū nō videat rō diuerſitatis int̄ ordinariū et delegatū vt dicā. j. p̄ri. q. Ad hūc tex. in. ſ. vos igit pōt r̄nderi. q̄ hic loquat⁹ in. xij. iudicibz delegatis i vrbe romana. q̄ p̄pter eoz induſtriam eliguntur. et iō debet eſſe litterati 7 i negotijs expti. vt nō. glo. ſup verſi. n̄ris. Qualiter aut illitterati formēt ſententiā cū op̄ſit eā in ſcriptis ferri. dic vt no. p̄ glo. in dicta l. ſi. l. de ſent. ex pi. re. et ibi p̄ doc. et i. l. certi iuris. ſup alle. Secūdo quero an iudex delegat⁹ poſſit habere aſſeſſorem. Hic videt⁹ tex. q̄ ordinarius tñ poſſit aſſeſſores habere. nō delegat⁹. vt hic i ver. vos igit. et i ver. et n̄ris. 7 iſtud tenet iac. de are. p̄ hūc tex. vt ſy. refert in dicta. l. certi. ſi cōtrariū videt⁹ veritas q̄ iudex delegat⁹ poſſit habere aſſeſſorē. vt. ſ. vt de fun. ſeu funera 7c. ſ. illud. et. ſ. alios aut. collat. v. Nō ob. hic tex. q̄ hic loq̄tur ſpecialiter in. xij. iudicibz delegatis i vrbe romana. q̄ p̄pter eoz induſtriam eliguntur. vt. ſ. dixi. et iſti nō debet h̄re aſſeſſorem vt hic. alij vō ſic vt i p̄trarijs. 7 iſtā opi. tenet doc. i aut. ad hec. l. de iudi. ſumpta ex illo. ſ. illud. 7 no. l. de epiſ. 7 cle. aut. cā q̄ ſit cū monacho. Et ſi puto ver. et q̄ poſſint h̄re aſſeſſorē delegati h̄tis caſuz ex p̄ſſum i. c. ſtatutū. ſ. aſſeſ. de reſcrip. li. vj. P̄ter h̄ puto q̄ ſicut iudices ordinarij p̄nt eſſe illitterati. ita iudices delegati. cum vterq̄ poſſit aſſeſſorē h̄re. 7 p̄ p̄ns n̄ e rō diuerſitatis inter ordinariū et delegatū. Nec ob. p̄dict⁹ tex. j. e. ſ. ſi q̄s autē. vbi videt⁹ velle. q̄ ibi duodeci iudices delegati poſſint h̄re aſſeſſorē. reſpōde vt ibi dicaz. Venio ergo ad dictum. ſ. ſi quis autem.

Si quis autem Quero d̄ intellectu h⁹. ſ. dicit q̄d q̄ cū. ſ. i. ſ. ver. igit. huc q̄ ſit dictū de maioribz iudicibz q̄ ſūt. r. 7 d̄ minoribz iudicibz q̄ ſūt. viij. i p̄tor dic q̄ ſi dicti maiores iudices volunt p̄nt cauſas delegare alicui ex illis octo iudicibz n̄ alijs. dic glo. q̄d eos octo iudices minores vocat pedaneos officio et dignitate. credo q̄ velit dicē q̄ ſūt pedanei officio 7 dignitate 7 ſūt pedanei rōe officij p̄i. 7 rōe p̄ue dignitatis. quā nullo mō h̄nt magnā ſi h̄nt modicam. Alij. vō. ſ. r. iudices. ſ. maiores iudices erāt pedanei officio rōe p̄i officij q̄d h̄bāt. ſi n̄ erāt pedanei rōe dignitatis. q̄ illā magnā h̄bāt 7 ſm iſtā lec. h̄s h̄ caſu. q̄ etiā iſti iudices q̄ delegāt a principe i ciui

appell. et hanc opi. videt tenere *Ly.* in aut. ei qui. *L.* de temp. appell. in. j. et. ij. q. h. pcedes opi. videtur mihi veri or q. hodie generaliter dat annus et ex causa bienniu ad pducendum et ad pcessum initiandū sup ea. vt. d. *S.* de bis. s. de bis qui ingredi. ad appell. et dicta aut. ei q. fallit in istis appel. interpositis a delegato a pncipe. ga tunc danf duo menses ad appel. inchoandā. et post inci pit annus ad appel. exercendam et fiendam vt hic dicitur.

Nullus Quero circa hūc. *S.* quot duplex ē gen^o sportularum 7 quare dicitur sportula. 7 dic vt in glo. sup verbo nullo. et dum glo. dicit circa terciuz sunt 7c. circa hoc vide qd no. *S.* i tripli. in sti. de act. vbi etiā no. a quo pstantur iste sportule que executoribus dantur. et vide glo. in. l. si. de fruc. et lit. expen. et vide spec. i ti. de expen. *S.* si. ver. in summa. *No.* id qd glo. dicit. q. iste sportule que dantur iudici vel executoribus. non debet ee ipius iudicis vl' executoris. h. debet ee fisci. quia iudices et executores habent salarium de publico. quia hoc videtur verum vt dicam infra. *S.* ne aut. ver. vnoqz *Ly.* quo no. q. quilibet pdictorum iudicum potest habere duos executores vel masserios. *Et* no. q. duo baiuli possunt seruire duobus iudicibus et no pluribus. *Tercio* no. q. baiuli eliguntur ibi dū dicit super eos electionem 7c. et ibi ad alios qui deputant eos 7c. et ibi scrineis eligunt 7c. 7 debent eligi boni. als piculum ad electorem spectat vt hic. 7. j. de coll. *S.* iubemus. *Ultimo* circa hunc. *S.* no. glo. sup verbo executoribus que ponit. q. no mina habet nūcius. 7 dic vt in ea.

Ne autem *No.* quātum quilibet istozum in nomine sportularum debeat percipere. *Quero.* in iudicibus ordinarijs quātum recipiant nomine sportularū. *Item* quid in alijs delegatis ab alio q. a pncipe. *Dicit* glo. j. hic no ee iure cautū. tñ dicit ipa. idez quod in delegatis a pncipe. pro ista opi. glo. q. tam alijs delegati q. etiam ordinarij sportulas accipiant. facit. s. de man. prin. *S.* si tibi. et quod ibi no. et. j. vt lit. iur. *S.* hoc quoqz et. j. vt iudi. sine quoquo suffra. *S.* quod volumus. 7 qd ibi no. sed q. ordinarij no percipiāt sportulas tenet glo. j. e. in glo. que incipit. h. nūquid. vbi tenet q. nihil percipere debet vltra salarium per sua iura. idez no. in. *S.* oz de man. prin. in glo. super verbo lucrum. *Sed* ia. d. bel. dicit aut loquimur in ordinarijs habentibus salariuz d publico. et illi nomine sportularum nihil percipere debent. et ita loquitur dicta glo. que incipit. sed nūquid. h. p hoc facit. s. scriptum exemplar. et quod ibi no. 7 sup iusiurā. quod prestatur ab his. *S.* vnoquoqz. et quod ibi no. aut loquimur in ordinarijs qui salarium de publico no percipiunt. et tunc isti percipiunt sportulas. vt no. i glo. huius. *S.* In alijs aut delegatis dico idem quod in delegatis a pncipe. vt licet salarium a publico percipiunt. tñ sportule debentur sibi. az. huius. *S.* in fi. sed mihi videtur. q. distinctio quam ipe facit in iudice ordinario no sit vera. nam dico q. iudex ordinarius potest percipere sportulas. licet salarium de publico percipiat. hoc proba per. *S.* oportet. cōiuncto. *S.* sit tibi. s. de man. prin. *Item* *S.* oportet dicit. q. scriptor vl' ordinarius habz salarium de publico. postea in. *S.* sit tibi dicitur. q. ordinaro no permittitur sportularum nomine percipere vltra q. in sacra consti. cōtineatur. patet ergo q. sportulas q. cōtinetur in sacra cōsti. pōt percipere. et pro hoc q. quilibet iudex possit sportulas accipere. facit dictus. *S.* volumus vt iudices sine quoquo suffra. *Et* q. dictus. *S.* sit tibi loquatur in iudice ordinario. no. in glo. que ita illū ter. intelligit extra de vita et bone. cle. c. cum omnibus in glo. super verbo expensas. et vide quod ibi no. super verbo salarium. et extra de rescriptis. c. statutum super verbo pauperes. *Non* ob. *S.* oportet. 7. *S.* viro quoqz qd

ter. glo. allat. pro se. quia dico q. debent abstinere ab oi lucro. s. alio q. a lucro sportularū. nam illud debz habere vt dicto. *S.* sit tibi. *Non* ob. *S.* volumus. quia ille. *S.* facit cōtra glo. magnā que est. s. in. *S.* nullo. nam ille pmittit accipere sportulas. licet loquatur de delegatis. *De* ordinarijs aut nihil disponit 7 p hoc puto. d. glo. in fi. que dicit q. huius sportule que dantur iudicibus debent seruari fisco. quod male dicit. quia iudices debent habere illas pro se vltra salarium quod habent de publico. siue loquamur in delegato a pncipe vt hoc. *S.* in fi. ibi quātū 7c. siue ordinario vel alijs delegatis vt dixi. et idem dico de sportulis que dantur executoribus eadem rōne. de quo no. spec. in ti. de salarijs. *S.* j. *Quero* glo. super vbo ab vtraqz an quilibz pars debeat duos aureos in cōte. lit. dare. et ponit opi. tñ dicit q. veri or opi. est. q. quilibet pars debet prestare duos aureos quod apparet ex vi dictionis vtraqz que dicitio innuit q. quilibet pars debet duos aureos iudici causarū. 7 ita dicit glo. supradicta. ex qua no. q. dicitio vterqz est distributiva. et distribuit rem cuiuslibet insolidum. et requirit cōcursum omnium de quibus loquitur. sicut dicimus i dictione quilibet. de qua habes in. l. si pluribus d. le. ij. in prin. cōcor. quod no. in. l. si duas. ff. de execu. tu. *S.* est aut. super verbo vtroqz. et licet dicitio vterqz sit distributiva. et attribuat rem cuiuslibet insolidum. tñ est collectiva. quia no verificatur in vno ex propria significatōne vocabuli. sed requirit concursum illorum de quibus loquitur. licet sit aliud qnqz quod probatur. i. l. cum qui dam. *L.* de impu. 7 alijs substitū. 7. l. cum hēdes mei. *S.* cum ita. ff. ad tre. pro hoc quod requirit cōcursum omnium de quibus loquitur. facit in sti. de vbo. ob. *S.* vtrū et. *S.* sed hoc solemnia. 7. *L.* d. iudi. l. properandū. *S.* sin aut vterqz. 7. l. j. i prin. ff. de verbo. ob. *Quandoqz* dicit vterqz ponit. p dictione alterna tua. vt. l. rescriptum. *S.* si pacto 7 ibi no. ff. de pac. *L.* d. bo. q. lib. l. si. *S.* ipm autē. ff. de li. et po. l. si ita. ibi vtroqz 7c. et tunc de eius dictionis natura ē q. verificetur in vno tñ. et idem de dictione vter. et alteruter. l. si ex toto. *S.* j. ff. de lega. j. ff. de ferijs l. j. in fi. et. l. vter ex fratribus. ff. de cōdi. in sti. 7. l. titius 7 seyus. ff. d. here. in sti. et. l. pperandū. *S.* sin autez alteruter. *L.* de iudi. *Et* q. quilibet pars debeat soluere duos aureos in conte. lit. 7 duos in fi. apparet ex isto ter. ibi quaternis aureis 7c. et sic patet q. iudex habz octo aureos et sit idem dicere quaternis aureis sicut dicim^o in dictione terna. q. idem est dicere decem et decem. vt. l. si qd ex testamento. ff. de le. j. et no. glo. in. l. stipulatio ista *S.* en qui. ff. de vbo. obli. et. l. si. ff. de annuis le. *Qua* liter aut iste dictiones bina terna quaterna et similia accipiantur. vbi tractamus de penis impositis. *Ly.* tagit. j. d. lūgi. *S.* ad excludendas super verbo denarum. dicam de hoc in. l. qui ter. trini. *L.* de murilegulis. lib. xj. vbi glo. ponit. *Ultimo* glo. inducit hūc ter. in argumtum. p donis ne illicite accipiantur. de quo in. l. j. *S.* qui dam. ff. de var. et ex for. cog. et. j. q. ij. vendentes. 7. rrv di. c. de quibusdam vbi d. hoc plene no. *An* doctor possit facere collectam. vide plene in. c. quia nonnulli ex d. magistris.

Oportet *Iudex* regulariter victum victori in ratum fuerit taxatione premissa. nisi propter negocij varietatem sibi aliter visum fuerit. omnibus alijs legibus huic legi cotrarijs infirmatis. hoc dicit vsqz ad. *S.* quia vō. et ex isto. *S.* sumitur autē. sed nouo iure. super. l. sanctimus. *L.* de iudi. *No.* q. de expensis statur sacramēto victoris taxatione a iudice premissa. *Secundo* no. q. iudex non potest esse clementior q. lex. quod dic vt i glo. super verbo videri. *Quero.* quid adijcitur per hunc ter. l. antiquis. *Dicunt* quidam duo. primum est quia olim licebat iudici taxare post iuramentū iaz pstitū. vt *L.* d. iudi. l. scimus. hodie vō n. vt h. 7 dca aut. h. nouo

iure. Hanc opi. ponit glo. magna hic. et eam tenet et in dicta autem. tamē in dicta. l. factimus videt dicere. q. h. S. loquatur qn ante iuramentū facta fuit taxatio per iudicem. et tūc nō possit postea taxare. secus si post defa. l. factimus. Certe ista distinctio fuit antiquoz glo. quā recitat glo. et eam reprobat. in. l. videamus in fi. ff. de in lit. iuran. et. l. in act. e. ti. Circa hoc sunt tres opi. sed veritas est q. qn iuramentū p̄statur de veritate super expensis. et tunc nō possunt postea taxari. s. debent taxari ante ut hic et idem in iuramēto p̄stato rōe incertitudinis. vt. l. si quādo. l. vnde vi. rō. quia cum istud iuramētū sit de veritate. ista taxatio veniret cōtra veritatem. Quidoz p̄statur iuramentū de affectōe. et tunc potest postea taxari. rō quia iudex pōt bene refrenare inordinatam affectōnem iurantīs fm veritatem. Circa quod vide quod no. in dicta aut. sed nouo iure. et in. d. l. videamus in fi. et sic habemus vnū nouum ex ista constitutiōe fm nouum ius. quia olim cōdemnabatur victus victori in expensis. l. de iudi. p̄perandū. S. sin autē. nisi in tribus casibus. vt. l. omnes in fi. l. de epi. et cle. 7. l. qui solidum. S. j. ff. de le. ij. Itē etiā in tercio casu quādo victus fuit cōtumar. quod dic vt dicta. l. p̄perandū. S. sin autem et extra de penis. c. calumniam. Sz aduerte ad hanc opi. quam ponit glo. in eo q. dicit. q. dca regula q. victus victori debet in expen. p̄demnari. sem p̄ fuit sic intellecta. si iudici videbitur q. debeat cōdemnari victori in expensis. de quo vide qd no. in sti. de pe. te. liti. S. bec at omnia. super verbo actio. et vide quod no. spec. in ti. de expen. S. nunc de expen. ver. in summa distinguē. Itē dicit glo. q. nūq. debet sibi videri. s. q. victus p̄demnetur in expensis qn iuratur de calumnia nisi si expense sint petite expresse. et istud q. qn iuratur de calumnia nō debz fieri in expensis p̄demnatio. glo. p̄bat. qz d iure antiquo excipiebatur de iusta ignorātia vt dicta. l. qui solidum. S. etiam. ff. de le. ij. Et sic vnū solum adijci tur per hunc. S. not. ita dicit hic dicta glo. magna in fi. Ex quo no. duo. primū q. iuramentū calumnie excusat victum ab expēsis que veniunt p̄pter calumniam p̄sumptaz. secus si iurans reperiretur in euidenti calumnia. quia tale iuramentū ab expensis tunc nō excusaret. vt i ca. finem litibz. in glo. magna extra de do. et contu. et ibi p̄ inno. et spec. in ti. de expensis. S. nunc de expen. ver. in hoc autē ē differētia. De hoc an iuramentū calūnie excuset ab expensis tangunt doc. in aut. generaliter. l. de epi. et cle. in. viij. op. et in. l. p̄perandū. S. sin autē. l. de iudi. 7. l. i. j. l. d. aduo. diuer. iudi. vbi ista allegatur

In autē iuramentū calumnie excuset ab expēsis que veniunt p̄pter temeritatē. dic vt no. in. l. eum quē temere ff. de iudi. et in sti. de pena temere liti. in. d. S. bec autē oia veniūt em expēse multiplici de causa. vt no. spec. in ti. d. expensis. S. si. ver. de expen. de quo dic vt no. guil. de cu. in. l. iij. S. j. ff. de iureiur. et ia. bu. in. l. p̄perandū. S. sin autē. l. de iudi. Secūdo no. ex ista glo. q. iuramentū calūnie nō excusat a debitis ex promissione. ad quod facit quod no. in. l. iij. S. si rem. ff. de le. iij. et quod no. spec. in ti. de expensis. S. si ante. et tangunt doc. i. l. factimus. l. de iudi. quod ē verum in illis expensis que fiunt postea q. actor tales expensas petijt. secus si ante. quia tunc iuramentū calumnie prodest reo. vt. s. dixi. Quero an iudex possit condemnare victum victori in expensis etiam si nō sit petitū a parte. By. tenet q. sic per. l. ediles. S. itē sciendū. ff. d. edil. edic. hoc ponit ipse in. l. iij. S. hoc aut iudiciū. ff. de dam. infec. tñ nō punit iudex si cōdemnatōem obmittit si nō fuit a parte petitus. vt dicto. S. B aut iudiciū. et ibi per dy. et doc. in dicta. l. p̄perandū S. sin autē. in. iij. q. si em cēt a parte petitum et in expensis nō cōdemnaret. tunc teneret p̄ti restituere de suo. vt dicta. l. p̄perandū. S. sin autē alteruter. Sed tūc quero an iudex poterit repetere a parte que victa ē et que debuit in expēsis cōdemnari 7 nō fuit condemnata. ter. videtur velle q. sic. in. l. ij. l. de exact. tri. li. x. et ibi dicit

Quero. hic dicitur q. iudex nō potest p̄demnare imi-
nozi quātitate q. iuratum sit taxatōe premissa. Sed que
ro an si fert cōdemnatōnem in minori quātitate valeat.
dic vt p̄ inno. in. c. vltimo. extra q. me. cā in glo. super v̄
bo taxatōne in prin. Sed pone q. iudex videt p̄taxa
tōem se errasse. an poterit talem renocare taxatōnem.
Inno. dicit q. sic. etiā post p̄stitum iuramētum et p̄ce
dent ad sententiā ex veritate iuramenti. Nec ob. iste. S.
quia loquit vbi p̄cessit legitima exactio que nō renoca
tur. sed ibi nō est bona exactio. tūc secus ita tenet inno.
in dicto. c. si. super verbo exactōni. de quo etiam p̄ spec.
in ti. de expensis. S. si. circa prin. et vide etiā per inno. et
de p̄cura. c. auditis. vbi glo. tagit. Tenio ad ver. si tñ
ex quo no. q. in arbitrio iudicis ē cōdemnare vel nō cō
demnare inspecta negocij qualitate. et vbi p̄p̄erit neu
trum debere cōdemnari in expēsis. hoc debet in sententiā
sua decernē. vt hic. et hunc ter. no. spec. in. dicto. S. si. b.
illud etiam notādum. circa finē p̄cipij vbi dicit. S. 7c.
et potest eē q. neuter debet in expensis cōdemnari p̄p̄e
negocij varietatē. vt ter. iste dicit. quia vtraq. pars ha
bet iustā causam litigandi. vel quando vtraq. pars ob
tinuit in dimidia eius quod petebat. vt expense inuicē
compensentur.

Quia v̄o Arbitrarius iuramentū a partibus
vel ab arbitro p̄stato eligi nō debet.
sed cum pena sic. et si arbitri cum iuramēto electi nunq.
sententiā tulerint. siquidē dolo pena p̄iurij punientur
a deo. si v̄o p̄ impetitiā nihil eis p̄ter iuramentum. Itē
omnes alie. l. de cōpromissis loquentes huic. l. no. cōtra
rie cōfirmantur. hoc dicit. Quero de quo iureiuran.
loquitur hic glo. hic super verbo iureiuran. de iura
mēto p̄stato a partibus. idem si ab arbitro. et tunc per
hunc. S. corrigitur. l. ne in arbitris. S. j. et. l. cum antea.
S. altera. l. de arbi. Idem tenet glo. i autē. decernimus
hinc sumpta. l. de arbi. l. 3. doc. dicant cōtrarium. q. iur
rat ab arbitro. et tenet hic ia. q. si fuit cōpromissum cū
iuramento et pena. q. valet. idem tenet glo. in dicta au
tē. decernimus. et doc. ibi. Sed quero de intellectu arbi
tri. soluat penam cōtentam in cōpromisso ad act. suā
exercendam coram iudice. vt hic dicitur. Sed quid i
reo si nō vult parere sententiē late pro actore. an cōsequa
tur penam 7c. Glo. dicit q. sic. quia bec pena non succē
dit loco rei sed loco p̄temptus arbitri. sed veritas est vt
dicit ia. bu. q. nullo modo actor. et reus penam et rem
p̄sequantur. nisi in vno casu. videlicet quādo in lite p̄i
cipali postea coram iudice agitanda obtinebit. et idem
dicit hic ter. ad idem. l. si quis rez in fi. et modo dixi. ff.
de arbi. Sed glo. loquitur in actore nō parētē sententiē
qui soluit penam et redijt ad actum suum et probatur s.
textu. nec reus potest vti sententiā arbitri pro se. tamē nō
amittit iuris sui defensionem in alia causa. et no. in hac
glo. super. d. verbo mulctam in. fi. ibi hic eadem cōtra
dicas in reo 7c. Et sic cōtra nō parētē sententiē arbitri
siue actor siue reus potest exigi. Sed questio principa
lis suo Marte disenzat coraz iudice ordina. non autem
exigitur pena et res contra nō parentem vt hoc text. 7
dicta. l. si quis rem in fi. P̄terea quādo in cōpromis
so est apposita pena. ex sententiā arbitri non ozitur actio
vel exceptio. sed solum pena peti potest nisi sit dictum
expresse rato manente pacto. ita no. in. l. ij. ff. de arbi. et
no. in. l. cum antea. S. j. in principi. in. ij. q. l. de arbi. et
Quero quid de iure canonico an istud iuramentum
sit obseruandum. doc. formant in dicta autem. decerni
mus. de quo vide glo. in capi. ij. extra de arbi. super ver
bo sacramentum que dicit. q. est obseruandum si arbitri
um est licitum. licet iuramentum interponi nō debuerit
quo casu de iure civili nō valet. etiam si bene iudicatur.
vt no. in dicta autē. decernimus. et dictam glo. dicit
ca. ij. nō. nō referēdo glo. ad ter. decretalis q. ter. loquitur

de arbitratore fm glo. sup ubo absolvas quo casu de in re civili sine dubio potest iuramentū intervenire. vt in. c. quitauallis extra de iureiuran. 7. l. si libertus. ff. de ope ris li. Ultimo hic videt ter. ibi nihil pzetet iusiuran. 7c. prout habes in ter. ei. f. arbitro. q. arbiter male iurans nō facit litem suā. quod glo. etiā tangit. qñ cum iuramento sit cōpromissus. als sic. de quo in. l. pe. l. de pac. in si. per glo. 7 doc. 7 no. in. l. si. ff. de var. 7 extraor. di. cogni. Insi. de obli. que ex quasi delict. in prin. de re. iur. c. j. lib. vi. sed glo. in prin. insi. de ob. ex quasi delict. videt velle q. arbiter faciat litem suam etiā si iurat ad huc ter. rñdet vt ibi. sed pcedentē opi. doc. tenet.

Notros Omnes iudices regulariter debent appell. ab eorū sententijs interpositas recipere. excepto prefecto p̄torio. Item omnes iudices debent in iudicādo. l. seruare 7 appel. recipere pena p̄facientibus imminete. 7 iudex si dubitauerit. relationem principi facere potest p̄sūdo. hoc dicit. Op̄ po. dicitur solam tuam p̄minētiam 7c. 7 videt q. sint multi alij casus in quibus appellare non licet. vt in. l. j. cum si. ff. a quibus appel. nō licet. Glo. concedit 7 dicit. q. multi sunt alij casus in quibus appellatō non recipit quos casus habes in glo. magna hic. 7 vide qd no. in. l. a p̄ocōsulibus. l. de appella. 7 spec. in ti. de appell. S. g. bus autem. 7 sic est argu. Iste ter. in eo qd dicit. p̄ter solam 7c. q. licet in statuto vel principis delegatōe dicatur salua sola tali excep. p̄poni tamen possunt plures 7 legitime excep. de qua questione dic vt no. glo. 7 doc. in. l. ita nobis pudor. l. de adul. 7. l. j. S. j. ff. qd vi aut clam. 7 vide extra de offi. dele. qd no. in. c. ex parte tua. 7 qd tangit glo. xij. q. ij. c. sine exceptōe. No. ter. ibi vel si contingit 7c. de quo videbitis. j. in medio litis sal. ius. non fieri. 7 vide doc. in. l. p̄perandum. S. sinantes in medio de iudicijs in. iij. q.

Ut clerici apud p̄rios ep̄os p̄mū p̄ueniāt. Rica.

Lurimas sacras

Scribētes leges. Cleric⁹ ad p̄riū ep̄m i causis pecuniarijs p̄ueniendus est. qui ex nō scripto 7 sine damno causaz decideret. Sed si causa talis sit vl alia

di. iultas que ep̄m cognoscere impediāt. tūc ciuiles iudices clerici causaz deciderē debēt. sed si clericus de crimine criminaliter p̄ueniāt. tunc ciuiles iudex causaz. j. secūdi mensis spaciū deciderē debet. Si vō de crimine ecclesiastico p̄uenitur. tunc ad solum ep̄m spectat decisio. his obtinentibus i causis futuris legibus antiquis. huic l. non obstantibus: sed confirmatis. hoc dicit. No. ex hac p̄stitutione. q. quādo ep̄us cognoscit inter clericos suos. sine scriptis debet cognoscere 7 iudicare. 7 alij casus qui sine scripto cognoscuntur 7 iudicantur. no. s. vt in. di. sine quoquo suffra. S. necessitate. ad qd facit qd no. i autē. nisi breuiorē. l. de senten. ex pi. reci. Debet etiā tales casus celeriter expedire. vt hic in verfi. si tamē. ibi breuiter 7c. 7 in. S. cōis igitur. s. apud quos appet cās 7c. Item nota de quibz criminibz potest iudex layc⁹ cognoscere p̄za clericū. 7 de quibz iudex ecclesiasticus tm vt hic. vsq. in. S. si tamē in si. Op̄omē 7 videt q. causae clericorū debeant in scriptis cognosci 7 iudicari. vt in. c. qm̄ p̄ falsam. extra de proba. Glo. hic sup verbo ex nō scripto dicit hunc ter. esse correctū p̄ illud. c. sed p̄o hu ius de claratōe vide glo. secūdas que allegat. l. Si quis in hoc genui in si. xj. q. j. c. si quis cū clerico. 7 de regu. iur. c. fi. lib. vi. Querit glo. sup verbo naturā. qd vult dicere p̄pter cause naturā. Dicit glo. puta quia est causa liberalis. idē nō. in au. clericis. l. de ep̄. 7 cle. ab hic sumpra. Ex qua glo. nō. q. ep̄us de causa liberali cognoscere nō potest. sed quare hoc sit. 7 an sit verum? dicam. j. de san. ep̄. S. si quis litigantiuz. vel dicit glo. qz fuit illius cause aduocat. vel est cognatus agentis act.

inuriarum. sed istud vltimū dicitur limita. quando est cognatus accusatoris vel eius p̄sanguineus. sed quādo esset p̄sanguineus tam actoris q. rei. tunc posset iudicare. quia par affectus suspitionez remonet. ita no. p glo. extra de appel. c. postremo. 7 in glo. j. extra de offi. dele. c. inter. vel dicit glo. q. ab eius sentētia de hoc facto fuit appellatum. De hoc an a sentētia ep̄i possit appellari 7 quādo: habes in. l. episcopali in si. 7 in autē. si quis liti gantuz. l. de ep̄. audi. videbitis. j. de san. ep̄. S. si qs litigantium. Querō. quid si iudex a quo appellat suc cedit i locum iudicis ad quē. an poterit cognoscē? dic q. nō. sed debet illā causam alij delegare vt no. in. l. eos in prin. l. de appel. 7 in. c. querelaz extra de elec. in prima glo. quicq. no. p glo. ff. de inoffi. te. l. filius. 7 iste iudex si nollet illā causaz alij delegare. tunc appellanti dat re medium illū iudicem recusā. vt no. spec. in ti. d act. S. nunc tractem⁹ in si. Querō. dicit hic q. iudex laic⁹ cognoscēs d causis pecuniarijs clericorū debet velocit̄ causas deciderē. j. qd tempus? Glo. videt velle q. j. duos mēses. sicut quādo cognoscit de crimine vt in. S. si tamen. ita videt velle glo. l. de ep̄. 7 cleri. autē. clericus. Ele nio ad v. si vō. 7 videt q. de crimine ecclesiastico vna cum ep̄o possit cognoscere p̄ses. vt. s. d man. p̄n. S. si vō cano nicis. So. ibi loquit quādo crimē ecclesiasticū inferitur laico. hic quādo clerico de quo quādo crimē ecclesiasticū inferit laico quis debet cognoscē? vide qd no. in. c. cū sit generale. extra de fo. p̄pe. 7. xj. q. j. in summa. Quod autē sit crimē ecclesiasticū. glo. sup verbo ecclesiasticū tāgit hic. vt in dicto. S. si vō canonicū. 7 p glo. 7 doc. in dicta aut. cleric⁹. 7 in dicto. c. cū sit generale. Sed p̄tra totam istā p̄stitu. op̄. 7 videt. q. nec in cā civili nec i criminali possit pars aliquē clericū ad ciuile iudicēz trahere. 7 si quis eū trahit: causaz p̄dit. vt. r. coll. de statu p̄tra li. ec cle. S. status. So. ista p̄stitutō est hodie correctā p̄ illū. S. 7 ideo ex illo. S. sumpra ē autē. statim⁹. l. de ep̄. et cleri. q. corrigi dicit autē. cleric⁹ hic sumpra. Ad idē fa cit qd videbitis ex de fo. p̄pe. c. null⁹ iudex. S. si qs p̄ cle ricū. S. hic q̄ro an hodie trahēs clericū ad ciuile iu dicē. p̄dat causaz suā ip̄o iure vel p̄ sentētiā. 7 vsq. ad quātū temp⁹ sit licitū accusantē penitē: vt p̄dictā penaz enitet. Dicit vt no. in. c. si diligētī ex de fo. p̄pe. in glo. sed nūqd. 7. xj. q. j. c. i dicta. 7. c. si tamē. Nā ibi dicit. q. cle ricus p̄ri⁹ debet degradari q. tradat p̄niēd⁹ iudici secu lari. quādo h sit vez q. debeat degradari 7 tradi iudici se culari. vide ex de iudi. c. cū nō ab hoie. 7. j. no. 7 in. c. at si clerici i si. c. ti. in. c. nouim⁹. ex de vez. sig. Qui aut sint casus quibz qs pōt cognoscē de causa p̄ clericū reū vide. xj. q. i summa. ideo dixi clericū reū. qz si eēt actor. si ne dubio iudex laic⁹ cognoscēt cū debeat sequi forz rei vt dicto. c. cū sit generale. qz dixi q. i causa civili cleric⁹ nō pōt a laico p̄ueniri. p̄pone q. cleric⁹ subtraxit rem laico an poterit sub iudice laico p̄ueniri? Glo. ē ber. q. nō. in c. clericū vnus. xj. q. j. in qua. q. cōsuluit. Ly. facit ter. 7 glo. l. heres absens in prin. ff. de iudicijs.

De p̄sanguineis 7 vterinis fratribus Rica.

Ultis vndiqz. Fra

tres p̄sanguinei 7 vterini. p̄feruntur si mul fratribz consanguineis tm̄. 7 vte rinis tm̄. sed si sunt superstitēs consan guinei tm̄ 7 fratres vterini tm̄. ad suc cessionē fm̄. ll. antiquas admittūtur in futuruz omnibz obtinentibz. hoc dicit. No. in. S. plurima igit. q. vne rōnes viciūt vnā. nisi vna illa sit fortior illis duabz. idē no. in si. d adop. S. h hodie i si. ff. de inoffi. testa. l. naz et si parentibus. No. glo. sup verbo vltra autē. hic di stinguentem 7 adde no. in autē. itaqz. l. de legi. heredit. Querō circa hanc glo. dicit i ista glo. q. vbi sunt cō sanguinei tm̄. 7 vterini tm̄. q. in bonis q̄sitis a patre. p̄ feruntur vterini. vt in. l. de emācipatis. l. de suis et le.

Quero. quādo parētes veniūt ad successiones filij. 7 sunt parētes ex parte matris tm̄ vt auus matern⁹. 7 paternus ex parte patris tm̄. Respondeo in quest. ex mat. na linea preferūtur parētes ex parte matris. i. questitis ex paterna linea preferūtur parētes ex parte patris. ca sus est no. L. de bo. q. lib. l. qd̄ satis. S. fi. fm̄ vnam lec. q̄ est multū nōbilis. 7 docto. ibi dicūt hūc casuz alibi nō repiri. Possētis h̄ctare materiā successiōis ab ites stato quā tractāt doc. i. d. aut. itaq; dic vt ibi p̄ oēs doc.

De armis. Rica.

Agnum deuz 7 sal

uatores n̄m. Princeps arma publica fieri iubet. s̄ priuata fieri 7 vendi p̄bi bet. pena p̄rafaciētib; atq; vendētib; imminēte. Cultellos aut̄ minores fieri

7 vendi priuatis p̄mittit. hoc. d. No. q̄ nulli ē p̄missum facere arma nec vendē nisi illis qui sunt deputati ad istud officiū p̄ republica. Secūdo no. q̄ nulli licituz est habē arma sed debent arma priuatoz in publicis locis poni. vt hic. 7. v. q. j. S. hoc aut. 7. S. hoc igit. Tercō no. in. v. hoc quoq; q̄ potestates 7 rectores ciuitatis 7 terrarum dicūtur esse patres causaz. adde. j. eo. S. oportet 7 in ver. defensores. s̄. de mā. p̄. S. nō p̄mittas in fi. 7. s̄. vt iu. sine quoquo suffra. S. omēs autē. Et hūc ter. inducit glo. hic sup verbo patrū ad. q. q̄ sufficit potestati bus 7 rectorib; terraz iurare de calum. p̄ quo extra de testi. c. presentū lib. vj. Quarto no. in ver. hāc igit q̄ so cietas debet habē cartularios. i. notarios. Naz glo. hic sup verbo cartularioz dicit. q̄ cartularij appellātur tabelliones. de iudicib; aut̄ cartularijs habētis in. l. rē nō nouā. L. de iud. Quinto no. in. v. optet ter. ibi penā 7 i pecunijs 7c. cū glo. que incipit h̄ est 7c. qd̄ no. p̄ condē nationib; 7 hānis que fiūt in hauere 7 p̄sona ex forma statuti. Serto no. ver. vt autē. q̄ appell. armoz p̄tinentē offendibilia 7 defendibilia. 7 sic si ex forma statuti p̄hibitū est arma ferre intelligit̄ tā de armis offensibilib; q̄ defensibilib;. Septimo no. q̄ licitū est priuatis operari 7 vendē cultellos aptos ad incidē. panē 7 moderādūz penas. 7 p̄ p̄sequens licitum est tales cultellos portare.

Alterius dicit glo. sup verbo minores. q̄ potest colligi ad statutū q̄ fit de nō portādo arma p̄ aliquā ciuitatem. q̄ obstatē hac p̄hibitōe facta a statuto licituz esset portare ad incidēduz panes 7 ad moderādūz penas vt hic. qd̄ tene menti. Venio ad. S. denunciam⁹ 7 no. q̄ tabellio qui semel i illo officio deligt. debet ab illo remoueri. 7 ad illud officiū redire nō debet. idem no. in. l. si qs ex argētarijs i p̄zin. ff. de eden. 7. s̄. de nō alie. S. vult em̄. facit qd̄ no. s̄. de tabel. S. fi. p̄bat in. l. si aliqd̄ de suscep. 7 archa. lib. r. L. de digni. l. iudices circa. lib. vij. et vide Inno. in. c. fraternitatis in glo. ij. e. de here. Op po. ad primū no. 7 videt q̄ licitū sit arma vendē 7 ad vēdendū habē 7 circa ip̄a negociari. l. j. 7. iij. ff. ad. l. iull. de vi. pu. Sol. de iure antiquo nō erat licitū arma habē nisi venādi 7 causa nauigatōis 7 si. 7 causa negociandi circa ea. vt in p̄trario. hodie est p̄hibitū omnib; arma habē vt hic. Quero. an illicituz sit arma portare? dicā in. l. j. L. vt armoz vsus ubi de h̄ no. glo. li. rj. Quo ro. hic dicit. q̄ est p̄missuz portare gladios aptos 7c. qd̄ in fustib; 7 lapidib;. glo. tenet q̄ sic. L. de fabri. i. Rica.

Ultimo no. ter. in ver. hec ei facto. q̄ p̄cedit. ver. optz nā hūc ter. inducit Ja. de bel. in ar. ad statutū qd̄ p̄bi bet delicta p̄mitti 7 arma portari. q̄ p̄mittētes delictum cū armis duplici pena puniant. videlicet. p̄ delicto 7 p̄ armis ita dicit ip̄e. s̄ p̄tra videt posse dici q̄ puniat de delicto p̄missio tm̄. ratō ē. qz illa portatō armoz q̄ tūc fit it facta. fuit facta ad finez illi⁹ delicti p̄mittēdi. q̄ de illo delicto tm̄ debet puniri. l. illud in fi. ff. ad. l. aquil. 7 qd̄ no. glo. de insultu 7 percussione secuta. in. l. quid de crimine. L. de accusationibus.

De deposito 7 denūciatōib; inglinoz. Rica.

Item nup audien

tib; nobis. Nulli licitū ē depositū aut petitū p̄ciū vel pensionē retinē. vel int̄dictōez alicui facere pena p̄rafaciētib; imminēte defensionis etiā petitōe. hoc dicit. Opo. dicit hic q̄ depositario nō p̄t fieri int̄dictio ne restituat. p̄tra de. l. offm̄. L. de rei ven. 7. l. bo. na fides. ff. de positi. Secundo oyo. ad. S. neq; aliq; 7 videt. q̄ si fiat interdictō depositario. q̄ rē nō restituat. qz p̄t depositarius petē a deponēte. vt idonee sibi caue at 7 cū fideiussore. vt. l. fi. L. de positi. So. illa. l. p̄ hunc. S. corrigi. 7 ideo sup illa. l. posita ē dicta autē. iam tantum. hinc sūpta. Quero quid vult dicē neq; aliquis. Glo. dicit q̄ vult dicē. q̄ nulla defensio est rata. i. grata nisi cū fideiussore 7 locū habet in plurib; stipu. ideo im perator male allegat ad verba depositarij. Sed certe n̄ credo q̄ imperator habuit hic rescriptū ad stip. p̄toziaz sed voluit q̄ cū depositario nō esset defensio rata. i. vtilis 7 grata. nisi daret fideiussor. 7 inuenire fideiussorez sit difficile. 7 ideo sublata est depositario talis petitō s̄ defensionis quam olim habebat p. l. pe. in fi. L. de positi. Ultimo querit glo. an p̄modatū habeat istud p̄uile giū 7 glo. sup verbo data in fi. dicit. q̄ quidā dicunt q̄ sic. putarē p̄tra. cū iste ti. tm̄ in trib; casib; loquat. vt in terdictio sit prohibita. 7 p̄modatum patitur compensa tionem. sed depositum non. vt in. l. fi. 7 ibi no. L. de cō pen. et no. in fi. de act. S. in bone fidei.

Quib; modis naturales efficiūt sui. Rubrica.

Querit glo. circa rubricā que differētia ē inter hunc ti. 7 ti. qui. mo. na. effi. legi. Dic vt i glo. s̄ aduerte ad id qd̄ dicit glo. q̄ ibi loquit de his q̄ faciūt legitimos suc cessores licet nō in p̄fate qz certe h̄ est fallum. qz imo legi timitati de qd̄ loquit ille titulus. efficiūt de patria pos testate. vt i dicto ti. S. licet igit. dixi plene i p̄cipio illi us tituli. 7 istud dictum est p̄tra rubricam illius ti. qui dicit. qui. mo. na. effi. legit. 7 sui id est i potestate vt i si. de heredum quali. 7 diffi.

Naturaliū nominū

rōne. Imperator Justinian⁹ suū exordi um faciēs. naturalitatis seruitutis 7 li beralitatis ius ondit. 7 docz quēdam dum legitimatōes fiūt p̄ oblatōez curie. 7 successores eoz actiue 7 passiue. 7 formā trahit ad ducēdo aliū modū legitimādū p̄ heredis in fi. i honozē curie factā 7 resti. p̄ncipis. h̄ dic. Tercō d̄ eoz successiōe actiue 7 passiue q̄ ad agnatos 7 cogitos p̄ris. vide successiōe eoz passiue tm̄. vide modū legitimādū p̄ heredis isti. 7 p̄ncipis rescriptū. scōaz i. S. si qs igit. terciā i. S. 7 qm̄. q̄rtā i. S. filiū dō. q̄ntā i ver. sciēdū. s̄rtā i. S. si qs aut legitimos. In ter. ibi liberos facit. eūdez ter. habes. L. de na. li. l. p̄muniū circa p̄ri. Na. S. si qs igit dic. q̄ p̄ legitimat filij naturalē p̄ oblatōez curie. sine sibi existat soboles legitima siue nō. vt h̄. 7 i. S. si qs igit L. de na. li. l. p̄muniū. qd̄ est vez qm̄ iste filij legitimatus ē. est nat⁹ de libera muliere. sec⁹ si filij legitimatus per oblatōez curie. si sibi p̄ri soboles legitima nō su p̄sit. vt .j. e. S. iste modus si sibi naturaliter existere solūmodo 7c. qd̄ tenet glo. i. l. iij. L. e. Secō no. q̄ ip̄emet filius offerēdo se curie legitimatus sit. ita tēnum se non habet fratres legitimos 7 naturales. 7 hoc. S. s̄. sine etiā mortuo. 7 ver. quid no. p̄ semetipm̄ 7 i. S. si qs igitur. si dō ip̄e. j. e. 7 i. d. iste modus i sine. 7 est ratō diuersitatis inter ip̄m offerentem filium curie. 7 filium naturalē se offerentē. quā ponit glo. sup ver. extrit quā tene mēri. 7 ille legitimatus p̄ oblatōez efficiūt i patria potesta te. vt institu. de nup. S. fi. institu. de here. que ab intesta.

S. ij. Tercio no. S. si quis igitur ex quolibet ter. ibi si vero rē. nec civis rē. q. civis est ille qui nascitur in civitate. nō civis est ille qui nascitur in villa. nam ibi ortus dicitur rusticus. vel in vico vt hoc ter. 7 iste talis in villa ortus dicitur rusticus seu rusticanus. vt. L. ne rusti. vt nullū sequimini euo. l. j. lib. xj. facit ad hoc. l. si. L. d. te sta. Quarto fm Ja. de bel. no. hic. q. civitas assumit ad differentiam ville 7 vici. sic. L. e. l. iij. ver. q. sic cui nō ex vrbe. Ibi assumitur. q. vrbs 7 civitas sunt idem. pro batur melius in dicta. l. iij. in prin. p. iuncto. ver. q. si cui nō ex vrbe ibi assumit. vbi imperator primo dicit q. pater debet filium tradere curie civitatis ex qua est oriundus. postea q. si nō ex vrbe cōsistunt filij rē. 7 sic pro eoz dem ponit civitatem 7 urbem. pro hoc etiam facit. l. sin gulorum. L. de edi. p. iura. 7. l. script. L. de operi. liber. de hoc die vt habes in. l. iij. ff. de verbo. sig. 7 vide. c. si ci vitas de sen. exco. li. vj. Ultimo no. ter. in ver. si vero 7. j. in versi. hanc esse regulam. q. ville 7 castra sub civitate debet facē collectā 7 sequūt ius civitatis. qd die vt in glo. super verbo psolvat. Quero in. S. si quis igit dicitur hic in quacūq; voluerit rē. An possit in alia civitate q. romana? vt. l. constantinopolitana. Dic q. sic. naz in quolibet civitate habente archiepiscopū. vt. l. iij. L. e. sic intelligitur. in quacūq; voluerit metropolitanā. et idem. j. e. ver. aut si quis. Ibi metropolitanā. rē.

Et quoniam Ibi nulla existente differen-
tia. Item in. l. iij. in fi. L. e.
No. ex isto. S. in vbo. si vero ab initio. q. si filius refu-
tauit ab initio oblatōez curie. 7 postea reperitur bona
paterna possidere: presumit refutatio fraudulenta. 7 sic
si filius repudiat hereditatē paternā 7 postea bona re-
pudiata possidet: presumit talis repudiatio fraudulenta
vt hic. ad idem. L. e. l. iij. S. de subeunda de quo plene p
doc. L. de repu. heredi. l. ij. qd tene menti. ppter. l. si quis
qui bonis. ff. de acquiren. heredi. Secundo no. ex fi-
lius. S. q. si filia naturalis dēt filio curiali. 7 ex ea p
creantur filij. efficiuntur curiales. sic etiam quādo filius
naturalis offertur curie p patrem. Nam nō solum ipse
efficitur curialis sed etiam filij. vt. l. quoniam desideria. 7
l. iij. in fine. 7. l. ne. L. e. Sed cōtra hoc oppo. de. l. si.
L. de his qui sponte mur. rē. lib. x. So. distingue vt ibi
distinguit in ter. aut quis seipm offert curie. 7 tūc soluz
ipse 7 non filij efficiat curialis. vt in prin. illius. l. 7 no.
j. e. S. si quis igitur ex qualibet. Aut pater offert filij
naturalem curie. 7 tunc nō solum oblat. sed etiam eoz
filij efficiuntur curiales. 7 non solum filij procreati. sed
procreandi. vt. d. l. si. S. vlt. et dicta. l. quoniam. 7 quod
no. in. d. l. iij. circa finem.

Nullum. No. q. filius legitimus p oblatōez
efficitur solum legitimus ipi patri.
7 ius succedendi ei consequitur. nō autem ius succeden-
di ascendētibz seu descendētibz patris nec ei agna-
tis vel cognatis. Item ecōtra solus pater iura successio-
nis consequitur. nō autem eius ascendentes vel descen-
dentes nisi eius agnati vel cognati. ad idem. l. comuni-
um in pn. L. e. 7 qd no. in. l. iij. e. ti. Et sic no. i succes-
sione ab intestato servari equalitatē. vt ille cui succeditur
nō possit succedere nō succedētibz sibi ad idem. j.
e. S. si quis igit habens. d. in quibz. facit. L. de legi. he-
redi. l. xij. tabular. 7 hūc ter. inducit i ar. Ja. de bel. ad
feudum qd si est. pater succedit nepoti in feudū. vt. r.
coll. imperator lotarius. e. l. in fi. 7 de gra. succ. in fi. c.
j. S. sicut. sic econtra nemo succedit patruo in feudo ar-
bui. S. facit. l. labeo. L. de legi. here. 7 dicta. l. omniū
circa prin. Et hanc questionē dicit ipse fuisse in regno d
comitatu de aquino. Oppo. 7 videtur q. isti legitimi
succedat agnatis 7 cognatis. patroni ecōverso. si-
cut si nō essent nati vt. j. e. S. reliqui. 7. S. si quis igit do-
talia. So. ibi loquit de legitimatis p matrimonij. hic
de legitimatis p oblatōnem curie. Ultimo Jaco. de

bel. ponit vnam questionē quā disputant i civitate ista
que talis est. pater habens filijz naturalē. instituit sibi
ticiū heredē. 7 eum rogavit vt hereditatē pauperibus
restitueret. postea condito testamēto. fecit dictū filiū su-
um naturalē legitimari in terris ecclesie. p comitē ha-
bentē auctoritatē a principe. Et primo quero an legitti-
matio facta ab ipō valeat. cū sit facta i terris eccle. Se-
cundo quero an testamētuz rumpat filio naturali legit-
timato post factum testamentum. 7 in vtraq; questione
tenet q. sic. vt hic per eum.

Ergo Quero in ver. si vero fili. quomodo est q
filius dat. curie. 7 effect. legitimus p datio-
nem curie. nō habet filios curiales: cū dicit. S. priori.
q. eo ipō q. filij naturalis ē datus curiali curie. filij sui
procreati efficiuntur curiales. dic vt ptz p ter. in. l. omni-
um. L. eo. No. in ver. pter q. sit quarto. q. ter. de cla-
rat hūc. S. vlt. In ver. si qs aut nō. ibi vel ex genere. Ex
quo nota. q. de genere meo dicitur cognati mei. vt pba-
tur hic. nā iste filij naturalis legitimus nō habet agna-
tum nisi patrē. vt. S. in. S. filij habet tamen cognatos ex
parte matris. vt in sti. de succes. cogna. S. vulgo. 7 in sti.
ad tertul. S. nonissime. 7 tamen hic dicit all. ex genē rē.
7 de istis verbis habuistis ter. 7 glo. sic exponētes. S. de
man. prin. S. optet autem. Ibi generi 7 legitimi natu-
ram q. habuistis. S. de incest. nup. S. sanctimus. et vide
quod habes in. l. j. ff. de iure iunitatis.

Tribus Quibus cū p cubina ptractis cōfectis
de tabulis instrumētis. primo nati le-
gittimi efficiuntur. siue postea alij liberi nascantur 7 vivāt
siue decesserint. siue nulli nati fuerint. imo prius etiā cō-
cepti 7 post totalitā instrumēta nati legitimi efficiunt
liberis legitimis extātibz. p mrimoniū succedūt illis p
sonis qbz succedūt illi q. re vera fuerūt ab initio legitimi.
sic etiā succedūt cognatis 7 agnatis patris 7 ecōtra
vt hic. ad idē. S. de incest. nup. S. dubitat. 7 facit optime
l. cū qs. L. de na. lib. 7 ex q. filij sint legitimi. c. rāta. se-
cus in his q. sunt legitimi p oblatōem curie. vt. S. eo. S.
filiū. L. de na. li. l. omniū in prin. 7 qd no. in. l. iij. e. ti.
legittimatō vō p rescriptū pncipis est idē q. legitimatō
p mrimoniū. vt videtur pbari. j. e. S. adoptivus. ibi. nā
sicut in ceteris ab initio rē. 7 p hoc facit iste ter. in ver.
reliq. de q. no. spec. in ti. de successione ab intest. S. j. ver. q.
de legitimatis. Quid autē iuris sit de legitimatis i
testamēto patno. an succedat agnatis 7 cognatis pris-
dicā. j. vt li. ma. 7 au. S. ad b. coll. vij. p. dicta distinctio
videt intelligi fm q. no. glo. i. l. hac pte. ff. vnde cogna.
q. indifficte die filij naturalē nō succedat agnatis pris.

Secō no. q. h. videt ter. q. legitimatō nō trahit res-
tro. dic em q. legitimi habet illas successiōes qs habet
hij q. ab initio sūt legitimi. 7 sic videt q. isti legitima-
ti nō sint legitimi ab initio. ad idē. S. S. 7 qm. in fi. pn.
7. j. e. S. 7 adoptiōes. No. i. S. si qs igit q. p. p. legitimi-
mare filios p mrimoniū. siue habeat legitimos 7 natu-
rales siue nō vt h. 7 dicto. S. de dubitatōe 7 d. tri. 7 semi.
S. si. S. q. mo. na. effi. leg. S. si vero solummodo i fi. Secus
i legitimatis p rescriptū pncipis. qz illi nō possunt legit-
timari extātibz filijs legitimis vt i. S. generalit. j. eo. v.
sti. d. nup. 7. S. q. mo. na. effi. legi. S. si vō nō habes. p. dati-
onē vō curie p. p. filios legitimare etiā supertātibz fi-
lijz legitimis. vt. S. S. si qs igit. ad idē 7. d. S. si vō nō ha-
bes. circa qd vide a. 30. i. sūma h. rē: 7 q. no. glo. vbi de b
plene. 7 vide p goff. i. sūma q. si. sint legi. S. octo modis.

Quero an isti filij legitimi p mrimoniū sequēs ad-
mittant ad ordines. 7 honores. 7 videt p istū ter. q. sic.
quo ad omnia habeant vt legitimi. ad idē in. S. dubita-
tionē p. dicto. 7 h. tenet glo. in. d. c. tanta. 7. c. innotuit ef-
de electōe. facit qd no. glo. in sūma de filijs presbi. S. q. si
quis. Quero qd de legitimato p principē vt habeat
vt legitimus q. ad oia 7 quo ad eccliaz. glo. tenet q. nō
lej. di. c. j. S. 3. quero an legitimatus per papam vi-

deatur legitimus quo ad actus seculares. et quo ad successiones: dicitur ut non per. et Inno. in. c. p. venerabile. extra qui. si. sint legi. sed cum per superiores. Quero. hic dicitur quod per sequens matrimonium concubine inveniuntibus dotalibus instrumentis filij legitimatur: quero an de iure canonico regant dotalia instrumenta: putarem quod non. quia tunc dicitur simpliciter. quod sufficit esse tractum. ut dicto. c. tanta et ita obtinui in curia episcopatus. Querit hic Jo. de bel. an filius naturalis natus ante legitimum matrimonium et legitimatus per sequens matrimonium tractum post natiuitatem legitimi habeat ius primogeniture. et preferendus sit filio legitimo et naturali nato. ex forma constitutionis dicentis. quod primogenitus preferatur. et determinat quod non. et ita dicit quod disputado tenuit Jo. an. et inter alia inducit hunc textum. nam dicit ipse. vos videtis hic. quod isti legitimi habent illas successiones. quas habent illi qui ab initio sunt nati legitimi. ut hic. et s. e. s. adoptionis in fi. sed inter illos qui ab initio nascuntur legitimi. preferitur primogenitus ut hic: et ille qui fuit natus legitimus qui post natiuitatem eius fuit legitimatus. cum ille legitimus non consequatur nisi id quod consequitur ille qui ab initio est legitimus. nec enim dicit iste textus. dicit ipse. quod legitimus perinde habeat. ac si esset natus. quam vim habeat ista legitimatio. non autem trahat retro effectus eius legitimationis. et hanc disputadoem ponit Jo. an. in. c. sine culpa extra de reg. iur. in mercurialibus. et salua semper sententia veriori. videtur posse dici contra. ratio. quia legitimatio retrahitur et perinde habet legitimatum. ac si esset legitime natus. ut. l. qua in provincia. ff. de ritu nup. et sic debet preferri legitimatio nato post natiuitatem filij naturalis. qui fuit legitimus post natiuitatem veri legitimi. Non ob. iste textus. et dicitur. s. et qui in fi. prin. j. c. s. adoptionis in fi. quia fateor quod non sunt ab initio natiuitatis vel vere conceptionis legitimi. sed sunt legitimi a tempore natiuitatis vel conceptionis per fictionem que fictio ad tempus conceptionis retrahitur. ut. s. probauit.

Sugitur Per rescriptum principis legitimari possunt filij in casibus hic positus et alijs similibus. Item si pater mortuus in testamento sibi heredes scripsit filios naturales. volens eos esse sibi legitimos. successores filij in rescripto a principio impetrato legitimi efficiuntur. Item quibus enim modis dicitur et naturalis ad ius legitimum post productum. est verum si ipsi filij naturales ab initio senserunt vel ex post facto ratum habuerunt adopt. modo per legitimatone filiorum olim seruato penitus sublato. h. d. et cu. illo. s. conuoc. s. qui. mo. na. effi. legi. a principio usque ad. s. illud quoque. No. i. ver. si quis ergo. quod legitimatio per rescriptum principis ita de mum locum habet si filij legitimi non existunt. ut hic et ibi. sicuti legitimi et. s. si vero pluris. et. s. qui. mo. na. effi. ci. le. s. si igitur patri. et sic patet quod legitimatio trahitur retro ad tempus natiuitatis vel conceptionis. nam restitutio natalium trahitur ad tempus natiuitatis. ut. l. ij. circa fi. et. l. fi. s. j. ff. de natalibus resti. l. de nup. l. imperial. circa finem prin. quod tene meti. propter hoc quod dicitur. s. pro. s. Et sit ista legitimatio per rescriptum principis in subsidium. videlicet illis casibus in quibus non potest fieri legitimatio per matrimonium. ut hoc textus. et. d. s. sic igitur. ver. aliter namque et ibi no. in. s. si vero pluribus ut ibi no. Ultimo in ver. sic agitur legitimatio. ibi preces offerant. hec declaratio et. no. hic forma legitimatoneis quando quis vult legitimare filium per rescriptum. j. qui. mo. natu. effi. legi. si igitur licentia ibi hoc ipsum dicentes et.

Siverois No. ter. ibi per quosdam fortuitos casus et. Et quo no. quod pater filium non potest legitimare per procuratorem. secus per mediam personam. nam si posset. non obesset sibi infirmitas vel alius casus fortuitus. nec esset necesse aliud remedium adhiberi. ad idem. s. qui. mo. na. effi. legi. s. si vero solimodo. et per hoc videtur textus. in. l. post mortem in fi. de ad-

op. ad idem. l. s. emancipat. li. l. iubem? ubi pater in emancipatone debet esse presentis. ad idem. l. de manu. l. nec mulierem. In primum quod possit pater petere filium legitimari per alium. nam rescriptum potest impetrare per procuratorem. habentem speciale mandatum. vel etiam per iunctam personam: si est rescriptum ad litem. sed si est rescriptum per gratiam. tunc potest impetrare per quemcumque. ut extra de rescriptis. c. non nulli et ibi no. et. c. ex parte decani. et quod possit a quocumque impetrari habetis in. l. vniuersas. l. de precibus. impera. offe. et no. in. c. fi. extra de procur. s. l. et dicit quod hec legitimatio fit per impetrantem rescriptum factum in forma. l. j. et. l. fi. l. de precibus. impera. offe. ut no. per glo. quibus modis na. effi. legi. s. sic igitur in glo. quod qualiter. glo. apparet quod potest impetrari a quocumque ut dicta. l. vniuersas. Non ob. l. in contrarium alii. nam hic in legitimatone nihil disponit. sed precipi pater disponenti presentis. sed in. l. contraria pater emancipat et dat in adopt. licet cum iudicis auctoritate. et ideo cum pater disponat est necessaria eius presentia nec potest fieri per procuratorem. cum civilis actus non sit in administratione paterna. ut no. in. d. l. nec mulier. et de hac. q. iudicio meo est casus videlicet. quod per procur. seu per alium quis potest petere filium legitimari in. c. per venerabilem. extra qui si. sint legi. ubi per alium fuit petita legitimatio filiorum. ut ibi patet in prin. c. Nec ob. quod ibi fuit probata petitio. quia non fuit improbat. ex eo quod per alium non potest petere hic pater. sed ex eo quod filij qui per eum legitimi erant nati de adulterio. ut in fi. illius. c. Restat modo rñdere ad textum. huc et ad dictum. s. si igitur licentia qui bus rñde quod iste textus. non ob. nam noluit hoc dicere legitimatio non potuerit peti a patre per procur. Sed cum dicitur sit. quod pater potest petere legitimari filium offerendo preces precipi. Dicit imperator quod si fuerit impedit? ne adhuc in morte habeat illud remedium. non tamen negat quod dum virum non poterit per procur. petere. No. ob. l. de his qui ve. ipe. l. oēs ubi ipse trās veniā etatis a principe. si vult ad honores puenire. debet coram iudice venire ad producendum rescriptum et ad faciem dum probat. quia ideo presentia persone requirit. quia oportet quod probet sit maior. xx. annis. et probet de probitate mortis et vite. quod probatio clarior sit si persona est presentis quam si est absens et facit per procur. cum multa colligantur ex aspectu et presentia persone. ut. l. in. ff. de testibus. et ff. de minoribus. xxv. annis addito. preces necesse est generale quod non possit fieri per procur. quia hoc locum tamen in masculo non in femina veniā etatis impetrare. ut. d. l. oēs. s. feminas.

Qualiter legitimari fieri. Subaudi et legitimari fiat in textu. ibi hec quod dices. s. quod sunt in. s. illud tamen de modo legitimandi. Opp. ad. s. si vero his. et ut per procur. non sit necesse. quod filij supplicet principi. j. ut liceat maior. et aui. s. et ad hec posita. l. s. na. li. aut. ite si qs. So. ut no. h. i. glo. super verbo principis. quia glo. no. et tene menti. quod ponit verum intellectum istius. s. et illius. s. ad hec. Tenio ad nrm. s. et no. quod filius naturalis inuente non legitimatur. ut h. et. s. si quis aut legitimus. s. e. et est casus finem vna le. ff. s. h. g. s. ut sui vel alieni iur. l. fi. Secundo no. ter. finem glo. super verbo. no. e. quod legitimatio est de voluntaria iurisdic. et no. per glo. i. c. p. venerabile est quod si. sint le. p. goff. i. summa et si. sint le. s. sed cum superiores. Tercio no. ter. ibi dicitur et filij h. ratum habuerint. quod absens potest legitimari. ter. e. h. p. quod optie. l. de emancipat. li. l. iubem? ubi absens potest legitimari per principis rescriptum in forma illius. l. In primum videtur. l. neque absens. ff. de adop. ubi absens non potest adoptari. s. dicit quod ibi legitur in adoptione. hic vero in legitimatone. Quero quod possit esse ratio diversitatis? rñdeo quod mihi videtur quod possit esse ista persuasio. quod regrat presentia adoptati. quia circa personam adoptandam regratur quod causa cognitio. videlicet ne adoptandus sit maior eo qui ipsum adoptat. ut. l. si presentis. i. ff. de adop. s. minor in fili. e. i. h. p. ex aspectu corporis apparere. ideo regrat presentia persone adoptati. ut dicitur. s. s. procedenti in alia. q. Item no. in v. et h. dicitur. quod legitimatio per principis rescriptum fit in subsidium videlicet in illis casibus in quibus non potest fieri legitimatio

p. m. r. m. o. n. i. u. q. casus ponit in. §. illud tñ. s. eo. 7. §. reli
 qui igit. Secdo no. huc ter. q. legitimat. p. principis
 rescriptus succedit fratribus agnatis 7 cognatis p. r. s. 7
 eontra. naz. habet illas successiones actiue 7 passiuē q. s.
 habet h. q. ab initio legitimi. ter. ē. h. c. q. d. tenet spe. i. ti.
 de suc. ab inte. §. j. d. de legitimatis. d. i. r. s. e. §. tribus. d.
 reliqui. Op. ad. §. generalit. h. c. dicit q. p. r. nō cogit
 emancipare filiu. p. tra in. l. si lenones. L. de epi. au. L. de
 specta. l. si. li. r. j. So. vt i. glo. cū qua p. cor. q. d. no. in. l. nō
 pōt. ff. de adop. 7 isti. q. mo. ius pa. po. sol. §. vlt. Querit
 nit glo. an filius cogat erire de p. r. a. p. r. a. te. ex eisdez cau
 sis ex quibz ipe pōt patrē cogere vt ipm emancipet. Glo.
 hic tenet q. nō p. suas rōnes. 7 cū hac glo. p. cor. q. d. no. i.
 l. nec auus. L. de emā. li. 7 insti. q. mo. ius pa. po. sol. §.
 fi. 7 oēs istas glo. Ja. de are. repbendit p. ter. l. quidam
 cū filiu. §. s. videamus. ff. de v. ob. dic vt ibi. Querit
 glo. in d. si. si vō plurimis. quot sūt casus in quibz pmit
 titur ista legitimatio. ita demū si filij nō existūt legitti
 mi 7 naturales. Glo. sup. verbo in quibz dicit. q. tres. 7
 no. bene trinū casum. q. ista glo. declarat. §. ad hoc. h. c.
 all. 7 autē. item. L. de na. li. vbi glo. alqd tangit. 7 vide
 q. d. no. in. c. p. tuas extra qui si. sint legi. 7 quod no. gōf.
 fre. in sūma qui si. sint legi. §. octo modis. Ultio Ja.
 de bel. hic ponit quādam. q. quā disputant. 7 est talis.
 Rex p. cessit p. uilegiū seu beneficiū ciuitatibz seu ciui
 bus regni sui. modo q. r. i. q. ciuitas 7 q. p. sone p. t. neant
 appellat ciuitatis vel ciuiū. dic vt i. d. sua disputatōne.

Discretis Liberi naturales s. m. formaz hic
 traditā ex testamto vel ab intesta
 to succedūt 7 alimēta p. seq. debēt. odiosi vō liberi ab omī
 successiōe taz ex testamto q. ab intestato penit. excludūt
 7 alimēta etiā a p. r. e. p. r. e. nō debēt. nec sūt liberi no
 minādi. h. dicit vsq. ad h. Et h. z. duas p. r. s. Primo po
 nit de successiōe naturaliu liberorū i. ciuili curia p. m. s. s. a
 Secdo ponit de successiōe liberorū odiosū a curia. p. h. i. b. i.
 ta. s. c. d. ē. in. §. quidē. vsq. ad. §. q. bus daz vñ sumit autē.
 L. c. ti. Item ex. §. vlt. sumitur aut. ex p. p. l. r. u. L. de na.
 li. §. bi. 7 l. donati. Quid si soli 7 naturales filij existant
 nō p. cubina. dic. vt no. i. l. i. §. L. de na. li. No. i. §. si q. s.
 aut. q. filij naturales debēt ali. vt h. c. 7. j. e. §. si q. s. igit.
 ff. de li. agno. l. si q. s. a liberis. S. idem scripsit. 7 ibi nota
 tur. Secdo no. q. d. hic videt. ter. q. filius naturalis suc
 cedit p. r. i. nō habēt filios naturales 7 legitimos i. dua
 bus vncijs ab intestato. 7 vltra istas duas vncias. n. i. b. i. l. o.
 minus debz habē alimēta v. b. o. n. i. s. p. a. t. r. i. s. ita videt vel
 le iste ter. 7 glo. dicit sup. verbo vnciaz. quā glo. no. s. fa
 cit de tri. 7 semi. §. p. s. i. d. e. r. e. m. §. s. i. p. s. e. n. s. 7. p. i. s. t. a. g. l. o. s. a.
 cit q. d. ibi dicit optime. 7 iste ter. dū dicit alimēta dās 7 c.
 intellige dās. s. p. m. o. r. t. e. p. r. i. s. 7 h. c. i. t. e. l. l. e. c. t. u. p. n. o. v. o. l. u. i. t.
 se sentire glo. istā. hoc etiā apparet ex glo. q. ē. i. §. si quis
 igit. j. e. q. q. r. i. t. an p. r. dū viuit teneat filios naturales ale
 re. q. d. videt sentire glo. q. h. c. ter. loquit de alimētis q. p.
 nāt p. m. o. r. t. e. p. r. i. s. q. d. al. s. si h. c. loqret de alimētis p. stan
 dis i. vita p. r. i. s. glo. illā. q. nō q. r. e. r. e. t. q. d. esset casus. vt h. c.
 possim. dicit hoc esse vez q. filij debet habē alimēta q. n.
 nō h. z. aliē vnde se alat. al. s. nō debēt alimēta p. r. i. s. t. a. r. i. a. r.
 dicte. l. a. liberis. §. s. filij sicut etiā dicim. de fratre q. d.
 bet alere sorores legitimas. 7 naturales. vt no. glo. in.
 d. §. si q. s. idē scripsit 7 in. l. j. L. de li. a. patre alen. q. d.
 est vez si soror nō habet aliud vnde se alat. vt. ff. vbi pu
 p. l. edu. de beat. l. qui filiu. 7 fm hoc illud verbū 7 ali
 menta dās eis debet intelligi q. danē alimēta a p. r. e. dū
 ipe pat. viuit. 7 ad hoc bene sequit q. d. dicit ter. q. s. i. v. n. u. z.
 remediū lex dederit naturalibz i. vita p. r. i. s. s. q. d. debeant
 a patre ali. aliud remediū debet p. m. o. r. t. e. p. r. i. s. i. n. t. e. s. t. a. m. t. o.
 defuncti. q. habeat duas vncias nō existētibz filijs vel
 p. i. n. g. e. Sed tamē precedēs opi. videt magis de mēte hu
 ius ter. 7. d. ver. patris 7 magis fauorabilis. Op. d. i.
 citur hic ibi oīno indubitatis 7 cōtra 7 c. 7 videt q. vbi

quis habet vnicā p. cubinaz. filij ex ea nati sint legitimi
 7 naturales. cū m. r. i. m. o. n. i. u. z. p. s. u. m. a. t. vt. l. in libero. ff. de
 ritu. nup. hui. timore facta ē glo. sup. verbo nuptiarū 7
 sup. verbo testat. que intelligit huc ter. quādo fuit facta
 protestatō. q. tamē tenebat eā vt p. cubinā. de quo no. i. di
 cta. l. in libero 7 p. By. in. l. in p. cubinatu. ff. de p. cubinis
 q. d. de iure canonico dicit. §. q. mo. na. effi. legi. §. illud.

Si quis igitur No. ter. notabilē 7 mē
 ti tenēduz. q. in illis ca
 sibus 7 p. illa portione succedit pater filio naturali. in
 quibz casibz 7 p. qua portōe succedit filius naturalis ipsi
 patri naturali. 7 idē in alimētis. ter. est no. hic ver. i. q.
 bus. quā. q. mouet a. z. o. in summa de legi. heredi. in fi. 7
 dicit. q. forte eodez modo succedi potest filio naturali 7
 spurio. quo succedit filio naturali pat. vt ita sit par ra
 tio pietatis. arg. l. nam 7 si parētibz. ff. de inoffici. testa.
 §. pla. vō dicit q. pater semp succedit in totū filio. nō so
 lum si est naturalis tñ. sed etiā si est spurius. sed de opi.
 a. z. o. est casus hic. licet ipe nō alleget ibi huc. §. sed ipse
 hanc opi. firmat 7 allegat hunc ter. in summa de na. li. §.
 ab intestato. Querit glo. an pater dū viuit teneatur
 alere filios naturales. dic vt in glo. j. que facit ad id q. d.
 dicit. §. in. §. si quis autē. Quero. hic dicit qualif filij
 us naturalis p. r. i. n. a. t. u. s. ex vnicā p. cubia habeat ius suc
 cedi suo fratri legitimo 7 naturali. vide a. z. o. in sum
 ma. L. de legi. here. §. si. facit. l. si. in fi. 7 q. d. ibi no. L. d.
 na. li. Quero an filij naturales nati ex eodez patre 7
 duabz p. cubinis inuicē sibi succedāt. dic vt no. in glo. l.
 hac p. te. ff. vnde cognati. vide spec. in ti. de successiōe ab
 inte. §. j. ver. quid de natis filijs. Quero q. d. de natis
 ex eadē matre 7 ex diuersis patribz sine dubio inuicem
 succedūt. vt dicit. l. hac parte. 7. l. spurius. e. ti. 7 insti. d.
 successiōe cogna. §. q. d. vulgo. Et iste ver. in quibz indu
 citur ad. q. p. j. glo. hic. videlicet. q. sicut q. r. t. a. debita de
 scendentibz ē aucta. ita quarta debita ascendētibz debet
 esse aucta. cū equalitas debeat esse inter patrē 7 filiu. de
 qua questione habes. §. de heredibz 7 falci. §. primū ita
 q. 7. s. de tri. 7 semi. §. j. in fi. 7 in autē. noui. s. i. m. a. L. de
 inoffi. testamen. Secdo inducit Ja. de bel. q. sicut pa
 truo succedit nepos. vt. r. coll. imperator lota. c. j. in fi.
 7 e. c. o. u. e. r. s. o. p. a. t. r. u. s. u. c. c. e. d. i. t. n. e. p. o. t. i. de qua. q. no. ipe. §. e.
 §. filiu 7 ibi dicit. Ultio circa istos. §. aduerte. q. po
 sito q. filij naturalis succedat patri ab intestato 7 ex te
 stamto fm formā hic traditā. tamē p. tra testamētuz pa
 ternū nullū habet remediū. vt no. per glo. in. l. iij. i. p. n.
 ff. de libe. 7 postu. 7 insti. de inoffi. testa. §. tantum autē
 in prima glo. nisi talis filius esset legitimatus. q. tunc
 contra testamentuz. paternum remediū omnino sibi
 competeret. q. d. competeret filio ab initō nato legitimo
 7 naturali. vt. §. de incest. nup. §. dubitatur. 7 no. §. q.
 mo. na. effi. le. in prin.

Ultima si quidem No. q. nati ex il
 licito 7 nepharo
 coitu non sunt legitimi filij nominandi. nec veniūt ad
 successionem paternam. nec ali. debent a patribz. Sz
 quero qui dicuntur nati ex damnato coitu. vt non debe
 ant filij nominari. dic vt in glo. super verbo participiū
 idem no. in autē. ex complexu. L. de incest. nup. 7 in au
 ten. incestas. e. ti. 7 in cap. referente extra qui si. sint le.
 Et an isti succedant matri. dic vt insti. ad officianū.
 §. nouissime. 7 quod ibi nota. 7. L. ad orfi. l. si qua illu
 stris. 7 in dicta autē. ex complexu. Et eodem modo di
 cas in alimentis an debeant ali. de iure canonico a pa
 tre. 7 dic q. sic vt in cap. cum haberet extra de eo qui
 durit in matrimonium 7 c. 7 cap. per venerabilem. ex
 tra qui si. sint legi. Sed licet de iure canonico debeant
 ali. tamen succedere non possunt. vt in cap. tanta. 7 ca.
 referente. 7 in cap. per venerabilem extra qui si. sint le
 gi. 7 quod nota. in dicto cap. cum haberet. Querit

glo. pone q̄ pater instituit 7 filiū suū spurium substituit. an tenet substitutio? Glo. dicit fore distinguendū aut substituit vulgariter vel pupillarit̄ 7c. v̄ dic dicit glo. q̄. l. bis loquit̄ quādo substituit̄ qui p̄t a patre aliqd cape- re. v̄puta filiū naturalis. secus si nullo mō vt spurio sed tene precedētē opinionē tanq̄ no. q̄ dicta. l. bis qui lo- quat̄ in spurio. 7 eā tenet specu. quē vide circa istā que- stionē positā in glo. vt ip̄e no. in titu. de success. ab inte- stato. S. j. v̄si. sed an natis. 7 v̄si. sequenti. Et ibi no. idem no. i dicta autē. ex p̄plexu. 7 p̄ azo. in sūma de na- li. S. qd si ip̄eratoz. 7 p̄ doc. i. l. j. de nat̄alibz liberis. De testibz. Rica.

Estius propter pro

batōnes. Iste titulus habet. xij. partes
Primo ponit exordiu. Secundo ponit
de testibz adhibitis ad testimoniu in iu-
dicijs. Tercō de testibz adhibitis i in-

strumētis. Quarto ponit de testibz sibi uicē p̄radicen-
tibz in dictis eoz. Quinto q̄t 7 qualit̄ testes pducantur.
Sexto ponit ex quo loco pducant. Septimo de statu te-
stium. Octauo ponit de testibz inimicis. Nono de p̄so-
netis. Decimo ponit quo tpe testes ad testimoniu ad-
mittant. Undecimo ponit. l. antiquoz p̄firmatō. Duo-
decimo ponit hui⁹ p̄stitutōis p̄mulgatō. secunda in. S.
nos igit̄. tertia in. S. 7 licet. quarta in. S. si vero quidā.
quinta in. S. qz vero. sexta in. S. 7 qm̄. septima in. S. si ve-
ro dicuntur. octaua in. S. si v̄o quis dicat odiosus. nona
in. S. qm̄. decima in. S. si v̄o vero. v̄ndecima i. S. oibz. duo-
decima in. S. que igit̄. Et vsqz ad. S. 7 licet breuē h̄ dicit
Testiu utilitas p̄pter p̄batōez adinuēta est. 7 testiu fal-
sitas e obuiandū. l. antiqz de testiu. p̄batōne loquēti-
bus p̄firmatis. Item testes bone p̄ditōnis 7 fame debēt
esse ignoti aut vilissimi. etiā ad testimoniu festinatēs et
se offerētēs nō admittuntur. vt eoz dictis credat̄ sine tor-
mētis. hoc dicit. No. q̄ testiu utilitas p̄pter p̄batōem
est adinuēta. Secūdo no. q̄ testiu falsitas est obuian-
dum. nā quilibet ad testimoniu admittit̄ nisi specialiter
sit p̄hibitus. Tercō no. q̄ edictū de testibz est p̄hibitori-
um. nā quilibet ad testimoniu admittit̄ nisi specialit̄ sit
p̄hibitus. vt hic. 7 in. l. iij. ff. e. Quarto no. i. S. sancim⁹
q̄ credit̄ testi posito in dignitate. 7 magisq̄ pagano. cō-
cor. ff. e. l. iij. i. p̄zin. Quinto no. q̄ testes vilissimi 7 igno-
ti ad testimoniu nō admittuntur. vt eoz dictis sine tor-
mētis credat̄. vt hoc. S. sancimus. v̄. si v̄o ignoti. Sexto
no. in dicto. v̄. ignoti. q̄ testes debēt cognoscē p̄rabētēs
de quo in. l. iij. S. j. ff. e. 7 extra de testi. c. causas. dixi. s.
de here. 7 fal. S. si v̄o absunt. Septimo no. ter. cum glo.
no. sup. v̄. festinantē. q̄ testes qui offerūt se ad testimo-
niū dicendū cum nō sint cita. i. p̄sumunt̄ suspecti 7 ideo
eis nō credit̄ sine tormētis. ita exponit hunc ter. festina-
ter 7c. Ja. de bel. quod cum festinantē. i. ad testimoniu
se offerentē. Alibi exponit festinantē. i. non citati. 7 sic
talibz non citatis qui se sponte offerunt non credit̄ sine
tormētis. sed cū tormētis sic. qd tene mēti. qd lat⁹. j. de
clarabo. Octauo no. ter. ibi nil celef̄ veritatis q̄ testis
debet p̄ v̄traqz pte dicere veritatē vt hic. 7. L. de epis. et
cle. aut. si iudex. 7 videbitis. j. d. san. epi. S. nulli. Que-
ro. dicit̄ i p̄zin. hui⁹ ti. 7 calliditate 7c. q̄ro qd sit callidi-
tas. Bic vt i glo. q̄ etiā ponit qd sit fallacia. ex q̄ habes
q̄ falsitas p̄mittit̄ nō solū dicēdo qd nō ē. sed etiā i tacē-
do veritatē de quo in. l. p̄biteri 7 aut. p̄biteri. l. d. epi.
7 cleri. Quero i. v̄. licere. vbi legillatores h̄ p̄hibuerūt
Bic vt in glo. sup. v̄bo licere q̄ dicit aliqs testes ip̄o iure
repelli. 7 aliquos repelli officio iudi. No. etiāz. glo. sup.
v̄bo plurimis al̄ est sup. v̄bo. non alit̄. q̄ dic. q̄t sunt mo-
di. p̄bandi. qd dic vt in eadem.

Sancimus. Quero. an admittet̄ in testa-
mento aliqs qui nō sit p̄bat⁹
aliquo de p̄dictis modis videlicet ratōe dignitatis mi-

litie. officij. vel diuitiaz. Glo. sup. v̄bo officij dicit q̄ sic
vt p̄t in. d. aut si nō tale 7c. 7 no. sup. v̄bo ex v̄troqz ratō
est. qz glibet p̄sumit̄ bon⁹ nisi p̄bet̄ p̄trariū vt. ff. d. le. ij.
l. cū quidā. l. d. inoffi. testa. l. oimodo cū si. 7 q̄ quilibz
testis p̄sumat̄ bonus nisi p̄bet̄ p̄trariū. no. glo. i. c. j. ff.
e. patet q̄ q̄ etiā paup̄ p̄sona 7 nō erissēs i dignitate vel
militia: p̄t esse testis. licet magis credat̄ positus i digni-
tate puta doctoz 7 militi. Et de hoc an paup̄ admittat̄
ad testimoniu. no. in. l. iij. in prin. ff. eo. 7 dic vt habes i
ter. 7 glo. ff. de testi. c. si qui testium. ibi. 7 qd iuris sit.

Quero hic glo. an iudex debet ingere de veritate bo-
nitatis 7 legalitate. Dicit glo. sup. v̄bo officij in si. q̄ sic
7 no. eam. 7 fiet ista inquisitō a iudice ex suo officio. ita
no. glo. no. in. l. iij. in prin. sup. v̄bo. inimicitie. ff. eodem
Sed circa hoc q̄ro. an testis possit interrogari a iudice d
omnibz his de quibz iudex p̄t q̄reze ab aliqua p̄sona 7
inuestigare. dic vt no. extra. e. c. cū causaz in glo. sup. ver-
bo d̄ causis qd tene mēti. Quero glo. an eo ip̄o q̄ q̄s
est artifer repellat̄. Glo. sup. verbo interrogari dicit q̄ nō
sed ex eo q̄ ignobilis. qui aut̄ ad hoc dicant̄ ignobiles.
dic vt in dicta glo. sed alibi habet q̄ viles p̄sone dicunt̄
p̄sone pauperes. vt. s. qui. mo. na. effi. legi. S. quisqz af-
7. s. d. man. prin. S. si tibi. Quero. dicit̄ hic q̄ talis te-
stis debet adhiberi. q̄ si de fide etiā dubitat̄. possit defa-
cili p̄bari q̄ eius vita est inculpabilis 7 moderata. sed
per quē bec p̄betur. Dicit glo. q̄ hoc debet p̄bari p̄ ali-
um. nō p̄ ip̄m testem quaz glo. no. sup. verbo moderata.
cui iunge glo. sup. v̄. officij in si. s. eo. 7 q̄ super ea dixi.

Quero. an infamis de facto admittat̄ ad testimoniu
7 videt̄ ter. cū glo. q̄ nō. ff. de sena. l. cassius. In p̄trariū
est glo. in. l. j. de sūma trini. 7 fide catho. bec est veri-
tas. nō ob. glo. l. cassius. qz qd glo. dicit̄ ibi. ad dignita-
tem iudicis non ad testimoniu referas. ad quā digni-
tatem infamis de facto non admittitur. vt. l. nemo. l.
de digni. li. rj. 7 pro hac opi. facit quod no. in. l. j. ff. de
his qui no. infami. l. ex qui. ca. isa. iro. l. nulla. vbi glo
se dicunt. q̄ tñ sunt duo effectus infamis effect. videli-
cet q̄ repellit a dignitate. Item quia facit admitti ad te-
stamentū querelam fratrem qui al̄s nō admittitur. vt. l.
fratris. l. de inoffi. te. Patet ergo q̄ a testimonio non
repellitur. dic hoc esse verum. sed tamen cum tormētis
debet admitti. vt. l. iij. S. l. iul. in glo. 7 sine. ff. e. 7 ci mi-
nus creditur q̄ alij testi non infami. quod intellige esse
verum. tam in criminalibus q̄ in civilibus causis. 7 de
iure civili. sed de iure canonico infamis de facto admit-
tatur in causa civili. 7 etiam in criminali vbi civilit̄ agi-
tur. secus si criminaliter. vt est ter. 7 glo. in. c. testimo-
niū. e. ti. 7 in. c. si. extra. e. 7 vide spe. in ti. de testi. S. j. v̄.
Item q̄ est infamis. vide. ij. q. j. c. episcopi. apli. de infamē-
me. de iure non est dubium q̄ a testimonio repellitur. vt
dicta. l. iij. S. l. iulia. Quero. pone q̄ homicis vnius
ville admittantur in testem p̄ra alium. an valeat. Glo.
hic in prin. huins. S. tenet q̄ sic quā no. 7 eaz tenet spec.
in ti. de testi. S. j. v̄. omnes. vbi de hac glo. facit mentio-
nem. Item quero nūquid al̄s infamis cōtra infamē
admittatur i testem. dic vt per glo. in dicta. l. iij. S. l. iul.
ff. e. 7 spe. e. ti. S. j. v̄. item q̄ est infamis. Sed nunqz
excommunicatus contra excommunicatum. vide dictū Ja-
co. de are. in. l. si mulier. ff. so. ma. Sed pone q̄ repel-
lit̄ mibi obijcere crimen illud v̄ defectum. dic vt no. in
glo. in. c. testimonium extra eo. 7 quod no. spe. in ti. de
testi. S. j. v̄. sed pone q̄ repello. Ultimo circa hunc. S.
no. ter. ibi per dignitatem aut militiam 7c. nam hic vi-
detur ter. q̄ militia non sit dignitas cum hic ponantur
vt species sepeate. d̄ quo est ter. in. l. fi. l. qui mili. nō
possunt li. rj. de quo ibi dicam.

Si vero ignoti. Quero. an videtur q̄ igno-
rum testimonium non admittantur. vt. s. e. S. sancim⁹. 7. S. licē

aut. So. illi. S. intelligunt fm istu vicz q vilissime pso
ne admittant cum tormentis vt hic dicit. quod qñ sit ve
rum. j. dicam. Itē admittunt in subsidium nō als. 7 sic
primam 7 secundā so. simul iunge. 7 vide circa hoc quod
nō. v. q. v. c. illi. Sed cōtra hoc oppo. 7 videt q viles
psone 7 nō fidedigne admittant etiā sine tormentis. vt.
j. e. S. 7 licet in fine. d. si dō huiusmodi. 7 ibi nō. so. ibi
loquit in testibz qui sunt a ptribz rogati. qui licet si als n̄
essent a ptribz rogati nō admitterentur sine tormentis
tñ eo casu admittunt. licet nō sint persone fidedigne. 7
hanc so. tenet Ja. de bel. Habemus ex opinione glo.
q vilissime psone nō admittunt sine tormentis nisi sint
testes rogati a patribz quam opi. videt tenere azo in sū
ma de testi. Sed possemus forte dicere. q etiā viles ps
sone admittant in testimonium sine tormentis. hoc pba
tur in si. in. l. vnus in prin. ff. d. questionibz vbi de porta
tus in insulam 7 statu liber admittitur sine tormentis. 7
tñ stat q sunt viles 7 abiecte psōe. Nō obstat iste ter.
ga videtur requirere duo ad hoc vt torqueant. primo. s.
q sint viles 7 ignoti. scdo q temptent corrumpere veri
tatem. 7 licz vilis persona ad testimonium sine tormen
tis tenendo istam opi. possit admitti. nō tñ ei adhibetur
tanta fides sicut alijs. vt. l. ij. 7. iij. ff. e. habes ergo fm b
q viles psone possunt torqueri si fessinant corrumpere
veritatem vt hoc 7 dicto. c. illi. v. q. v. Item possent tor
queri si conuincerentur de mendatio. vt. l. vni. S. testes
ff. de questi. De alijs aut testibus nō vilibus. quid iu
ris sit dic q si sunt positi in dignitate. aut est dignitas
clericalis 7 nō possunt torqueri. sed aliter de falso puni
untur. vt. l. de epi. 7 cleri. autē. presbiteri. 7 l. presbiteri.
ri. preter q in vno casu tñ. scilicet si vacillant. vt. l. nul
lum. l. de testibus. licet lex illa videat loqui in dignita
te sacerdotali. Si dō sunt alij testes nō positi in dignita
te. tunc si sunt diuites 7 bone fame nō possunt torqueri
nisi in duobus casibus. Primus est si vacillat. vt. l. ex
libero in prin. ff. questionibus. secundo si conuincitur d
mendatio. vt. d. l. vnus. S. testes. 7 quod dixi de tortura
in casibus predictis habet locum in criminali 7 civili.
vt no. in preall. l. ex libero. 7 probatur. in. l. diuus. j. re
sponso. e. ti. Alterius oppo. hic innuit q testis sponte
veniens nō admittitur. immo videtur q admittatur et
nullo modo cogi debeat. vt. ff. e. l. iij. S. l. iulia. 7 in. l. in
uiti. e. ti. So. veritas est q testes prout. l. illa loquitur
admittuntur sponte. tamen nō coguntur vt ibi dicitur.
debent tamen esse citati. non tamen eis licet se offerre.
vt hic dicitur. 7 hanc so. tenet Ja. de bel. q ille psone
de quibus ibi loquitur nō debent inuiti denunciari. ita
q inuiti cogantur deponere. debent tamen citari ne pre
sumatur se sponte offerre 7 se inuitis operas suas inger
rere. az. l. que omnia. ff. de procur. cum si. nō em̄ per sim
plicem citationem testis dicit cogi sed moneri. 7 istam
monitionem bene possunt sustinere psone de quibus lo
quitur. l. contraria. 7 post illam monitionem que fit p
simplicē citatōz sequit coactio. 7 hanc coactionē nō pa
tiant psone de quibus loquit. l. illa. sed alij testes sic. vt
l. si qñ. l. de testi. 7 hec distinctio q primo pcedit moni
tio. scdo sequat coactio ponit in. c. sup eo. extra de testi.
cog. 7 ibi no. in glo. sup ver. nō cogendi. 7 qd prima cita
tio nō sit coactio. apparet. eo q post monitionē alicuius
pvideat pra testes. 7 illa dicit coactio vt patz in. c. j. 7
ij. e. ti. 7 sic p̄ intelligi quod no. p glo. d. eo q sponte fert
testimonium in. l. post legatū. S. bis dō. ff. de his q vt indi.
7 qd nō. in. l. g. cum maior. S. si dō accusat. ff. d. bonis li.
7 intelligat sponte sine coactioe. tñ pcedēs coactio ē ne
cessaria ne psumant ingerere inuito vt. s. dixi. 7 ita in
telligat glo. que dicit. q ille psone sponte admittunt vt
no. in dicta. l. inuiti in si. 7. iij. q. j. S. Item. l. iul.

Et licet. In confessione soluti debiti in instrum̄
tis tracti sunt adhibendi testes q non
sint fortuiti vel transeuntes. quod etiam in testamento

seruatur iure antiquo sublato. b. d. Nota ex isto. S. cas
in quibz testes dñt esse rogati. Sed oppo. hic innui
tur q sufficiunt duo testes. contra. immo requiruntur
v. vt. l. testium. l. de testibus. veritas est q hic. S. intel
ligitur determinate fm illam. l. testium. 7 hanc opi. tes
nent doc. in auten. rogati. l. de testi. licet glo. ibi aliam
so. ponat. Sed contra hoc oppo. 7 videtur. q non re
quirantur tot testes. vt supra de instru. cau. 7 si. S. vt au
tem. So. vt nota. in dicta. l. testium in. ij. q. sione. Que
ro. quid vult iste ter. ibi dicere. aut causam testimonij.
7c. dic vt in glo. super ver. causaz. Et circa hanc glo. an
testes de beant interrogari de circumstancijs scilicet an
tempus erat nubilosum. 7 de vestibus 7 de si. vide glo.
in dicta. l. testium 7 ibi per doct. in vltima. q. Itē an te
stes de beant interrogari de tempore vt de loco vide glo.
in. l. hoc carmen. ff. de testi. 7 per doc. in dicta. l. testium.
l. e. in. ij. q. 7 vide glo. iij. q. iij. S. itē in testibus. 7. q.
ir. c. nihilominus. Circa illud quod glo. dicit an testes
de beant interrogari 7c. vide glo. ff. ad fill. l. prius. 7 in
l. ij. S. Item labeo. ff. de aqua pluui. arden. super verbo
memoria. 7 circa omnia predicta vide ter. 7 glo. i. c. cū
causam. extra de testi. 7 quod ibi nota. per Inno. 7 vide
quod nota. spec. in ti. de testi. S. iam de interrogatorijs.
ver. fuit aut. 7 ver. item de tempore. Ex hoc ter. dicta
glo. super verbo causam sumit az. q testis debet causaz
sui dicti reddere. quod est verum si fuerit de causa inter
rogatus. als eius testimonium valet sine causa. vt no.
in. l. solam. l. de testi. 7 de no. op. nunci. l. j. extra de res
scriptis. c. si quādo. 7. iij. q. iij. S. item solaz. 7 spe. in ti.
d. testi. S. j. ver. item q interrogatus. quod est verum in
his que possunt p̄cipi p sensum corporeuz. puta si testis
dicit vnus deponit pecuniā 7 si. sed si reddat testimoni
um sup eo qd sensu nō p̄cipit. vt puta si dicit ticiū dñm
talis rei. tūc nō probat nisi reddat causam dicti sui. po
sito q d cā nō interrogat. ratio ga testis debet deponere
p sensum corporeum. vt. l. g. in testamēto in si. ff. de testa. et
l. ij. rñso. ff. de his q in testamēto del. facit qd no. in. l.
testium. l. e. 7 ibi p̄ doc. sed cū testis dicit. q talis sit dñs
nō p̄cipit istud sensu corporeo s̄ p intellectū. 7 tūc testi
ficat de eo qd est ius nō de eo qd consistit in facto. ita de
terminat Inno. in. d. c. cum causam. 7 spe. in ti. de testi.
S. nūc tractandum. ver. vt aut plenius vsq ad ver. por
ro. Quero qui sunt casus i quibz requiritur q testes
sint rogati ter. hic ponit tres. adde quartū in antē. ro
gati. l. de testi. 7 in glo. j. S. sed si instrumenta. s. de in
stru. cau. 7 si. vicz in repudio. 7 pbat p. l. nullus. ff. de
repu. 7 ibi glo. hoc idem tenet pla. in. d. antē. rogati. q i
repudio requirantur testes rogati. sed glo. in. q. ix. S. de
his determinat idem quod in dicta. l. nullum. 7. xxx. q.
v. c. nosra res. in quibus vide quid iuris sit i matrimo
nio. 7 circa predicta vide spe. in ti. de testi. S. j. d. sint ro
gati. Ultimo ex hoc ter. dicit Ja. antiquus glosator
q concessio facta. extra iudicium coram vicinis valet. 7
idem no. ipe. l. de confes. l. vnica 7 in. l. qm̄. ff. de infan
ti. Sed glo. hic super ver. p facienda solut. 7 in all. l.
vnica dicit habere locum quando confessio fit ad libera
dum. secus si ad obligandum. quia tunc non valet nisi
fiat in iudicio. vel nisi fiat cum causa vt habes in glo.
7 sic potes arguere ex hac glo. q confessio facta coraz vi
cinis absente parte valet si fiat ad liberandum. vt nota.
in dicta glo. dicte. l. vnice. l. de confes. sed potes respon
dere q iste glo. paruz faciunt. quia iste glo. nō excludit
partis presentiam sed p̄sentiam iudicis. 7 hoc p̄ in eo
q dicit. q si talis p̄fessio fuit facta ad obligandū cuz cā
valet. sed sic optet q intelligat cum ptis p̄ntia. als nul
lo modo valet etiam facta cum causa. vt. l. certū. S. si gs
absēte. ff. de p̄fess. 7 i. l. j. 7 vult. d. iterro. act. S. d hac
q. an p̄fessio ad liberandū. vt pactū de nō petēdo factū ab
sēte p̄t. p̄t. vid glo. i. l. 7 hēdi. S. iulia. 7 i. l. j. S. idē
i duobz. ff. de pac. 7. i. l. pom. scribit. ff. d. neg. ge. p. guil.

de cu. 7 p glo. in. l. non solum. §. liberatōis. ff. de li. lega.

Ultimo nō. ter. cū glo. super vbo suspicijs in .v. si vō nō hñōi. q. vilis psona 7 nō fide digna admittit ad testimonium sine tormēto. vbi testis rogat a partibz. 7 hoc etiā tenet Ja. de bel. licz si nō esset rogat a partibz nō admittet ad testimonium sine tormēto fm opi. glo. h. 7. §. pri. §. Ultimo circa hoc an vilis psona admittat ad testimonium sine tormētis potes dicere vt diri. §. pri. res. spōso. Et sic rogatō testiu fm opi. glo. hic positaz opat vnum. vt admittat q. als ad testimonium nō admittit sine tormēto. vt hac glo. Item rogatio testis opat aliud. vt q. testificari nō cogit. tñ rogatus testificari cogit. vt nō. glo. i. l. inuiri. ff. de testi. i. glo. si. circa finem. quam tene bene menti.

Si vō quedam

Testi qui sibi i suo dicitur est ptrazi. fides adhibēda nō est. si vō testes sibi uicē ptrazi. tñ veriora pferētibz 7 dignioribz 7 in nūero plibz stādūz ē. Itē testes falsum testimonium deponētes puniēdi sūt. p errorem aut falsum testificatōis est pcedum. b. d. vsq. ad. §. ga vō. Et hē quattuor ptes. Naz primo ponit qñ testis ptraziat sibi ppi. Secūdo qñ testes sibi uicē ptraziunt. Tercio ponit de pena testiu dolose falsū testificatōis. Quarto ponit de testibz peiorē sibi ptraziētibz vlt fal sū dicētibz. secūda ibi i. v. aut alterutris. tercia in ver. si vō astu. quarta i ver. nisi. Quero de intellectu hui. §. dicit glo. primū rñsum loquit qñ testis sibi ppi ptraziat i suo dicto q. casu repellit. vt hic i prin. 7 alk. ad hoc suas. l. 7 facit. l. ij. ff. de testi. 7. l. q. falsa. e. ti. 7 p hoc est casus in. c. cum cam. d. cum aliq. de pbat. 7 nō. glo. quas ibi allegabo ad materiā hui. §. 7 vide etiā qd nō. doct. L. de fide instr. l. i. exercēdis in. ij. q. In ter. i. ij. res. spōso. ibi aut alterutris 7c. dic. Adaz. q. h. loquit qñ vn. testis alteri ptraziat. 7 sūt a diuersis partibz pducti. naz si eēt ab eadē pte pducti. tñ repellunt sicut repellerēt diuersē scripture ab eadē pte pducte. vt. l. scripture. l. de fide instr. glo. vō nra tenet ptraziū que dicit. q. h. loquit i testibz ptrazijs ab eadem pte pductis. Ad. l. scripture. rñde vt habes in glo. hic. 7 i. l. ob eazmen. §. si testes. ff. e. ti. 7 i. l. scripture palk. loquit ergo illud secūdu rñsum qñ testes ab eadē pte pducūt. si vō testes pducūt a diuersis partibz dicit glo. q. pmo stat maior numero. secūdo dignitati. vt hic nō. i glo. sed Ja. de bel. dicit q. etiā hoc cau p iudicē eēt credēdu dignioribz. honestioribz. veratioribz. vlt plibz. put iudicis mot. cū sui instātia poterit informari. idē qñ pducunt ab eadē pte istud qd ipe dic. dic. etiā hic glo. 7 i. d. l. ob eazmē. §. si testes. 7 doc. tenet i. d. l. in exercēdis i. v. q. 7 vide qd rāgit glo. i. d. l. scripture i fine. Sz id qd dixi q. flet dignioribz 7 q. inspicit magis dignitas q. numer. 7 si pducant a diuersis partibz. vt no. i. d. §. 7 si testes. intellige eē vez ni si ex alia pte eēt magn. excessus i nūero. vt dicit tertus 7 glo. i. c. nra ex de testi. i. glo. vl. vbi etiam glo. dicit. q. iudicis arbitrio relinquit q. dicat magn. vel pnis excessus. qd tene mēti de materia hui. §. vide qd plene nō. glo. i. d. c. nra. i. glo. ma. 7. iij. q. iij. §. si testes i glo. ma. 7 in. §. itē i testibz. 7 i glo. vide qd nō. p doc. i. d. l. in exercēdis. i. ij. q. 7 qd nō. spec. i. ti. de testi. §. postq. de tes.

Venio ad. v. si vō astu. 7 quero hic dicit q. testes dolo si malignitatē cōmittētes puniunt. q. a q. iudice puniuntur. dic vt nō. glo. 7 doc. in. l. nullū. L. e. Sed q. q. si testes pducunt corā arbitro 7 dolose malignitatē cōmittūt. An arbiter poterit ipos punire. dic vt nō. spec. i. ti. de testi. §. j. d. qd de arbitro. Qua aut pena puniat talis testis. dic vt in glo. hic i. d. dereling. 7. ff. de testi. l. q. falso. 7 qd habes i dicta. l. nullū. Quero an iudex poterit ex suo officio punire testes pen. l. cor. de fal. doc. tenet q. nō. sed tñ extraordinarie vt nota in dicta. l. nullum in primo ptraziō. 7 vide qd nō. in. l. vbi. L. d. fal. et vide quod tenet spe. i. ti. de testi. §. j. d. sed nunqd. iudex

7 circa hoc vide. v. q. vlti. c. p. s. b. i. t. e. r. An at si talis testis fuit punitus pro motu iudicis possit postea accusari. l. cor. d. fal. Glo. format hac questioez i dicta. l. nullū. que glo. reprehendit ibi p docto. i. vlti. q. 7 i dicta. l. vbi i vltima questione. 7 spec. tangit in dicto. §. j. ver. sed nū. quid p penā. Ultimo circa ver. nisi fm aliquem errorez vide pro eius intellectu extra de testi. cogen. c. preterea i fi. 7 quod ibi nota.

Quoniam vō

Litigatoz qui testificata sit. etiā si semel tñ testes pduxit. vltius vti nō potest testimonium pductioe. als ad quartam productio nē testimonium admittitur dummodo iuramentū presletur fm formaz hic traditaz. quo iuramento preslito nō erit necessaria pncipis iussio. b. d. vsq. ad. §. 7 qm scimus. Nota ter. ex hoc. §. vbi est dubium. an quis testificata didicerit nō erit suspicio nec presumptio ptra producentē ex pena se cūda vel tercia productioe. sed ex quarta pductione sic. 7 ideo ad quartaz productionē nō admittit nisi preslito iuramento fm formaz hic positā vt hic 7 in aut. at qui semel. L. de proba. que hinc sumit. 7 extra de testi. c. i. causis. 7. c. vlt. tercia pductioe. sed vbi est certuz q. q. testificata didicit. tñ nō admittit vlti. ad testimonium pductioem vt hic 7 in ver. illud tñ. 7 erta de testi. c. cōstitutum el. ij. 7. c. cum intra i. fi. e. ti. Dppo. ad hūc. §. 7 vi detur. q. iste qui petit quartā pductionē testimonium. nō debet iurare cum semel i initio iurauit. vt. §. de his q. ingre. ad appel. §. fi. So. vt i glo. hic sup verbo sacramēto 7 tangit. i. l. ptraziā 7 p glo. 7 doctores. L. d. iur. calip. aut. hoc sacramētuz. 7 clarius q. alibi p glo. extra de testi. c. vlt. tercia. 7 dic vt ibi. Secūdo op. 7 videt q. post didicita testificata possit q. pducere testes. vt. l. officiū. ff. d. rei vē. L. d. pba. l. excep. 7 d. excep. l. si qdē. i. g. bus dicit. q. re. pbat cū pbaerit actor. q. nō poterit sci ri q. pbaerit actor nisi testificata videant. 7 sic re. pbat postq. viderit pbatōes factas p actorē. Glo. hic ponit quattuor so. Prima est q. admittat pbatio p instrumentū. vt ibi nō. nō p testes vt hic. idē qd hic clari. ponit glo. in dicta. l. officium. Ex hac so. glo. in dicta. l. officiu. nota q. scientia dicti testis aduersarij impedit me posse pducere testes. de qua. q. dicit. j. Item ex hac so. habes q. post didicita testificata possit instrumentū pducere. de qua etiā dicam. j. Secūda so. est q. in. l. ptrazijs didicerit testificata nō tñ sciebat dicta eorum. quā so. nō. p co. qd. j. dicam. Tercia so. est q. ille. l. corrigitur p hunc. §. de quo tangit glo. in dictis. l. excep. 7. l. officiuz. 7 ibi ponit so. ad. ll. illas. 7 hic nō. in prima glo. 7 ibi reprobat 7 hñ. sed tu dic. q. ille. ll. i. nullo corrigitur p hūc. §. Et obmissis so. glo. solue aliter fm Ja. de are. vicz q. iste. §. loquatur quādo pductio fit de nouo super eodem articulo. quo casu nō potest fieri post didicita testificata vt hic. 7 in. d. autē. at qui semel. sed. ll. cōtrarie loquūtur quando fit productio sup alio articulo. alius tamen articulus est exceptio rei. que cum productio fit super alio articulo. potest fieri post didicita testificata. vt in. l. cōtrarijs ita dicit ipe. vt L. y. refert i dicta. autē. at qui semel. Sed idem quod dicit Ja. de are. nōt. glo. ordi. extra de testi. c. testibus. possunt tamē testes super nouo articulo vel super noua exceptioe post didicita testificata produci. etiam in eadem instantia. vt nō. in. d. c. testi. i. vlt. glo. ma. 7 est casus in. c. ex tenore in. fi. e. ti. 7 ibi nota. in vlti. glo. 7 infra. e. §. si res. Ad idem facit quod nota. in. c. fraternitatis super glo. ma. super vbo super nouis 7 in. c. causam que vertentem in prima glo. in. fi. e. ti. In contrariū etiā super eodē. c. etiāz post testibus. in vlti. glo. circa finem. Circa quod vide goff. i summa de testi. in fi. 7 vide quod nota. in. c. qui iuravit extra de proba. 7 circa id qd dixi de nouo. c. Vide qd nō. doc. in. l. per hūc. L. d. temp. app. Tercio oppo. et

videt q̄ etiam super eisdem articulis possint testes post didicita testificata produci. vt. l. eos. §. si quis aut. l. d. appel. 7. l. p. banc. l. de temp. app. Glo. ponit tres so. approba illam. q̄ ibi loquatur in causa app. que est alia prima causa. 7. idem nota. in autē. at qui semel. 7. i. dicta l. eos. §. si qs aut. 7. in dicta. l. per banc. de quo dic vt ibi per glo. am. 7. doct. qui cum glo. cōcor. Quid aut sit d̄ iur canonico. vide in. c. fraternitatis. 7. quod ibi per bez. 7. Inno. extra d̄ testi. 7. vide quod de hoc habes bodie in c. testibus. extra de testa. 7. vlt. Quarto oppo. dicitur hic q̄ p̄mittitur quarta productio. contra immo p̄mittitur vna tm̄ 7. nō plures. nam vna tm̄ dilatio datur i causis pecuniarijs. vt. l. finali. 7. l. oratione. ff. de ferijs. l. d̄ lat. l. j. Huius timore fuerunt opi. inter doct. Nam dicitur al. 7. Jo. q̄ ille. ll. corrigunt. 7. sic bodie dantur plures dilaciones. intelligunt em̄ vnam productionem. id est vna dilacionem. Alij vt azo dicunt. q̄ bodie nō datur nisi vna dilatio. 7. sic dicte. ll. nō corriguntur. Non ob. q̄ hic permittitur quarta productio. quia intelligo dicit azo. dum tamen hoc fiat. i. vna dilacione. 7. hac opi. azo. videtur tenere glo. in dicta autē. at qui semel. 7. ff. de ferijs. l. fi. h̄ videntē tenere doc. in. l. j. l. de dila. in qua etiam opi. fuerat azo in summa. l. de testi. circa finem. Canoniste tamen dicunt vna productionem. id ē vna dilacionē. ita dicunt d̄ facto seruari. vt no. glo. i. c. in causis extra eo. 7. tangitur in. c. preterea. extra. e. ti. 7. de hoc p̄ Inno. in dicto. c. in causis. tangit spe. in ti. de testi. §. qualiter. ver. volens quis. Quero. dicitur hic q̄ post didicita testificata nō habet locum productio testium. sed pone q̄ quis diligenter interrogauerit a testibus qui deposuerunt quid dixerunt. 7. testes ei manifestauerunt. an iste poterit ulterius producere testes? dicit Inno. q̄ sic. nō obstat q̄ sciuerit a testibus illo modo vt ipse no. in. c. pe. extra de testi. in. ij. glo. vbi ipse ponit clare qualiter quis dicatur testificata didicisse. Querit glo. hic super verbo quartam circa medium. an sufficiat tñ testibus renunciaste vel tñ testificata didicisse. vt q̄ a testium producti repellatur? dicunt quidam q̄ debet vtrunq̄ cōcurrere. Alij dicunt aut tñ testificata didicisse 7. tunc repellitur. aut testibus tñ renunciast. 7. tñ talis renunciatio testium nō nocet. quod dic vt i glo. 7. idē tenet glo. in autē. at qui semel. l. de proba. 7. in autē. iur. bemus. l. de iudicijs. 7. i. vt cu3 ad appell. cognō. i. p̄. 7. p̄ azo. in summa. l. de testi. §. vbi aut simul. In contra rium est tex. 7. glo. q̄ sola renunciatio testium producti onē impedit. in. c. de testi. in fi. extra de testi. 7. no. in. c. utinam. 7. in. c. cum venisset. e. ti. 7. ad idem. c. p̄stituti onē el. ij. in fi. c. ti. 7. no. in. c. in causis. circa hoc vide q̄ notat Inno. i. c. cum venisset preall. 7. tene illud menti. Quero. pone q̄ dicta testium sunt publicata tñ produces testes nō didicita testificata an poterit testes producere. Glo. dicit q̄ sic. nisi renunciauerit productioni ita no. in. c. constit. el. ij. in vl. glo. extra. eo. Pro dicta glo. facit optime tex. 7. glo. hic in prin. ibi excepta fuerint testimonia 7c. 7. glo. dicit excepta 7. recepta 7. illi cognita quasi innuat. q̄ apertura nō precludit viam testium productioni. pro hoc iste tex. in ver. si dō deducens. pro hoc etiam facit secunda so. quam dat glo. ad. ij. contrarium quod supra feci. quaz so. pri. so. notavi. 7. de hac. q̄. dic vt no. in. c. testibus. extra. e. super ver. publicis. 7. vide etiaz spec. in. ti. de testi. in. §. satis vtiliter. v. q̄ aut diri. Querit. pone q̄ aliquis petit testium productionē simpliciter sine solēnitate hic posita. nec dicit se paratū iurare ea que hic dicunt: an teneat talis petitio? Inno. tenet q̄ nō. i. mo sic petēdo simpliciter iudex denegat recte quartam testium productionē. vt ipse no. in. c. significauerunt. extra. eo. Sed circa hoc quero. pone q̄ quis petit quartam testium productionem sine solēnitate hic posita nō enim dicit se paratum iurare ea que hic dicuntur iudex si quartam productionem sine tali solēnitate ad-

mittit: an valeant dicta testium? dic vt no. Inno. in. c. i. causis in p̄. co. ti. Et aduerte ad id quod no. Inno. in dictis locis. vbi ipse tenet q̄ si quis petit quartam testium productionem cum solēnitate hic posita. 7. iudex denegat. p̄ hoc datur remedium appellandi ei cui est denegata. nisi iudex denegauerit causa cognita. videlicet quia vult refrenare testium multitudinem quia tunc nō solum quartam. sed tertiam 7. secundam testium productionem posset denegare. vt probatur in. d. c. significauerunt. 7. nota. in. d. c. in causis 7. facit quod no. in. l. j. in fi. c. ti. Sed quero circa hoc. que dicatur effrenata testium multitudo? dic vt nō. per glo. 7. Inno. i. c. cu3 causa el. j. extra. e. Pone q̄ testium receptio nō sit legitime facta. quia facta per eum qui nō erat iudex cause: an talis receptio impediat testium productionem? dic q̄ nō vt nota. glo. in. c. fi. extra eo. in cl. in glo. ij. ad quod facit quod nota. in. c. cum causam in fi. el. j. extra eodem.

Sed quero. pone q̄ quarta testium productio petitur post terminum pere. nptorij. an iudex debet ipsam dare solum adhibita solēnitate de qua hic dicitur. dic vt no. Inno. in. c. in. causis in fi. extra eo. 7. ibi vide per eum de intellectu huius. §. Quero. dicitur hic q̄ neq̄ subtrahit 7c. pone q̄ quis subtrahit a teste. sed nō vidit testificata. an vltim⁹ poterit testes producere. dicit Inno. q̄ non. vt ipse no. in. c. pe. extra eo. super verbo extraxit

Querit nunquid post didicita testificata in causa inquisit. possint testes produci. dic vt no. in. c. cu3 clamor extra eo. vbi glo. etiaz tangit. 7. vide circa hoc quod nō. spe. in ti. de testi. §. satis vtiliter. ver. nec in attestacionis publica. Querit cum ad probandum excep. producantur testes vt in. c. de testi. extra. e. nūquid conceditur quarta productio cum solēnitate hic tradita: sicut conceditur super negotio principali. Querit quid si publicatis testibus sunt perdit. an conceditur iterum productio. De primo dic. vt nō. spe. in ti. de testi. §. qualiter ver. sed cum super exceptionibus. de secundo dic vt ipse nō. in. §. satis vtiliter ver. sed quid si testibus. Querit glo. super dicto verbo quartam. an sciētia dicti testium aduersarij impediat testium productionem. Glo. arguit pro 7. cōtra. finaliter determinat q̄ sic. idem sentit glo. ista super verbo nō habebit. in prima so. Et idem tenet glo. expresse i dicta autē. at qui semel. sed certe de ista. q̄ est casus hic q̄ sic. casus est in ver. illud tñ in dubium. ibi aut aduersario hoc faciente ipse disputationem accipit 7. ex hoc 7c. 7. de hoc nota. p̄ Inno. in. c. pe. extra. e.

Querit glo. super dicto ver. nō habebit. licet publicatis 7. didicitis testificatis alijs testes nō possint produci an idem testes producti poterunt reproduci. glo arguit pro 7. contra. finaliter tenet q̄ ad partis producentis postulationem nō possunt produci vel reproduci. nisi i casu. vicz. qñ aduersarius nō vult stare primo dicto. vt. l. fi. l. e. Ante q̄ ad vltiora procedā. aduerte ad ill d̄ v. glo. ista glo. innuit q̄ etiam in eadē instantia publicatis attestacionibus. aduersarius contra que3 sunt. produci testes. possit dicere volo stare dicto talium testium si iterum producantur. ita videtur ista glo. intelligere. 7. i. l. fi. l. de excep. ad quod facit quod nō. glo. in. c. constitutum el. ij. extra. e. in vl. glo. i. prin. 7. quod no. iij. q. ij. §. vel in criminali. sed certe dicta. l. fi. l. eo. loquitur quando in alia instantia circa idem. aduersarius non vult stare attestacionibus publicatis i prima instantia. ad idem extra. e. c. p̄sentata. sed innuit glo. ista q̄ posito q̄ dicta. l. fi. l. e. loquatur qñ in alia instantia incēpta circa idem aduersarius nō vult stare dicto testium publicatorum i prima instantia. q̄ dicta. l. loquat etiaz qñ testes fuerit examinati 7. publicati i prima instantia corā iudice vt i scda instantia aduersari⁹ possit dicē volo stare attestacionibus publicatis i p̄tia. h̄ volo q̄ itez. producat i hac scda instantia. 7. h̄ ē tenet glo. i. l. p̄radū. i. fi. l. d̄ iudi. h̄ i cōtrū ē vltas. qz. d. l. fi. 7. dictū. c. p̄ntata h̄nt locū cū i p̄

ma instātia testes fuerūt examināti corā arbitro. quo ca
su si ille attestatōes pducunt in secūda instātia incepta
coram iudice circa idē. aduersarius posset dicere. hoc se
cus si testes fuerūt examināti z publicati i prima instā
tia corā iudice. qz tūc in secūda instātia incepta circa idē
aduersari⁹ ptra quē fuerūt pducti. in pma instātia dē p
mis attestatōibz stare. nec p̄ dicere volo qz testes itez p
ducant. Ita determinat Inno. i. c. causam qz el. j. e. z i
c. cū in ma. eo. ti. Facit qd̄ tāgit glo. in. c. si. e. p̄ pba.
in glo. sup̄ vbo p̄ponēda. Ad questioēz p̄positam respon
de. qz habet locū vbi in eadē instātia testes petunt repro
duci. vt dicit glo. dū dicit qz ad partis pducētis postula
tōez testes nō pnt reproduci. sed ad postulatōz aduersa
rii ptra quē testes fuerūt pducti bñ possunt reproduci. n̄
vt addāt p̄ testificatis. sed vt dicat rationē circa ea q̄
fuerūt prius testificata. Itēz testes pnt reproduci p of
ficiū iudicis nemie petēte si hoc iudici videt. hoc dicit dū
cta glo. sup̄ vbo n̄ habebit. circa mediū glo. quā p̄petuo
tene mēti. Possunt z testes attestatiōibz publicatis i
p̄duci p officii iudicis nemie petēte. vt declarēt eoz di
cta si sūt obscura. ita habes in ter. z glo. in. c. cū clamor
e. z i. c. i. c. item i criminali. qd̄ tene mēti. idēz no. i. c. in p̄sen
tia. e. z pba. Quero circa hoc. vides qz testes publi
catis attestatiōibz pnt reproduci. nō tñ vt addāt dictis
eoz. sed pone qz attestatōes nō sunt publicate. nūquid
pnt testes sepi⁹ reproduci a p̄tibz vt addant dictis eoz.
Glo. in. l. p̄duci. ff. e. videt velle. qz n̄ fm quartā lec. ibi
positā. sed p̄trariū determinat i. c. cū cām in fi. z ad idē
i. c. p̄stitutis. el. ij. e. ti. i. fi. z facit qd̄ no. i. c. p̄petuas
z qd̄ no. xxxv. q. vj. c. de parētela. Quid in cā crimina
li. an possunt reproduci testes a pte. an testium publica
tōz. sicut mō dixi i cā civili dic vt no. glo. iij. q. iij. S. itēz
i criminali quicqd̄ glo dicit i. c. s̄mitatis e. z. Sed q̄
ro circa p̄dicta. qd̄ si testes an publicatōez secūdo indu
cti. dicāt p̄trariū ei⁹ qd̄ primo dixerāt. dic vt no. i. c. cum
cām el. j. i. e. eo. Quero qd̄ si testes sp̄te velint re
dire z corrigere dictū suū. dic vt no. i. glo. hic. z. L. de p
ba. aut. at q̄ semel. z e. z. c. cū cām i fi. z tāgit in. d. c. p
tuas. z habes i. c. p̄trea i fi. e. z de testi. cog. z no. i. d. S.
itē i criminali. z azo. i. sūmā. L. de testi. Querit glo.
dictū est. S. i. glo. qz testis p̄ corrigere dictum suū si re
dit anq̄ cum aliqua partiū fuerit locutus. sed qd̄ in me
dio tpe. s. anteq̄ redeat ad declarādūz dictū suū. siue an
q̄ loquat cū aliqua partiū. zc. dic vt i glo. qd̄ tene mēti. et
vide qd̄ no. Azō i sūmā. L. de testi. cir. si. d. itē quid si p̄
Querit glo. an publicatis attestatiōibz licz inducere
testes ad reprobatōz testium pductor ab aduersario.
Glo. dicit qz sic. idē no. i. aut. si dicat testis seruū. L. e.
ti. z. L. de pba. aut. at q̄ semel. de q̄ habes e. z. c. p̄tū
Querit glo. qd̄ si eos testes volo mō reprobare. disti
gue vt i glo. licz aliud nō. i. d. aut. at q̄ semel. z bec glo. s̄
h̄ locū vbi testes reprobant̄ circa p̄sonā. si vō reprobat̄
circa dicta. tūc dic vt i. l. si quis testibz. L. e. z qd̄ no. in
d. c. p̄tūz. de quo qz testes reprobant̄ circa dicta. vid̄
p̄doct. i. d. l. si qz. z vide glo. iij. q. iij. S. si qz. z hoc h̄es i
ter. z glo. e. c. ij. i. cle. Querit vltērius glo. qd̄ si volo
pducere testes post testū publicatōz. vt aliqua addāt
h̄is q̄ p̄ alios testes p̄us dicta sūt. sed tñ que dicta sunt
p̄firmāt. Quedā l̄ra dicit qz sic. vt i glo. z p̄riū tenet azo
i sūmā. L. e. S. vbi aut. Idē determinat Inno. i. c. cūz cla
mor. extra eo. z glo. ord. iij. q. iij. S. itē si qz testibz. qd̄ te
ne mēti. Quero. an post didicita testificata possint i
strumēta pducī. Glo. p̄dicta sup̄ verbo nō habebit. i. p̄
ma so. p̄trariū quod facit. dicit qz sic. idēz no. i. dicta aut.
at qui semel z i. l. officium. ff. de rei v̄. z. L. sūmā rescī.
nō pos. l. pemptorias. z. iij. q. iij. S. item si quis testibus
qd̄ est veruz vsqz ad causē cōclusionēz. post vō nō. nisi ex
causa. vt i. c. cum dilectus. extra de fide instrū. z quod
no. i. c. cum Jobānes eodē ti. z no. in. ca. quoniam cōtra

falsam in glo. p̄tra. extra de proba. z vide quod no. i
c. j. extra de cōf. lib. vj. Quero. hic i p̄ri. dicitur con
cluserūt. z glo. s̄ponit id est renūciauerūt productio
ni testium. z infra sequit. cōcludēte id est renūciāte an
p̄prie loquēdo sit differētia inter renūciatōez z cōclusio
nem. dic vt per Inno. i. c. pastoralis. extra de causa et
pos. z p̄p̄ri. super verbo renūciātis. z super verbo cō
clusum. illo mō accipit glo. i causa cōclusū esse ita qz i
strumēta nō possint produci i dicto. c. cum dilectus sup̄
verbo cōclusum. z qz sit differētia inter renūciatōem et
cōclusionēz. patet i dicto. c. qm̄ cōtra falsaz. vbi dicit re
nūciatōes z cōclusiōes zc. Et circa hoc vid̄ qd̄ no. spec.
in ti. de renūciat. z cōclu. S. nō. Quid quod no. i. ti. de te
sti. S. si. ver. z no. Quia i tertū dicit qz quarta produ
ctio testium permittit̄ i causa principali. quero quomō
plex productio permittatur circa testium reprobatōez.
Glide hoc i. c. licet dilectus extra eo. p̄ro declaratōe te
rtus qui dicit s̄ p̄ter quod nō valuit primit⁹ vt renū
ciatis zc. vide Inno. i. c. vlt̄a terciā extra eo. super
verbo negavit. Ultimo i hoc. S. nota duas glosas. p̄
ma glo. super verbo sepe que ponit significatiōz huius
dictiōis sepe. que accipitur bis vel ter. de dic. sepius ha
bet i. l. veluti. ff. de edē. de dictiōe frequēter habuistis su
pra de defē. cini. S. si. z ibi dicit. Secundo nota glo. sup̄
verbo aduocatorum que dicit. qz aduocati debēt interes
se disputatōibz z publicatōibz testium. qd̄ probat glo.
per h̄ic. S. z p. l. si postulauerit. S. q̄stio. ff. d. adul. z sic
nota. intellect⁹ dicti. S. questio. qz qz aduocati debēt in
teresse q̄stio. debet intelligi. i. examinatiō an qz debeat
torqueri vel nō. ita videtur intelligere ista glo. illum
textum quod tene menti.

Et quoniam Iudex p̄ cōmittere testū exami
natos iudici illi⁹ terze vbi sūt te
stes. siue lis moueat i vbe z testes sint i p̄tina siue ecō
tra. siue lis moueat i p̄mā z testes sint i alia p̄tina
z iudex cui testū examinatō cōmittit̄. dicta testū clau
sa z illi⁹ munimē robozata. mittere debz bis obtinētibz
i causis civilibz. i criminalibz aut cogēdi sūt testes corāz
iudice veire. z si res exegerit tormētis subiect̄. h. d. v. s̄
qz ad. S. si vō dicat. Et h̄ ser partes. Primo recitat̄ ius
antiquū. Secūdo ponit cuiusdā dubij excogitatio z ip̄i
us remotio. Tercio ponit p̄cedētium ampliatio. Quar
to ponit p̄cedētium repilogatio. Quito ponit cuiusdā
questiois decisio. Sexto ponit p̄cedētium restrictio. vt
habeat locū i causis pecuniarijs. nō aut i criminalibz. se
cūda ibi i ver. mult. terciā. i ver. s̄cimus. quarta i ver.
illie. qnta i ver. testimōijs. sexta i ver. bec omnia. Nō.
qz i causa civili potest fieri cōmissio examinatōis testū
sed i criminali nō. vt hic z. L. de fide instrū. autē. apud
eloquentissimum hic sumpta. z nota i. S. illud. s. de defē.
cui. z i. l. iij. S. item diuus. ff. eo. z extra de testi. co. c. i. d.
fi. instrū. c. cōsti. de iudi. c. at si clerici i. iij. glo. s. i. q.
tr. c. testes. z est ratio quare in criminali causa nō possūt
fieri cōmissiones testium vt coll̄ i ver. in criminalibus
zc. quia vbi maius periculum ibi cautius agendum.
vt. l. j. S. sed et si qz. ff. de car. edic. Secūdo nota. qz iu
dex qui examinat testes debet dicta testium remittere p̄
p̄rio sigillo sigillata. z est ratio. quia si aperta venirēt n̄
posset amplius fieri probatio per testes. vt hic in ver.
testimonijs. z glo. s̄ponit hic super verbo editionem
quaz declara vt dicit. supra p̄ri. S. z sic habes hic ter.
qz quādo sit commissio examinatōis testium. publicatō
testium nō debet fieri a iudice qui eos examinat. sed a
iudice qui examinationem cōmittit vt hic. z glo. nota.
hic super verbo nō edit. i fi. z in. d. autē. apud eloquent̄
simum. ad quod optime facit. c. cōstitutum in fi. extra
de fide instrū. vbi est causus. Tercio nota qz i causis
criminalibus testes ex causa torquētur vt dicta autē.
apud concor. sunt in glo. super verbo forsan. Quar
to nota ter. ibi z que sunt eis cognita zc. ad duo. p̄ro

q̄ testis debet dicere testimonium de veritate nō de credu-
 litate de quo. s. de here. 7 fal. s. si dō absūt. Secūdo nō
 q̄ testis dī dicere testimonium p̄ vtrāq̄ pte. ad idē quod
 habuistis. s. e. s. sancimus aut in fi. 7 p̄ glo. in. s. vbi. j.
 de san. epif. 7 cleri. vbi de hoc facit. l. testium. l. eo. et.
 ibi p̄ Ly. Ultimo glo. sup̄ verbo habundātiā sumit
 tria nota. quā vide. Oppo. 7 videt̄ q̄ in criminalibus
 causis examinatio testium nō possit committi vt dicto. s. illd̄
 glo. soluit hic q̄ iudex potest testium examinat. comit-
 tere. sed nō cogitur vt in cōtrario relinquatur ergo iudi-
 cis arbitrio. examinationem in civilibus committit vt patz
 in hoc. s. circa prin. ibi licentia habere zc. 7 ibi posse
 etiam a puincia zc. 7 sic fm̄ hanc so. nō refert an testes
 p̄ducēdi sint absentes vel p̄sentes. quia etiam q̄n testes
 sunt absentes potest iudex iubere presentari coram se si
 b̄ ei videbit̄. puta prop̄ cause magnitudinē vel p̄pter tes-
 tium suspicionem. 7 isto casu loquit̄ p̄ all. s. illud. 7 fm̄
 hoc dicit glo. q̄ ammodo nō erit. q̄ d̄ vna ciuitate i aliā
 eiusdem puincie an hoc poterit fieri. quia iudicis arbi-
 tris committitur vt hic. 7 dicto. s. illud. 7 hanc so. nō. idē
 nota. q̄ 30 in. s. producendi in summa. l. de testi. Ali-
 bi glo. aliter soluit. dicit em̄ aut testes sunt p̄ntes aut ab-
 sentes. p̄mo casu nō potest examinatio committi sed
 ip̄e iudex debet per seipm̄ examinare vt in cōtrario. Se-
 cūdo casu sic vt hic. ita nota. in. l. contraria. l. d̄ testibz
 l. si quando. facit ad idem quod habes. ff. quemad. test.
 ap̄ez. l. cum ab initio. 7. l. si quis ex signatoribus. istam
 so. ponit glo. in dicta autē. apud eloquentissimum. sed d̄
 ista so. doc. nō curant. immo videntur addere precedenti
 so. dicenti. q̄ licet in. s. illud allegato pro p̄trario dica-
 tur. q̄ testes debent examinari coram iudice. non tamen
 per hoc ibi negatur quin examinationē iudex possit cō-
 mittere vt hic. q̄ olim potuerit iudex examinationē cō-
 mittere apparet in. l. scire oportet. s. oportet autē. ff. d̄ ex
 cu. tu. 7 ibi nota. 7 ita dicunt doct. in. l. iudices. l. de fi
 de instru. Alibi ponit glo. aliam so. videlicet. q̄ aut que-
 rimus an testium examinatio possit committi habenti
 iurisdictionem 7 potest vt hic. aut iurisdictionez nō ha-
 benti 7 nō potest vt ibi notat glo. vicz in dicta autē. ap̄
 Et sic nota fm̄ hanc so. q̄ testium examinatio nō potest
 a iudice committi nō habenti iurisdictionem vt hic. quod
 intellige verum. nisi fieret de partium voluntate. quia
 tunc potest fieri commissio etiam nō habenti iurisdic-
 tionem. 7 quod illud sit verum probatur sic. testes possunt
 examinari coram arbitris de partium voluntate 7 eorū
 dicta tenet. vt patet in. l. cum antea in fi. l. de arbi. ff. d̄
 re iudi. l. si. extra. de testi. c. presentata. 7 certū est q̄ ar-
 bites nullam habet iurisdictionem sed tm̄ notionem. vt
 l. ait p̄tor. ff. de re iudi. 7 nota. in. l. solet. ff. de iurisdic. o.
 iudi. 7 hoc verum puto regulariter. fallit in egregijs p̄-
 sonis ad quas dicit. l. q̄ iudex debet mittere vnuz d̄ mi-
 nistris suis. vt. j. de san. epi. s. nulli. 7 autē. sed iudex. d̄
 epif. 7 cle. rj. q. j. c. nec honor. facit. l. ad egregias. ff. de
 iureiur. 7 sic videtur simpliciter verum. q̄ iudex potest
 committere examinationem talium testium qui sunt egre-
 gie p̄sone etiam nō habenti iurisdictionem. vt in dictis
 iuribz. 7 videt̄ etiam casus fm̄ vnam lec. in. c. j. extra d̄
 testi. cog. ibi nūcio. q̄ ad hoc miserat zc. pro vt ibi logē
 in egregijs p̄sonis vel debilibus vel infirmis vel paupe-
 ribz q̄ nō possunt ad iudicem venire. idem in. c. si qui tes-
 tium. e. ti. nisi r̄ndendo dixeris illud esse verum d̄ parti-
 um voluntate. vt videt̄ velle spe. in ti. de testi. s. qualiter
 d̄. p̄ etiā iudex. Inno. tm̄ videtur velle q̄ de iure canonici
 co 7 de partium voluntate examinatio testium generali-
 ter possit committi non habenti iurisdictionem. vt ip̄e vi-
 detur velle in. c. qm̄ contra falsam. super verbo publica-
 ta. extra de proba. in eo q̄ simpliciter dicit testium com-
 missionem posse fieri etiam in examinato. Sed contra-
 rium ip̄e videtur velle in. c. cuz bertboldus. super ver-
 bo alijs in fine. extra de re iudi. p̄o prima opi. Inno.

videtur casus in. c. j. extra de testi. cog. ibi vel nuncio.
 zc. intelligendo illud. c. generaliter in quibuscunq̄ per-
 sonis fm̄ opi. vicentij ibi positam que est secunda lec. il-
 lius capituli. de quo vide vt hodie habes de offi. dele. c.
 j. in cle. 7 quod nota. spec. in ti. de testi. s. nunc tractans
 dum circa prin. in ver. licet autem dixerim zc. in ver-
 item ad officium zc. 7 cui coniunge dictum ver. potest
 etiam iudex qui est sub dicto. s. qualiter. e. ti. Reperio
 etiam circa istud contrarium quartam opi. vt in causa
 criminali nullo modo possit testium examinatio comit-
 ti. 7 de hoc nullum dubium est. Sed in causa civili disti-
 guitur. aut est consuetudo regionis q̄ commissio fiat: 7
 fieri poterit. aut non: 7 nō poterit fieri. 7 sic fm̄ hoc re-
 gionis consuetudo seruatur. vt. l. ij. in fi. ff. de test. Fal-
 lit in casibus in quibus debet fieri commissio. vt. l. ad es-
 gregias prealk. 7 istaz so. ponit glo. j. q. ix. s. testes in pri-
 ma glo. de qua opi. non curo. Quero. video q̄ etiā
 in causa civili potest committi testium examinatio. qd̄
 debet facere iudex committens examinationem. 7 quid
 debet facere iudex cui examinatio est commissio? Respō-
 deo iudex examinationez committens. debet scribere in
 dici loci vbi sunt testes. vt ip̄e vice sua testes recipiat 7
 examinet. diligenter ip̄e cui committitur debet testes
 examinare 7 eorum de positiones inclusas remittere vt
 hic. Item scribitur significando iudici causam quare
 fit fides testibus adhibenda. ista practica sumitur ex te-
 rru. in. c. constitutus. extra de fideiussō. Quero an iu-
 dex cui committitur testium examinatio. teneatur sibi
 commissio factam recipere ad rogationem iudicis cō-
 mittentis. dic vt notat spe. in ti. de iudi. dele. s. iam nūc
 ver. sed fm̄ premissa. Quero. video q̄ in criminalibus
 iudex cause per se debet testes examinare. pone q̄ ip̄e n̄
 examinavit. sed alter cui examinationem commisit. an
 erit standum dictis talium testium. dic vt no. in. l. ij. s.
 ideoz diuus. ff. e. Querit glo. super ver. legem. dicitur
 hic 7 qm̄. l. zc. de qua. l. sit mentio: dicit glo. de. l. iudi-
 ces. l. de fide instru. 7 quid addatur illi. l. p̄ hunc. s.
 no. in glo. ista. sed tu dic fm̄ Jacob. de bel. q̄ hic. s. fa-
 cit mentionem de quadam. l. greca que precessit illam.
 l. iudices vt ibi nota. Nota q̄ fm̄. l. iudices. poterat
 fieri commissio examinationis testium a iudice siue lis
 vertebatur rome siue in puincia. addit tamen iste
 s. ad. l. iudices. vt in criminalibus nulla fiat commis-
 sio examinationis testium 7 ideo super dicta. l. iudices
 posita est autem. apud eloquentissimum zc. hinc sumpta
 Querit glo. dicitur hic illic valet diffinitiva sententia
 zc. quid velit dicere ista verba. dic vt in glo. sed aduers-
 te finē ip̄i? dū dicit i successibus p̄ iudex iudicare. si als so-
 let eē p̄suetudo. vt. l. si cū dies als i glo qz istud qd̄ dicit
 glo. n̄ p̄cedit i arbitro. q̄ nullū h̄ locū seu sedē. s̄ sec̄ e
 in iudice. quia ille debet sequi locum 7 sedem maiorum
 vt. l. pe. s. fi. ff. de iusti. 7 iur. ita tenet Ja. de bel. in. d. l.
 p. e. s. fi. 7. l. d̄ eman. li. l. j. Quero. dicitur hic q̄ in
 criminalibus nō habet locum commissio examinatio-
 nis testium. pone q̄ ego qui habeo causam criminalem
 vel civilem dico me habere testes in alia ciuitate vel pu-
 uincia. 7 est forte causa civilis ita magna q̄ iudici vide-
 tur. q̄ testes debeāt coraz eo produci: peto dilationē ad
 tales testes producendos. est ne aliquod remedium cō-
 tra me ne istam dilationem petam calumniose: dic q̄ sic
 quia iudex anteq̄ istam dilationem concedat. debet face-
 re me deponere tantam quantitatem pecuniarum que
 sufficiat pro expensis testium in veniendo. eund. o. 7 stā-
 to ita est hodie prouisum per. c. constitutus. s. fi. de res-
 scriptis li. vj. Alterius quero an ille cui est commissio
 testium examinatio sup̄ negotio p̄ncipali. possit testes reci-
 pe sup̄ ip̄oz. p̄batōe. dic q̄ n̄. vt no. Inno. i. c. l3 cāz d̄. p̄
 ba. i glo. sup̄. d̄. potuit. Quero. vos videtis hic q̄ i ciui-
 li potest committi testium examinatio in criminali vero
 non. quid si de crimine agitur civiliter. an poterit fieri

commissio examinatiois testiū. sed certe obmissis his que
possunt dici p z ptra glo. est q sic. vt nō. i. c. ij. extra de iu
di. li. vj. quod perpetuo tene menti.

Si vō dicatur Si testi seruitus oppo
nat. z ipe se libez a na
tuitate dicat. eius testimoniū admittit. seruitutis. q. di
sputatōis tpe seruata. si vō ex manumissioe se libez di
cat. tūc a nō ad testimoniū admittat. dī de suo iure do
cere. nisi alibi dicat suas pbatoēs hēe quo casu p̄sūto iu
ramēto q in p̄mptu pbatoēs habeat ad testimoniū ad
mittat. h̄mōi seruitutis disputatōis tpe seruata. b. d. vj
q ad. §. si vō quis dicat. Nō. ex isto. §. q. q. d. az testes
ab initio repellunt. ita q nūq̄ admittunt. quidā testes
admittunt. ita q postea fides eis nō habet. vt hic. 7. j.
p. r. §. idē dicit glo. hic i. iij. q. sup verbo libertū. Se
cūdo nō. q. seru nō potest eē testis. vt hic. 7. l. qm. l. e.
7. ff. de testi. l. q. testō. §. seru. Tercio nō in. v. si vō i
aliā q credit sacramēto vni. p. cor. sunt i glo. sup verbo
iurauerit. ad quas cōcor. adde qd habes in ter. 7. glo. i
c. p̄ntium eē de t̄sli. Vpo. 7. videt q seruus possit eē
testis. vt. l. de testi. l. j. §. testes. instit. e. So. vt in glo. h
sup verbo ita sit. 7. qd nō. glo. in. d. l. j. circa quaz intel
lectū vide a3o. in sūm. instit. d. testa. ordi. circa si. 7. dy.
7. Ja. de are. in. l. ad testiū. ff. de testa. Querit glo. sup
dicto vō ita sit si testimoniū serui nō valet. qn h̄nt locū
ll. que dicunt seruos torqueri. dicit glo. quando testis
interrogabitur de sancto suo quo casu interrogatus tor
quebitur etiam nō p̄cedentibz indicijs. 7. istā opi. ponit
glo. sub dubio forte in. l. interrogatorie. l. d. questōibz
vicz q nō torqueat nisi p̄cedētibz indicijs. nisi qn inter
rogabit de facto suo. h̄c opi. firmat glo. i. l. cū pbatio.
ff. de pba. licz glo. ponat secūda opi. hic. 7. in. l. serui. j.
r̄iso. ff. de testi. Si vō seru nō interrogaret d facto suo
sed de facto inter extrāeos. tūc nūq̄ torquebit nisi p̄cedē
tibz indicijs. vt. l. j. in p̄n. ff. de questōibz. Quero ad
quāta pbatoz admittit seru vt testis cū tormētis. Re
spondeo nō ad plenā sed indicij faciendum. ita nō. glo.
in. l. iij. §. lege iul. ff. d. testi. facit qd nō. in. l. seruos. l.
eo. 7. ff. si ex no. ca. agat. l. ij. §. j. Querit glo. si inter
seruū 7 d̄m agit iudiciū liberale ptra seruū dicentem
se libez. v̄l quid si agit inf̄ duos d̄mō eiusdez serui 7
agit rei v̄e. an interrogabit ipe seru q̄ agit v̄l de cu
ius d̄mō tractat. Glo. dicit hic q sic. de quo dic vt no.
l. de rei v̄e. l. cum sp. 7. vt nō. ff. de questōibz. l. de mis
nore. §. j. Querit glo. sup verbo ita sit circa mediuz.
an statu liber v̄l ascriptici admittat i testē. dic vt i glo.
7. in aut. si dicat. l. e. Itē querit glo. qd de monacho
dic vt. j. d. mōachis. §. ensgrediamur 7 ibi habet an vn̄
d collo. p suo collo. admittat. 7. in. d. aut. si dicat. vbi
glo. idē dicit i canonico regulari. Querit glo. qd d̄ he
reticis an possint eē testes. Glo. remittit ad. l. qm. l. de
here. dic vt ibi p glo. 7. doct. i. l. j. l. de sūma tri. 7. si. ca.
7. qd nō in. d. l. ij. §. lege iul. ff. e. Quero q sit rō disti
ctionis hui. §. dic vt in glo. sup vōo libertū in fine. que
etiā in principio sui querit. pone q patron nō vult ostē
dere instrumētū manumissiois. v̄l nō fuit factū v̄l liber
tus nō vult eo vti. an poterit liberr̄ pbare d manu mis
sioe p testes oī except. maiores. dic vt in glo. p cui de
claratōe vide q habes in ter. 7. glo. i. q. ix. §. soli testes.
Ultimo glo. sup vōo iuravit iducit hūc ter. q l3 vn̄
testis nō faciat pbatoz. facit tñ p̄sumptōz. de q dic vt p
glo. 7. doct. i. l. i. bone fidei. l. de iureiurā. 7. in. l. admo
nēdi. ff. e. de iureiur. 7. in. l. theomp. ff. de dote prele.
Ja de bel. inducit hūc ter. in az. ad. q. Glos videtis q
si qdā exceptōes opponūt ptra testē tpe disputatōis re
seruāt vt h. 7. i. pri. §. 7. sic facit in az. q iudex possit ex
ceptōz admittere sub p̄stlatōe si debet de iure admitte
re. de q dic. vt in glo. i. c. cū p̄tingit eē de offi. dele. Item
ipe inducit hūc ter. ad duo 7 format vnā questionez. an
existēs in peccato mortali admittat in testem de quibus

dic vt hic per eum.

Si quis vō Inimici 7 noti a testimonio
repellunt. inimici aut ignoti
ad testimoniū admittunt. salvo iure tpe disputatōis. b.
d. 7. bec videt mibi vera lec. 7. h̄t duas ptes. Nā p̄mo lo
q̄ de inimicis notis. sc̄do de ignotis. sc̄da. in. v. si vō ali
ter 7 istā lec. tenet hic Ja. de bel. nā inimicitia p̄cedens
ex criminali actioe oībz est nō. sed hodie que oriunt̄ ex
alijs cāis nō sunt ita nō. nec possūt ita defacili probari.
Nō q p̄p̄ inimicitia testes repellunt. vt h. 7. l. iij. cir
ca prin. ff. e. 7. l. e. l. si quis testibz. Sed aduerte q̄ que
dā est inimicitia que nō ipedit testes examinari sed post
examinatōz publice disputabit. an sit talis inimicitia
q̄ debeat testes repellere. vt hic d̄z. q̄ iudicis arbitrio re
linquit. 7. ita intelligit glo. hūc ter. i. l. iij. circa pn. ff. e.
sup vōo inimicitia. licz glo. hic sup vōo absit in pn. vide
at̄ p̄dictis p̄radicere saltem in p̄mo mēbro. Secū
do nō. q̄ post publicatas attestatōes p̄ quis p̄ducere te
stes ad reprobatōz testiū aduersarij. vt hic i. v. nō aliter
7. l. e. aut. si dicat. v. si vō dicat. que sumit̄ ex isto. §.
de quo habuistis. §. e. §. q. vō sepe i glo. magna. Que
ro q̄ inimicitia repellat testē ab ip̄o initio. ita q̄ testes
examinari nō possint. R̄spondeo inimicitia q̄ resuleat ex
criminali accusatōe. Item qn duo se odiūt ad mortē q̄
mortē sibi minant. circa qd dic vt ibi nō. sup vōo crimi
ne. 7. in. l. licz. ff. de arbi. nā illis duobz mōis dicunt̄ ini
micitie capitales. 7. repellūt testes. ita q̄ ad testimoniū
nō admittat. licz p̄ alias inimicitias nō repellant a te
stimōio. sed d̄nt in tpe disputatōis reseruati. ita tenet
Inno. i. c. cū oporteat i glo. penul. eē de accu. 7. vide qd
ipe nō. i. c. ex pte. e. ti. in glo. iij. 7. vide glo. ff. e. l. iij. sup
vōo inimicitia. Ja. de bel. hic distinguit inter inimicitia
am notā 7 ignotā. 7. fm illā suā opi. poit hic casū. 7. cir
ca p̄dicta vide glo. ibi all. ad materiā h̄. §. 7. vide ber. i
c. ex pte sup verbo notabiles eē. eo. vbi ipe videt p̄ceda
re cū p̄all. dicto Inno. 7. videt a3o. i sūma. l. e. 7. ita re
pellūt odiosi. Quero v. si vō alter. hi dicit q̄ h̄mōi q̄
stioēs reseruāt tpe disputatōis. quero post testiū publi
cat. tpe disputatōis. ex quibz odijs v̄l litibz pecūarijs
repellet iudex testes v̄l eis n̄ obstantibz eos admittit. dic
vt i glo. sup vōo odiosus. 7. i verbo questōes 7 nō eas.
7. idē nō. etiā glo. in aut. si dicat. l. e. Que inimicitie
repellāt testes a testificatōe. vide q̄ plene nō eē. de accu.
c. cum oporteat. iij. q. v. c. accusator. extra de symo. c. p̄
tuas. vt lit. nō cōte. c. accedēs el. ij. in glo. sed nōne. 7. vi
de qd tāgit glo. in. l. iij. in prin. sup verbo inimicitia. ff.
e. Querit glo. sup verbo nō adsit. quid si post dictū
testimoniū facta sit postea recōciliatio. an valeat testi
moniū. dic vt in glo. in fine. 7. nō. eā. Et vide qd de p̄tri
tis inimicij recōciliatōe secuta. eē. de sy. c. p̄tuas. si
eū nō erat recōciliatio facta p̄terite inimicitie repellūt
vt. iij. q. v. c. accusatōez 7 idē si recōciliatio sit facta de p̄
senti. vt dicto. c. p̄tuas in si. sup verbo capitali. 7. dicto.
c. accusatōez. iij. q. v. 7. fm illam glo. c. p̄tuas intellige
hūc ter. hic dum dicit. donec de crimine iudicet 7c. qui
ter. in nūit. q̄ finita causa p̄cipali testis possit admitti
7 ita intelligit glo. ter. hunc i. l. iij. circa prin. sup verbo
inimicitia. ff. e. quia intelligit finita causa p̄cipali et
reconciliatione secuta. 7. intellige etiā q̄ recōciliatio n̄
sit mō de recenti. vt in glo. c. p̄tuas. sup verbo capitali i
fi. als ita repellerēt testis p̄ter inimicitias p̄teritas
sicut p̄ter p̄tes. vt dicto. c. accusationē. iij. q. v. 7. ibi
nota. 7. fm hunc intellectū illa verba tenet d̄ crimine in
dicet 7c. debent p̄stui post illa verba adeo infestus. vt
dicat ille qui adeo est infestus nō sit ad testimoniū. p̄
sententiā vō sic dixi vt mō. §. possum. dicē q̄ hic ter. nō
velit hoc dicere. sed velit dicere. qui est adeo infestus. s̄
audi q̄ velit admitti ad testimoniū donec iudicet de cri
mine. id est pendente accusatione criminis. iste talis nō
adsit ad testimoniū sed repellatur. 7. sic verba cōstruū

tur ut iacent. **Quero.** quo tempore sit obijciendus testi-
bus. dicunt doc. aut quis vult obijcere ptra psonam aut
contra dicta. **Primo** casu ille contra quez testes produ-
cuntur debet ab initio protestari exceptiones quas habz
vt testem ab initio repellat. vel tpe disputatōis referuē
tur. als si nō protestatur videt approbare psonam quaz
de facili potest habere notam. **Secdo** casu quando vult
obijcere contra dicta. tunc sunt salue exceptiones cōtra
dicta etiam nulla protestatiōe premissa. ratio quia quis
nō videtur approbare dicta que ignorat. ita nota. doc. in
dicta autem. si dicatur. **L. e.** et ex hoc dicunt ipi qd si ab-
sente parte per contumaciam recipiant testes. dicta bu-
ius sunt nulla protestatiōe premissa. vt. l. si quando. et
l. si. **L. e. z. j. eo. S.** et hic dō dicam. Tu vide circa hic di-
stinctionez quam ponit tex. in. c. presentium ex. e. z qd
ibi nota. **Sed** quero. hic vides qd inimicus a testimo-
nio repellitur. sed quid de cohabitante cum inimico. vi-
detur idem. ar. extra de accu. c. cū oporteat z in. c. repel-
latur. de quo per spec. in ti. de testi. **S. j.** in prin. b. **Itē** de
cohabitante vide per doc. l. si quis testibus. **L. e.** in. viij.
q. **Quero** videtis hic. qd quedam excep. referuntur
contra testes tempore disputatōis post publicationem
vt hic et supra proxi. **S.** an sit verum hoc indistincte? dic
qd sic. nisi iudex ex causa voluerit quod ante publicatō-
probentur. puta quia iudex videret illum contra quem
testes producuntur maliciose hoc opponere. hoc videtur
notari in. c. cum causaz extra. e. in prima gl. **Quero**
ros videtis hic et in precedenti. **S.** qd seruus et inimicus
a testimonio repelluntur. pone qd aliquis producit in
testem. iste talis testis vt testimonium euitet dicit se ser-
uum. inimicum. vel infamē: an stetur ipsius simplici as-
sertioni? **Inno.** tenet qd sic. quia non est verisimile. qd tan-
tam suam turpitudinem contra se allegaret. vt ipse nō.
in. c. inquisitionis extra de accu. et in spec. de testi. **S. j. d.**
quid si testis dicit. facit quod nō. in dicto. c. cum causaz.
et in. c. j. extra de excep. super verbo confix. **Ultimo**
nota. glo. super verbo lis. que ponit differentiam inter
litem et causam. et nō. **L. e. l.** quoniam in secunda. **S. j. z**
l. j. ff. e. L. de transa. l. causas. et dic vt in. c. ex parte ex
de verborum signi.

Quoniam dō. Mediatores seu profone-
te ad testimonium inuiti coguntur. altera parte consen-
tente volentes tñmodo admittantur. hoc dicit. **Que-**
ro pro declaratiōe tex. quid vult hic dicere mediatores
dic. i. profonete. **Et** fm hanc lec. opp. et videtur qd medi-
ator compellatur dicere testimoniu. vt. l. si quando. **L.**
e. et. l. iij. S. exhibere. ff. de tabu. exi. **So.** illud verum est
regulariter. **Fallit** in profonete qui non possint cogi ni-
si vtraqz parte consentiente. que autem sit ratio. dic vt i
glo. hic super verbo probatione. que glo. tenet idem siue
psoneta accipiat precii siue nō. qd tene menti. **Que-**
ro z reuoco in dubium. an altera parte tñ volente: pro-
fona ad testimonium admittatur? dicit glo. j. qd sic sed
non cogitur. z hoc videtur pbare expresse hic tex. et hoc
tenet **Azo.** **L. e.** i summa in prin. **S.** item dixerūt. **Et** dō
glo. qd est s. de incest. nup. in fi. **S.** si dō moriant. b. qd si ad
numeratōez dicit. qd psoneta fert testimoniu vtraqz pte
volente z nō aliter. subaudi. s. inuit. **Glo.** aut ad testi-
moniu et altera tñ pte volente admittit. sic etiaz intelli-
ge qd nō. j. q. j. c. si quis eps habens fm vnam lec. **Alia**
lec. est. qd hic loquat in mediatore. i. in tutore. curatore.
aduocato. z fm hāc habes qd tutor curatoz z aduocatus
vtraqz pte volente possint ee testes. et testificari cogātur
vt hic. fm hanc lec. **An** aut altera pte volente possint te-
stificari dic vt habes in. l. si. ff. e. z. l. qui testamento. **S. j.**
z ibi p **By.** ff. de testa. vbi nō. **De** tutore autē. dic vt nō.
in d. l. si. et. l. deferre. **S.** idem decreuerunt. ff. de iure fisci
vbi p glo. z **By.** z etiā ibi. d. ol. et vide **Inno.** extra. e. c.
romana que olim erat extranagane. hodie est in. c. ritu.

li. vi.

Et hoc dō. Testes ante litem conte. ex causa
posunt pducī aduersa parte legit-
time citata. vel ea parte p̄sente vel absente et venire no-
lente. integro iure sibi reseruato ad disputandum super
eorum dictis omnibus. l. antiquis. de hac materia loqn-
tibus huic. l. non contrarijs confirmatis. b. d. ille. **S.** **Et**
habet quatuor partes. **Primo** consulitur illi qui vult p-
ducere testes vt producere possit. **Secūdo** consulitur cir-
ca fraudes aduersarij. **Tercio** consulitur etiam aduer-
sario contra quem testes producuntur. **Quarto** ponitur
antiquarum. ll. confirmatō et diuulgatio constitutiōis
huius. secunda in. d. si dō noluerit. tertia in. d. quecunqz
quarta ibi omnibus alijs. **Nō.** ex hoc. **S.** tria. **Primo**
qd aduersarius d3 ad hoc citari quādo testes producunt
et idem faciunt concordantie glo. que est super verbo p-
sentez posite in principio ipsius glo. sed melius. **L. e. l.** si
quando extra. e. c. in nomine domini. **Secundo** nota. qd
ille contra quem testes producuntur debet attestatiōes
audire a iudice. i. sacramentum quando iurant. quod qd
dam intelligunt. i. dicta testium productoz. sed tu dic.
qd debet audire attestatiōes. i. sacramentum quando iu-
rant. non autem dicta testium sed testes debent in secre-
to examinari. hoc probatur in. l. nullum. **L. e.** in. c. vene-
rabili. e. ti. et hoc etiam tenet glo. hic super dicto. b. pre-
sentem circa medium. et qd etiam ante lit. conte. debent
testes examinari in secreto. tenet glo. in autem. sed z si qd
L. e. hic sumpra. idem nota. in. c. in nomine domini sup
verbo audire in fi. glo. extra eo. quod. c. fuit sumptuz ex
b. tex. vt ibi. nota. **Et** nota. qd hic docet quomodo aduer-
sarius potest contra testimonium facere questiones. qd
nota. propter intellectum. l. si postulauerit. **S.** questioni.
ff. de adulte. de cuius. **S.** intellectu vidistis supra eod. **S.**
quia dō et sepe ibi dixi. **Tercio** nota. qd testes producun-
tur ante lit. conte. sed ad hoc opponitur. z videtur qd lit.
non conte. non possint testes recipi extra vt lit. non con-
te. c. j. et. ij. et ibi i rubrica. **So.** regulariter lit. non cōte.
testes non possunt produci. vt in contrarijs: **Fallit** in ca-
su huius. **S.** videlicet quando timetur de morte testis vt
absentia diuturna. et hoc casu loquitur hic. et fm hanc
lec. hic loquitur in actore qui timet de morte vel absen-
tia diuturna testium vel eoz valitudine. et hanc so. po-
nit tex. in. c. quoniam frequenter in prin. et. **S. j.** extra vt
lit. nō conte. **Sed** contra hanc sol. opponitur. et videt
qd etiam vbi non timetur de testium morte vel absentia
diuturna vel valitudine: possint testes produci ante lit.
conte. vt. **L. d.** vsu. pu. l. pe. ff. de testi. l. current. **So.** aut
loquimur in actore et tunc ante lit. contes. non potest tes-
tes producere. vt supra dixi. nisi in dicto casu. ita loqui-
tur hic fm istā lec. **Aut** in reo. et tunc potest ante lit. cō-
te. ad sui defensionem producere testes. etiam si non ti-
meatur de morte testium valitudine vel absentia diutur-
na. vt in. l. ll. contrarijs et probatur hoc in. c. significa-
uit et. c. albericus extra. e. et extra. vt lit. non contes. in
dicto. c. quoniam. **S.** sunt et aliq. et ratio diuersitatis in-
ter actorem et reum est. vt dicit glo. hic super dicto ver-
bo presente in fi. quam rationem nota. et sic fm glo. hic
positam hic tex. loquitur in actore volente testes produ-
cere ante lit. conte. quia timet de morte vel absentia diu-
turna vel valitudine scilicet testiu. et fm hanc lec. qd hic
tex. dicit publicabuntur expone. i. in publicam scriptu-
ram deducuntur. non autem dicta testium publice legen-
tur. vt dicit glo. super verbo de positiones. et eodem mo-
do exponit gl. super verbo publicare quod ponitur i au-
tem. sed et si quis. **L. e.** dicit enim publicare voluerit. i.
per publicam manum autenticari. non tamen in aperto
quia non possent postea testes produci. et eodez modo ex-
ponit hic tex. glo. in. c. significauit extra eo. prout glo. i-
telligit hunc. **S.** in actore volente testes producere ante
lit. conte. **Quādoqz** actor ante lit. conte. producit testes

quod potest in casibus quos supra dixi. tunc testes exami-
nantur. et dicta eorum consignantur non aut publicantur. ut d.
c. qm̄ circa prin. b. nisi forte. et ut lit. non conte. et sic eti-
am exponit glo. hanc. §. fm̄ hunc lec. in dicto. c. signifi-
cavit. intelligendo q̄ in fi. §. loquatur i actore sicut loq-
tur pall. b. nisi forte. Habemus ergo unam lec. q̄ hic
loquatur in actore. pducendo testes ante lit. conte. ad sui
defensionem. et ad eternam rei memoriam. et tunc potest
testes producere etiam si non timeantur de morte vel ab-
sentia vel valitudine testium. ut dicta. l. fi. l. de usu. pu.
et in. c. significavit. extra eo. et ibi gl. ma. in fi. ponit hanc
lec. in hoc. §. et dicto. c. quoniam. §. sunt et alij. ut lit. non
conte. qui tex. concord. cum dicto. c. significavit. et tunc
publicantur dicta testium et reducuntur in publica monu-
menta. ut dicto. c. significavit. et ibi no. vbi gl. plene no.
que sit differentia inter recept. seu pductionem testium
que fit a reo fm̄. c. significavit. et. c. albericus extra eo.
et illam que fit ab actore cum timeat de morte vel absen-
tia testium. hoc est fm̄. c. quoniam. et ut lit. non conte. et
plenius per Hof. in summa i ti. ut lit. non conte. in pn.
Et q̄ hic possit intelligi de productione testium que fit a
reo ad sui defensionem ante lit. conte. ponit glo. in autē.
§. et si quis. l. e. in prima glo. ibi vel contra petit a reo
et fm̄ istam lec. dicta testium sunt in aperto. fm̄ pri-
mam non. sed reducuntur in publicam scripturam et con-
signantur ut. §. dixi. Circa hoc vide tamen quod no. in
spe. in ti. de testi. §. nunc tractemus. b. all. autez preterq̄
et vbi videtur velle. q̄ qm̄ reus pducit testes ad sui de-
fensionem et ad perpetuam rei memoriam. non debent di-
cta testium legi in aperto. sed de hoc dic ut dixi et ut. i. di-
cam. et q̄ iste. §. possit loqui in reo pducendo testes ante
lit. conte. fm̄ formam dicti. c. significavit videt velle gl.
in. c. in nomine domini extra. e. super verbo audire in fi.
illas etiam duas lec. ponit glo. in. l. curent. ff. e. Sed
contra primam lec. op. q̄ etiam actor possit petere exami-
nari et publicari dicta testium ad eternam rei memoriam
ut. l. in. l. aquil. si delictum. ff. ad. l. aquil. So. p huius de-
claratione materie si queratur an testes possint exami-
nari ante lit. conte. dic quedam sunt que veniunt expedi-
da ante lit. conte. ut except. dilatorie et declinatorie. et in
illis dicuntur doc. q̄ testes indistincte recipiuntur ante lit.
conte. all. ad hoc. l. fi. l. de excep. ad idez. l. excepto. l.
de probatio. extra de re iudica. c. cum inter monasterium.
cuz si. sed de hoc dico q̄ est casus expressus extra d testi.
c. de testibus in prin. et vide quod ibi no. in glo. super ver-
bo non iuratis. Quedam sunt que veniunt expedienda
post lit. conte. ut examinatio principalis questionis. et
tunc aut loquimur i actore aut in reo. si i actore: debent
testes regulariter produci post lit. conte. ut. §. e. §. et qm̄.
et extra ut lit. non conte. c. j. et. ij. cum si. fallit cum time-
tur de morte testium et. vel causa rationabili su pueniente.
quo casu. aut iste actor habet ius agendi de presenti aut
conditionale. Primo casu potest actor petere examinari
tm̄ testes. non tamē potest petere publicari et aperiri. im-
mo dicta testium consignantur et reservantur publica-
da et aperienda usq̄ post lit. conte. et ita loquitur hic et
in dicta autē. sed et si quis. l. eo. et. ff. de testi. l. curent
fm̄ unam lec. sed fm̄ hoc verbum publicabuntur quod
est hic. et verbum publicantur quod est. l. e. autē. sed et
si quis. expone ut sup̄ dixi. si do actor habet ius condi-
tionale tm̄. eo casu quo timeatur de morte vel de alia ratio-
nabili causa et. tunc potest petere ante lit. contest. testes
examinari et aperiri et publicari ad eternam rei memo-
riam. ut. l. lege aquil. si delictum. ff. ad. l. aquil. fm̄ unaz
lect. si do loquimur in reo. tunc in distincte potest testes
producere et eos petere examinari. aperiri. et publicari
ad eternam rei memoriam. ut dicto. c. significavit. et. c.
albericus. et ita loquitur hic etiam fm̄ aliam lec. ut sup̄
dixi et dicta autē. sed et si quis. et. l. curent preall. ita eti-

am loquitur. l. de usu. pu. l. fi. ita etiam intelligit qd
no. glo. in. l. iij. §. due aut. ff. ad carb. licet etiam possit lo-
qui in actore fm̄ diversos modos intelligendi. et isto ca-
su etiam loquitur dictum. c. quoniam. §. sunt et alij. et
ut lit. non conte. et sic possunt aperiri attestaciones testi-
um hoc casu quando reus producit ut videtur esse d me-
te text. et glo. in dicto. c. significavit super verbo ydone-
os. et super dicto. ca. quoniam. b. sunt et alij. et ibi no. in
prin. super verbo timent. hoc etiam notat ibi Inno. in. c.
significavit in prin. glo. in. b. item videtur. ibi dū dicit.
q̄ in isto casu forma est et. quicquid dicat spe. vbi supra
et tunc. b. publicabuntur hic positum et verbum publi-
care positum in dicta autenti. sed et si quis. expone alio
modo ut supra dixi. Illud q̄ dixi q̄ testes producuntur
ante lit. conte. quando timeatur de morte testium vel ab-
sentia diuturna. dic tunc verum: quando agitur civili.
ut in dicto. ca. quoniam in fi. forte. secus si criminaliter
ut ibi nota. super verbo criminaliter. Sed pone q̄ quis
potest ius suum deducere in iudicium per modum excep-
tionis. puta est aliquis possessor iuris incorporalis. qui
si vult agere potest. si non vult agere: potest se defenden-
do excipere. ut. l. uti frui. §. vtruz. ff. si usu. pe. 7. l. et si for-
te. §. sciendum. ff. si serui. ven. an iste potest ante. lit. con-
te. producere testes tanq̄ actor vel tanq̄ reus. de hoc dic
ut per Inno. in. c. significavit extra. e. quod tene menti.
Quero circa predicta quando dicatur timeri de mor-
te vel absentia testium. vel quando dicatur etiam alia ra-
tionabilis causa ppter qua possit actor producere testes an-
te lit. conte. Dic ut no. Inno. in dicto. c. quoniam. super
verbo absentia. et super verbo scnes. et super verbo vali-
tudine. et super verbo rationabili. et illam glo. no. mul-
tum in eo qd all. l. ij. et se. de dona. ca. mor. et de hac ma-
teria vide per doct. in dicta autē. sed et si quis. l. eod.
Quero. quando absente aduersario testes producun-
tur ante lit. conte. que citatio requiritur ut talis exceptio
fieri possit? Hic videtur tex. q̄ requiratur citatio in per-
sonam nec sufficit citatio ad domum ut hic dicitur ad-
monitum a iudice et. et ibi ut ex hoc ex una parte et
sic apparet q̄ debet citari personaliter. et hoc expresse di-
cit glo. hic super verbo licebit his vti. in. b. si autem non
fuit. ibi vel fuit sed non erit in ciuitate. vbi glo. ista eg-
parat partem non esse citatam et non esse in ciuitate. et
sic citatio ad domum illum non ardat. et istam opinionem
tenet By. per hunc tex. in. l. iij. §. totiens. ff. de dam. in
fec. licet secus sit vbi testes producuntur post lit. contesta.
et rationem diuersitatis ponit By. in dicto. §. totiens.
istam etiam opini. tenent doct. in dicta autē. sed et si qd
l. e. Sed circa hoc dic et no. quandoq̄ testes exami-
nantur quia timeatur de morte ipsorum testium vel absen-
tia diuturna. quod est etiam actoris. et tunc non est ne-
cesse q̄ aduersarius citetur personaliter. ut in. c. quonia
b. nisi extra ut lit. non contest. Quandoq̄ producuntur
testes ante lit. conte. a reo ad eternam rei memoriam. li-
cet non timeatur de morte testium vel absentia diuturna
et tunc requiritur citatio personalis. ut in. c. significavit.
extra. c. ad idem in. c. albericus. extra. e. et hanc distin-
ctionem collige ex eo qd notat Inno. in dicto. c. significa-
uit. in fi. glo. dum dicit. q̄ aduersario d̄z psonalit̄ citari.
§. si non possit haberi et eet piculū in expectado. tunc testes
debent recipi absente aduersario fm̄ formam. c. quonia
in prin. ut lit. non conte. quasi dicat: quando non potest
aduersarius personaliter citari. tunc recipiuntur testes
fm̄ formam. c. significavit. et fm̄ predicta debet intelligi
quod no. glo. in. l. laudabile. l. de aduo. diuer. iudi. Et
vide circa hoc qd no. In. in. c. aduersario et de eo q̄ mit.
in po. ca. rei seruan. et de ista. q. dic ut tenuit ibi disputa-
do Jo. an. et de materia b. §. vide glo. in. d. c. qm̄ in pn.
in gl. in summa illi. i. pn. et qd no. spe. i. ti. d. testi. §. nunc
tractem per totum. §. Et de ma. publi. testium et instru-
metorum vel testamentorum vel priuilegiorum. vide per

Inno. in. c. albericus. extra. e. et in. c. si. extra. de fide instr. vide spe. in ti. de instru. edic. §. ostenso. v. et quoniam de publicat. vsq. ad finez. §. 7. codez. ti. §. vt. autez. v. ad huius autez. iuris. et vide per doc. in. l. publicat. vbi glo. aliquid tangit. L. de testa. Ultimo doc. in auten. sed et si quis. hinc sumpta occasione inducunt hunc. §. q. si testes producuntur parte absente. tamen citata. licet in publicatione testium postea opponere. de quo ipsi tangunt ibi et in. l. si. L. de testib. et i. autē. si dicatur. L. eo. ii. et respondent vt ibi. Meritas est q. ille tex. hoc non probat imo totum oppositum vt patet hic in. v. solummodo. vbi dicitur. q. solum hoc non potest obijcere q. se absente testes fuerint producti. als. autem sic. et q. hoc liceat h. casu in personis testium. nota. glo. in. d. c. significauit. eo. titulo.

De immensis donationibus zc. Rubrica.

Adum de falcidia

et eius parte decreuimus. Si patres in aliquibus vel aliquos ex filiis immensam fecerit donationem, alijs filiis legitima portio d. necessitate debetur. hoc obtinet

te in filiis gratis. ingrati vero penitus excluduntur. h. d. Nota ter. in prin. q. verbum falcidia ponit pro debita iure nature. et sic debita iure nature appellatur falcidia. vt hic. ideoz. habes in autē. vnde et si patens. L. de i. off. testa. Item trebellianica appellat falcidia. vt. l. quā. §. et. l. si vt. allas. L. ad. l. fal. cum similibus. alio modo ponitur falcidia pro debita iure institutionis et de ista loquitur totus tit. L. et. ff. ad. l. fal. et isto modo accipit proprie pro trebellianica debita in proprie. p. iure nature in propriissime. vt nota. in. d. auten. at si patens. et per azo. in summa de inoffi. testa. §. idem q. quelibet lex que refertur nota. idem azo. s. de here. et fal. §. dicitur autez. falcidia quod nota. ad id quod dicam. j. de eccle. ti. §. sinaut heres col. it. Secundo nota ter. ibi seruare ex lege partem zc. et ibi q. q. ex legibus zc. q. legitima que debetur filiis ex lege. potest per statutum auferri. de qua. q. dixi supra de heredi. et fal. §. primum itaq. de trien. et semi. §. i. Op. et videtur q. si pater fecit immensam donat. vni ex filiis. alter filius debeat agere fami. herc. non per quere lam inofficio. donati. quia donatio immensa facta filio in potestate non valet. vt. l. donatōnes. L. de donatione inter virum et vxor. et sic merito debet agere alter filius fam. herc. vt. l. ij. L. de inoffi. dona. So. vt in glo. sup. verbo querebatur circa mediu. et aduerte ad secundam sol. q. id qd dicit glo. q. hodie donatio facta inter patrem et filium valet: est verum. si fiat ex causa aduētita. videlicet si pater donat filio vt extraneo et bene merito. ex ca. emz aduētita parit actōez inter patrem et filium vt nota. in dicta autē. vnde et si patens. et in. l. ij. de pac. do. et in. l. si quis. p. eo. ff. de fideius. Qn. autez. pater dicat donare filio vt extraneo. nota. in glo. si donatōne. L. de col. et isto modo posses saluare glo. hic positaz sic intellige qd no. glo. in. l. ij. L. de inoffi. dona. sed q. tum ad p. rariuz. glo. tenent hic pcedentē so. vt nō. in. d. autē. vñ et si patens et in dicta. l. ij. Querit glo. q. iure reuocat immensa donatio. dic vt in glo. et idem qd hic nota. in. d. autē. vñ et si patens. et in. l. ij. L. de inoffi. donat. in vlt. q. glo. de quo dicit vt ibi nota. p. doct. in. viij. q. et vide qd dicit azo. in summa illius ti. Querit. inquātū fiat reuocatio p. querelam inoffi. donatōnis. Inter glosatores nros sūt opi. in glo. hic sup. verbo in donati. recitate. de qua. q. nō. p. doct. in. l. j. L. de inoffi. dona. et nota. p. gl. et dy. in. l. ticia. §. impator. ff. de le. ij. cui. dy. opi. recitat hic p. Ja. de bel. et vi de qd nota. guil. in. l. j. L. de inoffi. dona. Pro cui. q. de claratione dic duo vba. qnq. quis donat an natiuitatez filioz reuocare volentiū. qnq. donat p. natiuitatez. Pro casu distinguū. aut p. fecit immensam donatōez filijs. aut extraneis vel libertis. si filijs: tunc filij postea nati reuo-

cant ipso iure vsq. ad legitimam. vt. l. si totas. L. de inoffi. testa. si extraneis vel libertis: tunc donatio ipso iure reuocatur in totum. quam opi. tenet dy. et doct. in dicta l. j. L. de inoffi. dona. et glo. in. l. si vnq. L. de reuo. dona. quicquid glo. dicat in. d. l. si totas. L. de inoffi. dona. vt dicit q. reuocatio nō fiat ipso iure sed p. querelaz. In secundo casu principali de quo loquitur materia nostre legis. dy. tenet opi. mar. hic posita in glo. que opi. posita est in. l. j. L. de inoffi. dona. et dicit eam fuisse vgo. vt distinguatur. aut donatio fuit inofficiosa re. tñ. et tunc reuocatur p. querelam inoffi. don. vsq. ad legitimam. siue fuerit facta filijs siue extraneis. si vō fuerit inoffi. re et p. filio siue filijs siue extraneis facta fuerit. et tunc in totum reuocatur. licet p. doc. ponantur alie opi. in dicta. l. j. L. de inoffi. do. et ponit pe. alium intellectum in dicta l. si totas et ibi refert Ly. Querit. quidaz non habes filios. conscientia ductus omnia sua bona donauit. postea suscepit filios: an reuocabitur ista donatio in totum vel in partem: hanc. q. formant doc. in. l. j. in vlt. q. L. de inoffi. dona. sed de hac. q. do vobis glo. ordi. xvij. q. iij. c. quicquid. et quod nota. rrix. q. ij. c. si quis irascit. Querit glo. super dicto verbo in dona. habeo vnū filium tñ. et dono. viij. cuidam extraneo et sic ista donatio non ē inofficiosa. postea alio tempore dono vno. an reuocabitur prima donatio: dic vt in glo. sed aduerte ad id quod dicit glo. q. vbi re. tñ. est inofficiosa donatio. q. reuocatur in totum per hanc autenticam. quia hoc non est verum. quia per istam aut. non fit reuocatio nisi vsq. ad legitimam vt patet hic in. §. posita et in. §. necessitatem autez. p. d. terea ista autē. loquitur quando donatio inofficiosa fuit facta filijs. sed questio proposita loquitur quando donatio fuit facta extraneis. nam quando donatio est facta filijs procedit opi. vgo. nec fm. opi. azo. reuocatur in totum sed vsq. ad legitimam tñ. siue sit inofficiosa re et consilio siue re. tñ. Item et quando fit donatio extraneis sicut fuit in casu proposito. si donatio est inofficiosa tñ. re. nō fit reuocatio nisi vsq. ad legitimam. vt nota. glo. hic et in dicta. l. j. L. de inoffi. do. et in. l. ticia. §. imperator. ff. de le. ij. et sic finis istius glo. nullo modo videtur procedere Hoc pmissio redeo ad. q. p. positam. an illa donatio facta ab initio valuerit: et dic q. sic. nec fuit inofficiosa. sed reuocatur vltima que fuit inofficiosa. vt. l. si libertus. §. si. ff. de iurepa. et ita tenent doc. in. l. j. L. de inoffi. do. in iij. q. et fm. q. ibi dicit. intellige qd nota. gl. j. q. x. imperator. Querit glo. quid addit ista aut. ad ti. L. de inoffi. dona. dic vt in glo. super verbo augmentum. sed aduerte ad id quod dicit glo. in fi. per istam constit. inspicit tempus facte donationis vt hic in. §. j. sed ibi nota. vt patet in. l. j. illius ti. et quod ibi nota. in prin. mag. glo. Querit. qualiter habet locum reuocatio inoffi. donationis. dic aut loquimur de ea reuocatioe q. fit p. liberos superuenientes. et illa fit ipso iure. et fit statim liberis natis vt. l. si vnq. L. de reuo. do. fm. verum intellectum. quicquid glo. ibi dicat que dicit. q. non fit ipso iure. et q. fit post mortem. quia veritas est q. fit ipso iure vt nota. in dicta. l. si vnq. et in dicta. l. si totas fm. vnum intellectum. Item fit viuente donatoze vt patet in tex. dicte. l. si totas patri enim viuenti ibi loquitur imperator et etiaz patet in tex. dicte. l. si vnq. aut loquimur de reuocatioe que fit per hunc ti. et ti. de reuo. do. et tunc illa reuocatio fiet post mortem. et de hoc per doc. in. l. j. L. de inoff. dona. in. ix. q. et ita debet intelligi dicta. l. ticia. §. imperator. Querit glo. sup. vbo in distributioez. qd vult dicere tex. ibi in distribut. zc. dic vt in glo. ex qua glo. habes vnā differentia inter querelam inofficiosi testamēti. et inoffi. dona. sunt et alie differentie vt nota. L. de inoffi. dona. l. vult. et in. l. precibus. c. ti. Querit glo. dicitur hic vt si qs. zc. quid in muliere: dicit gl. su p. dicto vbo vt si qs. q. ideoz. vt i. matre vel simili. ar. l. j. ff. de vbo. sig. tu dic q. de matre est expsum in. l. j. et. l. si m. et in. l. si liqueat. L. de inoffi. do. de auia habes in. l. ticia. §. im-

perator. ff. de le. ij. Querit gl. sup verbo filioꝝ an fra-
ter possit habere querelā inofficiōse dona. si frater suus
fecit imensaz donatiōem. Glo. tenet q̄ sic. de quo dic vt i
glo. quam intellige de facta donatiōe turpi p̄sone p̄ fra-
trem. vt probatur in l. a. legata in glo. Item facit quod
no. in. l. ij. in fi. et in. l. si filius. L. de inoffi. dona. 2 azo in
summa illius ti. circa prin. Ultimo quero qa hic dicit̄
q̄ ingratiudo facit cessare querelā. an sint alie cause q̄
faciant eam cessare: dic vt no. hic in glo. si. in fi. et. L. e.
ti. in. l. cum donatiombus per azo. in summa illius ti. i
prima colum.

Et sine prohibitione matres debitorum et creditri-
ces tutelam minorum gerunt.

De per scriptum le

gem sup curā minorum. Matres debi-
trices et creditrices. ad tutelam et curā
filioꝝ admittuntur. nec iuramentum
de secundis nupt. non fiendis erigit. dñ.

modo ei et senatusconsulto vell. et omni auxilio renūcia-
uerint. et omnia alia adimpleuerint que alij tutores face-
re tenentur. h. d. vsq; ad fi. No. ter. in. b. ne forsaz tē
quare debitor vel creditor nō pōt esse tutor. concor. sup.
vt hi q̄ obligatas tē. S. j. Secundo no. fm glo. super ver-
bo existimam. q̄ ineptuz quid esse tē. fallit regula si eg-
tas in p̄rariuz suadeat. Tercio no. glo. in. b. ideoq; li-
centia tē. q̄ mater pōt esse tutor filioꝝ non tamen cogi-
tur vt hic t. j. vt liceat matri et auie in prin. no. in aut.
matri et auie. L. quando mu. tu. offi. fun. po. Querit
glo. sup verbo matrū an idem qd̄ hic dicit̄ in matre. ha-
beat locum in auia: dicit glo. q̄ sic. et idem in auo pater
no vel etiaz materno. et no. in aut. ad hoc. L. qñ mu. tu.
offi. fun. po. et vide quod no. s̄ auia sup vt hi qui obliga-
tas tē. S. j. Querit dicta glo. quid in patre q̄ est tutor
vel curator filij emancipati: dicit glo. q̄ idem et no. eam.

Querit glo. quid in filio q̄ est curator patris furiosi.
et dicit q̄ potest eē vt in. l. diuus. ff. de tu. et cu. da. ab his
Item qd̄ in fratre qui pōt esse tutor vel curator fris.
an isti possint esse de istis questionib; dic vt no. quill. de
cunio. ff. de pact. l. cum in eo. Querit glo. in. S. q̄ vō.
sup verbo senatus. quid pdest creditorib; ista renūcia-
tio: dic vt in glo. et sic no. ex hac glo. q̄ ex stipulatōe iu-
dicis vel executoris queritur actio et idem qd̄ hic no. in
aut. generalr. L. de epi. et cleri. L. de lit. conte. aut libel-
lum. et in aut. matri et auie. L. qñ mu. tu. offi. fungi po.
insti. de heredi. q̄ ab intesta. S. ex his. Querit etiaz di-
cta glo. an cuilibet iuri possit renūciari: distingue vt ha-
bes hic in glo. q̄ est plenior glo. q̄ habeas in corpore iu-
ris. Et circa hoc vide qd̄ no. in. l. pactum inter et. l. ius
publicum. L. de pactis. et l. si quis in p̄scribendo. L. de
pac. et in. c. si diligētī. et de so. ppe. et spec. in ti. de renū.
et p̄clu. S. j. v. cui aut iuri. Sed aduerte ad istam glo.
in. b. et p̄ hoc puto tē. q̄ dicit. q̄ non valet pactum qd̄ fa-
cit debitor creditori. q̄ ei nō liceat pbare solutionem nisi
si p̄ publicū instrū. et idem tenet spec. in ti. de pba. S. vi.
dendum. v. sed pone in ti. de renū. S. j. v. quid si dicatur.

Ultimo no. ter. in dicto. S. qz vō in fi. ibi sed q̄ fit ple-
rumq; tē. Nam h̄ videt̄ ter. q̄ dictio plerūq; tenotat re-
gulaz. ad idem. ff. de legi. l. neq; leges. l. j. S. j. in fi. ff. de
tute. et ra. distra. et in. l. tutela. ff. de tutelis.

Et exactione instante dotis prime et secunde tē.

De duobus indicatibus

nobis in dubitationem. Si res prime et
secunde vxoris in dote date apparēt vel
altera earū. illi restitui debent et eius si-
lij: cui res ille fuerint. als aut rebus
nō apparētib;. tūc illa in bonis mariti potior est in iure
que prior ē in tpe. Item dote p̄missa viro ab vxore vel ab
alio. p̄ ea oblata et p̄signata. mulier donatōez p̄pter nup-
ex pacto interposita de lucrādo. p̄inde lucrabit ac si sol-

uisset. h. d. No. in prin. huius. S. q̄ p̄uilegia dotis si
cuti nō transeunt ad heredes extraneos ita nec ad credi-
tores mulieris et istuz ter. inducit Ja. de bel. q̄ nec vsus
fruc. nec aliud ius vel p̄uilegiū ex p̄sone debitoris p̄pe-
tens possit ad creditore transire. sicut nec p̄uilegia dotis
nec possit creditor hec iura insoluituz accipere vt hic. Et
sic videt̄ hic ter. in eo q̄ dicit. creditoribus p̄uilegia do-
talia non dan̄. quia p̄uilegia dotalia nō possunt p̄ cessi-
onez transferri. de qua. q. no. p̄ dy. in. l. si minores. ff. de
admi. tu. in. l. vna. L. s̄ p̄uile. do. et ibi p̄ doc. in. l. assidu-
is in fi. L. q̄ po. in pig. ha. Secundo no. q̄ hic dicitur
apparent res in dote date. q̄ in illis illa p̄fertur que il-
las res in dote dedit. ad idem facit q̄ habes. ff. s̄ tribu.
l. p̄curatoris. S. s̄ si duas. ff. de pecu. l. ex facto. S. plane
Ultimo no. ter. ibi qui em dare voluit tē. facit. l. iij.
in fi. ff. de p̄dic. ob. cam. l. iure ciuili. ff. de condi. et demō.

Quero de intellectu. v. sicut em si duo debita. dic vt i
glo. sup verbo publica. s̄ aduerte ad ipam quia in secun-
do exemplo nihil repetit glo. de pignore. et quidā inducit
q̄ si ciuitas contrabat mutuando vel aliquid faciendo.
q̄ habeat tacitam ypothecā in bonis p̄trahentis cum
ea. qd̄ expresse tenet glo. in. l. pignus. ff. qui po. i pig. ha.
de quo dicā in. l. ij. L. s̄ iure rei pu. li. rj. Et glo. su-
per dicto. v. publica. et adde in fi. qd̄ no. in. l. diuersis et
in. l. eos. L. qui po. in pig. ha. et quod no. dy. in. c. q̄ pri-
or. de reg. iur. li. vj. Et glo. sup verbo p̄uilegium in
fi. Item no. glo. in dicta. l. p̄uilegia hic allegata et tan-
gitur in. l. si. S. excepti. L. qui po. in pig. ha. habes q̄ vñ
casum in quo p̄uilegia p̄sonalia extimant̄ ex tempore.
alium casum non habes videlicet quando factum est in
obligatione et in ipso est plurib; et eodē tempore factis.
vt no. glo. no. in. l. in operis. ff. loca. Quero an id qd̄
dicitur. q̄ si apparent res que fuerūt date in dote. in il-
lis p̄fertur illa vxor que ea bona dedit: habeat locuz siue
bona fuerūt data extimata siue nō. Istam questionē tan-
git glo. L. qui po. in pig. ha. autem. si q̄. et ibi latius per
doctores.

Illud quoq; dicitur hic quod si dos fu-
it oblata et posita et p̄signa-
ta tē. contra imo sola oblatio in iudicio videt̄ sufficere.
vt. l. si rem. S. vlt. de pig. act. et. l. aliena. S. pe. eo. ti. et. l.
item liberatus. S. j. qui. mo. pig. vel y po. sol. Et de h̄ qd̄
operetur sola oblatio vel oblatio depositio et cōsignatio
tangit glo. hic et de vsu. l. accepta s̄ q̄tum ad dictuz hu-
ius. l. dic q̄ sola oblatio nō sufficit et glo. hic sentit q̄ in-
cipit. et cum. l. sigillatō tē. Quid autē iuris sit si dos
p̄sistat in rebus imobilib; q̄ non possunt cōsignari vide
no. in aut. dos data. L. de dona. ante nup. et vide qd̄ no.
in dicta. l. acceptam. et in. l. si maritus. ff. so. ma. Que-
rit Ja. de bel. pone q̄ v̄didi tibi rem et p̄missi mibi re-
uēdere et ego p̄cium restituere. j. certum diem vel ecōtra
ego p̄missi tibi p̄cium restituere et tu mibi rem vendē nū
quid ego debitor debeo prius p̄cium deponere. et videtur
hic ter. q̄ sic de hac. q. dic vt hic p̄ eum. Ultimo no. h̄
ter. cum glo. no. sup verbo p̄stet. q̄ debitor pōt pecuni-
am offerre creditori masculo vel femine qd̄ tene menti. et
de hic videt̄ ter. L. de p̄dic. et demō. l. cū seruus. v. naz nō
vtiq;. Item aduerte ad glo. que est sup verbo exactio-
nem que incipit siue p̄missit vide circa hoc q̄ no. glo. L.
de dona. ante nup. aut. dos data tē.

De administratoribus. Rubrica.

Am quidem noui

mus posita leges. Administrator si p̄uin-
tiā durante administratione tpe citra p̄nci-
pis iussione de reliq; crimie lese maiesta-
tis puniē et si administratōe finita añ. L. dies recesserit a-
tiquis peis puniē. Item successor p̄cessori amicabilem
epistolam de suo aduentu debet destinare et ad p̄uini-
am celeriter accedere et p̄cessor eo adueniente ante per
duos dies administrationem deponere debet sed rece-

tere non debet ante successoris aduentum et vsq; ad eius aduentum emolumenta publica percipere debet hoc. d. Nota text. in. S. illud ibi nota. ex codicillis zc. q. ex sola electione non queritur ius electo. Fallit in magis dignitatibus vt hic in gl. super dicto verbo codicillis et dicaz in. l. ult. l. d. consuli. li. xij. Oponitur ad. v. deponat et videtur q. administrator non deponat officium nisi ingressum successoris vt. l. meminisse. ff. de offi. pcon. z leg. ga. so. vt hic i glo. super verbo dies et i. l. contraria et in l. j. l. vt taz. l. i. q. crimi. S. illud que omnia sunt i ar. ad. q. fm. Ia. de bel. q. licet dies aduentus sit. progata successor non debeat p. terea habere salarium in tempe progationis sed ex die aduentus ad idem. l. meminisse p allegata. Et hanc. q. dicit dominus Ia. fuisse in ciuitate perusij. Secundo iste. S. facit ad questionem fm. cum q. dux vel comes vel preses. p. uentie vicarium datu. p se a populo non possit reuocare facit. s. de defen. ciui. S. sed interim et. l. solent. ff. de offi. procon. et lega. s. cer. te iste. S. parum facit s. melius facit ille. S. s. interim.

De executoribus z his qui pueniuntur et reconueniuntur. Rubrica.

Moniaz calūnias

odinus et omnes tergiversatōem aduersamur. Libellus reo porrigi nō debet. p. uisq; actor cautōnem legitime exponat q. j. duos menses litem cōtestabit. als omne damnū reo p. uento restituet hac cautōne. xxv. aureos nō transcendente. b. d. Nota ex hoc text. cuz glo. super verbo duos. q. libellus prius offertur iudici z per iudicem reo de quo dixi sup. de exi. reis. S. illud. Oponitur. dicit hic incurabile zc. immo videtur q. istud dispendium olim esset curabile. naz actor tenetur in triplo. dic vt nota. hic i glo. super verbo incurabile. z in. S. tripli. insti. de act. Quero vtruz ista cautio sit nuda vel cum fideiussore. dicit glo. sup. verbo caut. q. nuda. contra videtur sentire glo. insti. de satisfda. S. sed hodie. in eo quod dicitur ibi glo. q. actor duas pstat satisfdationes. et vna ē de qua hic dicitur. et sic sentit q. sit cuz fideiussore. nam satisfdatio intelligitur cuz fideiussore. vt. l. j. ff. qui satisfda. cog. et illud putarem verius de iure. tum quia magis est cautum reo. et ista constitutio intendit p. uide reo. tum quia cautio quā prestat actor fm. formam. S. ad excludendas. j. de litigioso est cum fideiussore. ergo z ista eadem ratione. Quero. que differentia est inter istam cautioē quā prestat actor p. istam consti. et eam quam prestat per dictum. S. ad excludendas. dic vt in dicta glo. super verbo duos hic. et in dicto. S. ad excludendū. z in dicta aut. libellum. l. de lit. conte. et de epi. z cle. aut. generaliter. Querit etiam dicta glo. quando prestat ista cautio dic vt in glo. Ex qua nota. q. ex stipulatōne officialium queritur ius parti absenti. Idem habes in dicto. S. ad excludendas. et sup. vt sine probi. S. quia vō multa. z ibi dixi. Ultimo quero an cautio de qua loquitur in p. huius consti. debet hodie de consuetudine prestarti. dic q. non. sicut nec illa de qua loquitur dictus. S. ad excludendas. ita no. glo. insti. de satisfda. S. h. hodie. j. q. iij. S. libellum. p. quas duas glo. optime patet istas duas satisfdationes prestarti non debere.

Illud. Cōuentio z reconuentio mor a principio corā eodē iudice fieri dō. als causa p. uentio nis finita reconuentio fieri poterit corā quocūq; iudice antiq; cessante calūnia. b. d. Ex isto. S. sumit aut. z cōse. quēter. l. de sentē. Op. z videt q. vbi hincinde ē debi tum. fiat p. pensatio. nō reconuentio. vt insti. de act. S. i bo ne fidei. So. dixi glo. sup. verbo hīs. intellige q. hoc de bitū non erat liquidū circa quod vide qd no. glo. l. de senten. l. cū papinianus z ibi p. doc. Quero. corā quo iudice fieri debet reconuentio. dicit gl. p. ma hui. s. q. co.

ram iudice ordinatio z coram iudice delegato. de primo patet hic duz dicit apud quēdā zc. Et sic loquitur d. iudice ordinario. de secundo patet ex verbo si vō forsan. j. eo. vbi iudex pōt recusari. et sic p. q. loquitur de delegato. zc. Idem nota. l. de senten. aut. et p. nter in prima glo.

Ex quibus iuribus dic. q. nō conuentio et reconuentio fit sup. eodem negocio. et tunc fm. omne ius est idem. q. a debet fieri coram eodē iudice. ne causē p. tinentia diuida tur. vt. l. j. et. ij. ff. d. qui. re. ad eundē iud. ca. z de iudi. l. nulli. Quādoq; p. uentio et reconuentio fit super diuer sis rebus. et tunc aut actor conuenit reum coram iudice ipsius actoris in certa quantitate. et tunc idem fm. omne ius. quia reconuentio debet fieri apud eundem iudicē. vt. l. si idem. S. sed si mutue. ff. de iurisd. o. iudi. Quādoq; actor conuenit reum coram iudice ipsius actoris. quā pōt euitare propter aliquod p. uilegium. et tunc idem. quia apud eundem iudicē fiet reconuentio. vt. l. ij. S. sed si agatur et. l. qui non. ff. de iudi. Quādoq; actor cōue nit coram iudice qui nullo modo est suus iudex. et tunc de iure veteri non reperitur p. missa conuentio. sed p. ius codicis introductum fuit. q. reus volens reconuenire actorē. possit hoc facere. non tamen p. hibeatur ire ad il lum iudicem. vt dicta. l. cum pamp. hodie p. ius aut. im ponitur reo necessitas vt reconueniat apud eundem iudi cem si ipse reus vult agere postea lit. pen. vt h. Quo ro. qualiter tractatur causa p. uentio nis et reconuentio nis. Rñ. vt qui prior appellat prior agat. prius enim rñdebitur libello actoris p. uentio nis. scdo rñdebitur libello re i. z eadē snia postea terminabitur. eadē intellige. i. primo vna postea alia. p. dicta. p. banē in. l. j. S. si. ff. que sen. sine appellatōne rescin. z. l. de p. pensat. l. iij. et nota. ff. de iudi. l. qui prior. et. l. d. sen. aut. cōsequenter extra de mu. pet. c. j. et text. est z glo. ex. de ordi. cog. c. cum dilectus. z que sit pena nolentis respondere mutue petitioni. dic vt nō. per glo. i. d. c. j. Sed quero. pone q. actor impetra uit iudicem delegatum contra reum. et cepit cum conue nire. reus reconuenit actorem. postea actor vult desistere. q. an reus possit p. cise cogē. Rñ. de mac. dic. q. sic. q. iam ē q. sit ius reo. g. zc. vt. l. si post mortē. S. j. ff. d. bo. pos. extra tab. ita dicit doc. in dicta aut. et consequenter in. viij. q. j. Ista sunt opi. spec. per dictam. l. si post mortem S. si. et per. c. j. extra de mu. peti. vt nota. ipse in ti. de re. nun. S. j. Quero. pone q. actor egit ad vnam rem que ritur an reus possit reconuenire d. pluribus rebo. Rñ. deo sic. illud p. batur in. c. dispendia de restitu. li. vj. z in. c. j. ex. de mu. peti. z nō. in. c. ij. extra. e. ti. Quero. vtrum liceat actori cū re p. uenit a reo. recusare iudicē coram q. reconuenitur. Quidam dicunt q. sic. vt hic nota. i glo. su per verbo forsan. idem quod hic nō. in auten. offeratur. l. de lit. pte. qd ē verū. q. nō pōt ipm recusare p. p. aliqd p. uilegium quod p. peteret ipsi actori. p. p. suam perso nam. secus si p. p. p. uilegiū cāe quam intētat ipse actor. nā si ipse actor egerit de spoliatiōe possessōis. b. cau. b. et exceptōem si reconueniat nisi prius restituat non recon uenitur. vt. l. si quis ad se. l. ad. l. iul. de vi publica z. l. si. l. de p. pensat. nisi reconueniretur sup. alia spoliatiōe. vt extra de or. cogni. c. sup. et in. c. cum dilectus. e. ti. pos set etiā iudicē recusare in casibus nō. p. glo. in. c. cū dile cti ex. de arbi. z. iij. q. viij. c. q. in agendo z vide et quod nō. in. c. j. ex. de mu. peti. Quero. q. dō fieri ista recon uentio. in h. sunt opi. qdā dicūt ab initio incōtinēti. z in ipa rñsione vel paruz ante vel parū post. vt hic. ibi mor enim zc. z ista opi. tenet glo. hic. z in dicta aut. z p. nter. Alij dicunt q. potest fieri quādoq; ante sniam. z istd intelligit. i. vsq; ad cāe p. clusionē. z ista opi. tenet glo. in c. j. ex. de mutuis peti. in secunda glo. idem tenet Inno. in. d. c. j. Quid dicem. Rñ. deo aut reus vult q. cā recon uentio nis siml tractet. z tūc vnicū cū cā p. ncipali z istis re cōuentō p. fieri vsq; ad lit. pte. vel statim p. vel paruz ante z ita loquitur hic text. et ista est prima reconuentio. Aut reus vult procedere fm. naturam conuentio nis non re.

conventionis. et non curet q̄ simul tractetur cum causa quam intentat actor. sed procedat fm̄ naturam simpli- cis p̄ventionis. et tunc p̄t vsq̄ ad cause conclusionē ita no. doc. in dicta autē. et consequenter. in vlt. q. Ista opi. videtur probari in. c. dispendia. §. reus. de restitu. li. vj. inquantū dicit q̄ reus pendēte iudicio. p̄t agere per no- men p̄ventionis ista distinctio doctorum p̄batur p̄ glo. extra de ver. sig. c. sepe. §. verū q̄d tene menti.

De eq̄litate dotis 7 donationis p̄pter nuptias. Rub.

Doniaz plurimas

in lege questiones. In dote 7 donatione p̄pter nuptias constituenda. 7 augmen- tis earum equalitas per omnia seruari

debet. Item dotis augmentū vere nō ficte debet celebra- ri. q̄n̄ antez fraudari intelligit̄ ex ter. collr. b. d. vsq̄ ad §. his p̄sequens. No. in hoc prin. et in §. hec igitur. q̄ equalitas debet esse in dotibz et donationibz p̄pter nup- tias. non solum in lucris sed in p̄stitutione vt hic. 7. l. d. pac. conuē. aut. equalitas. Et p̄ hoc dicit glo. q̄ sicut ex pacto de lucrando interposito. s. donat. p̄pter nup. vroz nihil lucrat nisi soluere fuerit parata. vt sup̄ de acf. in- stan. do. §. si. ita econtra vir nihil lucrat ex pacto inter- posito sup̄ dote de lucrando si nō soluit donat. p̄pter nup- tias. ita no. p̄ hunc ter. 7. s. de nō eli. secundo nu. §. si. in glo. magna. 7. hoc voluit sentire glo. hic sup̄ verbo vi- rum. ibi et si alteruter 7c. Secundo p̄ hunc ter. tenet glo. q̄ sicut soluto matrimonio dos redit ad mulierē vt .l. in rebz de iure do. ita donatio redit ad virum. ita no. insti. de acf. §. ē et aliud. et aut. dos data. l. de dona. an- te nup. 7. habuistis. s. de exact. dotis do. §. si. 7. omnia ista ponit ter. extra de dona. inter virū et vr. c. si. Quero. hic dicit q̄ data dote cogitur vir dare donat. p̄pter nup. quid econ. an data dote sit ipso iure statim constituta do- natio p̄pter nup. vel debet agi vt p̄stituatur. de hac. q. dic- vt no. glo. in aut. dos data. l. de dona. an nup. in prima glo. 7. ibi doc. tenent opi. maz. dicentis. q̄ ipso iure est cō- stituta s̄ agit̄ vt iam p̄stituta tradat. Circa q̄d vide. l. de pac. p̄uen. l. lege leonis. in vlt. glo. quā intellige vt no. p̄ doc. in. d. autē. dos data. Quero. an vroz lucrē fru- ctus donatos p̄pter nup. sicut vir dotem? dic q̄ nō. q̄ sic dos non seruiet oneribz matrimonij. q̄d esse nō debet. l. p̄ oneribz. l. de iure do. ita no. p̄ glo. sup̄ de nō eli. secū- do nuben. §. vltimo. 7. tangit̄ in. d. aut. dos data. Que ḡ erit utilitas ipsi mulieri in dicta dona. p̄pter nup. dic vt no. in dictis iuribz. 7. q̄ habuistis. s. vt i mo. ante nupf. do. in prin. Quero. an ista equalitas hodie seruet̄. dic vt in aut. eq̄litas. l. de pac. conuen. Nota ex hoc ter. q̄ si alter p̄iugū facit cōstante matrimonio augmentum: 7. alter cogit̄ facere. Secundo no. ter. in. d. ne p̄tingat q̄ si vroz facit augmentū nullo modo nocet creditoribus 7. sic habes. q̄ si vir p̄stetur se h̄re. c. noie augmenti dotis. licet ista p̄fessio noceat ipsi viro. nō tamen nocet credito- ribz viri. nam nō h̄z vroz p̄uilegiū vt creditoribz p̄fe- ratur q̄ tale augmentū suspitione nō caret vt hic dicit̄.

Quero. de quibz creditoribz hic loquit̄. an de preteri- tis t̄n̄ vel de futuris. Glo. q̄ est. l. de do. ante nup. autē. s̄ iam necesse: dicit. q̄ forte habebit locū tam in p̄teritis q̄ in futuris. vt ibi no. in duabz gl. sed ille glo. videntur p̄tra ter. illius aut. in si. dum dicit. nullo vtef̄ aduersus alios creditores p̄uilegio. 7. sic patz q̄ vbi mulier facit augmentum viro in rebz mobilibz. denegat̄ p̄uilegium q̄d habet mulier. q̄ creditoribz p̄feratur. Zus vō cōe si bi non denegatur. 7. sic posterioribz creditoribus p̄fer- tur et q̄ ius cōe non denegatur no. in dicta aut. sed iam necesse. Preterea ille glo. videntur contra ter. li. j. l. de iure si. vbi distinguitur. aut vir est debitor aut non. nam viro non existente obligato. nulla est conventionis suspi- cio. vt hoc. §. in si. ibiq̄ erit circumventionis 7c. Itēz vi-

dentur ille glo. non bene loqui. nisi tempore augmēti po- neres aliqua indicia q̄ augmentum fuit factum in frau- dem creditorum. vt. l. si maritus. ff. qui et a quibus. tam̄ in dubio etiā p̄sumitur vt dixi. quicquid no. per doct. in dicta aut. iam necesse in. vj. q. Et circa predicta vide quod no. spec. in ti. de dona. inter virum et vroz. §. nūc de dote. v. et sic no. 7. in. §. formati. v. quid si vir. Querit glo. mulier facit augmentū dotis in rebz mobilibz viro habenti creditores. 7. vult p̄bare p̄ testes. q̄ verū est illd̄ augmentum. an si hoc est parata p̄bare habet p̄uilegi- um? dicit glo. sup̄ verbo p̄uilegiū q̄ non. quia est p̄- sumptio iuris 7. de iure. contra quam non admittitur p̄- batio in p̄trarium. Secundo querit glo. pone q̄ credi- tores p̄stentur istam mulierem fecisse augmentum in re- bz mobilibz. an ista mulier vretur p̄uilegio. Glo. hic sup̄ verbo scribat dicit q̄ sic. Et sic noto ex his duabus glo. q̄ contra p̄sumptionem iuris 7. de iure contra quam non admittitur p̄batio in contrariū. admittatur in pro- batio que fit super p̄fessione p̄tis. quod p̄petuo tene mē- ti. Idem q̄ hic no. azo in summa. l. de dona. ante nupf. §. hec donatio in si. §. hoc tenent doc. in dicta aut. s̄ iam necesse. in. v. q. 7. ibi allegent hanc glo. Quero. i quā- ta quantitate d̄z esse debitor maritus. ad hoc vt augmē- tum dotis in rebz mobilibz fieri non possit? dic vt notat glo. in dicta aut. s̄ iam necesse 7. ibi p̄ doct. in. ij. q. Ul- timo iste. §. fm̄ 3a. de bel. inducitur ad duas questioes. Primo q̄ si tabellio fecit instrumentum 7. dedit copiam partibz: q̄ non potest aliqd addere vel detrabere sine su- perioris aucte ar. istius. §. in. v. sin autēz mulier ibi q̄ ei ab initio 7c. 7. sic se pluries p̄soluisse dicit. inducit etiā p̄ hoc. l. eos q. ff. ad. l. cor. de fal. De ista. q. dic vt no. spec. in ti. de instru. edi. §. postremo. v. s̄ nunqd. Secundo facit iste ter. q̄ si testis vult corrigere errozē suum postq̄ testimonij deponit. nō d̄z audiri. dixi sup̄ de testi. §. ga non sepe. et ibi no. Tercio est in argu. iste. §. fm̄ 3a. de bel. q̄ si ē facta cessio p̄ certo p̄cio. 7. p̄ciuz p̄stetur cedens recepisse. nisi verū p̄betur illud p̄ciū solutū: nō valet cessio: facit. l. ab anastasio. 7. l. p̄ diuersas. l. mā. vnde dicit ip̄e. si opponat̄ exceptio simulatōnis. oportet p̄bari vere p̄ciū esse datū. de hoc est ter. cū glo. sup̄ ver- bo solutaz. in dicta. l. per diuersas. 7. p̄bat̄ etiā in ter. in dicta. l. ab anastasio. ibi dum dicit. 7. re ip̄a p̄soluat 7c.

Hic consequens Mulier p̄uilegijs totalibz vti p̄t ad- uersus om̄es creditores viri. etiam si eoz pecunia rei sit empta vel resecta. exceptis creditoribz quoz pecunia mi- litia ē empta. hoc dicit. Quero. i. §. isto his p̄ns dicit̄ hic 7. alius posterior 7c. Vtrū mutuas in refectione p̄fe- ratur mulieri si mulier ē posterior in tpe. Glo. hic super v. posterior dicit q̄ sic. idem p̄bat̄ in. l. assiduis. l. q. po. i pig. ha. 7. l. interdū. ff. e. ti. 7. in. l. q. gs de p̄uile. credi. d̄ q̄ tangūt doc. in aut. q̄ iure. l. q. po. in pig. ha. Querit glo. an ille ex cuius pecunia ē res empta. habeat illā rez obligatā. dic vt in glo. sup̄ verbo agrū. p̄ cui glo. de cla- ratōne vide q̄d no. l. q. po. in pig. ha. l. licz. 7. aut. q̄ iure eo. ti. 7. l. interdū. ff. e. ti. 7. l. q. in nauē. ff. de p̄uile. cre. et .l. q. gs. e. ti. Ultimo circa. §. ga vō bui. vide q̄d ha- buisti. s. de exhi. reis. §. optime. 7. quod ibi dixi.

Quia vō iam Dote a patre pro filia data et in ipsius patrimonio re- uersa. non licet patri cum filia secundo nubit eam dimi- nuere. nisi patris substantia fuerit diminuta. tunc enim fm̄ eius facultates dos erit constituenda. b. d. Nota ter. ibi quia semel alienata 7c. q̄ dos data filie a patre. dicitur esse alienata ab omnibus bonis patris. concor- sunt in glo. Quero. quid addit iste. §. et autem. quis. l. de rei vro. ac. ad ius antiquum. nonne idem erat de iur̄ antiquo. vt. l. si socius pro filia. v. quid si salua. ff. p̄ socio. Rñdeo. l. si socius dicit. q̄ debz dos reuerti ad pa- trem cum suo onere vt dotare possit. non dicit vt dotare

debeat. et pater dote ad se reuerfam diminuerē poterat
hodie p istum. S. 7 aut. quis dñ. q. pñ nullo mō dimi-
nuere possit nisi in cau qñ ei⁹ substantia essz diminuta vt
hic dñ. Quero. pone q. filia nō nubit scdo s intravit
mon. vel nō intravit mon. s est effecta beghina. nungd
debet habere dote sic si scdo nupsisset: dic vt p doc. in di-
cta aut. quis in. iij. 7. v. q. Quero. pater dedit dotez
p filia fa. et eam ē stipulatus sibi reddi. an p hoc pdat
ius cōsolidatōis hic et i dicta aut. quis: videt ter. q. nō
videtis em hic q. si dos redit ad patrē. tenet eaz seruare
filie scdo nubenti. hec qd format. L. de rei. vxo. act. l.
vna. S. videamus. 7 ibi p doc. Ultimo qro an istā dote
reuerfam ad patrē possit alienare pater: de hac. q. dic vt
no. p doc. 7 glo. L. de iure do. l. rem quaz. et in. d. aut.
quis.

Illud quoqz. Si filia cū fratribz venit
dorem cōferre. aut tātominus i sua portōne suscipere vi-
ro exillēte locuplete. viro autē ad inopiā deducto. si muli-
eri potest imputari cū vir male inchoauerit vti substan-
tia. tūc dorem cōferre debet. vel tātominus accipe. ipu-
tari aut pñ in casibus hic expñtis. als si mulieri nihil im-
putari poterit cur dorem nō eregerit: solaz actōnez licet
inanē debet conferre his obtinētibus in omibz parētibus
a qbo dos fuit pfecta. si de eoz successiōe querat. h. d. vs-
q. ad finē. Nō. hic ter. i. v. sinaut sub pteate zc. q. rei
donat. pñ nup. trāsit dñm ipō iure i muliere: vt hic dñ
dicit. q. mulier pñ tales res vedicare. qd no. p glo. ff. de
iure do. aut. donatōes. Secūdo vō no. vj. casus i qbo
filia pñ agere sine pñs cōsensu si vir incipit vti male sba
sua. vtz si ampla est dos data a patre. vt hic in. d. si vō
maior. Itē si dos est aduenticia. et ita dicit gl. sup verbo
valere posita in dicto. v. sinaut in fine. ita etiā videt i di-
cta aut. q. locū. L. de v. q. sumit ex illo. S. et ibi expresse
tenet hoc glo. licet i illa aut. videat de hoc dubitari. sed
cū prima opi. cōcor. L. de bo. q. li. l. cū nō solum in glo.
ma. et hāc opi. tenent doc. in dicta aut. q. locū. circa qd
vide qd no. in. l. ij. S. si in patris. ff. so. ma. Opponit
ad hunc. S. sinaut sub potestate. et videt q. nō debet age-
re filia cū consensu patris. s ipe pater. vt. l. si. S. vbi aut
L. de bo. q. li. Glo. hic ponit tres opi. 7 idem qd hic no.
glo. in dicta aut. quod locum. quam opi. firmat in. l. cō-
traria. vñ ille leges nō vident cōtrarie huic. S. qz licz h
dicat filia posse actus de dote. exercere cū consensu pñs
q. nec ibi negat fieri posse. tñ hic nō excludit pñm act.
de dote posse intētare imo pñmittit vt hic i. v. sinaut illa
Ibi ille aut neq. mouit neq. consensit zc. Nō. q. hic di-
cit monit. 7 sic videtur poni in arbitrio patris vtrū ve-
lit act. de dote mouē vel volēti mulieri cōsentire. ad idēz
ibi. in. d. si vō maior. ibi neq. mouē volētes zc. Que-
ro. qñ dicit virū male vti inchoare sba: dic vt i glo. super
vbo inchoate. circa quā vide qd no. L. de iure do. l. vbi z
ibi p doc. in prima opo. et vide qd no. in. l. ij. ff. so. ma.
Quero. vos videtis h q. filia pñ repetē dote si ē magna
sine pñs pñs. si ē pua nō. Quero. qñ dicit eē dos ma-
gna vñ pua: dic vt i glo. sup vbo maior. cui adde qd no.
in dicta aut. q. locū. Quero. an ē aliqs cas⁹ i q. possit
filia repetē dote pfecticiā sine pñs pñs. posito q. dos
nō sit magna. vide qd no. glo. in. l. ij. S. ceterū. ff. so. ma.
Querit glo. sup dicto. v. inchoate qd si dos ē data soco-
ro. et ipe vergit ad iopiā. an possit dos repeti fm formā
h⁹ glo: dicit glo. q. sic. sup vbo inchoate. cui adde qd no.
in. l. vbi aduc. L. de iur. do. de q. p doc. in. j. et. ij. q. Ul-
tīo qro. pone q. marit⁹ ē bannitus pñ maleficiū de fra-
tra. nūqd mlter possit petē ex forma ist⁹. S. 7 vñ q. sic. qz
ex bannitus epparat de portato. vt no. in sti. qui. mo. ius
pa. po. sol. S. cū autē. ad idē. r. coll. i ti. hic finit lex. c. in
prin. s vbi qz ē de portatus hz locū repetitio. vt. l. j. L. d
repu. ergo zc. Circa s vtrū ex bannitus epparat de por-
tato. no. p Ly. L. de bñ. in sti. l. j. p Ja. de are. i. l. ex fa.

cto. S. vlt. ff. ad tre. spe. i ti. de instr. edi. S. cōpendiose.
v. quid de bannito. quid dicemus: vic si bona sunt publi-
cata. nō est dubiū q. potest dos repeti vt in preall. iur. et
est ter. extra de pig. c. ex litteris. si vō bona nō sunt pu-
blicata. adhuc videtur idem. qz statim cum vir male in-
cipit substantia sua vti. potest dos repeti vt hic. sed ille q.
exulat male vtiur substantia sua. quia pegrivatō dedu-
cit quem ad mortem et ad paupertatez. vt. s. de eri. reis
in prin. et. s. vt omēs obe. i. puin. zc. S. hec cōsiderātes
in si. S. ergo. zc. Et hanc prem videtur tenere spe. in ti.
de dona. inter virum et mulierem. S. j. v. qd si vir zc.

De duobus reis pmittendi. Rubrica.

Querit glo. rubrice vnde dicatur reus. dic vt in glo.
Rubrice 7. ff. c. in rubrica p 30. in summa. L. de duobz
reis. sed veritas est. q. reus dicit a re. et ita dicit ter. de
verbo. signi. in. c. forus.

Quimus pridē po

nere legē. Duo rei pmittēdi cōstituūt.
si adiectū fuerit vnūquēqz insoliduz te-
neri. quo cau vtroqz soluedo exillēte et
pñte. qlibet cōuenit p pte 7 negociū pñt examiat et
ferē snia. S. 7 alio nō exillēte soluedo i totū vñ i pte. vel si ē
absens. puenit alē isolidū. vñ i eo i q. alē solue nō pñ. 7 p
iudicē ordinariū ad iudicē veire pPELLIT bis i futis tñ oi-
bz obtinētibus. h. d. Nō. ex hac pñtōne duo. pñtio mod⁹
erigēdi duos reos debēdi. Secūdo no. in. S. sinaut hīsdē
q. in vno 7 eodē libello possunt pueniri plures rei debēdi
quod intellige siue pueniam quēlibet p pte siue petā in
solidū. hoc adiecto. q. vna solutio sufficit. ita intelligitur
ibi mox. zc. 7 ibi cōit. aut. i ferre zc. ad idē. L. e. aut. hoc
itaq. sumit ex ista cōstit. Et q. possint plures rei vno li-
bello isolidū cōueniri dicēdo in libello. ita q. vna solutio
sufficiat: pbatur in. l. j. L. si plures i vna snia con. fuerit
vbi apparet. q. iuder potuit isolidū cōdemnare q. cōclu-
dit q. insolidū erat actū i libello vt snia sit cōformis li-
bello. vt. l. vt fundus. ff. cōi. di. facit ter. cum glo. in. l. si
mandato ticij. S. paulus. ff. mā. hoc tenet di. ff. de. le. ij.
l. si pluribz. et Ja. de are. in. l. ij. S. j. ff. d. duo. reis. facit
l. in erecūt. S. insolidū. ff. de verbo. obli. Querit glo.
sup verbo cedere. quid in pluribz tutoribus. dic vt i glo.
et idem dicit glo. in pluribz fideiussozibus et cōstitutori-
bus. qd dic vt in glo. Sed cōtra hoc opponit et videt
q. vbi sunt plures fideiussozes. qlibz teneat isolidū. vt. l.
si. ff. rem pu. sal. fore. So. aut loqmur i pluribz fideius-
sozibz tutorum. aut i alijs. primo casu aut sunt plures
fideiussozes vnus tutoris 7 quilibet tenet isolidum.
vt in. l. p traria. aut sunt plures fideiussozes pluriū tuto-
rū. et tūc qlibz puenit p pte bñficio diuisionis. vt. l. pu-
pill⁹. ff. de admi. tu. secūdo casu habet locum quod dicit
tur in glo. Querit glo. quid erit de iure antiq. quan-
do nō erit hoc adiectū. 7 quilibet eoz teneatur isolidū
Glo. que est sup verbo sustinere dicit q. idem. et sic no.
ex hac glo. q. per hanc aut. iuri veteri nihil est teroga-
tum in modo constituendi duos reos. eo q. olim et ho-
die erat necesse agi q. quilibet isolidum teneretur. et
sic glo. ista videtur velle. q. hodie duo rei debēdi con-
stituantur eodem modo quo olim. Glo. que est. ff. e. l. ij.
dicit. q. olim constituēbantur duo rei debēdi sine ex-
presse dicebatur siue tacite: sed hodie requiritur q. inso-
lidum expresse teneantur. als secus. vt hac constit. et
hoc tenet Azo in summa. L. de duobus reis. S. hodie
autem sciendum est. tangit etiam. ff. eo. titu. l. reos. S.
cum tabul. Et hanc opinionem. q. hodie sit necesse q.
expresse agatur q. isolidum teneantur. nec sufficit di-
cere q. sint duo rei nisi expresse dicat q. isolidū teneat. te-
net Ja. d. are. ff. e. l. ij. 7. ff. de. v. ob. l. stip. nō diuidūtur.

in principio. 7 dy. ff. e. l. reos. §. cum in talibus. sed contra tenet glo. vitz q. in modo constituedi p istam costi. nihil iuri veteri sit innovatum. vt sicut olim constituebatur duo rei. ita etiam hodie. s. tm in mo erigedi. ita no. inlli. de fi. de ius. §. si plures in dicta. l. reos. §. cu talibus. ff. e. 2 tagi tur in aut. hoc ita in scda glo. l. e. et ita tenet doc. ibi in prima. q. 7 hoc tenet Ja. de bel. hic. 7 qd hic dicit i ter. si vo et aliqd tale adiciat 7c. dic p hec verba expresse vt et equipolentia sicut olim. Querit glo. sup dicto verbo cedere circa sine. an beneficio huius costi. possit renuncia ri. dic vt in glo. et bene q sic. ide no. i aut. hoc ita. l. e. 7 inlli. e. ti. §. vlt. Querit dicta glo. an p ista costi. sic qn sunt plures rei debedi. qlibet p pte dz coueriri. ita ecotra. vt vbi sunt plures rei crededi. debeant eoz petit. diuidere. an poterit quilibz in solidu agere sic in. l. ij. ff. e. glo. dicit q no. ex q gl. no. q ista constituto et aut. s. ita no habet locu in pluribus reis crededi. qua glo. perpe tuo tene meti. Querit glo. sup verbo legi. an p istam constitutoem sint correcta iura q dicunt. q vno reo pueto alter no possit pueniri. dic vt in glo. Itē an sint correcta iura q dicunt q interruptio facta p vnu ex pluribus reis de bendi proffit et an interruptio facta p vnum pfit alijs. dic vt in glo. Et circa primum vide qd no. Dy. 7 Ja. de are. l. ij. 7 i. l. reos. ff. de duo. re. et qd no. azo i suma de duo. re. §. q adiciat. Circa secundu vide no. i. l. ex duobz. ff. e. que glo. distiguit. aut sunt socij aut no. si sunt socij facta lit. cont. ab vno ex duobz reis crededi. ille proccu pat sibi debitu. adeo q alteri solui no potest. ita habes in ter. i. l. fideicomissa. §. item si qs. v. plerumq. ff. de le. iij. Item glo. inducit huc ter. ibi alterna fideius. 7c. in ar. ad. q. q duo rei debedi inuice fideiubeant. hic gl. breuiter tangit. 7 tangitur. in. l. reos in prin. ff. de duo. re. et plene p glo. in. l. iij. in fi. ff. ad vell. de q no. p doc. i. l. j. l. de duo. re. in. j. q. et p Ja. de bel. hic. Ultio qro tenedo opi. Adar. q duo rei videant inuice fideiubere. an cum couenio vnum de duobz reis debendi. dabit di latio reo pnti ad pntandū reum absentem. sicut da tur fideiusori ad pntandū principale. vt. s. de fideius. §. j. Glo. h sup vbo absentes dicit q no. et circa eaz vi de qd no. glo. l. de fideius. aut. presente in prima glo. et quod no. ipe. in ti. de renū. et conclu. §. j. v. qd si sunt.

De tempore non solate pecunie sup dote. Rubrica.

Mnes pecunie no

numerate. Exceptio no numerate dotis olim toto tēpe mrimoniū 7 eo soluto. j. annū cōpetebat. hodie vō si mrimoniū intra bienniu durat. p̄dicta cōpetit ex ceptio. et etiā eo soluto cōpetit. j. annū. mrimonio vō so luto vltra bienniu infra decēniū. dicta exceptio vito 7 he redibz et cōpetit. Ibi tres mēses. s. mrimonio post decēniū soluto si vir ē maior. nullū habz remediū. Si vō ē minor. tūc ei restitudo dat vsq. ad. vij. annos a tēpore nuptiar. heredi aut ei maior dāt annus. s. si minor mi nori vel maiori successerit. quinquēniū ei dat. his i futis tm casibz obtinētibz. i p̄dentibz at mrimonijs alia tpa statuit. b. d. totus ille titulus. Nota ergo ex hac p̄sti tutōe. q exceptio no numerate pecunie dotis p̄t opponi tā a maiore q a minore. Secūdo no. d. si vō maior. q se mel hac querela p̄posita exceptio est facta p̄petua. et ad heredes trāsmittit. Idē habes i exceptōe no nu. pe. vt l. de no nu. pe. l. si intra. §. sin aut. et. l. cū vltra. e. ti. ha bes et d̄ excep. n̄ nu. dotis. l. i. tractibz i fi. e. ti. hēs et de vtraq. in. l. si p̄ses. l. de epi. audi. Tercio no. in. v. vbi ei. licz q q patit rē suā p̄scribi. videt velle rē suā aliena re vel donare. p̄ s. de. v. sig. l. alienatōis. ff. 7 l. de his q anno. do. ma. l. vult. Quarto no. ibi cū testatōe q quere la no nu. do. dz p̄poni in scriptis. et p̄t p̄poni et si cōtra p̄ponentē nihil petat. Circa hoc quero quid i excep. non nu. pe. hāc. q. format. Glo. in aut. hanc aut quere

lam. l. de no nu. pe. 7 ibi Jo. tenet q sic idē no. inlli. de v. ob. i. prin. de hac. q. est casus i. l. cōtractibz. §. in omni l. de no nu. pe. vbi p̄ omnia idem dicitur in excep. n̄ nu. do. vbi etiā p̄bat. q licet actor nihil petat. potest reus il lam querelam p̄ponere. de quo no. gl. in. l. si intra. l. d. no nu. pe. Secūdo op. et videt q qm̄ marit⁹ cōfiteatur dotem habuisse 7 recepisse. q nullo mō possit excep. no nu. do. opponere. vt. l. in cōtractibus. §. j. l. de non nu. pe. So. vitas est ista. nam quādoq. vir cōfiteatur solutio nem dotis ante cōfectionē instrumenti vel in ip̄o inllu mento totali. et tunc habet locum ista constitutio et. l. i. cōtractibz p̄dicta. et aut. ibi posita. qm̄ marit⁹ factis instrumentis totalibus et r̄cepta dotis p̄missione post ea ex intervallo cōfiteatur dotem sibi solutam. et isto ca su talis confessio statim sibi p̄iudicat. ita loquit dicta l. in cōtractibus. §. j. et hoc potuit velle sentire glo. super v. restitut. dum dixit. et hic cōscripsit se dotem 7c. 7 cir ca p̄dicta vide quod no. doc. in. l. q. de sua. l. de do. cau. no nu. Quero. hic dicit q querela debz p̄poni in scriptis. quid in alijs excep. Istam. q. format doc. in aut. hanc autem querelam. l. de no nu. pec. circa quod vide quod habes in. c. quoniam contra falsam eē de pro ba. Sed quero quid in protestatione. an debet in scri ptis p̄poni. dic breuiter quādoq. protestatio succedit in locum actionis. et tunc debet in scriptis p̄poni vt in l. vt perfectius. l. de annali excep. quādoq. non succe dit in locum actionis. et tunc regulariter potest p̄poni in scriptis vel sine scriptis vt. l. si. l. de neg. ge. et in. l. scire oportet. §. oportet. ff. de excu. tu. Fallit in protesta tione que fit filio fumosi. et q regulariter protestatio potest fieri sine instrumentis tagit glo. l. de pi. in. l. pe. i glo. parua hoc tenz Jo. mo. i. c. in generali de re. iur. li. vj. Quero an ista exceptio sit peremptoria vel dilato ria. circa istam. q. vide quod no. glo. inlli. de excep. §. ap pellantur super verbo agentibus circa finem. et p̄ doc. i l. excep. in. v. q. l. de probat. 7 spe. i. ti. de excep. §. j. v. emptiones. An autem exceptioni no nu. pe. vel no nu. dotis possit renunciari per iuramētum. ita q postea no possit p̄poni. dic vt no. doc. in. l. si ex cautione i tercia q. l. de no nu. pe. Quero in. v. et si quidem. dicitur hic q a tempore nuptiarum. qualiter intelligantur ista verba. Glo. hic super verbo nuptiarum ponit opi. inter mar. et bul. sed opi. mar. ponit glo. hic in aut. sed mior. l. de temp. in int. resti. et ibi per doc. et p̄ Ja. de bel. h. Ultimo glo. numerat ser specialia circa istum. §. qd dic vt in dicta glo. 7 idem no. in dicta aut. si minor. vbi glo. addit septimum. quod dic vt ibi. Querit glo. sup dicto verbo restitut. pone q maritus minor confessus ē dotem recepisse. qualiter ei succurratur. dicunt quidam q no habebit restitutōem cum habeat excep. de iure sic quilibet maior. sed hic loquitur quando post cōfectōem totalium instrumentorum maritus est confessus dotēz re cepisse. quo casu maiori nullum remediū competit. vt. l. in contractibus. l. de no nu. pe. minor vō restitutō competit pro vt hic dicitur. Glo. vō tenet oppositum. s. q loquatur quando ante cōfectionem totalium instru mentorum maritus minor confessus est dotem recepisse. quo casu licet competat exceptio. de iure cōmuni tm com petit restitutio. et sic no. glo. q licet minor sit tutus ex cept. de iure cōi. tamē competit restitutio. idem tenet gl. in. l. in cause. la. ij. i prin. et. §. p̄p. hic all. istam opi. te net Ja. de bel. quicquid no. per glo. i. l. iij. §. sed virum. ff. de mino.

Neq. virum quod ex dote est neq. mulierem. ex spon salicia largitate. Rubrica.

Quidem que sem

per idem se habet legibz no egent. Ad a trimonio soluto. morte. diuortio. vt bo na gratia. lucruz dotis vel donationis

propter nup. debet seruari liberis illi⁹ matrimonij q^o ad
 proprietate. vsu fructu solo a lucrato retento. et ideo q^o
 ab altero coniugum querit retinet. bis obtinetur in futu
 ris casibus 7 siue coniuges ad secunda vota transierint siue
 no. h. d. Op. 7 videt q^o ibi coniugum lucrato ad secunda
 vota no transierit. lucrum debeat esse suuz. vt. s. de non
 eli. secundo nu. S. gregoria et. s. de nu. S. solu. So. iur. L.
 si coniugum transiebat ad secunda vota. lucrum erat suu vt. l. ge
 neraliter. S. fi. 7. l. hac edictali. S. fi. 7. l. si qs priori. L.
 de secū. nuptijs 7 idem erat p ius aut. p dictū. S. grego
 ria 7 dictū. S. soluto. nisi i casu vicz. qn transiens ad scda
 vota. scz lucrato habet filios primi et secūdi matrimonij
 vt. s. de nup. S. neq illud et ibi no. 7. L. de secun. nup. l.
 cum alijs postea supuenit ius istius costi. qd corrigat. S.
 gregoria. et. S. soluto. postea supuenit ius. vt fra. fi. S. fi.
 .j. co. qd corrigat istam costi. in no transiens ad secūda
 vota. vbi statuit. q^o lucrato no transiens ad scda vota. ha
 beat virilem portioez vna cū filijs. de qua p^o facere quic
 qd vult. in trāseūte aut ad secūda vota. hec cōstitutio et
 iura antiqua remanerēt incorrupta vt. s. de nup. S. si vō
 expectat 7 id sup dicta. l. generaliter. S. fi. posita ē autē.
 vroz. que suū ex isto. S. et post dictā aut. posita ē aut.
 si nū. q sumit ex dicto. S. fi. vt fra. fi. 7 corrigat dictā aut.
 vrozem. Alterius Ja. de bel. inducit in ar. hunc ter.
 in princi. q^o lex que est bona et equa. et que semper i idē
 pmanet. no potest tolli p cōtrariam consuetudinē. nam
 consuetudo debz esse rationalis. vt ex de consue. c. pe.
 in fi. et. s. vt nulli iudi. S. j. viij. di. c. mala consuetudo. s
 hoc casu de necessitate oporteret q^o esset mala. ergo 7c.
 Secūdo no. in. S. pteza. Ibi adhuc aut pendente 7c.
 q^o matrimonio debet pendere vno coniugi tamē sup plite.
 Et hic habes q^o ille qui remanet in viduitate dicit esse i
 priori matrimonio vt hic. et. l. j. L. d. bo. q^o li. et no. i. S.
 exacto. L. de rei vr. acf. habuissis duos ter. s. de nup. S.
 solutio. et ibi dixi. Ultimo no. in. v. nouimus. q^o solu
 to matrimonio sicut dos redit ad vrozem. ita donatio
 redit ad virum. quod intellige nisi interueniat pactum
 de lucrando. vel aliud fuerit de consuetudine. vt dixi su
 pra de equali. dotis. S. j.

De appellationibus. Rubrica.

Obiectoꝝ nostꝝoꝝ

interpellatoēs. Appellatōe a snia inter
 posita. si postea de ptiū voluntate fiat cō
 promissuz i arbitros. tpus appellatōis
 erercēde nō currit donec cā apud arbitros durat. s si p^o
 finitū cōpromissum biennij tpus cūcurrit. firma manet
 prima snia. h. d. No. primo q^o no negligēti tpus non
 currit. Secūdo no. ter. in. v. deinceps. Ibi aut no more
 q^o hic vt ter. exp^o q^o tps appellatōis erercēde icipiat
 currē a die appellatōis inf^o posite. ad idē in aut. si nū. L.
 de temp. app. de q^o no. L. de temp. app. l. si. S. illd. 7 p doc.
 in aut. ei qui. e. ni. in prima 7 secūda. q. Dixi d. h. s. de iu
 di. S. audiet. v. appellatōes. Ultimo no. q^o tpus app. exer
 cēde p^o progari p ptes p viā cōpromissi. Quero. nun
 qd qd hic d^o de cā civili. hēbit locū in cā criminali. vt p^o
 ea q^o cā ē cōpromissa de q^o possit fieri cōpromissū. vt. l. no
 distiguem^o. S. iul. ff. de arbi. 7 elapsū ē biennij coraz ar
 bitris. nūqd possit postea rediri ad iudicē. Glo. sup ver
 bo biennij hic posita dicit q^o no. i cōtrariū facit primo.
 q^o cū indifficte loquat^o hic ter. nec ē dare rōem diuersita
 t^o inter actōem civilem 7 crimiale. cū em nō fuerit ne
 gl gēs. nō d^o tpus currere sic dicit^o hic in cā civili. Non
 ob. l. i glo. allegata q^o loquit^o cū desistit accusator ab ac
 cusatōe casu. postea ad illā accusat. redire nō p^o. vt di
 ctis legibz. secus vbi accusator nō desistit sed semp agit
 vt. s. dixi. Quero. hic dicit^o q^o p viā cōpromissi potest
 progari tempus appellatōis erercēde. nunquid p ex
 pressum consensum ptiū potest fieri q^o istud tempus
 nō currat. dic vt habes in ter. et glo. ex de appel. c. q^o diu

in cle. vbi p illum ter. 7 hanc cōstitutōem admittit vt ibi
 no. in prima glo. Quero. pone q^o arbitri tulerūt sentē
 tiam. mō appellans vult soluere penam et redire ad iu
 dicem appella. nō obstante temporis cursu. nūqd possit.
 Voc. nostri tenent q^o sic. in dicta aut. si tamen in. ij. q. et
 no. p glo. in dicto. c. q^o diu. Quero nūquid deserto cō
 promisso appellās habebit integrum biennij. 7 videt h
 ter. q^o sic. in. v. si do. etiā vbi dicitur. q^o si deserto cōpro
 misso labatur biennium. irrita manet sentētia. ergo ap
 parer q^o appellans deserto compromisso habet integruz
 biennium. cōtrarium tenet hic Ja. de bel. in duobz ver
 bis. quam opi. tenent doc. in dicta aut. si tamen. 7 glo.
 .j. d. c. q^o diu. appel. in cle. Et ista opi. valet q^o appellans
 habet solum istud tempus quod supat de biennio facti
 cōpromissi. pbatur hic in. v. deinceps. ibi alijs quidem
 omnibus licet vti 7c. vbi dicitur q^o compromisso facto
 et postea deserto. pinde possunt pres appellationem ex
 ercere. ac si appellationem nō deseruissent. et ad arbitri
 um iussent. et sic apparet q^o appellans deserto compro
 misso non habet nisi solum tempus quod supererat tem
 pore compromissi.

De testamentis imperfectis a parentibz in filios fa
 ctis 7c.

Instatino diueme

mozie lex scripta. Testamentum iscri
 ptis imperfectum inter liberos valet. si
 pater litteras sciens p^oria manu cla
 ris litteris 7 indubitatis p consequentiam non p signa
 scripserit liberorum noia et numez vnciaz 7 signa rerū
 et in eo legata fideicommissa 7 libertas relinq poterūt qd
 testamētū primū a testatore pditū nō tollet. nisi testator
 expresse declarat coram septē testibz illud testamentum
 non valere. et secūdū testamētū faciat pfectū vel n scri
 ptam pfectam voluntatem. Item diuisiones bonozum
 liberis a parentibz facte valent. dūmodo ipoz filiozum
 subscriptiones interuenierint vel ipius patētis subscri
 ptione inter filios interueniēte vt nō. h. d. 7c. No. i. v.
 volumus. q^o instrumēta nō debēt scribi p signa. s claris
 et apertis litteris vt hic. 7. L. de testa. aut. siue. p cui^o
 declaratōe dic. q^o quedam sunt signa verificata et cogni
 ta vt ponatur. r. p decem et. c. p centum. tunc talia si
 gna possunt in instrumentis apponi. et tale instrumentū
 probat. vt. l. quof. S. ij. v. s. si quis pro centum. ff. d. here.
 insti. Fallit in casu huius consti. Fallit etiam in libris
 iuris civilis qui etiam p talia signa vtitata scribi nō de
 bent. sed litteris claris et apertis vt. l. ij. S. pe. L. de iur
 ve. enu. et in prima consti. L. circa. si. Quedam sunt si
 gna inusitata et incognita. tunc instrumenta scripta p
 talia signa nec valēt nec probāt. vt. l. si cū patrono in fi.
 .ff. de bo. pos. Op. et videt q^o testamētū im pfectū inf
 filios non valeat. nisi patris subscriptio vel omnū filio
 rū interueniat. vt. s. de tri. 7 semi. S. 7 q^o sepe posita. L.
 fami. herc. aut. si mō. So. aut pater faciendo testamen
 tum insolenne inter filios vult seruare solennitatem hic
 positam. et non est necessaria subscriptio vt hic. aut eam
 non vult seruare. et tunc est necessaria vt in contrarijs.
 Sed contra predictā op. 7 videtur q^o quando pater
 facit testamentum imperfectum inter filios. non sit ne
 cessaria solennitas hic posita. nec subscriptio. de qua lo
 quitur hic. S. vt. l. hac cōsultissima. S. ex imperfecto sed
 dic q^o illa hodie corrigitur per iura predicta. Jo. dō et
 bul. et azo et quasi omnes glosatores tenent. q^o aut lo
 quimur in testamento imperfecto nuncupatiuo fiendo
 inter filios et tunc etiam habet locum. S. ex imperfecto.
 et. l. fi. L. fami. her. aut loquimur in testamēto imperfe
 cto inscriptis. et tunc habet locū hec cōstitutō 7 dicit^o. S.
 7 q^o sepe. et i hoc est derogatū illi. S. et dicte. l. fi. fami.
 ber. et regratur solennitas illius. S. 7 q^o sepe vel solen

nitatis illi⁹ constitutionis. et opi. istam tenet glo. hic 7 in
aut. si vo. l. fami. herc. et in aut. q. sine subscriptoe. l.
de testa. Et vide qd no. Ja. de bel. 7 Ja. de ra. i. d. aut. in
prima. q. Quero an de iure antiquo valeat testamētū
imperfectum inter filios. Glo. sup verbo valere hic dicit
q sic. allegat. l. peto. §. ma. ff. de le. ij. Tu vo dic q ibi
erat p omnia pfectum nisi quo ad tutoris dationem. 7 sic
de iure antiquo non valebat testamentum imperfectum. 7
hanc solu. ponit glo. in dicto. §. ex imperfecto et eam ap.
probat in dicta. l. fi. l. fami. herc. et reprobat opi. hic
positaz. Quero. hic dicitur q duo requiruntur ad b
vt testamentum in scriptis imperfectum inter filios tolla
tur p secundum pone q in secūdo testamento qd pater
facit instituit etiam filios: nūquid est necesse q pater il
lam solennitatem seruet. ad hoc vt tollat istud testamen
tum. vide glo. no. hic sup ver. pfecta. 7 eam tene menti.
licet loquatur sub dubio forte. ad quā gl. vide quod no.
Ja. de bel. hic et doc. l. de testa. aut. hoc inter liberos i
prima. q. vbi allegant hanc glo. et qd no. ipi i secūda. q.
Quero in testamēto qd facit pater inter filios. quot
testes requiruntur. Glo. mag. hic que est sup. v. derelin
quat. et sup. e. §. nos igit dicit. q sufficiunt duo testes si
ue mares siue femine. Et qua glo. no. duo. Primo q
in testamento inter liberos facto a patre sufficiunt duo
testes. idēz no. l. de testa. aut. q sine subscripte. l. fami.
her. l. fi. s. de tri. et semi. §. 7 q sepe. et sufficiunt fortuiti.
vt no. glo. l. de codi. l. fi. Secūdo no. ex dicta glo. q in
testamento facto inter liberos. p mulier esse testis. licet
als repella. vt in si. de testa. §. testes. ff. de testi. l. ex eo.
et idēz qd hic no. in dicta aut. q sine. potest esse etiā mu
lier in codicillis. vt no. in. l. fi. l. de codi. et. l. qui testa.
§. mulier. ff. de testa. Alterius glo. in. §. et si quidem
. i. e. inducit hunc tex. ibi hoc ipm expressuz zc. in ar. q
valeant rescripta contra ius elicita si expresse dicatur
nō obstante hac. l. idem qd hic no. in dicta aut. q sine s
scriptōne. et in. l. si quis in prin. testamēti. ff. de le. iij. et
s. qui. mo. na. effi. sui. §. si. col. vij. et no. i. c. j. de consti.
li. vj. 7 in spec. de instru. edic. §. nunc aut videndū. d. sed
et scias. Ultio Ja. de bel. ponit hic vnam. q. quam di
sputat in ista ciuitate. vtrum testamētum cōtinēs i se
verba derogatoria. tollatur simpliciter p secundū testa
mentū. nulla mentione habita de illis derogatorijs ver
bis. 7 si nō tollitur: an debeat tolli p verba specialia tm
an sufficiant verba generalia: de qua. q. dic vt hic plene
habes p eum. et no. p glo. 7 doc. in dicta. l. si quis i prin.
et i. l. si mihi et tibi de le. j. et p By. in. c. qd semel d reg.
iur. li. vj. per Ly. l. de testa. l. sancimus. et plenius i di
sputatōe que incipit pcessit prima voluntas.

De restitutione constitutio noua. Rubrica.

Egotius audium?

pro testamēto. Vbi heres simpliciter ē
rogatus restituere hereditatē. q sunt cō
stituta iam locū habēt. vbi vo heres ro
gatus fuerit: quicqd de hereditate sup
est tempore mortis heredis. de tribus p tibus hereditatis
potest facere quicqd vult. quartā aut cogit cōseruare si
deicō. quā nullo mō diminuerē potest nisi i quatuor ca
sibus hic expressis. aliter de suis facultatibz pzijs fidei
com. satisfiet. q si d suo satisfacere nō potest: actio i rem
et ypothecaria competit. Itē ab hereditibz debet prestari
satisfactio de quarta pte seu portione fideicō. restituēda
nisi a testatore fuerit remissa. h. d. Nota i hac consti.
casus in quibus licet quartaz ptem diminui ab herede
rogato de restituēdo quicqd supest tempore mortis sue.
Secundo no. quedā pmiti. p redemptōe captiuoz. que
als nō pmitterēt. vt hic i. d. si vero. 7 ipam zc. qd intel
ligit Ja. de bel. de captiuis scz primis et cōsanguineis
nō aut de omnibz. ar. l. mutus. §. manēte. ff. de iure do. ff.
so. ma. l. quis et idem tenet pe. de bel. i aut. cōtra roga.
l. ad tre. Op. ad. v. si vero contigerit quartā zc. dici

tur q datur in rem actio cōtra emptoze vel possessores
bonoz que debent restituī. cōtra. ff. ad trebel. l. facta in
prin. et. l. restituta i prin. e. ti. vbi patet q nō transit do
miniuz hereditate nō restituta. dicit glo. super. v. 7 res.
hic datur vtilis rei vendicatio. nec est necessaria restitu
tio. imo plus: q nec potest fieri restitutio in alienatis.
vides ergo ex hac glo. q in alienatione nō est necessaria
restitutio. imo nō facta restituēdo trāsit dñum i fideicō.
idem no. in dicta aut. cōtra roga. §. res. 7. l. fi. l. cōia
deleg. 7. l. pe. l. ad tre. Secūdo op. et videt. q iste q ē
rogatus restituere quicqd supest tempore mortis ipius
nō debeat p stare cautōem de restituēdo. vt. l. iubem⁹. l.
ad trebel. Glo. que est. l. ad trebe. aut. cōtra roga. etiā
doc. ibi dicit. q illa. l. loquit qn frater est rogatus resti
tuere fratri vel patri filio vel nepoti. quo casu nō est in
ponēda cautio nisi expresse testator dixerit. vt in dicta. l.
iubemus. sed qn alijs est restituēda. debet interponi. vt
hic. Alibi videt q illa so. sit cōtra casum. §. si vo conti
gerit quartā zc. i. v. vnde 7 cautio. pūcto. §. hec igit 7
in prin. h⁹ cōsti. in glo expse dicit. q si frater est rogat⁹
restituere fratri. habet locū cautio: nisi a testatore sit re
missa. quare putarem sic dicendū. qn quis est rogatus
restituere simpliciter. tūc regulariter debet cautio de re
stituendo interponi. nisi a testatore sit remissa vt. l. cum
ipis. 7. l. cū archimedoram. l. vt i pos. leg. 7. l. hac stip.
ff. vt leg. no. cauea. Fallit i casu dicte. l. iubemus. l. ad
treb. Quādoqz est rogatus restituere quicqd superit de
hereditate tempore mortis ipius heredis: et tunc si fra
ter sit rogatus. debet cautō interponi vt hoc. §. 7 hec mi
hi veritas videt. Quero p qua dote licet diminuerē
de quarta. Glo. que est in. d. aut. cōtra roga. dicit. q p
dote restituēda vel erigenda vel soluēda a grauata pso
na. vt ibi no. Hic habes glo. no. q licet diuiniūē p dote
cōstituēda vel soluēda p filia 7 nepte. ita dicit glo. sup
v. dare i. d. si vero. et ipam quartā quā tene mētī. Sz
quero. pone q heres ē rogatus simpliciter restituere he
reditatem. nūquid isto cau poterit diminuerē p dote vt
donatōe cōstituēda vel erigenda a grauata psona p filio
vel filia. Doc. in aut. res que. l. cōi. de lega. videtur vel
le q sic. p quibus est gl. i. l. a filia. ff. ad treb. Sz pone
q p dote vel donatōe est alienatū de quarta. que debz re
stitui: postea ē solum matrimoniu. 7 dos recuperata:
nūquid redeat in cām fideicō. vt debeat postea restitui.
Glo. hic sup dicto verbo dare. dicit q nō. siue heres ro
gatus fuerit simpliciter siue quicqd superit zc. quā glo.
hic approbat Ja. de bel. 7 vide qd no. doc. i dicta aut. res
que. l. cōmunia de le. Querit gl. sup. v. excepimus.
in. v. si vero 7 in captiuoz zc. dicit. q ppter redemptōez
captiuoz ē pmissum alienare de quarta. nūquid de ista
quarta poterit dari ecclesie vt alienari. et tenet q nō. et
ipam approbat Ja. de bel. Quero. nūquid rogatus
simpliciter restituere hereditatem poterit ppe alimēta
diminuerē vel p dote erigenda vel cōstituēda. dic vt no.
p glo. s. de resti. spo. 7 ea q parit. §. quam ob rem coll.
iij. Ultimo no. glo. sup verbo faciat in. v. si vo conti
gerit neq ipm zc. que dicit. q iste rogatus de restituen
do quicqd sup fuerit potest diminuerē de hereditate ppe
alimēta filioz suoz 7 sobolis. et sic de alijs.

De privilegijs dotis mulieribz hereticis nō prestan
dis. Rubrica.

Nam nobis esse in

omni. Heretici appellantur qui nō sunt
mēbrū ecclesie scē 7 catholice. 7 q scāz
punionē i scā 7 catholica ecclia a sa
cerdotibz n recipiūt. 7 pūilegia catho
li. tātmō cōcedūt: n hereticis. nisi fuerint reuerfi. h. d.
Nota i pri. h⁹ pū. q oēs q sūt ex fidē xpianā 7 nō sūt
mēbrū scē catholice ecclie. sūt heretici. cōcor. sunt i glo.
Circa qd vide qd no. i. l. iij. l. de hereti. nec pnt eē i aliq
publico officio vt ecclia int xpianos vt i prin. nec pnt

esse in aliqua dignitate vt. L. d. in deis. l. fi. Secundo no. q. heretici dicunt illi q. no. p. ciunt sacramenta et comunio nes. et si sunt mulieres no. cedunt privilegia dotalia. vt hic in. S. q. em. 7c. Tercio no. i. v. q. em. q. q. libet mulier catholica licet habeat i. dote tacita ypoteca privilegiata vt alijs pferat. tm in donatoe ppter nup. licet habeat taci tam ypo. no. tm hz privilegiata. idē habuistis. s. d. equa. do. S. bis pseques. 7. i. l. fi. S. fi. L. qui po. i. pi. ha. Sz qro hic de vna qoe. vos videtis hic q. mulier i. dona. pro pter nup. hz tacita ypoteca sed non privilegiata vt pferat alijs creditoribz. s. non quid vir pro ista donatione habeat tacitam ypotecam i. bonis vxoris: dic q. no. cuz no. reperiat. l. cantu. vt no. doc. i. l. fi. i. iij. opi. L. qui po. in pi. ha. Sz qro nuqd mulier p. b. parafrasa libz datis viro. habeat i. bonis viri tacita ypoteca p. niu legiata. sicut hz p. dote vel an habeat tacita ypoteca tm. ter. e. i. l. fi. L. de pac. couen. q. sic. Sz ego qro an habeat y. pote. p. niu legiata. 7. dico q. no. de hac materia tangunt vnum verbum doc. in. l. vbi. L. de iure do. in. iij. oppo. hoc tenet Inno. i. c. r. litteris extra de p. niu.

Hec constitutio innovat constitut. q. p. scrip. centu annorum declarat. Rubrica.

Modo medicamen

ta morbis. hoc exhibet. Contra ecclesiaz in casibz in quibz contra p. uatū currit p. scrip. xxx. an. sola quadragenaria cur rit p. scrip. vsucapion. trieniū 7. quadrieniū p. scrip. tione in suo robore duranti. bis i. futuris casibz obtinētibz et impēdentibz. nondum snia vl. trāfactoe finitis. h. d. 7. istam consti. declara vt plene dixi. s. vt ecclesia romana gaudeat spacio centum annoz.

De litigiosis et decia pte litis a creditoē p. stada. Ru.

Ste titulus habet

tres ptes. Prio ponit de litigiosis. Se cūdo ponit et consulit reo p. tra actorēz in p. statoe cautōis de lite. p. sequēda 7. si

niēda in decia pte p. uatitatis i. libello comp. hense si ap. paruerit iniuste litem mouisse. Tercio consulit reo con tra actorē in actōe seu lite. p. sequēda 7. snia obtinēda eti am lite no. conte. secūda ibi in. S. ad excludendas. tertia ibi in. S. omnem vō.

Multa quidem

Litigiosa res de cui? dno disceptat. aut p iudiciaria cōuentōem aut p pces p. i. ci. pi. oblatas 7. ad uersario legitime cognitās alienari. p. hibe. pena p an tiquā p. stitōem contrafaciētibz iminēte. litigatē at de functoreius rei litigiose int. heredes diuisio fieri potest Item talis res p. a restatore legari. et legatario p. mittit liti adē. Itē res a debitoze obligata p. litē sup. ypoteca intentatā. no. efficit litigiosa nec ei? alienatio p. hibe. tur creditori tm. consuli. h. d. vsq. ad. S. ad excludendas. vide ergo h. q. res litigiosa dicit de cui? dno cōtrouersia fit inter possessozem et reum. Sed qro qd si cōtrouersia fit de vili dno vel qsi dno. an ē idem glo. que ē i. aut. li tigiosa. L. e. tenet q. sic. 7. idem tenet Ia. de bel. hic ita etiā no. p. 330. i. summa. L. e. S. j. facit etiā qd no. L. e. l. ij. 7. quod no. gl. rj. q. j. c. quia res. Secūdo qro vides q. res efficitur litigiosa qn. contenditur de dominio vel quasi p. simplicem iudiciariam cōuentōem. Sed qro an ipa actio efficitur litigiosa? Doc. in dicta aut. litigiosa circa fi. vident velle q. actio realis no. fiat litigiosa ante litem cōtestatam. imo possit cedi. licet res no. possit ven di. Contra hanc opi. doc. videt cāus. L. de litigi. l. ij. itelli gendo. l. illā tm in actōe reali. vt dicit prima opi. posita ibi in glo. ij. coniuncta etiā pe. glo. illi? legis sup. verbo pendēte dum dicit. licet cōtestata vel no. et tamē illa. l. fm. p. dictā opi. loquitur siue cedat ipa actio realis. siue ipa res in alium transferatur. et hanc opi. tenet glo. e. vt lite pen. c. ecclesia sancte marie in glo. p. dicta. Glo.

no. hic sup. verbo possidentem innuit. q. bodie nlla actō nullo modo efficiatur litigiosa. s. quo. j. dicam. Ter cio quero an ista cōstitutio habeat locum in corporali bus? Dicit pla. q. sic in actione personali. quod glo. sup. dicto verbo possidentem dicit verum esse de iure antiq. sed bodie cōtra p. hanc consti. Idem quod hic no. 330 i summa. L. e. S. Item q. dicit int. petitozem. et etiā in fi. ti. Per hoc dicit glo. sup. dicto. v. possidentē. q. no. ob. l. j. 7. ij. L. ne liceat po. 7c. vbi dicit. q. si actio cedit potē tiori. q. amittit: q. ibi loquit i. actōe. 7. sic i. re incorpali. quo casu cessat hec cōstitutio et sic habes in hac glo. q. vbi tractemus de actione personali vel reali vel aliq. in re incorpali. non habet locum hec constitutio. nec effi cit ipa actio litigiosa. sed tu dic q. q. tu 7. ad actōem rea lem est tenendum quod. s. dixi. s. in actōe psonali dic q. ipa actio efficitur litigiosa solum p. litem contestataz et no. ante. vt dicta. l. ij. et. l. fi. in prin. L. de litigio. nec bodie illa inra sunt immutata per istam consti. Et istaz opi. tenet glo. in dicta. l. ij. hoc etiā tenent doc. i. d. aut. litigiosa in fi. ad. l. j. et. ij. L. ne lice. po. responde vt no. glo. et doc. in dicta. l. j. Quero. vides q. actō persona lis. p. lit. conte. efficitur litigiosa. sed quero nuquid vbi agitur act. personali efficitur litigiosa ipsa res sicut ipa actio? Doc. in dicta aut. litigiosa in fi. videntur velle q. no. i. cōtrarium videtur. l. vlt. in prin. L. de liti. dum di cit vel res quas possidet 7c. nec distinguitur ibi an aga tur actione personali vel reali. circa hoc vide quod no. glo. in. l. quanq. S. Julianus super verbo iudi. de aqua plu. arcen. Sed quero. pone q. ago contra te actione reali nec principaliter tractatur de domino sed de alio iure principaliter puta de confessoria vel negatoria. vel pone q. ago ypo. Glo. que est. L. de litigio. aut. litigio sa videtur distinguere inter seruitutes reales et persona les. Glo. no. hic super dicto verbo possidentem videtur velle. q. vbi tractamus de iure incorpali. non habeat locum hec constitutio nec vicium litigiosi. Tu vō dic. aut queris vtrum ipa res efficiatur litigiosa. et dico q. no. vt. j. eo. S. ab hoc etiam lit. cōte. 7. licet ibi loquatur in ypo. tm. tamē idem est vbi agitur negatoria 7. cōfesso ria p. iuribus incorpaliibus. ar. dicti. S. ab hoc. Aut queris vtrum fiat litigiosa ipa actio confessoria 7. nega toria et ypo. et dic q. sic. sed deum lite. conte. et no. an te. ar. l. ij. et. l. fi. in prin. L. e. q. indistincte dicūt. q. qua cunq. actione agatur. ipa actio efficitur litigiosa p. lit. conte. Circa p. dicta tamē videlicet an ista constitutio habeat locum in iuribus incorpaliibus vide. c. cum ve nissent e. de in inte. resti. 7. c. r. pte e. de arbi. Sed quero quid de actionibus mixtis. Respondeo aut loqui mur in iudicijs vniuersalibus aut in particularibus. Prio casu efficitur litigiosa res et actio. s. fallit i. casu. l. diuus. ff. de peti. here. Secundo casu deum lit. con te. et olim 7. bodie fiet litigiosa ipa res 7. actō. vt. l. j. i. fi. L. cōi. diui. nec ē hodie imutatu p. istā consti. licet p. tra rium sentiat glo. i. d. l. diuus de p. stitōne here. et circa h vide qd no. doc. i. deca. l. j. L. cōi. diui. Quero. d. hic p. simplicē cōuentōz. nuquid sit necesse q. de libell? vt fiat litigiosa. Glo. tenet h. q. sic. 7. ipaz tenet 330 i sum ma L. e. circa prin. v. idē q. dicit. Circa qd vide. qd no. doc. in dicta aut. litigio. 7. quod habes extra vt lit. pen. c. fi. et qd ibi no. i. cle. Venio ad. v. 7. h. aut. no. ter. circa fi. q. vult q. qn. legatur res litigiosa. q. legatarius possit adesse liti exercende ne coludatur. 7. fiat litis p. i. cept vt h. d. s. file habes i. cōcor. positis i. glo. 7. vide qd no. p. gl. p. hūc ter. i. eo q. dic litis p. i. ci. pē. s. i. l. si suspecta i. p. i. ff. de inoffi. testa. Querit glo. sup. v. p. sequatur. pone q. heres n. vult agē q. lit. p. s. ulet legatario? Glo. dic q. le gatari? eū cōpelleat agē. 7. sic no. ex hac gl. q. q. hz actōz p. tra aliq. vt agat cōtra aliū. Idē habes i. l. si sic. S. j. ff. de le. j. et in. l. cū in plures. S. messem. ff. locati. i. l. si tibi optō. S. fi. de op. le. i. l. ij. in fi. ff. ad. l. rodi. de iact. cum si. Venio ad. S. ad hoc autem. et quero. vi

de q̄ res obligata non efficitur litigiosa. sed nunqd̄ tenetur ille debitor q̄ alienat istā rem cā mutandi iudicij. Dicit glo. q̄ sic. actōne in factū. licet em̄ ille titul⁹ habeat locū anteq̄ res fiat litigiosa. multo magis post. ita dicit glo. hic sup. v. quando. que est secūda in ordine. non tñ intelligas q̄ in cāu hui⁹. S. res sit effecta litigiosa vt h̄ d̄r in ter. Circa hanc glo. vide qd̄ nō. ff. de ali. iudi. mu. ca. fa. l. ex hoc edicto. S. j.

Ad excludendas Zuder puidere de bet libelluz pulsa. to non porrigi. nisi prius actor in libello p se vel tabularios subscripserit. et actis interuenientib⁹ fideiussoziā cautionez p̄stiterit de lite psequēda et finiēda p se vel eius legitimū procur. et de soluēdo decimā ptem litis si lites iniuste monisse cōtigerit. et si fideiussoziā cautōem p̄stare nō poterit. prestabit iuratoziā pena iudicij et ei⁹ officialib⁹ et executorib⁹ ac etiā ip̄i actori imminere si citra memoratam obseruatōem cōuentio facta fuerit nisi aliē de partiū voluntate p̄cesserit. h. d. vsq̄ ad. S. omnez vō. **Oppo. et videt q̄ ista cautio sit sup̄flua p illaz que p̄statur. s. de executorib⁹ in fi. p̄i. So. veritas ē q̄ non est sup̄flua vt nō. in cōtrario et tangit ē hic in glo. sup verbo decimam. et per glo. in aut. generaliter. L. de epi. et cle. et ibi p̄ doc. in prima oppo. et p̄ gl. in aut. libellū. L. d̄ lit. conte. Itē oppo. et videt q̄ ista cautio sit sup̄flua per S. omnem vō. j. p̄ior. So. licet actor p̄ illum. S. cogatur in actione p̄stare. tamē p̄ istum. S. tenetur reo ad interesse si non persisterit. circa quod vide quod nō. doc. L. de epi. et cle. aut. generaliter i. v. oppo. Tercio op. et v̄r q̄ ista cautio nō debeat interponi causa litis psequende vt. l. eos in fi. L. de ape. Azo dicit q̄ illa lex corrigi p̄ istuz. S. alij dicūt q̄ ibi loquit̄ in cā. ap. vbi nō p̄statur. hic in cā principali. ita dicit glo. hic sup. v. p̄maneret. et in. d. aut. generaliter. Sed doc. n̄ri dicūt. si q̄rat an i causa apel. p̄stet̄ cautio de lite psequenda. dic. aut. q̄ ris vtrum p̄stetur coram iudice a quo appellatur. et dic q̄ nō. vt dicta. l. eos in fi. aut queris vtrū p̄stetur corā iudice ad quē appellat̄. et dic q̄ omes cautōes p̄stant corā eo q̄ p̄stant corā iudice cause principalis. vt hoc. S. ita tenet̄ doc. in dicta aut. generaliter. in. vj. oppo. et in dicta l. eos in fi. Quero. dicitur h̄ q̄ actor p̄ se vel tabularios debet in libello subscribere. vtrum ex hac scriptura oriatur aliqua actio reo. Dic vt in glo. hic sup verbo et act. et i gl. sup verbo p̄stiterit. Ex glo. gl. hēs. q̄ ex stipulatione officialiū queritur actio parti absenti. de quo habes. s. vt sine p̄bi. ma. de. et cre. S. si vō multa. et ibi dixi. et ex istis glo. potes distinguere si querit̄ que actio oriatur cōtra actorem. q̄ aut interuenit simplex scriptura sine aliqua p̄missione per stip. et tunc oriatur vel officium iudicis vel p̄ditio ex. l. per hūc. S. Aut interuenit cō stip. et tunc queritur reo vtilis actio ex stipulatione ex p̄missione prestata ip̄is executorib⁹ per actorem. circa quod vide qd̄ nō. in dicta aut. generaliter. Querit glo. sup d̄ico. v. decimā que cautio p̄stabit̄ prius. an ista vel illa et responder q̄ illa que est. s. de execu. S. j. sed quero an prestabitur ista statim post illā. hic ponit opi. tu vō dic. vt nō. spe. in ti. de exec. S. j. Quero circa si. hui⁹. S. qd̄ vult dicere ter. ibi causas vō que ex consensu et. quidaz dicunt q̄ vult dicere q̄ si causa agitur ex consensu partiū coram arbitro. q̄ ista cautio non est prestanda. Glo. vō istam opi. reprobat dicens. q̄ hanc cautionem debet prestare coram arbitro sicut corā iudice. et iste ter. vult dicere q̄ ista cautio debet prestari ab actore nisi de partiū consensu sit remissa. ita tenet glo. hic super. v. cōsensu. et in aut. generaliter. s. alle. Circa quod vide qd̄ nō. ibi pe. in. xj. q. vbi videtur tenere q̄ coram arbitro talis cautio non sit prestanda. et idē tenet spe. in ti. d̄ satisfda. S. j. v. pe. et in ti. de arbitro. S. differt. v. Item corā eo de quo glo. nostra ponit opi. ff. de arbi. l. j. sed opi. pe. et spe. tenent glo. et Inno. ex de arbi. c. cum dilecti. Tertius glo. inducit hunc ter. in ar. q̄ libellus possit per**

partes remitti de quo nō. in aut. offeratur. L. de lit. con. te. et. s. de exhi. re. S. sancimus. et ibi plene dixi. Secūdo facit iste ter. q̄ libellus debet offerri per actorem iudicij et per iudicē reo prout dixi. i dicto. S. sancimus. Ultimo nō. in hoc. S. duas glo. vna est super verbo interlocutionibus que dicit. q̄ p̄ceptum faciens ad causam ē interlocutoria sententia. idem nō. in. l. qui. ali. licet. S. nunc admonendi. et vide quod nō. in. l. qualem in fi. al. legata in dicta glo. Secūdo nō. ter. cum glo. super verbo denarum. q̄ etiam vbi tractatur de pene impositione verbum denarum assumitur p̄ior. et. r. et no. L. d̄ murrilegulis. l. qui testamentum et ibi de hoc dicam.

Omnem vero Actor qui actionē in iudicio proponit aduersario suo requisito in iudicio eam exercere compellitur. et si lite contestata eam p̄sequi distulerit. iudex ordinarius et delegatus tribus edictis actorem ad iudicium citare curabit legitime. omnibus iusticiam seruaturus licet vō non contestata. libello oblato et reo requisito. actore sui presentiam facere recusante. actor tribus edictis legitime citandus est et eo non veniente et recusante vni⁹ us anni spacium indulgetur. et eo non comparente veritate subtilius requisita. iudex iusticiam proferat sententiam. actore vō ante sententiam comparere et postea iterum recedente. ab omni cadat actione. l. antiqua obtinente nondum actione proposita et his obtinentibus tñ in futuris causis. h. d. Nota. q̄ semel actionem p̄ponens vsq̄ ad finem debet persistere. vt quod ab initio fuit voluntatis. ex post facto fiat necessarium. vt hoc. S. Secūdo no. q̄ vbi iudex delegatus citat reum. debz ei mittere copiam sui rescripti. nam hic est ordo. Primo offeruntur preces p̄ncipi p̄o iudice obtinendo. Secūdo impetrato iudice offertur rescriptum iudici impetrato. deinde iudex delegatus citat reum. et emittit copiaz sui rescripti autēctici. Ista p̄bat h̄ i. v. h̄ac igit̄ ibi siue p̄ p̄ces et. et i. v. si vō apud iudicē et. ibi et ea aduersario et. et. s. e. i. p̄in. constitu. in. v. ideo que sancimus. et. L. quomodo et quando iudex. autem. que semel. que sumit̄ ex isto. S. et si rescriptum non editur per iudicem. vide etur q̄ reus citatus venire non teneatur vt hoc. S. et d̄cta autem. qui semel. et. L. de man. p̄in. l. j. circa quod vide et̄ de dila. c. preterea. et. c. cum in iure peritus et̄ officio et po. i. u. del. Tercio no. in. v. si vō apud iudicem initium et. Primo litem sumere initium per lit. cōte. Secūdo no. q̄ iussio p̄ncipis in scriptis vel sine scriptis emanans valet vt hic. ibi siue in scriptis siue p̄mā data. et sic videt̄ h̄ ter. q̄ iudex delegatus a p̄ncipe. potest probare delegationem suam per testes. et no. ter. ibi veritate subtilius et. qui ter. est in. v. si vō p̄positis in fine. q̄ quandocunq̄ petitur ad sententiam diffinitiuā perueniri aliquo absente potest iudex supplere de facto inducendo testes et probationes propter quas veritas elucescat. Idem no. in. d. aut. qui semel facit. L. de iudicij. l. proferendum. S. sin autem reus. et de apel. l. ampliozem. S. j. fm verum intellectum. licet glo. dicat esse speciale in causa ape. Circa quod vide Spe. in ti. de d̄spu. et all. S. fi. v. et breuiter. Ultimo no. q̄ contumax in pluribus dilationibus si comparet in vltima reficit omnes expensas factas in alijs dilationibus in quibus fuit contumax. vt hic in. v. si vō intra predictuz. Op. dicit̄ hic in. v. si vō causam p̄sequi et. q̄ abiens debet citari tribus edictis. et quelibet dilatio debet esse. xxx. dierum. contra immo debet esse. x. dierum vt. ff. de iudicij. l. p̄ inualla Glo. hic sup. v. cautōe dicit q̄ illa lex corrigi p̄ hūc. S. et ita no. i. l. cōtraria. et licet hic loquatur in actore absente. tñ idē dicit glo. fm Jo. eē i reo absente p̄ rōz positā i glo. ita et no. Jo. in dicta aut. q̄ semel et ibi per doc. i. viij. et vlt. q. et p̄ ipos i. l. proferendum. S. sin autē reus. L. de iudicij. d̄el dic. q̄ dicta. l. p̄ inualla loq̄ in reo contumace. et cum expresse non corrigatur rema

net incorrupta. vt. l. precipimus in fi. l. de appe. 7 istam opi. p dicta rōnem tenet Jac. butri. et qz dicit ipe. nō est eadem rō in reo q̄ est in actore. nam actore absente puenitur ad diffinitiuā lite nō conte. vel si ē ptestata puenit ad negotij liquidatōem. 7 iō danē maiores dilatiōes vt hic. s̄ reo absente nō puenitur ad diffinitiuā lite nō cōtes. licz si esset ptestata non pueniretur ad negotij dilatiōem. vt p̄batur in dicto. S. sinantem reus. 3bi ex vna pte cum omni subtilitate. 7c. 7 in. l. p̄sentaneum. l. quō 7 quando iud. p̄supposito q̄ ex eadez ratōne ex idemptitate rōnis nō inducitur. l. correctō. vt in aut. quas actiōnes. l. de sac. san. eccle. 7 in. l. si vō. S. s̄ viro. ff. so. ma.

Item oppo. 7 videt q̄ actore etiā absente statuat dilatio. r. dieru. vt. l. properandum. S. j. glo. hic. 7 in p̄tratio et in dicta aut. qui semel. et. j. e. v. si vō p̄positis. Bic q̄ illa lex est hodie correctā. dicunt quidam q̄ hic loquitur quādo actore absente reus vult p̄cedere ad liquidatōez negotij vt feratur snia diffinitiuā siue lis sit ptestata siue non. et isto casu datur dilatio. rrr. dierum vt hic. et i dicta aut. qui semel. que loquitur quando actore absente lite contestata non p̄ceditur ad liquidatōem negotij. sed si ē liquidum p̄ceditur ad diffinitiuam. si non est liquidum absoluitur reus ab obseruatōne iudicij. 7 ideo tūc minores dilatiōes dantur. et in hoc ille. S. nō corrigitur per istum. S. Ista opi. videtur p̄cedere tenendo opi. Jo. qui dicit. q̄ actore absente post lit. conte. non potest reus p̄cedere ad negotij liquidationem. sed ex primis actis debet index summarie p̄cedere. vt nota. Jo. in dicta. l. p̄randum. S. et si quidez. in duabus glo. sed tenendo opi. but. qui dicit q̄ reus absente actore post lit. conte. potest p̄cedere ad negotij liquidatōem et p̄batōem facere. quā opi. videtur sentire glo. ibi q̄ est in. l. p̄randū. S. cū at. et quā tenent doc. in. S. et si qdem. p̄fata opi. nō videtur p̄cedere. imo ille. S. p̄ istum videt corrigi. cū hic loquat in actore absente post litis contest. Tercio opp. ad. s̄. alijs aut omnibz. hic dicit q̄ delegatus p̄t per edicta citare. p̄tra. s̄. de exhi. re. S. si vō etiā quidam. Glo. ponit duas solutiōnes. veritas ē. q̄ ibi loquitur de citatiōne reali. hic de verbali quā delegatus a principe facere p̄t per edicti positōem ab alijs delegatus nō p̄t. vt. l. de iudi. l. sancimus in fi. et vide circa hoc contrarium quod nō. doc. 7 glo. in. d. aut. qui semel. in. iij. opi. Quarto op. ad. v. si vō ap̄ iudicē initū hic dicit q̄ actor d̄z in libello p̄sistere. et sic videtur q̄ actio mutari nō possit cōtra. l. de eden. l. edita. Glo. hic 7 in contrario 7 in. d. aut. qui semel in. x. q. soluit. Quinto op. dixi q̄ iudex p̄t p̄bare delegatōem suam sine scriptis. et sic iussio p̄ncipis sine scriptis valet contra. l. de man. prin. l. j. So. dic vt nota. glo. rrvij. di. c. nobilitum. 7 vide quod nō. spe. in ti. de iudice delegato. S. sup̄est. v. sed quid si delegatiōis. et. v. s̄ nunquid. 7 in ti. de p̄ba. S. videndū. v. sed nunquid delegatū. 7 vide q̄d nō. In. extra de p̄ui. c. j. Quero. h̄ dicit. q̄ absente actore lit. nō p̄te. venitur ad diffinitiuāz sniam. quero q̄d actore p̄sente 7 reo absente an lit. cōtes. an p̄t veniri ad diffinitiuāz. Glo. dicit q̄ non. sup̄ verbo cautione. idēz nō. in dicta aut. qui semel. in duabus glo. et ibi p̄ doc. in. iij. q. 7 in. l. p̄randum. S. et si q̄dez in. iij. q. l. de iudi. Quero in. v. si vō p̄posit. 7c. dicit hic in fi. legitimam. p̄ferre sniam. quero que sentētia p̄fertur. dicit doc. q̄ si lis est cōtestata. feretur diffinitiuā iudicij. Ista sol. est contra hunc tex. vt p̄z in. v. si vō ap̄ iudicē initium. 7 dic. q̄ snia fertur veritate subtilius requisita. et sic fertur diffinitiuā 7c. de quo vide q̄d nō. per glo. in dicta aut. qui semel. 7 p̄ doc. ibidem in. iij. q. Quero. quid vult ter. ibi iubemus enīz post p̄dictas. dic vt in glo. sup̄. v. p̄dicto quā vide. et vide quod nota. glo. 7 doc. in dicta. l. p̄randum. S. et si quidem in. v. q. et in dicta auren. qui semel in. rj. q. Quero. an iudex possit abrenūciare istas dilatiōes. Glo. hic super dicto. v. caut. circa fi. ponit opi. et q̄ non possit. approbat glo. in dicta aut. qui semel. per hunc tex. qui dicit. non minus

7c. Circa quod vide nō. ibi per doct. et Ja. de arc. in. l. j. l. de dila. et per eundem in. l. ij. ff. de re iudi. et vide q̄d nota. dy. in. c. indultum de re. iur. li. vj. sed veritas est. q̄ istud tempus possit iudex causa cognita diminuire. n̄ ob. iste ter. quia eodez modo loquitur ter. in dicta. l. per interualla. et tamen iudex potest causa cognita diminuire vt patet in. l. non nunq̄. eo. ti. in fi. Quero. dicitur hic in. v. hanc igitur p̄uauitē 7c. per p̄ces p̄ncipi oblatas et iudici insinatas: quero. j. quod tempus debeat iudici rescriptum sue delegatiōis p̄tari. dic q̄. j. annuz a tēpe quo potuit iudicis copiam haberi. vt extra de rescriptis. c. plerūqz. Quero. d̄r hic i. v. si vō intra predictum 7c. q̄ si actor se absentat bis. cadit ab actione. q̄ econtra si reus se absentat bis: an cadat ab actione. dic vt nō. glo. et doc. in dicto. S. et si quidem. Quero vtrū p̄tumar in prima citatiōne. si p̄pareat in secunda: p̄demnetur in expensis factis in prima. dices tu. hic est casus q̄ sic. in. v. si vō intra. et in dicta aut. qui semel. sed certe hic loquitur q̄n quis fuit citatus tribus edictis 7 in omnibus fuit contumar 7 comparuit in termino pemptorio. videlicet. j. annum. quo casu debet in omnibus expensis p̄demnari vt hic. et in dicta aut. qui semel. 7. l. de iudi. l. sancimus. sed questio nostra loquitur q̄n quis fuit contumar prima citat. 7 postea comparuit in secunda. an debeat condemnari in expensis factis i prima. dic q̄ sic et ita tenent doc. l. de iudi. l. sancimus in. vij. q. Jac. de arc. tenet contrarium et est glo. ord. q̄ concor. cum dicto doc. extra de p̄ba. c. q̄n contra falsam in. v. glo. et d̄ p̄cur. c. ij. lxxij. di. moratur. 7 in. q. v. de illicita.

Ut neq3 miles neq3 federatus 7c. Rubrica.

Om̄ domini dei be

niolētia. Nemo milites seu federatos in propria domo vel possessione retinere debet vel occultare. vt p̄p̄rijs utilitatibz obediāt. sed. j. rrr. dies ab h̄mōi. l. insinuatōne eos expellere debet. contrafacientibus pena et iudici negligēti imminente. h. d. vsqz ad finem. Nō ter. ibi ipsi vō dignitatibz et militijs. q̄ militia nō est dignitas. ad idem. j. ti. j. v. nam p̄nti dixi. s̄. de testi. S. sancimus. Secō nō. q̄ lex valet post. rrr. dies ab eius insinuatōne numerosos de quo dic vt dixi sup̄. vt fac. no. consli. in fi.

Et diuine iussiones subscriptōez habeant. Rubrica.

Dstre serenitatis

solicitudo. Diuina iussio d̄z gloriosissimi questoris subscriptōez habere. q̄ cōtineat: inter quos. 7 ad quē iudicem. et p̄ quam fuerit directa personam. pena contrafacientibus imminente. h. d. In ter. ibi sollicitudo p̄cor. q̄d habetis extra de offi. lega. c. si quis officii. li. vj. Quero. d̄ qua iussione loq̄tur. dicit glo. sup̄ verbo iussione. de p̄uilegio in quo aliqd iubeat vel in fauorez p̄cedit. secus forte ē in p̄missionibz causaz. qz nō requirit q̄storis subscriptōez Sed certe imo videt h̄re locū etiā in puato rescripto q̄d causaz p̄missionē p̄tinet. Primo p̄ rubricaz q̄ dicit diuinas iussiones regere subscriptōez. Secō videt p̄bati in ter. ibi p̄tineatur. inter quos et ad quem iudicem 7c. vbi videt ista p̄stitutio habere locum in rescripto p̄tinentē p̄missionēz causaz. An aut de p̄suetudine seruet q̄ in rescripto questoris 7c. vide in spe. de rescripto eri. S. an igitur. v. item q̄ non ē ibi subscriptio. Quero q̄s appelletur q̄stor. dic vt in glo. hic sup̄ verbo questoris. 7. l. d̄ offi. questor. l. j. vel dic. questor erat qui hodie dicit cancellarius. vt nō. glo. l. de diuer. rescri. l. fi.

Et i medio litis nō fiant sacre iussioes 7c. Rubrica.

Mnia fm nostras

leges. Iudices sacras cōstitutiones in medio litis impetratas. non debent seruare. sed fm. l. generales examinare et iudicare. pena p̄trafacientibz imminenti.

te. his in causis futuris ac etiā impendentibz obtinentibus. fallit in q̄tuor casibus in quibz licet lite pendente a p̄ncipe sacras iussiones impetrare. q̄ debēt in scriptis fieri. h. d. Nota q̄ lite pendente nō licet p̄ncipi suppli care nisi in q̄tuor casibus vt hic. in. s. j. et in. s. eaz aut. j. e. et. c. j. vt lit. pen. li. vj. et q̄d ibi no. Secūdo no. in d. et p̄terea. q̄ iussio p̄ncipis sine scriptis emanās valet vt hic. et. j. e. s. eam aut. ibi et sine scriptura zc. hic enīz ideo non valet. quia p̄ceditur lite pendente. patz ergo q̄ als valet. dixi. s. de litigio. s. si dō initiū. Tercō no. in. d. si q̄ enim circa fi. duo. Primo q̄ secunda snia p̄ncipis nullo mō pōt retractari. Secundo no. q̄ snia p̄ncipis d̄z in scriptis ferri sicut snia alterius iudicis. circa q̄d vide glo. hic q̄ est super. d. declarationem. z spec. i. ti. de nulli. snie. s. j. d. non valet. Quarto no. q̄ lex noua trahitur ad p̄terita z pendentia. z hoc ideo: qz ex p̄sse in. l. cauetur als. secus vt. l. de legi. l. leges et p̄stitutiones. et. l. penlt. in fi. z in. l. fi. l. de sac. sanc. eccl. z in. c. penlt. in fi. et q̄d ibi no. de offi. dele. li. vj. als de sua natura. ad futura traheret. vt extra de constitut. c. ij. in fi.

Item no. q̄ acta debent in scriptis redigi. vt hic. z in c. qm̄ contra falsaz. extra de p̄stiu. dixi. s. de iudi. s. au. dicit vbi gl. tangit. Ultimo no. fm. Ja. de bel. q̄ acta iudiciorum debent p̄bari p̄ scripturam ad iudicem. et ē de p̄batio. ca. qm̄ contra falsam facit. l. ne in arbitris. s. finantem. l. de arbi. Circa q̄d dicit ip̄e. aut ab initio tabellionis copia potuit h̄ri. z d̄z fieri p̄batio p̄ scripturā. als pōt fieri p̄ testes. vt in. l. q̄tiens. s. fi. ff. de p̄bat. et de referip. l. curet. et q̄d no. p̄ glo. in. l. qm̄. l. de h̄di. illit. et in. l. p̄tor. s. Adarcell. ff. de iudi. et p̄ Ja. de are. in. l. emancipat. l. de fide instru. p̄ glo. et Inno. in. d. ca. qm̄ p̄tra falsam. z q̄ sententia possit p̄bari p̄ testes vide in c. sicut extra de re iudicata.

Et cum de appel. cognoscitur zc. Rubrica.

Exuenit ad scientiā

serenitatis. Iudices appellationuz fm leges q̄ tpe diffinitive obtinebant iudicare debēt. nō fm eas q̄ appellatōne p̄tente pmulgate sunt. z idem si lex pen-

deat sup retractōne snie p̄ viam supplicationis. idēz etiā in causa p̄ncipali si renunciatū est om̄ibz allegatōnibus z iudex p̄ncipi relatōez facit. qz iudex fm. l. tempore relatōnis vigentes non fm. l. tpe relatōn. pmulgas iudicare debet. his obtinentibz etiā si expresse sit dictuz q̄. l. noua etiāz ad negocia p̄terita referat. h. d. vsqz ad. s. sed hoc. Nota hic ter. q̄ etiā si expresse sit dictū. q̄ lex noua ad p̄terita trahatur: nō tamen trahitur ad pendentia si in causa p̄ncipali renunciatū fuerit om̄ibz allegatōnibus z relati factis p̄ncipi. Sed quero q̄ est ratio q̄ lex noua non trahitur ad pendentia p̄ appel. etiam si expresse sit dictū q̄ ad p̄terita trahatur. dicit Ja. de bel. q̄ ratio est. quia iudex appel. d̄z sentētiare sniam iustam vel iniustā seu esse bene iudicatū vel male vt. l. eos i pn. l. de appel. ergo de necessitate concluditur. q̄ debet iudicare fm. l. que erant tēpore late sententie als si iudicaret fm. l. nouam. nō esset p̄ncipi iudicis sententiā emē dare vel p̄firmare. s̄ esset pmulgare nouā sniaz. Op. dicitur hic q̄ lex noua trahitur ad futura negocia t̄m non ad p̄terita. etiam si expresse sit dictum in. l. noua: q̄ trahatur ad p̄terita. contra. dicit glo. hic super verbo referentem. de. l. pe. l. de vsur. et de. l. leges z p̄sti. l. de. l. z de. l. non est nouum. ff. de legibus. So. dicit ē speciale hic. Vel fm eam dic. aut queris vtrum trahat ad causas p̄teritas et pendentēs. et dic q̄ non. vt hic. aut

vtrum trahatur ad p̄terita negocia in quibus iudicium non est inchoatum. et dico q̄ sic. vt in contrarijs. et sic indistincte tenet etiam q̄ si expresse sit dictum. q̄ trahitur ad p̄terita. non tamen trahitur ad negocia pendentia. ita dicit glo. sed circa hoc dic vt no. gl. in. c. licet canon. super. d. de cetero. de elect. li. vj. et vide q̄d no. per archi. in. c. pe. in fi. de offi. le. e. li. et quod no. doc. in. d. l. leges. et q̄d ibi tangitur in glo. z quod no. spe. in ti. de appel. Vide etiā circa istā materiā tres q̄ōnes quas disputauit dominus Ja. de bel. et posuit super hoc p̄ncipi.

Sed quero hic quid si causa pendet p̄ appe. et pmul-gatur lex noua. et in ea exp̄sse d̄r. q̄ trahatur ad pendentia. nunqd trahat ad pendentia p̄ app. ter. videtur cū gl. q̄ non. l. de sac. sanc. eccl. l. sancimus nemini licere zc. in fi. super verbo pendentibz. p̄bac facit bene. s. ti. j. s. super hoc. erit ergo necesse q̄ ad hoc vt lex noua trahat ad pendentia p̄ appel. necesse est id expresse dicere. ita pōt ter. in. c. pe. in fi. d̄ officio lega. in vj. p̄dicta que dixi an lex et quando lex noua trahatur ad pendentia. intellige de. l. cōmuni et generali. si em̄ esset lex specialis quam lite pendente actor vel reus a p̄ncipe impetrat. vt fm illam negociū q̄d pendet examinaret z decideret. tūc sine dubio lex illa noua et specialis non valet aliqd. imo fm ius pmune illud negociū debet decidi. vt supra ti. j. per totum.

Sed hoc Si vna ps om̄ibz suis allegatōnibus renūciauerit. altera dō ps renūcia re recuset. tribz dilationibz ad maliciā superandā ei dantis. iudex amplius eū expectare nō d̄z. immo d̄z ferre sententiā legibz p̄sonantē. h. d. Oppōit et videt q̄ non detur nisi vna dilatio. vel ad p̄due. vt. l. fi. ff. de ferijs. So. vt in glo. hic q̄ est sup verbo p̄beatur. z in aut. iube mus. q̄ hinc sumit. et ibi p̄ doc. l. de iudicis. eodem mō opponit de. s. om̄em dō. s. de litig. Bie q̄ possit opponi ad. l. vlt. ff. de ferijs. nō aut ad istam: qz hic z ibi dantur tres dilatioes. z illud p̄trariū solue vt habes in glo. su p̄dicta. Quero. ad qd nocet ista renūciatio? dic q̄ nocet allegatōnibus iuris et p̄ductōni instrumentoz. nō autē p̄ductōni testiū. ita dicit glo. hic q̄ est sup verbo renūciare. Sed q̄ro nunqd p̄batōnibus sibi p̄petentibz p̄tes possint renūciare? z videt q̄ sic. quia hic vides q̄ vna ps suis allegatōnibus renūciauit q̄ patet q̄ renūciauit suis p̄batōnibus. qz allegatōnes possunt p̄sistere in iure et etiā in facto. vt puta in p̄batōnibus vt dicit glo. h̄ super verbo allegatōnes. Contrariū tenet glo. p̄cedens super. d. renūciare. dicit em̄ q̄ hec renūciatio nocet t̄m al- legatōnibus iur. z q̄tum ad p̄ductōez instrumentoz. sed t̄m p̄ductōni nō. Glo. dō que ē in aut. iube mō. l. de iudi. q̄ sumit ex isto. s. tenet. q̄ ista renūciatio solū nocet allegatōnibus iuris. nō aut q̄tum ad testiū vel instru- mentoz. p̄ductōez. et p̄ h̄ q̄ p̄batōnibus q̄ renūciare nō possit. habuissis gl. s. vt sine p̄bi. ma. tibi. s. qz dō. S̄z p̄trariū tenet Ja. de are. vicz q̄ teneat renūciatō q̄ sit testiū p̄ductōni. dixi de h̄. s. de testi. s. qz dō sepe. vbi gl. te- net idē q̄d hic. Nō ob. glo. in. d. s. qz dō. qz ibi loquitur in renūciatōne quā q̄s facit ex iudiciū q̄ non valet vt ibi. s̄ hic loquitur in renūciatōne q̄ sit in iudicio. Et circa istum. s. vide q̄d no. spe. in ti. de renun. z cōclu. vsqz ad. s. h̄ af- lectis. Ultimo no. ter. ibi cōpellat. Inter. xxx. dies et ibi ali. vñ. mensis postea sequitur si vsqz ad p̄dictos tres menses zc. q̄ mēsis legalis d̄r esse. xxx. dieruz. s̄ Jac. de bel. allegat. l. de adul. l. iij. s. si. in p̄trariū allegat. l. d̄ temp. app. l. cū anterioribz. s. j. ff. de re. iur. l. vbi lex. tu dō q̄ intelligat. xxx. dierū alt. ter. cū glo. l. d̄ iure deli. l. fi. s. finantē dubi. in. l. miles. s. seraginta. ff. de adul. B̄ns Ja. dicit. aut tractam. de odio. aut de fauore sicut distinguit in fi. in. l. iij. s. minorez. ff. de mino. tu dō de h̄ dic. vbi cūqz lex. vel statutū facit mentionem de mense. q̄t dierū intelligat mēsis. vt ex de elec. in. c. quā sit. li. vj. et tangit in. c. l. de supplēda negligentia p̄latoz.

Aliud quoqz Parēti nō licet liberos p̄ter
 si legitimā eis relinquere portionem, nisi in sti. iur. eis
 reliquerit, vel nisi ingrati pbentur expressa ingratitudi
 ne in testamento appazēte, que cause ingratitudinis hic
 per ordinē numerant. h. d. ex isto. S. sumit. autē. nō licet
 L. de li. preteri. vel exhere. Dico. q. non sit necesse si
 lio iur. in sti. relinquere, sed sufficit quoq. relicti ti. vt sup̄
 de tri. et semi. S. j. et. l. papi. S. si quis mortis. ff. de inof.
 testa. So. vt in glo. sup̄ verbo p̄terire. z idem tenet in. d.
 S. si quis mortis. idem tenet azo in summa illius ti. s. de
 tri. et semi. z p̄ doc. in aut. nouissima. L. d. inoffi. te. licz
 glo. nō firmet. idēz tenet ber. in. c. raynutius in secunda
 glo. ex de testa. Et est ratio duplex. quare debet habere
 filius iur. in sti. vt dixi in dicto. S. j. de tri. et semi. Que
 ro. vtrum hodie habeat locuz q̄rela. inoffi. testa. Adar.
 dicit q. non. nisi inter fratres turpibus p̄sonis institutis
 Jo. dō et azo dicunt contra. qd̄ dic vt nota. in glo. h. que
 est sup̄. d. nominatim. et in sti. de inoffi. testa. S. fi. et tan
 gitur p̄ glo. in. l. fratres. L. de inoffi. testa. z hanc opi. te
 net glo. z doc. in aut. ex causa. L. de lib. prete. Quero
 vtrum iste. S. habeat locum in p̄teritione facta a patre d̄
 filio. Glo. j. huius. S. que est super dicto. d. preterire in
 prin. dicitur q. non. sed quod hic dicitur de p̄teritōe. d̄z
 referri ad lineā femineā. Contra tenet glo. q. iste. S. locū
 habeat in linea paterna. vt nota. in. l. filio. ff. de in iusto.
 testa. L. de codi. l. j. ff. de man. te. l. vxorem in vlt. glo. ad
 idem qd̄ nota. j. e. S. talem igitur. et ibi glo. No. dictam
 l. filio. corrigi p̄ dictū. S. et sic patet q. h̄z locum in pater
 na. Ad idem quod no. L. de bo. pos. contra tab. l. j. ff. d̄
 vsur. l. si extraneo. s. de here. z fal. S. exheredatos. in sti. d̄
 inoffi. testa. in prin. Ad idem om̄s glo. que dicunt istaz
 aut. habere locum in p̄teritōe postumi. vt no. in. l. si p̄
 in prin. de fideicō. lib. Circa hoc an ista autē. habeat
 locum in p̄teritōe paterna facta de filio in potestate vl̄
 emancipato. et an habeat locum in postumo preterito?
 dic vt per doc. in dicta aut. ex causa. Quero. quid est
 p̄terire. Glo. que est. L. de li. p̄teri. vel exhere. l. iij. dicit.
 q. p̄terire est nullam mentōez in testamento d̄ filio face
 re. vt in sti. de here. que ab inte. S. eadem. et sic ex illa gl.
 habes. q. si pater filio aliquid relinquit. vl̄ quocūqz mō
 mentōez faciat. non videt filios p̄terisse: quia de eo est
 facta mentio. et sic potius videt exheredatus q̄ p̄teritus
 et istam opi. tenet Ly. z pe. In dicta. l. iij. Sed hoc non
 est verum. quia posito q. de filio fiat mentio. attamē di
 citur p̄teritus. vt. l. ij. ff. de le. iij. L. de fideicō. l. penl. et
 ideo fran. accur. dicit. q. preterire ē nullam de filio face
 re mentionem instituendo vel exheredando. hoc probat
 l. maximum vitium. L. de libe. prete. vel exhereda. ibi cā
 quā etiā institutōne zc. Et videt ibi ter. q. preterit d̄ci
 tur ille de quo non fit mentio instituendo vel exheredan
 do cum in testamento. ad idem in sti. de here. ab inte. di
 cto. S. eadem ibi dū dicit p̄teritis. i. neq. institutis vl̄ ex
 heredatis. p̄ hoc qd̄ no. glo. in aut. non licet. L. de li. p̄
 teri. vel exhere. Pro hoc facit iste ter. vbi vides q. licet fi
 lius habeat aliquid iure legati tamen dicitur p̄teritus.
 Quero. hic dicitur q. descendentes debent habere le
 gitimam iur. in sti. quid de ascendētibz. dicam de hoc
 j. e. S. z hec quidem. Ultimo no. ter. hic in eo qd̄ dic
 vel fideicō. ex quo habes q. non sufficit q. filius habeat
 legitimam p̄ fideicō. vniuersale. ad hoc vt non possit di
 cere testamentum nullum. de quo dixi. s. de here. et fal.
 S. inordinatum.

Si quis de Filij furiosi si curā eius neglex
 erint. a patre sane mentis effe
 cto exheredari possunt. extraneus dō qui de nuncia in
 scriptis facta filijs q. curam de patre habeant furioso et
 eis negligentibus curam et diligentiam furioso exhibu
 it ad successionem eius admittitur. testamento quo ad
 successione euacuato. quo ad alia cuncta capitula in sua
 firmitate manente. h. d. vsq. ad. S. si vnum. Nota q.

protestatio debet fieri in scriptis. et est speciale in hac p
 testatōne. als regulariter potest fieri vt dixi sup̄ de tem
 po. non solu. pec. S. contestationez. Querit glo. super
 d. neglexerint. quid si pater intestatus decessit nec liberi
 nec alius extraneus eum procurauit. dic vt in glo. et se
 cundam opi. tenet Ja. de bel.

Si vnum Si filius patrem captiuū redime
 re negligat. a patre postea libera
 to iuste exheredari pōt. si dō in captiuitate decedat. libe
 ri et p̄p̄nqui aut extranei redemptōez ei negligentes. ex
 testō et ab intestato eius successione puant. et captiuū bo
 na ecclesie vñ ortus ē applicant. p̄uertenda in redemptō
 nem captiuoz. testō in alijs capitulis i sua firmitate re
 manente. q. pena in minoribz. xvij. ānis cessat. quibz eti
 am minoribz p̄missum ē res imobiles ipsi vel etiaz eius
 qui in captiuitate cōsistit pro ipsi redemptōne alienare
 et obligare necessitate captiuo postq̄ redierit iposita ta
 les tractus ratos z firmos habere. h. d. Nota ter.
 primo dum dicit ex hac cā p̄ssima. q. expensa q̄ fit p̄ re
 demptōne captiuoz d̄ fieri ex cā p̄ssima. Secdo no. qn
 q. notabilia que p̄ ordinē dic vt in gl. sup̄ verbo de bitis.
 est z aliud notabile in glo. q̄ incipit nō minorē quam vi
 de. Tercio no. in. v. in huiusmodi zc. Ibi sine illius qui
 in captiuitate detinet. vbi dicit q. nō d̄ns vendit rem ca
 ptiuū p̄ redimendo ipsum. z sic facit iste ter. q. fideiussoz
 possit satisfacere creditori de bonis p̄ncipalis. facit etiā
 L. vbi de cri. agi. oportet. autē. q. in p̄uincia. s. vt oēs obe
 di. iudi. puin. S. hec p̄siderantes. d. z si quidem.

Si quis de Filij heretici a p̄e catholico ex
 heredari possunt. item paren
 tes heretici non possunt alios filios instituere nisi catho
 licos. Et si pater h̄z aliquos filios catholicos aliquos
 hereticos. soli catholici succedunt: nisi heretici ad fidem
 p̄uertant. Si omnes filij et p̄p̄nqui sunt heretici. si q.
 tem pater moriēs est clericus. ecclesia succedit intra an
 num post annum nō. vel si est laicus succedit fiscus his
 obtinentibz in testamēto vel ab intestato. h. d. No. ex
 hoc. S. q. in bonis hereticoz deficientibz filijs z p̄p̄nqz
 catholicis. qnq. succedit ecclesia qnq. fiscus. Secdo no.
 q. ecclesia quandoq. excluditur ānali exceptōne z est ra
 tio. quia hic tractatur d̄ iure acquirendo als secus vt in
 glo. hic super. d. intra annale. Querit glo. hic super
 verbo decernimus. qd̄ si sunt filij heretici z catholici. qd̄
 si illi heretici h̄nt filios catholicos. nunquid succedat di
 cti filij catholici. et dicit q. sic. et hoc tenet Ja. de bel. az.
 l. j. S. filium. ff. de contratab.

Sive igitur Testamenta parentuz vel li
 berorum liberis vel pentibus
 exheredatis vel preteritis. legitima causa inserta z pro
 bata valent. causa non inserta vel inserta et non proba
 ta nullum liberis vel parentibus exheredatis vel p̄teri
 tis p̄iudiciū generat testamēto vacuato z ab intestato
 eis successiōe delata i alijs capitulis testō firmitatez ob
 tinēte. Item cause ex quibz ascēdētes a descēdētibz exhe
 redari possunt. hic sp̄aliter n̄ferant. h. d. No. primo
 in h. S. q. cause exheredatōis vel preteritōis debent no
 minatim in testamento inseri. z ab herede p̄bari. Se
 cundo nota q. licet pater vel filius plures causas exhe
 redationis vel preteritōis ponat. sufficit vnā ex illis ab
 herede probari. vt hic. et. j. e. S. si tales igitur. Et sic isti
 ter. faciunt ad questionē. q. si in libello simul plura nar
 rant vel mandant quoz alterū p̄ se sufficit: nō ē necesse
 omnia probari. sed alteruz tm. circa qd̄ vide qd̄ no. glo.
 ex de rescrip. c. ij. de proba. c. licet canon. sup. d. asserit
 Tercio nota ter. j. ne liberi falsis accusatōibz zc. nā
 ista rō probat. q. iste. S. habeat locum etiam vbi causam
 exheredatōis vel preteritōis inseruit. et non probatur
 p̄ heredē. vt institutio irrite. No. etiaz ter. ibi p̄ aliquā
 circūscriptiōne zc. nam ista ratio probat. q. iste. S. etiaz
 habeat locū vbi cā non inserit. vt institutō non valeat. et
 sic ex istis rōnibz p̄cludit. q. iste. S. z aut. ex causa. L. de

lib. pre. que ex isto. §. sumitur. habeat locum ut legata et fideicommissa valeant. siue p testatorem sit causa inserta et non pbata. siue causa nullo modo sit inserta. h etiam probat precedēs. v. ibi. sin autē. hec obseruata nō fuerūt ut ille. v. inferat ad omnia pcedētia. vicz ad. §. aliud quo q caplm. §. e. quando causa non inseritur vel inserta p heredem non probatur. et fm hoc. l. pamp. §. si ex causa ff. de inoffi. te. p tradicit dum dicit. q raptō testamento p querelam omnia in testamēto pnta mutant. et iō cor rigitur p istum. §. et dicta aut. ex causa. et ita nō. ibi per glo. et. l. naz et is. §. j. e. ti. et in. l. iure nostro. §. j. ff. de te. tu. et. ff. de le. ij. l. si filius in pn. ad idem facit qd tangitur in dicta aut. ex causa. et hanc opini. tenet doc. ibi in. vj. oppo. licet ibi multe opi. ponantur. Quarto no. text. ibi dum dicit vel quelibet alia capi. et. quia ille ter. fa. cit. q substitutio pupillaris pseruetur p istum. §. et di. ctam aut. ex causa. ad idem. j. e. §. si tales. igitur ibi seu alijs caplis et. et istā opi. tenet glo. ff. de vul. et pup. l. j. §. vlt. By. vō tenet oppositum dicens. q ille. §. v. d. aut. ex causa hnt locum in his que sine institut. heredis pos. sunt valere ut legata vel fideicommissa que possunt ab in. testato relinqui. secus in pupill. substi. que nō pōt vale. re sine heredis institutōne. ut dicta. l. j. §. si. et. l. se. §. qe. quid. ff. de. vul. et. pu. Alij dicunt q pseruatur per istum §. et aut. ex ca. dicētes q sicut tutela p aut. causa pserua. tur. ut no. p glo. in. l. iur. nostro. §. si. ff. de te. tu. et. l. j. et. l. si p. e. ti. ita cōseruatur pupillaris substitutio. et tamē tutela in codicillis dari potest. si codicilli sint i testamē. to cōfirmati ut. ff. de testa. tu. l. iij. l. de te. tu. l. ij. l. y. in dicta autē. ex ca. in vlt. q. hoc relinqt sub dubio qd dice. mus. certe id q dicit glo. p dicta et doc. p illam glo. vicz q tutela pseruet per aut. ex causa. ter. ille expresse. h. d. ibi. aut dationes tutorz et. et. j. e. §. si tales. igitur ibi et tutorum datōnibz et. cum §. hic. §. habeat locuz in tute. la q pseruat. idem sit in pupillari substi. cum in vtraqz sit fauor filij. Preterea hic dī vel quelibet alia capitu. la et. et in autē. ex ca. dicit cetera namqz firma manent et. nam appellatōne ceteroz pntet substitutio pupilla. ris. ut. l. namqz. §. si qz compulsus. ff. ad tre. et. l. q plu. res. §. vlt. ff. de vul. et. pup. et istam opi. tenent Ja. de are. et old. Quinto facit ille ter. dum dicit vel quelibet a. lia cap. et. et. j. e. §. si tales. ibi seu alijs capitulis et. q p istuz. §. et dicta aut. ex causa. pseruant fideicō. vniuer. salia. p hoc etiā facit q ille ter. indistincte dicit legata vel fideicō. et istam opi. tenet dy. Ja. de are. et old. ff. ad tre. l. ita tñ. §. quoties vbi de hoc l3 mar. sy. in repetitōe dicte aut. ex ca. teneat. q p aut. ex causa nō pfirmantur fideicō. vniuersalia. h. p opi. dy. Ja. de are. et old. et glo. ordi. referēdo gl. ad ter. in. l. eam quā. l. de fideicomis. Sexto no. ter. ibi et tanqz non recessuz. Nam h videt ex psum. q legata et fideicō. et. q in testamento pntent irritato testamento. ex ca pteritōnis vel exheredatōis. pe. tuntur actōne ex testamento. cum q̄tum ad illa. testamē. tum. p non reciso habeat ut hoc ter. quaz. q. mouet glo. in dicta aut. ex causa. in glo. h in prin. Alij dicunt q pe. tunē p di. ex. l. ut refert glo. in dicta aut. ex causa. et ibi p doc. in. q. iij. h pcedens opi. videt verior p hūc ter. pro hoc facit ter. optim⁹ in. l. si. ff. de here. insti. et sic p3 q ir. rita institut. legata ex testamento debent. et actōne ex te. stamento petuntur p hoc etiā facit. qz video q irritato testamēto p pstratubulas. legata et fideicō. reseruantur liberis et p iunctis psonis p edic. de lega. pstan. ita est ter. in. l. j. in prin. ff. de leg. pstan. p hoc etiā et gl. h su. per. v. testamētū. vbi glo. dicit no. scripturā pro pte va. lere et p pte non. et sic p3. q istud testamētuz q̄tum ad alia in eo pnta valet. Septimo no. ter. in. v. et. h ec q dem ibi dū dicit. et ecōtrario de liberoz testamētis et. qz hic videt ex psum. q descēdentes dnt hēe legitimam iur. insti. a suis ascendētibz. et ascēdētes dnt etiā hēe le. gitimā a descēdētibz suis iur. insti. ad idē. j. e. §. hec aut in pn. pūcto. v. ceterū. et. e. §. ibi vñ pstat ad vtriusqz par.

tis utilitatē et. et sic videt idem seruari debere i testamē. tis filioz respectu ascendētū. et ita disputādo. d. Ja. de bel. tenuit. §. e. §. aliud. Quero. pone q p fecit testa. mentū et filiū pterijt. et neminē heredē instituit. an habe. bit locū. §. ille et aut. ex ca. ut cetera firma maneāt. Gl. no. habes q non. in. l. j. §. si. ff. de vul. et. pup. in pma so. q dat p rariū qd facit ibi de. d. aut. ex ca. et sic ex ipa gl. habes. q ille. §. et aut. ex ca. nō hnt locū vbi nemo ē he. res institut⁹. Venio ad. v. hic aut disposui finis no. ter. in. v. ceterū. q l3 insti. in re certa habeat loco lega. tarū. alijs existētibz vniuersalr institutis. ut. l. quotus. l. de here. insti. tñ quo ad excludendū querelā inofficio si testamenti. et ut testamentū impugnari non possit. ha. betur loco heredis ut hic. et no. per glo. in. l. si cuius pre. cio ad trebel.

Hec autem Nemini licitū est heredibz p. pingis et affinitibz et pūctis de. functi et eius fideiussoribz vllam inquietudinē vel mole. stiam occasione debiti defuncti. vel generaliter quacūqz de causa ad pfectas psonas spectate ante spaciū nouem dierū inferre. quicqd aut factū ē. j. p dictum spaciū. ē in. ualidum: nullo tñ ex hoc creditori circa temporalē pre. scriptōem p iudicio generando. h. d. Ex isto. §. sumit au. ten. sed nec ante que ponit sup. l. si. l. de sepul. v. io. No. ta. q non valenti agere prescriptio non currit et. et ecō. tra.

Ad hec Qui pstituit vel spondit p alio si q. dem psonaliter est locut⁹ dicendo satis. faciam. obligatur in quantitate quā dixit. si dixit satis. fiet a me et ab illo nō p sentiente. p rata ipse obligatur. si vō alternatiue satisfiet a me aut ab illo. nō consentiente ipse insolidū tenet. Si vō pstituens locut⁹ fuit impsona. liter nullus tenet salua tamen manēte actōe ptra illos ptra quos de iure ppetit. his obtinentibz in qbuscūqz ca. sibus nondū fuitis. h. d. ex isto. §. sumit aut. si quādo. l. de psti. pec. No. ex isto. §. duo. Primo q impsonali. tas vitiat obligatōem. Secūdo no. q dictio et. intrat in patrem. ut hic. et. l. si mihi et. ticio. ff. de verbo. obliga. et. insti. de inuti. stipu. §. h et si quis. sed dictio aut. attribui. it rem cuiuslibet insolidū ut hic et dicta aut. si quādo. et sic no. p istū. §. et dicta aut. q p istā disunctiua aut pstitua. tur duo rei de bēdi insolidū. facit ad idēz qd habes in. l. si ex toto. §. j. ff. de l. j. et in. l. ille. de le. iij. et p dict. autē. pstituntur etiam duo rei credendi ut. l. ticio aut seio et. le. ij. Sed ptra primū opponit. et videt q impsonali. tas nō vitiat. ut. l. stipulatio ista. §. sicut aut. et. §. si quis ita. ff. de verbo. ob. et. l. si ita stipulat⁹. §. grifogonus. e. ti. So. quandoqz impsonalitas ē ex pte pmittētis. qnqz est ex pte stipulantis. pmo casu aut impsonalitas est in vbo obligatiuo. aut in verbo obligatōnis ex ecutiuo. pri. mo casu obligatōem vitiat. scdo casu impsonalitas ob. ligatōez nō vitiat. ut. l. si. §. si. ff. si cer. pe. et. l. illa stipu. latio. §. eū qui. ff. de ver. ob. scdo casu pncipali qn est im. psonalitas ex pte stipulantis non vitiat. ut in p rarijs. q aut sit ratio diuersitatis dic ut notat pe. in dicta autem. si quando.

Et liceat matri et auie et. Rubrica.

Quersis capitulis

ad nos relatis. Parentes et etiā extra. nei liberis sub parentum potestate po. sitis. res proprias donare et relinquere possunt. adiecta condic. ne parentibus eorum vsufrui. ctus vel aliud ad dictas res participium acquiratur. et dictarum rerū administratio liberis maioribz licet i po. testate pstitutis pmittit. si vō sunt miores: illi administra. tio dictarū rerū pceditur. cui testator vel donans p rmi. sit. si vō testator nihil disposuit vel ille vō q testator dis. p. suit recesserit vel acceptare noluerit. dabit p iudicēz et.

rator bonis sub competenti fideiussione. h. d. Ex isto. §. sumitur aut. excipitur. L. de bo. q. li. Nota ex hoc p. mo. q. parentes et etiam extranei possunt cui volunt ad ministracionem bonorum concedere ut hic concord. sunt in glo. Secundo no. in. d. licentiam. q. administratio bonorum potest concedi matri et auie ipsius filijfamilias. et sic videtur hic ter. q. femina possit esse executrix testamenti. circa quod vide. l. a filio in prin. ff. de ali. et ci. leg. et quod no. doc. L. de epi. et cle. in. l. id q. pauperibus in pe. q. et in spe. de instru. edic. §. nunc do aliqua. d. qd in muliere. Tercio no. q. ille cui talium bonorum administratio conceditur. no. cogitur eam acceptare. ut h. in. d. ita tamen si et ipse. et in. d. si do forsan. Et sic est h. ar. q. commissarius seu executor vltime voluntatis. non cogatur suscipere commissariam seu executoriam. d. quo vide doc. in. l. a filio in principio. et ibi per dy. ff. de ali. et ci. le. et per doc. in dicta. l. id quod pauperibus. d. modo videamus. L. de epi. et cle. et in spe. d. instru. edic. §. nunc do. d. hoc etiam in. vij. colum. Ultimo no. q. curator datur certe rei ut hic et in dicta aut. excipitur. Oppo. et videtur q. patri querat vsusfructus omnium donatorum vel relictorum ipsi filio. fa. vt. L. de bo. q. li. l. cum optz. So. regulariter queritur vsusfructus. fallit hic in casibus in glo. super. d. parentibus notatis. cui glo. adde quod no. i. autem. idem est. L. de bo. q. li. Et circa. vij. casum hic no. in glo. vide. l. j. et. iij. in prin. L. de bo. q. li. Item circa vij. vide quod no. doc. in. l. si. L. de vsufru. in. vij. oppo. et quod tangunt doc. in dicta aut. idem est. vbi glo. etiam.

Quero. hic dicitur q. filiusfa. pot. disponere quod vult de bonis donatis ne vsusfructus queratur patri. sed an poterit testari. hic glo. dicit q. non. nam etia. improprietate filius non testatur. dic. vt in glo. sup. verbo dispone. re. Et qua glo. nota duo. Primo q. filiusfa. non potest testari q. tum ad proprietatez de bonis aduenticijs in q. bus queritur vsusfructus patri. et de hoc e. casus in. l. pe. nult. L. qui testa. fa. pos. et in. l. si. §. filiusfa. L. de bo. q. li. alle. in glo. et no. in. l. si. L. de inoffi. testa. ad qd faciunt glo. quas ibi allegabo. Secundo nota. q. filiusfa. no. potest testari in bonis in quibus patri no. queritur vsusfructus. ita no. dicta glo. hic. idem no. ff. de testa. l. qui i. potest. et in. l. j. §. in filij. ff. ad tre. et per doc. in. l. p. l. L. q. testa. fa. po. in spe. d. instru. edic. §. compendiose. d. sed nunquid filius. Sed quero. nunquid filius possit donare causa mortis sine patris consensu bona in quibus patri no. queritur vsusfructus. Lex. ibi quomodo volu. erit disponere et. cum sua glo. videt velle q. sic. nam gl. excipit solum testamentum. ergo alio modo potest disponere quod vult. ad idem dicta. l. qui in potestate. ff. de testa. in glo. que incipit. non ideo magis. ibi disponit non testando. pro hoc etiam quia donatio causa mortis accedit magis contractui q. vltime voluntati. vt no. glo. i. l. ij. in prin. ff. de donat. plene et in. l. tam his. §. ff. de don. causa mor. et doc. in. l. sentiu. L. qui testa. fa. pos. et istud videtur veritas.

Ad hoc Liberi de libera muliere nati. cu. qua nuptie esse poterant. si a patre nominati fuerint filij. non adiecto hoc verbo naturales. legitimi efficiuntur. et matrimonium inter illa verba proferentem et mulierem ex qua nati sunt intercessisse monstrat et si pater erga vnuz ex filijs talia verba dixerit. prodest omnibus qui ex eadem matre sunt orti. h. d. Et ex isto. §. sumitur autem. Item si quis. L. de natura. li. Nota p. mo. q. patris professio per modum hic insertuz. prodest ad filij legitimatorem. Secundo nota q. talis professio facit presumi matrimonium intercessisse. et est presumptio iur. et de iur. vt hic in verbo ex hoc. quod est valde no. fm. Ja. de bel. et q. sit presumptio iuris et de iure. apparet glo. sup. verbo monstratur. que exponit. i. fingitur et sic apparet q. est fictio. Tercio no. q. beneficium vni datum et alij. datur concord. sunt in glo. super verbo muliere. Sed quero. vtruz quod hic dicitur de tali legit

timatione. locum habeat etiam legitimis filijs ex legitimo matrimonio natis supstitibus. Glo. duorum verborum in dicta aut. Item si quis dicit q. non. sed ita deum locum habet si dicti legitimi filij non supersint. Sed Ja. de bel. dicit q. habet locum siue supersint legitimi siue non. quod probatur sic. illud operatur matri monium presumpsum quod operatur matrimonium verum. vt sup. qui. mo. na. effi. le. §. illud quoq. ff. de ritu. nup. l. in libere. sed filij naturales legitimantur per matrimonium verum. etiam filijs existentibus. vt. s. de incest. nup. §. dubitatur. et in. l. de nup. §. si. ergo et p. matrimonium presumpsum de quo dicitur hic. tamen tene menti preall. glo. cuius opi. tenet glo. s. qui. mo. na. ef. sui. §. generaliter in glo. que incipit supple. in si. et nota in. c. per tuas. extra qui si. sint legit. Ultio no. ter. ibi sed omni frui eos et. q. legitimatus per istum modum fruatur omni iur. quod leges concedunt filijs legitimis et naturalibus. et sic videtur hic ter. q. filius legitimus per hunc modum succedit agnatis et cognatis pris sicut legitimus et naturalis. ita videt velle ter. ille que tene menti.

Hoc quoq. Liberi nati ex nuptijs legitimis me contractis. licet non solennibus. ad paternam hereditatem pariter vocantur. cuz filijs natis ex nuptijs solenniter contractis. siue precesse rint eos siue sequantur. hoc dicit.

Quia do. Decorati maximis dignitatibus vsq. ad illustrem dignitatem inclusive. nuptias aliter contrahere non possunt nisi dotalia instrumenta scribantur. nuptie tamen prius contracte manent exceptis barbaris cuiuscunq. dignitatis existant. religis autem omnibus nuptias solo consensu contrahere pmittitur. h. d. No. q. matrimonium valet sine scripturis fallit in casibus quos dicit glo. super. d. iubemus. Sed uer te ad id quod dicit glo. et vbiq. lex de hoc facit mentionem et. quia circa hoc vide qd no. in. l. imperialis. et que. maximis. L. de nuptijs.

Quid do. Ad matrimonio sine dote contracto si mulier a viro sine rationabili causa reijciat vel viro diuitem moriente. ipsa inops supuiuat. ad quartam partem substantie viri admittit. si vir tres filios vel pauciores ex ipsa vel alia beat muliere. Si do plures habeat. tunc ad tantam partem admittit quantum est id quod vni filioz ppet. Si do econtra vir a tali vxore sine rationabili causa reijciat. d. suba mulieris nihil lucrabit. h. d. Que rit glo. sup. d. in talibus. qd si nullus filioz superest. sed tunc ascendentes. dicit hic. gl. q. in alijs rebus preferit vxor vt. l. vna. L. vñ vir et vxor. h. certe illa pbat totum partem. qz vxori pferunt viri partes. que dic. q. vxor habebit quartam bonoz viri. residuum habebunt partes. et sic erit idem qm sup sunt partes qd esset qm sup sunt filij. et ita tenet doc. in aut. pterea. L. vñ vir et vxor. Sed que gl. qd si nullus ascendentiu superest. sed tunc trasuersales. Glo. hic et in dicta aut. pterea. ponit opi. qd dicem. Ja. de bel. ponit opi. pla. q. vxores habebunt tunc quartam. h. residuum tunc habeant trasuersales. nec possunt hre vxor aliud. Naz dicit. q. ista quarta et residuum transferunt ex diuerso iure. et ideo in eis ius accrescendi locum no. hz. vt. ff. qui. mo. vsufru. amittat. l. si sub pditione. et doc. in. d. aut. pterea in. ij. q.

illo. Nulla dignitas hodie prohibet nuptias cum muliere humili et vili contrahere. dotalibus interuentibus instrumentis. reliquis vero dignitatibus careribus. solo affectu nuptias sine dotalibus instrumentis pmittitur contrahere nuptias antiq. iur. sublato. h. d.

Illud quoq. Diuortio celebrato liberi ad patrem hereditatem nihil omnino vocant. et alendi sunt apud pentem q. diuortij causam no. prestiterit. expensis alterius pentis pmittentis causaz diuortij. nisi alij inops sit tunc apud diuitem alendi sunt bis pariter obtinentibus in pentibus et liberis hoc dicit. Quero. dicit in. d. si do p cam. q. qm mater dedit cam

diuortio filij alētur apud patrem. quero cuius expēsis? dicit glo. sup verbo alant. q. yr. addidit matris locuple- tis expensis. et ita posuit yr. in ter. in aut. si pater posi- ta super. l. vna. l. diuortio facto apud quem zc. et istam opi. tenet ibi glo. z in. l. alimēta. l. de neg. ge. Sed h. quero de vna. q. leges dicunt q. mater dz alere filiu in- tra trienniu. Quero qualiter istud debet intelligi? Rñ- deo ita temuz si ipsa habeat de lacte z si ipsam lactare deceat. z ita no. 230. in summa. l. de patria po.

Quia vō. Marito atq. vxori diuortium cele- braz pmittit ex causis hic enumera- tis. h. d. Oponit. hic dicit q. qñ vir accusat vxorē de adulterio. dz se subscribere. Contra. l. de adul. l. quis. Glo. ponit duas so. approbat sedam quod dicit in glo. z sic hodie sine marito accusat iur. mariti sine iure extra nei. debet se subscribere ad penā talionis. ita dicit glo. hic sup verbo scribere. z in. d. l. quis. et h. tenet doc. ibi in ij. opi. z in aut. h. nouo iure. et in. l. iure mariti. e. ti. z h. etiā tenet doc. in. l. crimē. l. qui ac. nō pos. z vide qd no. ta. in. l. p. sensu. s. vir q. z. s. virū. l. d. repu. Ultimo circa istum. s. dicit q. solum i vno casu matrimoniu pot separi. vitz p ingressum religionis vt in. c. ex publico ex de pueri. p. u. z vide quod no. s. de nup. s. distrabuntur et de mona. s. sin autem vxorem.

Quia vō aliqui. Nuptie regulariter cō sensu non soluunt nisi castitatis pcupiscentia dote z donatōne ppter nup. libe- ris seruata. altero autē vel utroq. alias nuptias postea p. trahente. vel aliter luxuriose viuere delinqntis suba ad filios dz puenire. filijs minoribz p iudicē gubernatore dato. filijs vō nō extantibz ad fiscum eorū suba dz pue- nire. h. d. Quero. qualiter accipiant ista vba nisi for- te castitatis zc. Glo. ponit hic super. v. castitatis. tu vō dicit de hoc extē de iureiurā. c. tua nos. xxx. q. v. q. deo. xxx. r. vii. di. q. quedā. z. c. se. z. xxxij. di. c. seriatim. ex de cō- uersi. p. u. c. j. in fi. Ultima glo. sup verbo pene. indu- cit hunc tex. in ar. q. si pater ingrediē mona. tenet dare suā ptem bonoz filijs. cū demū p. mortē vel p. delictuz pmissum tenet bona filijs. de hac. q. no. p. gl. s. de mona. s. aliud q. et. j. de sanc. epi. aut. si qua mulier.

Quod autem Adulter virū q. tuncunq. tpe in expeditōne fuerit ex- pectare dz. lz lras vel nunciū sospitatis ei nō receperit si vō maritū mortuū esse audierit. nō lz ei nubere: nisi dur belli p iuramentū h. dixerit. z p iuramentuz adhuc eū expectare cogit p annū. pena p. trahentiū imminente h. d. Querit gl. vñ qd h. d. beat locuz in q. cunq. mi- litia. ita vt in ea eris debeat tanto tpe expectari: dicit vt in gl. super vbo sustinere in fi. z ad id qd dicit de iure ca- nonico. dicit vt habes extē de spon. c. in pntia. de secundis nup. c. dñs noster. xxxij. q. j. cū per bellicā. Alterius iste tex. inducit in ar. p. Ja. de bel. in eo q. hec mulier in- terrogat a duce belli q. est testis i morte viri sui. q. lz liti- gatoribz interrogatōnes et interrogatoria iudici dare. facit. s. de testi. s. si vō dicat. ff. de adul. l. si postulauerit. s. q. sioni. ita dicit dñs Ja. videre de istis interrogato- rijs q. danē a pte iudici. vide in. c. p. sentiu z de testi. li. vj.

Alteri est ar. iste tex. q. snia lata in cā m. rionali p. tra m. rionū nō transeat in rem iudicatā. sic hic vides in iu- ramtō. de q. dicit vt no. extē de re iudi. c. latoz. xxxv. q. viij. in sum. vt lit. nō p. tel. c. j. Ultio glo. hic sup. v. spaciuz inducit hūc tex. in eo q. hic d. q. dur belli simplr iurat de morte viri. q. testis nō dz dicere cām sui dicti. de quo dicit vt dixi. s. de testi. s. et licet. vbi glo. tangit.

Predictis Matrimonia etiā ex tribz alijs ca- sibus supioribus additis distrabi possunt et excep. hac p. sti. nūeratis z ex nullis alijs m. rio- nia dissoluūtur. h. d. Oponit. dñs hic q. impedimētuz dirimit matrimoniu. s. xxxij. q. vij. c. matrimoniu. Sol. vt no. extra d. frigi. z male. c. laudabilem. dixi supra de nup. s. et per occasionem.

Quia vō. Mulier et vir peccans pena legitī- ma puniūtur. z iudices z officiales negligētes. h. d. vsq. ad. s. si quis aut. Iste. s. hodie cor- rigitur per. s. j. vt fra. filij. s. penult.

Hic quoq. Adulteriū psumit iuris pre- sumptōne pbatū puniūtur sicut veruz vindicta sua manet qñq. pmissa his obtinentibz in casibz futuris z pendentibz nondū finitis. h. d. Et ex isto. s. sumitur autē. si quis ei. l. de adul. No. in hoc. s. q. admonitio debet pcedere vindictā de q. dicit extra d. vi. et ho. cle. c. si. Secundo no. que ex psumptōne damna- ri. Tercio no. q. vindicta p. rīs manibz homini pmitti- tur. quia lex facit eū iudicē z vltorem. Quarto no. ter. ibi non em debet zc. q. ille qui deliquit in ecclia. nō debz ad eccliam pfugere. nec dz ab ipa defendi. ter. est hic ad idē. j. eo. v. quis em zc. p. h. est casus extra de imuni. ec- cle. c. si. dixi de hoc. s. de man. p. n. s. neq. autes. Op. et videt q. ex psumptōne quis damnari non possit vt. l. absentem in prin. ff. de penis. Glo. hic sup. v. punire po- nit vnā solut. tu vō dicit q. hic est psumptio legis. ibi pre- sumptio hominis. vt no. in. l. contraria. et. l. de adulte. l. quis. et. l. si q. adulteri. c. ri. et d. hoc no. ij. q. j. c. semp. z. xxxij. q. j. c. dixi dñs. dicit vt ibi. Secdo opponit. z vt- detur q. non liceat marito quemlibet occidere. vt. l. de adul. l. gracus. z. l. marito. ff. e. ti. dicit vt in glo. hic super verbo perimere. sed Ja. d. bel. dicit hic esse speciale odio spernentis tantam solennitatē ppter nimia p. riam iam ipsius adulteri. et qz hec lex loquitur generalr et indisti- cte. et qz facit virum vltorez z iudicē huius delicti. z qa etiā loca distinguit ar. l. de rap. l. j. q. n. li. sine iudi. v. iij. l. j. et. ij. circa qd vide qd no. in. d. l. marito. et p. vocē. in dicta aut. si quis ei. l. de adul. Quid aut iuris sit de iure canonico. vide vt no. in ter. et glo. xxxij. q. j. c. iter- hec. Item op. ad. s. que igitur. ibi dñs dicit amicabile ppositōne. hic innuit. q. de adulterio possit transigi. cō- tra. l. de transac. l. transigere. Glo. p. ma q. est sup vbo amicabile. dat hic q. tuoz so. quas p ordinē dicit vt in glo. c. Ex prima so. no. q. clausula in fi. posita. non refert ad omia pcedentia qñ resullaret intellectū iuri p. rarius vt. ff. de adop. l. in adop. l. si idem in fi. ff. de iur. o. iudi. de qua materia vide in. c. scdo requirit extra de appel. z in. c. inq. sioni. e. ti. z qd no. spec. in ti. de instru. edic. s. nunc aut. v. item. Exripe. z vide ter. in. iij. s. filius. ff. de li. z postu. p. iuncta. l. j. l. de li. prete. vel exbere. Ja. d. bel. obmissis solu. glo. soluit alit dices. q. aut loquimur d. ad- ulterio psumpto. z licitū ē transigi vt hic. aut de vero. et tūc nō est licitū vt in. l. p. raria qd tene menti. Ultimo iste tex. in. v. sin autē. inducit in ar. p. Ja. de bel. q. instru- mentū q. plerūq. qz facit sibi fieri. q. luter equus suus est percussus vel mortu. vitz si fiat corā tribz testibz. Itē est ar. q. crimen possit pbari p instru. facit (dicit ipse). l. si. l. de pba. l. ij. extra quoz app. non reci. c. si. de iureiur. li. vj. De hac. q. no. p. glo. in. l. cōtra negantē. l. ad. l. a. li. q. l. in. l. ij. pall. quoz ap. non reci. z. ff. ad turp. l. se- nar. circa p. n. z no. p. glo. ex de v. sig. c. p. sitionēz li. vj. z istam. q. disputauit Ja. de are. quā refert Ly. in. l. pe- l. de proba.

De heredibus ab intestato venientibz. Rubrica.

Lurimas diuersas

leges. Omnis generis ab intestato suc- cesso in tribus gradibus diuiditur. vi- delicet ascendentiū. et descendentiū. et ex latere venientium. item in successi- one patris vel filijfamī. prima causa est descendentiū et primi quidem gradus equaliter. ceteri vō in stirpen- vocantur vsufruc. parenti seruato. sublata differentia se- tus et patrie potestatis z agnat. z cognatōnis. h. d. vsq. ad. s. consequens. Nota. text. in. ver. nam in vsu q.

Colla. ix.

usufructus qui acquiritur patri in rebus acquisitis per filium non extinguitur morte filii imo durat post mortem filii in vita ipsius patris. ter. e. no. hic. et hoc tenet glo. in. l. j. l. d. bo. mater. et de bo. q. li. q. d. satis in si. licet pla. teneat contra. vt no. gl. l. de usufru. l. iij. s. et opi. ibi reprobat et etiam in alijs locis. s. allegatis. hoc fallit in cau. vitz qm pater q. habet usufructu bonoz filij. succedit ipsi filio vna cum fratribz filij. q. tunc usufructus extinguitur. et dz pr. virilem portioem bonoz filij. vt. j. s. si vo cu ascendenti. j. e. ex quo sumitur aut. Itē hereditas. l. de bo. q. li. d. quo p. glo. 7 doc. in dicta. l. iij. l. de usufructu. Secundo no. q. filius. hodie herede habet ab intestato. vt h. j. pr. et videt velle glo. sup. verbo pentibz. q. s. sit nouit introductu. pbat p. ista aut. et idem no. ff. de castre. pe. l. ij. et habuistis no. s. de nup. s. veniet. s. certe imo de iure. l. filius. habebat herede vt ibi dicit. Tercio no. ee sublatā differētia emancipat. 7 pa. po. qd intelligit glo. ee vt rru ab intestato. secus si e factu testamētū. ita no. ff. d. mi. no. l. si filius in. l. gall. s. qd si tm. ff. de li. 7 postu. l. de codicillis. l. si emancipati. 7 p. az. in sūma illi. 7 i. aut. ex ca. et p. doc. l. de lib. pte. Item no. esse sublatā differētia agnat. 7 cognat. qd intelligit glo. esse verū i successione ab intestato. secus si ex testamento. ita dicit. l. de ioffi. testa. l. fratres in. ij. gl. quā tene mēti. Idē dic. az. i sūma illi. 7 tituli. s. item datur qrela. Ultimo no. fm. hoc. q. hodie corrigi totus ti. ff. de cōiugen. cū eman. li. Quero in quo peculio filijfami. defuncti loquitur hic. q. pferat descendēs suo ascendenti. dic vt in glo. super. v. parētibz. ex qua glo. no. q. i bonis pfecticijs nihil est hodie mutatu p iura noua. et sic habes ex hac glo. q. i pfecticijs etiā hodie filius. nō habet herede. ad idem facit qd no. ff. de castren. pec. l. si pater. in prin. Sed hic quero nūquid in dote pfecticia filiafa. hz heredem. Bl. que est. ff. so. ma. l. nupta. s. j. 7. l. filie. eo. ti. videt velle q. nō. idem tenet azo in sūma. l. so. ma. circa fi. p. s. etiā glo. hic posita. sup. dicto. v. parētibz. In cōtrariū est cas. fm. lec. dy. ff. so. ma. l. post dotez. Sz p. solui. q. aut actio de dote remāsit cōmunis patri et filie. 7 tūc in ea filia nō hz herede vt in preall. l. aut actio facta ē i ppius filie. puta qz pater passus ē cā sibi stipulari. et tūc habet heredem. et ita loquat lec. dy. in dicta. l. post dote. et pbat. ff. de pac. dota. l. inf. locerū. s. cum inter. Sedz intellectus Ja. de bel. q. intelligit q. ibi dos retineat p. liberis tanq. p. hereditibz mulieris. vt ipe disputado tenet i ciuitate ista. Non obstat gl. hic posita. qz loq. in peculio pfecticio filij. qd est in dno patris. vt. l. certū l. fami. her. s. questio nostra loquitur i peculio pfecticio qd est i dno ipsius filie. vt ē dos. vt. l. pomp. filiadelph. ff. fami. her. 7 sic videtur idē q. i castre. et facit ad istā glo. que dicit. q. hodie in pfecticijs nihil ē immutatu. l. cū oportz in prin. ibi nō ex eius substātia zc. l. de bo. q. li. 7 facit. l. si. i. prin. in si. ff. quis ordo. i bo. pos. ser. 7. l. g. ad mi. ad bo. poss. l. j. Querit glo. prima i hoc ti. q. ē sup. v. i. troduca. vtrū p istam cōstitutōem sit sublatum edictū. ff. de cōiugē. cū eman. li. qd statuit. q. si habeo filiu emancipatu 7 nepotē ex eo i potestate. licet nepos solus admittat de iure civili. 7 de iure ptorio admittat filius emancipatus i solidū. vt. s. emancipati. illi. d. heredi. que ab intesta. tñ p edictū de cōiugē. admittant. Glo. q. est h. dicit. q. cū hodie sit sublatā differētia emancipat. 7 pa. po. illud edictū est sublatū et sic fili. solus admittit tanq. primus i gradu. et idem qd hic no. i aut. i succes. l. d. suis et leg. que sumit ex isto. s. 7 in. l. illā. l. de coll. 7 i l. si pponas. s. item dat querela. ff. de ioffi. te. 7 p. glo. in sti. de here. qua. et dif. s. sui. 7 no. doc. in dicta aut. i successione.

Consequens Parentes succedunt descendenti liberis ipoz descendenti nō extantibus gradus progatua seruata. si vo pens

De here. ab intes. ve.

tes eūdem gradu obtinēt. equalit admittūt cū quibz fratres ex vtroq. parēte cōiuncti defuncto vocant. nec patri usufructus portiois eius filijs cōtingētis acquirit. h. d. Et ex isto. s. sumit aut. defuncto. l. ad tertu. 7 aut. cessante. l. de legi. heredi. No. q. pater nō hz vsum fructu portiois alijs eius filijs cōtingētis. 7 quo ad illas portiones usufructus qui erat olim omnium bonoz filij mortui est extinctus. ratio ponit i ter. ibi qm p. hac vsum portione zc. Quero vtrū frater ex altero tm. parente cōiunctus. admittat vna cū parētibz ad successione fratris. et hic est ter. q. nō. ibi. exceptis solis fratribz ex vtroq. zc. j. i. v. si vo cū ascendētibz. ibi. ex vtrifq. parentibz zc. 7 q. hoc sit verū. no. p. glo. s. de nup. s. et siquidē. v. si vo nō habuerit filios in glo. que incipit. l. hoc totū.

Quero vtrū frater vtrifq. cōiunctus admittat cum auo vel pavo vel pferat. In glo. finali hic q. est sup. verbo pzin. sūt opi. tene opi. Ja. quā tenent glo. 7 doc. in aut. defuncto. l. ad tertu. 7 p. glo. l. de suis 7 legi. heredi. l. in successione. et in sti. de seruil. cognat. s. tocens. quicqd dicat hic Ja. de bel.

Reliquum Fratres 7 sorores defuncti vtrifq. cōiuncti a descendētibz 7 ascendētibz ad eoz successionez vocant ceteris exclusis. eis autem nō subsistentibz vocant fratres ex altero parente tm. cōiuncti. cū quibz filij fratru vocant cōiunctiois distinct. p. habita. et filijs fratru solūmō hmoi privilegij indulget. Itē sup. titibz fratribz defuncti cū ascendētibus filij fratrum penit. excludūt. Itē filij fratru patris defuncti. licz terciū gradu obtineant pferūt. h. d. vsq. ad. s. si vo neq. Et ex isto. s. sumit aut. cessante. l. d. le. here. et dic q. iste. s. inquātū dic q. filij fratru nō admittunt cū parentibz. ē hodie correct. p. aut. j. vt fra. si. vt no. aut. defuncto. l. ad ter. Quero hic dicit q. qn. filij fratrum succedunt cū patris q. sunt fratres defuncti succedūt in stirpem. Quero qd si nō succedūt cū patris puta. qz nullus ex fratribz defuncti sup. sed soluz sup. sunt filij fratru: an succedunt in capita vel stirpem. Vicit azo q. in capita. 7 idem tenet ipe i aut. cessante. l. d. legi. here. 7 i summa illi. ti. et ista opi. videt placere gl. in sti. de le. ag. succes. s. hoc etiam. Accur. vō tenet p. trahic. et in aut. cessante. l. de legi. here. 7 in. l. j. in duabz glo. Rofre. vō tenet opi. azo. vt ipe ponit in ti. de bo. po. vnde cog. s. vlt. v. qrit. spe. vō in ti. de succe. ab intesta. s. j. v. s. an filij. recitat opi. 7 nihil firmat. s. dy. Jac. de arena et cy. tenent opini. accur. vt no. per cy. in dicta autem. cessante. Jaco. vō butri. in dicta autem. cessante tenet opi. azo. q. succedat in capita. et solūmō succedat in stirpem: quando succedit cum patris. ratio est. quia tunc succedit contra ius commune. cum enim patris sint proximiores i gradu ad defunctum. deberent pferri filijs fratrum. vnde lex statuit in privilegium filioz fratrum vt succedant in loco patrum suozum. s. quando succedunt inter se. non extantibus patris: remanent iura antiqua incorrecta. et hoc videtur inducere ter. in s. s. reliquum. v. ex diuerso ibi. sed ipis fratrum filijs zc. et. v. sin autem cum fratribz. ibi. tale privilegium zc. s. pcedens opi. accur. videt verior. et pbat p. s. j. prox. si vō neq. secundo probatur et melius per istum. s. v. illud palam. vbi expresse habes. q. quando nulli supersunt patris qui sint fratres defuncti. tamen filij fratrum succedunt in locum patrum suozum. et preferuntur patris defuncti qui sunt in terciō gradu. ad idem in dicta aut. et post fratres. v. hi autem. que sumitur ex isto. s. et sic concluditur ex predictis q. etiam quando veniunt ad hereditatem cum his qui sunt par es in gradu. succedunt in loco patris eozum. et sic in stirpem. Ultimo no. glo. si. que est super. ver. palam et incipit sed q. uis.

Si vno neqz Post fratres et filios fratrum
 dus progeriua ad successione vocant i capita. sublata
 differetia serus agnatois et emancipatois 7 patrie pote
 statis. h. d. Nota. q licet in pcedentibz. S. dicat. q cuz
 tractat de successione aui patrum. filij succedut i locu pa
 tris sui. vt. s. e. S. j. in fi. 7. s. pror. S. d. sinaut cu defun
 cto. 7. L. d. l. bere. aut. cessante. et autem. post fratres: tñ
 cu tractat de successioe alioz. illi q sunt vltiores post
 fratres eozqz filios. no succedut in locu patris. 7 sic ibi
 inspicit psona eius a quo no succedut in stirpe s in capi
 ta vt hic. 7 aut. post fratres frimqz filios. L. de leg. bere.
 et hoc facit ad. q. ibi p doc. posita. die vt ibi. Quero.
 quid si aliquis decessit duobz fratribz supstitibz tm. qz
 vnus erat ex vtroqz parete alter ex altero parete tm qd
 p e. an isti succedat in stirpes. Ja. de bel. d. q. non. imo
 simul in capita succedat. qz duplex ius considerat. et i fra
 tribz 7 in filijs fratru solu vnu. vt. s. e. S. si igit. 7. s. e. S.
 sinaut defuncto. ergo i alijs psonis no est consideranduz
 inducit etiã ipe. L. de le. bere. aut. post fratres. in glo. q
 incipit 7 filioz filios p hoc. et dicit ipe facere. s. pror.
 S. ibi quãdo quidẽ zc. p hoc optie ille ter. duz dicit. ex
 ceptis fratribz et filijs fratru. ceteri i capita succedut. et
 qui ppinquior est in gradu. potior est in successione vt h
 et dicta aut. post fratres fratruqz filios. que sumitur ex
 isto. S. Querit glo. prima in B. S. olim agnati succe
 debant vsqz ad. r. gradu. cognati vobz vsqz ad. vij. quid iur
 ris e hodie. dicit glo. q vsqz ad. r. et idẽ nõ. i dicta aut.
 in successioe. et institut. de suc. ab itestato. S. si. Que
 rit glo. sequẽs nõ qd dñs succedat cognato serui sui. dic
 et in glo. insti. de serui con. in prin. Ultimo glo. dicit
 esse distinguẽdũ circa istos. S. vt. s. de consan. 7 vte. fra
 tribz. et tangit in dicta aut. post fratres. 7 plenius. L.
 comuni. de suc. in aut. itaqz et ibi p doc.

Ex his Tutela legitima deferit fm gradu 7 or
 dinez quo ad hereditate vocant. si ydo
 nei sunt. agnatois et cognatois differetia sublata regu
 lariter mulieribz repullis. exceptis matre 7 auia q oibz
 ex latere venientibz pferit solis testametaijs eas pceden
 tibz. pluribz aut i eodẽ gradu ex tribz magis ydoneus
 eligẽdus e tutele piculo oibz iminẽte legibz q d hẽticoz
 successione locut firmis manẽtibz. h. d. No. in. v. mu
 lieribz. ibi. his em solis zc. nã hic videt ter. q solu ma
 ter et auia admittant. nõ aut pama et supiores. In con
 trariuz facit ter. in. l. cui eoz. v. idem pop. ff. de postu.
 vbi app. nurus cõtinet. pnurus. et oes qbz pposito adij
 citur ex ppria significatõe vocabuli zc. sed in pposito
 appell. auie debet contineri p auie 7 omes qbz adijcitur
 ppositio ex ppria significatõe vocabuli. tm ille ter. videt
 velle cõtrariũ. cogitabitis. Secũdo nõ. ter. Ibi. s. bre
 pmittimus. q mater et auia demũ volẽtes admittũt. vt
 hic et i aut. matri et auie. L. quãdo mu. tu. offi. fun. po.
 idem habuistis. in. S. qz vob. e. ti. 7 ibi no. an mĩ sit legit
 tima tutrix Glo. hic dicit q e legitima id e fm. l. a iu
 dice data. ita dicit glo. hic de quo no. etiã in. d. aut. ma
 tri 7 ibi p doc. i. iij. q. 7 p dy. i. l. tutor si petitus. ff. d. tu.
 7 cu. da. ab his. et in. l. si quis sub conditione. ff. d. testa.
 tu. 7 tangit spe. i. ti. de tu. S. nũc dicendũ i prin. Veritas
 est. q est legitima tutrix. licet per omnia nõ sortiatu na
 turam legitimoz tutoz. vt. l. ij. S. si mater nõ petierit in
 fi. ff. ad terul. et probatur per. l. omnem hic alk. zc. ter.
 in. l. pe. L. in qui. ca. pig. ta. contra. et ista opi. videt pla
 cere glo. i dicta aut. matri. per hunc. S. 7 ibi eam tenent
 doc. in. q. iij. 7 dy. in preall. locis. in hoc tamen non sor
 tietur naturam legitimorum. quia mater nõ cogitur ac
 ceptare vt hic. et. s. diri. 7 istam opi. tenet hic Ja. d. bel.
 Ultimo ad. v. sinaut plurimi. vide quod no. doc. in
 aut. sicut here. L. de legi. tu.

Et spõsalitia largitas sit spãlis ptract. Rubrica.

Sponsalitia. Spõ

salitia largitas que est specialis contra
 ctus. ex omni pte valz cuiuscũqz sit quã
 titatis etiã sine insinuatõe. h. d. Op.
 et videtur q donatio ppter nuptias ege
 at insinuatõe. vt. l. si. ff. similiqz modo. L. de iur. do. et
 de donat. ate nu. l. si. S. similiqz nõ. So. circa bẽ triplex
 ius. primũ est ius. L. p qd donatio ppter nupt.
 bat insinuat. si excedebat. l. solidos. Non ob. q esset do
 natio ob causam vt in. ll. cõtrarijs. nisi in casu qñ multi
 er cui donabat erat minor. vt. l. minoribz. L. de dona. an
 te nup. Secũdũ ius est introductũ p istam consti. fm q
 donatio ppter nup. nõ requirit insinu. nec qñtum ad mu
 lierẽ cui donat nec qñtum ad virũ q donat. vel si ab alia do
 natur mulieri. Tercũ ius est introductũ fm q donatõ
 ppter nup. quãtũcũqz sit quãtitas. nõ eget insinuatõe.
 qñtum ad mulierẽ cui donat. sed qñtum ad virũ donantẽ
 seu p quo donatũ sit. vt. j. vt fra. filij. S. illud quoqz. 7 id
 sup dicta. l. si. S. similiqz modo posita est aut. eo decurũ
 cui ps sumit ex die. S. illud quoqz Querit glo. quid
 appellat hic sponsalitia largitas. dic vt no. hic in glo. et
 in dicta aut. eo decurũ. Quero. vtrũ alia donatio ob
 cam egeat insinuatõe. glo. hẽs hic q nõ. 7 no. in. l. si. L.
 de iure dot. 7. ff. de dona. l. j. Quero. nõquid sponsa
 litia donatio quã facit spõsus spõse et accipit. pprie. req
 rat insinuatõe. ter. e et glo. q sic. in. l. j. c. si aduer. do.

Et hoc quoqz Ad iores erq possunt te
 linquere. antiqua. l. cessante. hoc dicit. Ex isto. S. sumit
 aut. hodie. L. de fideicõ. liber.

Et hoc insuper Si vnu instrumentũ fa
 cit mẽtionẽ alteri istu
 mẽti. i eo q de alio instrumẽto mẽtõem facit. et nõ edit
 nõ pbat nisi origiale pducat. vel p alias pbatões com
 probe. h. d. Ex isto. S. sumit aut. si qz i aliquo documẽ
 to. L. de eden. Dponit et videt q instrumentũ qd fa
 cit mẽtionẽ alteri instrumẽti faciat fidẽ. vt. l. cirogra
 phis. ff. de admi. tu. 7. j. vt fra. filij. S. illud So. vt i glo.
 hic 7 i cõtrarijs. 7. ff. de fide instru. l. ij. et e. de. d. sig. c.
 abbate. p glo. 7 Inno. 7 vide qd no. i. c. j. e. d. fide istu.
 Quero. vtrũ qñ exemplat instrumẽti iudicis aucto
 ritate debeat pars citari. Doc. dicit q sic q ps possz le
 di g zc. vt. l. de vno q. ff. de re iudi. l. naz ita diuus. ff. de
 adop. ita tenet p Ja. de are. i dicta aut. si qz i aliq. 7 e
 p cy. 7 ita tenet quill. d. cu. i dicta. l. nã ita diu. circa qd
 vide Inno. e. de fide instru. c. si. 7 d. testi. c. alberic. 7 qd
 no. spe. i. ti. d. instru. edi. S. onso. d. qñ. 7. v. 7 vt bec plen
 i fi. S. qz qd si ps p quã pducat instrumẽtu exẽplatu
 auctoritate iudicis. oino vult q origiale pducat. an pos
 sit b petẽ. 7 qñ p. dic vt no. p glo. 7 Inno. i. d. c. abbate
 extra de verbo. signi. et quod nõ. glo. in. d. c. p morem
 Done. q lata e snia 7 i ea sit mẽtio de actis puta lite
 cõte. corã vobis pstito iuramẽto de calũ. testibz receptio
 zc. an p instrumẽtu snie pbãt ista acta. hãc. q. formãt doc.
 i aut. si qz i aliq. i pe. q. 7. L. de fide instru. l. emancipati
 one circa qd dic vt no. Inno. i. c. qñ ptra fallã. e. d. p ro
 ba. 7 spe. i. ti. de instru. edi. S. restat. d. i sũma. 7 d. pba. S.
 j. d. h. pone. Quero. an instrumẽtu qd facit mẽtõem
 de alio instrumẽto. faciat saltũ semiplenã pba. vide qd no.
 doc. in. l. scripture. L. de fide instru.

Hoc quoqz Appellatõis tẽpus ipõ iure nõ
 cam examiet 7 sniam pferat. h. d. Et ex isto. S. sicut aut.
 Item si appellatõe. L. de tẽpo. appel. Dpo. 7 videt q
 qñ stat p iudicẽ q cã appellatõis nõ exerceat. q tẽpus
 currat. b de restitutõ. ar. l. si p ptoz. S. ait ptoz. ff. ex
 qui. ca. ma. cui cõtrarij tiorẽ dic glo. hic. q tẽpus currit
 b dat restitutõ. 7 idẽ q hic no. i dicta aut. Item si appel
 latur. Tu vob dic. q tẽpus ipõ iure nõ currit qñ stat p

iudicem appell. et hoc pbatur p huc ter. dum dicit nullū p iudicium salti n i supnbo q̄s ab aduersario nō recu pet cū nō fuerit i culpa et istā opi. tenet hic Ja. de bel. 7 no. p glo. et Inno. ex de apel. c. ex rōne. et habuistis no. s. de apel. S. j. coll. iij. et ibi plene examinaui materiā istū us. S. et glo. hic que est sup verbo iudicium.

Aliud Si sententia pfecti ptozio appellari nō licz sed supplicari. j. r. dierū numeruz. q̄ snia executioni mādari debet. fideiussione p̄stita supplicatio ne porrecta. aliter nō retractatōis iure. illi seruādo qui se grauati putauerit. b. d. No. ergo q̄ pendete suppli catione snia executōi mādatur. licet secus sit in appella. et circa hoc vide qd no. glo. in. c. cū litteris. ex de i. inte. resti. et spe. i. ti. de suppli. S. ij. et quod no. doc. in aut. que supplicatio. L. de pre. imper. offe. que sumitur ex isto. S.

Ad hec Si mior restitutōem petit vt se ab here ditate ablineat creditores in p̄sentia constituti vocādi sūt. om̄ibz aut vel q̄busdaz in absentia cōstitutis et legitime expectatis. restitutio nihilomin⁹ indulgēda est. curatore bonis dato et bonoz inuētario facto. b. d. vsqz ad. S. rursus. No. hic formā tenendaz qm̄ mior d̄z abstinere ab hereditate. Secūdo no. hic ter. q̄ in casu i. inte. resti. nō est necessaria. lit. pt. Tercō no. qz hic videt̄ ter. q̄ vbi petit in ite. restitutio. puenit ad sniaz diffinitiuā lit. nō cōte. ita vt pbare hic ter. 7 p̄b optime fm̄ vnā lec. ē casus in. l. sancimus. S. j. L. de iud. et. ff. de fideicom. liber. l. si dō. et. ff. vbi pu. edu. de bet. l. si. Quarto no. creditores eē citādos. rō est. qz pos sent ledi ergo 7c. vt. l. nā ita diuus. ff. de adoptōibus.

Ultimo no. in. v. iudice. q̄ iudex ex officio suo pte eti am nō petete. p̄ puidere ne bona hereditaria p̄cant. et hoc iō: qz sibi hoc liquet vt iudici. Idem qd hic habes i aut. si om̄es. L. si. vt se ab here. absti. sumpta ex isto. S.

Oponit̄ et videtur q̄ in causa restitutōis in ite. d̄z fieri lit. cōtesta. vt. l. papi. exuli. S. si. ff. de mino. L. d̄ tē po. in integ. resti. l. si. 7. l. nec nō. S. si cū i puicia in si. S. ff. ex qui. ca. maio. l. nō em̄. e. ti. cū si. So. vt no. glo. ex de offi. iudi. c. si. circa qd vide qd no. doc. i dicta. aut. si om̄es in vlt. q. Querit glo. hic dicitur q̄ debēt citari creditores vt h. et i dicta aut. si oēs. 7. ff. de mio. l. etiaz. S. si. nunqd debēt citari legatarij. dic vt i glo. h. 7 in di cta aut. si oēs. Quēit gl. an p p̄les p̄ntes creditōes si et p̄iudiciū creditoribz paucōribz ab̄ntibz. dic vt i gl. h. 7 i dicta aut. si oēs. Sz q̄ro i q̄ fiet p̄iudiciū ab̄ntibz. B. Ja. de bel. dicit q̄ fiet p̄iudiciū i hoc. qz restitu. nō differ tur vsqz ad tres mēses post citatōem absentis s̄ statim d̄ cā cognosceat et p̄nūciabit. et snia oibz nocebit. vt. l. de etate. ff. de mino. circa qd dic vt no. doc. in dicta aut. si om̄es in. iij. q. Querit qd si mior q̄ petit se restitui ad uersus additā hereditatē. ignorat q̄ sint creditores. q̄lit̄ fiet citatio. dic q̄ fiet citatio generalis missō. pelamāte p ciuitatē vt. L. de remis. pig. l. si eo tēpoze. Ultimo h̄. v. si dō om̄es. i eo q̄ dicit. q̄ si creditores sint absentes a loco in q̄ petit restitutio. mior d̄z adire iudicē loci vbi sunt. et p ipm̄ iudicē facere illos citari. facit ad. q. q̄ ci tatio verbalis nō p̄ fieri extra territorij. de qua. q. dic vt diri. s. de heredi. et falci. S. sancimus. v. illo dō adie cto.

Rursus Male fidei possessore alienante em ptozi bonafidei dño rei sciēte. p̄scri pto lōgi tēpozis currit. dño aut̄ ignorante annoz. xxx. erigit̄ p̄scriptio bonafidei possessori. p̄fectū nō afferente dño dō rei. q̄busdā annis p̄ntē quibusdā absente sup de cēniū. tot anni ei addici debēt quot annis i decēnio fuit absens. b. d. Et ex isto. S. sumit̄ autē. malefidei. L. de pre scrip. lon. tempo. Item ex. S. de p̄scriptōe sumit̄ aut. qd si quibusdā. e. ti. No. in hoc. S. casum in q̄ ad hoc vt profit̄ possessori longi tēpozis p̄scrip. requirit̄ scientia aduersarij cōtra quē p̄scribit̄. sicut in p̄scriptōe seruitu tum vt. L. de serui. l. ij. regulariter cōtra vt. l. si. L. de p̄

scrip. lon. tēpo. 7. l. sicut. L. de p̄scrip. xxx. anno. Que rit glo. dicit̄ hic agnoscens. quero a quo tempore cōpu tatur tempus. r. vel. xx. annoz. dic vt i prima glo. hic. et in dicta aut. malefidei. circa qd vide qd no. pe. et ibi re fert Ly. in vlt. q. Querit vtrū iste. S. habeat locum i malefidei possessore alienate quocūqz tempe fuerit i ma lafide. vel tñ in malefidei possessore qui habuerit malā fidem ab initō sue possessionis. vt eius mala fides noce at bonafidei possessori quo ad decēnij p̄scriptionem. dic vt no. doc. i dicta aut. malefidei in prima. q. De nio ad. S. de p̄scriptione et quero. vtrū iste. S. habeat lo cum in re mobili. Dicit Ja. de bel. q̄ nō. cum hic loqua tur tñ de p̄scriptione. et idem dicit ip̄e in casū p̄cedentis. S. cum quo secūdo dicto cōcor. p. e. vt refert Ly. i dicta aut. malefidei. in. ij. et. iij. q. Querit. S. qua absentia lo quitur iste. S. dic vt in glo. hic. et in dicta aut. q̄ si q̄bus dam. L. de p̄scrip. lon. tempo.

Quia vō Testamentū suas vires obtinet si ue testator p se siue p alium nomen heredis scribat. vacate lege que contrariū asserbat. b. d. Ex isto. S. sumitur aut. et eo n̄ obseruato. L. de testa.

Querit glo. dicitur hic q̄ testator potest p alium no men heredis scribere. quero qualiter est hoc intelligen dum. Dicit̄ quidam hoc habere locū cum testator exp̄l sit nomen heredis illi p quem vult scribi. s̄ si nutu expri meretur nō valeret. sed glo. hic videtur velle cōtra. dicit em̄ q̄ satis exprimit testator cū annuit. sed contrarium no. L. de testa. l. iubemus. v. oportet em̄ in glo. que inci pit. imo etiā. et. L. de fideicom. l. et in eplā. B. Ja. de bel. dicit. aut ali⁹ exprimit nomē heredis et testator ver bis profitetur se agnoscere. et approbat nomē heredis. 7 tunc sufficit vt no. in. l. iubemus. S. quēadmodū. in glo. que incipit. nō regulam. L. de testa. quā glo. limita pro ut ibi no. doc. Si vō testator nutu tñ exprimit nomē he redis. tunc testamentū nō valet. vt nō. i dicta. l. iubem⁹. S. oportet. et in dicta. l. 7 in eplā. Non ob. l. nutu al. in glo. qz illa. l. loquitur in legatis que possunt nutu relin qui. secus in heredis institū. que nō potest nutu fieri. vt no. in p̄eal. glo. et circa p̄dicta vide qd no. glo. in. c. cum tibi. ex tra de testa.

Legem vō Res ab ecclesia in p̄ncipē trās lata. potest a p̄ncipē in aliū tñl feri. non obstante. l. in contrarium loquēte. b. d. vsqz ad. S. si quando.

Si quando Falcidia cessat in re a testato re alienari. p̄hibita his obri nentibus in casibus p̄teritis nōduz finitis. b. d. Ex isto. S. sicutur aut. sed et i ea re. L. ad. l. fa. No. ex isto. S. q̄ si legatari⁹ p̄hibet̄ alienare dimittit̄ falcidiā penes heredem. dicitur alienare. 7 ideo falcidia detrahi nō po test. Quides ergo vnum casum in quo est prohibitum de trahi falcidiam. sunt alij casus quos habes in glo. hic et in aut. sed cum testator. L. ad. l. fal.

De alienatōibz et emphiteosij. 7c. Rubrica.

Mltis res in mobi

les vel quasi ecclesie maioris constan tinopolitana. et locorum venerabilium sibi subiectorum alienari p̄hibet̄. Em phiteosis vō p̄mittit̄ i p̄sōa accipiētis 7 duoz successoz p̄sione diminuta i s̄ta pte i p̄ allis nō p̄riaz villaz si reddit⁹ hz alijs p̄ itegro canone def̄ i emphiteosim. si vō nullos hz reddidit⁹. tenē put meli⁹ potest. si at̄ aliena uerit i ip̄ialē domū vt quālibz domū venēabile. aut i ali os: tūc ordiarijs venēabiliū locoꝝ a q̄b emphiteosis fu it p̄cessa. electō dat̄ h̄mōi p̄ctū alienatōis approbādī vt ip̄robādī. b. d. vsqz ad. S. si vō q̄dā. Querit i. S. sancim⁹ cū q̄b solēnitatibz d̄z hodie fieri alieatō i cāibz a iur̄ per miss̄. B. gl. q̄ fm̄ p̄suetudiez d̄z fieri cū p̄s̄u p̄oni si ec clesia p̄zonū hz. si vō p̄zonū n̄ h̄at. tūc si capella hz ple

banum debet fieri cum consensu plebani. Si vero non ha-
bet. debet fieri cum consensu episcopi. ita dicit glo. sup. ver-
bo licentia. Tu vero dic fin. Ia. de bel. q. alienatio rei ec-
clesiastice debet fieri cum solennitate que habet. i. e. S.
licentia. et. S. hoc insup. et. L. de sac. sanc. eccle. autē. hoc
ius porrectū. hoc qd dicit Ia. est verū q. requirit i istis
alienatōibz decretū epī vel superioris. alioz autē prelato-
rum inferiorz consensus auctoritas vel decretū nō suffi-
cit. vt no. Inno. ex de transac. statuimus in vl. gl. Sz
quero qd de abbatibz an poterūt in alienatōibz eoz ec-
clesiaz sibi subditaz. decretum vel auctoritatē interpo-
nere. vl an requirit decretū episcopi. De hoc p. Inno. i
dicto. c. statuimus. et qd no. glo. de re. eccle. nō alie. c. j.
in cle. quā glo. tene mēti. et in ea all. glo. hic positaz. In
eo autem q. glo. nra hic dicit eē obseruandā cōsuetudi-
nem. an debeat cōsuetudo contraria solennitatibz p. in-
ra introductis obseruari. dicam. i. e. S. hoc etiā. Sz
cūdo quero quid si alienatio fuit facta non obseruatis
solennitatibz. dicit glo. q. tūc alienatio reuocat cā cog-
ta. q. dic vt in glo. hic sup. v. licentiam. et sic videt velle
ista glo. q. ecclesie subueniat p. beneficiū restitutōis i in-
tegrū. Sz dicit Ia. de bel. imo alienatio ipō iure nō valz.
et ecclesia p. vēdicare rem alienatā. vt. s. de nō ali. S. vult
em. et. S. quia vō leonis. et. l. iubem. S. sanc. L. de sac.
sanc. eccle. 7. j. c. et qm dicam de hoc ibi. pretereo hic

Querit glo. sup. dicto verbo licentia. an amicis bñ me-
ritis ecclesia donare possit. dicit glo. q. sic. dixi de nō ali.
S. vult em. Querit glo. supra dicta quid in feudo an
solus prelatus sine superioris auctoritate poterit dare
res in feudum. dicit glo. q. sic. fm cōsuetudinem regni. p.
hoc vide. r. coll. de his q. feu. da. po. circa prin. 2 in ti. q.
succes. feudum dare tenent. et i ti. epī abbates vel abba-
tissa in prin. S. j. 7 in eadē col. si de iuestitura int. dñm 7
vasallū lis oriatur. c. j. in fi. et tene mēti totam istaz gl.
sup. verbo licentiam. Venio ad. v. de competentibz. q. 20
qd vult dicere ter. p. affil. dic vt in glo. fm primā exposi-
et vide qd no. i aut. perpetua. L. de sac. sanc. eccle. nō ta-
men ex secunda so. q. dictio p. tenotat remotōem qd te-
ne menti. Venio ad. S. si vō contigerit. nō hunc. S. vi-
des em. h. q. si emphiteota ecclesie alienat emphiteosim
in episcopū vel ecclesiam q. trāsfert ipam. sed datur ele-
ctio ecclesie an velit reuocare rem emphiteoticam vl nō
et sic facit q. si emphiteota ingreditur monasterium. q.
emphiteosis transeat. sed reuocatio pmittitur domo.
sed certe quod dicit hic q. reuocatio pmittitur domino.
videtur loqui qm ecclesia concessit in emphiteosim. sed
quando priuatus concessit. nō loquitur hic. Item hic lo-
quitur in alienatōe expressa nō in tacita fm Ia. de bel.
tamē. By. allat hunc. S. pro cāu ad predictam questione
vt ipe no. in. l. si ita. S. fi. ff. de le. ij. et doc. in aut. ingres-
si. L. de sacrosanc. eccle. vbi glo. istam. q. format. Sed
quero quid si in instrumēto emphiteosis expresse est di-
ctum q. in ecclesiam nō transeat. Respondeo tunc non
potest transire. obstante expressa phibitōe. q. dic vt no.
p. glo. et By. in. l. si ita quis. S. ea. l. ff. de verbo. obli. et
p. doc. in. d. aut. ingressi. Sed quero quid i feudo. an
si feudatarius ingrediatur monasterium. an transibit
feudum in ecclesiam. dic vt hic p. Ia. de bel. et p. doc. i di-
cta aut. ingressi et vide qd no. Inno. in. c. in presentia ex-
tra de proba.

Si vero quedam Ecclesia domos i
perpetuo dare potest. data electione emphiteote vtrum ve-
lit ab initio soluere pensionem ad huc extantibus edifi-
cijs. vel velit domibz reedificatis soluere. quo cāu pressa
bit pensionem que reperiebatur domo sic existente rui-
nosa. Quero pro declaratione huius. S. an remitte-
tertia pars pensionis que reperiebatur edificijs adhuc
extantibus et due partes soluent. In glo. hic sunt opi.
circa quam glo. vide qd no. 230 in summa huius ti. vbi
videtur tenere opi. 30. glo. que est. L. de sac. sanc. eccle.

aut. si quas ruinas. et tenet q. tm̄ tertia pars prestetur.
et due partes remittantur. et istam opi. tenebat ibi doc.
et idem tenet hic Ia. de bel. et hanc opi. puto veram.
Ibi in tertia parte pensioni 2c. 7. j. sequit procedat.
dixi plene de hoc. s. de nō ali. S. quia vō leonis.

Si vero aliquis Ecclesia maior 7 alie
immobitem nomine vsus locationis 7 pignoris. ac etiā
nomine emphiteosis. ppetuo alienare possunt. solenni-
tate debita obseruata in psonis yconomoz. et quibusdā
alijs psonis alienatione penitus interdicta supradictis
i maiori eccle. q. tum ad domos ruinosas statutus ad om-
nia loca extensis. h. d. Nota primo ter. ibi nisi aliam
mor 7c. q. ille qui accipit rem immobilē occasione vsu-
fr. ab ecc. dz ei dare ab initio cum vsufructum accipit
nudā pprietatē alterius rei. ex qua picipiatur tot fructus
quot percipiuntur ex re cuius vsufructus accipit ab ec-
clesia vt hic. 7. s. de nō ali. S. hoc igitur et ibi no. Et nō.
etiā p. glo. 7 doc. in. l. iubemus. S. fi. L. de sac. sanc. eccle.
pbatur etiam. s. de nō ali. S. si quis autē voluerit. quic-
quid no. Ia. de bel. in dicto. S. hoc igitur. quod videtur
contra hunc ter. 7 leges. s. all. Secundo no. in. S. lo-
cationes. q. phibitus alienare phibitus est etiā locare
vltra. r. r. annos vt hic. et sic videt hic casus contra gl.
que est in. l. codicillis. S. instituto. ff. de le. ij. que dicit. q.
phibitus alienare potest locare in. c. annis que glo. ibi
p. dy. reprehenditur. circa quod vide quod no. glo. in. c.
j. extra de re. eccle. nō ali. in cle. Tercio no. in. S. yco-
nomis. q. in quibuscūqz casibz in quibus pmittum ē cle-
ricis vt possint alijs feuda pcedere. tamen nō est permis-
sum q. possint cōcedere agnatis 7 cognatis suis. ita no.
glo. p. hūc ter. videlicet per aut. quibuscūqz modis. q. su-
mitur ex isto. S. L. de sac. sanc. eccle. ita no. r. col. q. succes-
tene. c. vno in prima glo. 7 ea col. si de inuestitura inter
dominum et vasallum lis oriatur. c. j. in fi. Et vide cir-
ca istum. S. quod no. glo. 7 doc. in dicta aut. quibuscūqz
qz modis. L. de sac. sanc. eccle.

Quocunqz vō Debitis obnoxia ecclesia
potest rem immobilē alienare potest. si ex mobilibz soluere nō
potest. et videtur q. ecclesia non teneatur
ad publicas collationes. vt extra r. contra lib. ec. c. j. v.
itez nulla. So. iste. S. hodie corrigitur per. l. placet. L.
de sac. sanc. ecc. et ideo sup. l. de his. L. de epī 7 cle. q. in
hoc cōcor. cū isto. S. posita ē aut. Itē nulla pntas. q. illā
l. corrigat. Itē opponit 7 videt q. tm̄ generale pignus
pmittat nō spale. vt. s. de alie. S. alienatōes. So. iste. S.
corrigit illū 7 glo. tenet hic. 7 i aut. h. ius porrectū. de sa-
cro sanc. ec. 7. s. de nō alie. S. nos igitur vt ibi plene no.

Itē opponit. hic innit q. prius debitor debeat pputare fru-
ctus cū sorte q. vsuras. L. d. vsuris. l. j. Glo. hic poit du-
as so. 7 idē i aut. h. ius porrectū. tene primā so. quaz ibi
approbat doc. i secūda so. 7 no. r. q. ij. c. h. ius porrectum.

Quero. i. q. inspicit maior ps. dic vt i gl. cui gl. adde
qd no. i dicta aut. h. ius porrectū. 7 i. l. nulla all. in glo.
Quero qd si sūt aliq. monachi in monasterio nō tm̄ sibi
seruiūt. an regrat cōsensus eoz. s. all. glo. dicit q. nō te-
ne mēti. Done. mlti sūt i ecclesia aliq. sūt absētes. an cō-
sensus absentū regrat. dicit glo. q. nō. Sz qro an debe-
ant citari. glo. q. ē in. c. fi. extra de maio. 7 obe. videt vel
le q. n. ptra no. expresse p. glo. 7 Inno. i. c. cū oēs. ex d. cō-
stitū. 7 p. glo. i. c. pntiū extra de testi. li. vj. Sz pone
q. minor ps est pns 7 maior ē absens. qro qd iuris. vide
qd no. extra de elec. c. cū i cūctis i glo. q. incipit si citati
et quod no. p. Inno. in. c. cum nobis. e. ti. Quero. di-
citur hic pccium omnibz dando 2c. quid si pccū nō fuit
solutū ab emptore creditori. an pccū solu. creditori p.
platū. ex h. dicem. veditōz nō valē. vide qd tāgūt doc. in
aut. h. ius porrectū. i. v. q. L. d. sac. sanc. ec. h. dic de h. la-
ti. p. Inno. i. c. j. de deposito. vbi ter. S. huius declaratur.
Venio ad. v. si vō pdictū in quo no. q. creditor inuit.

cogitur. Secundo no. q. datur insoluiti creditori ius me-
diocre. Op. ad primū q. creditor nō cogat accipere ali-
ud p. alio. vt. l. ij. §. ff. si cer. pe. 7. l. eu3 a q. L. de solu.
So. dicit glo. q. hic est speciale ita no. s. d. fideius. §. qd
autem 7. ibi dixi. Op. etiam ad secundum no. solu. vt
no. in dicto. §. q. autem. et no. glo. hic et in contrario et
idem no. glo. in dicta aut. hoc ius porrectum. et in aut.
hoc nisi debitor. L. de solu. Quero. dicitur hic ad-
iecta in precio. r. pte. quid vult hoc dicere? Glo. hic et in
dicta aut. hoc ius porrectū potit duas so. h. hic tenet pri-
mā expositōem quā tenet azo in sūma hui⁹ ti. 7. Ja. but.
in dicta aut. hoc ius porrectū. et vide. r. q. ij. §. hoc ius
porrectū. Quero. an solēnitas introducta in alienati-
one rei ecclesiastice p. istū. §. 7. dicta aut. hoc ius porre-
ctū. hodie sit necessaria: dic q. nō. h. sufficit q. seruet so-
lennitas introducta. r. ij. q. ij. c. sine except. ita no. p. glo.
et d. rebus ecclie nō alie. c. j. li. vj. 7. ibi p. Inno. licz glo.
videatur velle q. seruet solēnitas introducta p. istum. §.
vt no. in dicto. c. j. et de re. eccl. nō alie. Quero. pone
q. ē cōsuetudo i. cōtrariū. q. ista solēnitas non seruet. an
valeat ista cōsuetudo. glo. que est. L. de sac. san. ecclie. in
d. aut. hoc ius porrectū dicit q. sic. ad idem qd no. s. e.
§. sancimus su p. vbo licetiam. Aldar. vbo. sy. 7. Ja. bu. il-
lam gl. reprehēdit dicētes. q. cū hoc sit introductū i. sa-
uorem ecclie. cōsuetudo que in cōtrariū extat tanq. cō-
tra libertatē ecclie nō valeret. vt in aut. cessa. L. de sa.
san. ec. et Inno. vbi. §. dicit q. sufficit si alienatō fiat p.
solēnitatē que i. illa eccl. p. cōsuetudinem ē inducta. licet
illa cōsuetudo sit p. ius. dummō illa cōsuetudo nō sit
grauis. Hosti. ibi rīdet ad hoc dictū Inno. p. c. j. et de
re. eccl. nō alie. li. vj. p. qd. c. et. c. j. et de cōsue. tener ipe
nō possz p. p. s. uetudine tolli solēnitatē introductā p. c. si-
ne excep. r. ij. q. ij. h. sustinēdo Inno. possemus dicere q.
dictū Inno. habet locū in solēnitatibz que sunt introdu-
cte p. istū. §. et dicta aut. hoc ius porrectū. q. possint p.
cōsuetudine tolli. h. certe ille solēnitates non sunt hodie
necessarie vt ipe tenet. Glenio ad. v. si vō qs el. primo
no. q. creditor dicit ee q. mutui. pbat in vtilitatez ecclie
cōuersum. Secūdo no. q. factū plati nō p. in damnū ec-
clie redūdare. Ad secūdu no. op. 7. vide q. factū p.
lari p. iudicet ecclie vt. l. i. ubemus nullā nauē. L. de sa.
san. ec. So. vt p. dy. in. c. delictū el. primo de re. i. li. vj.
Quero qualiter p. habet creditor pecuniam esse versaz
in vtilitatē ecclie. dic vt in glo. ma. ibi et intellige ver-
sum 7c. Sed querit glo. quid si creditor mutuaui pe-
cuniā toti collegio. an p. sumat cōuersa i. vtilitatē ecclie
sic: dic vt in glo. et. l. j. in. §. si acceperit. ff. de in re. d. s. h.
azo dicit p. bari pecuniam p. versam in vtilitatē ecclie p.
presumpt. qd dic vt in glo. alibi gl. tenet q. sufficit cre-
ditori p. bare ecclie pecuniam indigere tēpe dati mutui.
ita no. r. q. ij. c. hoc ius porrectū. circa qd vide quod no.
doc. in dicta aut. hoc ius porrectū. vbi ponit d. sic. Ja.
de are. sed tu. de materia hui⁹ glo. vide qd no. Inno. in
c. quibusdā. et de fideius. 7. in dicto. c. j. et de deposito.
Quero. an iste. §. habeat locū in qlibet creditoze. an
in creditoze ex cā mutui tñ. dicit ipe q. habet locū i. cre-
ditoze feneraticō. secus si gratis mutualet ita refert cy.
in dicta aut. h. ius porrectū. de quo vide qd no. Inno.
in. c. j. de deposito. Ultio circa istū. §. q. in caū quo
requiritur cōsensus oim clericoz q. sunt in ecclia i. alie-
natione rei ecclesiastice. vtrū requirat cōsensus oim col-
legiatoz: vel sufficiat q. singulari et expressim cōsenti-
ant. dic vt no. glo. et de re. eccl. nō alienandis. c. j.

Hec vero. Omnes ecclie excepta maiore cō-
stantinopolitana. et venerabilibus
locis ei subiectis. p. mutare adinuitem possunt. vtriusq.
ecclie indemnitate seruata. ea vō q. ab imperiali domo. p.
cesserūt. nullo mō alienare possunt nec etiā mona. p. diū
aut inutile p. ter onus tributoz fiscaliz alienare p. mit-
titur. excepta maiore ecclia. et exceptis yconomis 7. pro

pinquis quibz acquirere ē phibituz. Nō. in. v. ea vō
casum in q. alienatio rei ecclesiastice oīno phibet. etiaz
in caū in quo al. p. mitit. sunt et alij cāns quos dic vt in
glo. sup. verbo cōcedim⁹. q. sunt quiqz. est et sextus. j. de
eccl. ti. §. sinaut. et vide qd no. glo. i. dicta aut. h. ius por-
rectū i. ij. glo. 7. s. de nō alie. §. nos igit. Quero i. §.
et qm cognouim⁹. quō epus vendicat. cū rei vendi. detur
dño. Dic vt in glo. 7. vide qd no. in. l. rem. §. loca. de rei
ven. 7. L. de sa. san. ecc. l. sancim⁹. Glenio ad. §. si vō
in quo no. cāum in q. ecclia potest res immobiles aliena-
re. sūt et alij casus vt. s. de nō alie. §. nos igit. et i. dicta
aut. hoc ius porrectū. Glenio ad. §. yconomis 7. circa
istum. §. vide qd dixi. s. e. §. yconomis 7c.

Si vero quis. Si cōductor emphiteota
re acceptā deteriorē fecerit
vt canonē p. biennū nō soluerit. p. reici de re. 7. damnū
et pensionē soluere cogēdus est nulla actōne p. meliora
tione competēte. ecclia aut repellere nolēte exigere p.
qd ei debet. h. d. Nō. hunc. §. 7. marie i. v. si vō volue-
rit. nam hic vides q. emphiteota et colonus ecclie non
soluēdo canonē p. biennū ita demā repellit si ecclia vult
7. sic videt hic ter. q. emphiteota p. canonē nō solutuz
nō cadit ab emphi. ipō iure. h. p. sniam. ad idem i. aut. q.
rem ibi repellit p. 7c. L. de sa. san. ecc. de qua. q. dic vt di-
xi. s. de nō alie. §. seire. nō repeto hic. Quero. qd si ec-
clia habeat ab alia ecclia. an erit idem qd hic d. glo.
dicit q. sic. sup. v. biennū Idē no. i. aut. q. rem. L. de sacro
san. ecc. et facit ad istā glo. qd no. i. simili. j. de ecc. ti. §.
p. tempalibz. et. L. de sa. san. ec. aut. q. actōes. Ulti-
mo circa istū. §. vide qd no. et de loca. c. si certa. dic vt i.
glo.

Sanctissimas. Immobiles res ecclie
pnt alienari p. redēpti-
one captiuoz. nisi eaz alienatō ecclie fuerit ex p. se inēdi-
cta. Itē hirlimoz ecclia res immobiles alienat legitime
p. p. cio statuto. h. d. Itōsteril possessio i. eccliaz alienat
phibet. 7. noie vsus ecclie p. missa ē alienatō. Itē sacra-
tissima vasa p. captiuoz redēptōe 7. debiti solutōe alie-
nari pnt. h. d. Oppōit ad. §. si qdā. 7. v. q. ecclia n. pos-
sit tributoz noie g. uari. vt. l. ij. L. de epi. 7. cle. So. vt in
gl. 7. hūstis. s. e. §. si vō qs de p. dictis. 7. no. p. glo. de sac.
san. ecc. aut. sic alienatō. Ultimo vide glo. q. icipit. q.
pactū. p. qua vide no. L. de condic. ob. cām. l. ea lege. et
extra de condic. apo. c. verum.

Si vō pter. Cōtrabētes cū ecclia cōtra vel
pter formā hui⁹ p. stitūtōis. pe-
na hic inserta puniūt. et etiā tabellio q. taliū p. tractuum
istruimta p. scripserit. Oppōit 7. v. q. ecclia locuplete-
tur cū aliena iactura. cōtra de. l. nā hoc a natura. ff. d. cō-
dic. vide so. vt i. glo. hic et. s. c. §. si vō qs 7. s. de nō alie.
§. si vō leomis. v. sinaut. creditor. et. L. de sa. sanc. ecclie.
aut. qui rem. Ultimo circa istum. §. possem recitare que
dixi. s. de non alie. §. si vō leomis.

Et iudices n. expectāt sacras iussōes. 7c. Rubrica.

Moniāquidem in //

dicantium. Iudices vt exonerent se. et
ratione odij cuitandi relatōem ad prin-
cipē facere nō debent. sed ipi p. se debēt

fm iusticiam pronuciare. et si fuerint duo vel plures
iudices 7. discordent. omnes suam de bent ferre sniaz. h.
d. vsq. ad finem. Nō. ter. in. v. sinautem duo. q. vbi
sunt plures iudices omnes debent ferre sniam vt hic. de
quo quid iuris sit qn sunt plures iudices ordiarij vt de-
legati vel arbitri. an ē necesse q. omēs ferāt sententiā. vi-
de in. l. pomp. scribit. §. iij. ff. de re iudi. et quod ibi ple-
ne no. 7. l. tūc aut. 7. l. duo ex tribus. 7. qd i. eis no. e. ti.
l. item si vn⁹. §. itē si plures. ff. de arbi. 7. l. sicuti. e. ti. L.

quando puo. nō est ne. l. cum magistratus. Item an vnus possit alteri suas vices cōmittere in arbitro. ē gl. in. l. sicuti. ff. de arbi. in iudice. vide qd nōt Inno. in. c. qz ppter. et in. c. vices suas ē de elec. Ultimo. glo. h. dissiguit si plures sunt q ferūt diuersas snias. qd iuris sit. dic vt in glo. 7 in. l. duo iudices hic all. et in. l. nō distinguim⁹. §. si plures. ff. de arbi. 7 vide plene de re. iu. c. fi. 7. ij. q. vj. §. Diffinitua. v. item plures.

Et litigantes in exordio litis iurēt. Rubrica.

Resentem legē pro

ferimus. Principales psonae et similes in quacūq; lite corā quocūq; iudice iurādū sub forma hic tradita cogāt prestare p̄tib; in p̄ntia i iudicio cōstitutis

si si psonae cōditio vel natura nō patiat eas ad iudicē venire. iudex iurādū ad eas mittere d3. pte dō vtraq; vt altera i alia existēt puicia. coram loci iudice iurādū p̄stari d3. pena iurare recusanti imminēt. h. d. vsq; ad §. si qd aut. Ex isto p̄. sūmūt aut. p̄cipalis posita super. l. ij. §. de iuramēto calū. q. addit certā formā p̄statiōnis iuramēti d calūnia. nam ibi plura narrant vt no. in. l. ij. §. q. obseruari. §. de iura. calū. Nō. ter. ibi dū dicit. aut appellatōes examiant. qz ex isto. §. arguit glo. qz in cā appellat. debet itez iurari de calūnia. in qua. q. glo. dissiguit dic vt in ea de hoc an in cā appellat. sit itez iurādū de calū. no. in glo. i. l. ij. circa p̄. §. de iur. ca. et in. l. si qd mihi bona. §. si qd stipulaturus. ff. de dam. infec. et est exp̄ssū hodie q indistincte. i cā appellat. p̄stet iuramētū calū. i. c. ij. in prin. de iura. ca. li. vj. Secundo no. i. v. sinaut. qz illud iuramētū d3 p̄stari corā iudice corā quo cā agitat. nisi psonae cōditio aliud psuadeat vt eius absentia. qz tūc etiā alibi q corā iudice p̄statur. debet tñ prestare pte presente. nisi cōditioni psonae iurātis nō cōueniat p̄ntē pte p̄stari vt hic. et in dicta aut. p̄ncipales. ad idem. ff. de iureiurā. l. ad egregias. 7. l. genera lit. §. his dē p̄ntib;. §. de re. cre. 7 aut. §. iudex. §. d. epi. et cle. 7. §. de testi. §. et qm. Tercō no. i. v. illo. vitz q actor et reus tale iuramētū denegātes p̄stare. cadunt a iure suo p̄ntiam: nō ipō iure. idem in denegāte prestare iuramētū calum. generale. vt actor p̄ntiam ab actōne cadat 7 reus p̄ntiam habeat p̄ confesso. vt no. i. l. ij. §. si actor. §. de iura. calū. cū qua cōcor. qd no. in. c. si. c. de iura. calū. Sz quero vtrū ille q nō vult respōdere p̄ntionib;. debeat haberi p̄ confesso. vide gl. que ē in. l. certum i prin. ff. de confes. et qd no. doc. i. d. §. qz si actor de hoc ē hodie casus in. c. ij. de cōfes. li. vj. Quero. dicitur hic i p̄. aut illos ad quos imediū zc. quero q sunt isti. dicit glo. sunt heredes. §. fm hāc lec. videt hic ter. qz i stātia cause trāseat ad hēdes tā ex pte actoris q ex pte rei vt hic cū sua glo. et est casus fm vnā lec. qm ex parte actoris i. l. si p̄tor. ff. de iudi. facit ad bec. §. de fide i. l. cū hōiez. de his q no. i fa. l. tam ex cōtractib;. ff. de iudicijs cū si. ista expositio nō videt huic ter. p̄gnere. qz intelligatur de heredibus. qz heredes sūt p̄ncipales psonae sicut defunct⁹. cū sit eadē psona cū defuncto. vt. §. de iureiura. amo. p̄stet. §. j. vñ sup̄fluo eēt posita ista vba aut illos zc. hui⁹ timore dicit glo. illos scz pcuratores. et de qbz p̄cu. intelligat dic vt i glo. Et sic ex hac glo. 7 glo. §. sin aut hic i glo. all. habes. qz vbi dñs iurat de calū. nō debet iurare pcurator. §. cōtrariū ē hodie exp̄ssū q licz dō min⁹ iuret de calūnia. nihilomī⁹ d3 iurare pcurator suus vt ē de iuramēto calū. c. ij. li. vj. An aut dñs possit iurare de calum. p pcur. licet de hoc olim fuerit opi. vt no. in dicto. §. sin aut. et in. l. nō solū i p̄. ff. de pcur. tñ ē hodie exp̄ssū q p̄. si h3 spāle mādātū. vt in. c. si. de iura. ca. li. vj. Quid aut sit de herede ad quē trāsit iustātia. an prestabit iur. de calum. generale. etiā si sit iura tū p defunctū: glo. j. i dicta aut. p̄ncipales. videt velle q sic. 7 in. l. §. si vnus. §. filio. ff. de iurys.

Siquis autem Litigator penitentia ductus si personaz de clarauerit veniam meretur. sed ille qui dationem vel pmissionem suscepit pena hic inserta punitur. litigator autem si pbare nequiverit. etiam punietur iureiur. ab eo prestando q dicebatur suscepisse. sed p̄ntio postea decto p̄ntio de p̄ntio postea puniendus est. tutoribus 7 curatozib; iureiuradi necessitate et pene piculo iminēte. hoc dicit vsq; ad §. et hoc q. Ex isto. §. i. v. litigatoz. qz qui nō probat. calumniare videtur. quod dic vt i glo. 7 p glo. 7 latius p doc. in. l. j. §. de aduo. diuersoz iudi. in. ij. oppo. et quod no. doc. i dicta aut. §. nouo iur. §. d. epi. 7 cleri. in. ij. q. 7 plene per glo. in. l. athletas. §. calumniatoz. ff. de his qui no. iura. et vide quod no. gl. in. l. ij. §. idem diuus. ff. de testa. et vide quod no. in. c. finem litibus. c. de do. et cōtu. Secundo no. qz recusans iurare. habetur pro conuicto. vt hic in. v. sin autem a litigatore.

Et hoc quoq; Iudices prouidere debēt ne sportule a litigatozib; illicite erigantur: pena eis iminēt si tale delictū vindicare neglexerint. Item ip̄is litigatozibus a quib; sportule illicite eriguntur. licet cōtra erigentes propria auctoritate resistere. h. d. Nō. ter. in fi. cum sua glo. qz contra officiales facientes illicitas extorsiones. licitum est de facto 7 p̄ntia auctoritate resistere. dicā de hoc in. l. p̄hibitum allegata in glo.

Quia vero Referendarij iussiones p̄ncipis de bēt eē cōtētū. nō autē circa alia debent se imiscere. his q hac p̄stet. dicit in suis casib; obtinētib; ac etiā impēdentib; nōdum finitis. hoc dicit. Nō. ex isto. §. duo. Primo qz referendarij nō debēt cogere ptes de trāfactōe et pacto. Secūdo no. ter. ibi aut ex nō scripto zc. qz iussio p̄ncipis emanās sine scriptis valet. de quo dicit. §. de legit. §. omnē dō. v. si dō in iur. 7. §. i medio lit. nō si. sa. iur. §. j. Sed cōtra primū opponit de le. huiusmōdi in fi. ff. de le. j. glo. sol. dic vt i ea. §. 3a. d. bel. dic alit. dicit em qz ibi est cōtētio inter ptes de re cōmuni eoz. hic dō de re p̄ntia vni⁹ p̄tis tm. et ideo hic iudex nō cogit ptes sed ortatur vt. j. vt disse. iudi. §. si tm̄ p̄gerit. 7. §. de ferijs. l. fi. circa. fi. ita dicit 3a. de bel. De hoc an iudices teneantur facere fieri trāfactōes 7 cōcordias int ptes. vide quod no. ff. de usufruc. l. equissimū. et qd no. §. de mā. p̄. §. deinde. et qd no. in. l. si ex cā. §. nūc videntur ff. de mi. 7. l. furti. §. qui iussu. ff. de his qui no. iura. in. c. j. in fi. c. de treuga et pace.

De ecclesiasticis titulis et p̄uilegijs. Rubrica.

Regulis ecclesia

Regulis et p̄uilegijs. Princeps sanctas regulas in sc̄ris qtuor concilijs expositas cōfirmat. 7 p̄cipit p legib; obseruari. et sedes ordinat et disponit. omniaq; p̄uilegia ecclesijs et venerabilib; locis indulta p̄firmat h. d. Nō. in. v. sancim⁹. qz imperator sacras regulas p̄cipit pro legibus obseruari. concor. sunt in glo. et fit etiā mentio de hoc ter. extra de iura. ca. c. j. et per hoc dicit hic glo. qz cū de iure canonico sint prohibite vsur. sunt etiā prohibite de iure ciuili. vt hic. et latius in aut. ad bec de vsuris. et quod no. §. de summa trini. in. l. j. quod habuistis. §. nulli creden. agrico. §. j. et per azo. in summa. §. de vsuris. de hoc etiā an de iure ciuili sint prohibite vsure. no. p glo. c. de vsuris. c. qui in omnib; et vide qd no. r̄ij. q. iii. c. quid dicaz. Sed quero an aliquo casu vsure hodie sint permisse? di vt no. per glo. extra de vsuris. c. conquestus. et. r̄ij. q. j. in summa. et vide quod no. in dicta. l. j. §. de summa tri. et. l. socium qui in eo. ff. pro so. que autem sit ratio qz vsure sint prohibite. dic vt no. Inno. extra d vsuris in rubrica.

Ad hec Ecclesie habent immunitatem a sordidis et extraordinarijs muneribus. exceptis his que pertinent ad refectionem et reedificationem itinere viarum et similibus. et libere sunt a lucrativorum descriptione. hoc dicitur. Circa hunc. §. vide. l. placet. et l. nemine. et quod in eis nota. l. de sacrosan. eccle. et r. col. de stat. contra liber. c. j. d. Item nulla. ex qua sumit aut. Item nulla communitas sup. l. ij. l. de epi. et cle.

Pro temporalibus Omnes prescripti ones. xxx. annorum adversus privatos currētes in ecclesijs ad. xl. annos extendunt. hoc obtinente et in legatorum et hereditatum extractione ad pias causas relictorum. hoc dicitur. no. bene. d. h. ipso servando. et c. quia est notabilis. Querit glo. quid si ecclesia velit se tueri cum prescriptioe contra privatum. qualiter se tuebit. dic ut in glo. hic que est sup. d. annorum et in aut. quas actiones. l. de sacrosan. eccle. que sumit ex illo. §. Sed contra hoc oppo. nam privilegia in dubio videntur concedi ad postulationes alterius. ut est de rescrip. c. si motu proprio. li. vj. sed rideo quod privilegia que procedunt statuendo ius generale. videntur concedi ex liberalitate. ut hic in dicta glo. et in dicta aut. quas actiones. cum sua glo. sed privilegia specialia in corpore iuris non inserta. in dubio videntur concedi ad postulationes alterius. ut in contrario. Quid si ecclesia contra ecclesiam velit se tueri. dicit dicta glo. quod potest se tueri prescriptioe. xl. annorum secundum Jaco. Idem quod h. no. etiam in dicta aut. quas actiones. sed quoniam ad propositum. dic quod quando duo sunt principaliter privilegiati. aut quilibet est privilegiatus in genere. sed non in ea causa de qua agitur. sed unus tantum in illa causa est privilegiatus. et tunc ille videtur privilegio contra alium privilegiatum. et de hoc est casus i. l. vlt. ff. qui. ex ca. ma. nam h. quilibet ecclesia sit in genere privilegiata. tamen in questione proposita solum est privilegiata illa ecclesia contra quam prescribitur. non illa que prescribitur. sicut dicitur in duobus absentibus in dicta. l. vlt. Quandoque quilibet privilegiatus est in causa de qua agitur. et tunc quicquid unus h. privilegium potentius altero. ut quia unus certat de dāno vitando alter de lucro captando. vel quia unus h. favorabiliores casus concedendi privilegium quam alius. tunc ille preferit qui potentius privilegium h. ut. l. verū. §. penul. et si. l. seq. ff. de mi. Si vero privilegia sunt pariter potentia. tunc contra tertium equaliter admittunt. ut. l. privilegia ff. de privil. cred. sed inter se ipsos potior petitio est possidetis. ut. l. si servus. §. de illo. ff. de verbo. ob. et p. By. in. c. in pari. de reg. iur. li. vj. Querit dicta glo. quid de actione quanto minoris et redibitoria. an remaneat firma. dic ut in glo. hic. et in dicta aut. quas actiones. quod tangitur. h. bec constitutio innovat et c. in fi. Querit. vtrum ecclesia adversus istas prescriptioes quanto minoris restituitur. et usque ad quod tempus. dic ut in dicta glo. hic et in dicta aut. quas actiones. et ibi p. docto. in. vj. q. 7. vlt. de circa predicta quod no. glo. i. c. auditis. extra de in i. tegz resti. et in. c. j. et ij. eo. ti. li. vj. et in. c. j. de in integrum resti. in cle.

Si quis Monasterium et oratorium per episcopum et scopum orationibus et cruce ibi fixa in choro debent. et ipsi fabricatores et eorum heredes compellendi sunt adimplere. hoc dicitur. facit ad hunc tex. de ple. di. j. c. nemo.

Si quis in sua Qui in domo vel suburbano predio ecclesiasticum ministerium celebrare presumpserit. aut alij celebrati consenserit sine clericis. dominum amittit et ecclesie applicat. sed si domo rei ignorante aliquis permiserit. ipse debet puniri et non dominus. hoc dicitur in glo. sup. verbo nesciente ibi. sic et miseri et c. et adde quod dixi. s. ut hi qui obligatas. §. quoniam antez. et c.

Si quis in nomine Hereditas et legata deo relictis

et ecclesie illius loci in quo testator domicilium habuit debentur. si vero relicta facta sunt vni sanctorum. et eiusdem nominis plures sint ibi ecclesie. pauperiori debent. Si autem non est in civitate defuncti notata ecclesia et sit in territorio. illi debentur: si nec in territorio est. tunc ecclesie in qua testator domicilium habuit debentur. h. d.

Si quis edificationem Si quis oratorium iussit edificari. debet ibi intra quatuordecim annos impleri. si vero doctorem infra annum. et heredes adimplere cogendi sunt. et etiam designata persona per testatorem. episcopus autem loco inutilium personarum alium eligere debet. h. d. facit ad hunc. §. c. nos quod extra de testa. No. tex. ibi. et civilis iudicis et c. quod ex cunctis ultimarum voluntatum potest ad episcopum et ad civile iudicium ut h. et ad idez. ff. de pe. here. l. hereditas in fi. et l. at sigs §. si cui. ff. de reli. et facit ad istud. §. et de testa. c. relatu. et c. pe. Secundo no. d. et sigdez. quod ad edificationem spectat electio gubernatoris. ad episcopum spectat confirmatio. et non in episcopo potest ut per positum per edificationem confirmare velit. an alium loco sui ponere. spectat. non hospitalium gubernator ad episcopum. ut est de reli. domi. c. iij. et r. vj. q. vj. c. oēs basilice.

Item est ar. ille tex. fm Jaco. de bel. quod officium commissarie non transit ad heredem. cum h. videatur quod loco fideicommissarii seu executoris inutilium alij per episcopum ponantur. de qua. q. dic ut habes h. per eum. et vide per By. in. l. alimenta in prin. ff. de ali. et ci. le. et in Spe. de instru. edi. §. nunc aliquod. h. quod in muliere. et d. seq. facit tex. cum glo. in. l. antep. ff. de tute. de qua. q. no. per glo. in. c. vlt. de testa. li. vj. vbi glo. firmat ista. q. Querit. hic dicitur infra quantum tempus heres cogatur implere oratorium vel ecclesiam. h. quero. quod in principali quod oratorium vel ecclesiam cogitur implere. ut. §. c. §. si quis autem. infra quantum tempus cogitur implere. an cogitur infra tempus h. positum. dic ut no. per glo. et de ple. di. j. c. nemo.

Si quis autem Legato vel hereditate per redemptionem captivorum aut alimentis pauperibus derelictis persona a testatore designata. fm testatoris voluntate omnia adimplere debet. persona autem non designata episcopus vel yconomus adimplere debet. l. testator aut donator. prohibuerit. si vero persona designata sel. et secundo monita adimplere distulerit. omni lucro privatur. et episcopus vel superior fm testatoris voluntate distribuere debet. h. d. No. ex h. §. quod vbi in relictis ad pias causas non est datus executor per testatorem. succedit episcopus in executoris. alio preferit datus a testatore. ut hic et l. nulli. l. de epis. et cle. Secundo no. in. d. sin aut per redemptionem. quod vbi per testatorem non est datus executor in relictis ad pias causas: tunc hereditas distribuat per episcopum loci. ut hic in. d. in omnibus. quod tene menti. Et ex illo tex. sumpta est decretalis tua nobis. et de testa. ut ibi no. Tercio no. hunc tex. in eo quod dicit. aut donatio omnibus fm Jaco. de bel. quod iste tex. optime facit. quod si aliquis ex his in camera. donat bona sua pauperibus vel absentibus captivis valet etiam si aliquis non acceptet. de q. q. no. l. de sa. san. ec. l. illud in fi. et p. doc. ibi. et sic ille tex. facit per opi. Jaco. de ra. ibi. l. hunc tex. ibi non aliter. Ultimo no. in fi. ibi. et omni alij et c. quod quilibet potest questionem mouere ut ultima defuncti voluntas circa pias causas executioni mandetur. quod tene menti.

Opponit ad secundum rursus h. §. dicitur hic. quod vbi non est designata persona in testamento permittit episcopus executioni ut possit pauperibus erogare. put ei placet. h. imo dicitur dare illa bona hospitali eranti in civitate vel territorio testatoris. ut. l. si quis ad declinandam. l. de epis. et cle. intellige quod episcopus potest put ei placet et c. quoniam in civitate vel territorio testatoris non sunt zeno. seu hospitalia. alio est ut in. l. pro ita dicit glo. hic sup. d. erogare. quoniam no. l. episcopus de consuetudine dicitur servet. quia siue in civitate sint loca pia siue non. semper distribuunt prout eis placet.

Si autem heres que Falcidia cessat in relictis ad pias causas. et heres solvere recusans intra sex menses ab insinuatione testamenti numerando ad usuras et fructus

etis tenebit. Itē annale legatū alienari n̄ p̄t. nisi in pu-
cia remota fuerit relictū. h. d. No. q̄ in relictis ad pi-
as causas cessat fal. Opo. p̄ glo. de. l. j. S. municipiū. ff. ad
l. fal. Glo. poit tres solutōes. finalit̄ tenet q̄ ille. S. hodie
sit correctus. idēz no. i. l. p̄ria. 7 i. l. si q̄s ad declinādā. S.
j. 7. S. pe. L. de epi. 7 cle. 7. L. ad. l. fal. aut. si mlier. q̄ su-
mit̄ ex isto. S. Queritur. vtz i relictis ad pias causas
cessat trebellianica. videt̄ q̄ nō. qz olim i relictis ad pias
causas n̄ cessabat. vt. d. l. j. S. municipiū. ff. ad. l. fal. h̄ ho-
die ē correctū i falcidia. vt. h. i. trebl. nō correctū h̄ n̄ repit̄
ḡ 7c. vt. l. p̄cipim. in si. d̄ apel. 7. l. sancim. L. de testa.
cū si. In p̄riū videt̄ ter. h̄ dū dicit. omī falcidia vacante.
h̄ certū ē q̄ appellat̄. falcidie p̄tinet̄ trebellianica. vt. ff. ad
l. fal. l. p̄. 7. l. ticia. 7. l. iubem. L. ad trebel. ḡ 7c. 7 istaz
opi. tenet h̄ Ja. de bel. 7 eā tenet Spe. i ti. de instu. edic.
S. p̄p̄diōse. b. h̄ cū deductio. eā etiā videt̄ tenē Ly. i aut.
silt. L. ad. l. fal. cur. p̄riū videt̄ tenē glo. i. c. j. de testa. li.
vj. S. p̄ma opi. videt̄ verior. p̄mo p̄ ter. istū. scdo. ga. ler
dicit. vbiq̄ cessat falcidia cessat trebel. vt. l. marcell. S.
q̄ aut ad tre. S. q̄ro. an debita iure nate minuat̄ p̄pter
relicta ad pias causas. Dic q̄ n̄. glo. ē i. d. aut. silt. 7 i. d.
l. j. S. municipiū. 7 in. d. l. si q̄s ad declinādaz. in p̄n. 7 in
dicto. c. j. de testa. li. vj.

Interdicim Episcopi admistratores a-
lienare p̄hibent̄ res tēpo-
re epatus sue admistratōis quesitas. fallit̄ si alienat ad
pias causas. 7 post eoz obitū eaz rez p̄p̄ietas rebz n̄ a-
lienatis ad ecciaz p̄ueire debet. res aut̄ an epatū a q̄cūq̄
vel post epatū a p̄uctis p̄sonis acq̄sitas alienare p̄nt ab
intestato eis defunctis sine legitimo successore. successio
p̄tinet ad ecclesiaz. h. d. Ex isto. S. sumit̄ aut. licētā. L. d̄
epi. 7 cle. 7 circa istuz. S. p̄ eius declaratōne vide qd̄ ha-
bes. rj. q. j. c. illi aut. 7. c. seq. 7. c. duo sunt genera. 7 fac.
eī de testa. c. j. 7. c. reglunt. 7. c. cū in officijs. 7 ibi per In-
nocē. 7 de succes. ab intest. c. j. 7. ij. 7 ibi p̄ glo. 7 vide quod
no. Inno. in. c. olim. de p̄riū. 7 quod no. docto. in dicta
aut. licētiaz.

Gubem Heretici res ecciarū ab eccia nullo
mō recipere p̄nt. Itē heretici 7 iudei
synagogaz 7 speluncā p̄stitue nō debēt. Itē etiā ab alijs
q̄ ab ecclesijs p̄ emphiteosim vel p̄ductōez possessiōes ac-
cipere p̄hibent̄.

Orphanotrofi Orphanotrofi tutorū 7
curatorū fungūt officio.
nec satisfacere cogunt̄. admistratōez aut̄ accipere debent sub
p̄ntia publicaz p̄sonaz. 7 ex cā necia res alienare p̄nt. h̄
rōnez reddē n̄ cogūt. Itē eadez p̄uilegia p̄cedūt eccie
sancte marie 7 alijs oratorijs sub ei⁹ gubernat̄. p̄stitutis.
q̄ h̄z maior eccia p̄stantinopolitā. h. d. Op. 7 videt̄ q̄
orphanotrofi teneant̄ reddere rōnez. vt. j. de san. epi. S.
yconom. Due so. sunt in glo. p̄ria q̄ ille. S. 7. l. orpha.
L. de epi. 7 cle. sint correcte. 7 h̄c so. tenet glo. in. d. l. or-
phanotrophos. Scda so. ē q̄ ibi loq̄t̄ i alijs gubernatoribz
7 h̄c tenet Ja. de bel. p̄. d̄o de bel. dic̄ alit̄. Tuz q̄rim⁹
vtz teneat̄ reddē rōnez ip̄i hospitali. 7 dic̄ q̄ sic. ita loq̄t̄
dictus. S. yconom. aut alteri. 7 dic̄ q̄ n̄. 7 ita tenet i. d. l.
orphanotrophos. in. ij. q. Quero. h̄ dicit̄ q̄ orphano-
trofus p̄t ex cā alienare bona orphanotrophi. nūqd̄ i ta-
li alienatōe regrat̄ decretū. Dic vt no. in. d. l. orphano-
trofos. in. iij. q.

Et frat̄z filij succedant pariter 7c. Rubrica.

Orstras emēdare le

ges. Fratres 7 frat̄z filij ex vtroq̄ parē-
te p̄ucti cū ascēdentibz defuncti ad succes-
sionē vocāt̄. antiq̄. l. cessante. 7 insinua-
tio donatōis p̄p̄ nup. obmissa mlieri n̄
p̄ndicat. viro aut̄ nocet. Itē illi q̄ a scdis nup. abstinet̄.
p̄p̄rietatis portione i nūero liberoz p̄cipiūt. Item pene
dissoluentiū m̄rioniū sine cā p̄t locū h̄nt tam i viro q̄ in
viroze. b. d. Per istud p̄ncipiū corrigēt̄. S. si igit̄ defun-

ctis. insit̄. de here. q̄ ab inte. S. q̄ro. h̄ loq̄t̄ q̄n filij vo-
cant̄ vna cū fratribz defuncti. 7 cū ascēdentibz ei⁹. sed q̄ro
pone q̄ sup̄sint filij fratres tm̄. 7 etiā ascēdentes. n̄ tm̄ su-
p̄sunt fratres defuncti. An filij fratris admittāt ad here-
ditatē fratris cū ascēdentibz. Dicit Ja. de bel. q̄ sic. cum
sit eadez ratio. p̄ h̄ etiā facit rubca h̄ p̄st̄. Glenio ad
S. illud q̄. istū. S. declara. vt dicit̄. s. vt spon. largi. i prin.
7 in. S. h̄ q̄z. Ultimo no. glo. h̄ sup̄ verbo actōz. ex qua
habes. q̄ donatio q̄ nō est simplex h̄ pot̄ ob causaz. insi-
nuatōne n̄ eget. idēz no. in. l. si. in prin. L. de iureiuran.
dicit̄. s. vt spon. largi. in prin. Glenio ad. S. q̄ do. istum
S. declara. vt plene habuistis. s. de nō eli. secu. nuben. S.
p̄sperimus.

De restitutione fideicommissi 7c. Rubca.

Anta a nobis b̄ua

nitatis cura est. Restitutio fideicommissi
fieri debet p̄ditōne ex̄te. 7 p̄hibito alic-
natōis facta filijs p̄p̄is eoz nomibus
demonstratis. nō extēdit̄ vltra filios. p̄-
hibitio aut̄ alienatōis facta vt imp̄petuū res remaneant
7 nūq̄ de noie defuncti egrediant̄. vltra quartā generati-
onez extēdit̄. 7 familie appel. nurus p̄tinet̄. Itē ultimo
sup̄sint de familia res ad eū p̄uenientes in quacūq̄ p̄so-
naz alienare p̄t his obtinētibz in omibz casibz 7 p̄ois.
h. d. 7 hec p̄stitutio fm̄ glo. nō legit̄. No. in. S. nos igit̄
fm̄ glo. q̄ p̄hibitio alienatōis facta filijs vltra filij n̄ ex-
tēdit̄. 7 sic nō extēdit̄ ad nepotes. h̄ intelligit̄ Jac. de
bel. q̄n sunt ex̄p̄ssa p̄pria noia filioz quibz est facta p̄bi-
bitio. als̄ cēt secus. 7 ita in testa. de q̄ fuit facta h̄ mentio
fuit facta ex̄p̄ssio p̄prioz noim filioz. vtz. s. e. in prin. de
h̄ tm̄ an p̄hibitio alienatōis facta filijs extēdat̄ ad nepo-
tes. no. p̄ By. in. l. filiūsa. S. d̄ini. de le. j. vbi h̄c glo. all.
7 p̄ doc. in. l. volūtas. L. de fideicō. in. vl. q. Scdo no.
q̄ p̄hibitio alienatōis facta vt p̄petuo res p̄maneat̄ i fa-
milia 7 n̄ creant de noie testatoris. nō extēdit̄ vlt̄ q̄rtaz
generationez. vt h̄ in. d. codicillū. 7. d. se. Sed q̄ro. qd̄
si testator p̄bituit̄ liberos vel heredes alienare volēs li-
as res ad suos descēdentes p̄petuo p̄uenire. an ista p̄bi-
bitio extēdat̄ vltra quartā generatōez. Ja. de bel. dic̄ q̄
sic. etiāz in infinitū. vt. L. de suis 7 legi. l. si. s. de here. ab
inte. S. j. S. aliud ē in noie familie. vt h̄. S. nos igit̄. v. co-
dicillū. 7. d. seq. Tercio no. q̄ vltimo de familia sup̄-
sint. ille p̄t res ad eum p̄uenientes libere alienare. vt hic
in. S. sancimus igit̄. circa si. ad idē facit. l. cū p̄. S. liber.
ff. de le. ij. quotiens. L. de fideicō. 7 ibi no. 7 circa istā ma-
teriā p̄hibitōis alienatōis vide. l. filiūsa. S. d̄ini. ibi Ja-
lius agrippa. 7 ibi plen⁹ p̄ By. de le. ij. 7 p̄ doc. i. l. ea. L.
de p̄dit. ob cau. 7 in. l. vlt. L. de re. alic. nō ali. 7 vide qd̄
no. in. l. volūtas. 7 in. l. quot. L. de fideicōmiss. 7 vide qd̄
no. Inno. in. c. raynaldus. eī de testa. Ultio glo. in. S.
manifestū. inducit h̄c ter. p̄ casū p̄ Jo. opi. q̄n i codicil-
lis p̄t adimi legatū i testa. relictū. h̄ codicillū n̄ sint in te-
sta. p̄firmati. qd̄ dic̄ vt in glo. h̄ 7 p̄ glo. 7 By. in. l. here-
des. S. si q̄s post. ff. d̄ testa. 7 p̄ glo. i. l. datū. L. d̄ codicil.
S. aduerte ad id quod dicit̄ glo. de codicillis. aut sūt
testamēto p̄firmati. aut nō. qz hodie sp̄ vident̄ testamēto
p̄firmati. siue testa. p̄cedat codicillos siue seq̄t̄. vt insi. de
codicil. S. nō tm̄. 7 no. L. de codi. l. siue initio. 7. ff. de iure
codicil. l. an tabulas.

Et nulli iudiciū liceat h̄re loci fuatozē. Rubca.

Decūqz ad utilita

tatē n̄oz subiectoz. Regularit̄ nlli li-
cet loci fuatores vt siles p̄puicias mit-
tere. Fallit̄ si dina iussio ex cā emanauit
rit ex causis inf̄tis. h̄ noie loci fuatozē etiā his casibus
cessante. h̄ noie iudicis v̄tē p̄side. puicie cū suis officia-
libz sibi oio auxiliū p̄stāte oī p̄uetudie sblata. iudices at
necitate im̄nēte puicia debēt suis exp̄p̄is cēuire. p̄ea p̄fa-
ciētibz im̄nēte. Itē a iud. puiciaz cautela exigēt̄. l. p̄ exa-

eta habet p soluedis pecunijs exactionz publicaz. nisi
speciales iudices ad hoc fuerit destinati. b. d. vsq ad. S.
7 hoc puenit. No. ter. ibi. male. n. adinuenta. q mala co
suetudo longo tempe no firmat. pcoz. sunt in glo. Sz
quero. qd de tpe longissimo. Circa h vide qd no. glo. in. l.
dñi predioz. L. de agri. 7 c. li. xj. 7 vide qd tagit glo. x.
col. de ali. seu. L. unico in fi.

Et hoc Nullus occasione lueroz inigtates 7 i
iusticias facere debet. pena ptrafacienti
bus imminete. Prez iudices ordinarij ac etiā delegati. eti
az si sunt delegati a principe. appellatōnes suscipe debet.
quibz pendētibz nihil debet innouari. b. d. vsq ad. S. qm
do. No. ex hoc ter. q si iudex pibet aliquē testari. cō
demnat parti que ex h ledit in dupluz. 7 idem est in alio
pibente. quod dic vt in glo. 7 habuistis in. S. si pūctus
hic all. 7 no. in. l. ij. L. si qs aliquē testa. pib. No. se
cūdo q iudices cogitē appellatōez recipe ab eoz sentētijs
legittime interpositas. quod dic vt i glo. 7 habuistis ter.
7 glo. s. de iudi. S. nros. col. vj. debent etiā iudices apo
stolos dare etiā parte nō petere. vt. l. eos. S. aplos. L. de
apella. Sed hic quero. pone q ps nō petuit. nec iudex
dedit aplos. quid fiet. certe appellatio habet p deserta.
vt. L. de apel. l. qm nōnulli in fi. sed si ps petuit infra tem
pus debitu. 7 iudex nō dedit. ad hoc vt appellatio nō habe
atur p deserta. debet appellans hoc prestari infra tēpus.
l. cuius in fi. ff. de ap. reci. que. prestatio seu prestato si fu
erit deserta. videt appellatio deseri. ita habes i ter. 7 gl.
ff. de libel. dimis. l. vna. S. j. Lm^o aut expēsis debet da
ri apostoli. dic vt no. glo. de apella. c. ij. in ele.

Quoniam Iudices debent fm. l. delinquen
tes punire. nō alios p alijs com
prehendere nec damna inferre. nec pignoratōnes seu res
presalias facere. nec delicta vendere. pena ptrafacenti
bus imminete. b. d. vsq ad. S. si do quis. No. huc ter. fm glo.
ptra potestatem qui punit totam cōmunitatez p aliquo
delinquente. circa quam glo. aliqua dicam. L. de exac. 7
excu. l. nullaz. li. xij.

Si do quis Criminosus edictis legitimis
est vocandus. 7 eo latitante in
ter legitime pcedere debet. eo do in alia puincia degere
capiendus est. 7 ad locū delicti transmittendus. vt ibi sup
pliciu patiat. pena ptrafacenti bus imminete. b. d. Et ex h
S. sumit aut. si do criminis. L. de adul. No. ex hoc. S. q
vt delicti sit punitio delinquens ē remittendus ad locū
delicti. vt hic. 7 dicta aut. si do criminis. ad idēz. l. si cui. S.
vlt. de accen. e. de rap. c. j. 7 quod ibi no. p glo. 7 Innoc.

Sed circa h quero. an iudex loci vbi criminofus degit
cogāt remittere ad mādata iudicis loci vbi delinqt. 7 vi
detur q nō cogāt. sed possit remittē ex vrbantate. vt no.
glo. ff. de accu. l. si cui. S. si. sed docto. nri tenent ptra ruz.
videt q iudex loci vbi criminofus degit. tenet de necessi
tate remittere. p hunc ter. ibi. iubemus puincie illi^o iu
dices. quod verbū iubemus est verbūz necessitatis. vt. ff. p
in su. l. j. 7 ij. Nec ob. q par in paren nō hz imperiū. vt
ff. de arbi. l. nam 7 magistratus. quia in h iudex loci deli
cti est maior. q sit iudex loci vbi delinquēs degit. ita doc.
no. in aut. qua in puincia. l. iij. q. L. vbi de ci. agi opoz.
Pretea hic in. v. si do qui publicaz. est verbū impat. per
quod videt q iudex loci delicti possit impare iudici loci
vbi delinquēs degit. 7 verbū impat. necessitates impoz
tat. xij. q. j. quod precipit. Pretea hic iudex negligēs
remittere punit. q apparet q remittē tenet. Secundo
quero. nūquid iudex loci vbi delinquēs degit teneat re
mittere sine cause cognōtione. vel an poterit de crimie co
gnoscere. 7 videt q sic. vt hic dñm dicit suplicijs legitti
mis subijcienduz. 7 sic innuit. q iudex remittēs de crimi
ne cognouerit. ad idēz. ff. de custo. 7 exhi. reoz. l. diuus.
Docto. nri tenet 7 dicūt. q sine cause cognōtione remit
tere debet. p hoc inducūt. p casu si bñ intelligat. l. si cui.
S. si. ff. de accu. ita no. i p. in. d. aut. qua in puincia. l. iij.

q. 7 de his duabz questionibz vide quod no. doc. in. l. ppe
randū. S. sinaut reus. in. vij. 7. vij. q. L. de iudic. 7 est de
his duabz. q. glo. ordinaria de re iudi. c. pastoralis. i. cle.
7. j. plene no. Querit glo. hic sup verbo pprehendere.
nūquid in ptracto sit locus remissioni. 7 ponit opi. 7 i
dicta aut. si do criminis. 7 no. plene per glo. in. l. heres ab
sens. ff. de indi. e. de fo. ppe. c. l. 7 p Inno. i. c. dilecti. e.
ti. 7 plene p Ly. in dicta aut. qua in puincia. in. r. q. la
nissime p Sui. de cū. ff. de eo qd certo loco. l. j. 7. L. vbi
de curiali vel cohar. l. ij. ff. hodie de hac. q. est casus extra
de fo. ppe. c. romana. S. phentes. li. vj. quod forte locū hz
nisi remiciatū sit fori privilegio. vt no. in. l. j. ff. si qs in ius
voca. nō ierit. Sed circa pdicta quero de vno. pone q
iudex huius ciuitatis cepit malefactorē in territorio ci
uitatis assisq. an iudex ciuitatis assisq poterit dictū ma
lefactorē petere. dicēs. q est captus in eius territorio. vt
de e. de fo. ppe. c. ex parte. el. pmo. Querit Ja. de bel.
aliquis accusatus est in ciuitate de crimie 7 pessus ē plu
ra crimia pmississe extra territorij illius iudicis. an erit
puniendus de illis maleficijs e. territorij cōmissis. de q
bus accusatus nō est. Ja. de bel. videt inclinare ad istam
fina. q delicta pmissa e. territorij agguat delictū h cō
missuz. de qua. q. no. p By. in. l. si cui. S. si. ff. de accu.

Et hoc do Iudex alterius iudicis successor.
iustionez pcessori suo factaz adim
plere debet. nisi sit p ius vel publicā vtilitatez. qz tūc etiā
secūda iustio expectat. h dicit. No. ex h. S. q morte ei
cui iustio facta ē. iustio nō expirat. Secūdo no. q pceptū
factū p publicā vtilitate nō valet. nisi scda iustio emana
uerit. vt h in ter. 7 habuistis. s. de mā. prin. S. deinde cō
petens. no. in. l. vl. L. si ptra ius vel vti. pu. 7. s. vt dēter.
sit nu. de. S. hoc quidez. Tercio no. q etiā iudicis prece
ptum debet impleri hz precipies vel ille cui pceptū remo
ueat de officio anteq istud pceptū insinuet. Oppo. 7 vi
detur q ista iustio seu pceptum extinguat morte eius cui
facta est vel eius officio finito. naz mandatū morte man
datarij extinguit. vt. l. inter causas. S. morte. ff. man. hic
nō pstone h officio fuit facta iustio vel delegatō. vt in glo.
sup verbo rescriptū. circa quaz glo. vide. c. qm abbas. e. de
de offi. de le. 7 silez glo. habes i. l. 7 quia. ff. de iuz. om. iu.
7. ff. de reg. iuz. l. inde neracius. 7 i. l. tale pactū. S. vltra.
ff. de pac. 7 ibi p Sui. 7 ptra hāc glo. vide quod no. doc.
i. l. id qd paupibz. L. de epi. 7 cle. 7 qd no. p glo. Jo. an.
in. c. si. de testa. li. vj. Secūdo oppo. ad. v. si do pcepta
hic dicit q morte pipientis pceptuz nō finit. ptra. quia
morte delegantis finit iurisdicctio. vt dicta. l. 7 qa. glo. h
ponit tres so. 7 primā solu. hic positaz videt tenere glo.
xij. q. j. q precipit. 7 Spe. in ti. de iudice deleg. S. restat
v. itez mortuo. Ultimo hic Ja. de bel. ponit vnam. q.
quā disputant in ciuitate perusij. q talis est. Quidā hā
bens dignitatez ex electōne vel successione obuenientez.
accepit mutiaz a mercatore. alter postea successit i locus
eius in eadez dignitate. mō querit. an successor compelli
debeat ad soluendū debituz pcessoris. 7 quo iure. de q. q.
dic vt hic p cū.

Quia do Creditor qui filios debitoris presum
pserit p debito retinere. a debito ca
dit. 7 tantūdez dabit eis. aut parētibz eoz. 7 corpalibus
penis afficere. b. d. Et isto. S. sumit aut. immo. L. de ac.
7 ob. Quero. vtz cadat a debito ipō iure vel p finiam.
credo q ipse iure. vt nota in dicta aut. immo. Quero.
an huic. l. possit renunciari glo. q ē in. d. aut. immo. dic q
nō. de quo dic vt no. in Spe. de renū. 7 p. l. S. j. v. itez est
bñficiū. Sz quero. an filij possint dari p ostagijs 7 ob
sidioz. de q dic vt no. glo. in. l. ij. L. de patri. q si. distra. 7
e. de iureiur. c. ex rescripto. de pig. c. ij. de arbi. c. expoli
ta in fine.

Et illud Prox si crediti instrumēto pscntiat. p
prio iure in dānū suū vel suā subaz aut
scipaz p eo obliget. ipō iure nō tenet nisi manifeste a pa

reat pecuniā in ipsius utilitatē fore puerfaz. h. d. Op.
7 vide q̄ si mulier p̄sensit viro suo multoties q̄ teneat.
vt. s. vt i. mobi. ante nup. do. s. j. ditas est q̄ h legē. q̄ p
marito intercessit. l. 3. pla. dicat p̄. 7 circa h vide qd̄ no. do
cto. in aut. si qua mulier. l. ad vell. que sumit ex isto. s.

Querit Ja. de bel. an vxor cum viro possit in eodē in
strumēto se obligare. Et breuiter dic. q̄ si certū ē p̄ctū cele
brari in p̄prias utilitatē mulieris. valet. vt h. s. in prin.
an aut huic legi possit renūciari. dic q̄ nō. vt no. in dicta
aut. si qua mulier.

Necessarium. Mulier i causis civilibus n̄
debet in carcere includi. in
criminalibus vō p̄mittēda est fideiussozie aut iuratorie cau
tioni. vel debet tradi mulieribus custodiēda. h. d. Que
ro de quibus mulieribus loquit. dic de mulieribus bene p̄di
tōnis. secus in meretricibus. ita no. doc. i. aut. h. nouo iure.
l. de custo. reoz. quā aut. h̄nt quidaz sup. l. j. l. de offi.
diuer. ind. Querit d. h. si vō ḡuissimū rē. q̄ dicat ista
crimīa. vide quod no. glo. in. l. auriliū. s. in delictis. ff. d̄
mino. in. l. liber hō. ff. ad. l. aquil. de reg. iur. in. l. ad ea.
xxxvij. q. vij. s. quēadmodū.

Si quando. In crimine adulterij masculus
mulier vō in monasteriū mittet. h. d. No. in h. s. q̄ pena
capitis olim statuta p̄tra adulteriū p̄mittētes. p̄ iura. l.
remanēt firma in masculino. vt h. s. in femia cozigū. vt. j.
in. s. adulterā. Opo. 7 vide q̄ mulier de adulterio dā
nata. in monasteriū mitti n̄ debeat. qz alteri corpi q̄ ad
penā dari nō p̄t. vt in glo. h. 7 in p̄rio in ea all. 7. l. de
adul. aut. h. nouo iure. 7. l. de decurio. l. ne quis. lib. r.

Itēz oppo. ad. v. 7 sigdē. 7 vide q̄ filij habeāt t̄m legit
timā. vt. j. de san. epi. s. si q̄ mulier. Glo. h. super. v. duas
ptes. 7 in aut. h. hodie. l. de adul. poit duas opt. doc. ibi
approbant istaz. q̄ ibi loquit q̄ mulier sponte ingredi
mona. 7 hanc so. tenet h. Ja. de bel. 7 glo. s. de mo. s. illd̄
q̄z. Itēz oppo. ad. v. si vō descēdētes. 7 vide q̄ vbi sunt
ascendētes. q̄ ecclia seu mon. totū habeat 7 nihil habeat
ascendētes. naz ecclia loco filij habeat. vt. j. de san. epi. s. h
p̄nti. ita habes ex glo. h. sup. v. vicia. quod an sit verū.
no. in. d. s. h. p̄nti. Secūdo habes q̄ monasteriū exclu
dit parentes ingrediētū ab omni successione. quod an sit
verū. no. p. glo. 7 doc. in aut. si q̄ mulier. l. de sa. san. ec.
dicam. j. de san. epi. s. si q̄ mulier. Itēz circa terciam so.
dicte glo. sup. v. vicias. quā reprobat Jac. de bel. videlz
an post bienniū efficiat monacha ista mulier. vide qd̄ no.
glo. ex de p̄resi. p̄u. c. gaudem. Itēz oppo. 7 videtur
q̄ maritus eo tpe quo mulier adulteriū p̄misit. dotem lu
cret sine aliquo pacto. vt. s. vt li. ma. 7 auie. s. qz vō pluri
mas. 7. l. de repu. l. p̄sensu. s. vir q̄z. Glo. h. sup. v. seruā
tur. poit tres so. q̄s etiā poit i. d. aut. h. hodie. l. d. adul.
B. Ja. de bel. in heredo sede opt. h. p̄siste. dicit sic. Aut de
adulterio ē actū criminalit̄ ad penā h. l. 7 vir vxorē dāna
tā de adulterio p̄t inē bienniū recipe. 7 tūc vxor fingit nō
peccasse. 7 nuptie n̄ ledūt. 7 pacta totalia suis t̄pibz obf
nant. vt h. s. in. d. v. adulterā. i. prin. Aut vir vxorē intra
bienniū recipe recusauit. vt mulier i mon. p̄maneat. tunc
vir eo casu ex adulterio dotē n̄ lucret. h. ex pacto. vt h. s. i
fi. 7 ē rō. qz pena mitigat ex p̄ncipis 7 legis clemētia 7 ex
ex pietate. 7 eo qz i mon. ipa ē vt de p̄cis p̄niaz agat. 7 qz
mon. oēs maculā d̄tergit. vt. s. de mona. i. pri. Aut ē ci
uilit̄ actū. 7 tūc si ex adulterio ē missa i mon. vir n̄ possit
agē ciuilit̄ vt dotē lucret. h. doc. n̄ sequētes istā so. gl. aut
est actū ciuilit̄. aut criminalit̄. dicit̄ posse agi ciuilit̄. vt ipsi
no. in. d. aut. h. hodie. i. iij. opi. 7 vide qd̄ no. glo. l. de re
pu. in. d. l. p̄sensu. s. vir q̄z. 7 p. Azo. in sum. illius t̄. i. fi.
Ultimo. qz in. d. v. adulterā dicit̄. q̄ vir p̄t sibi recōci
liare vxorē de adulterio damnatā. 7 in mon. missaz. qz
nunqd̄ possit eā recōciliare inuitaz. Glo. tenet q̄ sic. ita
no. ex de diuoz. c. ex lris. in vl. glo.

Quia vō. Ad matrimonio sine cā diuozcio aut cō
sensu soluto. delinquētes i mon. mit

tendi sunt. pena legitima eis imminēte. ac etiā eoz mini
stris. recōciliato aut matrimonio p̄sensu vtriusq̄ p̄sq̄ i
mon. mittat̄ pena remittit̄. h. altero recusante. ille solus
pena legitima punit̄. h. d. No. in. v. viro nihilomin
casuz. in quo v̄sfructus bonoz filij patri nō querit̄. de
quo plene habuissis. s. vt li. ma. 7 auie. s. j. i. fi. Opo
nit̄ in. d. si vō hi qui matrimoniu. hic innuit̄ q̄ postq̄ sūt
in mon. recōciliatio locū n̄ hz. p̄tra. s. co. s. prime prece
tenti. v. adulteram. in prin. So. maritus qui n̄ peccauit
potest sibi recōciliare vxorē. etiā postq̄ vxor missa est in
mon. dum t̄m hoc faciat infra bienniū. vt ibi. h. maritus q̄
peccauit nō p̄t sibi recōciliare vxorē postq̄ est missa in
monasteriū. vt hic. ratio. qz post penam a lege impositaz
nō potest penitere. vt. l. qui ea mēte. ff. de fur. Ultimo
vide glo. sup. v. p̄sensit. quia inquantū dicit̄ idēz in col
lateralibus. intelligas nō in casu huius. l. sed in casu. l. si
quis. s. testandi allegato in ea. collaterales nullo mō ad
mittūt̄. h. t̄m ascendentes. vt hic vides.

Si vō quis. Accusatus de adulterio 7 abso
lutus. si postea cum eadez mu
liere turpiter cōuersari inueniatur. vel inter eos matrio
nium esse secutum. matrimonium nō valet. pena ei 7 mu
lieri imminēte. nulla alia p̄batione exquissita. hoc dicit.
Querit. nūquid id quod h. dicit̄ sit presumptio iur. 7
de iur. dicit Ja. de bel. q̄ sic. p̄ quo vide quod no. glo. in
l. absentem. ff. de penis. 7 quod no. doc. in. l. si quis ei. l.
de adul. que sumit ex. s. his quoz. s. vt li. ma. 7 auie. dicit̄
etiā hic Jaco. q̄ in casu huius. s. non erit licitum ap
pellari a sentētia. vt colligitur ex hoc ter. 7 ar. l. vnice. s.
sinantes. l. de rap. virgi. Ultimo i casu istius. s. qz
an condemnabitur de adulterio posito q̄ nō probetur de
preuaticatione cum fuerit absolutus a iudice. dic q̄ sic.
vt no. glo. l. de adul. l. si q̄ adulterij.

Quia vō. Pene corporales 7 pecuniarie minuit̄
tur certo modo preterq̄ in crimine le
se maiestatis. h. d. No. ex hoc. s. i. v. si vō criminis. q̄ ma
nus est membz. vt in aut. sed nouo iure. l. de ser. fugi. q̄
sumit ex isto. s. 7 no. in l. de iniurijs. s. pena. 7 ibi dicit̄
de pede. Querit glo. dicit̄ h. q̄ vbi crimē mēbz absci
sionē requirit. vna sola manus debet amputari. s. qz
de qua manu intelligit̄. dic vt in glo. h. quā tenet h. Ja.
de bel. 7 glo. 7 doc. in. d. aut. h. nouo iure. Querit. h. di
cit̄ q̄ p̄ furto nō debet membz abscondi. Querit qualif
fures debent puniri. de hoc habemus plura iura. naz de
iure antiquo imponebat̄ p̄ furto pena extraordinaria. vt
l. vl. ff. de fur. nisi esset publicus vel famosus latro q̄ fur
chis suspendit̄. vt. l. capitaliū. s. famosus. ff. de p̄cis. Ad
uerte quia glo. dicit̄. q̄ publicus latro ē ille q̄ p̄uenit fu
rari. vt in. d. aut. h. nouo iure. 7 ita obfuaē. t̄m de iure nō
h̄nt dicit̄. qz. s. famosus. loq̄ i publico latrone. h. ille qui
p̄uenit furari ē public⁹ fur. qz latro ē ille q̄ p̄ vim rē. vt h
in. d. eos vō. 7 in. d. aut. h. nouo iure. postea supueit̄ ius
autēticoz de quo loquit̄ h. postea supueit̄ p̄stitūto de pa
ce tenē. s. si q̄s. v. solidos. vbi dicit̄. q̄ ille q̄ furat̄ illud qd̄
valz. v. solidos. d̄z suspēdi. si min⁹ n̄ d̄z suspēdi. Postea
supueit̄ alia p̄stit. de pa. iura. fir. i. s. si q̄s vō a vsu teme
rario. i. fi. ibi iniuria seu furtū. 7 dic vt i glo. ibi. Acio
ad. s. vt at. 7 oppo. q̄ bōa dānati debēt fisco applicari. vt
s. d̄ icel. nup. s. j. Glo. poit h. tres so. tene opt. all. quā et
poit glo. i. aut. bōa dānatoz. l. de bo. dā. q̄ sumit ex isto
s. 7 ea tenz gl. i p̄rio. q̄ opt. ē vā. l. 3. pe. i. d. aut. videat̄ sen
tire alif.

Et differentes iudices rē. Rubrica.

Equo nos de ro.

Epi debet iudices ad iusticiā faciēda cō
pellē. aut p̄ se aut p̄ las ad principē di
rectas. 7 iudice existente suspecto adiun
gi sibi debet episcopus. litigator aut p̄n
cipez adiens p̄sq̄ adeat iudicē vt ep̄m est punit̄. h. d.

Collatio. ix.

vsq; ad. §. si tñ ptingerit. No. i prin. pstitutōis ter. disce
dere cogant a ppria patria. q; pegrin⁹ est ille q; est extra
patriā suā. ad idēz. §. si vō dū aliqs. 7 in. eo. §. hec
aut. 7 de hoc quis dicat pegrinus videbitis in. l. ciues i
fi. l. de incolis. li. r. Secdo no. §. si vō ptingerit duo.
primo q; hic videt ter. q; iudex possit esse arbit⁹ illi⁹ cau-
se in qua est iudex. de quo. §. dicā. Secudo q; iudex ordi-
narius nō possit refutari s; alius associari. de quo dic vt
nota. p glo. 7 doc. in. l. aprūssimi. l. de iudi. quid autē sit
de iure canonico. dic vt in. c. cū spēali. c. de appel. Op-
ponit ad primū nō. 7 videt q; iudex nō possit ēē arbit⁹ il-
lius cause in qua est iudex. vt. ff. de arbi. l. §. 7 si in sezuū.
§. si iudex. So. vt in glo. sup verbo puentuz. ex qua glo.
no. tria. Primo q; iudex nō pōt ēē arbit⁹ illi⁹ cause in qua
est iudex. s; pōt ēē arbitrator. ita no. glo. in. l. ptraria. 7 i
aut. si vō cōtingerit. l. de iudic. 7 in. l. §. post opis. ff. de
opis no. nū. Circa quas glo. vide quod no. doc. in. l. sigs
ex pnsu. in prin. l. de epi. audi. p̄dicta habēt locum de
iure civili. quid aut iuris sit de iure canonico. glo. no. i di-
cto. §. si q; iudex. s; tu dic vt no. glo. c. de arbi. c. cū tēpe.
7 de p̄sump. c. lras. 7. j. q. vij. §. tria. Secundo no. q; arbi-
tramentū nō est snia. s; est quedam transactio. ita habes
ex dicta glo. h sup. v. puentū. quod tene mēti. 7 ad h alle.
Inno. glo. hanc in. c. gntauallis. in prin. c. de iureiurā.
Tercō no. q; arbitrator pōt auferre de iure vnus ptis 7
dare alteri. idēz no. in. d. §. si q; iudex. 7 in. l. si de meis.
§. recepisse. e. ti. cetera dic vt in glo. Querit h Jac. de
bel. si arbitramentū est iniquū. infra quantū tempus pōt
reduci ad arbitriū boni viri? dic vt hic p eū. quia nō ē nra
materia. s; l. si societatez. §. arbi. ff. p socio.

Si tamen ptingerit Epus de iniusti-
cia iudicis 7 les-
sione subditoz iudicare debet. 7 lesō damnū facē emēda-
ri. pena p̄facientib; imminēte. Itēz in ciuitatib; i q; b;
nō sunt iudices. subditi adire debēt defenorem qui inter
eos debet iudicare. h. d. No. §. q; si iudex inferior iusti-
ciaz nō facit. pōt haberi recursus ad supiozes. vt hic 7. §.
de offi. quello. §. si vō forsan. 7 c. de of. or. c. irrefragabi-
li. 7. c. significauit. viij. q. iij. cū scimus. Et aduertat q; in
hoc. §. sup. d. eū qui debet ēē posita quedaz glo. que inci-
pit. h quo. que glo. est vera. dic vt in ea.

De nauticis vsuris. Rubca.

Quicū audiuius

a tua celsitudine. Leges antiq; 7 cōsue-
tudines in vsuris nauticis obseruari de-
bent p̄petuo 7 inuolabilē. h. d. vsq; ad
fi. ti. No. ex hoc ter. in. §. nos igitur. fm

glo. q; p̄suetudo maris est seruanda. dūmodo legibus nō
sit ptraria. vt no. in. l. de p̄catio. ff. ad. l. rodi. de iac. 7. l.
de fur. aut. nauigia. Opo. dicit hic q; ex nautica pe-
cunia est p̄missa vsura. p̄ra. immo videt q; nō sit p̄missa.
vt. §. de ecclesiasti. ti. in prin. Dicit glo. ibi. q; h; hodie nō
solū de iure canonico s; etiam de iure civili sint prohibite
vsure. fallit tamen in nautica pecunia. vt h. ita nota. ibi
7. l. de vsuris. aut. ad hec. s; de iure canonico etiaz i nau-
tica pecunia est p̄hibita vsura. vt in. c. nauigati. in prin.
c. de vsur. circa quod vide no. p Goffre. in sum. de vsur.
§. in summa. 7. §. fi.

De interdictis collectis here-
ticorum. Rubca.

Quicū oim omib;

homibus credim;. Heretici adulteras
collectas 7 adultera baptismata facē p̄-
hibentur. pena p̄facientib; imminen-
te. hoc dicit vsq; ad finem tot; iste ti.

De raptis mulierib; 7c. Rubca.

De nauti. vsu.

Egis interpretatio

nez. Adulter rapta substantiā raptoris
lucrat. nisi nupserit raptozi quo casu ad
suos parentes tenoluit si tali matrimo-
nio nō p̄senserit. als ad fiscum debet pue-
nire his obtinentib; in casib; futuris ac etiā in p̄teritis.
h dicit. No. ex hac p̄stitutione. q; mulier rapta nō pōt
nubere raptozi. 7 si nubit nō valz matrimonū. nec aliqd
lucrat de bonis rapientis. nec ex eius testamento quicq;
cape potest. 7 sic habes vnū casum in quo q; est incapax
ex alterius testamēto. sunt 7 alij casus q; no. insti. de lega.
§. legari. Secudo no. q; pena hui; p̄stitutionis h; locū sine
raptus p̄mittat in mulierez volentē sine nolentē. vt hic. 7
l. de rap. vir. l. raptos. 7 de epi. 7 cle. l. raptos. Ter-
cio no. q; tempe raptus ipso iure bona rapientis trāsserū-
tur in mulierē raptā. si ipsi nō nubit. 7 sic no. q; bōa trā-
ferunt in dominiū quod nō querit sine traditōne. s; certe
immo videt dominiū 7 possessio queri sine alteri; facto.
vt. l. raptos. l. de epi. 7 cle. posses tū dicē. q; ibi loquitur
in dyaconissa rapta. s; certe idēz est i qualib; muliere ra-
pta. vt no. in. d. l. raptos. in prima glo. Opo. ad se-
cundū nota. 7 videt q; si mulier fuit volēs. pena constit.
cesset. quia volenti nō inferē iniuria. vt in. l. §. vsq; ff. de
iniurijs. s; est ideo. quia patri eius videt facta iniuria. s;
quid si nō h; patrē. Rūdeo. idēz est. 7 h ideo. quia mulier
presumit subducta 7 decepta. vt no. p By. in. c. sciēt. de
reg. iur. li. vj. no. p doc. in. l. raptos. l. d. epi. 7 cle. i. iij.
op. 7 p doc. in. l. raptos. l. de rap. vir. in. iij. op. Que-
ro. an hodie de iure canonico possit esse matrimonū in ē
raptam 7 raptos. dic q; sic. vt est casus in. c. si. extra de
rapto. 7 ibi notat.

De collatorib; 7 alijs capitulis. Rubca.

Deuq; ad utilita;

tez nro; Bispositōnes 7 denūciatōes
collationū p singulas puincias 7 ciuita-
tes collatorib; fieri debent tempib; hac
p̄stitutione positis exēplarijs petētib; sol-
uentib; datis etiā de suscepto securitate prestita iudicib;
ac etiā executorib; p̄facientib; pena imminēte. Item
illi cui sup iudicta possessio est. si senserit se grauātū per-
mittit licētia appellandi. h. d. No. primo q; tributa i-
ponunt p̄uincijs 7 ciuitatib;. Sed circa istud q; nūqd
clerici 7 ecclesie debēt ordinari ad tributa soluēda. Te-
rus est q; sic. l. de sa. san. ec. l. placet. 7 de epi. 7 cle. l. de
his. s; glo. in p̄allegatis locis dicūt illas leges esse corre-
ctas p̄ aut. Itēz nulla coitas. l. de epi. 7 cle. sed certe il-
la aut. 7 vnde sumit. loquit i munerib; p̄sonalib;. seu q;
imponūt p̄sonis p rebus. vt sunt collecte. vt. l. rescripto.
§. fi. ff. de mu. 7 hono. 7 ista talia munera nō pōt imponi
clericis vel ecclesijs q; nō sunt subditi. sicut nec forensib;. vt
dicta. l. rescripto. §. fi. 7 idēz circa predicta dic vt habes
xj. q. j. c. si tributū. 7. c. fm applicaz. 7 vide qd bñ no. per
glo. 7 Inno. c. de immu. eccle. c. nō min;. Secdo no. q;
p singlas puincias 7 ciuitates iste dispositōes debent fi-
eri note. 7 exēplū eaz debēt dare petētib;. vt h in. v. s; etiā
7. j. e. §. hec. Et ex h ter. sumit ar. Ja. de bel. q; vasalli de-
bēt vocari a dño ad seruitiū prestandū fm formā h tradi-
tā. s; de h dic vt no. x. col. de pace iura. fir. §. fi. sup. v. le-
gittima. 7 facit illa p̄stitutio de milite vasal. q; ptimar ē
7c. Tercio no. i. s; si vō ante. q; si an insinuatōz taliū
dispositiōnū collatores soluat fiscalia tributa. 7 in alios
titulos seu p aliū modū q; fuerit statutū p dispositōz illi;
anni i q; solue tenebāt. vel si illd qd occasiōe tributū debz
at fisco solui. i utilitatē puincie fuerit expēsuz: certe id dz
p̄putari i id qd soluit occasiōe tributū fm dispositōz illi;
anni. sumit h ar. Ja. q; collecte p̄nt reputari cū p̄ni. in eo
q; p̄nt dz illi collatozi seu illi q; dz collectas soluē. s; certe
iste ter. iudicō meo nihil facit. q; h collatores soluerunt

tributa fiscalia. s. in alios titulos q̄ fuerit statutū p̄ dis-
positōez illius anni. vel expēdiderūt fiscalia tributa i. p̄
uincia. 7 b̄ fecerūt añq̄ scirēt illā dispositōez eē factā. 7 iō
illud reputat̄ fm̄ dispositōez factā illo anno. ne illi colla-
tores damnū patiant̄. vt h̄ d̄. s. i. q. n̄a secus. qz ille qui
vult reputare cōi nihil soluit occasione collectaz. s. vult
debitū sibi a cōi p̄p̄sare cū collectis q̄s d̄z cōi solue. q̄ ca-
su n̄ videt̄ q̄ debitor fisci vel reip. vel alteri⁹ ciuitatis ex
cā tributi. vel ex cā collectaz possint p̄p̄sare in tributa
vel collectas illud qd̄ debet̄ ex alia cā. vt. l. i. ea q̄ reipu.
l. de pen. 7. l. auferē. s. debitoribz. ff. de iure fil. Ulti-
mo no. in verbo p̄ fiscalibz. q̄ exactor tributoz vel colle-
ctor debet dare securitatē seu apocaz de soluto fm̄ formā
hic traditā soluēti tributā. vt h̄. 7. s. de man. pn. s. coges
7. l. de apo. pu. l. j. li. xj. Ultimo no. in. v. si qs aut̄ pu-
tauerit. q̄ a sn̄a p̄fidis diffiniēte apud aliquē debere esse
sup̄ indictā possessionē p̄t̄ in executōne appellari si quis
putauerit se grauātū. vt. l. q̄ graua. l. de celi. 7. cedito. 7
qd̄ ibi no. in prima glo. vbi all. iste tex. Ex h̄ arguit̄ Ja.
de bel. q̄ ab om̄i ḡuamie eē iudiciali debet appellari. ad
idez inducit ipse. l. ascribat. 7. l. si quis puocatus. l. de
appel. sed certe iste tex. nō videt̄ ad h̄ facere. qz h̄ videt̄ ap-
pellari a ḡuamie qd̄ inferē p̄ sn̄az p̄fidis q̄ emanat post
examinatōez. 7 sic videt̄ grauamē p̄iudiciale. l. Ja. dicat
q̄ appellat̄ ab exectore.

Eos Exectores in puicias missi. exactōes incho-
are nō debent. nisi prius corā puincie p̄fite
mandatū insinuauerit h̄. 7 in puatis negocijs seruādo 7
executores seu exactores nullā in causis puatis executio-
nē cōmittere debent. Itē debitor debitoris tributarij in
subsidiū debiti vitate p̄bata pueniēdus est. 7 exactoz ex-
cusatio ex eo qz in loco sacro resideāt admitti nō d̄z ad-
uersus eos a quibz se lesos esse dicūt. Itē exactores iustis
ponderibz 7 mēsuris vti debēt. h. d. v. l. q̄ ad. s. iubemus.
No. ex h̄ tex. q̄ ille qui mittit̄ in puiciā ad erigendū
tributa. debet mandatū suū oñdere p̄fidi puincie. Se-
cūdo no. ibi. hoc ipso 7 sup̄ puatis. nā hic est tex. fm̄ Ja.
de bel. q̄ p̄curator p̄stitutus ad erigendū 7 pecuniā reci-
piendā nō admittit̄. nisi fidez faciat de mādato. 7 hanc
opi. tenet glo. in. l. nō solū. in fine prin. ff. de p̄cu. l. j. glo.
ibi hūc tex. intelligat solū in eo q̄ e p̄stitutus ad erigēduz
tributa. 7 in eo q̄ e p̄stitut⁹ ad sn̄az exequendā i causis p̄-
uatoz. 7 sic iste. v. hoc ipso loq̄t̄ in eo q̄ e p̄stitut⁹ ad sn̄az
exequendā i puatoz causis. tñ ad id qd̄ p̄mo dixi. allegat̄
iste tex. p̄ casu p̄ doc. l. de p̄cu. l. j. in. ir. q. p̄ h̄ etiā facit
optie. ff. de positi. l. si qs inficiat⁹. eē de elec. c. dndū. vide
tñ circa B. l. si p̄missa. s. vlt. ff. rē ra. ha. Ultio no. i. v.
si autez aliqs. q̄ exactoz tributoz n̄ d̄z debitorē debito-
ris tributoz p̄uere. nisi in subsidiū. vt h̄ d̄. facit ad B. l.
iij. 7. l. penl. l. qn̄ fil. vel pua. ad idē. l. j. l. d̄ p̄di. ex lege.

Subem Exactor pecuniā tributariā sine di-
latōne 7 sine diminutiōe p̄bere debz.
nlla etiā possessōibz 7 hitatozibz diminutiōe facta. pena
p̄ficiētibz imminēte. 7 singlis annis ep̄s cū. v. p̄matibus
ratōz erigē d̄z exactoz piculo. Itēz omibz e adempta li-
cētia loci puatores mittēdi. p̄a p̄ficiētibz imminēte. h. d.

Ad hec Loci seruatores regularit̄ phibēt. sal-
lit si iuder ex iusta cā ad puiciā venire
impediāt. tūc. n. vicariū mittē p̄t̄. Itē fallit cū ex p̄cipis
mādato i aliā mittit̄ regionē. No. i h̄. s. dno. p̄io q̄ vi-
ces agētes oia p̄nt̄ q̄ ipi iudices p̄ vltimū suppliciu 7 mē-
bri abscisiōne. Secūdo no. q̄ mēbri abscisio eppat̄ mor-
ti. vt h̄. 7 no. i glo. l. de offi. ei⁹ q̄ vic. al. iudi. gerit. l. ij. 7
sic videt̄ q̄ mēbri abscisio sit capitale crimē. vt h̄ tex. 7 p̄
all. glo. p̄ quē tex. 7 glo. h̄ tenet By. ff. de pu. iud. l. ij. h̄ te-
nent etiā alij doc. l. de trāfac. l. trāfigere. i. ij. q. 7 qd̄ no.
p̄ doc. i. l. si fugitini. l. de ser. su. Itē ex h̄ videt̄. q̄ mēbri
abscisio sit de mero impio. vt h̄. de q̄ no. p̄ glo. ff. de iuris.
om. iud. l. impiu. sup. v. an̄ aduertēdū. ibi dū dic. i totū
vel in partē. Ad primū opponit̄. 7 videt̄ q̄ isti vicarij

oia p̄nt. vt. l. j. s. a p̄fectis. ff. de le. iij. Soluit. d. Jac. 7 est
no. so. h̄ vicari⁹ fuit p̄stitut⁹ ab boie. i. a iudice sine spect
ali aucte principis. ibi dō fuit p̄stitut⁹ ex mādato princi-
pis 7 eius aucte. 7 iō oia p̄nt. 7 sic intelligit̄ ipse fm̄ hanc
distinc. l. ij. 7 qd̄ ibi no. l. de offi. ei. q̄ vi. al. iud. ge. qd̄
tene mēti. p̄pter id qd̄ no. By. in. l. j. ff. de tutor. 7 cu. da.
ab his. 7 vide p̄ h̄ dicto glo. q̄ videt̄ sentire h̄. ff. de offi.
eius cui. man. est iur. in. l. j. s. b⁹ rei. Ultimo glo. i. v.
anteq̄. arguit̄ ex h̄ tex. q̄ p̄latus electus. ex ipsa electione
aliq̄ ius p̄sequatur. nec eligētes possunt postea variare
7 mutare electōne. alit̄ allt̄ eē de elec. c. in̄ dilectos. vult
dicē. c. cū inter canonicos. de quo dic vt ibi. 7 in. c. cause. 7
in. c. in causis. e. ti. 7 vide qd̄ no. lxxij. di. c. q̄tū aplica.
Subem Omēs iudices p̄ se regere debēt de-
linquētes. 7 n̄ p̄ latronū infecutores
pena p̄ficiētibz imminēte. 7 iudices p̄ puiciā debēt p̄fi-
cisci. 7 eoz admistratiōe finita. l. diebz debēt in puincia
p̄manere. nisi ex principis iussione ad aliā vocēt. als le-
so sacramēto p̄stito omē damnū fm̄ q̄ iurauerit p̄stari
debet. 7 pene pecuniarie fisco applicari debēt. h. d. p̄er
istum. s. ex eo q̄ dicit p̄ se requirere rē. dicit̄ quidam. q̄
de omni crimine potest iuder p̄ inquisitionez cognoscere
ex suo officio. ad idem. ff. de offi. p̄si. l. congruit. 7. l. iij. s.
j. ff. ad. l. iul. pet. sed hodie est falsum. quia nemo sine ac-
cusatore punit̄. vt. l. rescripto. s. si quis accusatoz. ff. de
mune. 7 honori. nisi in certis casibus. vt nota. in. l. ij. s. si
publico. de adul. 7. l. iij. s. preterea. ff. de suspes. tuto. Ad
istum tex. responde vt no. per glo. 7 Jaco. de bel. hic. 7 p̄
By. in dicto. s. si publico. 7 de hoc vide quod no. glo. eē
vt ecclesi. benefi. c. j. 7. ij. q. j. de manifesta. 7 p̄ docto. l. d̄
accu. l. ea quidez. Venio ad. s. si dō contigerit. in quo
no. q̄ fuga facit aliquem suspectuz. ita q̄ statur sacramē-
to actoris p̄tra fugientes. facit. l. de asser. toll. l. consili-
arios. 7 eē de presump. c. nullus. 7. s. de exhi. re. s. si dō.
etiā qd̄. 7 qd̄ ibi no. facit qd̄ no. glo. p̄ hūc tex. s. vt iud.
sine q̄. sup. s. necitatē. fac̄ etiā. iij. q. ij. c. decernim⁹.

De sanctissimis episcopis 7c. Rubca.

De gubematōe 7 p̄ri

uilegij alijsq̄. Itē titulus h̄z tres p̄tes.
Primo ponit̄ de sanctissimis ep̄is. Se-
cūdo de reuerēdissimis clericis. Tercio
de monachis. scd̄a in. s. clericos. tercia
in. s. iubem⁹. 7 breuē hoc dicit. Ep̄i debent eligi i forma
hic tradita. 7 si hi ad quos electio spectat eligere negli-
gant per. vij. menses. electio deuoluit̄ ad supiozes. 7 si ele-
ctus fuerit post electionez de crimine accusatus. ordina-
tio differri debet. donec de crimine iudicē. Et ep̄us non
per pecuniaz sed meritis eligi debet. pro consuetudine ta-
men debet dare pecuniam a iure statutam. pena cōtrafa-
cientibus imminente. Itēz ordinatus in episcopoz a ser-
uili 7 ab ascripticia liberat̄ fortuna 7 a patria potestate.
hoc dicit vsq̄ ad. s. deo amabilis 7c. No. q̄ primo for-
maz fm̄ quā eligi debet ep̄us. Secūdo no. q̄ ep̄us nō de-
bet esse minor. xxx. annorum. vt hic in. v. hoc quoq̄. sic
7 presbiter. vt. j. eodem. s. presbiterum. Tercio nota. q̄
qui alios debet docere. non debet ab alio doceri. concor.
sunt in glo. super versic. qui enim. concor. etiaz. xvj. q. c.
sic clericatus. vij. q. j. qualis erit. 7. c. oportet. de electio.
c. cum in cunctis. 7 in. c. cum nobis. Quarto nota. q̄
si ille ad quem spectat electio negligat per ser menses. ele-
ctio deuoluit̄ ad superiozem. quod glo. dicit hodie cor-
rigi. quia hodie non expectantur nisi tres menses. alle-
gat extra de electione. c. cum nobis. sed certe in dicto. c.
nihil dicit̄ de h̄. sed dic̄ idem quod glo. vt est tex. extra de
elec. c. ne pro defectu. lxxij. c. obeuntibus. 7 de hoc. j. quā-
tum tempus episcopus debet eligi 7 p̄firmari 7 p̄secrari.
vide qd̄ no. plene de elec. c. si electio. li. vj. qd̄ tene menti.

Quinto no. i. §. p̄ oibus. q̄ illud q̄ dāc̄ cā simonie. debet applicari illi ecclesie cui fit iniuria p̄ hāc dationē. vt hic. 7 infra. §. p̄ri. 7 facit supra. c. §. si q̄s autē āte. 7 extra de simo. c. d̄ h. 7 q̄d ibi no. 7 supra. quomō opoz. epi. §. 7 hāc nō pecunijs. Et sic elicit̄ ex h. q̄ illud q̄d auferit̄ alii cui p̄pter q̄d fit iniuria ecclesie. applicat̄ illi ecclesie cui i ferē iniuria. de q̄ dixi i. d. §. 7 hāc nō pecunijs. Op. ad. §. dam. 7 videt̄ q̄d laic⁹ i ep̄m eligi nō possit. vt. §. quo. mō op. epi. §. i. g. glo. so. h. tu vō solue vt ibi notat̄. quā approbat h. Jac. d. bel. Itē opponit̄. 7 vt q̄ laic⁹ nō dz i ep̄m ordiari nisi sit p̄biter. aut dyaco. vel i subsidiuz subdyaco. vt. xl. di. c. fi. So. vt i glo. 7 circa istd̄ p̄trazū 7 p̄cedēs vide q̄d no. xxxvj. di. c. l̄atos. 7 extra d̄ elec. c. nobis. 7 p̄ Inno. i. c. cū iter. eo. ti. Venio ad. §. p̄ oibus 7 q̄ro. p̄cē q̄ aliq̄s ē elect⁹ p̄ simoniā. tñ simonia ē cōmīsa illo electo ignorāte. q̄d fiet. dic vt i glo. sup. v. aut alia rñ. quā no. p̄ qua videt̄ q̄d plene habes extra d̄ renū. ca. post relationē. 7 extra de elec. c. penul. 7 extra d̄ simo. c. de simoniacō cū si. 7 q̄d no. ff. ad. l. iulīā ābi. l. j. 7 ibi per doc. Venio ad. §. si q̄s aut. q̄ro. vt i glo. circa quā gl. dicit̄ Ja. d. bel. q̄ post electionē licitū ē offerre. vt h ante nō. vt supra p̄ri. §. Nō ob. l. alle. i glo. q̄ loquit̄ i dignitate seculari. h vō i dignitate ecclesiastica. Venio ad. §. p̄ cōsuetudinibz circa istū. §. videt̄ q̄d no. extra d̄ simo. c. cum in electione. 7 in. c. j. e. ti.

Deo amabilis. Episcopis 7 mona. tute le 7 cure officii interdicit̄ p̄biteris autē 7 alijs clericis p̄mittit̄ i aliq̄bus casibz. regularit̄ autē p̄sonis ecclesiasticis secularia negocia i terdicuntur. Fallit i certis casibz a iure p̄missis. pena cōtrafaciētibz iminēte. h. d. No. i. h. §. q̄ clerici nō coguntur suscipere aliquā tutelā vel curā. suscipiūt tñ si volunt. vt h. nisi sit ep̄s vel mona. q̄ etiā volētes nō admittunt. 7 sic p̄ h̄ correctā ē. l. generalit̄. de ep̄s. 7 cleri. q̄ dicit̄ q̄ ep̄s 7 mona. possūt tutelā suscipere si volūt. Quero. h̄ d̄ q̄ clericis ē p̄missū suscipere tutelā legitimā. quero q̄d de testam̄taria. Glo. h̄ sup. v. p̄mittim⁹ dicit̄. q̄ illas suscipere nō possunt. ita etiā tenet i autē. p̄biteros. de epi. 7 cle. de hoc ē casus. xxj. q̄. iij. c. ciprian⁹. vbi d̄ h̄ no. 7. lxxvj. di. c. p̄uenit. 7 ibi bona glo. 7 circa istā materiā videt̄ q̄d no. i spec. de tuto. §. generalit̄. v. Itē oppo. contra tutozē. Alteri⁹ hūc tex. ibi p̄pria volūtate suscepisse. 7 c̄. iducūt quidā ad. q̄. vos scitis q̄ sunt quidā testes volētes nō iūti. ita referē i. d. autē. p̄biteros. vt. l. lege iul. ff. de testi. dicit̄ ipsi. q̄ cū tales testes p̄ducunt. sem p̄ ducētes debēt i actis scribi facē. q̄ volentes testificant. als p̄sumerent̄ deponere iūti. ita refert̄ Ly. i. d. autē. p̄biteros. Venio ad. §. aliū. Oppo. 7 videt̄ q̄ clericis possint esse p̄cur. vt infra. c. §. sportularū i fi. Dicit̄ gl. regulariter clericis possunt esse p̄cur. litis vt ibi. fallit i casibz hic positis. ita dicit̄ h̄ glo. ma. circa finē. Itē q̄ hec glo. videt̄ notari. ff. de p̄cur. l. neq̄ femine. s̄ cōtra videtur velle glo. sup. vbo litis h̄ posita. 7 sic videt̄ q̄ regulariter nō possint esse p̄cur. 7 ad. §. sportularum. rñ d̄ q̄ ibi p̄mittunt esse p̄cur. i cā ecclesie. 7 p̄ ecclesia vt ibi. se cus p̄ alijs p̄sonis vt ibi. 7 h. 7 q̄ regulariter cleric⁹ nō possit esse p̄cur. no. glo. l. filiūffami. §. milites. ff. d̄ p̄cur. d̄ hac materia videt̄ extra ne clericis vel mona. c. j. 7. ij. de postul. c. j. 7 vlti. 7 videt̄ q̄d plene no. p̄ Inno. extra de re iudi. c. cū. i. 7. a. Venio ad. §. sinantē ecclesijs. in q̄. §. no. quandā glo. sup. vbo adiacētes que exponit. i. cō fines. ex q̄ no. q̄ idē ē dicere talis res adiacēs ē mee. q̄d ē dicē ē cōfinis mee. Quid autē sit dicē aliq̄ esse cōfinia 7 que vicinia. dic vt. l. iij. §. penul. 7 q̄d ibi no. ff. fini. re. gun. Quid autē sit dicē aliq̄d ē cōtiguū. dic extra d̄ sen. c. c. si ciuitas lib. vj.

Nulli vō. Nulli licet ep̄os corā se ad testimo. niuz cōpellere. s̄ ad eos remittē debet vt p̄positis euāgelij dicat. 7 a iudice i iudicio venire cogēdi nō sunt. pena cōtrafaciētibz iminēte. h. dicit. No. in hoc. §. duo que dic vt i glo. sup. verbo p̄posi.

tis. ad primū no. vide q̄d no. spec. i. ti. de testi. §. j. v. itē q̄ deposuit. Tercio no. ex isto tex. dū dicit que nouerit. q̄ testis debet iurare sup tota cā de quo no. i. c. p̄ tuas. 7 ibi p̄ Inno. extra de testi. Ultimo quero vt i. d. glo. 7 vide quod no. de ep̄s. 7 cle. autē. sed iudices.

Interdicimus. Episcopi i suis ecclesijs debēt residentiam facere 7 eas nō reliquere sine superioris litteris. vel sine p̄cipis iussione. 7 tūc nō amplius vno anno. pena cōtrafaciētibz iminēte. Itē patriarche 7 archiepiscopi debent oēs sub se cōstitutos oī āno ad se cōuocare. 7 exponere q̄ agenda sunt. Itē episcopi vel cle. ad tabulas ludere vel ludi p̄cipēs vel sportularū fieri. p̄hibentur. nec cogēdus est episcop⁹ clericū suū ab ecclesia sua dimittere 7 alij tradere. h. dicit. No. ex hoc tex. tria. Primo quādo 7 quāto tēpore pōt episcop⁹ esse absens ab episcopatū. de qua materia dic vt habes. vij. q̄. j. c. p̄fer. plenissime extra vt lit. nō cōte. c. fi. v. si alit̄ dixi supra quomō opoz. epi. §. illud etiā. Secūdo no. q̄ patriarcha 7 archiepiscopus debēt semel vel bis in anno subditos suos ad capitulū cōuocare. idē q̄d hic habes extra d̄ ac. cu. c. cū olim. xvij. di. quidā facit ad istā regulā. c. in singulis. Tercio no. q̄ clerici p̄hibentur ludere ad aleas. nunquid autē possunt ludere ad scachos v̄ ad alia gratis. dic vt in glo. hic sup. v. scematis. 7 in autē. itēz dicimus. l. de epi. 7 cle.

Omnibus. Episcopi 7 p̄biteri sine iusta cā aliq̄ ex cōmunicare nō debent als si sit. absolutio a superiore fieri debet. Itē episcopo nō licet p̄rijs manibz aliq̄ p̄tere. Itē episcopus ab episcopatu repulsus nō potest ad ipsum redire hoc dic.

No. ex hoc. §. q̄ p̄biteri possunt ex cōmunicare. de q̄ dic vt plene no. ij. q̄. nemo episcopus. 7 q̄d no. xj. q̄. j. d̄ p̄sona. 7 vide extra de offi. iudi. ordi. c. cum ecclesiarum.

Secūdo no. q̄ ex cōmunicatio ē segregatio a corpore xp̄i. ē 7 alia ex cōmunicatio ab īgressu ecclesie. vt habuistis supra de interdicitis collectis hereticozū. Tercio no. q̄ ex cōmunicatio siue iusta siue iniusta timēda ē. de q̄ vide. vt i. c. sacro extra de sen. ex. xj. q̄. iij. c. sentētia. Quero. q̄ vt hic vides q̄ ex cōmunicatio de iure civili p̄cedit. quero an in foro seculari possit exceptio ex cōmunicationis opponi. dic vt p̄ doc. l. de sacrosan. eccle. l. placet. Ultimo Jac. de bel. ponit hic vnā disputationē. an ex cōmunicatus possit testari. dic vt hic per eū. de qua. q̄. no. in spec. de instru. e. dic. §. cōpendiose. v. q̄d de ex cōmunicato. 7 in. ca. decernim⁹ de sen. ex com. l. vj. dic vt ibi. facit quod no. Inno. i. ca. veritatis extra de dolo 7 contu.

Clericos. Presbiteri 7 clerici ac etiā dyaco. nisse ordinari debēt. q̄ sint etatis h̄ iūte. 7 sint recte fidei. vite honeste. 7 caste viuētes. 7 castitatē fouētes. 7 si cōtradictor apparet. ordinatio differri dz donec plene fiat examinatio. hoc dicit. Op. ad. v. sinantē tēpore. hic dicit̄ q̄ differet̄ ordinari. 7 p̄ p̄sequēs executio negocij. cōtra. vt spon. largi. §. aliud fun Jaco. hic fieret contra formā ordinis clericorū. 7 sic non potest ordinari donec ordinatio fiat. nec p̄pria auctoritate dispensare posset. vt extra de testa. c. cum ad mona. §. fi. 7 ibi vō tale periculū nō imminet. Venio ad. v. si vō circa hūc dic vt dixi in. v. neq̄ autē supra. quomō opoz. tet episcopos. Ultimo scias q̄ hic distinguunt̄ etates clericorū. hodie aliter sunt. vt extra de eta. 7 quali. ca. fi. in cle.

Sed neq̄. Curiales 7 officiales nō debēt vitā per. xv. ānos ipluerint. pena cōtrafaciētibz iminēte. in p̄teritis tamē casibz iura vetera seruent. Itē clericis meritis 7 nō simoniā ordiari debēt. ecclesijs tñ in glo ordinantur bona eozum ante 7 post donare possunt. h. dicit. Oppo. ad. §. hec autē. p̄ quē videt̄. q̄ ille q̄ ē monach⁹ si redit ad vitā secularem. debet tradi curie p̄prie

civitas. contra ymmo aliud fit vt infra. e. §. si mōach^o.
So. vt hic i glo. 7 i autē. §. neq. l. de episcopis 7 cle. vi
delicet. vt iste. §. itelligat fm illū. nā soluit ibi primo q
ter. hic loquit i eo qui anteq̄ esset monach^o fuit curial.
nō ē vera hec so. qz hic loquit i eo qui non erat curialis
anteq̄ esset monach^o. vt hic patet. ibi etiā si nulli zc. lz
illā so. teneat Jac. hic. 7 facit ad hec supra de mona. §. si
vero aliqs. Quero. an id quod hic dicit. qz cleric^o re
diens ad vitā secularē tradit curie sit verū etiā si sit in
minoribz cōstitutus. 7 hic habet qd sic. 7 supra quomō
oportet epi. §. seml autē. sed hodie de iure canonico pos
sunt ad secularē vitā ipone redire. vt de cleri. cōiu. c. j.
li. vj. 7. l. di. 7 hic post. Ultimo hic. §. in. d. 7 generalit.
ē ar. qz eo ipso qz quis efficit clericus. desinit esse comes
vel impator. de quo p glo. xvij. q. ij. Secūdo facit qz va
fall^o qz cito efficit cleric^o desinat esse vasall^o. nec postea
recuperat si desinat esse cleric^o. de quo vide. x. coll. d. va
sal. mili. q. bel. ar. de. c. vnico 7 de bene. fratris. c. vnico
in fi. 7 si de feu. fue. cōtentio iter. d. 7 agnatos. c. vnico.
d. qui cleric^o. Ultimo in. §. neq. in eo qz hic punit
mediator. ē ar. qz psoneta teneat ad restitutionē vsura
rū. de quo no. in glo. l. sciete. ff. ad. l. pōpe. de paricidijs.

Si seruus

te. pōt seruus clericus ordinari.
eo ignorāte nō. 7 si cōstitutus ad secularē vitā redibit do
mino restituendus ē. ascripticijs vero pter dominoz volū
tatē possunt ordiari. h. d. Circa hūc. §. vide. ij. di. c. si s
uus 7 extra de seruis nō ordi. c. j. 7. ij. Venio ad. §. a
scripticios. querit glo. an ascripticijs possit fieri cleri
cus cōtra domini volūtatē. dic vt in glo. hic 7 in autē.
ascripticios. l. de epif. 7 cle. Quero an in ecclesia a
libi nat^o 7 alibi morās possit ordinari. Glo. hic tangit.
7 in. l. in ecclesijs hic allegat. d. quo plene dic vt no. l. j.
di. c. nullus iuitus. 7 qd no. extra de elec. c. cū inter ca
nonicos.

Si quis oratorij

clerici a patrono p
sentari debent. 7 ab
episcopo ordinari. als quoscūqz putauerit meliores or
dinare pōt. 7 clerici in suis ecclesijs morari debēt. h. d.
No. qz in ecclesijs ius pstanti spectat ad patronū. 7
ius cōfirmādi ad episcopū. vt supra. vt clerici qui rece
dunt alijs p eis subro. §. si. 7 extra de iurepatronatus
.c. nobis.

Presbiteros

Presbiteri 7 omnes clerici
res ad se ptinētes i suo do
minio habere debēt atqz potestate 7 eas donare. 7 d eis
testari possunt. si sub parentū existāt ptate. dūmō filijs
aut his n̄ extātibz parētibz eozū reliquāt. h. d. No. qz
illud qd querit clericis dicit quasi castrēse peculiu. vt h
7 in autē. presbiteros. l. de epif. 7 cle. ad idē. l. sacrosan
cto eccle. 7. l. si cū. l. e. ti. Secūdo no. qz de iure ciuili
clerici sunt in parentū ptate vt hic. 7 dicta autē. presbite
ros. qd sit de iure canonico. dic vt in. c. iudeozū extra. d
eta. 7 quali. 7 de sen. ex cā volūtatē. 7 vide p doc. in au
ten. sed episcopalis dignitas. l. de epif. 7 cle. Querit
glo. filij vel parētes quomō habebūt legitimā. dicūt qz
dā p querelā. lz glo. reprobat 7 dicit. qz cōdic. ex. l. Ex q
no. qz etiā hodie testamēta facta in castrēsi peculio n̄ sub
iacēt querele. 7 idē qd hic no. in dicta autē. psbiteros. lz
alibi dicit glo. qz nulli querele subiacēt. vt in autē. ex cā.
l. de liber. pteri. vel exbere. Alibi glo. dicunt. qz hodie
subiacēt querele testa. fact. sup castrēsi peculio vel qsi.
vt no. in. l. si. l. de ioffi. testa. 7. ff. si a patro. qz su. ma.
in rubz. 7 in. l. pōp. §. papinian^o. ff. de inoffi. test. 7 hanc
opi. tenēt doc. i dicta autē. ex cā. in secūda. q. hoc pbat
p ter. supra. vt cū de apl. cōg. §. 7 hoc quidē.

Reuerēdissimis

Presbiteri. dyacoī.
7 alij clerici. si falsū
pbibeāt testimoniū i cā pecuniaria vt criminali. pena h
inserta sunt puniendi. hoc dicit.

Si quis contra aliquē

clerici
7 mōa
chi corā episcopo i cā pecuniaria cōueniēdi sunt. i crimi
nali corā epō vel iudice ciuili. ad electionē actoris sunt
cōueniēdi. epō negligēte ad iudicē ciuile iurisdictione de
uoluit. i pcessibz forma hic tradita seruata. h. d. No
ta qz sentētia lata p epm mādatuz executioni p iudicē se
cularē. vt hic. 7. l. epale. l. de epif. audientia. Secūdo
no. ter. ibi 7 executioni pprie. 7c. qz habes hic casuz. qz
iudex apel. mādat sentētia executioni. ita pbat hic. 7 i
autē. si qs litigantiū. l. de epif. audie. 7 i. l. pcpim^o. l.
de appella. Circa qd dic. qz quādoqz iudex appellationis
ex pte cōfirmat primā sentētia. 7 tūc ē verū quod hic di
citur. ad idē. l. additos i fi. c. de appel. 7 de iudi. l. fi. Qz
qz pzia sentētia pfirmat. qz appellatō ē deser ta p tēporis
cursum. 7 tūc iudex prim^o mādat executōi. vt. l. nulli. 7
. l. fi. l. de tēpo. app. Quādoqz pzia sentētia cōfirmat p
partū cōsensum. 7 tūc idē. qz prim^o iudex exequit. ar. l.
si qs libellos. l. de appel. No ob. l. tale pactū. §. qz puo
cauit. ff. de pactis. vbi videt. pbari cōtrariū. vt. l. a di
uo pio in pncipio. ff. de re iudi. 7 de hac. q. no. p doc. in
. d. autē. si qs litigantiū. l. de epif. audie. 7 in. l. eos i.
vii. 7. ir. q. l. de appella. 7 i. d. §. qz puocauit. Tertio
no. §. si dō crimē. i quo videt casuz. qz si iugitor hereti
corū pcesserit cōtra quendā 7 eū condēnauerit 7 tradit
derit iudici seculari. nō tenet iudex stare illi pcessui. sed
pōt de nouo formare pcessum si ci videbit 7 crimen exa
minare. circa hoc vide qd no. Guil. in. l. magistratibz.
ff. de iur. om. iu. Quero in pncipio. §. qualitē mandāt
executioni sentētia cōtra clericū. dic vt i glo. sup dō cū
tradi. Op. ad. d. si dō crimē i quo dicit. qz ē electio a
ctoris. vtrū cōueniat clericū corā epō vel iudice ciuili d
crimine. cōtra ifra. e. §. si autē ecclesiastici. So. ubi loq
tur de crimie canonico de quo nō pōt cognoscere iudex
secularis. vt supra de mā. pnci. §. si vero canonici. Itē hic
inferē crimē laico ibi clerico. 7 diri supra. vt clericū apō
pprios epi. 7 de hoc vide in. c. cū sit generale extra de fo
ro cōpetenti. 7. xj. q. j. i summa. Alter^o ex h 7 supra
pri. §. sed meli^o ifra. e. §. si qs dō. habes. qz epi debēt sci
re leges. vt 7 supra. vt cle. apud ppi. epi. circa prin. 7 p
doc. i autē. cā que sit cū monacho. l. de epif. 7 cle. 7 per
glo. in. l. repetita. e. ti. Ultio glo. in. §. si qs autē p pe
cuniaria dicit. qz potestas ē iudex ordinarijs scolariū. cū
sit iudex ordinarijs clericozū. de quo 7 in autē. habita.
l. ne filius pro patre.

Si quis vero

Episcop^o ab epō vt ab a
lio cōuentus. cōueniēdus
ē sub archiepo. 7 ad patriarchā appellatōi ē. nulla cauti
one vel fideiussioe p lite finienda itēposita. h. d. No.
ter. ibi qz ecclesiastic^o 7c. 7 ibi. 7 ille fm canones 7c. Ex
qz habes pzo. qz epus dz scire leges. vt diri supra. Secū
do. qz leges debēt seruari i foro ecclesiastico. de quo i. c.
. j. extra de no. operi. nū. 7 de reg. iur. c. ij. in glo.

Sconomos

Sconomi. 7 similes corā epō
rationē reddē debēt. 7 licituz
ē eis a sentētia episcopi ad patriarchā appellare. h. d.
No. hic cām in qz pendēte appellat. mādat sententia exe
cutioni regularit cōtra. vt. l. iij. l. de appel. 7. ff. ml no
ta p totū ti. 7 diri supra. vt spō. largi. §. aliud. Op. 7
videt qz isti nō teneant rationē reddē. vt supra de eccle
ti. §. pen. So. vt ibi no. 7 i. l. orfanotrophos. l. de epif.
7 cle. i. j. so. lz Ja. d. bel. videat tenere aliā solutionē.

Si quis episcopus

Episcopi 7 cle
rici i vrbe Lō
stātinopolitana degētes. ibi cōueniēdi vel cogēdi n̄ sūt.
lit. i puincia cōte. als corā pfecto ptozio sūt cōueniēdi.
apocrisarij autē ad patriarchas vel metropolitas disti
cte interi cōueniēdi n̄ sūt. nisi d hoc mādatū habuerit. l
alios cōueniāt. vel ibi cōtrarerit. Itē epi vel cle. legatio
nis tēpoze cōueniēdi nō sūt. cleri 7 monachi accusandi

lunt iniuria loci repulsa. 7 loci reuerētia seruata. Itēz monasteriū p suū procuratorē agere debet sportularum quantitate legitima 7 supradictis psonis 7 casibz seruata. hoc dicit vsqz ad. S. p̄biteris. Opo. ad. S. si qñ autē. q̄ i cā monasterij nō possit cōstitui. pcurator. naz pcur. ē qui mādato dñi negocia ministrat. vt. l. j. i. p̄ici. ff. de pcur. s. i. mōasterio nemo ē dñs ergo 7c. L. uī cōtrarij tiore glo. hic 7 i cōtrario exponit. pcur. i. iudiciū 7 p h tenet glo. i. d. l. j. in p̄ici. q̄ ep̄s 7 null⁹ p̄latus nō possit pcur. cōstituire aīe lit. cōte. 7 exponit hūc ter. mō p̄dicto. pcur. i. iudiciū. 7 idē no. i. l. nec ciuitatis. e. ti. d. pcur. exponit eodē mō iste ter. i. l. neqz. L. de pcur. s. 3. ve ritas ē. q̄ vniuersitas q̄libet 7 mōasteriū. pōt pcur. cōstituire. vt extra de pcur. c. i. caulis. 7 de iur. calū. c. cū cām. 7 vide qd̄ habes extra d̄ rescrip. c. edocezi. Quo ro i. S. sportularū. d. si dō p vna. d̄ intellectu huius. d. dic vt in glo. sup. d. cōtingat. q̄ ponit duas lec. s. 3. ex scda no. modū citādī vniuersitatē. qz oēs de vniuersitate admo nent. vt dicta glo. d̄ q̄ mō citādī vniuersitatē. no. p glo. ff. q̄ cuiusqz vniuersitatis nomine. l. j. S. moniti. 7 vide legē. s. si hac lege. S. q̄ manumittit. 7. S. si. 7 qd̄ ibi no. ff. de i ius vocādo. 7 vide qd̄ no. i. l. nō pōt dolo. ff. de reg. iur. d̄ q̄ materia dic p Inno. de maio. 7 obe. i. c. humil. Quero i. d. ep̄s enī. qd̄ si yconom⁹ agit cōtra ep̄m no mine ecclesie. dicit glo. q̄ tūc ep̄s ordinet actorē auctori tate archiepi. sicut facit tutor. nā yconom⁹ vel iudicus tm̄ ab vniuersitatibz cōstituit. vt h dicit glo. q̄ dic vt i ea. S. q̄ yconom⁹ possit cōstitui etiā ab ep̄o. 7 gl. i. d. l. neqz. L. d̄ pcur. s. 3. ergo glo. hic. q̄ ep̄s nō pōt pcur. cōstituire. 7 idē no. i. d. l. neqz. 7 i. l. j. i. p̄ci. 7 i. l. nec cita tis. ff. d̄ pcur. s. 3. de h̄ dic vt habes i. c. petitio extra d̄ p cur. 7 vide dictū. c. cū cām extra d̄ iura. calū. 7 qd̄ bñ no ta. Inno. i. d̄ dicto. c. petitio. 7 vide qd̄ no. p doc. i. d. l. neqz. 7 p glo. v. q. iij. c. qz ep̄s.

Presbiteris. Presbiteri 7 clerici i domo ppria mulierē habere nō debēt. nisi omnē effugiāt suspicionē. Episcopus autē nullaz mulierē habere secū d̄z. h. d. Ex isto ter. sumit autē. ep̄s. L. de epi. 7 cle. Circa istū. S. vide qd̄ no. extra d̄ cobabi. cle. 7 muli. c. j. 7. c. a nobis.

Si quis cum. Inferēs iniuriā ep̄o vlt a lijs clericis. dū sacra miste ria celebrant. ebera 7 eriliū sustinere d̄z. ille dō q̄ sacra misteria celebrari. phibuit capite puniendus ē. idē obser uandū i letanijs. 7 letanias aliq̄ facere nō debēt sine epi scopis 7 cle. pena cōtrafaciēti imminēte. h. d. Ex h. S. su mit autē. sed nouo iure. L. de epi. 7 cle.

Subemus. Abbas eligendus ē nō fm gradū sed meritis 7 virtute. 7 idē i ab batissis ē seruandū. h. d. Quero i h. S. de duobz dicit hic q̄ ille q̄ melior ē i ecclesia d̄z eligi abbas. pōe q̄ ē ali qs monach⁹ q̄ bon⁹ ē. tm̄ i monasterio reperit melior. an p h vitiet electio. dic vt. viij. q. j. c. licet ergo. Secūdo quero d̄ hic sanctissimū episcopū. an eoipso q̄ mōaste riū ē cōstitutū in dyocesi alicui⁹ episcopi. idipm mona steriū sit subiectū episcopo 7c. dic q̄ sic. nisi p̄bet exem ptū. vt extra de reli. domi. c. iij. 7 ibi no. 7. xvj. q. vij. capi tulo omnes basilice.

Si quis autem. Ingressus mōasteriū incōtinēti si nor⁹ ē po test monach⁹ ordiari. si vero ē dubi⁹. d̄z differri p trien niū. 7 dño itra ad tēpus repetēte sibi cū iuramēto reddē dus ē vel ordinād⁹ ē monach⁹ dño rebz redditus eo aut ad secularē vitā redeūte dño ē reddendus. Itē monachi i vno habitaculo debēt morari. sed sepatim dormire. his obtinētibus i monasterio feminazū. Itēz viri modis oibz a feminis sunt sepandi. rebz cōmunitz iter eoz di uisis. 7 femie eligere possunt sibi presbiteruz aut dyaco nus ab ep̄o cōfirmandū. h. d. No. ex h. S. infra quātuz tēpus ille q̄ monach⁹ possit facere p̄fessionem. de q̄ ha buistis ter. 7 glc. supra de mona. S. sancim⁹. facit qd̄ no.

ta. xvij. q. j. c. j. 7. l. di. c. j. 7 extra de regula. ca. ad apo stolicā. hodie autē qñ ē dubia cōditio ei⁹ q̄ d̄z monach⁹ ri. de iure canonico d̄z expectari tēpus anni nō trienniū. vt de reg. iuris. c. j. 7. ij. lib. vij. Ultimo circa. d̄. 7 si in tra trienniū emerferit aliqs. vide qd̄ habes. lriij. di. ca. si seruus sciēte. 7 qd̄ plene no. p glo. eadē di. c. si qs colle ctione. 7 plene p ber. i. c. ij. extra de seruis nō ordi. 7 ibi plene p Inno. Venio ad. S. i omnibz in q̄ no. q̄ quā do collegiū dissoluit. 7 ps collegij recedit. bona collegij diuidunt vt h. de quo dic. vt no. p glo. ff. d̄ colle. illi. l. j. i. fi. Ultio no. hūc ter. ibi testimoniū 7c. quem iducit glo. i ar. q̄ monach⁹ pōt esse testis de quo habuistis su pra de mona. S. cogitandum.

Sed hoc p̄senti. Donatiōe vel legato seu heredis instituti one sub cōditōe nupriarū vel liberorū factis vel factis puī. s. 3. substitutiōe vel restitutiōe sub aliq̄ p̄dictarū cōdi tionū facta onerata psona monasteriū ingrediēte vlt cle rigo alic⁹ ecclesie facto seu diaconissa etiā facta. tales cō ditiōes p non scriptis habent. dūmodo si talis onera ta psona fiat cleric⁹ vel diaconissa toto tēpore vite sue i tali statu pmanerit. 7 res sub tali cōditōe donatas vlt relictas i pios vsus expendāt vel relinquāt. 7 si talis psona a monasterio recedat. monasterio a quo recesserit cōpetit 7 subductis cōditōibz i redēptiōe captiuorū vel egentū alimēta 7 substitutiō vel restitutiō p nullū casum p̄dictorū euanescit. 7 glo. mag. h̄ colligit casum hui⁹. S. Ex q̄ no. q̄ nō videt sine liberis decedē q̄ igredit mona steriū. 7 sic mōasteriū loco filij habet vt h. 7 in autē. nisi rogati. L. ad tre. Secūdo no. q̄ nō vlt esse sine matris monio q̄ monasteriū igredit. cū p h spirituale matrimo niū cōtrahat. S. 3. oppo. 7 videt q̄ igredies mōasteriūz nō videat habere filios. nā nō filij ciuiles s. 3. naturales. 7c. ff. de le. ij. l. si ita qs. S. vl. Dicit quidā. q̄ licet sit ve rū. q̄ als ciuiles filij non sufficiūt. tamē fallit vbi mona steriū igredit. qz summa rō ē que p religiōe facit. vt. ff. de reli. l. sunt psonē qd̄ ē verū. nisi aliq̄ mōasterio restitu ere roget. ar. l. vlti. L. q̄ poti. in pi. ba. Alij dicūt q̄ tm̄ i casibz positis monasteriū habet loco filij. 7 ita tenet ali qui h̄ i glo. 7 ita tenet mar. sy. dices h̄ esse quoddā speci ale. 7 cōtra ppriā significatiōē vocabuli. ppter h̄ ipē di cit. q̄ si aliqs diceret dono vel lego tibi centū si decedaz sine liberis. forte itelligit d̄ veris liberis. Alibi vero gl. vident tenere. q̄ vbiqz monasteriū ha beat p filio. ita di cit glo. hic. 7 hoc etiā videt tenere i. primo. S. in prima 7 secūda glo. mag. 7. L. de sacrosanc. eccle. autē. si q̄ muli er. de quo no. etiā p doc. ibi in. j. 7. iij. q. S. 3. R. 3. malū. dicit h̄ nō esse verū. q̄ mōasteriū habeat p filio. nec h̄ di cit iste. S. nec dicta autē. nisi rogati. s. 3. mēs istius. S. 7 di cte autē. qz cū testator dicit istituo te heredē vel lego ti bi talē rē. 7 si decesseris sine liberis. volo q̄ restituas ta li. videt dicere testator. volo q̄ restituas si castitate ser uaueris. vnde cū p h̄ ipediāt vita cōreplatiua que ē me lior q̄ actiua. 7 multi illā vitā cōreplatiuā eligerēt si ad imeret cōditio. 7 monasteriū itaret si cogitarent q̄ adi merec cōditio. id voluit iste. S. q̄ talis cōditio respuat i ingrediēte mōasteriū. ita dicit R. 3. i. d. autē. nisi i. iij. q. Et q̄ monasteriū nō habeat p filio. vt scire gl. i. d. autē. i glo. mag. i fi. Preterea si dicerem⁹ mōasteriū ha beri p filio p hūc. S. eadē rōne possem⁹ dicē p hūc. S. ha beri mōasteriū p vrozē. Quero. nunqz iste. S. habeat locū i ingrediēte ecclesia secularē. dic vt i glo. sup. v. cleri ci. s. 3. aduerte ad id qd̄ dic̄ ibi. 7 qd̄ sequit 7c. qz istud di ctū glo. q̄ monach⁹ nō h̄z administrationē nisi de facto. 7 quaten⁹ sibi abbas cōcedit. pbat in. c. ij. extra de sta. mo. 7 ad. q. glo. 7 circa totā glo. vide qd̄ no. glo. extra de pbat. c. in p̄sentia. cetera dic. vt i glo. Ultio Jac. po nit h̄ vna. q. Tici⁹ testamentū cōdidit 7 sempromiū sibi heredē istituit. 7 si decedēt sū liberis ex suo corpe descē dētibz. substituit ei se yū. 7 deide se p̄roni⁹ substituit igzel

sius e monasteriu. querit nunquid expirat substitutio p
ingressum monasterij. de qua questione no. doc. i. d. au
ten. nisi rogati. L. ad tre. 7 in. l. si ita quis. S. vlti. 7 ibi
p dy. ff. de le. ij. 7 per Joh. an. in. c. Rainucius extra de
testi.

Si qua mulier Aduliere aut viro mo
nasteriu ingrediete. li
beris no extantibz res eius monasterio copetunt. libe
ris supstitibus reru suaru ante ingressum monasterij
dispositione no facta post ingressum. licet iter filios di
stribuere legitima portione nulli diminuta vel ppria p
sona filijs connumerata sua sibi retinet portione q mona
sterio copetere debet. Et aute morte pveneto filij legitti
mam recipiunt portione reliqua substatia monasterio co
petente. h. d. Et isto. S. sumit aute. si qua mulier. L. de
sacrosanc. eccle. Querit. dicit hic intraverit monaste
rium. quid si ca ozadi intraverit. dic vt in glo. j. hic. Sz
quero. quid si intrat vt couersas. dicit glo. q non refert
vru intret monachus vel couersus. dummodo renunciet.
Ite quid si aliquis itret capella. dic vt in glo. Quer
rit glo. quid si talis ingredies nil de bonis dixit Glo. q
eu tacite sequunt bona. vt supra de mo. S. illud. 7 hic cir
ca quod vide. L. de sacrosanc. eccle. aute. ingressi.

Querit glo. quid si ingredies no habet filios sz pa
rentes. dicit pla. q ide est in parentibus quod in filijs.
ar. supra eo. S. p biteros. 7 supra. vt nulli in di. S. adulte
ram. sed cotrariu tenet glo. 7 ad cotraria respode. vt in
ca. Ide q hic tenet glo. in. d. aute. si qua mulier. 7 in di
cto. S. adultera. 7 in. S. si vo ascēdentes. sed prima op. te
net oddo. 7 Jac. bal. licet pe. teneat opi. glo. de quo dic.
vt per doc. in dicta aute. si qua mulier. Nec obsat ratio
glo. q e q ideo parētes excludunt qz monasteriu habet
p filio. qz hoc no e veru. vt dixi supra in pri. S. Que
rit glo. hic super. d. pprios. nuquid hec diuisio q pmitti
tur ingredieti monasteriu post ingressum sit testamentu.
quod e utile scire. Dicit glo. si querat de numero testiu.
dic q potest esse testamentu. rō. qz cu ista diuisio pmittra
tur post ingressum iter liberos. vbi numerus testiu non
requiritur. vt. l. si. L. fam. her. 7. l. hac cōsul. S. ex impe
fecto. L. de testa. sufficit ergo in ista diuisioe numer
duozū testiu. vt no. glo. in dicta aute. si qua mulier. Ad
q. dicit plac. q no est testamentu. Et vo dicit q est te
stamentu vel quedā vlti. volūtas q succedit loco testamē
ti. quod ingredies facere poterat ante ingressum. vt p
batur in hoc titulo. maxime ibi dū dicit. 7 sic liceat zc.
7 sic videt vera opi. azo. 7 etiā placet pe. in dicta auten.
si qua mulier. Querit dicta glo. si monasteriu omnia
bona possidet. qua actione agat filij inter quos pater di
uisit cotra monasteriu. Dicit glo. q cōdic. ex hac lege. q
opi. videt pcedere fm illā opi. q e. q ista diuisio non sit
testamentu. 7 sic innuit glo. ibi. fm nos. zc. Querit
etiā dicta glo. quid si ingredies no habeat filios. 7 ante
q monasteriu ingrediat faciat testamentu. 7 extraneos
heredes instituat. certā partē assignando ecclesie anteq
intret. nunqd post ingressum habebit ecclesia omnia bo
na. Glo. distinguit hic. 7 in aute. si qua mulier. Que
rit glo. super. d. psona. an filij possint copellere patrē vt
distribuat Glo. hic videt velle q no. nec filijs subueniat
nisi post mortē patris. sed in hoc subuenit filijs q statū
debent habere alimēta. Istā opi. videt tenere glo. hic. lz
altā ponat opinionē in dicta auten. si qua mulier. 7 qd
habuistis supra. vt lice. ma. 7 aute. S. qz vo ex consensu. z
L. de repub. aute. sed hodie. 7 habuistis supra de mo
na. S. illud quoqz. 7 istā opi. q demū mortuo patre natu
raliter filij possint petere legitimā. tenent doc. i. d. aute.
si qua mulier. licet Ja. de bel. supra de mona. S. illud. vi
deatur velle cotrarium. 7 glo. in auten. nūc aute. L. de
epi. 7 cle. Et ista omnia faciunt ad id qd dixi supra d be
redi. 7 falci. S. si quis aute. an filij possint petere legit
timā in vita patris vbi dixi q no. Ultio scias q iste
S. fuit canonizat. xvij. q. fi. c. si qua mulier. 7 vide qd
ibi no. 7 quod no. p doc. in dicta auten. si qua mulier.

Sponsalibus Ille. S. habz dua
te. Secūda ibi si vo p
te. Sposalitis inter aliquos. actis. alterutri pmissum est
monasteriu ingredi abiqz arzarū pena. matrimonio vo
constante. quilibet ex coniugibus ingredi potest. pacis
dotalibus inter eos seruatis. vtroqz aute cōinge mona
ste. ingrediente. lucra dotis 7 donatiōis ppter nuptias
cessare debent. nisi alter alteri coniugi aliquid largiat
sponte. h. d. circa istū. S. si vo constate. vide quod habes
supra de mona. S. si aute. 7 de nup. S. distrahuntur.

Nullam Parentibus filios vel filias qui mo
rum hereditate excludere no licet. Item pen tibus no li
cet filios de mona. extrahere. h. d. No. propter ingressuz
mona. quem ingratū no effici. Querit glo. nunquid
per ingressum mona. omnis macula peccati aboletur. z
dicit q sic. licet al s ingratas p ingressum no fiat grat.
dicit tamen q in nouellis dicit. q per ingressum purga
tur ingratitudo. quod dic vt in glo. circa quod vide qd
no. glo. 7 Jac. de are. in. l. deo nobis. L. de epis. 7 cle.
Querit glo. an mona. succedit agnatis 7 cognatis. dic
vt in glo. j. S. but. 7 idē no. in dicta. l. deo nobis. S. h. et.

Si monachus Si monach
rit suū mona. 7 aliū i
grediatur. res eius pprio competunt mona. in quo a pn
cipio ingressus est. 7 monaci no debent circuire ciuita
tes. sed debent in suis mon. pmanere. Et si monachus
in mon. deliquerit 7 ad secularē vitam puenerit. pena
hic inserta est puniendus. h. d. Circa istum. S. si mo
nachus el. j. vide quod no. p glo. extra de cleri. coniu. c.
ij. 7. lxxvij. di. c. si quis episcopus vacans. 7 in specu
de sta. mona. d. lxxij. Clemo ad. S. si monachus el. ij.
in quo glo. que incipit duo cotraria. 7 ad. S. sed neqz su
pra. e. respode. vt habes in glo. in secūda fo. nā prima fo
lu. est contra ter. dicit. S. sed neqz. d. hoc aute. ibi etiā si
nulli zc. vbi apparet q loquit etiā in eo qui no est curia
lis. Ultimo Jac. de bel. querit d vna. q. an monach
fugitiuus acquirat mona. in quo deliquit. 7 arguit pro
7 cotra. finaliter tenet q licet possessionē non querat. si
ab alio possidet. vt. l. j. S. si seruus. ff. de acquiren. here
di. tamē dominiū acquirat. No ob. iste. S. qz loquit de re
bus postea acquisitis. 7 quādo mittit in aliud mon. 7 i
eo legitime pmanet. secus aute si e in fuga 7 rem mittit
ad mon. alle. Hosti. in. c. ij. extra de cle. cōiu. Be hac. q.
no. p glo. xvij. q. ij. Sabbata vo. 7 p Inno. extra d priui
le. c. cum olim. el. ij.

Si quis Raptores monialiū 7 similiū parti
cipēs capitali pena 7 bonorū amissi
one bonis raptoris 7 aliorū criminis pncipiū applicandis
ecclesie anali pscriptioe cotra ecclesiam curzete. Itē istri
omibz ē interdita licētia vt actibz monachalibz. pēa cō
trafaciētibz iminēte. his obrinetibz no i pteritis cōis lz
i futuris. Op. ad istū. S. 7 vt q anal pscriptō d eccle
sia n curat. vt. s. d. eccle. ti. S. p ipalibz. dic glo. h. 7 i p
rio. q h ē spale sic 7 alibi. S. vt cū d appel. qz. S. d pteritis.
7 no. d h p gl. i aute. qz actōes. L. d sacrosan. ec. 7 ibi per
doc. Alteri circa istū. S. vid qd no. gl. xvij. q. j. c. si qz
rapuerit i gl. ma. 7 vid qd no. ex. d rescrip. c. ij. Cetero
ad. d. sciētibz qro. pōe q aliqz scies monachū corrupit l
mōachā seu moniale. nuqz copellat ad mōachatu. dicit
gl. q n. lz d3 puniri pēa h iposita. ita no. ex. d pul. c. ma
rū. Ultio vid gl. q icipit. no. q gl. lz. ista gl. 7 pcedēs
sūt supflue. nec faciūt ad istū ti. lz ad ti. s. vt iudi. non ex
sūt successioe. vt. ff. d dōa. it vi. 7 vt. l. cū h star. S. si am
bo. als estz sec. ita p3 itelligi gl. q i. l. deo nobis. L. de
epi. 7 cle.

Explicit lectura autēticorū famosissimi iuris cesarei in
terptis dñi Bartoli de Saxoferzato. mādatis Antonij
koburger i Durenberge impssa Nonas septēbris An
no salutis. Ad. cccc. lxxij. feliciter consummata.

